revolta
de
pe
caine
herman wouk

Bucureşti 1970

HERMAN WOUK

REVOLTA DE PE CAINE

În româneşte de
CORNELIU RUDESCU

Bucureşti 1970

EDITURA UNIVERS

CUPRINS

PARTEA ÎNTÂI
Prin oglindă
May Wynn
Elevul de marină Keith
Elevul de marină Keith în încurcătură
Ordinul de numire al aspirantului Keith
PARTEA A DOUA
Scrisoarea doctorului Keith
„Caine”
Comandantul De Vriess
Prima zi în larg
Radiograma pierdută
PARTEA A TREIA
Comandantul Queeg înlocuieşte pe comandantul De Vriess
Noua ordine
Cel mai straşnic remorcher de ţinte
Queeg e luat din scurt
Bucuriile călătoriei spre patrie
PARTEA A PATRA
Permisia, pe uscat
Două sticle de şampanie
Permisia lui Stilwell
PARTEA A CINCEA
Cercul supunerii
Pata galbenă
Moarte şi îngheţată
Fără apă
Stilwell judecat de curtea marţială a navei
Jurnalul secret al lui Maryk
O decoraţie pentru Roland Keefer
Un galon de căpşuni
Percheziţia

O vizită la Halsey
Taifunul
Revolta
PARTEA A ŞASEA
Avocatul apărării
Permisia lui Willie
Curtea marţială – prima zi
Curtea marţială – ziua a doua, dimineaţa
Curtea marţială – ziua a doua – după-amiaza
Queeg contra Greenwald
Verdictul
PARTEA A ŞAPTEA
Avionul japonez de sacrificiu
O scrisoare de dragoste
Ultimul comandant al lui „Caine”

Din REGULAMENTUL MARINEI MILITARE:

Circumstanţe neobişnuite

Articolul 184. Se consideră că pot interveni circumstanţe de forţă majoră cu totul neobişnuite, în care un ofiţer subaltern este nevoit a lua comanda unui ofiţer comandant, fie punându-l sub stare de arest, fie declarându-l bolnav; dar o asemenea măsură nu va putea fi luată sub niciun motiv fără aprobarea departamentului marinei sau a altei autorităţi superioare competente, cu excepţia cazurilor în care obţinerea unei asemenea aprobări este în mod neîndoios imposibilă din cauza întârzierii pe care ar implica-o sau pentru alt motiv absolut evident. Cererea unei astfel de aprobări trebuie să prezinte toate faptele petrecute în cazul respectiv şi motivele propunerii de luare a comenzii, îndeosebi gradul de urgenţă pe care îl reclamă.

Condiţiile ce trebuiesc îndeplinite

Articolul 185. Pentru ca un ofiţer subaltern, acţionând din proprie iniţiativă, să poată fi în drept a lua comanda unui ofiţer comandant, trebuie ca situaţia să fie evidentă şi clară şi să nu permită altă concluzie decât aceea că păstrarea comenzii de către un astfel de ofiţer comandant va aduce prejudicii serioase şi ireparabile acţiunilor navei. Ofiţerul subaltern care acţionează în acest fel trebuie să fie următorul la comandă după regulament; să fie în imposibilitate de a adresa unei autorităţi superioare. Cererea de luare a comenzii pentru unul din motivele arătate în articolul 184; să fie sigur că acţiunile aparent periculoase ale comandantului său nu sunt determinate de directive secrete necunoscute de subaltern; să fi examinat problema cu toată atenţia posibilă şi să fi investigat toate

împrejurările cât mai complet posibil; şi, în sfârşit, să fie perfect convins că soluţia preluării comenzii este singura pe care un ofiţer raţional, ponderat şi cu experienţă ar considera-o necesară pe baza faptelor existente şi stabilite.

Răspunderi.

Articolul 186. Iniţiativa temerară folosită cu chibzuinţă este o trăsătură importantă a personalităţii militare şi nu există nicio raţiune de a o limita în asemenea cazuri. Totuşi, dat fiind că iniţiativa luării comenzii unui superior implică cele mai serioase riscuri, hotărârea de a acţiona sau de a face o propunere în acest sens trebuie să se bazeze pe fapte stabilite prin probe materiale şi pe părerile oficiale ale altor persoane competente să formuleze opinii temeinice, îndeosebi de ordin tehnic. Un ofiţer care ia comanda superiorului său sau recomandă o astfel de măsură, precum şi toţi cei care îl sfătuiesc să facă acest lucru, trebuie să-şi asume răspunderea legală pentru acest act şi să fie pregătiţi a-l justifica.

Nota autorului

Acest roman este o operă de ficţiune plasată în cadrul istoric al celui de-al doilea război mondial. El conţine erori de fapt. Datele, locurile şi circumstanţele diferitelor operaţii militare, numele şi misiunile navelor şi sistemele navale de transmisiuni au fost modificate, fie ca să concorde cu firul povestirii, fie pentru a evita divulgarea din neatenţie a unor informaţii încă secrete. Toate persoanele şi întâmplările de pe „Caine” sunt imaginare. Orice asemănare cu persoane sau evenimente reale este întâmplătoare. Nu există şi n-a existat nicio navă a marinei militare a Statelor Unite cu acest nume. Arhivele din ultimii treizeci de ani nu menţionează niciun proces la curtea marţială, provocat de desărcinarea vreunui comandant pe mare în temeiul articolelor 184, 185 şi 186 din Regulamentul marinei militare. Personalitatea fictivă a comandantului desărcinat a fost alcătuită în urma studierii diferitelor cazuri de psihonevroză care justificau tema principală, şi nu este portretul unui ofiţer sau tip de ofiţer real. Această precizare se face întrucât s-a constatat că există tendinţa de a se descoperi în acest roman de ficţiuni asemănări cu persoane în viaţă. Autorul a fost ambarcat trei ani la bordul unor distrugătoare-dragoare şi a avut doi comandanţi din marina militară activă care au fost decoraţi pentru merite de război. O observaţie în ce priveşte stilul: trivialităţile şi blestemele din jargonul marinăresc au fost complet eliminate. Acest limbaj de ocară este în general monoton şi lipsit de sens literar, un simplu sistem de punctuaţie verbală a cărei reproducere într-o tipăritură plictiseşte pe unii cititori. Puţinele expresii de acest gen, întâlnite în text, au fost considerate necesare în frazele respective.

Soţiei mele,
toată dragostea

N-a fost, firește, o revoltă în sensul de demult, cu scânteieri de iatagane, un căpitan în lanțuri și marinari deznădăjduiți, transformați în proscriși. Faptul s-a petrecut în 1941, în marina Statelor Unite. Totuși comisia de anchetă a recomandat judecarea lui ca revoltă, iar episodul a ajuns să fie cunoscut în întreaga marină sub numele de *revolta de pe „Caine*”.

Povestirea începe cu Willie Keith, pentru că întâmplarea s-a învârtit în jurul persoanei lui, așa cum ușa masivă a unei bolți se rotește pe un minuscul rulment de rubin.

PARTEA ÎNTÂI

WILLIE KEITH

Prin oglindă

Era de statură mijlocie; cam grăsuliu dar plăcut la înfăţişare; avea păr roşu cârlionţat şi faţă veselă inocentă care atrăgea atenţia, nu atât prin conturul energic al bărbiei şi linia nobilă a nasului, cât prin expresia hazlie din jurul ochilor şi gura prea mare. Absolvise în 1941 colegiul din Princeton cu note excepţionale la toate materiile, în afară de matematică şi celelalte discipline ştiinţifice. Specialitatea studiilor sale universitare fusese literatura comparată. Dar adevărata lui preocupare la Princeton fusese pianul şi compunerea de şansonete vesele pentru spectacole şi petreceri.

Într-o dimineaţă rece şi însorită din decembrie 1942, pe trotuarul de lângă colţul străzii Broadway cu strada 116 din New York, îşi luă rămas bun de la mama lui şi o sărută. Cadillac-ul familiei staţiona lângă ei, cu motorul în surdină. Alături se înălţau posomorâtele clădiri cenuşii şi roşii ale universităţii Columbia.

— Nu crezi, spuse doamna Keith zâmbind brav, că am putea să ne oprim o clipă şi să luăm un sandviş în acest drugstore?

Cu toate împotrivirile lui Willie, doamna Keith îşi condusese fiul de la locuinţa lor din Manhasset până la şcoala de aspiranţi de marină. Willie dorise să vină cu trenul. Ar fi semănat mai mult cu o plecare la război; nu i-a plăcut că mama îl însoţise până la porţile marinei. Dar, ca de obicei, doamna Keith avusese ultimul cuvânt.

Era o femeie voinică, înţeleaptă şi energică, de statura fiului, cu sprâncene stufoase şi maxilare voinice. În această

dimineaţă renunţase la blana de nurcă şi se îmbrăcase cu haina de postav cafeniu garnisită cu blană, ca să fie în ton cu sobrietatea evenimentului. De sub pălăria bărbătească cafenie îi ieşea părul roşcat deschis, care apăruse şi la unicul ei copil. Altminteri, mama şi fiul semănau prea puţin.

— Nu te deranja, mamă. O să-mi dea de mâncare marina.

O îmbrăţişă încă o dată, apoi privi nelinişţit împrejur, temându-se ca scena lor duioasă să nu fi fost observată de vreun militar. Doamna Keith îi puse afectuos mâna pe umăr.

— Sunt convinsă, Willie. Şi de data asta te vei purta minunat. Aşa cum te-ai purtat întotdeauna…

— Da, mamă.

Willie porni grăbit pe trotuarul de cărămidă care mărgineşte Şcoala de ziarişti şi coborî câteva trepte spre intrarea de la Furnald Hall, altădată cămin pentru studenţii facultăţii de drept. La uşă sta un adjutant de marină gras şi cărunt, cu patru trese roşii pe bluza albastră. În mână îi fluturau nişte hârtii şapirografiate. Willie se întrebă dacă este cazul să-l salute şi conchise repede că gestul nu s-ar potrivi cu paltonul lui cafeniu şi pălăria verde cu fund turtit ca o budincă. Pe mamă o uitase complet.

— Voluntar?

Vocea adjutantului răsună ca o lopată de prundiş răsturnată pe o tablă de fier.

— Da.

Willie zâmbi timid. Adjutantul îi întoarse zâmbetul şi-l măsură scurt, după cât părea cu o privire afectuoasă. Îi înmână patru foi prinse laolaltă.

— Începi o viaţă nouă. Succes!

— Mulţumesc, domnule.

Încă trei săptămâni va face Willie greşeala de a spune „domnule” adjutanţilor.

Adjutantul îi deschise îmbietor uşa. Din lumina însorită de

afară, Willis Seward Keith păşi peste prag. Totul se petrecu uşor şi fără zgomot, aşa cum păşeşte Alice prin oglindă; şi, la fel ca Alice, Willie Keith intra într-o lume nouă şi nespus de ciudată.

În clipa în care doamna Keith îl văzu pe Willie dispărând în clădire, îşi aminti că neglijase o importantă îndatorire. Porni în fugă spre intrarea de la Furnald Hall. Dar în momentul când punea mâna pe mânerul uşii, adjutantul o opri.

— Regret, doamnă. Nu este permis.

— Cel care a intrat adineauri este fiul meu.

— Nu este permis, doamnă, regret.

— Doresc să-l văd doar o clipă. Trebuie să vorbesc cu el. A uitat ceva.

— Înăuntru se trec probele medicale, doamnă. Umblă oameni goi, fără nimic pe ei.

Doamna Keith nu era obişnuită să fie contrazisă. Tonul vocii i se înăspri.

— Nu fi absurd. E chiar lângă uşă. Pot ciocăni încet şi să-l chem afară.

Îşi vedea foarte bine fiul stând cu spatele spre ea, laolaltă cu alţi câţiva tineri grupaţi în jurul unui ofiţer care le vorbea. Adjutantul privi sever prin geamul uşii.

— Pare să fie ocupat.

Doamna Keith îi aruncă o privire, bună să bage în răcori un portar. Ciocăni uşor în geamul uşii cu diamantul inelului şi strigă: Willie! Willie! Dar fiul nu auzi chemarea mamei din altă lume.

— Doamnă, zise adjutantul punând o nuanţă amabilă în vocea sa aspră. Fiul dumneavoastră aparţine acum marinei.

Doamna Keith roşi.

— Îmi pare rău.

— Nu-i nimic, doamnă îi veţi revedea în curând... probabil sâmbătă.

Mama deschise geanta şi începu să scotocească

înăuntru.

— Vedeţi, am făgăduit... adevărul este că a uitat să-şi ia banii de buzunar. N-are o centimă. N-aţi vrea să fiţi atât de amabil să-i daţi aceşti bani?

— N-o să aibă nevoie de bani, doamnă.

Adjutantul se făcu că răsfoieşte stânjenit hârtiile din mână:

— Foarte curând va primi soldă.

— Dar până atunci... poate că are nevoie de ceva? I-am făgăduit. Vă rog să luaţi banii... Iertaţi-mă, dar aş fi fericită să vă dau ceva pentru osteneala dumneavoastră.

Sprâncenele cărunte ale adjutantului se înălţară:

— Nu-i nevoie, doamnă.

Scutură din cap ca un câine care se apără de muşte şi primi bancnotele. Sprâncenele i se înălţară iarăşi.

— Aici sunt o sută de dolari, doamnă!

O privi fix. Doamna Keith fu cuprinsă de a senzaţie neobişnuită, ruşinea de a fi mai cu dare de mână decât foarte mulţi. Încercă să se apere.

— Bine, dar nu se duce la război în fiecare zi.

— Voi avea grijă să-i dau, doamnă.

— Vă mulţumesc, spuse doamna Keith; apoi, adăugă vag: Scuzaţi-mă.

— Okay.

— Un lucru-i sigur ca ziua de mâine, că în curând vom avea un soi nou de marină, bombăni el şi băgă bancnotele în buzunar.

În acest timp Willie Keith, baionetă a noii marine, păşea spre război, care deocamdată se manifesta sub forma unei strălucitoare garnituri cu ace de vaccinat, Willie nu era supărat pe Hitler şi nici măcar pe japonezi, deşi îi dezaproba. Inamicul din acest moment nu se arăta în faţa, ci în spatele lui. Furnald Hall era locul de refugiu al celor care se fereau să intre în armata de uscat a Statelor Unite. Îl vaccinară la repezeală contra mai multor boli tropicale.

Bacteriile, puse în acest fel în libertate, i se răsuceau prin sânge. Începu să-l doară braţul. I se ordonă să se dezbrace complet şi un marinar voinic îi făcu hainele grămadă.

— Ei! Când le capăt înapoi?

— Cine ştie? Pare să fie un război lung, mormăi marinarul turtind sub braţ pălăria verde.

Willie urmări cu ochi îngrijoraţi cum fosta lui identitate era dusă spre baloturile camforate.

Apoi îl mânară, împreună cu alte patruzeci de bipede cu pielea trandafirie, într-o cameră mare unde li se făcu examenul medical. Plămânii, ficatul, inima, ochii, urechile şi toate celelalte organe pe care le folosise de la naştere îi fură cercetate de sanitari cu ochi aspri, care-l răsuciră şi-l pipăiră ca o femeie bănuitoare când cumpără un curcan din piaţă.

— Stai drept, domnule.

Ultimul sanitar îl privea cu ochi critici. Willie luă o poziţie dreaptă. Observase cu coada ochiului că sanitarul îl privea nemulţumit şi acest fapt îl enerva.

— Apleacă-te şi atinge-ţi cu mâinile degetele de la picioare.

Willie încercă, dar anii de supraalimentaţie îşi spuseră cuvântul. Degetele mâinilor atârnau la două palme deasupra degetelor de la picioare. Încercă o veche şmecherie.

— Fără să îndoi genunchii, te rog.

Willie se îndreptă, respiră adânc şi încercă să se îndoaie dintr-o dată. Simţi că-i trosneşte şira spinării. Mai rămânea totuşi de parcurs încă o palmă.

— Dumneata aştepţi.

Sanitarul plecă şi se întoarse însoţit de un locotenent cu mustaţă neagră, ochi buhăiţi şi un stetoscop.

— Uitaţi-vă la ăsta, domnule locotenent.

„Ăsta” era Willie, care se silea să stea cât mai drept.

— Poate să atingă?

— Pe dracu’! Nu, domnule locotenent. Abia reuşeşte să treacă de genunchi.

— Cred şi eu. E ca un coş de pâine.

Willie îşi supse stomacul; era prea târziu.

— Nu mă interesează că arată ca un coş de pâine, zise sanitarul. Zâmbăreţul ăsta are spatele scobit.

Candidaţii goi, încolonaţi în spatele lui Willie, se agitau şi şuşoteau.

— Da, e fără îndoială un caz de lordoză.

— Să-l respingem?

— Nu cred că-i ceva serios.

— Eu nu-l iau pe răspunderea mea. Dumneavoastră puteţi, domnule locotenent.

Medicul luă fişa lui Willie.

— Ce puls are?

— Nu mă interesează. Ce sens mai are din moment ce este un caz de lordoză?

Medicul prinse încheietura mâinii lui Willie. Ochii buhăiţi i se bulbucară cu o expresie de surprindere.

— Dumnezeule! Eşti bolnav, băiete?

Willie simţea cum sângele îi galopa sub degetele medicului. Diferitele bacterii tropicale şi pe deasupra spectrul armatei de uscat îi accelerau pulsul.

— Nu, doar tulburat.

— Nu te învinovăţesc, dar cum Dumnezeu ai putut trece prin centrul de recrutare? L-ai cunoscut pe medic?

— Domnule doctor, deşi sunt grăsuliu, joc tenis şase ore fără întrerupere. Mă caţăr pe munţi.

— Nu există munţi pe mare, se băgă în vorbă sanitarul. Eşti carne bună pentru armata de uscat, amice.

— Taci, Warner, zise medicul observând în fişă că Willie era absolvent de la Princeton. Lasă libere rubrica pulsului şi a spatelui şi trimite-l pentru supracontrol la căpitanul Grimm de la şantierul naval.

— Am înţeles, domnule locotenent.

Medicul plecă. Sanitarul luă posomorât creionul roşu, notă pe o foaie de bloc „Lardosis – Puls” şi anexă la fişa lui Willie acuzaţia scrisă cu roşu.

— În regulă, domnule Keith. Prezintă-te la biroul comandantului-secund imediat după inspecţia de mâine. Succes!

— Asemenea şi dumitale, zise Willie.

Schimbară o privire de vădită ură – surprinzătoare pentru doi oameni care se cunoşteau de un timp atât de scurt – şi Willie porni mai departe.

Marina îl îmbrăcă cu bluză şi pantaloni albaştri, ghete negre, ciorapi negri şi o mândră beretă de marinar cu bandă albastră de elev. Apoi i se umplură braţele cu cărţi de toate formele, culorile, mărimile şi gradele de uzură. Iar în clipa când părăsea camera de distribuţie a cărţilor, dibuind destul de greu drumul din cauza maldărului de proză din braţe, la uşă un marinar îi puse deasupra încă un teanc de foi şapirografiate, care înălţară nivelul grămezii până la linia sprâncenelor. Willie îşi lungi gâtul pe după povară şi se îndreptă spre ascensor, păşind în lături ca crabul. *„Urcă”,* indica o inscripţie proaspăt scrisă, atârnată deasupra butoanelor de pornire.

Când ajunse la ultimul etaj, nu mai rămăseseră în ascensor decât Willie şi un marinar costeliv cu o faţă ca de cal. Willie porni pe coridor uitându-se la numele afişate pe fiecare uşă, până ce ajunse la una pe care sta scris:

Camera 1013
Keefer
Keith
Keggs

Intră în cameră şi trânti cărţile pe somiera goală a unui pat de campanie. Auzi alt zbârnâit de arcuri exact în spatele lui.

— Numele meu este Keggs, zise faţa de cal întinzând braţul spre el.

Willie îi dădu mâna şi celălalt i-o prinse cu o apucătură puternică şi umedă.

— Eu sunt Keith.

— Se pare că suntem colegi de cameră, zise Keggs trist.

— Da, răspunse Keith.

— Sper ca acest Keefer să nu fie o persoană prea antipatică, spuse Keggs.

Se uită serios la Willie, apoi îşi lungi faţa într-un uşor zâmbet. Luă din teancul de cărţi de pe patul său „Artileria Navală”.

— Ei, timpuri ca astea n-au mai fost.

Se aşeză pe singurul scaun, îşi puse picioarele pe singura masă şi deschise cartea cu un oftat nefericit.

— Dumneata ştii cu ce carte începem?

Pe Willie îl surprinse atâta sârguinţă.

— Mi-e indiferent, frate. Şi aşa vor fi prea multe pentru mine. Poţi să începi cu oricare dintre ele.

Pe uşă intră o stivă de cărţi, purtată pe picioare robuste.

— Faceţi loc, domnilor. Uf! Am sosit şi eu, spuse o voce înăbuşită.

Cărţile căzură cu zgomot pe patul liber, descoperind un marinar înalt, gras, cu faţa roşie şi veselă, ochi mici jucăuşi şi o gură foarte mare, căscată.

— Mi se pare, prieteni, că ne-a luat dracu’, spuse el cu accentul muzical tipic din sud. Mă numesc Keefer.

— Eu sunt Keith.

— Keggs.

Grasul din sud împinse jos pe podea câteva din cărţile de pe pat şi se întinse pe somieră.

— Ce mai chef de adio trăsei noaptea trecută. Un chef de încheiere a tuturor chefurilor de adio, spuse el oftând, amestecându-şi oftatul cu un hohot de râs fericit. De ce, camarazi, ne facem singuri de urât? Scuzaţi-mă.

Se întoarse cu faţa la perete.

— Cred că n-ai de gând *să dormi*! spuse Keggs. Dacă te prind!

— Ei, băiatule, zise somnoros Keefer, eu sunt militar bătrân. Patru ani la Academia Gaylord. Nu-ţi face grijă pentru Keefer. Dacă sforăi, pişcă-mă.

Willie ar fi vrut să-l întrebe pe bătrânul militar cât de gravă poate fi în război o lordoză. Dar în timp ce căuta un prilej potrivit ca să deschidă discuţia, respiraţia lui Keefer începu să devină regulată şi grea. După un minut dormea ca un porc la soare.

— Sigur o să-l respingi, mormăi Keggs întorcând foile „Artileriei Navale”. De altfel, şi pe mine. Cartea asta îmi pare o întortocheală de cuvinte imposibil de înţeles. Ce dracu’ e o *cămă?* Şi ce se înţelege prin *şurub întrerupt?*

— Lămureşte-mă şi pe mine. Ce înţelegi prin „respins”? îl întrebă Willie.

— Ce, nu ştii cum merge aici? Trei săptămâni suntem elevi-candidaţi. După care, maximum două treimi din clasă devin elevi de marina. Restul sunt respinşi şi trimişi în armata de uscat.

Fugarii schimbară o privire plină de înţeles, Willie îşi duse mâna la spate pe furiş, ca să se încredinţeze cât de scobit era în realitate „spatele lui scobit”. Începu să facă o serie de încercări desperate ca să-şi atingă cu mâinile degetele de la picioare la fiecare aplecare ajungea tot mai aproape. Începu să transpire. La un moment dat i se păru că vârfurile degetelor au atins şireturile de la ghete şi scoase un gâlgâit triumfător. Cu încă o opintire reuşi să ducă degetele mâinilor direct până la degetele de la picioare. Când se ridică, simţi că şira spinării îi vibra şi toate lucrurile din cameră se învârteau în jurul lui. Observă că Keefer se trezise, se întorsese cu faţa în sus şi-l privea cu ochi mici şi speriaţi. Keggs se retrăsese într-un colţ al camerei. Willie schiţă un râs voios, dar în aceeaşi clipă simţi că se clatină şi

se văzu nevoit să se prindă de masă ca să nu cadă; aşa că efectul de nepăsare pe care-l urmărise fu complet compromis.

— Nimic mai bun ca un mic exerciţiu de aplecare-ridicare, spuse el cu un aer de om beat.

— Da de unde dracu' spuse Keefer. Mai ales la ora trei după-masă. Nu fac niciodată greşeala asta.

Trei saltele făcute sul sosiră una după alta, catapultate prin uşa deschisă.

— Saltele! strigă o voce din coridor.

În cameră zburau pături, perne şi cearceafuri, propulsate de altă voce fără trup, care strigă: *Pături*, *perne şi cearceafuri!*

— Ar fi trebuit să-mi închipui că nu erau mai puţine de câte a spus, mormăi Keefer descurcându-se cu greu dintr-un cearceaf căzut peste el.

În câteva minute îşi aranja şi netezi patul de parcă ar fi fost călcat la abur. Willie făcu apel la experienţa lui de tabără din copilărie; în scurt timp şi patul lui arăta prezentabil. Keggs se trudi vreo zece minute să-şi aştearnă efectele de pat, timp în care ceilalţi doi terminaseră de mult şi acum îşi aranjau cărţile şi hainele, după care îl întrebă încrezător pe Keefer:

— Cum arată?

— Camarade, eşti un novice, îi răspunse Keefer clătinând din cap.

Se apropie de pat şi-şi trecu mâna peste el de câteva ori. Patul se netezi şi deveni drept ca într-un desen animat.

— Eşti un adevărat vrăjitor, zise Keggs.

— Am auzit ce-ai spus adineauri în legătură cu respingerea mea, zise Keefer cu blândeţe. Nu-ţi face griji cu mine. În marea dimineaţă a primirii gradului voi fi şi eu prezent.

Restul zilei se scurse cu sunete de trompetă, adunări, repausuri, readunări, comunicări, marşuri, conferinţe şi

probe de aptitudini. Ori de câte ori administraţia îşi aducea aminte de vreun amănunt omis din foile şapirografiate, trompeta suna şi cinci sute de marinari se îmbulzeau să iasă din Furnald Hall. Un aspirant blond, înalt şi cu faţă de copil, numit Acres, proptit în picioare pe treptele de la intrare, le anunţa câte o nouă dispoziţie, ţipând cu bărbia înainte şi privind fioros. Apoi le dădea liber, iar clădirea îi înghiţea. Această sistolă-diastolă făcea ca cei de la ultimul etaj (etajul 10) să nu mai găsească toţi loc în ascensor. Din această cauză mulţi erau nevoiţi să coboare val-vârtej cele nouă rânduri de scări, ca apoi să aştepte plictisiţi ascensorul sau să urce pe jos. Când în fine ieşiră să dejuneze, Willie era frânt de oboseală. Dar mâncarea îl învioră în chip miraculos.

La înapoierea în cameră cei trei profitară de răgazul îngăduit, ca să-şi împărtăşească identităţile. Melancolicul Edvvin Keggs era profesor de algebră la o şcoală medie din Akron, Ohio. Roland Keefer era fiul unui politician din Virginia de Vest. Avusese un serviciu în biroul personalului de stat, dar cum îndeplinise prea vesel acest serviciu, n-a cunoscut niciun fel de personal şi în ziua izbucnirii războiului învăţa cum se trag sforile în culisele Capitoliului. Când Willie le spuse că fusese pianist într-un local de noapte, ceilalţi doi deveniră sobri şi conversaţia stagnă. Apoi adăugă că este absolvent de la Princeton, şi atunci o tăcere rece învălui camera.

Abia când trompeta sună stingerea şi se sui în pat, Willie îşi dădu seama că în timpul zilei nu se gândise o clipă nici la May Wynn şi nici la părinţii lui. I se părea că au trecut săptămâni de când îşi sărutase mama, în aceeaşi dimineaţă, pe strada 116. Fiziceşte, nu era departe de Manhasset, nu mai departe decât fusese în bârlogurile lui de pe Broadway. Se simţea totuşi departe ca la Polul Sud. Privi în jurul micii încăperi pereţii goi, zugrăviţi în galben cu o bordură neagră de lemn, rafturile încărcate cu cărţi

ameninţătoare şi pe cei doi străini care se suiau în pat numai în chiloţi, împărţind cu el o intimitate pe care Willie nu o cunoscuse niciodată, nici chiar în sânul familiei. Îl cuprinse un simţământ complex foarte ciudat, de aventură plăcută – ca şi cum s-ar afla noaptea sub un cort în pustiu – şi totodată de viu regret pentru libertatea pierdută.

May Wynn

Cu un număr de mobilizare din cele mai mari din ţară, Willie trăise liniştit primul an de război, fără să-l fi preocupat refugiul în marină.

După ce terminase studiile universitare, fusese vorba să se întoarcă la Princeton pentru obţinerea titlului de docent în litere, prima treaptă spre cariera de profesor. Dar în septembrie, după o vară de tenis şi nenumărate episoade romantice la bunicii săi din Rhode Island, Willie se angajase în barul unui minuscul hotel din New York, ca să cânte la pian şi din gură şansonetele sale originale. Primul dolar câştigat prin muncă proprie cântăreşte greu în alegerea unei cariere. Willie alesese arta. Nu era plătit grozav. De fapt, remuneraţia lui era cel mai mic salariu de pianist permis de sindicatul muzicanţilor. Dar Willie nu-şi făcea din aceasta o problemă cât timp continuau să-i curgă biletele de cincizeci de dolari din punga mamei. Când a fost remarcat de proprietarul barului, un grec negricios şi zbârcit, Willie de-abia începuse să câştige experienţă profesională.

Cântecele sale erau mai degrabă din categoria celor zise ingenioase şi nu dintre cele spirituale sau melodioase. Bucata lui principală, pe care o cânta numai în faţa unei asistenţe numeroase, era *Dacă ai şti ce ştia antilopa*, o comparaţie între felul de a face dragoste al animalelor şi al oamenilor. Celelalte compoziţii ale sale se bazau în deosebi pe trucuri, cum era rimarea cuvântului *plastered* cu *bastard* sau *twitches* cu *bitches*, dar în loc să spună cuvântul ruşinos, Willie zâmbea spre cei din local şi-l înlocuia cu un cuvânt nevinovat care nu rima. De obicei acest truc

provoca strigăte vesele din partea genului de clienţi care frecventau barul. Pieptănătura princetoniană, cu părul tăiat scurt, hainele sale scumpe şi expresia inocentă de copil îl ajutau să-şi completeze modestul său talent. Apărea de obicei în pantaloni galbeni-cafenii, haină de stofă împletită din fire verzi şi cafenii, ghete englezeşti masive din piele de Cordova, ciorapi cu dungi verzi şi cafenii, cămaşă albă şi cravată înnodată după ultima modă. Deşi acest număr de spectacol era de un efect exclusiv pitoresc, grecul făcea totuşi o afacere bună cu Willie.

Două luni mai târziu, proprietarul unui foarte ordinar local de noapte din strada 52, Clubul Tahiti, l-a văzut în acest număr şi l-a cumpărat de la grec cu un spor de salariu de zece dolari pe săptămână. Tranzacţia a fost încheiată în cursul unei întrevederi de după-amiază la Clubul Tahiti, un fel de pivniţă umedă şi rece plină cu palmieri de carton, nuci de cocos prăfuite şi scaune răsturnate pe mese. Era în ziua de 7 decembrie 1941.

Willie a ieşit de la această întâlnire, în strada însorită, vesel şi plin de mândrie. Depăşise salariul minimal al sindicatului. Avea impresia că ajunsese din urmă pe Cole Porter şi că era pe punctul să dea cu tifla lui Noel Coward. Strada, firmele ţipătoare legănate de vânt ale localurilor de noapte şi fotografiile mărite gen „nimeni ca mine” din vitrine îi păreau frumoase. Se opri la un chioşc de ziare, atras de titlurile negre şi neobişnuit de mari: *Japonezii au bombardat Pearl Harbour.* Nu ştia unde se află Pearl Harbour; după o clipă de reflecţie îl situă pe malul dinspre Oceanul Pacific al canalului Panama. Îşi dădu seama că aceasta însemna intrarea în război a Statelor Unite, dar, întorsătura evenimentelor nu-i părea câtuşi de puţin comparabilă ca importanţă cu angajarea lui la Clubul Tahiti. Un om cu un număr de mobilizare foarte mare putea în acele zile să privească liniştit perspectivele războiului.

Noua ascensiune în lumea spectacolelor, anunţată

familiei în aceeaşi seară, a fost o lovitură mortală pentru campania şovăitoare dusă de doamna Keith ca Willie să revină la literatura comparată. Cum era firesc, cu acest prilej s-a vorbit şi despre înrolarea lui Willie. În trenul care-l adusese la Manhasset, Willie se molipsise puţin de febra războinică a tovarăşilor de drum, stârnită de ultimele evenimente, încât conştiinţa sa apatică tresărise şi-i dăduse un prim ghes. La sfârşitul mesei Willie aduse vorba despre acest subiect.

— De fapt, datoria mea ar fi, zise el în timp ce doamna Keith îi încărca farfuria de desert cu o a doua porţie de cremă bavareză, să renunţ şi la pian şi la literatura comparată şi să mă înrolez în marină. Aş putea să mă prezint la o comisie de înrolare.

Doamna Keith se uită la soţul ei. Micul şi blândul doctor, a cărui faţă rotundă semăna mult cu a lui Willie, continuă să-şi ţină ţigara de foi în gură ca să-şi justifice tăcerea.

— Nu fi absurd, Willie.

După o clipă de reflecţie, doamna Keith abandonă distinsa imagine „profesor Willis Seward Keith, doctor în ştiinţe”.

— Tocmai acum când cariera ta se arată foarte promiţătoare? Recunosc că m-am înşelat în privinţa ta. Dacă ai reuşit să faci aşa de repede o ascensiune atât de spectaculoasă, înseamnă că eşti foarte înzestrat. Doresc să-ţi valorifici talentul cât mai bine. Cred că acum eşti într-adevăr pe punctul de a deveni un al doilea Noel Coward.

— Cineva trebuie să se ducă pe front, mamă.

— Nu încerca să fi mai înţelept decât armata, băiatule. Dacă au nevoie de tine, te cheamă ei.

— Ce părere ai, tată? zise Willie.

Doctorul cel rotofei îşi plimbă mâna prin şuviţele de păr negru ce-i mai rămăseseră şi scoase ţigara de foi din gură.

— Ce să-ţi spun, Willie, răspunse el cu voce caldă şi liniştită. Cred că maică-ta ar fi foarte necăjită să te vadă

plecând.

Aşa s-a făcut că Willie Keith a cântat din voce şi la pian pentru clienţii Clubului Tahiti din decembrie 1941 până în aprilie 1942, în timp ce japonezii cucereau Filipinele, scufundau cuirasatele „Prince of Wales” şi „Repulse”. Singapore cădea, iar cuptoarele de ardere ale germanilor mistuiau zilnic mii de bărbaţi, femei şi copii.

În primăvară, două mari evenimente s-au petrecut în viaţa lui Willie. S-a îndrăgostit şi a primit o comunicare de la biroul de mobilizare.

Trecuse demult prin obişnuitele momente de dragoste plătită ale elevului de liceu. Flirtase cu fete de condiţia lui socială şi împinsese lucrurile mai departe cu fete de condiţie inferioară. De trei sau patru ori se simţise îndrăgostit. Dar brusca apariţie a lui May Wynn în viaţa sa a fost cu totul altceva.

În acea după-amiază cu burniţă şi noroi se dusese la Clubul Tahiti ca să cânte la pian pentru proba unor numere noi de spectacol. Clubul Tahiti era sumbru la orice oră şi pe orice vreme, dar mai ales după-amiază. Lumina cenuşie care pătrundea prin uşa dinspre stradă făcea vizibile găurile din draperiile de catifea roşie îmbâcsite de murdărie din hol, petele negre de chewing-gum strivit de pe covorul albastru şi vopseaua portocalie scorojită de pe uşă şi canaturi. Iar nudurile de fete din mările sudice de pe pereţi arătau foarte bălţate din cauza împroşcăturilor cu băuturi, a frescelor de fum de tutun şi a straturilor de pură murdărie. Lui Willie, acest loc îi plăcea aşa cum era. Cu aspectul şi mirosul lui puturos de tutun, lichior şi parfum dezodorizant ieftin, acest loc era domeniul lui de afirmare şi de împlinire.

În fundul încăperii reci, lângă pian, şedeau două fete. Proprietarul, un tip gras, palid, cu obraji cărunţi nebărbieriţi şi faţă posacă brăzdată de zbârcituri adânci, sta sprijinit de pian mestecând o ţigară de foi pe jumătate consumată şi răsfoia o partitură muzicală.

— Okay. Uite-l şi pe Princeton. Hai, fetelor.

Willie îşi azvârli galoşii uzi lângă pian, îşi scoase mănuşile cafenii căptuşite cu blană de iepure şi se aşeză pe scaun cu paltonul pe el, examinând fetele cu ochiul de geambaş al tânărului de douăzeci şi doi de ani. Blonda se ridică de pe scaun şi-i întinse partitura ei.

— Poţi s-o transpui la prima vedere, puiule? Este în sol, dar aş prefera s-o cânt în mi bemol, spuse ea.

După vocea fonfăită, gen Broadway, Willie îşi dădu imediat seama că faţa ei drăguţă era o simplă mască, una din sutele de măşti care mişună în jurul străzii 52.

— Am s-o transpun în mi bemol.

Privirea i se abătu spre a doua cântăreaţă, o fată mică, greu de definit, cu o pălărie mare neagră care-i ascundea părul. Nicio treabă de făcut pe ziua de azi, reflectă el.

Blonda spuse:

— Sper că guturaiul ăsta al meu n-o să mă facă chiar de râs. Pot să încep?

Cântă *Night and Day,* când mai bine când mai şchiopătat. Domnul Dennis, proprietarul, îi mulţumi şi-i spuse că-i va telefona. Fata cea mărunţică îşi scoase pălăria, se apropie şi aşeză pe suportul de note din faţa lui Willie o partitură neobişnuit de groasă.

— Fii amabil şi aruncă o privire peste această bucată. E un mic trucaj. Apoi se adresă proprietarului: Vă supără dacă-mi ţin haina pe mine?

— Cum vrei, drăguţă. Însă înainte de a pleca, lasă-mă să mă uit puţin la silueta dumitale.

— Puteţi să vă uitaţi acum.

Fata îşi desfăcu impermeabilul larg de culoare cafenie şi se răsuci pe loc.

— Grozav, spuse domnul Dennis. Tot aşa ştii să şi cânţi?

Preocupat să citească partitura, Willie scăpase ocazia să se uite la fată în acel moment, deşi s-a întors s-o vadă. Era însă prea târziu. Haina era iarăşi încheiată. Fata îl privi cu o

umbră de zâmbet răutăcios. Îşi ţinea mâinile în buzunare.

— Contează şi părerea dumitale, domnule Keith?

Schiţă gestul că vrea să-şi desfacă haina.

Willie zâmbi şi arătă spre partitură.

— E ceva neobişnuit.

— Mă costă o sută de dolari, spuse fata. Gata?

Partitura era nici mai mult nici mai puţin decât aria lui Cherubino din *Nunta lui Figaro,* în limba italiană. La jumătate se întrerupea şi continua cu o parodie sincopată într-o englezească aproximativă. Spre sfârşit revenea la muzica lui Mozart şi cuvintele lui Da Ponte.

— Altceva nu ai? zise Willie în timp ce remarca ochii căprui neobişnuit de strălucitori ai cântăreţei şi părul bogat, castaniu-roşcat, rulat cu gust pe creştetul capului.

Ar fi dorit să-i vadă silueta, iar această dorinţă era destul de ciudată deoarece până atunci fetele de statură mică îi fuseseră indiferente, iar pentru părul roşcat simţise aversiune; fapt pe care cândva, ca student în anul doi, şi-l explicase cu ajutorul teoriilor lui Freud, ca fiind un proces represiv al complexului lui Oedip.

— De ce? Poţi s-o cânţi pe asta.

— Nu cred că-i va place, îi şopti Willie. E de un nivel prea înalt.

— Să încercăm s-o cântăm măcar o dată, în amintirea scumpului Princeton de altădată.

Willie începu să cânte la pian. Muzica lui Mozart era unul dintre puţinele lucruri din lume care îl sensibilizau profund. Cunoştea pe de rost aria. Când atacă primele note pe claviatura bătătorită şi îngălbenită, punctată cu arsuri de ţigară, fata se rezemă de pian cu un braţ pe capacul de sus, aşa că mâna uşor strânsă îi atârna peste margine, foarte aproape de ochii lui Willie. Era o mână mică, cu palmă mult mai pătrată decât ar trebui să fie o palmă de fată, cu degete scurte, subţiri şi energice. Asprimea din jurul încheieturilor evoca spălatul vaselor.

Fata făcea impresia că nu cântă din dorinţa de a căpăta imediat un serviciu, ci mai degrabă pentru a face plăcere unor prieteni. Urechea lui Willie, formată în atâţia ani de frecventare a operei, sesiză imediat că nu era vorba de o voce mare şi nici măcar de o voce de profesionistă. Era vocea plăcută a unei fete inteligente, iubitoare de muzică, care are acel farmec particular pe care nu-l au marii artişti, prospeţimea expresivă a cântecului pornit din suflet.

Pivniţa întunecoasă se umplu de o sonoritate melodioasă. Blonda, care pornise spre uşă să plece, se întoarse şi se opri să asculte. Willie ridică privirea spre fată, zâmbi şi o încurajă din cap, continuând să cânte la pian. Ea îi întoarse zâmbetul şi făcu un gest scurt, imitând acompaniamentul la chitară al Suzanei. Mişcarea era plină de graţie şi umor. Cuvintele italieneşti erau cântate cu accent corect, iar fata părea că înţelege sensul lor.

— Fii atent la întrerupere, îi şopti ea repede într-o scurtă pauză a cântecului.

Se aplecă şi, cu o mişcare iute, îi întoarse foaia şi-i arătă cu degetul. Willie trecu la partea de jaz a partiturii. Cântăreaţa se îndepărtă de pian, întinse mâinile în poza obişnuită a tuturor cântăreţilor din localurile de noapte şi înjghebă un joc de scenă, mişcându-şi şoldurile, încreţind nasul ca să imite accentul sudic, râzând cu gura până la urechi, dând capul pe spate la fiecare notă înaltă şi răsucindu-şi mâinile din încheieturi. Farmecul îi dispăruse.

Partea de jaz se sfârşi. Când partitura reveni la Mozart, fata îşi reluă felul ei natural de a cânta. Nimic nu e mai plăcut, reflectă Willie, decât felul degajat cum cânta ultimele triluri rezemată de pian, cu mâinile băgate în fundul buzunarelor. Willie execută cu regret refrenul final al melodiei.

Proprietarul îi spuse:

— N-ai, drăguţă, la dumneata şi ceva muzică obişnuită?

— Am *Sweet Sue, Talk of the Town... ast*a-i tot ce am la

mine, dar ştiu şi altele…

— Perfect. Vrei să aştepţi puţin? Willie, vino o clipă înăuntru.

Biroul proprietarului era o odăiţă zugrăvită în verde, în partea din fund a pivniţei. Pereţii erau acoperiţi cu fotografii de actori şi cântăreţi. Lumina venea de la un singur bec atârnat în tavan. Domnul Dennis nu risipea bani pe decorări invizibile pentru clienţi.

— Ce crezi? zise el ducând un chibrit la restul ţigării de foi.

— Blonda n-are temperament.

— Nu de ea te întreb. Ce crezi despre roşcată?

— A, da. Cum se numeşte?

— May Wynn, zise proprietarul privind chiorâş la Willie, poate pentru că vârful ţigării ardea doar la un deget de faţa lui.

Un nume rostit întâmplător poate uneori să provoace în inima cuiva un ecou ca atunci când e strigat într-o sală imensă goală. Nu rareori senzaţia se dovedeşte înşelătoare. În orice caz, Willie se simţi tulburat la pronunţarea cuvintelor „May Wynn”. Nu mai spuse nimic.

— Ei, ce părere ai?

— Are corp frumos? întrebă Willie.

Proprietarul stinse ţigara şi strivi chiştocul în scrumieră.

— Ce-are a face una cu alta? Te-am întrebat ce părere ai despre felul cum cin ta.

— Mie, personal, îmi place Mozart, spuse Willie prudent, dar…

— E cam ieftină, zise gânditor domnul Dennis.

— Ieftină?!

Willie se simţi jignit.

— Salariul este ieftin, Princeton. Mai ieftin nu se poate. Altfel, am de-a face cu pichetele de grevă. Nu-mi dau însă prea bine seama. S-ar putea ca acest Mozart să fie o noutate grozavă… distincţie, clasă înaltă, farmec. S-ar

putea însă tot atât de bine să golească localul ca o fiolă puturoasă… Hai s-o auzim cântând şi ceva simplu.

În *Sweet Sue*, May Wynn a fost mai bine decât în cântecul cu jaz dinainte; poate pentru că nu era intercalat într-un cadru de Mozart. Au fost mai puţine mâini, dinţi şi şolduri şi a lipsit încărcătura cu accent sudic.

— Cine-i impresarul dumitale, drăguţă? Bill Mansfield? o întrebă domnul Dennis.

— Marty Rubin, răspunse May Wynn puţin emoţionată.

— Poţi începe de luni?

— Dacă pot!! oftă fata.

— Okay. Arată-i localul, spuse domnul Dennis lui Willie şi dispăru în biroul său.

Willie Keith şi May Wynn rămaseră singuri printre frunzele false de palmieri şi nucile de cocos.

— Felicitările mele, îi spuse Willie întinzându-i mâna.

Fata i-o strânse cu o apucătură mică, caldă şi fermă.

— Mulţumesc. Cum dracu’ de-am reuşit? L-am masacrat pe Mozart…

Willie îşi încălţă galoşii.

— Unde ţi-ar place să mâncăm?

— Să mâncăm? Eu iau masa acasă, mulţumesc. Nu vrei să-mi arăţi localul?

— Ce să-ţi arăt? Cabina dumitale este aia cu perdea verde, vizavi de cabinetul doamnelor. E un fel de gaură, fără fereastră şi fără chiuvetă. Spectacolele au loc la orele zece, douăsprezece şi două. Ar trebui să fii aici la opt şi jumătate. Asta-i tot.

Se ridicară în picioare.

— Îţi place *pizza?*

— De ce vrei să mă inviţi la masă? N-ai nicio obligaţie.

— Pentru că în acest moment în viaţa mea nu există nimic altceva care să mă intereseze.

Ochii lui May Wynn se deschiseră mari, cu o expresie de mirare amestecată cu prudenţa impusă de un joc tare.

Willie o apucă hotărât de cot.

— Hai să mergem. Da?

— Trebuie să dau un telefon, spuse fata lăsându-se condusă spre uşă.

Luigi's era un mic restaurant vesel, cu mese aşezate în boxe înşirate una lângă alta. Căldura şi mirosul picant contrastau plăcut cu amurgul rece şi ploios de afară. May Wynn luă loc într-o boxă, lângă bucătăria deschisă de unde se auzea sfârâitul mâncărurilor pe foc; dar nu se dezbrăcă de haină, deşi era udă.

— Pentru Dumnezeu, scoate-ţi haina.

— Nu vreau. Mi-e frig.

— Minţi. Ăsta-i cei mai cald şi mai înăbuşitor restaurant din tot New York-ul.

May Wynn se ridică fără plăcere, ca şi cum era silită să se dezbrace.

— Încep să cred că eşti un om foarte rău. Poftim, adăugă ea roşindu-se. Nu mă mai privi aşa…

Willie rămăsese privind ca un cerb speriat. Şi pe bună dreptate. May Wynn avea o siluetă admirabilă. Purta o rochie de mătase purpurie, cu un cordon îngust gri. Se aşează pe scaun foarte contrariată, încercând să-şi reţină râsul pe care i-l provoca aerul lui Willie.

— Ai o siluetă splendidă, spuse Willie aşezându-se încet pe scaun. Mi-am închipuit că poate ai coapse de elefant sau că n-ai piept.

— Slabă pricepere, zise May Wynn. Nu-mi place să capăt angajament sau, să-mi fac prieteni pe baza siluetei mele. Să nu spere nimeni de la mine mai mult decât îi pot da.

— May Wynn, rosti gânditor Willie. Îmi place numele dumitale.

— E frumos. M-am gândit mult până mi l-am ales.

— Cum? Nu-i numele dumitale adevărat?

Fata dădu din umeri.

— Desigur că nu. E prea frumos.

— Şi care-i numele dumitale adevărat?

— Dă-mi voie să-ţi spun că această conversaţie mi se pare ciudată. Cine eşti dumneata să mă iscodeşti în felul ăsta?

— Scuză-mă…

— În definitiv, ţi-l pot spune, deşi de obicei nu-l divulg. Mă cheamă Maria Minotti.

— O-o! zise Willie întorcându-şi privirea spre un chelner care trecea cu o tavă încărcată cu spaghetti. În acest caz, aici eşti la dumneata acasă.

— Foarte mult.

Reacţia lui Willie, aflând că May Wynn avea un nume italienesc, era complexă şi foarte importantă: un amestec de uşurare, plăcere şi dezamăgire. Misterul fetei se risipea aproape complet. O cântăreaţă de local, care să poată cânta cu pricepere o arie de Mozart, era un miracol, deoarece în lumea lui Willie faptul de a fi familiarizat cu opera era dovada unei educaţii foarte alese; afară, dacă nu erai italian. În acest caz, faptul apărea doar ca o caracteristică rasială a unui grup social inferior şi îşi pierdea tot farmecul. Maria Minotti era deci o fată cu care Willie se putea încurca. La urma urmei, chiar dacă era foarte frumoasă, nu era decât o simplă cântăreaţă de bar. Impresia că era pe punctul să se lege definitiv de ea fusese deci o iluzie. Ştia bine că n-ar putea să se însoare vreodată cu o italiancă. Erau foarte sărace, neîngrijite, vulgare şi catolice. Dar asta nu însemna că totul s-a sfârşit. Din contra, acum putea să se distreze cu fata în mai multă siguranţă, deoarece faptul nu va avea nicio urmare.

May Wynn îl privea cu ochii pe jumătate închişi.

— La ce te gândeşti?

— La cele mai frumoase lucruri posibile în legătură cu dumneata.

— Numele dumitale, Willis Seward Keith, este fără îndoială cel adevărat?

— O, da.

— Şi desigur că descinzi dintr-o veche familie din lumea bună?

— Din cea mai veche şi din cea mai bună. Mama este o Seward, din Sewarzii de pe vasul „Mayflower”. Tatăl meu este un fel de bastard, deoarece familia Keith a venit aici după 1795.

— O, Doamne! Au scăpat Revoluţia.

— Închipuieşte-ţi. Simpli imigranţi. De aceea bunicul meu s-a mulţumit să ajungă cu greu şeful clinicii de chirurgie de la Chase Hospital, considerată prima verigă a acestei ramuri medicale din răsărit.

— Ei bine, Princeton, zise fata cu o uşoară izbucnire de râs, e sigur că nu vom fi niciodată de acord asupra acestui punct. Şi fiindcă veni vorba de imigranţi, află că familia mea a sosit aci în 1920. Tatăl meu ţine un magazin de fructe în Bronx. Mama vorbeşte greu englezeşte.

Pizza sosi pe două farfurii mari, rotunde, de tablă: turte fierbinţi de aluat acoperite cu brânză şi sos de roşii, iar în farfuria lui Willie presărate şi cu anchois. May Wynn apucă o bucată triunghiulară, o împături cu o mişcare abilă a degetelor, ca o cunoscătoare, şi muşcă din ea.

— Pizza făcută de mama este mai bună ca asta. De fapt, cred că eu fac cea mai bună pizza din lume.

— Vrei să te măriţi cu mine?

— Nu. Nu i-ar place mamei dumitale.

— Grozav, spuse Willie. Ne înţelegem minunat. În acest caz, permite-mi să-ţi spun că sunt pe punctul de a mă îndrăgosti de dumneata.

Faţa fetei se întunecă brusc.

— Fără lovituri nepermise, colega.

— N-am intenţii rele.

— Ce vârstă ai? întrebă May.

— Douăzeci şi doi. De ce?

— Pari mult mai tânăr.

— Din cauza feţei mele de copil. Probabil că până la optzeci de ani nu mi se va da voie să intru într-o cabină de votare.

— Nu. Aşa-i. Asta este nota dumitale personală. Mie îmi place.

— Dar, dumneata, ce vârstă ai?

— N-am încă drept de vot.

— Eşti logodită, May? Ai un iubit sau altă legătură de acest gen?

— Dumnezeule! exclamă May tuşind.

— Da?

— Hai să vorbim despre cărţi. Eşti doar un princetonian.

Discutară despre cărţi printre înghiţituri de vin şi de pizza. Willie începu cu succesele recente de librărie, pe care May le cunoştea destul de bine. Trecu apoi la autorii săi favoriţi din secolele optsprezece şi nouăsprezece, asupra cărora răspunsurile fetei începură să şchiopăteze.

— Dickens, spuse Willie înflăcărat ridicându-se pe piscurile literaturii comparate. Dacă aş avea puţină voinţă, ar merita să-mi consacru toată viaţa numai pentru studierea şi comentarea lui Dickens. Chiar dacă engleza ar deveni o limbă moartă ca latina, el şi Shakespeare vor rămâne. Cunoşti operele lui?

— N-am citit decât „Colind de Crăciun”.

— O-o.

— Uite ce-i, băiete, eu n-am avut posibilitatea să-mi continui studiile. La magazinul de fructe treburile mergeau destul de prost în acel moment. A fost o problemă să mă pot îmbrăca şi încălţa şi din când în când să contribui la hrana familiei. Am lucrat în magazine de zece cenţi şi în chioşcuri de oranjade. Câtva timp l-am răsfoit şi pe Dickens. Merge însă greu după o zi de stat în picioare.

— Cândva ai să te pasionezi după Dickens.

— Cred şi eu, dar ca să-l poţi gusta pe Dickens, e necesar să ai şi zece mii de dolari la bancă.

— Eu n-am nici zece cenţi la bancă.

— Are mama dumitale. E acelaşi lucru.

Willie se lăsă cu voluptate pe spatele scaunului şi aprinse o ţigară. Se simţea ca la o oră de seminar.

— E perfect adevărat că pasiunea pentru o artă frumoasă este în funcţie de răgaz, dar asta nu micşorează importanţa artei. Vechii greci…

— Nu crezi că ar trebui să plecăm? Astă-seară vreau să-mi studiez numerele, din moment ce-am căpătat un angajament.

Afară ploua tare. Firmele fluorescente, albastre, verzi şi roşii, proiectau băltoace colorate pe strada neagră şi umedă. May îi întinse mâna înmănuşată.

— La revedere. Mulţumesc pentru pizza.

— La revedere? Te conduc acasă cu un taxi.

— Dragul meu, taxiul până la Honeywell Avenue, în Bronx, costă cinci dolari.

— Am cinci dolari.

— Nu, mulţumesc. Pentru cei ca mine, metroul.

— Bine, atunci să luăm un taxi până la staţia de metrou.

— Taxi, taxi! De ce ţi-a dat Dumnezeu picioare? Condu-mă până la strada 50.

Willie îşi aduse aminte de plimbările prin ploaie din rapsodiile lui George Meredith şi trecu alături de cântăreaţă. Fata îl luă de braţ. Mergeau tăcuţi. Picăturile de ploaie le izbeau faţa şi se rostogoleau pe haine. Mâna de pe braţ îi transmitea o căldură plăcută în tot corpul.

— E într-adevăr ceva minunat să te plimbi prin ploaie, observă el.

May îl privi dintr-o parte.

— N-ai vorbi aşa, Princeton, dacă ai fi *nevoit* să umbli prin ploaie.

— Uite ce-i, zise Willie, nu mai face pe „sărmana fată cu chibrituri”. Ăsta-i primul tău angajament de cântăreaţă?

— Primul la New York. Numai de patru luni cânt. Am

cântat prin mai multe spelunci din New Jersey.

— Cum merge Mozart într-o speluncă din New Jersey?

May se cutremură.

— N-am încercat niciodată. Pentru oamenii de acolo, *Stardust* este o bucată clasică la fel de grea ca o mesă de Bach.

— Cine ţi-a scris cuvintele englezeşti din partitura dumitale?

— Agentul meu, Marty Rubin.

— Sunt groaznice…

— Scrie-mi dumneata altele mai bune.

— Ţi le scriu, ţipă Willie pentru că în acel moment treceau pe Broadway, printr-un şir de taxiuri şi autobuze blocate care claxonau. La noapte!

— Am glumit. Nu-ţi pot plăti.

— M-ai plătit de pe acum. Niciodată nu mi-a făcut mai multă plăcere Mozart ca în după-amiaza de azi.

May îşi trase mâna de sub braţul lui Willie.

— Nu trebuie să vorbeşti aşa. Nu-mi plac de loc complimentele. Am înghiţit nu ştiu câte.

— Doar din când în când, răspunse Willie, să zicem o dată pe săptămână. Sunt corect.

May îl privi în faţă.

— Mă supăr.

Se opriră la chioşcul de ziare. Un colportor de ziare zdrenţăros şi zbârcit anunţa cu voce răguşită victorii imaginare, ascunzând titlurile sub coperta gudronată. Numeroşi trecători se îmbulzeau lângă el.

— Îţi mulţumesc pentru masă, spuse May Wynn. Pe luni.

— Nu mai devreme? Poate doresc să te mai văd până atunci. Ce număr de telefon ai?

— N-am telefon.

Willie tresări surprins. May Wynn era într-adevăr de condiţie socială inferioară.

— Lângă locuinţa mea e o prăvălie de dulciuri, continuă

ea, unde pot fi chemată în caz de urgenţă, dar numai în astfel de cazuri.

— Să presupunem că intervine ceva urgent. Dă-mi numărul de telefon al prăvăliei.

— Altă dată.

Zâmbi. Prudenţa din privire se prefăcu pentru o clipă în cochetărie.

— Nu te pot vedea până luni. Trebuie să muncesc pentru numerele mele. La revedere.

— Mi-e teamă că te-am plictisit grozav cu vorbăria mea despre cărţi, zise Willie încercând să însufleţească puţin convorbirea care începuse să tânjească.

— Nu. M-a amuzat.

După o scurtă pauză îi întinse mâna.

— A fost o după-amiază instructivă.

Dispăru în mulţime înainte de a ajunge la picioarele treptelor. Willie se îndepărtă de la gura metroului cu senzaţia absurdă de nou-născut. Umbrarul de la Roxy, suliţele negre stropite cu lumini galbene de la Radio City, firmele restaurantelor, zumzetul taxiurilor. Care treceau în viteză, toate pluteau într-o atmosferă de miracol. Conchise că New York-ul este la fel de frumos şi plin de mister ca Bagdadul.

În dimineaţa următoare, către ora trei, mama lui Willie se trezi dintr-un vis foarte animat. Se făcea că era la operă. Stătu o clipă să asculte ecourile muzicii care încă îi mai stăruiau în minte. Apoi se ridică, dându-şi seama că auzea muzică adevărată, aria lui Cherubino care venea prin hol din camera lui Willie. Coborî din pat şi se îmbrăcă cu chimonoul albastru de mătase.

— Willie dragă, discuri la ora asta?

Willie sta în cămaşă şi vestă lângă patefonul portabil, cu o foaie de hârtie şi un creion în mână. Privi vinovat în sus şi opri imediat patefonul.

— Iartă-mă, mamă. N-am crezut că se poate auzi atât de

departe.

— Ce faci?

— Sunt tentat să fur un fragment din Mozart pentru un număr nou.

— Asta-i ceva necinstit.

Îşi examină cu atenţie fiul şi ajunse la convingerea că strania înflăcărare din privirea lui era frenezie creatoare.

— De obicei, când vii acasă te trânteşti imediat în pat.

Willie se ridică, puse foaia de hârtie cu faţa întoarsă pe scaun şi căscă.

— La asta mă gândeam şi eu. Sunt obosit. Amân pe mâine dimineaţă.

— Nu vrei un pahar cu lapte? Martina a făcut o prăjitură cu ciocolată minunată.

— Am mâncat o bucată în bucătărie. Îmi pare rău, mamă, că te-am trezit. Noapte bună.

— E o arie fermecătoare, merită s-o furi, zise ea acceptând un sărut pe obraz.

— Nu există alta mai fermecătoare, adăugă Willie închizând uşa în urma ei.

Angajamentul lui May Wynn la Clubul Tahiti a durat, trei săptămâni. Inovaţia ei mozartiană a fost bine primită. Interpretarea a devenit în fiecare seară mai bună, mai simplă, mai clar exprimată şi mai puţin încărcată cu gesturi. Marty Rubin, agentul şi sfătuitorul ei, venea s-o asculte de câteva ori pe săptămână. După terminarea numărului, sta de vorbă cu ca, câte o oră sau mai mult, la una din mesele din local sau în cabină. Era un om de aproximativ treizeci şi cinci de ani, scurt, corpolent, cu faţa ca o lună plină, păr blond şi ochelari fără ramă, foarte groşi. După lăţimea exagerată a umerilor vestonului şi lărgimea pantalonilor se putea uşor deduce că hainele fuseseră cumpărate pe Broadway; culoarea lor era când cafeniu închis, când gri. Willie n-a vorbit cu el decât ocazional. Era absolut sigur că

Rubin era evreu, dar nu din această cauză se gândea des la el. Lui Willie îi plăceau evreii ca grup, pentru cordialitatea, umorul şi vioiciunea lor, deşi casa lui se găsea într-un cartier unde evreii nu puteau cumpăra proprietăţi.

Exceptând aceste şedinţe cu Rubin, timpul lui May dintre spectacole era monopolizat, de Willie. De obicei şedeau de vorbă fumând în cabină; Willie în poza de om cult, iar May, pe jumătate cuviincioasă, pe jumătate ironică, în postura de ignorantă. După câteva seri petrecute astfel, Willie o convinse să se întâlnească cu el şi în timpul zilei. A dus-o la Muzeul de artă modernă, dar vizita se soldă cu insucces. May privi uimită şi dezgustată capodoperele lui Dali, Chagall şi Tchelitchew şi izbucni în râs. La Muzeul Metropolitan lucrurile s-au petrecut mai bine. May simţi imediat o deosebită plăcere să privească operele lui Renoir şi El Greco. Îl convinse pe Willie s-o mai ducă o dată aici. Willie era un ghid bun.

— Dumnezeule, exclamă ea la un moment dat, în timp ce el îi schiţa cariera lui Whistler, toate astea le-ai învăţat în cei patru ani de universitate?

— Nu chiar. Mama m-a luat cu ea la muzeu de când aveam şase ani. Este patroana muzeului.

— A-a.

Fata păru oarecum dezamăgită.

După puţin timp Willie obţinu numărul de telefon al prăvăliei de dulciuri din Bronx şi continuară să se vadă şi după terminarea angajamentului lui May la Clubul Tahiti. Era în aprilie. Legătura lor progresă cu lungi plimbări prin parcurile proaspăt înverzite şi înflorite, dineuri la restaurante scumpe, sărutări în taxiuri şi cadouri sentimentale, ca de exemplu pisici de fildeş, urşi negri zbârliţi şi foarte multe flori. Willie îi scrise şi câteva sonete proaste, iar May le lua acasă, le citea, le recitea şi vărsa lacrimi fierbinţi aplecată peste ele. Până atunci nimeni nu-i mai scrisese poezii.

Târziu, în aprilie, Willie primi o carte poştală de la biroul de mobilizare, prin care era invitat la un examen medical. A fost un semnal de alarmă care i-a reamintit de război, aşa că s-a prezentat imediat la un centru de recrutare al ofiţerilor de marină. A fost admis în seria din decembrie a şcolii pentru aspiranţi de rezervă. În acest fel se punea la adăpost de ghearele armatei de uscat şi totodată obţinea o lungă amânare a serviciului militar.

Pentru doamna Keith înrolarea lui Willie era o tragedie. Se revolta împotriva nepricepuţilor de la Washington care lăsaseră să dureze atât de mult războiul. Încă mai spera că se va sfârşi înainte ca Willie să îmbrace uniforma militară, totuşi din când în când simţea un fior rece în inimă la gândul că Willie ar putea fi cu adevărat înrolat. Interesându-se discret printre prietenii cu influenţă dacă nu ar fi posibil ca Willie să obţină un serviciu militar în Statele Unite, ferit de pericol, dorinţa ei fusese primită pretutindeni cu cea mai mare răceală. De aceea se hotărî să-i facă ultimele patru luni libere cât mai frumoase. May contribui foarte mult la aceasta, dar doamna Keith nu ştia fireşte nimic, pentru că nu avea cunoştinţă de existenţa fetei. Îl convinse pe Willie să renunţe la angajamentul de la Clubul Tahiti şi-l trimise, împreună cu prea supusul doctor, să facă o excursie în Mexic. Plictisit de sombrero de lumina de soare orbitoare şi de şerpii cu pene sculptaţi pe piramide ruinate, Willie îşi cheltui toţi banii în convorbiri telefonice clandestine, la mare distanţa de prăvălia de dulciuri. May îl dojenea de fiecare dată pentru aceste extravaganţe, dar tonul radios cu care îl mustra era pentru Willie o mângâiere din cele mai plăcute. La întoarcere, în iulie, doamna Keith, cu neobosita-i energie, îl târî la „o ultimă vară încântătoare” în Rhode Island. Willie aranjă, sub diferite pretexte uşoare, mai multe călătorii la New York şi trăi numai cu gândul la aceste plecări. În toamnă, May fu angajată de Marty Rubin pentru un turneu în localurile de

noapte din Chicago şi St. Louis. În noiembrie se întoarse; la timp, ca să mai poată petrece trei săptămâni fericite cu Willie. Ca să justifice mamei absenţele lui de acasă, Willie înfăptui adevărate minuni de ingeniozitate, care ar fi putut face subiectul unei cărţi de scurte povestiri.

În tot acest timp, nici el şi nici May nu pomeniseră nimic despre căsătorie. Uneori se mira că May nu atinge acest subiect, dar pe de altă parte era foarte bucuros că ea se mulţumea doar cu sărutări pătimaşe. Era convins că va putea să se bucure de această voluptate şi în timpul celor patru luni cât va fi în şcoala de aspiranţi de marină. După aceea va pleca pe mare şi, în acest fel, totul se va sfârşi fără complicaţii şi suferinţă. Era foarte mulţumit că trăise romanul lor de dragoste cu maximum de amuzament şi minimum de încurcături. Aceasta îi dovedea că este matur pentru plăceri senzuale. Se felicita că nu încercase să se culce cu May. Politica onestă pe care o alesese, de a se bucura de compania plăcută şi aţâţătoare a fetei fără să ajungă totuşi la acte care să-l ducă la căsătorie, fusese o politică destul de înţeleaptă. Dar meritul de a o fi ales era mult mai mic decât îşi închipuia Willie, pentru că în realitate politica lui fusese determinată mai mult de convingerea subconştientă, obiectivă, că şi de-ar fi încercat mai mult, probabil tot n-ar fi reuşit.

Elevul de marină Keith

Cea de a doua zi a lui Willie Keith în şcoala de aspiranţi era cât pe-aci să fie ultima în marină sau ultima pe pământ.

În acea dimineaţă, mergând cu metroul spre şantierul naval din Brooklyn, îmbrăcat în raglanul albastru de elev, se simţea marinar din cap până-n picioare. Faptul că se ducea să-şi facă un supracontrol medical al pulsului şi al lordozei nu-i micşora bucuria pe care i-o pricinuiau ocheadele stenodactilografelor şi ale elevelor de liceu. Willie era obiectul unei admiraţii de care în mod obişnuit se bucurau numai oamenii de înaltă cultură şi de mare renume. În timp de pace nu invidiase uniformele marinarilor; dar acum, dintr-o dată, aceşti pantaloni în formă de clopot îi păreau la fel de corecţi şi de eleganţi ca jachetele de culoarea berii de pe terenurile de sport din Princeton.

Când ajunse în faţa intrării de la şantierul naval, Willie se opri; îşi descoperi încheietura mâinii în bătaia vântului aspru şi-şi luă pulsul. Bătea optzeci şi şase. Gândul că din pricina unui eşec aritmetic al organismului său ar putea fi deposedat de proaspăta aureolă de marinar, îl înfurie. Aşteptă câteva minute ca să se liniştească. Apoi îşi luă din nou pulsul. Nouăzeci şi patru. Santinela din poartă se uita la el. Privi în susul şi în josul străzii şi se îndreptă spre un mic drugstore din colţ, reflectând: „Am trecut prin douăsprezece controale medicale la colegiu şi la universitate, plus unul la centrul de înrolare acum câteva luni. De fiecare dată pulsul meu a fost şaptezeci şi doi. Acum sunt emoţionat. Cât dracu’ poate să bată pulsul unui amiral când zăreşte flota inamică? Tot şaptezeci şi doi? Am să iau ceva care să-mi potolească emoţia şi să-mi

normalizeze pulsul.”

O dată cu acest argument, înghiţi două porţii de bromură: una pentru conştiinţă şi alta pentru puls. Sedativul avu efect. Când se opri o clipă pentru un ultim control în faţa biroului unde lucra căpitanul Grimm, sângele îi pulsa liniştit, cu şaptezeci şi cinci de bătăi. Se simţi uşurat şi bine dispus. Deschise uşa.

Primul obiect pe care-l observă intrând în cameră fu o mânecă albastră cu patru trese de aur. Mâneca gesticula spre o infirmieră grasă aşezată la birou. Căpitanul Grimm, un om cărunt, cu mină foarte obosită, flutura în aer un teanc de hârtii văitându-se revoltat de calculul neglijent al consumului de morfină. Se întoarse spre Willie.

— Ce-i, tinere?

Willie îi înmână plicul. Căpitanul aruncă o privire pe hârtiile din plic.

— Dumnezeule! Când trebuie să fiu în sala de operaţii, domnişoară Norris?

— În douăzeci de minute, domnule doctor.

— Perfect. Intră, Keith, în cabinetul ăsta. Vin în două minute.

— Am înţeles, domnule doctor.

Willie intră pe uşa vopsită în alb şi o închise după el. În micul cabinet era o căldură înăbuşitoare, dar nu îndrăzni să deschidă fereastra. Se învârti prin cameră citind etichetele de pe sticle, privind pe fereastră mohorâta faţadă cenuşie, dinspre apă, a Brooklynului şi căscând. Aşteptă două minute, cinci, zece. Bromura şi căldura puneau tot mai mult stăpânire pe el. Se întinse pe masa medicală, spunându-şi că o mică destindere nu i-ar strica.

Când se trezi, ceasul lui arăta cinci şi jumătate. Dormise, uitat de marină, opt ore. Se spălă pe faţă la chiuvetă, îşi aranjă părul şi ieşi din cabinet cu o privire de martir. Infirmiera, când îl văzu, rămase cu gura căscată.

— Doamne sfinte! Dumneata eşti tot aici?

— Nimeni nu mi-a spus să ies.

— O, Doamne!

Sări de pe scaunul turnant.

— Va să zică, ai stat aici de la... De ce n-ai spus? Aşteaptă!

Intră în biroul alăturat şi ieşi într-o clipă împreună cu căpitanul Grimm.

— Ce dracu', tinere! Scuză-mă. Am avut operaţii, conferinţe... Vino în biroul meu.

În camera capitonată cu cărţi căpitanul îi spuse lui Willie să se dezbrace până la brâu şi-i examină spatele.

— Atinge-ţi degetele de la picioare.

Willie execută mişcarea... dar nu fără un geamăt sonor. Căpitanul zâmbi îndoielnic; apoi îi pipăi încheietura mâinii. Willie simţi că iarăşi zvâcnea.

— Mă simt foarte bine, domnule doctor, exclamă el.

— Avem anumite norme, spuse căpitanul.

Luă tocul. Tocul plana acum deasupra fişei lui Willie.

— Vezi, adăugă el, pierderile de oameni ale marinei în acest război sunt deocamdată mai mari decât ale armatei de uscat.

— Doresc să fiu marinar, zise Willie, şi numai în clipa când cuvintele îi ieşiră din gură îşi dădu seama cât erau de adevărate.

Doctorul îl privi cu o nuanţă de bunăvoinţă. Apoi scrise cu hotărâre pe fişă: *Lordoză benignă*, *bine compensată. Puls normal. J. Grimm, medic-şef Brooklyn.* Mototoli nota scrisă cu creion roşu şi o aruncă în coş. Restul hârtiilor le înapoie lui Willie.

— Să nu suferi în tăcere numai de dragul acestei uniforme. Dacă ţi se întâmplă ceva rău, să spui fără ocol.

— Am înţeles, domnule doctor.

Căpitanul îşi întoarse privirea spre teancul de hârtii împrăştiate pe masă şi Willie plecă. Îşi dădea seama că ceea ce-i salvase cariera navală fusese numai jena unui

doctor de a fi făcut să aştepte un pacient opt ore. Oricum, era bucuros de rezultat, înapoiat la Furnald Hall, restitui fişa medicală sanitarului cu creion roşu de la dispensar. Warner puse deoparte borcanul cu antiseptic purpuriu, grăbit să se uite la hârtii. Faţa i se bleojdi; totuşi schiţă un zâmbet răutăcios.

— Hm, va să zică ai reuşit să capeţi asta. Bravo!

— La revedere la Tokio, domnule doctor! spuse Willie.

Întors în camera lui, îi găsi pe Keggs şi Keefer agitându-se cu nişte carabine. *Pe* patul lui Willie zăcea o carabină mare ponosită şi un bon de primire.

— Carabine la marină? spuse el calm.

— Desigur, zise Keefer.

Piesele închizătorului erau pe masă, lângă el.

Keggs ţăcănea în sus şi în jos închizătorul puştii, cu un aer deznădăjduit.

— Trebuie să învăţăm până mâine dimineaţă să o demontăm şi să o montăm la loc în două minute, se văită el. Cu siguranţă că am să fiu respins.

— Nu te mai canoni, îi spuse Keefer. Hai! Ia-l şi pe copilul ăsta şi am să vă arăt. Dă-l dracului arcul ăla.

Sudistul le ţinu pe îndelete o prelegere completă despre tainele carabinei Springfield. Keggs pricepu numai decât. Degetele lui lungi şi osoase prinseră repede secretul mişcării, care consta în a împinge cu putere arcul în lăcaşul lui. Zâmbi radios spre armă şi repetă mişcarea de mai multe ori. Willie se luptă în zadar cu închizătorul câtva timp. Apoi oftă.

— Ar fi trebuit să mă respingă pentru lordoză. Era mai onorabil. Mâine am să fiu dat afară din marină... Intr*ă aici, ar*c scârbos şi blestemat!

Până atunci nu mai pusese mâna pe puşcă. Puterea ei virtuală de ucidere nu însemna pentru el nimic. Toată treaba asta o vedea doar ca ceva greu de executat: o pagină nedesluşită din Beethoven sau o recenzie inactuală

despre „Clarissa Harlowe”.

— Ţine apăsat în stomac capul închizătorului, uite aşa, îi spuse Keefer. Apoi împinge arcul în jos cu amândouă mâinile.

Willie făcu întocmai. Încet-încet, arcul cedă. În cele din urmă intră complet în lăcaşul lui.

— Merge. Mulţumesc, Rollo…

Dar în acel moment arcul, neîmpiedicat încă, scăpă printre degetele lui Willie şi sări afară, zburând de-a curmezişul camerei. Fereastra era numai cât trebuia deschisă. Arcul zbură mai departe în noapte.

Colegii de cameră încremeniră privindu-l îngroziţi.

— Nu-i aşa că-i grav? li se adresă Willie cu voce tremurată.

— Se petrece ceva cu carabina dumitale, tinere, de-a făcut buclucul ăsta, zise sudistul îndreptându-se spre fereastră.

— Mă duc fuga jos, spuse Willie.

— Ce? În timpul programului de studiu? Douăsprezece puncte rele! zise Keggs.

— Vino încoace, omule.

Keefer îi arătă cu degetul afară. Arcul zăcea pe streaşina de sub fereastră, la marginea unei proeminenţe foarte abrupte, învelită cu tablă de aramă. Al zecelea etaj era puţin retras faţă de restul clădirii.

— Nu-l pot lua de-acolo, spuse Willie.

— Mai bine ai încerca, prietene.

Keggs privi atent afară.

— N-ai să reuşeşti să faci aşa ceva. Ai să cazi.

— Şi eu cred la fel, zise Willie.

Nu era de loc curajos. Ascensiunile lui pe munte se petrecuseră în companie numeroasă şi cu noduri de frică în gât. Detesta locurile înalte şi terenul nesigur.

— Ascultă, prietene, vrei să rămâi în marină? Atunci caţără-te acolo. Sau poate vrei să mă duc eu?

Willie se căţără afară, ţinându-se agăţat de tocul ferestrei. Vântul mugea în întuneric. Broadway-ul scânteia departe sub el. Avea impresia că proeminenţa acoperişului stă să se prăbuşească sub picioarele care-i tremurau ca varga. Întinse într-o doară mâna spre arc şi oftă.

— Îmi mai trebuie încă o pereche de picioare…

— De-am avea o frânghie… spuse Keefer. Uite ce-i, omule. Unul dintre noi iese afară împreună cu dumneata şi se agaţă de fereastră, iar dumneata te agăţi de el. În acest fel ai să reuşeşti.

— Hai să terminăm o dată cu asta, zise Keggs agitat. Dacă-l prinde afară, ne elimină pe toţi din şcoală.

Ieşi pe fereastră, rămase în picioare lângă Willie şi-l prinse de mână.

— Acum, hai!

Willie se îndepărtă de fereastră şi începu să coboare centimetru cu centimetru, ţinându-se agăţat de palma puternică a lui Keggs. Ajunse bălăbănindu-se la marginea acoperişului. Vântul îi biciuia cu furie hainele. Arcul putea fi ajuns uşor cu mâna. Îl luă şi-l băgă în buzunar.

Aspirantul Acres putea să aleagă un moment mai puţin potrivit pentru inspecţia programului de studiu de la etajul zece; dar l-a ales pe acesta. Trecu pe lângă cameră, privi pe furiş înăuntru, se opri scurt şi strigă:

— Drepţi! Ce dracu se petrece aici?

Keggs scoase un ţipăt de groază şi dădu drumul mâinii lui Willie. Willie făcu o mişcare bruscă înainte şi se agăţă de genunchii lui Keggs. Cei doi marinari se bălăbăneau înainte şi înapoi pe cornişă, la un pas de moarte. Dar dorinţa lui Keggs de a trăi se dovedi ceva mai puternică decât frica de aspiranţi. Se trase înapoi şi căzu în cameră, pe cap, trăgând după el prin fereastră şi pe Willie. Aspirantul Acres îi privea fioros. Bărbia îi ieşise înainte. Willie se ridică şi-i arătă arcul, bâlbâind:

— Eu… asta… era afară pe acoperiş…

— Ce dracu’ făcea acolo? răcni Acres.

— A zburat afară, preciza Willie.

Lui Acres îi năvăli sângele în faţă, de parcă ar fi auzit un cuvânt murdar.

— *A zburat* afară!? Uite ce-i, dumneata…

— În timp ce-mi asamblam puşca. A scăpat afară, adăugă repede Willie cu glas plângăreţ.

Acres se întoarse *şi* se uită la colegii de cameră. Tremurul de groază a lui Keggs, spaima lui Willie, poziţia de drepţi a lui Keefer îi părură sincere. Cu două luni înainte fusese şi el elev de marină.

— Ar trebui să primiţi fiecare câte cincisprezece puncte rele, mârâi el pe punctul de a-i trece furia. O să am tot timpul ochii pe voi… Continuaţi.

Aspirantul ieşi bătos din cameră.

— Nu credeţi, spuse Willie în pauza de încremenire care urmă, că ceva mai tare ca mine nu mă vrea în marină? Am impresia că sunt un fel de Iona îţi această cameră.

— Uită asta, prietene. Deocamdată, ai avut noroc cu carul, zise Keefer.

Cum ziua examenului eliminatoriu se apropia, toţi trei învăţau pe capete. În camera 1013 se stabilise clar un interesant echilibru de forţe. Keggs era tare la lucrările scrise de navigaţie şi maşini. Hărţile sale maritime şi schiţele de cazane erau de o măiestrie excepţională şi-şi împrumuta cu plăcere colegilor talentul său. Dar datele şi teoriile le reţinea greu. De aceea îşi potrivea ceasul să sune cu două ore înainte de deşteptarea generală, ca să aibă mai mult timp de învăţat. Pe zi ce trecea faţa i se lungea şi în orbitele tot mai adâncite ochii lui melancolici păreau nişte lumânări care abia mai pâlpâiau. În schimb, nu dădu greş la niciun colocviu.

Keefer da deseori greş. Îşi calcula mediile până la ultimul punct şi făcea în aşa fel ca să se menţină la toate cursurile

peste limita eliminatorie. Punctul lui tare era o comportare militară ireproşabilă.

Willie n-a putut niciodată să-şi lămurească dacă acest dar era natural sau căpătat, deoarece Keefer, în ciuda corpului şi a înfăţişării lui de om dezordonat, era cel mai spilcuit marinar din şcoală. Îşi ţinea patul, cărţile şi pe sine într-o stare de curăţenie desăvârşită, ca o pisică. La paradă, uniforma lui care arăta întotdeauna ca nouă, ghetele lustruite şi ţinuta perfect dreaptă atraseră repede atenţia comandantului secund al şcolii. Fu numit încheietor de batalion.

Willie Keith deveni oracolul etajului zece în materie de artilerie navală. În realitate nu pricepea nimic din acest domeniu. Reputaţiile se obţin repede şi într-un mod straniu în timp de război. S-a întâmplat însă ca în prima săptămână să se fixeze o lucrare scrisă de artilerie care a produs mare panică, deoarece în acelaşi timp s-a anunţat că are ca scop să elimine pe cei slabi la învăţătură. Cum era firesc, toţi învăţau de zor. Willie învăţa la fel de serios ca ceilalţi, dar din conţinutul unei pagini scrise în cel mai groaznic jargon naval nu reuşise să înţeleagă nimic. Era descrierea a ceva numit „cuzinet fără frecare”. Keefer şi Keggs renunţaseră şi trecuseră mai departe. Willie citi pagina de şaptesprezece ori, apoi încă de două ori cu voce tare şi era tocmai pe punctul să renunţe, când observă că toate frazele i se întipăriseră în memorie. Se mai strădui încă o jumătate de oră şi memoriză pe de rost întreaga pagină. Norocul a vrut ca principala întrebare la lucrare să fie *„Explicaţi cuzinetul fără frecare.”* Willie aşternu fericit pe hârtie, cuvânt cu cuvânt, textul memorizat, care pentru el nu prezenta mai mult înţeles decât versurile unui cântec hindus. Când se anunţară rezultatele probei era primul pe şcoală.

— Elevul marinar Keith, ţipă la adunarea de prânz aspirantul Acres chiorându-se în soare, se citează prin ordin de zi pentru strălucita sa lucrare de artilerie. A fost singurul

din toată şcoala care a dat o explicaţie inteligentă a cuzinetului fără frecare.

Ca să-şi păstreze această, reputaţie, răspunzând fără greş nenumăratelor întrebări de la examinările periodice, Willie ajunse la o adevărată măiestrie în a vorbi despre toate amănuntele, în legătură cu tunurile navale, fără să înţeleagă nimic din ce spunea.

Cu puţin înainte de ziua examenului eliminatoriu, Willie reuşise să-şi însuşească complet această metodă pedagogică navală. Într-o noapte dădu peste următorul pasaj din zdrenţuitul manual legat în verde, intitulat: „Tactica submarinelor, 1955": „Din cauza razei lor reduse de acţiune, submarinele sunt în primul rând indicate pentru apărarea de coastă." La acea epocă naziştii torpilau în fiecare săptămână vase americane în largul capului Hatteras, la patru mii de mile de coastele Germaniei. Râzând pe înfundate, Willie atrase atenţia colegilor de cameră asupra acestui pasaj. Scufundarea câtorva zeci de vase americane i se păru un preţ neînsemnat al plăcerii de a fi descoperit o afirmaţie absurdă a marinei. În ziua următoare, la ora de tactică instructorul, un oarecare aspirant Brain, îi strigă numele:

— Keith.

— Ordonaţi, domnule sublocotenent.

— Pentru ce fel de operaţii este în primul rând indicat submarinul, şi de ce?

Instructorul ţinea în mână deschis un exemplar din „Tactica submarinelor, 1935". Aspirantul Brain era un fel de Martinet[1]

în vârstă de douăzeci şi cinci de ani, prematur chel, prematur zbârcit şi prematur fioros. Era profesor de instrucţie militară. Despre răspunsul la întrebarea pusă

[1] General şi profesor de instrucţie militară în timpul lui Ludovic al XIV-lea, cunoscut pentru disciplina severă pe care a introdus-o în armata franceză.

habar n-avea. Dar cândva învăţase să citească.

Willie ezită să răspundă.

— Ei, Keith?

— Vreţi să spuneţi pentru ce este indicat acum, sau pentru ce era indicat în 1935.

— Eu ţi-am pus întrebarea acum, nu în 1935.

— Germanii scufundă mereu vase în largul capului Hatteras, încercă să precizeze Willie.

— Ştiu asta, dar ora de acum este de tactică, nu de evenimente curente. Ai pregătit lecţia?

— Da, domnule aspirant.

— Răspunde la întrebare.

Willie cântări repede situaţia. Era ultimul lui prilej, înainte de examenul eliminatoriu, ca să recite din „Tactică”.

— Din cauza razei reduse de acţiune, submarinele sunt în primul rând indicate pentru apărarea de coastă.

— Exact, spuse aspirantul Brain scriind o notă excelentă. Ce rost a mai avut toată tărăgăneala asta?

Aşa deveni Willie robul memorizării brute. Sosi şi ziua Judecăţii de Apoi. Niciunul dintre cei din camera 1013 n-a fost eliminat. Kalten din camera 1012 şi Koster din camera 1014 au fost predaţi în ghearele birourilor de mobilizare respective. Kalten, fiul unui avocat foarte influent din Washington, luase în râs regulamentul şi nu învăţase nimic. Lui Willie îi păru rău mai ales de respingerea lui Koster, un tânăr firav, dar veşnic bine dispus, crescut de nişte mătuşi fete bătrâne. În seara aceea, vizitând camera 1014, se simţi tare mâhnit văzând patul lui Koster gol. Câţiva ani mai târziu află că murise în primul val de atac de la Salerno.

Acum erau elevi, cu rădăcini adânci în marină, uniforme albastre, şepci albe de ofiţeri şi – ceea ce era foarte important – liberi în fiecare sâmbătă de la prânz până la miezul nopţii.

Era într-o vineri. Stătuseră internaţi trei săptămâni, fără

drept de comunicare cu exteriorul. Willie îi telefonă vesel lui May Wynn şi-i spuse să-l aştepte a doua zi în faţa şcolii, la ora douăsprezece şi un minut. May se afla acolo într-un taxi şi arăta atât de frumoasă când îi întinse dornică braţele, încât, în timp ce o strângea la piept, lui Willie îi trecu o clipă prin minte gândul căsătoriei, cu toate implicaţiile ei. Dar nu sfârşise încă s-o sărute şi, pentru aceleaşi vechi motive, renunţă la acest gând. Se duseră la Luigi’s şi Willie se simţi atât de încântat de frumuseţea fetei şi de primul pahar de vin după trei săptămâni, încât mâncă două porţii de pizza. La ultimele îmbucături se opri suflând greu şi se uită la ceasul de la mână.

— May, spuse el fără tragere de inimă, trebuie sa te părăsesc.

— A-a, nu eşti liber până la miezul nopţii?

— Ar trebui să trec o clipă şi pe la ai mei.

— Fireşte, spuse May.

Strălucirea de fericire din ochii fetei începu să pălească.

— Numai puţin, o jumătate de oră, poate o oră. Du-te un matineu. Te pot întâlni iarăşi – se uită la ceas – la cinci şi jumătate.

May aprobă din cap.

— Uite, zise el scoţând bani din buzunar şi fluturându-i ostentativ. O sută douăzeci de dolari. Vom face turul oraşului.

— Solda marinei?

— Douăzeci din ei, da.

— Dar suta cine ţi-a dat-o?

Willie ezită o clipă. Apoi spuse:

— Mama.

— Mă îndoiesc că ar fi de acord s-o cheltuieşti cu mine.

May îl privea în ochi.

— Ştie că exist, Willie?

Willie dădu negativ din cap.

— Eşti foarte prudent. Această faţă inocentă ascunde

multă viclenie.

Se întinse peste masă şi-l mângâie afectuos pe obraz.

— Unde ne întâlnim? o întrebă Willie, ridicându-se greoi din cauza aluatului, a brânzei, a roşiilor şi a vinului.

— Oriunde vrei.

— Clubul Stork?

Ea îi zâmbi galeş.

Se despărţiră la uşa restaurantului. În metrou, spre Manhasset, Willie dormi cu sforăituri. Reflexul de călător îl trezi exact înainte de staţia de coborâre.

Elevul de marină Keith în încurcătură

Casa Keith din Manhasset era o clădire cu douăsprezece camere în stil colonial olandez, cu coloane albe grele, acoperiş înalt ascuţit, învelit cu şindrilă neagră, şi nenumărate ferestre mari. Se înălţa pe o colină, în mijlocul unei poieni de două pogoane, plantată cu fagi, arţari şi stejari bătrâni, mărginită de brazde cu flori şi gard viu înalt şi des. Doamna Keith o moştenise de la familia ei. Era şi acum întreţinută din veniturile sumelor depuse pe numele ei la banca din Rhode Island. Willie considera normală o astfel de ambianţă.

O luă pe aleea de arţari care ducea spre uşa din faţă şi, intrând, dădu peste o primire triumfală dinainte pregătită. Rude şi vecini îl salutară ca pe un erou de război, fluturând pahare cu cocteil. Pe masa din sufragerie se aflau aşezate cele mai bune porţelanuri şi tacâmuri de argint. Flăcările buştenilor din căminul placat cu marmură le lumina cu reflexe galbene.

— Gata, Martina, strigă doamna Keith. Pregăteşte cotletele!... Te sărbătorim, Willie. Ai tot ce-ţi place, dragul meu... stridii, supă de ceapă, cotlet... pentru tine un muşchi dublu de vacă, sufleu de cartofi şi cremă bavareză. Nu-i aşa că eşti mort de foame?

— Aş mânca un cal, mamă, zise Willie.

Există eroism şi în actele mărunte. Willie se aşeză la masă şi începu să mănânce.

Am crezut că eşti mai flămând, zise mama observând că Willie tăia fără entuziasm friptura.

— Îmi place prea mult ca s-o mănânc repede, răspunse Willie.

Reuşi cu greu să mănânce friptura. Dar când i se puse în faţă crema bavareză, abundentă, cafenie şi tremurătoare, natura din el se răzvrăti. Îngălbeni, întoarse capul şi aprinse o ţigară.

— Mamă, eu am terminat.

— Hai, nu fi ruşinos, dragul meu. Ştim toţi cum mănâncă marinarii. Mănâncă tot.

Tatăl îl privea calm.

— Poate că ai mâncat ceva înainte de a veni aici Willie.

— Doar o mică gustare, tată. Cât să mă pot ţine pe picioare.

Doamna Keith îi îngădui să treacă în salon, – unde trosnea alt foc. Aici elevul de marină începu să descrie gâfâind secretele marinei şi să analizeze mersul războiului pe toate teatrele de luptă. Nu citise niciun ziar de trei săptămâni, aşa că nu-i venea prea uşor. Dar improviză, cuvintele îi erau ascultate cu mult interes. În timp ce asistenţa trecea în salon, Willie observă pentru prima oară că tatăl său şchiopăta şi umbla sprijinit în baston. La un moment dat, doctorul Keith întrerupse şedinţa de întrebări.

— Îngăduiţi unui tată, spuse el, să schimbe câteva cuvinte între patru ochi cu fiul său marinar.

Îl luă pe Willie de braţ şi-l conduse în bibliotecă, o cameră lambrisată cu mahon, plină cu cărţi de autori clasici legate în piele şi fel de fel de cărţi bune din ultimii douăzeci de ani. Ferestrele dădeau spre grădina din spatele casei, unde se mai puteau vedea pete de zăpadă prin colţurile umbrite ale brazdelor cafenii.

— Cum e în realitate marina, Willie? întrebă doctorul Keith închizând uşa şi proptindu-se în baston.

— Frumoasă, tată. Am să mă descurc. Ce-i cu piciorul tău?

— Nimic serios. Un deget infectat.

— Îmi pare rău. Te supără tare?

— Puţin.

Willie îşi privi tatăl surprins. Era prima oară când îl auzea plângându-se de o suferinţă.

— Ce pot spune eu unui doctor? Desigur că ai examinat cazul.

— O, da. Nu-i nimic de făcut. E numai o chestiune de timp.

Tatăl şi fiul se priviră o clipă în ochi.

— N-ar trebui să te reţin de la sindrofie, zise doctorul şchiopătând spre fereastră. Dar noi n-am stat mai mult de vorbă niciodată. Nu-i aşa? Mă tem că am greşit lăsând pe maică-ta să-ţi facă toată educaţia. Şi acum pleci la război.

Willie nu ştia ce să răspundă. Avea impresia că tată-său dorea să-i spună ceva, dar nu ştia cum să înceapă.

— Eu am scăpat în primul război să fiu trimis peste ocean. S-ar putea să ai şi tu această şansă.

— Ce-o fi, o fi, răspunse Willie. Marina îşi dă multă osteneală cu mine. Poate că va trebui să merg şi peste ocean, dacă mă voi dovedi destul de bun pentru asta.

Doctorul Keith îşi trecu degetele peste mustăcioara neagră. Ochii examinau faţa lui Willie.

— Te-ai schimbat puţin. Care-i cauza? Marina?

— Mă tem că sunt aceeaşi biată rimă.

— Ai posibilitatea să cânţi la pian?

— Am impresia că încep să uit.

— Willie, spuse tatăl, nu există încă nicio fată în viaţa ta?

Willie fusese luat prea repede ca să mai poată mintă.

— Ba da.

— O fată bună?

— În genul ei, splendidă.

— Vrei să te însori cu ea?

— Nu.

— De ce nu?

— Vezi… nu e genul ăsta.

— Nu fi atât de sigur. Adu-o aici s-o cunoaştem şi noi.

Prin mintea lui Willie trecu o clipă un tablou: prăvălioara

de fructe întunecoasă şi înghesuită din Bronx, ţinută de mama şi tatăl lui May, pe care cândva o vizitase. Mama era grasă, avea o faţă păroasă şi purta o rochie neagră, uzată şi fără fason. Tatăl, un om uscăţiv, cu un şorţ murdar şi dinţii înnegriţi, dintre care mulţi lipseau. Din cele câteva frânturi de fraze schimbate cu ei păreau să fie amândoi firi bune şi apropiate. Apoi, în minte îi apăru o altă imagine grotescă: doamna Minotti şi maică-sa dându-şi mâna. Scuturã din cap.

— Uite ce-i, Willie, spuse tatăl cufundat în gânduri. Cândva în viaţa mea a existat o infirmieră cu care nu m-am căsătorit. Dar nu regret. Maică-ta şi eu am avut o viaţă frumoasă... Dincolo se vor fi întrebând ce-i cu noi.

Dar nu făcu niciun gest că vrea să plece.

— Mai e ceva, tată, despre care ai vrea să stăm de vorbă?

Tatăl ezită o clipă...

— Nimic despre care n-am putea vorbi şi altă dată.

— De ce nu vii să mă vizitezi la şcoală? Este interesant.

— N-am prea mult timp liber.

— Da, ştiu.

— Poate că totuşi am să vin.

Doctorul Keith puse mâna pe umărul fiului său.

— Marina nu e neapărat o perioadă rea pentru tine, Willie.

— Nu, dacă scap teafăr. S-ar putea să-mi prindă bine.

— S-ar putea... Să mergem.

Când intrară din nou în salon, Willie se uită la ceas. Patru fără cinci. Fără să mai ţină seama de protestele zgomotoase ale maică-si, se scuză în grabă faţă de musafiri. Doamna Keith îl însoţi până la uşă.

— Când te mai revăd, dragul meu? îl întrebă ea în timp ce Willie îşi strângea cordonul peste raglanul albastru.

— Sâmbăta viitoare, mamă, dacă nu intervine vreo piedică.

— A, nu. Am să vin să te văd înainte de sâmbătă.

Era ora şase şi douăzeci când intră zorit la Clubul Stork. În timp ce-şi dezbrăca în grabă raglanul la garderobă, o zări pe May. Îi pieriră din minte orice cuvinte de scuză. Marty Rubin, impresarul, şedea la masă cu ea.

„Ce-o mai fi căutând şi evreul ăsta aici?” reflectă el.

Îi salută rece pe amândoi.

— Felicitări pentru promovarea ca elev de marină; am aflat de la May, spuse impresarul. Invidiez uniforma dumneavoastră.

Privirea lui Willie se plimbă de la uniforma lui albastră cu nasturi de alamă la hainele gri încheiate la un singur rând ale lui Rubin, prea larg croite pentru gustul din Manhasset şi Princeton. Chipul gras şi chel al impresarului care-l privea era caricatura vie a civilului.

— Iar eu invidiez hainele dumneavoastră, zise el cu o notă de ironie rece şi se aşează pe scaunul din faţa lui May, lăsând pe Rubin între el şi fată.

— Ce beţi?

Rubin făcu semn unui chelner:

— Scotch. Dumneavoastră ce doriţi să luaţi?

— Un scotch dublu, răspunse Willie.

— Dumnezeule! exclamă May.

Îl privi pe Willie atent şi oarecum ostil.

— O băutură bărbătească, cum se cuvine unui ofiţer de marină, spuse Rubin.

Ridică paharul pe jumătate gol.

— Îmi beau paharul şi plec. În aşteptarea dumneavoastră, May şi cu mine am discutat afaceri.

— Nu vă grăbiţi să plecaţi, spuse Willie. Mâncaţi cu noi. Scuză-mă, May, că am întârziat.

— Nu-i nimic. Compania lui Marty este foarte plăcută, răspunse fata.

— Mulţumesc, ştiu când să ies din scenă, zise impresarul.

Îşi sorbi restul de băutură şi se ridică.

— Vă urez petrecere bună, copii... Apropo, masa voastră e plătită.

— Nu fiţi absurd, zise Willie.

— E plăcerea mea. Am vorbit cu Frank, spuse Rubin arătând cu degetul spre directorul localului. Nu-l lăsa, May, pe marinar să plătească ceva. O să-l înşele. La revedere.

Willie se simţi obligat să se scoale de pe scaun şi să-i strângă mâna lui Rubin.

— Vă mulţumesc, nu era într-adevăr nevoie.

— Mica mea contribuţie la efortul de război, adăugă Rubin şi ieşi cu mers greoi şi legănat de raţă.

— A fost drăguţ din partea lui Marty, zise May. N-am ştiut că are de gând să facă gestul ăsta.

— Foarte drăguţ, dar cam vulgar, zise Willie aşezându-se pe scaun şi sorbind adânc din pahar. Nu-mi plac bunăvoinţele impuse.

— Pe dracu', replică May. Marty Rubin îmi este cel mai bun prieten din lume şi în această lume te includ şi pe tine...

— Înţeleg. Sunteţi inseparabili.

— Îl ţin lângă mine aa să-mi aducă aminte că mai există în lume şi oameni cumsecade care nu consideră toate fetele bune doar ca să se năpustească asupra lor şi să le calce în picioare...

— Regret că sunt o astfel de bestie care te găseşte atrăgătoare. Prietenul tău preferă probabil fetele înalte.

May era conştientă de proporţiile înălţimii ei şi de aceea purta tocuri foarte înalte. Lovitura îi tăie o clipă respiraţia, dar se stăpâni.

— Cum ai îndrăznit să-i vorbeşti în felul ăla?

— Am fost foarte amabil. L-am invitat la masă...

— Da, aşa cum inviţi un câine să se culce lângă scaunul tău.

— Am dorit să fiu numai cu tine, pentru că te iubesc şi nu

te-am văzut de trei săptămâni.

— Trei săptămâni şi o după-amiază.

— Exact.

— Plus o oră.

— Pentru întârziere mi-am cerut scuze.

— Sigur, ar fi fost mai bine să stau aici singură o oră, ca o femeie care aşteaptă să fie acostată.

— May, îmi pare bine că a stat cu tine. Regret numai că a trebuit să te părăsesc. Acum suntem iarăşi împreună. Să pornim din acest punct.

O prinse de mână, dar ea şi-o retrase.

— Probabil că nu-ţi plac evreii. Poate nici italienii. Au foarte multe părţi comune.

— Doreşti într-adevăr să continui această discuţie?

— Da!

— În legătură cu ce? Desigur că nu în legătură cu Marty Rubin.

— Nu. În legătură cu noi.

Fata sta cu pumnii strânşi pe masă.

Willie regreta din suflet, deoarece May arăta minunat de frumoasă în rochia gri, cu părul ei roşcat închis căzându-i pe umeri.

— Nu vrei mai întâi să mâncăm?

— N-am chef de mâncare.

— Slavă Domnului! Eu unul n-aş mai putea înghiţi nici măcar o măslină. Hai la Tahiti. Bem ceva şi apoi discutăm.

— De ce acolo? Dacă-ţi închipui că localul acela mă va face sentimentală, te înşeli.

— Am promis colegilor mei de cameră să mă întâlnesc cu ei acolo câteva minute…

— Bine. Mi-e egal.

Dar când sosiră la Tahiti, garderobiera, domnul Dennis şi muzicanţii se strânseră roi în jurul lor ca să admire uniforma lui Willie şi să facă glume pe seama dragostei lui cu May. Firul certei se întrerupse. În timp ce şedeau la

masă, bând posomorâţi, localul se umplu cu lume zgomotoasă, mai ales ofiţeri de uscat şi de marină, fiecare cu drăguţa lui. Cu puţin înainte de spectacolul de la ora zece apăru şi Roland Keefer, făcându-şi loc cu greu prin fumul şi hărmălaia din local. Părul îi era zbârlit, gulerul tare era mototolit şi ochii injectaţi. Trăgea după el o blondă grasă, cam de vreo treizeci şi cinci de ani, îmbrăcată într-o rochie de satin roz. Trăsăturile erau greu de ghicit sub fard.

— Ei, Willie. Am sosit! Cum merge arcul în noaptea asta?

Chicoti vesel, apoi privi atent spre May. Willie se ridică şi-l prezentă. Keefer o salută respectuos pe May, luând brusc o atitudine sobră.

— Ce idee crezi că a avut bătrânul cap-de-cal Keggs?

Se plecă pe spate râzând cu hohote.

— S-a dus la concert. Jur că-i aşa. I-au dat un bilet de favoare la clubul ofiţerilor. Ţinea morţiş să merg şi eu. I-am spus că-l dau dracului de concert!

O ciupi pe blondă de braţ.

— Noi avem concertul nostru, nu-i aşa, bomboano?

— Nu fi obraznic, zise blonda. De ce nu mă prezinţi prietenilor tăi?

— V-o prezint pe Tootsie Weaver, prieteni. Tootsie, camaradul ăsta al meu vine de la Princeton.

— *How do you do*, răspunse Tootsie căutând să se exprime în cel mai corect limbaj protocolar.

— La revedere, prieteni, zise Keefer trăgând-o după el pe Tootsie, deoarece observase că vrea să lungească vorba. Noi ne ducem să bem.

— Nu uita, îi strigă Willie, că primeşti cinci puncte rele pentru fiecare minut de întârziere după miezul nopţii.

— Vorbeşti cu omul-ceasornic, băiete, îi strigă Keefer. La revedere!

— Ciudate gusturi are Keefer zise Willie aşezându-se.

— Poate că şi el crede despre tine la fel, i-o întoarse May. Comandă încă un pahar de scotch pentru mine.

Spectacolul din program îşi urmă cursul obişnuit, cu un prezentator glumeţ, cu o cântăreaţă şi o trupă de comici de varieteu gălăgioşi, îmbrăcaţi în haine caraghioase. După ultimul număr, prezentatorul anunţă cu voce tare:

— Astă seară se află printre noi doi mari artişti, care au delectat în martie asistenţa acestui local timp de mai multe săptămâni. Fermecătoarea cântăreaţă May Wynn, care a încheiat de curând o serie triumfală de spectacole la Krypton Room, şi Willie Keith, care se află acum în serviciul ţării.

Îi arătă cu mâna şi aplaudă. Lumina roz a reflectorului se roti spre cei doi. Se ridicară fără prea mare plăcere, iar asistenţa îi aplaudă. Când militarii o văzură pe May, aplauzele se înteţiră.

— Poate convingem această fermecătoare pereche să ne cânte ceva. Nu-i aşa, prieteni, că arată minunat împreună?

— Nu, nu, spuse Willie, iar May dădu negativ din cap; însă aplauzele sporiră.

— Mozart! strigă garderobiera.

Şi asistenţa, cu toate că habar n-avea ce înseamnă acest cuvânt, îl repetă în cor:

— Mozart! Mozart!

Nu mai era nicio scăpare. Se îndreptară spre pian.

May cântă minunat, cu o nuanţă de duioasă melancolie în voce. În interpretarea ei era ceva care pe consumatori îi amuţi: o notă de adio şi de regret pentru o dragoste efemeră, care străpunse prin norii de fum şi aburii de alcool din local, înduioşând inimile tuturor celor ce aveau să-şi părăsească în curând căminul ca să lupte. Chiar şi cei care se aranjaseră să rămână în spatele frontului erau emoţionaţi şi se simţeau oarecum ruşinaţi. Înghesuită într-un colţ al barului, Tootsie Weaver îşi duse la ochi batista puternic parfumată.

La ultimele acorduri May se poticni. La sfârşit, în local izbucni o furtună de aplauze. Se întoarse repede la locul ei

fără să se încline. Orchestra începu să cânte o melodie de dans şi perechile se îmbulziră pe parchet.

— E prima oară când am simţit că mi se taie respiraţia, îi şopti May lui Willie.

— A fost minunat, May.

— Acum sunt gata să discutăm, spuse fata golindu-şi paharul. Nu vreau să te mai văd.

— Nu te cred.

— Să nu-mi mai telefonezi la bombonerie. N-am să mai vin la telefon.

— De ce? De ce?

— Să fiu mai clară… Crezi că ai să te însori cu mine?

Willie strânse din buze şi plecă privirea spre paharul din mână. Trompetistul suflă asurzitor în microfon şi dansatorii se întoarseră încet la mesele lor. May continuă:

— Să nu mă înţelegi greşit. Eu una nu mă aştept să te însori cu mine. De aici a pornit toată greşeala mea. Ai jucat deschis vorbindu-mi de genealogia ta atunci când am mâncat pizza. Până de curând totul s-a petrecut minunat şi nu regret. Dar undeva, pe parcurs, am făcut o greşeală groaznică. Am uitat că nu sunt decât o Tootsie Weaver…

— Ascultă, May…

— O, desigur, mai subţire, mai tânără şi ceva mai prezentabilă… Ai lua pe vreuna dintre noi acasă s-o prezinţi mamei tale?

— May, suntem amândoi nişte copii… Peste trei luni voi fi plecat pe mare…

— Ştiu. Eşti un băiat adorabil, Willie. Îţi urez să dai într-o zi peste o fată minunată. Dar nu mai vreau încă trei luni ca o Tootsie. Nu mai vreau o altă seară ca aceasta de acum. De fapt, niciun minut în plus.

I se umplură ochii de lacrimi şi se ridică de pe scaun.

— Să mergem. N-aş vrea să se spună că din cauza mea ai căpătat puncte rele la şcoală.

Ieşiră, se suiră într-un taxi şi se lăsară în voia celor mai

chinuitoare săruturi din câte îşi dăduseră vreodată. Nu mai era plăcere, era o tortură, din care niciunul nu se mai putea opri. Taxiul trase sub felinarul de la intrarea în Furnald Hall. Ceasul lui Willie arăta unsprezece şi douăzeci şi cinci.

— Mergi mai departe, îi spuse şoferului cu glas sugrumat.

— Unde, domnule?

— Indiferent. Mergi în sus şi în jos pe Riverside Drive, în aşa fel ca la ora douăsprezece să fim iarăşi aici.

— Bine, domnule.

Şoferul porni motorul şi închise complet geamul dintre el şi pasageri. Taxiul coborî pe panta care duce spre Riverside Drive. Intre cei doi nu mai erau decât săruturi şi cuvinte inutile întrerupte. May ţinea afectuos pe piept capul lui Willie şi-i mângâia părul.

— Uneori cred că-ţi plac, zise May. Nu ştiu de ce o fi făcând Dumnezeu meduze omeneşti de genul lui Willie Keith… Ştii ce spune Marty Rubin?

— Dă-l dracului pe Marty Rubin.

— Tu nu ştii, Willie, dar îţi e prieten.

Willie se ridică în capul oaselor.

— Toată încurcătura a pornit de la el.

— L-am întrebat ce-ar trebui să fac în legătură cu tine.

— Şi ţi-a spus să te lepezi de mine.

— Nu. Mi-a spus că, după părerea lui, mă iubeşti cu adevărat.

— Atunci, ura pentru Marty!

— Se întreba doar dacă n-aş deveni mai acceptabilă. Pentru mama ta în cazul în care m-aş înscrie la universitate.

Willie nu ştia ce să răspundă. Să se vaite şi să-şi afirme dragostea lui nepieritoare era ceva simplu. Dar chestiunea ce i se punea acum era serioasă.

— Aş putea s-o fac, se grăbi să adauge May. Aş mai putea încă să intru la Hunter, în seria din februarie. Cu toate că tu mă consideri o ignorantă, am avut note bune în liceu. Dacă este necesar, am şi o bursă a liceului Regent’s.

Marty mi-a spus că poate să-mi obţină în scrierea oriunde în New York sau în apropiere de altfel, eu lucrez numai noaptea.

Willie dorea să câştige timp. Frumoasa lui captură se îndrepta iarăşi spre ţintă, dar de astă dată în termeni serioşi. May îl privi cu ochi luminoşi şi plini de speranţă. Prudenţa ei călită dispăruse complet.

— Ai mai fi în stare să te reîntorci la şcoală?

— Sunt destul de tenace.

Willie îşi dădu seama că vorbeşte sincer. Nu mai era o simplă parteneră de clipe plăcute, ci o pretendentă la viaţa lui, în luptă cu maică-sa. Totul se schimbase în câteva minute; era complet derutat.

— Am să-ţi spun adevărul adevărat, May. Nu cred că pentru mama aceasta ar schimba cu ceva situaţia.

— Dar pentru tine?

Willie se uită şovăitor în ochii ei, apoi privi în altă parte.

— Nu te frământa, dragul meu, zise ea cu o notă de răceală bruscă. I-am spus dinainte lui Marty care va fi răspunsul tău. I-am mai spus că nu te învinovăţesc. Spune şoferului să te ducă înapoi la şcoală. E târziu.

Dar când taxiul se opri iarăşi la Furnald Hall şi Willie urma să coboare şi să se despartă de May pentru totdeauna, îi fu imposibil să facă acest lucru. La douăsprezece fără trei minute începu un discurs desperat pentru recâştigarea terenului pierdut. Afară pe trotuar treceau elevi îndreptându-se spre intrare, unii fugind, alţii la pas sau clătinându-se. Câţiva continuau să-şi sărute drăguţele prin ungherele exterioare ale clădirii. Conţinutul pledoariei lui Willie se reducea la a susţine că el şi May ar trebui să-şi trăiască prezentul, să culeagă bobocii de trandafiri cât mai este încă posibil şi să petreacă, pentru că o dată morţi nu se vor mai reîntoarce niciodată, că tinereţea este trecătoare şi aşa mai departe. Ca să termine această demonstraţie i-au trebuit toate cele trei minute până la

douăsprezece. Perechile de afară se despărţiseră. Fluviul de elevi dispăruse. Dar politeţea îl obliga pe Willie să aştepte; răspunsul lui May, cu riscul punctelor rele care începuseră să se adune. El spera că răspunsul va fi favorabil şi scurt.

— Uite ce-i, dragul meu Willie, pentru că între noi totul s-a sfârşit, îţi spun pentru ultima oară. Sunt o biată fată din Bronx, care are de rezolvat o sumedenie de probleme. Nu vreau să mai adaug la ele o dragoste fără speranţe. Am o mamă şi un tată care ţin o prăvălie de fructe nerentabilă, un frate în armată şi altul pur şi simplu un derbedeu, pe care nu-l vedem decât când are nevoie de bani ca să iasă din încurcături. Tot ce doresc este să pot câştiga ceva bani şi să trăiesc liniştită. Am fost o neghioabă că m-am îndrăgostit de tine şi nu ştiu de ce am făcut-o, pentru că tu eşti un neghiob mai mare decât mine. Din punct de vedere sentimental te comporţi ca un băiat de cincisprezece ani şi când ţi se ridică părul la ceafă, ceea ce ţi se întâmplă des, arăţi ca un iepure de casă. Îmi dau seama că în materie de literatură comparată sunt ca un sugar. Pe viitor mă voi feri de orice bărbat cu o educaţie mai înaltă decât liceul şi... pentru Dumnezeu, se întrerupse furioasă, de ce te tot uiţi la ceas?

— Au început să-mi curgă punctele rele, spuse Willie.

— Ieşi, ieşi din viaţa mea. Nu vreau să te mai văd! izbucni fata. Probabil că eşti pedeapsa mea pentru că nu mă duc la biserică. Ieşi!

— May, te iubesc, spuse Willie deschizând portiera.

— Am terminat, îi strigă May.

Îl împinse afară şi trânti portiera maşinii.

Willie intră în fugă în Furnald Hall. Deasupra intrării îl aştepta un ceas uriaş care arăta – parcă rânjind – douăsprezece şi patru minute. Iar sub ceas, cu o privire groaznică, plină de satisfacţie, rânjea aspirantul Brain.

— A-a, elevul Keith mi se pare.

— Da, domnule aspirant, gâfâi Willie în poziţie de drepţi

şi tremurând.

— Controlul prezenţei vă arată absent după expirarea permisiei... singurul din Furnald Hall, elev Keith. Am sperat că e o eroare.

Zâmbetele lui forţate trădau însă dimpotrivă că sperase să nu fie o eroare. Toate cutele feţei i se arcuiseră în sus în semn de satisfacţie.

— Regret, domnule aspirant. Anumite împrejurări...

— Împrejurări, elev Keith? Împrejurări? Singura împrejurare de care am cunoştinţă în legătură cu dumneavoastră, elev Keith, este aceea că în prezent aveţi douăzeci de puncte rele, cea mai mare cifră de puncte rele din Furnald Hall, elev Keith. Ce credeţi despre această împrejurare, elev Keith?

— O regret, domnule aspirant.

— O regretaţi. Vă mulţumesc pentru această informaţie, elev Keith. Poate v-aţi închipuit că sunt atât de stupid să cred că vă face fericit, elev Keith. Probabil însă că sunteţi obişnuit cu asemenea stupidităţi din partea superiorilor dumneavoastră. Vă închipuiţi probabil că toţi suntem stupizi. Credeţi probabil că toate regulamentele acestei şcoli sunt stupide. Din două una: sau credeţi aşa, sau vă socotiţi prea excepţional ca să mai respectaţi regulile făcute pentru turma de rând. Care din două, elev Keith?

Ca să-l ajute pe elev să facă această interesantă alegere, îşi împinse faţa schimonosită până la două degete de nasul lui Willie. Elevii în poziţie de sentinelă fixă pe „puntea de cart”, urmăreau cu coada ochiului dialogul şi se întrebau cum o să iasă Willie din această ciudată dilemă. Willie privi fix la puful răzleţ din creştetul lui Brain şi avu prudenţa să tacă.

— Cincizeci de puncte rele înseamnă eliminare, elev Keith, preciză cu satisfacţie instructorul.

— Ştiu, domnule aspirant.

— Aţi luat-o pe această cale, elev Keith.

— Nu se vor mai repeta, domnule aspirant.

Aspirantul Brain îşi retrase faţa la distanţa normală.

— Războaiele se duc după ceasornic, elev Keith. Atacurile se dau la ora ordonată. Nu patru minute mai târziu. Patru minute de întârziere pot cauza, moartea a zece mii de oameni. O flotă întreagă poate fi scufundată în patru minute?

Aspirantul Brain continuă după acelaşi tipar, mascându-şi satisfacţia pe care i-o da acest joc de-a şoarecele şi pisica cu digresiuni de înalta moralitate, deşi nu se constatase nicio lipsa de moralitate.

— Sunteţi liber, elev Keith.

— Mulţumesc, domnule aspirant.

Willie îl salută şi urcă într-o stare de deznădejde treptele celor nouă etaje. După miezul nopţii ascensorul nu mai funcţiona.

Ordinul de numire al aspirantului Keith

A doua zi, duminică, era o zi însorită cu cer senin şi elevii se simţeau foarte mulţumiţi. În cinstea comandantului celui de-al treilea district naval, se programase o trecere în revistă şi o paradă a tuturor forţelor militare din Columbia. Celelalte secţii ale şcolii de aspiranţi, de la Johnson Hall şi de la John Jay Hall, urmau să se contopească cu elevii din Furnald într-o singură unitate de două mii cinci sute de elevi de marină. După gustarea de dimineaţă elevii se îmbrăcară în uniformele albastre, cu carabină, jambiere, centură, şi se aliniară în faţa şcolii. Urmă un examen minuţios, de parcă fiecare dintre ei trebuia să prânzească cu amiralul şi nu doar să treacă prin faţa lui într-o masă de capete. Punctele rele curgeau droaie pentru o simplă pată pe guler, ghete care nu reflectau chipul ofiţerului care inspecta sau păr cu o fracţiune de centimetru prea lung. O simplă atingere de mână a aspirantului Brain pe ceafa unui elev însemna cinci puncte rele, notate conştiincios de subofiţerul care îl urma imediat în spate. Willie fu atins.

La înălţimea celor douăzeci şi cinci de puncte rele primite, plutea ca un nor singuratic. Cel mai apropiat concurent avea numai şapte puncte rele.

În timp ce coloanele de elevi mărşăluiau spre South Field, o fanfară de şaizeci de instrumente suflătoare executa marşuri asurzitoare, mai mult cu plămânii decât cu armonie, steagurile fâlfâiau mândre şi baionetele ţepene. Sclipeau în lumina soarelui matinal. Dincolo de gardul de sârmă care împrejmuia câmpul priveau sute de spectatori – rude, iubite, trecători, studenţi şi copii glumeţi. Când toate coloanele de la Johnson, John Fay şi Furnald ajunseră la

locurile lor, fanfara îşi epuizase repertoriul şi acum îl luă de la cap cu *Ancorele sus.* Nesfârşitele rânduri şi şiruri de şepci albe brodate cu fir de aur, carabine ascuţite, umeri voinici în bluze albastre şi feţe tinere severe alcătuiau un spectacol mişcător. Luaţi câte unul, erau nişte tinerei speriaţi care se sileau să rămână neobservaţi, dar din ansamblul lor se degaja o făgăduială subtilă de forţă nebănuită.

Un sunet de goarnă străbătu văzduhul.

— *Prezentaţi arm*! răcniră megafoanele.

Două mii cinci sute de carabine pocniră scurt în poziţie de prezentare. Amiralul se îndrepta spre câmp, fumând şi păşind agale, urmat de o trenă de ofiţeri care mergeau agale şi degajat ca să-şi exteriorizeze privilegiile gradului, totuşi răsfiraţi la distanţe diferite de amiral, în ordinea strictă a numărului de trese de pe mâneca fiecăruia. Aspirantul Brain închidea grupul, de asemenea fumând şi scoţându-şi ţigara din gură o dată cu amiralul.

Amiralul – mărunt, gras şi cărunt – salută scurt şi politicos şirurile de elevi. Apoi începu reprezentaţia. Păşind în tactul muzicii, mândre şi sigure de ele după o săptămână de repetiţii, batalioanele trecură prin faţa amiralului mărşăluind, întorcându-se şi iar mărşăluind. Spectatorii aplaudau şi aclamau. Dincolo de gard copiii mărşăluiau răzleţi, imitându-i pe elevi şi ţipând. Iar comandantul privea cu un zâmbet care contamina şi feţele de obicei severe ale personalului didactic al şcolii. Aparate de filmat actualităţi, montate pe camioane la marginea câmpului, înregistrau scena pentru istorie.

Willie mergea în cadenţă, furat de un vârtej de gânduri în legătură cu May şi cu punctele rele primite. Nu-l interesa amiralul, dar era foarte preocupat să nu mai facă vreo greşeală. Nici un spate nu era mai drept ca al lui şi nicio carabină din toată parada nu sta într-un unghi mai corect ca a lui Willie Keith. Muzica războinică şi acel dus şi întors,

maiestuos al şirurilor de elevi îi dădeau fiori şi se simţea mândru că face parte din acest spectacol impunător. Îşi jură să fie de acum înainte cel mai disciplina. Cel mai admirat şi cel mai milităros elev din întregul Furnald Hall.

Muzica se întrerupse. Marşul continuă în sunetul tobelor, vestind ultimele manevre ale paradei. Apoi fanfara izbucni încă o dată în *Ancorele sus.* Batalionul lui Willie, se îndrepta spre gard, pregătindu-se să iasă din câmp printr-o ocolire la stânga. Willie urma acum să se angajeze pe curba de întoarcere; era atent la aliniere, în poziţie ireproşabilă. În acel moment îşi mai aruncă o dată ochii înainte şi se pomeni privind ţintă spre May Wynn, care se afla dincolo de gard, la mai puţin de douăzeci de paşi de el, îmbrăcată în haină neagră, garnisită cu blană. May îi făcu semn cu mâna şi-i zâmbi.

— Retractez totul. Ai câştigat! îi strigă ea.

— Capul coloanei ocolire la *stânga*, marş! răcni Roland Keefer.

În aceeaşi clipă trecu pe lângă ei un batalion de la Johnson Hall, iar încheietorul acestuia strigă:

— Capul coloanei ocolire la *dreapta*, marş!

Cu ochii la May şi mintea zăpăcită, Willie confundă ordinele; se întoarse scurt la dreapta şi continuă marşul în sensul invers al batalionului său. Într-o clipă între el şi batalion se intercală o coloană de la Johnson Hall care tocmai trecea. Se opri brusc pe un petic liber de iarbă uscată, dându-şi seama că era singur. Un şir de aparate de filmat din apropiere, îndreptate spre el, fotografiau orice mişcare. Privi cu groază împrejur şi când ultimul rând de elevi de la Johnson Hall trecu de el, îşi văzu batalionul mărşăluind departe în josul câmpului, despărţit de el printr-o largă întindere de câmp liber acoperit cu iarbă uscată. Cu fiecare grohăit de tromboane şi fiecare bătaie de tobe Willie rămânea tot mai izolat de ceilalţi. Ca să se întoarcă la locul său însemna un salt de o sută de iarzi, în plină vedere a

amiralului. Ca să mai rămână încă o secundă singur pe câmp, era imposibil. Spectatorii începuseră deja să facă glume pe socoteala lui. Desperat, se aruncă într-o coloană izolată de elevi de la John Jay Hall, care tocmai mărşăluia pe lângă el spre ieşire, într-o direcţie opusă Furnald Hall-ului.

— Ce dracu' faci aici? Cară-te! îi strigă printre buze omul din spatele lui.

Willie nimerise din nefericire într-o grupă cu cei mai înalţi oameni de la John Jay Hall. Intercalarea lui producea în linia capetelor un gol vizibil, nemilităresc. Dar acum era prea târziu ca să mai facă altceva decât să implore bunăvoinţă. Continua deci să meargă încolonat.

— Plimbă ursu' maimuţo, sau te cotonogesc!

Coloana se îmbulzea spre ieşire şi începea să se împrăştie. Willie se întoarse spre namila din spate care-l privea fioros şi-i şopti repede:

— Ascultă, frate, vezi bine că am intrat la apă. Am fost despărţit de batalionul meu. Vrei să fiu eliminat?

Elevul nu mai spuse nimic. Coloana se îndreptă spre John Jay Hall. Îndată ce trecură de intrare, elevii o luară spre scări râzând şi strigând. Willie rămase în hol privind stingher trofeele atletice decolorate ale universităţii Columbia, expuse în vitrine de sticlă. Lăsă să treacă cincisprezece minute, plimbându-se încoace şi încolo şi ferindu-se din vederea ofiţerului şi a elevilor de serviciu. Animaţia provocată de revistă se potolise. Holul se liniştise. Îşi luă inima în dinţi şi se îndreptă cu aer sigur spre o uşă păzită. Toate celelalte ieşiri erau încuiate şi zăvorite.

— Stai! Control.

La somaţia elevului de serviciu, un elev voinic cu banderolă galbenă pe braţ, Willie luă poziţie de drepţi. La câţiva paşi mai departe un aspirant sta la masă corectând nişte lucrări scrise.

— Elev de marină Willie Seward Keith de la Furnald Hall,

în misiune oficială.

— Misiune de serviciu?

— Verificarea unei adeverinţe de custodie pierdută.

Elevul de serviciu luă o mapă în care se afla o foaie scrisă la maşină.

— N-ai fost înregistrat la intrare, Keith.

— Am intrat în timpul învălmăşelii de după revistă. Scuzaţi.

— Arată-mi ordinul de serviciu.

Era arcul de prindere în cursă. Willie blestemă perfecţiunea sistemului de organizare a marinei. Scoase portvizitul şi-i arătă elevului de serviciu o fotografie a lui May Wynn pe un cal de carusel salutând cu mâna şi râzând.

— Asta-i tot ce-ţi pot arătă, prietene, îi şopti el. Depinde de dumneata ca să nu fiu eliminat din şcoală.

Elevul de serviciu făcu ochii mari, miraţi. Aruncă o privire piezişă spre aspirant, apoi luă poziţie de drepţi şi salută.

— Liber, Keith.

— Am înţeles, domnule elev.

Willie îl salută şi ieşi în lumina soarelui prin singura portiţă de scăpare pe care disciplina militară nu va izbuti niciodată s-o astupe… simpatia reciprocă dintre subalterni.

Existau trei drumuri de înapoiere la Furnald: peste câmp, care era prea expus; un drum ocolit pe străzile dinafara câmpului; şi cărarea de prundiş din faţa bibliotecii, de-a curmezişul câmpului. Willie alese cărarea de prundiş şi nimeri peste o echipă de elevi de la Furnald care pliau scaunele galbene instalate pe treptele bibliotecii pentru grupul amiralului. O clipă se gândi că ar fi bine să se amestece printre ei, dar erau îmbrăcaţi în uniforme kaki şi-i aruncau priviri speriate. Trecu grăbit pe lângă ei. Cărarea spre Furnald era liberă în faţa lui.

— Elevul de marină Keith, mi se pare?

La auzul vocii, Willie se întoarse brusc, cuprins de o spaimă groaznică. Pe un scaun galben, în dosul unui stâlp

de granit de la intrarea în bibliotecă, sta fumând aspirantul Brain. Azvârli ţigara, o strivi elegant cu vârful piciorului şi se ridică de pe scaun.

— Elev Keith, ai de dat vreo explicaţie pentru faptul că ai ieşit din cameră şi te plimbi fără uniforma reglementară în timpul programului de lucru?

Orice putinţă de a născoci vreo explicaţie dispăru din mintea lui Willie.

— Nu, domnule aspirant.

— Nu, domnule aspirant. Un excelent răspuns, elev Keith. Un răspuns a cărui claritate mă obligă să-l accept.

Aspirantul Brain zâmbea ca un înfometat la vederea unui picior de pui de găină.

— Elev Auerbach, ia comanda echipei de lucru.

Am înţeles, domnule aspirant.

— Dumneata vii cu mine, elev Keith.

— Am înţeles, domnule aspirant.

Willie se întoarse aşadar la Furnald Hall fără nicio greutate, sub escorta aspirantului Brain. Fu condus la masa ofiţerului de serviciu aspirantul Acres. Elevii de pe puntea de cart îl priveau îngălbeniţi de spaimă. Mormanul lui de puncte rele ajunsese să fie cunoscut în toată şcoala. Acest nou dezastru îi îngrozea. Willie Keith era coşmarul lor tradus în fapt.

Maică Precistă, exclamă aspirantul Acres, ridicându-se de la masă. Iarăşi Keith.

— Acelaşi, spuse aspirantul Brain. Acelaşi model de disciplină militară, elevul Keith. Fără uniformă reglementară, absent fără învoire în timpul programului de lucru. Nicio justificare.

— S-a zis cu el, spuse Acres.

— Fără îndoială. Îmi pare rău, dar trebuia să-l aduc aici.

— Fireşte.

Acres se uită la Willie mirat, dar şi cu oarecare compătimire.

— Nu-ţi place marina, Keith?

— Ba da, domnule aspirant. Am avut însă un mare ghinion.

Acres îşi scoase şapca, se scărpină în cap cu aceeaşi mână cu care îşi ţinea şapca şi se uită cu îndoială la Brain.

— Poate că ar trebui să-i dăm un picior în fund şi să-l trimitem pe scări în sus nouă etaje.

— Eşti ofiţer de serviciu, spuse Brain. Douăzeci de elevi cunosc acum cazul lui şi cred că secundul a văzut toată scena pe fereastră.

Acres dădu din cap; după plecarea lui Brain, îşi potrivi şapca.

— Asta-i, Keith. Vino cu mine.

În faţa uşii comandantului-secund se opriră. Acres îi spuse în şoaptă:

— Între noi fie vorba, Keith, ce dracu’ s-a petrecut?

Tonul prietenos al lui Acres făcu să dispară o clipă uniformele celor doi tineri. Willie avu subit impresia că totul fusese doar un vis din ţara oglinzilor, că era bine dispus, că soarele continua să strălucească şi că la câţiva paşi mai încolo de Furnald Hall pe Broadway păţania lui ar fi părut o întâmplare hazlie. O singură piedică mai era: se afla în Furnald Hall. Prins în iţele unei acţiuni de operetă, călcase în mod comic unele reguli ale jocului şi acum mergea la o judecată de operetă. Dar această iluzie contrasta brutal cu realitatea. Realitatea îi spunea că pe viitor trupul său viu, în loc să fie purtat pe apele Pacificului îmbrăcat în albastru, avea să fie purtat dincolo de Atlantic îmbrăcat în cafeniu. Acest fapt îl îngrijora grozav.

— Ce rost are, îi răspunse Willie. Mi-a făcut plăcere că ne-am cunoscut, Acres.

Aspirantul renunţă la intimitate. Înţelesese.

— Merton este un om de inimă. Mărturiseşte-i adevărul. S-ar putea să ai noroc, îi spuse Acres în momentul când ciocăni la uşă.

Comandorul Merton – un om scund, cu cap rotund, păr şaten şi faţă roşie – sta la birou privind spre uşă. Aparatul de pregătit cafea din faţa lui îi masca în parte vederea.

— Ce-i, Acres?

— Domnule comandor… iarăşi elevul Keith.

Comandorul se uită sever la Willie pe după vasul de cafea.

— Dumnezeule, ce s-a mai întâmplat?

Acres îi expuse acuzaţia. Merton clătină din cap şi-l concedie; apoi încuie uşa şi deschise interfonul.

— Vreau să nu mai fiu chemat sau întrerupt până ce nu anunţ.

— Am înţeles, domnule comandor, zbârnâi cutia.

Comandorul umplu o ceaşcă de cafea.

— Bei o cafea, Keith?

— Nu, mulţumesc, domnule comandor.

Willie îşi simţea genunchii nesiguri.

— Cred totuşi că ar fi bine să bei o cafea. Frişcă sau zahăr?

— Niciuna, nici alta, domnule comandor.

— la loc.

— Mulţumesc, domnule comandor.

Politeţea lui Merton îl înfricoşa mai mult decât dacă ar fi fost înfuriat. Invitaţia la cafea îi făcea impresia ultimului prânz oferit unui condamnat la moarte.

Comandorul sorbi tăcut din cafea timp de câteva minute, care lui Willie îi părură interminabile. Merton era ofiţer de rezervă, iar în timp de pace fusese director la o societate de asigurări şi foarte pasionat pentru sporturile nautice şi exerciţiile săptămânale ale rezerviştilor. Soţia lui se plânsese adesea că-şi pierde vremea cu marina, dar războiul îi dăduse dreptate. Intrase direct în marina activă şi familia era acum mândră de cele trei trese de pe mâneca lui.

— Keith, spuse el în cele din urmă, mă pui în situaţia

delicată de a vrea să te iert de călcarea regulamentelor marinei. Totalul punctelor rele primite pentru cele trei abateri anterioare, împreună cu cele douăzeci şi cinci care ţi se cuvin acum, duc la eliminarea dumitale din şcoală.

— Ştiu, domnule comandor.

— Aceste pedepse au un sens. Valoarea lor a fost cântărită cu grijă. Cel care nu se poate menţine în limitele lor, nu trebuie să mai rămână în marină.

— Ştiu, domnule comandor.

— Afară de cazul, spuse comandorul sorbind din cafea, afară de cazul în care este vorba de o situaţie cu totul excepţională, una la un milion. Ce se petrece cu dumneata, Keith?

Nu mai avea nimic de pierdut. Willie îi povesti necazurile cu May Wynn, inclusiv apariţia ei dincolo de gard. Comandorul îl ascultă fără să zâmbească. Când Willie termină de istorisit, Merton îşi împreună vârfurile degetelor şi spuse gânditor:

— În realitate, întâmplarea dumitale este un caz de tulburare mintală trecătoare din cauza unei fete.

— Da, domnule comandor. Dar din vina mea, nu a ei.

— Nu eşti dumneata, Keith, tânărul care a scris acea strălucită teză despre „cuzineţii fără frecare”?

— Da, domnule comandor.

— A fost un subiect foarte, greu, ales anume ca să selecţioneze pe cei mai buni elevi. Marina, Keith, nu-şi poate permite să piardă un om cu o astfel de minte. Ne-ai făcut o surpriză neplăcută.

Speranţele lui Willie, care crescuseră puţin, scăzură iarăşi.

— Să presupunem, continuă comandorul Merton, că ţi-aş da în total patruzeci şi opt de puncte rele şi că te-aş consemna în şcoală până la absolvire. Ai putea să-ţi asumi această obligaţie şi să o respecţi până la capăt?

— Aş vrea să încerc, domnule comandor.

— Cea mai mică abatere te duce la eliminarea din şcoală: lustrul ghetelor, tunsoarea părului, dezordinea patului… Va trebui să te comporţi ca şi cum ai avea capul pe buturuga călăului. Orice ghinion îţi este fatal… chiar în ajunul gradării. Am eliminat oameni care îmbrăcaseră deja uniforma de aspirant. Va trebui ca trei luni de acum înainte să nu mai petreci nicio seară cu această fată, domnişoara May Wynn. Eşti sigur că vrei să te înhami la această grea probă?

— Da, domnule comandor.

— De ce?

Willie reflectă o clipă. Într-adevăr, pentru ce? La urma urmei transferarea în armata de uscat părea ceva mult mai uşor în comparaţie cu această probă.

— Niciodată n-am dat greş în tot ce am încercat până acum, domnule comandor, spuse Willie. Este adevărat că nu am încercat încă să fac lucruri prea mari. Dacă sunt sau nu bun de ceva, acum aş putea să-mi dau seama.

— Foarte bine. Ridică-te.

Willie se ridică imediat în poziţie riguroasă de drepţi. Această mişcare îl aducea înapoi în marină.

— Douăzeci şi trei de puncte rele şi consemnat până la absolvire, sună sec şi aspru vocea comandorului Merton.

— Vă mulţumesc, domnule comandor!

— Poţi pleca.

Willie ieşi din birou hotărât. Se simţea îndatorat faţă de comandorul Merton. Când se întoarse la al zecelea etaj, colegii de cameră îi respectară tăcerea. Se repezi cu ardoare şi ură la cărţile sale.

În noaptea aceea îi scrise lui May o scrisoare lungă, îi făgăduia că la sfârşitul claustrării primul pas pe care-l va face va fi ca să o caute, dacă bineînţeles va mai voi să-l vadă. Nu pomeni nimic despre căsătorie. A doua zi de dimineaţă se trezi o dată cu Keggs, cu două ore înainte de deşteptarea generală şi învăţă pe brânci din manualele de

arme sub apă, tactică, artilerie, navigaţie şi transmisiuni.

Elevii aveau voie să primească zilnic vizite, între cinci şi cinci jumătate, când puteau sta de vorbă cu părinţii şi logodnicele în hol sau pe promenada din faţa intrării. Willie îşi puse în gând să folosească şi acest timp pentru învăţătură; totuşi coborî să-şi cumpere ţigări de la automat. Spre surprinderea lui îl zări pe tată-său aşezat în colţul unei canapele, cu bastonul pe genunchi, capul sprijinit în mână şi ochii închişi. Avea o mină obosită.

— Hello, tată!

Doctorul Keith deschise ochii şi-l salută vesel. Mina obosită dispăru.

— Unde-i mama?

— Are o şedinţă de patronaj la muzeu. A trebuit să-mi suspend orele de consultaţii şi să supăr câţiva pacienţi; în schimb iată-mă aici, Willie.

— Îţi mulţumesc că ai venit, tată. Cum merge degetul de la picior?

— La fel... Aşadar, asta-i grozava corabie Furnald?

— Hai să ne mişcăm. Vreau să-ţi arăt clădirea.

— Nu. Ia loc şi să stăm de vorbă. Explică-mi ce voiai să-mi arăţi.

Willie îi explică alfabetul pavilioanelor de semnalizare care atârnau din tavan, debită repede tot vocabularul său nautic ca să-i descrie masivul palan de ancorare expus într-un colţ şi-i explică modul de funcţionare a tunului de cinci inci care decora mijlocul holului. Doctorul Keith zâmbea şi încuviinţa din cap.

— Înveţi repede.

— Mai sunt multe de spus, tată. Cred că pe o navă adevărată m-aş zăpăci.

— Nu chiar aşa cum îţi închipui tu. Cum merge treaba?

Willie rămase o clipă pe gânduri. Era totuşi mulţumit că i se oferea prilejul să comunice veştile rele tatălui şi nu mamei. Nu-şi da seama cum ar fi primit mama lovitura.

Preferă să-şi dezvăluie necazul unui bărbat. Îi descrise situaţia vorbind cât mai puţin despre May. Doctorul Keith îşi aprinsese o ţigară de foi şi-l privea, ca şi cum faţa fiului său îi spunea mai mult decât vorbele lui.

— Foarte neplăcută situaţie.

— Destul de neplăcută.

— Crezi că ai să reuşeşti?

— Din moment ce trebuie, voi reuşi. Am fost obişnuit să cred că sunt destul de ager. Acum nu mai ştiu cum sunt. Sunt mai mult curios decât îngrijorat.

— Ţii mult să ajungi ofiţer de marină?

— Cred că da. Nu mă văd un nou John Paul Jones[2] dar mi-ar fi ciudă să eşuez într-un mod atât de stupid.

— Nu ţi-a spus nimic mama în legătură cu unchiul Lloyd?

— Ce-i cu el?

— Asociatul lui a intrat în armata de uscat cu gradul de colonel. Serviciul presei. Lloyd este aproape sigur că te poate scoate din marina şi să te bage în armata de uscat. Mama s-a interesat de modalitatea transferării tale din marină.

— N-am ştiut.

— Asta s-a petrecut pe la sfârşitul săptămânii trecute. O ştii pe mama. Vrea întâi să rezolve totul şi după aceea să-ţi ofere soluţia pe tavă.

Willie privi afară pe fereastră. În faţa clădirii, grupuri de elevi se plimbau agale la soare.

— Dar dacă aş fi eliminat din şcoală aş mai putea intra în armata de uscat?

— Cred că ar fi tot una. S-ar putea chiar să meargă mai repede.

— Vrei să-mi faci o favoare, tată?

— Fireşte.

[2] Figură populară de marinar american curajos şi priceput din secolul al XVIII-lea.

— Atunci spune-i mamei, cum ştii tu mai bine, să nu mai apeleze la unchiul Lloyd.

— Nu te pripi.

— M-am hotărât, tată.

— Ştii, putem ţine această soluţie în rezervă pentru orice eventualitate.

— Nu, mulţumesc.

— Mă îndoiesc foarte mult că în această situaţie ai să poţi ajunge pe mare.

— Grozav aş fi vrut să ştiu asta dinainte.

— Să presupunem că te elimină din şcoală săptămâna viitoare. Asta ar însemna, Willie, un „guler pătat”.

— Dacă mă elimină, mă voi înrola ca simplu marinar.

Nu se gândise încă la o astfel de soluţie. Cuvintele îi veniseră singure pe limbă.

Sună gongul. Doctorul Keith se uită împrejur şi văzu că ceilalţi vizitatori se îndreptau spre uşă. Se ridică sprijinindu-se în baston. Willie simţi un fior de îngrijorare văzându-l cât de greu se mişca.

— Nu eşti într-o formă prea bună.

— Va trece şi asta, răspunse râzând doctorul.

Îl apucă pe Willie de braţ fără să se sprijine pe el şi se îndreptară spre ieşire.

— Atunci, rămas bun prizonierului din Furnald. Am să comunic mamei ce mi-ai spus, cu cât mai multe menajamente.

— Are voie să mă viziteze. Cred că ai să mai vii şi tu.

— Nu mă pot reţine să nu-ţi spun că pasiunea ta pentru marină mă surprinde, remarcă doctorul Keith oprindu-se la uşă.

— Nu simt nicio pasiune pentru ea. Dacă vrei să ştii, tot ce am învăţat până acum sunt nişte absurdităţi. Regulamentele, limbajul, toate mi se par caraghioase. Mă îngrozeşte gândul că sunt oameni care îşi trăiesc toată viaţa în această prefăcătorie. Începusem să cred că ar fi

preferabil în armata de uscat, dar acum sunt sigur că şi una şi alta sunt la fel de absurde. Am ales marina. Voi face acest război stupid în marina.

— Ai nevoie de ceva bani?

Willie zâmbi trist.

— Ţigările sunt ieftine aici. Fără impozit.

Doctorul îşi luă mâna de pe braţul lui Willie.

— La revedere, Willie.

Ţinu mâna fiului ceva mai mult decât era necesar.

— O bună parte din ce mi-ai spus despre marină este probabil adevărat. Totuşi, tare aş vrea să fiu unul dintre colegii tăi de cameră.

Willie zâmbi surprins.

— Ce plăcut ar fi să fim împreună. Dar la Manhasset faci mult mai mult pentru război.

— Sunt obligat să cred că-i aşa. La revedere.

Willie urmări cu privirea silueta care se îndepărta şchiopătând şi o clipă reflectă că ar fi trebuit să stea mai mult de vorbă cu tată-său înainte de război.

În săptămânile care urmară May veni deseori să-l viziteze. Regreta cele întâmplate, dar era bine dispusă. Cu puţin tact aflase zilele în care era posibil să fie vizitat de mama lui şi atunci nu venea. Willie o văzu în două rânduri venind până la intrare şi plecând îndată ce observa că stă de vorbă cu mamă-sa, după ce-i făcea un salut discret din mână. În februarie vizitele ei se răriră; se înscrisese la colegiul Hunter şi avea câteva cursuri la ore târzii. Totuşi de câteva ori lipsi de la curs ca să vină să-l vadă. Willie se arăta jenat de reîntoarcerea ei la şcoală, dar ea îl tachina.

— Nu te frământa, dragul meu, chestiunea asta s-a lămurit. N-o fac pentru tine, ci pentru mine. Ai avut o influenţă bună asupra mea. M-am hotărât să nu mai fiu toată viaţa o gâscă ignorantă.

Willie perseveră în hotărârea de a-şi ameliora situaţia

şubredă luând note mari la cursuri, aşa că treptat ajunse printre fruntaşii şcolii. În primele ore de înflăcărare îşi fixase ca ţintă să ajungă primul pe şcoală, dar îşi dădu în curând seama că nu-i posibil. Un elev cu figură de mandarin, numit Tobit, cu fruntea bombată ca o cupolă, glas calm şi măsurat şi o minte ca un burete, era în fruntea şcolii la o diferenţă foarte mare de puncte faţă de ceilalţi. În urma lui veneau la egalitate alte trei minţi excepţionale. Willie ajunse la concluzia că nu putea concura cu miraculoasa lor putere de înregistrare fotografică a paginilor tipărite şi se resemnă la note foarte aproape de cele mai bune. Muncea din răsputeri ca să se menţină pe locul pe care şi-l câştigase între al optsprezecelea şi al douăzeci şi treilea din Furnald.

Lupta lui împotriva punctelor rele era notorie. Elevii şi chiar aspiranţii povesteau adesea iubitelor lor despre nefericitul care ducea în spinare patruzeci şi opt de puncte rele. Această celebritate îl ajuta pe Willie. Niciun aspirant, nici chiar scrupulosul Brain, nu dorea să fie cel care să dea drumul ghilotinei peste capul lui. O dată, Acres intră în cameră în timpul programului de meditaţie şi-l găsi pe Willie dormind cu capul pe masă, o situaţie clară care costa opt puncte rele. Willie tremurase de frică toată ziua, dar abaterea lui n-a fost niciodată raportată.

Doamna Keith era revoltată de situaţia în care ajunsese Willie şi-l compătimea. În cursul mai multor vizite insistă pe lângă Willie să accepte propunerea unchiului Lloyd de a trece în armata de uscat; dar până la urmă renunţă văzând că Willie are toate şansele să câştige bătălia şi că aceasta îi va da o mare satisfacţie.

În ultimele săptămâni Willie dădu puţin înapoi, în parte din cauza oboselii, dar şi din cauza impresiei că pericolul trecuse. Când se afişară rezultatele finale, cu patru zile înainte de obţinerea gradului, era pe locul treizeci şi unu.

În aceeaşi zi, pe tabla de anunţuri apăru un document care produse senzaţie: o listă a categoriilor de servicii

accesibile absolvenţilor de la Furnald. La întoarcerea de la cursurile de dimineaţă, elevii găsiră în camerele lor, pe pat, câte un formular dactilografiat. Fiecare aspirant era invitat să indice trei categorii de servicii preferate şi să arate motivele primei preferinţe.

Nimeni nu-şi putea da seama cât de greu vor cântări aceste foi la întocmirea ordinelor de numire. După unele zvonuri, prima preferinţă era hotărâtoare dacă era temeinic motivată. După alte zvonuri, formularele erau o simplă formalitate a marinei, fără mare importanţă. În sfârşit, după alte zvonuri mai sumbre, cărora li se dădu crezare mai ales din cauza pesimismului lor, scopul formularelor era pur şi simplu să descoperi pe cei care căutau să evite serviciile periculoase prefăcându-se că vor să le obţină. Unii aleseră cele mai riscante servicii; alţii aşternură pe hârtie dorinţele lor sincere. Cei cunoscuţi pentru darul cuvintelor, printre care şi Willie, erau solicitaţi de mulţi să le redacteze motive convingătoare ample. Un fost ziarist întreprinzător, pe nume Mecutcheon, de la etajul opt, realiză un serios salt de prosperitate luând câte cinci dolari pentru fiecare motiv.

Keefer alese imediat „Statul major, Pacific” spunând: „Asta-i pentru mine. Să stai întins pe frunziş în pădurile din Hawai, înconjurat de infirmiere, descifrând când şi când câte o telegramă a amiralului. Asta-i genul meu preferat de război”. Lăsă fără teamă albe rubricile celorlalte preferinţe. Keggs agoniză o oră deasupra hârtiei şi în cele din urmă o completă cu mâna tremurândă. Prima lui preferinţă era „Miner-dragor”, o specialitate groaznică pe care niciunul din şcoală nu îndrăzni s-o treacă în formularul său. A doua preferinţă era „Submarine, Pacific” şi pentru a treia scrise cu litere mici adevărata lui preferinţă, „Apărare locală, Atlantic”.

Singura ţintă urmărită de Willie în completarea formularului era să rămână aproape de May. Ca primă preferinţă trecu „Statul major, Atlantic”, gândindu-se că în

acest fel va ajunge pe coasta răsăriteană, poate chiar la New York. Ca a doua preferinţă indică „Nave mari, Atlantic” (navele mari staţionau mult timp în port). La urmă trecu „Submarine, Pacific”, ca să arate că este un om cu adevărat curajos. Această ultimă alegere fu admirată de toţi cei de la etajul zece şi imitată de mulţi. Willie însuşi era convins că lista lui de preferinţe dovedea o cunoaştere profundă a mentalităţii din marină. O clipă fusese tentat să ceară trimiterea la şcoala de transmisiuni, un curs de cinci luni la Annapolis. Keefer avea un frate, Tom, care urmase această şcoală şi petrecuse un timp minunat cu fetele din Baltimore. Dar lui Willie îi fu teamă că, cerând imediat un serviciu de încă o jumătate de an pe uscat, îşi trăda adevărata intenţie. Tom Keefer fusese trimis la Annapolis după ce ceruse să fie îmbarcat pe un portavion. Aşa că Willie se hotărî să nu mai treacă pe listă trimiterea la şcoală.

Peste o zi avea loc gradarea. Elevii de la etajul zece erau în ora de meditaţii şi mormăiau deasupra cărţilor, prefăcându-se că folosesc şi ultimul moment pentru învăţătură, deşi mediile fuseseră făcute şi orice strădanie în plus era de prisos. Din josul coridorului scăpărară ca o scânteie cuvintele: „Ordinele de numire!” Elevii se îmbulziră la uşi. De jos, din hol, venea elevul de serviciu cu un teanc de plicuri. Veni şi la camera 1013 şi-i înmână lui Keefer două plicuri.

— Noroc bun, camarazi.

— Ei, strigă după el Keefer, aici suntem trei.

Elevul de serviciu răscoli prin teancul de plicuri.

— Regret. Cred că ordinul lui Keith este reţinut. Mai vine o serie de ordine.

Keefer îşi desfăcu plicul şi începu să danseze şi să strige vesel:

— S-a făcut! S-a făcut! Statul major, Pacific!

Willie îl bătu pe spate şi-l îmbrăţişă în semn de felicitare.

Dar deodată Keefer deveni serios şi se trase din îmbrăţişarea lui Willie.

— Ei, Ed… ce dracu’ te frământă?

Faţă-de-cal sta rezemat de perete şi tremura ca zgâlţâit de troleibuz. Plicul lui era pe masă.

— Ce-ai tras, Eddy? îl întrebă îngrijorat Willie.

— Nu ştiu. Nu… nu pot să-l deschid, camarazi.

Se uita fix la plic de parcă ar fi fost o mină amorsată.

Keefer izbucni în râs.

— Vrei să-l deschid eu?

— Te rog.

Sudistul rupse repede plicul şi citi ordinul.

— Isuse! Murmură el.

Keggs se trânti pe pat cu faţa la perete şi începu să ofteze.

— Pentru Dumnezeu, ce este? îl întrebă Willie.

— Prezentare la San Francisco pentru a fi transportat la DMS 21 – *U. S. S. Moulton.*

— Cum? O navă? O navă? Nu un vas puitor de mine? O navă?

— O navă, spuse Keefer. Acum să vedem ce este un DMS.

— Mi-e egal. E o navă!…

Keggs se trânti iarăşi pe pat dând din mâini şi din picioare, chiuind, plângând şi chicotind în acelaşi timp.

Keefer trase din raft albumul „Navele Marinei, 1942”.

— DMS… DMS… Pe legea mea, nu există o astfel de navă… a, nu, stai. Uite… DMS… pagina 63.

Ceilalţi doi se îngrămădiră în jurul lui. Keefer răsfoi albumul până ce ajunse la fotografia unei nave ciudate cu trei coşuri. Citi tare:

— DMS. Distrugător-dragor. Distrugător din primul război mondial transformat în dragor de mine cu mare viteză.

— O Doamne! oftă adânc Keggs. Mine! Mine!

Căzu pe scaun şi începu să se frământe.

— Ce dracu’, băiete, asta-i ceva mai bun decât un puitor de mine. Dragajul minelor este un fleac.

Lui Willie îi era imposibil să manifeste o falsă veselie. Toţi trei vorbiseră deseori despre dragajul minelor şi căzuseră de acord că este cel mai groaznic serviciu pe care ţi-l putea oferi marina. Îl compătimea pe Keggs. Afară, de la un cap la altul al etajului, era un schimb neîncetat de strigăte. Cei mai mulţi fuseseră numiţi în serviciile indicate ca primă preferinţă. Cei care aleseseră sincer se bucurau; ceilalţi stăteau posomorâţi sau tremurau de frică. Willie se necăji tare aflând că toţi cei care ceruseră şcoala de transmisiuni, chiar ca a treia preferinţă, fuseseră trimişi acolo. Scăpase o şansă. Totuşi „Statul Major, Atlantic” era destul de plăcut.

Elevul de serviciu apăru *în* cadrul uşii.

— Iată ordinul dumitale, Keith. Chiar acum a sosit.

Willie rupse plicul cu degetul şi scoase foaia de hârtie dinăuntru. Îşi aruncă repede privirea pe al treilea paragraf. Cuvintele păreau că se înalţă spre el în sunet de trompete:

Prezentare la centrul de recepţie San Francisco pentru a fi transportat la DMS 22 – U.S.S. Caine.

PARTEA A DOUA

CAINE

Scrisoarea doctorului Keith

Când aspirantul Keith intră, condus de băiatul de serviciu, în camera sa de la hotelul Mark Hopkins din San Francisco, îl izbi priveliştea panoramică a oraşului în lumina apusului de soare. Dealurile sclipeau sub un cer acoperit cu nori groşi, trandafirii la apus, trecând treptat spre carmin şi violet la răsărit. Jos, deasupra podului Golden Gate, strălucea limpede luceafărul de seară. La răsărit, becurile care luminau de-a lungul arcurilor cenuşii ale podului Oakland păreau un şirag de chihlimbar. Băiatul de serviciu aprinse lumina, deschise dulapurile şi plecă lăsându-l pe Willie singur, cu apusul de soare şi cu valizele. Proaspătul aspirant rămase o clipă lângă fereastră, mângâindu-şi tresa de aur şi minunându-se că poate exista departe de New York atâta frumuseţe şi splendoare.

„Aş putea să-mi desfac bagajul”, spuse el adresându-se luceafărului şi deschise valiza din piele de porc. Cele mai multe lucruri le avea în cufărul de lemn lăsat la garderoba hotelului. În valiză ţinea numai câteva rufe de schimb. Deasupra unui teanc de cămăşi albe erau două amintiri din ultimele ore petrecute la New York, un disc şi o scrisoare.

Willie răsuci discul între degete şi regretă că nu-şi adusese patefonul portabil. Cât de minunat se îmbinase seara aceea cu graţia vocii lui May şi farmecul ariei lui Mozart! May o înregistrase pentru el într-un magazin de pe Broadway, într-o noapte când amândoi erau ameţiţi de şampanie. Willie zâmbi gândindu-se la delicioasele seri de aprilie petrecute cu May în timpul permisiei de zece zile.

Întinse mâna spre telefon; dar şi-o retrase dându-şi seama că în Bronx este aproape miezul nopţii şi toate magazinele de dulciuri sunt închise şi în întuneric. În afară de asta, îşi aduse aminte că renunţase la May, pentru că nu o putea lua de soţie, iar ea era o fată prea bună ca să o ţină cu vorba. Planul său fusese să pe treacă un rămas bun extaziat, apoi să plece şi să nu-i mai scrie niciodată şi nici să nu-i mai răspundă la scrisori, lăsând astfel ca legătura lor să moară pe tăcute de inaniţie. May nu fusese informată de acest plan. Prima parte o îndeplinise şi acum trebuia să-şi aducă aminte şi de a doua parte.

Puse discul deoparte şi luă misterioasa scrisoare a tatălui său. Ca s-o citească ţinând-o în lumină nu era posibil, deoarece era voluminoasă şi foarte opacă. O scutură şi o mirosi, întrebându-se pentru a patruzecea oară ce-ar putea să fie înăuntru.

— Când crezi că vei ajunge pe „Caine”, îl întrebase tatăl său în după-amiaza dinaintea plecării.

— Nu ştiu, tată… în trei-patru săptămâni.

— Nu mai mult?

— Poate şase săptămâni. Cel mult. Aud că ne expediază foarte repede.

După aceea tatăl său se dusese şchiopătând la birou şi scosese dintr-o mapă de piele plicul sigilat.

— Când te prezinţi la bordul lui „Caine”, deschide şi citeşte această scrisoare, dar chiar în ziua sosirii, nici înainte nici după.

— Ce e înăuntru?

— De ce mă întrebi? Dacă aş fi vrut să iei acum cunoştinţă de cuprinsul ei, nu m-aş fi obosit ca s-o aştern pe hârtie.

— Nu sunt bani? N-am nevoie de bani.

— Nu, nu sunt bani.

— Ordine sigilate?

— Ceva de genul ăsta. Ai să faci aşa cum îţi spun?

— Sigur, tată.

— Foarte bine... Pune-o deoparte şi uită de ea. Nu pomeni de ea mamei.

La trei mii de mile de tată-său şi de scena făgăduielii, Willie era tentat să arunce o privire peste conţinutul scrisorii; să se uite doar o clipă pe prima pagină, nu mai mult. Trase de partea lipită a plicului. Era scorojită şi se desprinse uşor fără să se rupă. Scrisoarea era acum deschisă şi putea fi citită.

Dar până la urmă aţa subţire a onoarei rezistă până la celălalt capăt al continentului. Willie linse rămăşiţele de pastă uscată de pe capacul plicului, lipi la loc scrisoarea şi o vârî în fundul valizei, ca să n-o mai aibă în faţa ochilor. Îşi cunoştea firea şi socoti că e mai bine să-i atragă cât mai puţin atenţia.

Ar trebui, îşi spuse după aceea, să-i scriu totuşi o scrisoare lui May, una singură. O dată plecat pe mare, tăcerea lui va fi considerată firească; acum ar fi crudă şi Willie: nu dorea să se poarte crud cu May. Se aşeză la masă şi compuse o scrisoare caldă şi lungă. May urma să citească printre rândurile ei că a părăsit-o definitiv. Pe când scria ultima frază, sună telefonul:

— Willie? Câine afurisit, ce faci, băiatule?

Era Keefer.

— Am primit telegrama ta, băiatule. Am telefonat toată ziua. Unde ai fost, băiatule?

— A întârziat avionul la Chicago, Rollo...

— Hai, vino încoace, băiatule. Timpul trece repede. Tocmai suntem la o petrecere...

— Unde eşti... la Fairmont?

— La clubul tinerilor ofiţeri, în Powell Street. Grăbeşte-te. E aici o blondă înaltă, liberă, o bucăţică grozavă...

— Unde-i Keggs?

— A şi plecat, Willie. S-a îmbarcat. Plecarea din Frisco[3] a fost amânată cu trei săptămâni pentru toţi, afară de scumpul nostru Faţă-de-cal…

— Cum s-a întâmplat?

— Păi, să vezi. Cum a coborât din tren, bietul băiat s-a dus la biroul de îmbarcare ca să-şi vizeze ordinul. În timpul cât se afla acolo, a sunat telefonul; era comandantul unui fel de coşciug plutitor care pleca la Pearl şi anunţa că mai are loc pentru trei ofiţeri. Keggs a primit imediat viza de îmbarcare pe navă. N-a stat în Frisco nici cât să-şi schimbe ciorapii. A plecat marţi. A ratat tot. Ăsta-i un oraş grozav, Willie. Lichior şi fete până nu te mai poţi ţine pe picioare. Încalecă pe bicicletă…

— Vin imediat, Rollo.

Când sfârşi scrisoarea către May, avu o vagă senzaţie de ipocrizie. Îşi spuse însă că înainte de îmbarcare avea dreptul să profite de orice prilej de distracţie.

Willie se considera un erou nedreptăţit. Îl rodea încă semnificaţia jignitoare a ordinului de repartizare pe „Caine”. După ce reuşise să înfrângă triumfal handicapul celor patruzeci şi opt de puncte rele şi să se clasifice printre primii cinci la sută din şcoală, fusese trimis să dragheze mine pe o navă învechită din primul război mondial! De fapt se simţea de două ori umilit, pentru că Keggs – imediat lângă el în ordine alfabetică, dar cu aproape două sute de numere sub el în ordinea mediilor — obţinuse o numire identică. Era deci evident că marina dispusese de cei doi oameni fără să ţină seama de meritele fiecăruia, la grămadă, unul după altul, cum se sacrifică porcii la abator. Aşa gândea Keith.

Timp de douăzeci de zile se lăsă antrenat într-un şir de beţii şi petreceri neîntrerupte. Împreună cu Keefer, se perindară din cluburi în baruri şi din baruri în apartamentele

[3] Prescurtare pentru San Francisco.

fetelor. Graţie felului lui amuzant de a cânta la pian, ajunse repede cunoscut şi dorit. Ofiţerii şi fetele erau entuziasmaţi de cântecul lui *Dacă aţi şti ce ştia antilopa.* Era obligat să-l cânte în fiecare noapte de mai multe ori. Îşi aduse aminte de un vechi talent din vremea studenţiei, de a face în timpul cântecului rime cu nume de persoane:

Hirohito dârdâie de frica lui Keefer,
Şi-şi pune degrabă o blană de biber.

Willie trecea cu uşurinţă de la un nume la altul, luându-i la rând pe cei din cameră, improvizând cuplete de acest gen pe refren de jaz. Ascultătorii erau uimiţi; mai ales fetele, care considerau talentele lui Willie un fel de vrăjitorie. Însoţit de Keefer, cutreiera cartierele într-un vechi Ford închiriat, urcând şi coborând în urlete pante înfiorătoare, apoi se ghiftuiau cu mâncăruri chinezeşti, stridii şi crabi şi dormeau foarte puţin. Erau invitaţi în case bune şi în cluburi închise. Pentru ei războiul se arăta în forme minunate.

Keefer se împrietenise cu un ofiţer din secţia de transporturi. Rezultatul a fost că cei doi colegi de cameră se pomeniră repartizaţi pentru călătoria spre apus pe o navă-spital.

— Infirmiere şi căpşuni proaspete, astea-s condiţiile noastre de drum, Willie băiatule, îi spuse Keefer anunţându-i mândru noutatea…

Se îmbarcară în zorii zilei pe „Mercy” după o zgomotoasă petrecere de adio şi continuară în acelaşi ritm tot timpul călătoriei spre Hawai. În fiecare seară infirmierele se strângeau roi în jurul lui Willie, lângă pianul din salon. La bordul lui „Mercy” erau foarte severe restricţii în ce priveşte locul şi orele de întâlnire dintre cele două sexe, dar Keefer află repede cum să se descurce pe navă ca să poată fi fericiţi la orice oră. Amândoi văzură foarte puţin oceanul

Pacific.

La Honolulu, debarcară braţ la braţ cu două infirmiere liber-cugetătoare, locotenent Jones şi locotenent Carter; sub imensa firmă luminoasă a ananasului lui Dole se sărutară scurt şi se înţeleseră să ia masa împreună. Cei doi aspiranţi îşi îngrămădiră bagajele în taxiul unui hawaiian zâmbăreţ şi cârn, îmbrăcat cu o cămaşă de culorile curcubeului.

— Baza Marinei, Pearl, te rog.

— Da, domnilor.

Keefer se duse la căminul ofiţerilor celibatari, o construcţie de lemn nevopsit. Willie merse la serviciul personalului din clădirea de ciment a Serviciului costier hawaiian, unde i se spuse că nava lui, „Caine”, e în şantierul marinei, la dana de reparaţii C-4. Îşi aruncă bagajul în alt taxi şi goni spre bazinul de reparaţii. Dana C-4 nu era decât o mocirlă de apă murdară. Colindă prin şantier, în zgomotul asurzitor al reparaţiilor de nave, chestionând pe lucrători, pe marinari şi pe ofiţeri. Niciunul nu auzise de această navă. Peste tot, în bazinele de carenaj sau de-a lungul docurilor, se vedeau cuirasate, port-avioane, crucişătoare, distrugătoare: zeci de monştri cenuşii pe care mişunau nituitori şi marinari. Dar „Caine” nicăieri. Aşa că Willie se întoarse la serviciul personalului.

— Vai de mine, îi spuse un locotenent gras, iar au încurcat planul danelor…

Apoi scotoci în teancul de radio dintr-o cutie de pe birou.

— O, scuză-mă. Da, a plecat. A ieşit în mare azi-dimineaţă.

— Încotro?

— Regret. E secret.

— Şi acum, ce fac?

— Nu ştiu. Trebuie să-l prinzi.

— Nava cu care am venit a acostat exact acum o oră.

— Nu-i vina mea.

— Atunci, tot ce doresc e să ştiu cum găsesc un mijloc de transport din acest punct ca să pot ajunge pe „Caine”.

— A, dumneata doreşti serviciul de transporturi. Eu sunt serviciul de personal. Trebuie să te duci la serviciul de transporturi.

Locotenentul se ridică, băgă o fisă într-un automat de Coca-Cola, scoase o sticlă rece de la gheaţă şi o dădu pe gât. Willie aşteptă până ce se aşeză iarăşi pe scaun.

— Cine şi unde sunt Transporturile?

— Zău că nu ştiu.

Willie ieşi din birou. Clipind din ochi în lumina orbitoare a soarelui, zări pe uşa vecină o tăbliţă: *Transporturi*.

„Nici atâta nu ştie”, bombăni Willie şi intră în birou. O femeie uscată, cam de vreo patruzeci de ani, sta la birou.

— Regret, spuse ea în timp ce Willie intra. Nu mai sunt scutere.

— Singurul lucru pe care-l doresc este să fiu transportat pe U.S.S. „Caine”.

— „Caine”? Unde se află?

— Nu ştiu.

— Atunci, cum Dumnezeu crezi că ai să ajungi la el?

Trase din sertarul biroului o sticlă de Coca-Cola, îi scoase capsula lovind-o de muchia biroului şi o bău.

— Nimeni nu vrea să-mi spună unde mi-a plecat nava. A ieşit din port azi-dimineaţă.

— A, nu-i în şantier?

— Nu, nu. E în larg…

— Bine, dar atunci cum crezi că ai să ajungi la ea cu un scuter?

— Nu vreau scuter, protestă Willie. M-aţi auzit pe mine cerând scuter?

— Din moment ce ai venit aici! îi răspunse repezit femeia. Aici este serviciul de scutere.

— Afară scrie „Transporturi”.

— Ei şi! Un scuter este un mijloc de transport…

— Desigur, aşa-i, spuse Willie. Dar abia am. Sosit aici şi sunt foarte dezorientat. Spuneţi-mi, vă rog, cum pot pleca spre nava mea.

Femeia rămase pe gânduri, ciocănindu-şi dinţii cu sticla.

— Bănuiesc că dumneata vrei serviciul de transporturi al flotei. Aici este serviciul de transporturi al şantierului.

— Vă mulţumesc. Unde-i serviciul de transporturi al flotei?

— Zău că nu ştiu. De ce nu întrebi la serviciul personalului, uşa vecină?

Willie renunţă să mai facă ceva în ziua aceea. Din moment ce marina nu era grăbită să-l trimită pe „Caine”, de ce ar fi el grăbit să se ducă? Se întoarse la căminul ofiţerilor celibatari, frânt de oboseală, tot băgând şi scoţând din taxiuri un cufăr şi două geamantane.

— Exact la timp, băiatule.

Keefer era odihnit şi răcorit, în cămaşă şi pantaloni kaki proaspăt călcaţi.

Willie era îmbrăcat tot în uniforma albastră groasă şi călduroasă.

— Evenimente mari. Amiralul oferă deseară o petrecere pentru infirmiere. Jones şi Carter au obţinut permisiunea să ne aducă şi pe noi.

— Care amiral?

— Cine-l ştie? Aici sunt mulţi ca muştele pe spinarea câinelui. Ţi-ai găsit nava?

— A plecat azi. Nu vrea nimeni să-mi spună încotro.

— Minunat, minunat. O întârziere destul de lungă, probabil. Fă un duş.

Petrecerea amiralului din eleganta locuinţă situată în interiorul bazei a început liniştit. Cei mai mulţi dintre oaspeţi se aflau pentru prima oară atât de aproape de un amiral şi de aceea erau foarte atenţi la comportarea lor. Amiralul, un om înalt şi chel, cu ochii înfundaţi în orbite negre fioroase, primea pe fiecare cu o maiestate cordială în

salonul plin de flori, capitonat cu rogojini.

După ce băutura începu să curgă, atmosfera se încălzi, împins de Keefer, Willie se aşeză timid la pian şi începu să cânte. De la primele note, faţa amiralului se lumină. Se mută pe un scaun de lângă pian şi începu să-şi legene paharul în ritmul muzicii.

— Băiatul ăsta are talent, îi spuse căpitanului de lângă cotul lui. Pe Dumnezeul meu, rezerviştii ăştia pun viaţă în orice fac.

— Aşa este, domnule amiral.

Keefer prinse acest schimb de cuvinte.

— Ei, Willie, cântă-ne *Ce ştia antilopa.*

Willie scutură din cap, dar amiralul interveni:

— Ce? Ce-i asta? Cânt-o, orice-ar fi.

Cântecul făcu senzaţie. Amiralul îşi puse paharul jos şi aplaudă, după care toţi făcură la fel. Era într-o dispoziţie excelentă.

— Care-i numele dumitale, aspirant? Pe onoarea mea, eşti o descoperire.

— Keith, domnule amiral.

— Keith. Nume bun. Nu cumva Keith din Indiana?

— Nu, domnule amiral. Din Long Island.

— Oricum, un nume bun. Acum, mai cântă-ne ceva. Ascultă, cunoşti *Cine a pocnit-o pe Annie?*

— Nu, domnule amiral.

— Ce dracu', am crezut că o cunoaşte oricine.

— Dacă aţi vrea s-o cântaţi, domnule amiral, interveni prompt Keefer, Willie o poate prinde într-o clipă.

— Desigur, spuse amiralul aruncând o privire spre căpitanul de lângă el, dacă Matson vrea să mă ajute.

— Desigur, domnule amiral.

Willie prinse uşor refrenul din *Cine a pocnit-o pe Annie?, ş*i clădirea se cutremură când cântecul fu repetat în cor de toţi bărbaţii şi femeile prezente. Infirmierele chicoteau şi ţipau.

— Asta-i cea mai reuşită petrecere din câte am avut vreodată, strigă amiralul. Să-mi dea cineva o ţigară. Unde eşti repartizat, băiatule? Aş vrea să vii aici cât mai des.

— Încerc să prind pe U.S.S. „Caine”, domnule amiral.

— „Caine”? „Caine”? Hristoase, mai este în serviciu?

Căpitanul Matson se plecă şi-i spuse:

— Transformată în DMS, domnule amiral.

— A, una din acelea. Unde-i?

— Chiar azi a plecat, domnule amiral.

Apoi cu voce scăzută:

— O scrumieră.

— Hm.

Amiralul se uită pătrunzător la Willie.

— Matson, poţi să te ocupi de flăcăul ăsta?

— Desigur, domnule amiral.

— Atunci mai cântă-ne ceva, Keith!

La miezul nopţii, când petrecerea se sparse, căpitanul îi strecură lui Willie cartea sa de vizită.

— Vino la mine la ora 9, Keith.

— Am înţeles, domnule căpitan.

A doua zi de dimineaţă Willie se prezentă la biroul căpitanului de la Comandamentul Suprem al Pacificului. Căpitanul se ridică de pe scaun şi-i strânse mâna cordial.

— Te asigur, Keith, că muzica dumitale ne-a plăcut mult. Niciodată nu l-am văzut aşa de bine dispus pe amiral. Are nevoie de aşa ceva… îl face mai bun.

— Vă mulţumesc, domnule căpitan.

— Ei bine, zise căpitanul, dacă vrei te pot îmbarca într-un avion pentru Australia. S-ar putea să-l prinzi pe „Caine” acolo; s-ar putea însă, tot atât de bine, să nu-l prinzi. Escortează convoaie. Escortele astea sunt trambalate încoace şi încolo de fiecare comandant de port, când pune mâna pe ele…

— Cum credeţi, domnule căpitan…

— *Sau,* continuă căpitanul, putem să te repartizăm la un

serviciu temporar în corpul ofiţerilor din garnizoana de aici, până ţi se întoarce nava la Pearl. S-ar putea să dureze câteva săptămâni sau chiar câteva luni. Depinde de dumneata, dacă eşti grăbit să lupţi sau... Le poţi fi de folos acolo, fără îndoială. Oricum, amiralul nu se va împotrivi să pleci.

Căpitanul Matson zâmbi.

Willie aruncă o privire prin fereastra largă care da spre mare şi dealuri. Un curcubeu se pierdea departe spre poalele unui povârniş muntos acoperit de palmieri şi ceaţă. Afară, pe peluză, florile roşii de hibiscus se legănau în briza caldă şi un aspersor învârtea o spirală de apă sclipitoare deasupra ierbii tunse.

— Corpul ofiţerilor din garnizoană îmi surâde, domnule căpitan.

— Perfect. Amiralul va fi încântat. Lasă-mi ordinul dumitale de numire la planton, oricând în cursul zilei.

Willie fu mutat oficial la corpul ofiţerilor din garnizoană şi încartiruit la căminul ofiţerilor celibatari, împreună cu Keefer. Sudistul, care fusese repartizat la Serviciul de transmisiuni al flotei a treia, sărea în sus de bucurie în timp ce Willie îşi desfăcea valizele.

— Băiatule, te deprinzi repede cu viaţa militară.

— Nu ştiu ce să zic. Poate că cei de pe „Caine” aveau nevoie de mine...

— Dă-i dracului. Doar n-o să faci tot războiul aşa. Fericeşti câteva săptămâni pe scumpul tău prieten Keefer şi pe amiral, asta-i tot.

Se ridică şi-şi înnodă repede o cravată neagră.

— Intru de serviciu. La revedere, pe deseară.

În timp ce-şi despacheta bagajul, Willie dădu peste scrisoarea tatălui său. O luă cu îndoială. În situaţia de acum puteau trece luni până să ajungă pe nava sa. Doctorul Keith îi spusese să o deschidă numai în momentul când se va prezenta la serviciul său. Acum se prezentase. Un serviciu

temporar, e adevărat. Totuşi, un serviciu care putea să dureze mult timp. Aprinse o ţigară, desfăcu scrisoarea şi se aşeză pe scaun s-o citească. De la primele cuvinte sări în picioare. Continuă să o citească rezemat de marginea fotoliului. Scrisoarea îi tremura în mână. Din ţigara care-i ardea între degete scrumul cădea pe covor fără ca el să observe.

Dragul meu Willie,

În clipa când vei citi aceste rânduri eu voi fi probabil mort. Regret spaima neaşteptată pe care ţi-o provoc, dar nu cred să existe vreo cale plăcută pentru a comunica astfel de veşti. Suferinţa mea de la picior se datoreşte unei afecţiuni foarte rele, melanoma malignă. Prognoza ei este sută la sută fatală. Mi-am dat seama de starea mea cu mult timp înainte, dar am crezut că voi putea rezista până la vară. Din nefericire, degetul a început să se ducă ceva mai repede. Ar fi trebuit să fiu internat în spital în momentul când îţi scriu (două zile înainte de plecarea ta). Dar nu vreau să-ţi tulbur plecarea şi, cum tot nu mai există nicio speranţă de salvare, am amânat să mă internez. Am să încerc să amân până când vei fi plecat din San Francisco. Mama nu ştie încă nimic. Cred că nu voi rezista mai mult de trei sau patru săptămâni de acum încolo.

După tabelele de asigurare pe viaţă sunt încă destul de tânăr ca să nu mor, şi sincer vorbind nu mă simt de loc pregătit pentru asta, probabil pentru că până acum am realizat prea puţin. Îmi privesc înapoi viaţa şi nu găsesc, Willie, prea multe. Maică-ta mi-a fost o soţie minunată şi în această privinţă nu regret nimic. Am însă impresia că am dus o viaţă cu totul de mâna a doua, nu numai în comparaţie cu tatăl meu, dar ţinând seama şi de însuşirile mele. Am avut o adevărată pasiune pentru cercetările ştiinţifice. Când m-am îndrăgostit de maică-ta, am ştiut că nu voi putea să mă căsătoresc cu ea decât convenind la

stilul de viaţă al societăţii bogate. Planul meu a fost să renunţ zece, cincisprezece ani la cercetările mele ştiinţifice şi după aceea să le reiau. Sunt sigur că aş fi putut face ceva în materie de cancer. Am avut o concepţie a mea – o idee s-ar putea spune – dar n-am putut să aştern nimic pe hârtie. Îmi trebuiau încă trei ani de cercetări metodice. Nimeni nu s-a gândit până azi în această direcţie. Ştiu bine, pentru că m-am ţinut la zi cu literatura de specialitate. Numele meu ar fi putut să însemne tot atât de mult ca şi acela al tatălui meu. Dar acum nu mai am timp nici măcar să schiţez o metodă de lucru. Mai trist este însă convingerea pe care o am acum că maică-ta ar fi acceptat să ducă un trai modest lângă mine, dacă într-adevăr aş fi insistat.

Totuşi, pot spune că am avut o viaţă agreabilă. Mi-a plăcut să citesc şi să joc golf şi am avut tot ce-am dorit. Zilele mi-au trecut însă prea repede.

Aş fi dorit să cunosc această fată a ta. Am impresia că – fie ea, fie marina, ori ambele – au o foarte bună influenţă asupra ta. Şi crede-mă, Willie, că acesta este cel mai plăcut gând cu care intru în spital. Am lăsat ca relaţiile mele cu tine, la fel ca multe alte lucruri, să tânjească în delăsare; mai ales de când am avut impresia că maică-ta ţine să se ocupe singură de tine. Este destul de rău că n-am mai avut alţi copii. A fost un mare ghinion. Maică-ta a avut trei avorturi nedorite, de care tu n-ai cum să ştii.

Am să-ţi spun ceva curios. Cred că eu am o părere mult mai bună despre tine decât are maică-ta. Ea te consideră un copil nepriceput care va avea nevoie toată viaţa să fie cocoloşit. Eu însă am ajuns să cred că, deşi eşti foarte răsfăţat şi aparent moale, ai un fond, destul de tare. De fapt îmi dau seama că întotdeauna ai făcut ce ţi-a plăcut, dând maică-tii impresia că faci ce vrea ea. Sunt sigur că n-ai procedat premeditat în acest fel, dar oricum, aşa ai făcut.

Până la proba la care te-a pus acum marina, n-ai avut niciodată de rezolvat o problemă serioasă. Te-am urmărit

foarte atent în timpul luptei tale cu cele patruzeci şi opt de puncte rele în spinare. A avut partea ei comică, dar a fost o încercare cu adevărat serioasă. Ai trecut prin ea într-un mod foarte promiţător.

Poate pentru că n-am să te mai revăd niciodată sunt înclinat să vorbesc sentimental despre tine. Am impresia că eşti în mare măsură la fel ca întregul nostru popor – tânăr, naiv, răsfăţat şi moleşit de belşug şi noroc, dar înzestrat cu o tărie interioară care îţi vine de la neamul sănătos din care te tragi. Poporul nostru este în definitiv un neam de pionieri, din acei polonezi italieni şi evrei proaspăt veniţi care, la fel cu cei veniţi mai demult, au avut curajul să plece şi să-şi făurească o viaţă mai bună într-o lume nouă. Eşti pe punctul de a intra într-o lume de oameni necunoscuţi, cea mai mare parte dintre ei – îndrăznesc s-o spun – de un nivel mult mai jos ca al tău dar care, pariez, deşi nu voi mai trăi ca să văd, vor realiza cea mai glorioasă marină din câte a cunoscut lumea vreodată. Şi mai cred că după un timp vei ajunge să fii un bun ofiţer de marină. Poate după ce vei trece printr-o clipă mare.

Aceasta, Willie, nu-i o critică. Dumnezeu ştie cât sunt de înţelegător. Poate greşesc. S-ar putea să nu ajungi niciodată un adevărat ofiţer de marină. S-ar putea să pierdem războiul. Eu însă nu cred. Cred că-l vom câştiga şi că te vei întoarce încărcat de mult mai multă cinstire decât te-ai fi aşteptat.

Ştiu că eşti dezamăgit de faptul că ai fost trimis pe „Caine”. Acum, când l-ai văzut, eşti probabil dezgustat. Ei bine, ţine minte ce-ţi spun. Prea mult timp ai făcut numai ce ţi-a plăcut, iar lipsa ta de maturitate se datoreşte acestui fapt. Ai nevoie să te loveşti de câteva ziduri de piatră. Bănuiesc că acolo pe „Caine” vei găsi destule. Nu te invidiez pentru experienţă în sine, dar te invidiez pentru călirea pe care ţi-o va prilejui această experienţă. Dacă în tinereţea mea aş fi trecut printr-o astfel de experienţă, n-aş

mai fi fost în situaţia de a muri ca un falit.

Sunt cuvinte tari, dar nu vreau să le şterg. Ele nu rănesc prea mult şi apoi mâna mea nu mai are puterea să le şteargă. Sunt un om sfârşit, iar ultimul meu cuvânt asupra vieţii mele ţi-l las ţie. Dacă termini cu bine, voi putea să revendic şi eu un fel de merit în lumea cealaltă, dacă există cumva.

Cât priveşte preferinţa ta pentru cântec, faţă de literatura comparată, s-ar putea ca după război să ai altă părere. Nu-ţi bate capul cu ce vei face în viitorul îndepărtat. Concentrează-te să faci ceva bun acum. Orice însărcinare ţi se va da pe „Caine”, nu uita că merită din partea ta cele mai bune strădanii şi că aceasta este calea hărăzită ţie să lupţi în războiul de acum.

E surprinzător cât de puţin am a-ți spune în aceste ultime cuvinte. Ar fi trebuit să umplu încă o duzină de foi, dar am intuiţia că eşti destul de apt ca să-ţi faci singur drum în viaţă; iar în alte domenii, orice cuvinte aş aşterne pe hârtie ar avea prea puţin sens dacă înţelesul lor nu l-ai căpăta din proprie experienţă. Ţine minte, dacă poţi, că nu există nimic mai preţios decât timpul. Tu, probabil, îţi închipui că dispui de o rezervă nelimitată de timp, dar nu-i adevărat. Orele risipite îţi consumă viaţa în egală măsură şi la începutul şi la sfârşitul ei; doar că la sfârşitul vieţii acest fapt devine mult mai evident. Foloseşte, Willie, timpul cât îl ai, ca să realizezi ceva făcut de tine însuţi.

Acum despre credinţa religioasă. Am impresia că nu ţi-am insuflat prea multă, deoarece nici noi n-am avut prea multă. Cred totuşi că, înainte de a mă interna în spital, am să-ţi trimit prin poştă o Biblie. În Biblie există o mulţime de lucruri lipsite de interes în legătură cu războaiele şi ritualurile evreilor peste care poţi trece, dar să nu faci greşeala să sări peste tot Vechiul Testament. Este – cred eu – adevăratul miez al oricărei credinţe religioase şi în el se găseşte foarte multă înţelepciune. Trebuie doar să fii în

stare să o descoperi. Aceasta cere vreme. Caută între timp să te familiarizezi cu cuvintele. Nu vei regreta niciodată. Eu am ajuns la Biblie prea târziu, aşa cum am făcut cu orice în viaţa mea.

În ce priveşte chestiunile băneşti, las maică-tii toată averea mea. Unchiul Lloyd este executorul testamentar. Există o poliţă de asigurare de zece mii de dolari, al cărei beneficiar eşti tu. Dacă vei voi să te însori sau să revii la învăţătură, această sumă îţi va fi suficientă ca să-ţi poţi împlini dorinţele. Banul este ceva plăcut, în schimbul căruia poţi avea într-un mod rezonabil orice, afară de munca pe care ai vrea s-o realizezi numai tu personal. Dacă îţi vei sacrifica tot timpul tău pentru o viaţă confortabilă şi vei renunţa la munca spre care te simţi atras în mod firesc, vei pierde la schimb. Va rămâne în tine o nemulţumire, care îţi va umbri plăcerea confortului.

În sfârşit, Willie, bătrânul meu ceas de pe birou arată ora trei dimineaţa. Luna în descreştere străluceşte prin fereastra bibliotecii, iar degetele mi s-au înţepenit de scris. În afară de asta, degetul de la picior mă doare îngrozitor. Nu-mi mai rămân decât somniferele şi patul. Mulţumesc proniei cereşti pentru barbiturice.

Ai grijă de maică-ta, dacă va trăi să ajungă la adânci bătrâneţi, şi fii bun cu ea dacă din război te vei întoarce cu suficientă tărie ca să te separi de ea. Are multe defecte, dar e bună şi ne-a iubit pe amândoi foarte sincer.

Willie izbucni în hohote de plâns. Ultimele rânduri le citi printr-o ceaţă de lacrimi.

... În momentele de răscruce din viaţa ta gândeşte-te Willie, la mine şi la ce-aş fi putut fi. De dragul meu, de dragul tatălui tău care a luat o cale greşită, apucă pe calea cea bună şi poartă în tine binecuvântarea mea şi exemplul greşelii mele.

Îţi întind mâna. Nu ne-am îmbrăţişat de mulţi, de foarte

mulţi ani. Când erai mic îmi plăcea mult să te sărut. Erai un copil foarte dulce, cu o fire bună şi ochi mari minunaţi. Doamne, cât de mult a trecut de atunci.

Adio, fiule. Fii om.

Tatăl tău.

Aspirantul Keith se ridică ştergându-şi ochii de lacrimi şi coborî în fugă scara până la cabina telefonică. Băgă o monedă în cutia aparatului.

— Vreau să vorbesc cu Statele Unite.

— Regret. Convorbirile particulare numai la clădirea centrală, cu aprobarea cenzorului. După o săptămână de la prezentarea cererii, spuse cu accent hawaiian operatoarea.

Willie alergă la baza navală şi trecu din clădire în clădire până ce găsi oficiul telegrafic. Telegrafie: *Ce face tata?* Plăti taxa de urgenţă, indicând ca adresa de răspuns oficiul telegrafic. A doua zi de dimineaţă, la ora opt când se deschidea oficiul, Willie aştepta la uşă. Şezu fumând pe treptele oficiului până la unsprezece şi jumătate, când primi răspunsul: *Tata a murit acum trei zile*. *În ultimele cuvinte ţi-a trimis dragostea lui*. *Te rog să-mi scrii – Mama*.

Willie se duse direct la biroul căpitanului Matson, care-l primi cordial.

— Te-au pus la lucru, Keith?

— Mi-am reexaminat situaţia şi m-am răzgândit, domnule căpitan. Aş dori să iau avionul şi să dau de urma lui „Caine”, dacă se poate.

Faţa căpitanului se lungi mirată.

— O, dar ce s-a întâmplat? Ţi-au dat vreo treabă neplăcută la cifru?

— Nu, domnule căpitan.

— I-am şi spus amiralului că ai fost repartizat aici. A fost extrem de încântat.

— Dacă-mi este îngăduit să spun, domnule căpitan, faptul de a cânta la pian pentru amiral nu pare a fi acelaşi

lucru cu a lupta în război.

Pe faţa căpitanului se aşternu o expresie aspră, distantă.

— E foarte mult de lucru în acest serviciu. Vei constata că o misiune de uscat este la fel de onorabilă ca oricare alta.

— Nu mă îndoiesc, domnule căpitan, dar…

— Ai fost repartizat la corpul ofiţerilor din garnizoană la cererea dumitale.

— Da, ştiu, totuşi…

— Ordinul dumitale a fost semnat şi transmis la Biroul Federal. Nu văd sub ce motiv ar putea fi contramandat. Refuz cererea dumitale.

Căpitanul luă o hârtie din faţa lui şi-şi puse ochelarii.

— Vă mulţumesc, domnule căpitan, spuse Willie şi părăsi biroul.

Aşa că Willie rămase la Pearl Harbour ca să descifreze telegrame în care se vorbea despre marile acţiuni militare din jurul insulelor Rendova şi Munda, despre victorioasa bătălie de noapte de la Vella Lavella şi despre uriaşele pregătiri pentru debarcările următoare. Dădu adesea peste telegrame în care numele „Caine” era menţionat în centrul operaţiunilor. Pe celelalte fronturi aliaţii pătrundeau în Sicilia şi Italia, iar Mussolini cădea. Şi în tot acest timp Willie cânta la pian pentru amiral.

„Caine”

Dar treptat, durerea provocată de moartea tatălui său se atenuă şi Willie începu să se simtă bine la Pearl Harbour. Serviciul lui de cifrare consta din opt ore pe *zi* de muncă neplăcută, într-o subterană boltită de ciment, iar asprimea acestei munci îi uşura conştiinţa. Vreo două săptămâni evită fetele şi băutura, dar amiralul dădu o nouă recepţie. Willie se îmbăta şi după scurt timp reveni la vechiul lui cerc de petreceri. Honolulu oferea din plin plăceri uşoare. Clima era blândă, soarele strălucitor, luna frumoasă şi atmosfera înmiresmată de parfumul plantelor veşnic înflorite. În afară de alarme, camuflaj şi puţină sârmă ghimpată pe litoral, războiul provoca prea puţine neplăceri. Willie se duse deseori la picnicuri cu infirmierele. Pielea i se bronză şi se făcu mai rotofei.

Continuă să-i trimită lui May scrisori foarte afectuoase. Renunţă la planul de a rupe complet legăturile cu ea. Willie ajunsese la concluzia că May era destul de tânără ca să mai piardă un an, doi cu el. S-ar putea să se însoare cu ea, sau nu. Legătura lor era însă o „experienţă” prea valoroasă ca să fie întreruptă brusc. Scrisorile lui May erau aşa cum şi le dorea el: lungi, drăgăstoase, vesele şi în general conţineau veşti bune. Îi plăcea universitatea, deşi – spunea ea – se simţea ca o bunică printre studenţii din primul an. Obţinea note mari, iar stilul scrisorilor ei progresa lună de lună.

Într-o după-amiază înăbuşitoare de iulie se afla în camera lui, împreună cu colegii săi. Fiecare sta întins pe pat şi-şi citea scrisorile sosite cu ultima poştă. Muştele bâzâiau la plasele din geamuri, deşi nimic nu le atrăgea în cameră, în afară de mirosul de lemn uscat înfierbântat. Keefer sta

tolănit pe-o coastă, gol, doar în şort alb. Stomacul păros i se revărsa peste betelie.

— Hristoase! exclamă el ridicându-se într-un cot. Ia mai spune-mi o dată numele navei tale… nu-i „Caine”?

— Da, îi răspunse Willie absorbit în lectura unei scrisori de la May.

— Ei bine, băiatule, cred că fratele meu se află pe „Caine”.

Willie îi aruncă o privire surprinsă.

— *Cred* că e „Caine”, spuse Keefer. Niciodată nu reuşesc să descifrez caligrafia lui afurisită. Cum citeşti aici?

Willie se uită atent la cuvântul arătat cu degetul de Keefer.

— „Caine”, desigur.

— Da, aşa trebuie să fie. Probabil că acolo l-au trimis de la şcoala de transmisiuni. Ce ştiu eu!

— Minunat. E o coincidenţă fericită. O să mi se pară că am o rudă la bord. Îi place nava?

— Pe dracu’! Mi-a scris că este cea mai murdară găleată din toată marina… Dar asta nu înseamnă că-i aşa, se grăbi Keefer să adauge, observând că Willie tresărise. Drace, nu lua în serios tot ce spune Tom. E un tip cam aiurit. Probabil că e o navă mare, din moment ce lui nu-i place.

— Ce fel de om e fratele tău, Rollo?

— Ce să-ţi spun? Închipuieşte-ţi un tip complet diferit de mine… ăsta-i Tom. De fapt, îmi e frate vitreg. L-am cunoscut foarte puţin. Mama lui a fost prima soţie a tatălui meu. O catolică. S-au căsătorit după ritualul protestant, dar căsătoria n-a durat mult şi ea s-a retras cu Tom la Boston de unde venise.

Keefer puse scrisoarea deoparte, aprinse o ţigară şi se întinse pe spate cu mâinile sub cap.

— Tom e un tip cult, destul de drăguţ, scrie scurte povestiri, piese de teatru… a publicat câteva în diferite reviste-magazin. Primeşte bani buni pe ele. Am izbutit să-l

cunosc puţin la „William şi Mary”. El era în ultima clasă când eu abia am intrat la liceu. Frecventează lumea literaţilor, pe care o cunoşti şi tu, citind poezii la lumina luminărilor, cu câteva femei în jurul lor pentru clipa când se sting lumânările... un fel de ţicneală. Cred că pe mine mă consideră un înapoiat mintal şi nu mi-a dat niciodată atenţie. Nu-i băiat rău. Foarte spiritual. Tu, cu Dickens şi toate celelalte, probabil că te vei potrivi bine cu el.

Era 1 septembrie când Willie şi Keefer intrară pe două cărări în căminul ofiţerilor celibatari, la ora patru dimineaţa, ghiftuiţi cu carne de porc şi whisky la o petrecere organizată de infirmiere. Se trântiră pe pat chicotind şi cântând parodii obscene după cântece hawaiiene. Într-o clipă, adormiră tun, fericiţi.

Următorul fapt de care Willie luă cunoştinţă fu o zgâlţâială şi o voce străină care-i şoptea la ureche:

— Keith? Keith? Dumneata eşti Keith?

Deschise ochii. Abia mijea de ziuă. În semiobscuritate văzu un aspirant scurt, oacheş, într-o uniformă kaki jerpelită şi şifonată, care sta în picioare lângă el.

— Da, eu sunt Keith.

— Fă bine şi vino cu mine. Eu sunt Paynter de pe „Caine”.

— „Caine”?

Willie se ridică în capul oaselor.

— „Caine” e aici?

— Da. La 8 ieşim în larg ca să remorcăm o ţintă. Ia cu tine tot echipamentul.

Willie se întinse somnoros după pantaloni.

— Uite ce-i, Paynter. N-am nimic împotrivă să mă prezint la bord, dar sunt detaşat la corpul ofiţerilor de aici.

— Nu mai eşti. S-a aranjat totul. Am primit un mesaj prin care am fost anunţaţi că detaşarea ta a încetat. Te aşteptăm de mult timp, Keith.

Toate acestea le spuse pe un ton plăcut, dar Willie se simţi obligat să se justifice.

— Am făcut tot ce-a fost posibil. În mai, când aţi plecat în larg, nu v-am prins din cauza câtorva ore de întârziere. M-au reţinut aici la corpul ofiţerilor…

— Drace, eu unul nu-ţi fac nicio vină că n-ai apărut până acum, spuse Paynter. Detest să fac aşa ceva. Pot să te ajut să-ţi împachetezi echipamentul?

Toată conversaţia avu loc în şoaptă. Keefer sforăia dus. După ce-şi goli sertarele biroului în cufărul de campanie, Willie îi spuse:

— Nu cumva aveţi la bord un ofiţer cu numele de Keefer? Tom Keefer?

— E şeful meu de serviciu, îi răspunse Paynter.

— Cel de colo e fratele lui.

Willie îi arătă spre cel care dormea. Paynter se uită plictisit la Keefer. Willie, care era acum ceva mai treaz, observă că ofiţerul de pe „Caine” era frânt de oboseală.

— E un om ciudat? întrebă Paynter.

— De ce? Şeful serviciului dumitale este ciudat?

— N-am vrut să spun asta. Mai bine dă zor, Keith. Vasul ne aşteaptă.

— Plecăm definitiv din Pearl?

— De ce?

— Dacă da, vreau să-l trezesc pe Roland şi să-mi iau rămas bun de la el.

— Nu. Nu plecăm definitiv. Cel puţin aşa sună ordinul.

— Bun.

Willie sfârşi de împachetat şi se îmbrăcă în tăcere. Îşi puse pe umăr lada de campanie şi ieşi pe uşă poticnindu-se. Paynter porni în urma lui cu cele două valize ale lui Willie, spunându-i:

— Să nu te mire însă dacă o apucăm spre apus şi nu mai vedem un an civilizaţia. S-a mai întâmplat.

În faţa căminului, în dimineaţa rece şi ceţoasă, staţiona o

camionetă cenuşie a marinei.

— Nu-i prea grozavă, spuse Paynter, dar asta-i tot ce-am putut găsi la cinci dimineaţa. Bagă-ţi bagajul înăuntru.

Coborâră în viteză spre cheiul flotei. În spate, bagajul lui Willie sărea şi zburda de parcă încerca să scape.

— Unde-i nava? întrebă Willie, intrigat de tăcerea posomorâtă a aspirantului Paynter.

— Legată la geamandură în canal.

— Dumneata eşti ofiţer activ?

— Nu.

— Sunt ofiţeri activi la bord?

— Trei.

— Dumneata eşti voluntar?

— Da.

— Ofiţer de punte?

— Nu, ofiţer-mecanic.

— Ce serviciu ai pe „Caine”?

— Transmisiuni.

Willie se arătă surprins.

— Nu-i o treabă curioasă pentru un ofiţer-mecanic?

— Nu pe „Caine”.

— Deduc că nu-ţi prea place „Caine”.

— N-am spus asta.

— Cum arată nava?

— Ai s-o vezi singur.

— Ai fost în multe misiuni?

— Da şi nu.

— Eşti de mult timp la bord?

— Depinde.

— De ce?

— De ceea ce înţelegi prin mult timp.

— Înţeleg un an.

— Eu înţeleg uneori prin mult timp şi o săptămână.

Camioneta se opri la capul scării care ducea la cheiul flotei. Paynter claxonă. Dintr-o şalupă, cenuşie, soioasă,

acoperită pe jumătate cu o tendă, acostată la dană, se ridicară alene trei marinari şi urcară pe scară. Erau îmbrăcaţi în pantaloni albaştri jerpeliţi, cu bluzele peste pantaloni. Încărcară bagajul lui Willie în şalupă, iar Paynter duse camioneta într-un garaj, la câţiva iarzi în josul străzii. Cei doi ofiţeri păşiră în şalupă şi se aşezară pe bancheţii acoperiţi cu piele neagră crăpată, de sub tendă.

— Gata, Chiftea, dă-i drumu', spuse Paynter timonierului, un marinar gras, îmbrăcat în nişte zdrenţe groaznic de murdare, cu un bonet alb nou, tras pe ochi până aproape de nas.

Un clopot sună strident la urechea lui Willie; tresări. Clopotul era la două degete de capul lui. Se mută pe cealaltă pernă. Mecanicul şalupei porni motorul după mai multe rateuri, comentate monoton cu epitete scârboase. Să tot fi avut nouăsprezece ani. Era mic şi jigărit, iar faţa murdară de praf şi unsoare era plină de bube. Peste ochii mici şi saşii îi cădea părul negru lung şi aspru. Nu purta bonet. Ceilalţi marinari i se adresau cu numele de „Hidosu". Îndată ce şalupa se îndepărtă de dană păcănind, îşi scoase cămaşa lăsând să i se vadă bustul păros ca de maimuţă.

Willie examină interiorul şalupei. Vopseaua cenuşie de pe lemnărie era băşicată, iar petele zgrunţuroase trădau locurile unde vopseaua veche fusese acoperită cu vopsea nouă fără să fi fost raşchetată. Două din cele trei ochiuri de fereastră ale tendei aveau carton în loc de sticlă.

— Domnule Paynter, răcni mecanicul în gălăgia infernală a motorului, ne putem opriră clipă ca să luăm un film?

— Nu.

— Hristoase, n-am mai văzut un film de-o veşnicie, se văicări Hidosu.

— Nu ne oprim nicăieri.

Timp de două minute Hidosu nu mai conteni blestemând şi înjurând. Îngrozit de libertatea de limbaj a marinarului în prezenţa ofiţerului, Willie se aştepta ca Paynter să-l ia din

scurt. Dar valul de ocări scârboase nu părea că-l tulbură pe Paynter mai mult decât lipăitul apei. Rămase nemişcat, cu ochii închişi şi degetele mâinilor îndoite pe genunchi, mestecând mai departe o bucăţică de gumă de mestecat care îi ieşea printre buze.

— Spune-mi, Paynter, strigă Willie, ce funcţie crezi că mi se va da pe navă?

Paynter deschise ochii.

— A mea, răspunse el cu un scurt zâmbet fericit şi închise iar ochii.

Şalupa ocoli un promontoriu al insulei Ford şi se îndreptă spre canalul din vest.

— Hei, domnule Paynter, strigă Chiftea, stând în vârful degetelor pe banchetul de la pupă, rezemat de eche. Nava a plecat.

— Ai înnebunit, Chiftea? spuse Paynter. Ia mai uită-te o dată. Este la R-6 în faţa lui „Belleau Wood”.

— Vă repet, domnule sublocotenent, că geamandurile sunt libere. Ce dracu’, uitaţi-vă!

Trase de saula clopotului. Şalupa îşi încetini mersul legănându-se pe valuri. Paynter se căţără pe copastie.

— Dracu să mă ia. A plecat. Acum, ce dracu facem?

— Poate că s-a scufundat, spuse un marinar ghemuit pe vine la provă, un tinerel scund cu faţă de copil şi cu un tatuaj obscen pe piept.

— Unde-i norocul ăla! zise Chiftea.

— S-ar putea, adăugă Hidosu. Adjutantul Budge a pus să se cureţe fundul santinei din compartimentul 2 al maşinilor. I-am spus că în afară de rugină n-a mai rămas nimic care să stăvilească apa.

— Ce facem acum, domnule aspirant Paynter? întrebă Chiftea.

— Stai să vedem. Nu-i posibil să fi ieşit în larg fără şalupă, zise tărăgănat Paynter. Probabil că au schimbat dana. Uită-te bine împrejur.

Hidosu opri motorul. Şalupa trecu fără zgomot, împinsă încet de curent, pe lângă o geamandură roşie săltată de valuri. Din apă venea o miasmă de păcură şi zarzavaturi putrede.

— Uite-o, zise Chiftea şi trase de clopot.

— Unde-i? întrebă Paynter.

— În bazinul de reparaţii. Colo, drept înainte, în tribordul lui „St. Louis”…

Timonierul îndreptă echea în direcţia arătată. Şalupa îşi schimbă direcţia.

Paynter dădu din cap.

— Da. În sfârşit, cred că o să avem şi noi perioada noastră de stat la chei.

Se întoarse sub tendă.

Willie privi atent în direcţia în care se uitase Chiftea, dar nu văzu nimic care să semene a „Caine”. Bazinul era înţesat de nave de toate formele, afară de silueta DMS-urilor pe care Willie o memorizase din fotografii.

— Iartă-mă, dar poţi să-mi arăţi şi mie nava? se adresă el lui Chiftea.

— Sigur. Colo.

Timonierul smuci din cap într-o direcţie imprecisă.

— Dumneata îl vezi? îl întrebă Willie pe Hidosu.

— Desigur. În grămada aia de nave de la C-4.

Willie se întrebă dacă nu cumva i-a slăbit vederea.

Paynter îi spuse:

— De aici nu poţi vedea decât mărul arborelui. O să-l vezi destul în curând.

Willie se simţi prost constatând că nu e în stare să-şi recunoască nava după mărul arborelui şi se pedepsi stând în picioare şi primind stropii de apă în faţă tot restul drumului.

Şalupa trase lângă scara de pisică atârnată de bordul unui distrugător nou, prima dintre cele patru nave aflate în bazinul de reparaţii.

— Hai, îi spuse Paynter. „Caine” este cea de lângă asta. Bagajul ţi-l aduc oamenii.

Willie se sui pe scara zornăitoare, îl salută pe elegantul ofiţer de gardă al distrugătorului şi traversă puntea. O scândură gudronată, aşezată între cele două nave la patru picioare deasupra apei, ducea la „Caine”. În primul moment, Willie nu putu să-şi facă o idee clară despre nava lui. Era prea preocupat de scândură şi ezita să treacă. Paynter păşi pe scândură, spunându-i:

— Pe-aici.

În timp ce Paynter traversa, „Caine” se clătină şi scândura începu să salte puternic. Paynter sări de pe ea pe puntea lui „Caine”.

Willie reflectă că, în cazul în care Paynter ar fi căzut de pe scândură, ar fi fost prins între cele două nave. Cu această imagine vie în minte, puse piciorul pe scândură şi începu să o traverseze coborând ca un acrobat de circ pe frânghie. La jumătatea drumului, suspendat deasupra apei, simţi că scândură se ridică. Sări disperat şi ateriză pe „Caine” în braţele ofiţerului de gardă, mai să-l trântească.

— Ho! Nu fi atât de grăbit, îi spuse ofiţerul de gardă. Habar n-ai unde sări.

— Rabbitt, acesta este aspirantul Keith, cel de mult timp pierdut, îi spuse Paynter.

— Mi-am dat seama.

Locotenentul Rabbitt strânse mâna lui Willie. Era de statură mijlocie, cu o faţă îngustă şi un aer de bună dispoziţie rustică.

— Fii binevenit la bord, Keith. Ce zici, Paynter, că acum o jumătate de oră a apărut la bord şi aspirantul Harding.

— Sânge nou de tot felul, spuse Paynter.

Centrul atenţiei lui Willie se mută acum de la scândură la puntea lui „Caine”. Îl izbi zgomotul, murdăria, mirosurile puturoase şi prezenţa unor chipuri negricioase. Vreo şase marinari şedeau plecaţi pe puntea ruginită şi o frecau cu

raşchete de metal. Alţii treceau cu coşuri de varză în spate, înjurând. Un marinar cu mască de sudură pârlea un perete cu o flacără albastră care pocnea împrăştiind miros acru. Peste tot se vedeau pete de vopsea cenuşie proaspătă, pete de vopsea cenuşie veche, pete de grund verde şi pete de rugină. O amestecătură de furtunuri şerpuitoare roşii, negre, verzi, galbene şi cafenii zăcea pe punte. Pe jos, coji de portocale, foi de reviste şi zdrenţe. Cea mai mare parte a marinarilor erau pe jumătate goi, bărboşi şi cu tunsori groaznice. În aer pluteau blesteme şi înjurături.

— Dumnezeu ştie unde să-ţi spun să te duci, zise Rabbitt. În careul ofiţerilor nu mai există cuşete.

— O să găsească o soluţie ofiţerul-secund, zise Paynter.

— Okay, Keith, eşti înregistrat la bord, îi spuse Rabbitt. Paynt, vrei să-l conduci jos la secund?

— Sigur. Vino cu mine, Keith.

Paynter îl conduse pe Willie în josul unei scări şi printr-un culoar întunecos şi sufocant.

— Asta-i puntea mijlocie.

Deschise o uşă.

— Asta-i careul ofiţerilor.

Trecură printr-o încăpere dreptunghiulară murdară, lată cât nava, în cea mai mare parte ocupată de o masă lungă, acoperită cu o faţă de masă pătată pe care se aflau tacâmuri, cutii cu fulgi de cereale şi căni cu lapte. Pe şezlonguri şi pe canapeaua de piele neagră erau împrăştiate reviste şi cărţi. Willie remarcă îngrozit mai multe publicaţii oficiale secrete amestecate printre comicsuri, reviste şi magazine terfelite. Din mijlocul careului ofiţerilor pornea spre partea dinainte a navei un culoar cu cabine pentru ofiţeri. Paynter intră în prima cabină pe dreapta.

— A sosit Keith, domnule locotenent-major, spuse el dând la o parte perdeaua din cadrul uşii.

— Keith, dumnealui este ofiţerul-secund, locotenentul-

major Gorton.

Un bărbat tânăr, voinic, foarte gras, îmbrăcat numai în chiloţi, se sculă în capul oaselor de pe o cuşetă, scărpinându-şi coastele şi căscând. Pereţii verzi ai camerei erau decoraţi cu fotografii colorate decupate din reviste, cu fete în desuuri frivole.

— Te salut, Keith. Unde dracu' ai fost? spuse locotenentul Gorton cu glas piţigăiat, legănându-şi coapsele de mamut pe marginea patului; apoi îi întinse mâna.

— Unde-l instalăm? întrebă Paynter.

— Isuse, nu ştiu. Mi-e foame. Au adus ceva ouă proaspete de la mal? Ouăle alea cumpărate în Noua Zeelandă îmi taie de pe acum pofta de mâncare.

— A, iată-l pe comandant, poate are dânsul o idee, zise Paynter uitându-se în culoar.

— Domnule comandant, s-a prezentat la bord aspirantul Keith.

— L-ai înşfăcat? Bună treabă, se auzi o voce autoritară şi ironică, după care în cadrul uşii apăru comandantul de pe „Caine".

Willie rămase înmărmurit. Comandantul era absolut gol. Într-o mână avea o bucată de săpun, iar în cealaltă o ţigară aprinsă. Avea faţa ridată, nici tânără nici bătrână, păr blond şi trup alb fleşcăit.

— Bine ai venit la bord, Keith.

— Vă mulţumesc, domnule comandant.

Willie se simţi tentat să-l salute, să se încline, să-şi exprime într-un anumit fel respectul faţă de autoritatea supremă de pe navă. Dar îşi aduse aminte de o dispoziţie din regulament care prevede că nu trebuie salutat un superior dezbrăcat. Iar el nu văzuse niciodată un superior mai dezbrăcat decât era acum comandantul său.

Comandantul De Vriess zâmbi de fâstâceala lui Willie şi se scărpină pe spate cu bucata de săpun.

— Sper că te pricepi puţin la transmisiuni, Keith.

— Da, domnule comandant. Asta am făcut la Comandamentul Suprem al Pacificului tot timpul cât am aşteptat nava.

— Bun. Paynter, din acest moment eşti iarăşi ofiţer-mecanic.

— Mulţumesc, domnule comandant.

Pe faţa posomorâtă a lui Paynter se aşternu o expresie de fericire. Oftă ca un cal după ce i s-a scos şaua.

— Aveţi vreo idee, domnule comandant, unde să-l cazăm pe noul transmisionist?

— N-a pus Maryk o cuşetă în magazie?

— Da, domnule comandant. Dar acolo l-am instalat pe celălalt nou venit, Harding.

— Atunci, spune-i lui Maryk să mai pună încă o cuşetă, tot acolo.

— Şi pentru unul singur e tare strâmtă magazia aceea, domnule comandant, zise secundul.

— Războiul e un lucru groaznic. Am învăţat că laptele trebuie să lase apă înainte să se închege.

Comandantul De Vriess mai trase un fum din ţigară, o strivi în scrumiera de pe masă încropită dintr-o scoică şi plecă. Locotenentul cel gras dădu din umeri şi se întinse să apuce o pereche de pantaloni cât un cort.

— Asta-i. Condu-l la magazie, Paynt.

— Domnule ofiţer-secund, sunt gata să trec imediat la lucru.

Gorton căscă şi se uită amuzat la Willie.

— Nu te pripi. Dă ocol navei vreo două zile. Obişnuieşte-te cu ea. Va fi căminul dumitale pentru mult, foarte mult timp.

— Foarte bine, domnule ofiţer-secund, zise Willie. Trebuie să fac şi eu puţin serviciu pe mare.

Se resemnase să rămână pe navă şase luni până la un an. Era anul lui de trai în pustiu, încercarea grea despre care îi scrisese tatăl său. Era gata s-o înfrunte.

— Îmi pare bine că gândeşti aşa, spuse secundul. Cine ştie, poate baţi recordul meu. Eu am făcut şaizeci şi şapte de luni pe găleata asta.

Willie împărţi cu doisprezece şi se îngrozi. Locotenentul-major Gorton era de cinci ani pe „Caine”.

— Se petrece ceva cu echipajul DMS-urilor, continuă Gorton pe un ton vesel, din moment ce Biroul Federal nu este dispus să-l schimbe. S-ar putea ca Washingtonul să fi pierdut evidenţa oamenilor. Am avut la bord doi comandanţi cu mai mult de o sută de luni pe navă. Comandantul De Vriess are şaptezeci şi una. Aşadar, îţi vei face şi dumneata stagiul pe mare... Asta-i... Sunt bucuros de prezenţei dumitale la bord. Ia-o încet.

Willie se duse poticnindu-se după Paynter până la magazie, un fel de cutie de metal pe puntea principală, puţin mai înaltă de doi metri, lungă de un metru optzeci şi lată de un metru. Uşa era singura deschizătură. Pe o latură, la înălţimea taliei, se întindea un raft, plin cu încărcătoare goale de mitralieră şi lăzi de muniţii. Aspirantul Harding dormea într-o cuşetă proaspăt sudată de peretele dinspre punte; sudura era încă lucioasă şi arăta urât. Pe faţa lui Harding se prelingeau şiroaie de sudoare, iar cămaşa era brăzdată cu dungi ude. Temperatura din cabină era de peste 40°.

— Cămin, drag cămin, zise Willie.

— Harding ăsta are în el sânge de „Caine”, spuse Paynter. A început-o bine... Ei, o să se mai facă mutări. O să coborâţi imediat în careul ofiţerilor, băieţi.

Dădu să plece.

— Unde-l pot găsi pe domnul locotenent Keefer? îl întrebă Willie.

— În cabina lui, răspunse Paynter.

— Vreau să spun, mai târziu, în cursul zilei.

— Aşa am înţeles şi eu, zise Paynter şi plecă.

Willie rătăci vreo două ore pe „Caine”, vârându-şi nasul

pe sub scări, prin tambuchiuri şi prin uşi. Marinarii îl ignorau ca pe ceva invizibil, afară doar când se întâlnea cu câte unul faţă în faţă în culoare. Atunci, marinarul se lipea automat de perete, ca şi cum ar fi trebuit să facă loc pentru un animal uriaş. Plimbarea turistică pe navă a lui Willie îi întări prima impresie. „Caine” era o adunătură de fiare vechi, în ultimul hal de uzură, manevrat de nişte derbedei.

Coborî în careul ofiţerilor. Deasupra, raşchetele de metal făceau un zgomot asurzitor. Masa cea lungă era acum acoperită cu postav verde, iar revistele şi cărţile fuseseră aranjate în raft. În încăpere nu era nimeni în afară de un negru înalt, îmbrăcat cu pantaloni şi maiou alb transpirat, care ştergea alene puntea cu o perie cu coadă.

— Sunt noul ofiţer, aspirant Keith, îi spuse Willie. Aş putea avea o ceaşcă de cafea?

— Yassuh.[4]

Cambuzierul lăsă din mână mătura şi se îndreptă spre aparatul de cafea de pe masa de metal din colţ.

— Care-i numele dumitale? îl întrebă Willie.

— Whittaker, dom’le as’rant, cambuzier-doi. Frişcă şi zahăr, dom’le as’rant?

— Da, te rog.

Willie privi împrejur. O placă de bronz coclită de pe perete îl informa că nava fusese botezată după numele unui oarecare Arthur Wingate Caine, comandantul unui distrugător în primul război mondial, mort în urma rănilor primite în cursul unei întâlniri cu un submarin german.

Deasupra plăcii, pe un raft, printre o serie de cărţi de marina, era un volum cu foi detaşabile, legat în piele, intitulat *Organizarea navei USS Caine*, *DMS 22.* Willie îl luă jos. Cambuzierul-doi îi puse cafeaua dinainte.

— De când eşti pe „Caine”, Whittaker?

— Pat’ luni, dom’le as’rant.

[4] Da, domnule (în argoul negrilor, de la *Yes, Sir).*

— Îţi place?

Negrul se dădu înapoi, holbând ochii de parcă Willie ar fi scos un cuţit.

— Cea mai bună navă din toată marina, dom’le as’rant.

Şi luând peria, ieşi repede pe uşă.

Cafeaua era abia călduţă şi drojdioasă, totuşi Willie o bău. Simţea mare nevoie de un stimulent. O singură oră de somn îl refăcuse prea puţin după chef. Citi ca prin ceaţă datele tehnice ale lui „Caine”. Fusese construit în 1918 la Rhode Island (înainte de a mă fi născut eu, mormăi el). Era lung de 97 de metri şi lat de aproape 10 metri şi putea să atingă o viteză de 30 de noduri. După transformarea lui în dragor de mine, unul din cele patru coşuri şi o căldare fuseseră scoase ca să se facă spaţiu pentru mai multe tancuri de combustibil şi în acest fel să i se mărească raza de acţiune.

Zăngănitul de deasupra capului deveni şi mai asurzitor; încă o echipă de lucru începuse să raşcheteze vopseaua. Pe măsură ce soarele se înălţa, aerul din careul ofiţerilor devenea mai înăbuşitor şi mai greu. *Misiunea unui dragor de mare viteză,* citi Willie, *este de a draga minele din apele inamice*, *înaintea forţelor de debarcare sau de bombardament.* Puse volumul pe masă, îşi lăsă capul pe ea şi oftă.

— Alo, spuse o voce, eşti Keith sau Harding?

Cel care vorbise trecu împleticindu-se somnoros spre aparatul de cafea, îmbrăcat numai într-un maiou de atlet. Willie constată că regulile de pudoare de la bordul lui „Caine” erau mai simple decât cele ale indienilor irochezi.

— Keith, răspunse Willie.

— Splendid. Dumneata lucrezi cu mine.

— Dumneavoastră sunteţi domnul locotenent Keefer?

— Da.

Ofiţerul cu transmisiunile se rezemă eu spatele de masa de metal şi sorbi o înghiţitură de cafea. Faţa lungă şi slabă

a ofiţerului nu semăna de loc cu a fratelui său. Tom Keefer era înalt de peste un metru optzeci, cu oase subţiri, şi vânjos. Ochii albaştri, înfundaţi în orbite şi cu mult alb vizibil, aveau o privire pătrunzătoare, fanatică. Gura era mare, ca a lui Roland, dar buzele nu erau cărnoase, ci subţiri şi decolorate.

Willie adăugă:

— Domnule locotenent, îl cunosc pe fratele dumneavoastră, Roland. Am fost colegi de cameră la şcoala de aspiranţi. Este aici, în Pearl, la căminul ofiţerilor celibatari.

— Într-adevăr? Trebuie să-l aducem aici.

Keefer puse ceaşca jos cu un gest indiferent.

— Vino în cabina mea şi vorbeşte-mi despre dumneata.

Keefer era cazat într-o cămăruţă de fier, traversată de ţevi, la capul coridorului. Pe curbura bordajului erau fixate două cuşete şi o masă încărcată până la o înălţime de un metru cu cărţi, pamflete, coşuri de sârmă pline cu hârtii şi un morman de publicaţii oficiale, deasupra cărora era o uniformă kaki proaspăt spălată şi călcată, ciorapi şi chiloţi. În cuşeta de sus era un bărbat complet gol, culcat cu faţa în jos.

În timp ce ofiţerul cu transmisiunile se bărbierea şi se îmbrăca, Willie îi descrise zilele petrecute la Furnald Hall în tovărăşia lui Roland. Ochii îi rătăceau prin cabina înăbuşitoare. Pe rafturile sudate deasupra mesei şi de-a lungul cuşetei lui Keefer stăteau îngrămădite volume de poezii, povestiri şi cărţi de filosofie. Era o colecţie impresionantă, un fel de selecţie a „celor mai bune o sută de cărţi”, unele oarecum grele în sensul modern, printre care operele lui Joyce, T. S. Eliot, Proust, Kafka, Dos Passos, diferite cărţi de psihanaliză ale lui Freud şi câteva cărţi publicate de diferite edituri catolice.

— Nu duceţi într-adevăr lipsă de cărţi, spuse Willie.

— Viaţa asta este o sinucidere lentă dacă nu citeşti.

— Roland mi-a spus că sunteţi scriitor.

— Am încercat să fiu înainte de război, spuse Keefer ştergându-şi spuma de săpun de pe faţă cu un prosop ud zdrenţuit.

— Scrieţi ceva în prezent?

— Oarecum. În ce priveşte îndatoririle dumitale de serviciu… te vom face ofiţer cu publicaţiile oficiale şi, bineînţeles, vei cifra şi descifra corespondenţa…

Cambuzierul-doi Whittaker îşi vârî faţa prin perdeaua verde prăfuită.

— *Chadan,* spuse el şi se retrase.

Cuvântul misterios trezi persoana din cuşeta de sus, care se ridică, zăbovi o clipă, apoi sări jos şi începu să se îmbrace.

— Chadan? întrebă nedumerit Willie.

— În argoul cambuzierului, înseamnă „chow down”, adică haleală jos, spuse Keefer. Numele acestei legume cu chip de om este Carmody. Carmody, dânsul este insesizabilul domn Keith.

— Hello, zise Willie.

— Hm, mormăi cel ce coborâse, bâjbâind după ghete în fundul unui dulap negru.

— Hai, zise Keefer, vino să împărţi pâinea cu ofiţerii de pe „Caine”. Nu mai ai nicio scăpare, Keith. Iar pâinea în sine nu-i prea grozavă.

Comandantul De Vriess

Willie intenţiona să doarmă după-masă. Simţea nevoia de somn până în ultima celulă a corpului. Dar n-avea să se întâmple aşa. După ce bău cafeaua, „leguma cu chip de om”, aspirantul Carmody, îl înhăţă şi pe el şi pe Harding.

— Comandantul De Vriess mi-a spus să vă iau pe amândoi şi să facem un tur al navei. Hai.

Timp de trei ore îi târî în susul şi în josul scărilor, pe punţi de pisică ameţitoare şi prin tambuchiuri strâmte. Trecură din compartimentele înăbuşitoare ale maşinilor în santine umede şi reci din fundul navei. Bălăciră prin apă, alunecară pe unsoare şi se zgâriară de proeminenţe metalice. Din cauza oboselii, Willie le văzu *pe* toate printr-o negură roşietică. Nu reţinu decât amintirea confuză a unor găuri întunecoase, învălmăşite cu parâme, fiare vechi, maşini sau paturi, fiecare gaură cu mirosul ei specific peste cel de mucegai, păcură, vopsea şi metal încins. Conştiinciozitatea lui Carmody deveni explicabilă când le preciză că este absolvent al şcolii militare de ofiţeri activi de marină din Annapolis, promoţia 1943, singurul ofiţer de carieră la bord, în afară de comandant şi de secundul navei. Avea umeri strâmţi, obraji supţi, ochi mici de vulpe şi mustaţă mică. Conversaţia lui era foarte zgârcită.

— Acesta este compartimentul căldări, unu.

Sau:

— Aveţi vreo întrebare de pus?

Harding părea să fie la fel de obosit ca Willie. Niciunul nu dădea prilej de prelungire a turului, nici măcar cu o singură întrebare. Se poticneau în urma lui Carmody, schimbând priviri obosite.

La urmă, când Willie avu senzaţia sinceră că leşină şi manifesta vizibil această stare, Carmody le spuse:

— Da, cred că mai trebuie şi asta.

Şi îi conduse spre puntea prova.

— Acum, doar atât. Căţăraţi-vă pe arborele ăsta.

Arborele era un stâlp de lemn, prevăzut la vârf cu o instalaţie de radar. Părea înalt de cinci sute de picioare.

— De ce dracu', se văicări Willie. Un arbore e un arbore. Îl văd, asta-i suficient.

— Sunteţi obligaţi să vizitaţi nava de la santină până la crucetă. *Acolo* este cruceta.

Arătă cu mâna spre un mic grătar pătrat de fier, tocmai în vârful catargului:

— Nu putem face asta mâine? Sunt om în vârstă, zise Harding cu un zâmbet îmbietor.

Avea o faţă tânără care inspira bunătate, iar din părul retras mult spre creştet rămăsese doar un smoc blond la mijloc. Era slab şi avea ochii albaştri.

Carmody le spuse:

— Sunt obligat să raportez de executare înainte de masa de seară. Dacă nu urcaţi la crucetă, nu pot să raportez de executare.

— Am trei copii, spuse Harding, dând din umeri şi punând piciorul pe cea mai de jos dintre scoabele metalice presărate de-a lungul catargului până în vârf. Sper să-i mai revăd.

Începu să urce încet şi cu mare caznă, Willie îl urmă ţinându-se strâns de fiecare scoabă şi cu ochii spre fundul pantalonilor lui Harding ca să evite priveliştea ameţitoare din jurul lui. Vântul îi flutura, cămaşa leoarcă de transpiraţie. În câteva minute ajunseră la crucetă. În timp ce Harding încerca să se urce de-a buşilea pe ea, Willie auzi zgomotul surd al unui craniu care-se loveşte de ceva metalic.

— Uf! Hristoase! Fii atent, Keith, la radarul asta, zise

Harding gemând.

Willie se târî pe burtă în crucetă. Pe grătarul rahitic abia era loc pentru doi oameni unul lângă altul. Se aşează pe el cu picioarele atârnate în golul albastru de sub ei.

— Bine executat! se auzi slab de jos vocea lui Carmody. Şi acum, la revedere! Mă duc să raportez de executare.

Dispăru într-un culoar. Willie privi în jos la puntea rămasă departe, apoi îşi întoarse repede privirea spre priveliştea înconjurătoare. Era încântătoare. Sub ei se întindea portul, clar ca o hartă cu toate amănuntele. Dar lui Willie nu-i făcu nicio plăcere. Înălţimea îl înfiora. Simţea că niciodată nu va putea să coboare.

— Regret că trebuie să-ţi spun, dar îmi vine să vărs, zise Harding cu glas înăbuşit ducând mâna la frunte.

— Pentru Dumnezeu, nu!

— Îmi pare rău. Înălţimea îmi face rău. Pe dumneata am să încerc să te feresc. Dar ce fac cu oamenii ăia de jos. E ceva oribil.

— Nu poţi să te mai ţii? insistă Willie.

— Imposibil, îi spuse Harding, verde la faţă ca veninul. Dar uite ce pot face. Am să vărs în şapcă.

Îşi scoase şapca de ofiţer, adăugând:

— Totuşi îmi pare rău de ea. E singura mea şapcă.

— Ţine, ia-o pe-a mea, îi spuse repede Willie. Mai am două.

Îi întinse lui Harding şapca lui nouă, întoarsă cu fundul în jos.

— Ăsta-i un gest prea amabil, zise gâfâind Harding.

— Eşti liber să te foloseşti de ea cum vrei. Dă-i drumu'.

Harding vărsă cu atenţie în şapca ce i se întinsese. Willie simţi nevoia să facă imediat la fel, dar se stăpâni.

Faţa lui Harding prinse puţină culoare.

— Slavă Domnului, Keith. Acum ce facem cu asta?

— Grea problemă, zise Willie uitându-se lung la jalnicul obiect din mâinile lui. O şapcă plină cu... aşa ceva... e un

obiect de care te poţi greu descotorosi.

— Agaţ-o de margine.

Willie scutură din cap.

— S-ar putea să se răstoarne sau s-o ia vântul.

— Prinde-o de subărbie. Tot n-o mai poţi folosi, îi spuse Harding.

Willie lărgi subărbia şepcii şi o agăţă ca pe o căldare de un colţ al crucetei.

— Las-o să atârne aici în vecii vecilor în chip de salut al dumitale pentru „Caine”, spuse Willie.

— Cred că n-am să mă mai pot da niciodată jos de aici, zise Harding cu glas stins. Dumneata du-te. Eu rămân să mor şi să putrezesc aici. În afară de familie, nimeni nu-mi va duce lipsă.

— Asta-i absurd. Ai într-adevăr trei copii?

— Desigur. Soţia mea este pe punctul de a avea pe al patrulea.

— Ce dracu’ ai căutat în marină?

— Sunt unul dintre proştii care şi-au spus că e o datorie să meargă la război.

— Te simţi mai bine?

— Ceva mai bine. Mulţumesc.

— Atunci, hai! Eu cobor primul. N-ai să cazi. Dacă mai stăm mult aici, ne vom simţi aşa de rău că vom cădea amândoi.

Coborârea a fost o groază de fiecare clipă să nu alunece. Mâinile transpirate ale lui Willie alunecau pe scoabele înguste şi la un moment dat, înfiorător, îi scăpă piciorul. Totuşi amândoi ajunseră cu bine pe punte. Harding se clătina, iar faţa îi era brobonită de sudoare.

— Mă aşez jos şi sărut puntea, mormăi el.

— Nu vezi că sunt marinari primprejur? îi şopti Willie. Nu s-a terminat încă programul de zi. Hai în cabină.

În mica groapă de mormânt găsiră acum două cuşete. Harding se trânti pe cea de jos, iar Willie se culcă pe cea de

sus. Rămaseră o clipă tăcuţi, gâfâind.

— Ei bine, zise Harding cu voce obosită, am auzit de prietenii pecetluite cu sânge, dar niciodată cu borâtură. În orice caz, Keith, îţi rămân obligat. Ai făcut un gest nobil cu şapca dumitale.

— Bine că n-am avut nevoie să faci dumneata gestul ăsta pentru mine. O să ai fără îndoială destule prilejuri în această fericita croazieră.

— Oricând, zise Harding tărăgănat. Oricând, Keith. Îţi mulţumesc încă o dată.

Se întoarse pe-o parte şi adormi imediat.

Willie avu impresia că abia aţipise, când o mână se întinse în cuşeta lui şi-l zgâlţâi.

— Chadan, dom' as'rant, se auzi vocea lui Whittaker şi paşii lui se îndepărtară.

— Harding, mormăi Willie, vrei să coborî la masă?

— Ce? S-a făcut ora mesei? Nu. Nu vreau altceva decât să dorm…

— E preferabil să mergem. Se va interpreta rău dacă nu mergem.

La masa din careul ofiţerilor se aflau trei ofiţeri, printre care şi comandantul. Restul erau învoiţi la uscat. Willie şi Harding luară loc la capătul opus al mesei lungi şi începură să mănânce tăcuţi. Ceilalţi îi ignorau şi făceau între ei glume imposibil de înţeles, în legătură cu diverse întâmplări petrecute în Guadalcanal, Noua Zeelandă şi Australia. Locotenentul Maryk fu primul care-şi întoarse privirea spre ei. Era voinic; părea să aibă cam douăzeci şi cinci de ani; faţă rotundă, înfăţişarea de boxer şi capul tuns ca la închisoare.

— Voi, băieţi, aveţi ochii cam roşii, li se adresă el.

— Ne-am odihnit puţin în magazie, spuse Willie.

— Nimic mai indicat decât odihna pentru un început de carieră, zise comandantul mestecând o bucată mare dintr-un cotlet de porc.

— E cam cald acolo, spuse Adams, ofiţerul cu artileria.

Locotenentul Adams purta o elegantă uniformă kaki nouă. Faţa lungă aristocratică şi aerul lui indiferent, de superioritate, întâlnite adesea de Willie la Princeton, însemnau familie bună şi avere.

— Cam, răspunse Harding cu ton supus.

Maryk se întoarse spre comandant.

— Domnule comandant, blestemata aia de magazie este aşezată deasupra maşinilor. Băieţii ăştia o să se prăjească acolo…

— Aspiranţii sunt oameni de sacrificiu, răspunse comandantul.

— După părerea mea, domnule comandant, s-ar putea uşor atârna încă două cuşete în cabina lui Adams şi a lui Gorton sau chiar aici, deasupra canapelei…

— Dă-o încolo… interveni Adams.

— N-ar însemna oare o modificare prea mare, Steve? zise comandantul în timp ce mesteca bucata de cotlet. Ar trebui să cerem aprobarea Biroului navelor.

— Pot să controlez, domnule comandant, dar nu cred că e cazul.

— Da, atunci când vrei s-o ocoleşti. Constructorii de nave gândesc cu totul altfel.

Comandantul De Vriess îşi întoarse privirea spre aspiranţi.

— Credeţi, domnilor, că veţi putea supravieţui o săptămână, două, în magazie?

Willie era obosit; sarcasmul comandantului îl irită.

— Nimeni nu se plânge, răspunse el.

De Vriess înălţă din sprâncene şi rânji.

— Aşadar, asta-i starea de spirit, domnule aspirant Keith.

Se întoarse spre Adams:

— Domnii aceştia au început să înveţe rolurile pentru ofiţeri?

— Nu, domnule comandant… i-a reţinut Carmody toată

după-amiaza…

— Ei bine, domnule ofiţer-şef de bord, timpul nu trebuie risipit. Să înceapă imediat după cină.

— Am înţeles, domnule comandant.

Rolurile pentru ofiţeri erau nişte vrafuri de foi dactilografiate, din hârtie ordinară, cu muchiile înnegrite de murdărie. Datau din 1935. Adams le aduse din cabina lui în momentul când aspiranţii încă îşi sorbeau cafeaua; le înmână fiecăruia câte un curs, spunându-le:

— Sunt douăsprezece teme. Faceţi prima, temă până mâine la 9 şi lăsaţi-o pe biroul meu. Următoarele le faceţi una pe zi cât stăm în port şi una la trei zile cât suntem în larg…

Willie se uită la prima temă: *Faceţi două schiţe ale lui Caine*, *babord-tribord indicând toate compartimentele navei şi destinaţia fiecăruia.*

— Unde găsim aceste date, domnule-locotenent?

— Nu v-a condus Carmody prin toată nava?

— Da, domnule locotenent.

— Atunci arătaţi tot ce v-a spus el într-o schiţă.

— Vă mulţumesc, domnule locotenent, zise Willie.

Adams îi lăsă pe cei doi aspiranţi singuri. Harding murmură obosit:

— Ce spune? Vrea să începem acum?

— Îţi mai reaminteşti ceva din ce ne-a spus Carmody?

— Un singur lucru: „Urcaţi-vă pe arborele ăsta”.

— Trebuie să predăm lucrarea până mâine dimineaţă la prima oră. Hai să vedem ce putem face.

Se trudiră împreună să facă o schiţă, clipind, căscând şi discutând mult asupra unor amănunte. După o oră opera lor arăta cam aşa:

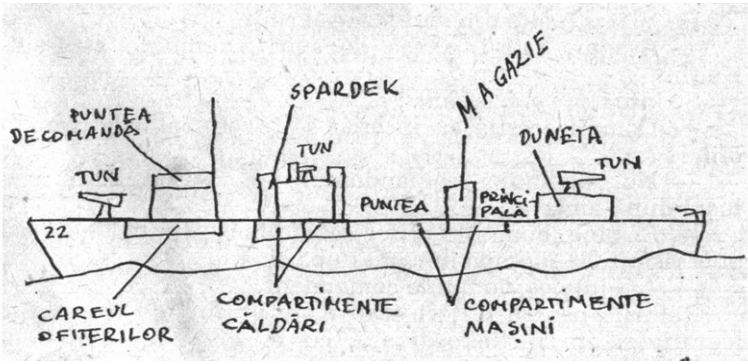

Willie se dădu înapoi şi o examină critic:

— Cred că asta-i!

— Ce, eşti nebun, Keith? Sunt aproape patruzeci de compartimente pe care trebuie să le trecem aici…

— Eu, unul, nu-mi mai aduc aminte de niciunul dintre aceste blestemate compartimente…

— Nici eu. Cred că trebuie să dăm din nou ocol vasului…

— Ce? Alte trei ore? O să fac o criză de inimă, omule. Sunt gata să leşin. Uite cum îmi tremură mâinile…

— În orice caz, Keith, schiţa nu respectă proporţiile de ansamblu. Arată ca un remorcher nenorocit…

— Asta şi este!

— Ascultă, am o idee. Trebuie să existe pe undeva pe aci niscaiva fotografii de planuri ale navei. De ce să nu le luăm şi… Poate că nu-i prea onorabil, dar…

— Nu mai spune nimic! Eşti un geniu, Harding! Asta-i. Vom face *întocmai.* Primul lucru mâine dimineaţă. Eu mă duc la Neagra.

— Şi eu!

Lângă magazie, pe punte, câţiva lucrători civili de la şantier lucrau, sub lumina galbenă orbitoare a unui reflector, la instalarea unei gruie pentru o nouă plută de salvare, arzând cu lămpi de acetilenă, tăind cu bomfaiere şi trăncănind.

— Cum dracu’ o să mai dormim cu vecinătatea asta? zise

Harding.

— Ba am să dorm, chiar dacă ar lucra pe trupul meu, nu pe punte. Hai.

Intră în magazie, dar ieşi repede tuşind ca un ofticos.

— Dumnezeule!

— Ce s-a întâmplat?

— Intră şi trage o înghiţitură de aer, una scurtă.

Magazia era plină de funingine. Vântul îşi schimbase direcţia şi băgase fumul de la coşul trei în mica încăpere unde, neavând cum ieşi, se depozitase sub formă de funingine şi acum fermenta. Harding trase scurt pe nas din cadrul uşii şi zise:

— Keith, e curată sinucidere să dormim aici…

— Nu-mi pasă, spuse desperat Willie scoţându-şi cămaşa. La urma urmei, aş fi foarte bucuros să mor.

Se strecură în cuşetă ţinându-se de nas; Harding făcu la fel. Vreo două ore Willie se perpeli, ba aţipind cu coşmaruri groaznice, ba trezit la fiecare câteva minute de câte o izbucnire bruscă a hărmălaiei de afară. Harding intrase într-o stare de letargie. La miezul nopţii lucrătorii plecară, dar liniştea bruscă şi întunericul nu-i aduseră lui Willie nicio uşurare, ci doar îl făcură şi mai conştient de căldura şi miasma pestilenţială a funinginii din încăpere. Ieşi în chiloţi pe punte, coborî poticnindu-se în careul ofiţerilor şi căzu în nesimţire pe canapea. Tot trupul îi era acoperit de funingine.

Şi iarăşi – iar aceasta avea să fie cea mai tipică suferinţă trăită de el la bordul lui „Caine” şi cea mai durabilă în amintire – iarăşi fu trezit din somn de nişte zgâlţâieli. Locotenentul Adams sta în picioare, aplecat deasupra lui, echipat ca pentru cart, încins cu centură de pistol, sorbind din cafea. Willie se ridică. Prin iublou văzu că afară era noapte neagră.

— Dă-mi o mână de ajutor, Keith. Suntem de cart de la patru la opt dimineaţa.

Willie se înapoie în magazie, se îmbrăcă şi se duse ca vai-de-lume pe puntea de cart. Adams îi înmână o centură de pistol, îi arătă registrul de cart legat în piele şi exemplarul terfelit din „Călăuza ofiţerului de cart”, care erau păstrate în sertarul unei măsuţe rahitice de lângă schelă şi-l prezentă maestrului-timonier şi curierului de cart, doi marinari somnoroşi, îmbrăcaţi în pantaloni de pânză. Ceasul de pe mescioară, aşezat sub un bec electric cu lumină galbenă, camuflat, arăta patru şi cinci. Pe toate navele dimprejur era linişte şi întuneric.

— Cartul de la patru la opt este mai mult un cart de rutină, zise Adams.

— Asta-i bine.

Willie căscă.

— Nu ştiu, zise ofiţerul cu artileria, dar cred că voi rămâne jos până la deşteptare. Crezi că ai să te descurci?

— Cred că da!

— Perfect! În realitate nu-i nimic de făcut decât să supraveghezi atent ca oamenii din cart să nu stea jos sau să doarmă de-a-npicioarelea. Avem gărzi pe teugă şi la pupă. E-n regulă?

— Am înţeles, zise Willie salutând.

Adams îi întoarse salutul şi plecă.

Curierul, un marinar mărunt, numit Mackenzie, se aşeză imediat pe un coş de varză, cu un oftat fericit.

Willie rămase înmărmurit de această sfidare.

— Ridică-te, Mackenzie, îi spuse el fără hotărâre.

— O, de ce? Dacă aveţi nevoie de curier, sunt aici. Daţi-o dracului, domnule aspirant, zise Mackenzie cu un zâmbet de îmbunare, lăsându-se confortabil pe spate. Nu luaţi în seamă ce spune domnul locotenent Adams. E singurul ofiţer care ne obligă să stăm în picioare. Domnul comandant De Vriess nu dă nicio importanţă chestiilor astea.

Willie bănui că-i o minciună. Se uită la subofiţerul de la

schelă, Engstrand, un maestru-timonier înalt şi lat în umeri, care sta rezemat de masă şi se amuza de scena dintre Willie şi curier, rânjind cu toţi dinţii.

— Dacă în două secunde nu eşti în picioare, te scot la raport, îi spuse Willie.

Mackenzie se sculă imediat bombănind.

— Hristoase, altul care face pe grozavul!

Willie era prea încurcat ca să mai obiecteze ceva.

— Mă duc să inspectez gărzile, zise el.

— Am înţeles, domnule aspirant, zise Engstrand.

Pe teugă sufla o adiere plăcută, iar noaptea strălucea de stele. Willie găsi sentinela ghemuită lângă vinciul ancorei, dormind buştean cu carabina pe genunchi. Asta îl revoltă de-a binelea. Învăţase la Furnald Hall că pentru vina de a dormi în post în timp de război, pedeapsa era plutonul de execuţie.

— Ei, tu de-acolo, trezeşte-te! ţipă el.

Dar omul dormea dus. Willie îl înghionti cu vârful piciorului, apoi îl zgâlţâi furios. Sentinela căscă, se sculă în picioare şi puse carabina pe umăr.

— Dumneata ştii, ţipă enervat Willie, care-i pedeapsa pentru o sentinelă care doarme în post?

— Cine dormea? zise cu aer ofensat sentinela. Transmiteam Morse în minte.

Willie tare ar fi vrut să-l scoată la raport pe acest ticălos, dar nu-i plăcea să se ştie răspunzător de trimiterea cuiva în faţa curţii marţiale.

— Orice ai fi făcut, să stai în picioare şi să nu te mai prind altă dată.

— Am stat în picioare, zise sentinela cu ton revoltat. Abia mă ghemuisem ca să mă încălzesc puţin.

Willie se scârbi să mai inspecteze sentinela de la pupă. Traversă puntea de cart şi-l găsi pe Mackenzie culcat pe spate pe un maldăr de veste *de* salvare.

— Ce dracu’! strigă el. Ridică-te în picioare, Mackenzie!

Engstrand, nu-l poţi face pe omul ăsta să stea în picioare?

— Mi-e rău, domnule aspirant, se văită Mackenzie, ridicându-se în capul oaselor. Am avut o permisie obositoare pe uscat.

— Este în formă proastă, domnule aspirant, interveni Engstrand zâmbind.

— Atunci pune pe altul de cart.

— De unde dracu', domnule aspirant? Tot echipajul e într-o formă groaznică, răspunse Engstrand.

— *Scoalăte-n picioare*, *Mackenzie*! ţipă Willie.

Mackenzie se ridică alene în picioare, văicărindu-se.

— Să stai aşa!

Willie se îndreptă cu paşi mari spre pupă. Sentinela de la pupă dormea pe punte, făcută ghem ca un câine.

— Hristoase, ce navă! bombăni Willie şi-i dădu sentinelei un ghiont puternic cu piciorul în coaste.

Sentinela sări în picioare, apucă repede carabina şi luă poziţie de drepţi. Apoi se uită neîncrezător la Willie.

— Ei, drăcia dracului, mormăi el, am crezut că e domnul locotenent Maryk.

— Eu sunt aspirantul Keith, zise Willie. Care-i numele dumitale?

— Fuller.

— Uite ce-i, Fuller, dacă te mai prind o dată că nu stai în picioare în post, te trimit la curtea marţială. Ai înţeles?

— Da, răspunse Fuller pe un ton curtenitor. Spuneţi-mi, sunteţi de la Academia Militară ca şi domnul Carmody?

— Nu!

Willie se întoarse pe puntea de cart. Mackenzie dormea iarăşi pe vestele de salvare. Engstrand sta aşezat pe bocaport şi fuma o ţigară de foi. Când îl văzu pe Willie se ridică repede în picioare.

— Scuzaţi-mă, domnule aspirant, trăgeam un fum.

— Dumnezeule! exclamă Willie.

Era istovit, înfuriat şi pe deasupra îl mai durea şi

stomacul.

— Şi dumneata, subofiţer clasa întâi! Bravo, de trei ori ura pentru grozava navă „Caine”. Uite ce-i, Engstrand, poţi să stai jos, să te culci sau să crăpi, nu-mi pasă, dar pe imbecilul ăsta orizontal ţine-l *în picioare* pentru restul cartului, că de nu, jur că vă scot la raport.

— Scoală-te, Mackenzie, zise aspru şi hotărât Engstrand.

Marinarul sări repede de pe vestele de salvare, se duse la balustradă şi se rezemă de ea privind posomorât. Willie se apropie de mescioară şi, tremurând de furie, deschise „Călăuza ofiţerului de cart”, aşteptând să vadă ce face Mackenzie. Dar marinarul rămase acolo în picioare încă zece minute, fără să pară că-i vine greu. În cele din urmă începu să vorbească.

— Aveţi ceva împotrivă dacă fumez, domnule aspirant? întrebă el fără să se arate supărat.

Willie aprobă din cap. Marinarul îi întinse un pachet de ţigări Lucky.

— Vă rog să vă serviţi.

— Mulţumesc.

Mackenzie aprinse ţigara lui Willie şi, în semn de pecetluire a relaţiilor de camaraderie create în acest fel, începu să-i povestească noului aspirant aventurile lui amoroase din Noua Zeelandă. Willie ascultase povestiri destul de decoltate, spuse noaptea târziu în dormitoarele studenţeşti, dar amănuntele lui Mackenzie erau ceva nou pentru el. La început îl amuzară, apoi îi făcură scârbă şi la urmă îi plictisiră groaznic, dar nu găsi nicio modalitate să curme trăncăneala marinarului. Cerul începu să pălească şi o dungă roşie întunecată apăru la orizont. Willie se simţi foarte fericit când îl văzu pe locotenentul Adams ieşind pe tambuchiul careului ofiţerilor, frecându-se la ochi.

— Cum a mers, Keith? Vreo dificultate?

— Nu, domnule locotenent.

— Hai să inspectăm parâmele.

Făcu împreună cu Willie ocolul navei, încercând cu lovituri de picior frânghiile de manila care legau nava de distrugătoarele vecine.

— Parâma asta numărul trei are nevoie de o apărătoare. O freacă urechea. Spune-i lui Engstrand.

— Da, domnule locotenent... Domnule locotenent, sincer vorbind am avut o caznă de iad ca să fac sentinelele şi pe curier să se ţină pe picioare.

Adams zâmbi în colţul gurii, apoi faţa i se lungi luând un aer serios.

— Asta-i foarte grav.

— Ei nu par să gândească la fel.

Adams strânse din buze şi se opri să-şi aprindă o ţigară, rezemat de balustradă.

— Să-ţi spun de ce, Keith. O să ai ceva de furcă cu ei. Nava asta a fost în prima linie din martie ’42. A trecut printr-o seamă de acţiuni. Oamenii sunt toţi nişte sălbatici. Ei cred, probabil, că a face de cart la pupă în Pearl Harbour e o prostie. Partea rea e că şi comandantul este de aceeaşi părere. Portul ne-a dat acest ordin, aşa că am postat sentinele. Dumneata ai înţeles să impui respectarea ordinului.

— La ce acţiuni aţi luat parte, domnule locotenent?

— Drace, aproape la toate. Atacul asupra arhipelagului Marshall, Marea de Corali... primul Savo, al doilea Savo... Rendova, Munda...

— Ce-aţi făcut... dragaj?

— Cine a auzit vreodată de un dragor care să fi dragat mine? De cele mai multe ori am transportat benzină de avion pentru aviatorii de la Henderson Field. Am transportat torpile din Noua Zeelandă. Am avut mare noroc. Torpilele încărcate cu explozibil se rostogoleau dintr-o parte într-alta a punţii în timp ce eram atacaţi. Am transportat infanteriştii de uscat care au înlocuit infanteria marină din Guadalcanal. Am escortat convoaie pe întregul ocean. Aprovizionare,

transport de trupe, escortă de nave, curier poştal şi tot felul de alte treburi urâte. Asta-i „Caine”. Aşa că, dacă e cam decăzut, nu-i de mirare.

— Cam decăzut – este o apreciere politicoasă, zise Willie.

Adams luă o atitudine rigidă, îl privi fix, aruncă ţigara în apă şi plecă spre pupă. Din difuzor se auzi sifleia[5] şefului de echipaj, apoi cuvintele: „Deşteptarea! Deşteptarea !” Adams îi spuse peste umăr din mers:

— Controlează deşteptarea din cazarma echipajului de la pupă, Keith. Verifică dacă au coborât toţi din cuşete.

— Am înţeles, domnule locotenent.

Willie reflectă că ar fi trebuit să-şi ţină gura. Adams şi ceilalţi ofiţeri erau îmbarcaţi de mult timp pe „Caine” şi nu-şi mai dădeau seama că nava ajunsese o epavă puturoasă. Poate că erau chiar mândri de nava lor. Îşi jură să adopte o altă atitudine. Să ia situaţia aşa cum se prezintă, dar în acelaşi timp să încerce pe toate căile să se mute de pe „Caine”. Stabili şase luni ca o limită a îndurării lui. În definitiv, exista un amiral care-l simpatiza mult.

Un tambuchi îngust, rotund şi o scară abruptă ducea la cazarma echipajului de la pupă. Willie îşi vârî capul prin deschizătură şi privi în jos. Înăuntru era întuneric de pivniţă, iar de jos venea o duhoare ca dintr-o sală de gimnastică murdară, neaerisită. Willie coborî prin tambuchi şi pe un ton prefăcut fioros strigă:

— Bravo! Ce dracu’ deşteptare mai e şi asta?

Într-un colţ îndepărtat se aprinse imediat un beculeţ; la lumina lui se puteau zări vag şiruri de cuşete pline cu oameni care dormeau.

— Am înţeles, domnule aspirant, se auzi un glas izolat. Sunt căpitanul-de-arme. Am să-i trezesc. N-am auzit sifleia de deşteptare. Hai, băieţi, în picioare! A venit un ofiţer.

Câţiva marinari goi coborâră din cuşete; ceilalţi nu

[5] Fluier cu ajutorul căruia se dau diverse semnale la bordul navei.

dădură nicio atenţie apelului. Căpitanul-de-arme aprinse un bec central mai puternic şi trecu de la un şir la altul de cuşete, zgâlţâindu-i, înghiontindu-i şi implorându-i. Marinarii erau culcaţi unul lângă altul ca nişte leşuri într-un mausoleu. Willie regreta că a pătruns în intimitatea mizeriei lor. Podeaua era murdară ca o curte de găini; peste tot erau împrăştiate chiştoace, hârtii, îmbrăcăminte şi resturi de mâncare. Aerul fetid din încăpere îi făcu rău.

— Daţi-i zor, le spuse el şi se grăbi să iasă afară pe scară.

— Acolo, în spate, cum merge? îl întrebă Adams când se întoarse pe puntea de cart.

Soarele strălucea, iar în bazinul de reparaţii sifleile şefilor de echipaje şi apelurile difuzoarelor umpleau aerul cu larma lor. Marinari desculţi stropeau puntea cu furtunuri.

— Se scoală, zise Willie.

Adams aprobă ironic din cap.

— Excelent. Acum poţi să fii liniştit. Du-te jos şi serveşte-te cu ouă şi cafea.

— Am înţeles, domnule locotenent!

Willie îşi scoase centura pistolului; simţi şoldurile plăcut uşurate.

În careu, ofiţerii îşi luau gustarea de dimineaţă. Willie se trânti pe un scaun şi mâncă tot ce i se puse dinainte, fără să ştie sau să se mai uite ce era. Nu dorea decât să-şi potolească stomacul chinuit, să se întoarcă în magazie şi să rămână acolo toată ziua, cu sau fără funingine.

— Ascultă, Keith, zise ofiţerul cu transmisiunile ungându-şi o chiflă cu unt, l-am văzut astă-noapte pe Roland. Mi-a spus că vine azi mai târziu să ne viziteze.

— Minunat, zise Willie.

— Apropo, ne-a sosit un maldăr de ordine cifrate, adăugă Keefer. Ce zici dacă, după gustare, ai descifra vreo două ore?

— Sunt încântat, zise Willie cu o uşoară nuanţă de desperare.

Comandantul De Vriess îşi înălţă privirea pe sub sprâncenele blonde stufoase.

— Ce-i, Keith? Te supără şaua?

— Nu, domnule comandant, exclamă Willie. Sunt fericit că am ceva de făcut.

— Perfect. Ambiţia se potriveşte bine unui aspirant.

O oră mai târziu, în timp ce Willie trudea de zor la maşina de descifrat pe masa din careul ofiţerilor, deodată literele se înceţoşară. Careul începu să se legene înainte şi înapoi şi să se învârtească încet. Capul îi căzu pe mâini. Nu mai ţinu seama că locotenentul Maryk citea corespondenţă oficială la aceeaşi masă, lângă el. Era frânt de oboseală.

Auzi uşa deschizându-se şi apoi vocea comandantului:

— Ei, ei! Pentru aspirantul Keith e ora de siestă.

Nu îndrăzni să-şi ridice capul.

Îl auzi pe Maryk spunând:

— Domnule comandant, magazia aia nu-i un loc de dormit. Pe copilul ăsta l-a doborât oboseala.

— Şi-a cam făcut de cap în port, dar o să ţină bine la drum. Ei, Maryk, băiatul ăsta a stat detaşat patru luni în Pearl. Aş vrea să ştiu cum dracu' a aranjat asta. Ar fi trebuit să se sature de somn pentru o lună de zile.

Glasul comandantului era ironic şi aspru. Pe Willie îl înfurie. Cum îşi îngăduia De Vriess să fie atât de necruţător? El, care tolera murdăria şi indolenţa de pe „Caine" pentru care ar fi meritat curtea marţială! Părea că-şi rezervase toată energia ca să cicălească pe aspiranţi. Indignarea, oboseala şi scârba lui Willie se contopiră în această clipă în ură faţă de comandantul De Vriess. Nava era oglinda comandantului. Căzuse pe mâna unui tiran puturos şi prost. Scrâşni din dinţi şi îndată ce De Vriess plecă, se ridică şi începu iarăşi să descifreze cu energia proaspătă produsă de ură.

Avea de descifrat un teanc enorm de mesaje. Trebuia să lucreze până la prânz şi încă o oră după aceea. În sfârşit, le

termină. Aruncă mesajele descifrate pe masa învălmăşită a lui Keefer, se duse în magazie şi adormi într-o clipă.

Şi de data aceasta tot Adams îl trezi zgâlţâindu-l.

— Keith, ai vizitatori în careul ofiţerilor…

— Ooo… vizitatori?

— Fratele lui Keefer şi două din cele mai nostime infirmiere din câte am văzut vreodată. Norocos băiat…

Willie se ridică brusc înviorat.

— Vă mulţumesc, domnule locotenent. Care-i procedura plecării de pe navă?

— Cu aprobarea ofiţerului-şef de bord, adică a mea.

— Vă mulţumesc, domnule locotenent. Aş dori să obţin această aprobare.

Willie se întinse după haine.

— Desigur. Predă-mi însă tema.

Willie îşi scrută memoria. Prin ceaţa ultimelor evenimente îşi aduse vag aminte de roluri.

— N-am avut timp să mă apuc de ea, domnule locotenent.

— Regret, Keith. În acest caz este preferabil să te explici cu comandantul. Ordinul este ca aceste teme să fie predate înainte de orice învoire la uscat.

Willie se îmbrăcă şi coborî în careul ofiţerilor. Îl găsi pe comandant îmbrăcat într-o elegantă uniformă kaki tropicală, împodobită cu barete de campanie, conversând cu infirmierele şi cu fraţii Keefer. Nu-i conveni să-i ceară învoire de faţă cu fetele, ca un elev, dar n-avu încotro.

— Mă scuzaţi, domnule comandant.

— Da, Keith.

— Vă solicit permisiunea de a merge la uscat.

— Fireşte. Nu vreau să te lipsesc de o companie atât de încântătoare, zise comandantul cu o stângace galanterie de elefant.

Infirmierele râdeau pe înfundate. Miss Jones zise:

— Alo, Keither.

— Vă mulţumesc, domnule comandant.

— Bănuiesc că ai aprobarea lui Adams.

— Asta-i, domnule comandant. Ăsta-i motivul pentru care a trebuit să cer aprobarea dumneavoastră.

Comandantul îi aruncă o privire ironică.

— N-am făcut încă tema pentru roluri. Mi s-a înmânat ieri şi de atunci n-am stat o clipă şi…

— Chiar o clipă? Mi se pare că o dată sau de două ori te-am văzut odihnindu-te. De exemplu, adineauri ce făceai?

— Mă… îmi recunosc vina că am dormit trei ore în ultimele patruzeci şi opt de ore, domnule comandant.

— Bine, dar atunci de ce nu te apuci să faci tema acum? Nu-ţi va lua mult timp. Fetele vor aştepta. Mă voi sili să le distrez cât voi putea mai bine.

„Sadicul!” îşi zise Willie în sinea lui. Apoi, cu voce tare:

— Vă mulţumesc domnule comandant, dar…

— Am să-ţi spun un secret, zise De Vriess pe un ton tărăgănat, maliţios. Schiţele de care ai nevoie le găseşti acolo, în volumul cu organizarea navei. N-ai altceva de făcut decât să le copiezi. Tot aşa am făcut şi eu la vremea mea.

Şi îşi reluă conversaţia cu fetele, care păreau fascinate de persoana lui.

Willie scoase cartea din raft şi găsi schiţele. Făcu socoteala că i-ar trebui trei sferturi de oră ca să le deseneze şi să copieze denumirile compartimentelor.

— Mă scuzaţi, domnule comandant.

— Da? zise amabil De Vriess.

— Fiindcă e vorba de o treabă pur mecanică, aşa cum aţi spus şi dumneavoastră, n-aţi fi de acord să v-o predau mâine dimineaţă înainte de ora opt? O pot face la noapte.

— În ce formă ai să fii la noapte, Keith? Fă-o mai bine acum.

Infirmierele râseră, iar Miss Jones spuse:

— Bietul Keith.

— Poţi să lucrezi în cabina mea, Keith, zise ofiţerul cu transmisiunile. În sertarul din dreapta, sus, ai să găseşti o riglă şi hârtie de desen.

Willie părăsi careul ofiţerilor roşu la faţă şi fierbând de furie.

— Războiul este un iad, îl auzi pe comandant spunând şi fetele râseră pe înfundate.

Willie desenă schiţele în douăzeci de minute, scrâşnind din dinţi de câte ori auzea râs de femei în careul ofiţerilor. Cu hârtiile în mână se sui pe punte printr-un tambuchi lateral, ca să evite pe comandant şi pe fete, şi-l căută pe Adams. Dar ofiţerul părăsise nava. N-avu încotro; coborî şi, cu obrajii roşii ca focul, îi înmână comandantului schiţele. De Vriess le examină atent în timp ce fetele şuşoteau între ele.

— Foarte bine, zise el după o pauză lungă şi umilitoare. Cam de mântuială, dar date fiind circumstanţele, foarte bine.

Infirmiera Carter râse scurt.

— Acum pot pleca, domnule comandant?

— De ce nu? zise comandantul cu mărinimie.

Se ridică.

— Pot să vă dau o mână de ajutor? Am o maşină militară.

— Nu, vă mulţumesc, domnule comandant, spuse posomorât Willie.

Comandantul înălţă din sprâncene.

— Nu? Foarte rău. La revedere, Miss Carter… Miss Jones. Încântat de a vă fi primit la bord.

Ieşi punându-şi şapca pe-o sprinceană cu un aer mulţumit de sine.

Petrecerea care urmă era compromisă. Willie îşi ascunse furia sub o tăcere posomorâtă. Fetele n-avură prea multe se spus. În Honolulu culeseră o a treia infirmieră destinată pentru Tom, o blondă frumoasă dar nespus de proastă, care îşi manifestă imediat o preferinţă vizibilă pentru Roland.

Tom se cufundă în citate lungi de om beat din „Paradisul pierdut” şi din poeziile lui T. S. Eliot şi Gerard Manley Hopkins, în timp ce Roland şi blonda flirtau scandalos. Aceasta se petrecea pe când luau cina la un restaurant chinezesc. Willie bău mai mult ca oricând în viaţa lui. Apoi se duseră să vadă un film cu Danny Kaye la cinematograful din clădirea comandamentului, pe care Willie îl urmări ca printr-o fereastră bătută de ploaie. La mijlocul filmului adormi tun; şi cu toate că merse supus oriunde îl duseră ceilalţi, nu se trezi decât în clipa în care constată că se afla într-un taxi împreună cu Tom Keefer.

— Unde suntem? Cât e ceasul? Unde sunt ceilalţi? mormăi el; simţea în gură un gust scârbos de rom şi de mâncare chinezească.

— Suntem în drum spre casă, Willie. Acasă, pe „Caine”. Petrecerea s-a terminat.

— „Caine”. „Caine” şi De Vriess…

— Da, da.

— Domnule locotenent Keefer. Greşesc eu sau De Vriess este un cretin şi un bădăran sadea?

— Aprecierea dumitale este cam generoasă, altfel exactă.

— Cum este posibil să se încredinţeze unui astfel de om comanda unei nave?

— Nu comandă o *navă.* Comandă pe „Caine”.

— El l-a făcut pe „Caine” să fie ce este.

— Foarte probabil.

— Spuneţi-mi, unde-i Roland?

— S-a dus să se însoare eu blonda. Aşa sper cel puţin. După cele petrecute la cinematograf ar trebui să facă din ea o femeie cinstită.

— V-a suflat-o, desigur.

— Roland nu este responsabil pentru actele la care îl împinge tiroida. E un exemplu clasic de ceea ce Kant numeşte *arbitrium brutum.* Îţi reaminteşti fără îndoială

pasajul.

— Desigur, zise Willie. Şi adormi din nou.

Keefer îl conduse la bordul lui „Caine” şi-l depuse în magazie. Willie era doar pe jumătate conştient de ce se petrecea. O oră mai târziu, simţi că cineva îl trezeşte din somn cu zgâlţâieli. Deschise ochii şi văzu faţa lui Paynter.

— Ce s-a-ntâmplat? mormăi el.

— Mesaj de descifrat, Keith.

— Cât e ceasul?

— Trei şi un sfert.

— Isuse, nu se poate amâna până dimineaţă?

— Nu. Mesajul se referă la „Caine”. Orice comunicare adresată nouă direct se descifrează imediat. Este ordinul comandantului De Vriess.

— De Vriess, De Vriess. De ce nu-l trimite marina la şcoală ca să se mai dezvolte mintal? bombăni Willie.

— Hai, Keith.

— Camarade, pune pe altcineva să-l descifreze. Sunt prea obosit ca să mai pot vedea ceva.

— Întotdeauna ajutorul ofiţerului cu transmisiunile descifrează mesajele din timpul nopţii, după câte prea bine ştiu, din nefericire. Hai, Keith. Trebuie să mă întorc la schelă.

Willie se dădu jos din cuşetă şi coborî în careul ofiţerilor, sprijinindu-se de balustrade şi de parapete, îşi propti capul ameţit în palmă şi începu să descifreze. Mesajul era adresat pentru executare portavionului „Brandywine Creek”. La jumătatea mesajului Willie sări în picioare şi scoase un strigăt de bucurie. Îşi turnă o ceaşcă de cafea drojdioasă, o dădu pe gât şi se grăbi să descifreze cât mai repede restul. Luă copia mesajului şi se sui în fugă pe dunetă. Îl luă în braţe pe Paynter şi-l sărută. Ofiţerul mecanic îl respinse cu dezgust.

— Ce dracu te-a apucat?

— Uite, prietene, uite. Veşti de bucurie şi de viaţă bună.

Paynter luă foaia de hârtie şi se duse cu ea lângă becul de deasupra mesei. O citi ferindu-se de privirile piezişe ale sentinelei: *Locotenent-comandorul Philip F. Queeg USN*[6] *detaşat. Pleacă la cursurile antisubmarine San Francisco pentru perfecţionare. După terminare va schimba pe ofiţerul comandant de pe „Caine” DMS 22.*

Paynter părea doar oarecum bucuros.

— Ei, îl întrebă în şoaptă Willie apropiindu-se de el, nu-mi întorci sărutul?

— Mai întâi să-l văd pe acest Queeg.

— Când eşti la fund, n-ai cum să mergi altfel decât mai sus, zise Willie. Poţi să-ţi închipui unul *mai rău* ca De Vriess?

— Da. E posibil. O iau s-o duc comandantului…

— Nu, nu. Lasă-mi mie această voluptate.

Willie coborî repede scara spre careul ofiţerilor şi bătu la uşa comandantului.

— Intră…

— Veşti bune, domnule comandant, strigă Willie în timp ce deschidea uşa.

Comandantul aprinse becul de la pat şi se chiorî la mesaj, sprijinit pe cot. Faţa îi era brăzdată de dungile roşii lăsate de creţurile pernei.

— Ei, ei, zise el cu un mic zâmbet silit. Dumneata, Keith, numeşti asta veşti bune?

— Bănuiesc că pentru dumneavoastră sunt bune după şase ani. Probabil că veţi obţine comanda unui distrugător nou. Sau poate un serviciu la uscat.

— Ei, Keith, toţi vă gândiţi la serviciul de uscat. E un punct de vedere foarte descurajant. Ţi l-ai însuşit foarte repede.

— De ce? Eu m-am gândit numai la ce-aţi prefera dumneavoastră. Asta-i tot.

---

[6] United States Navy — Marina Militară a Statelor Unite.

— Bine, sper că şi Biroul Federal gândeşte la fel. Mulţumesc, Keith. Noapte bună.

Willie plecă cu impresia că sarcasmul său dezumflase puţin orgoliul comandantului. Dar acum nu-i mai păsa. Putea să sufere liniştit pe „Caine” în cursul săptămânilor următoare. Salvarea lui era pe drum în persoana locotenent-comandorului Philip F. Queeg.

Prima zi în larg

După patru zile de reparaţii, „Caine” primi ordin să iasă în larg pentru exerciţii de dragaj în apele de lângă Oahu.

— Ei, ei, dragaj? zise comandantul când Willie îi aduse mesajul descifrat. S-ar părea că amicul nostru Queeg mă înlocuieşte la timp.

— Asta înseamnă că vom draga mine adevărate... în viitorul apropiat, domnule comandant?

— S-ar putea.

— A făcut vreodată „Caine” dragaj de mine, domnule comandant?

— Desigur, mine oarbe cu sutele. Niciodată însă mine adevărate, slavă Domnului.

De Vriess sări din cuşetă şi se întinse după pantaloni.

— Îmi place dragajul, când se reduce la o problemă simplă.

— Adică cum, domnule comandant?

— Cel care merge în fruntea formaţiei de dragaj. Spune-i lui Steve Maryk să vină până aici. Şi spuneai lui Whittaker că aş vrea puţină cafea.

— Da, domnule comandant.

— Nu din catranul pe care l-a făcut azi-dimineaţă. Proaspătă.

— Da, domnule comandant.

În seara aceea Roland Keefer veni să ia masa pe navă, aducând de la căminul ofiţerilor celibatari un pachet de scrisori pentru Willie. Ca de obicei, Willie desfăcu întâi scrisoarea de la May. Revenise la universitate pentru sesiunea de toamnă. Era un sacrificiu, deoarece Marty Rubin îi obţinuse pe timpul verii un angajament în

programul de prânz de la radio şi ar fi putut să-l prelungească. Salariul era de o sută de dolari pe săptămână.

Nu-mi pasă însă. Din ce citesc şi studiez mai mult, devin tot mai puţin ambiţioasă. Anul trecut eram convinsă că nu doresc altceva decât un salariu mare de cântăreaţă celebră. La început le dispreţuiam pe fetele de la Hunter fiindcă nu puteau câştiga un sfanţ. Dar încep să mă întreb dacă este rezonabil să renunţ la zilele şi nopţile mele pentru un salariu. Îmi place mult să cânt şi cred că îmi va place întotdeauna. Cât timp sunt nevoită să-mi câştig singură existenţa, sunt mulţumită că o pot face prestând o muncă mai plăcută şi la un preţ mai bun decât ca dactilografă într-un birou oarecare. Ştiu însă că nu voi fi niciodată o mare cântăreaţă. N-am vocea, n-am stilul, n-am înfăţişarea (nu, n-o am, dragul meu). Cred că tot ce doresc acum este să dau peste un tătic de zahăr cu suflet bun, care să mă ajute să am câţiva copilaşi şi încolo să mă lase să citesc.

Marchează un punct pentru tine, dragostea mea. Dickens e grozav. Am stat toată noaptea citind „Dombey şi fiul” – pentru o recenzie pe care, închipuieşte-ţi, trebuie să o prezint înainte de săptămâna viitoare – şi acum am nişte cearcăne groaznice la ochi. Îmi pare bine că nu mă poţi vedea în halul ăsta.

Ce mincinoasă este ultima frază! Când vii în ţară? Când o să se termine odată războiul ăsta? Am sperat că după capitularea Italiei te voi revedea. Dar se pare că această speranţă s-a spulberat pentru încă multă vreme. Veştile din Europa sunt în general bune, dar în ce priveşte Pacificul, sunt foarte îngrijorată. Şi, deşi asta s-ar putea considera ceva nepatriotic, sunt grozav de bucuroasă că nu l-ai prins încă pe „Caine”.

Te iubesc,

— Ei, zise Roland în timp ce se aşezau la masă pentru cină, mi se pare că o să vă spun tuturor la revedere pentru un timp. Statul major se îmbarcă mâine pe „Yorktown”. Bănuiesc că amiralul vrea o mică ieşire în larg.

Faţa lui Tom Keefer se întunecă. Puse jos cuţitul şi furculiţa.

— Habar n-aveţi. Un portavion nou.

— Asta te roade, Tom. Nu-i aşa? zise De Vriess rânjind.

— Ce-i, Tom? întrebă Maryk. Nu-ţi place dragajul?

Toţi ofiţerii râseră de gluma obişnuită ce se făcea pe seama ofiţerului cu transmisiunile.

— Pe dracu’, vreau şi eu să văd război adevărat, cât mi se mai scurg clipele fără rost…

— Ai venit prea târziu la bord, zise Adams. Am văzut destul război înainte…

— Aţi văzut o treabă de comisionar, zise Keefer. Pe mine mă interesează lucrurile esenţiale, nu cele întâmplătoare. Esenţa acestui război din Pacific este duelul maşinilor zburătoare. Orice altceva este simplă rutină, o treabă de lăptar sau de arhivar. Nesiguranţa şi hotărârea le găseşti numai pe portavioane.

— Am câţiva prieteni pe „Saratoga”, zise comandantul. Şi la bordul lui e destulă rutină, Tom.

— Războiul este nouăzeci şi nouă la sută rutină… o rutină pe care o pot îndeplini şi maimuţele dresate, zise Keefer. Dar acel unul la sută de risc şi acţiune creatoare, de care atârnă azi istoria lumii, nu-l găseşti decât pe portavioane. La aşa ceva doresc să particip. Aşa că, scumpe frate, care nu doreşti decât să vegetezi în Hawai pentru tot restul războiului…

— Ai perfectă dreptate, Tom, interveni vesel Roland. Obţine-ţi îmbarcarea pe un armăsar de argint de la bordul unui portavion şi eu vin pe „Caine”.

— Mai ia puţin ficat, Tom, zise Maryk.

Primul locotenent – care semăna mai degrabă cu un boxer sau sergent instructor, cu capul lui ca o ghiulea, nasul scurt şi lat şi părul tuns mărunt – schiţă un surâs surprinzător de inocent şi afectuos, care-i schimbă complet înfăţişarea.

— De ce nu trimiţi încă o cerere de mutare, Tom? zise comandantul. Ţi-o aprob şi pe-asta.

— Am renunţat. Această navă este o navă proscrisă, manevrată de proscrişi şi botezată după numele marelui proscris al omenirii[7]. Destinul meu e „Caine”. E purgatoriul păcatelor mele.

— Păcate interesante, Tom? Vorbeşte-ne de ele, zise Gorton făcând cu ochiul pe deasupra unei furculiţe încărcate cu ficat.

— E vorba, Burt, de păcate care ar face să roşească şi pe prostituatele goale din colecţia dumitale de fotografii, zise râzând Keefer, adresându-se ofiţerului-secund.

Comandantul privea cu admiraţie la Keefer.

— Acesta-i după dumneata sensul literat? Niciodată nu m-am gândit că numele lui „Caine” poate avea un sens simbolic…

— Daţi deoparte pe „e” de la urmă, domnule comandant. Lui Dumnezeu îi place să-şi mascheze simbolurile, pentru că între alte atribute ale lui este şi acela de a fi un artist literar desăvârşit.

— Ei, îmi pare bine că am rămas să mănânc la bord, zise Maryk. Nu te-ai mai deschis de multă vreme, Tom. N-ai mai fost de mult timp în formă.

— S-a plictisit să tot strice orzul pe gâşte, zise comandantul. Dă-ne îngheţata, Whittaker.

Willie observase în atitudinea comandantului un ciudat amestec de respect şi ironie faţă de Tom Keefer. Începea

[7] Aluzie la Cain din Biblie.

să-şi dea seama că întâlnirile din careul ofiţerilor erau prilej de aprecieri complexe şi subtile, schimbate între ofiţeri şi sintetizate în atitudinile comandantului. Avu impresia că lui De Vriess îi venea greu să înfrunte un subaltern mult mai cult şi mai dotat ca el. De Vriess folosea faţă de Keefer un ton care îi da posibilitatea să adopte o atitudine de condescendenţă amabilă atunci când nu se putea impune.

Harding rupse tăcerea lui obişnuită ca să remarce:

— Un prieten al meu a fost trimis pe un distrugător botezat „Abel”. Mă întreb ce-aţi fi spus, domnule locotenent Keefer, dacă aţi fi fost la bordul lui?

— Aş fi spus, probabil, că mă aflu acolo, ca să-mi sacrific la bordul lui primele mele roade, aşa cum de altfel fac aici, şi aş fi sperat ca roadele mele să fie acceptate de Dumnezeu, replică Keefer.

— Care prime roade? întrebă Gorton.

— Anii mei tineri, prima mea vigoare, acea perioadă a vieţii la care Sheridan a creat „Rivalii” şi Dickens „Pickwick”, iar Meredith „Richard Feverel”. Eu, ce produc acum? Teancuri de radiograme descifrate şi borderouri de publicaţii oficiale. Tinereţea mea îşi iroseşte în van clocotul dăruirii. Dacă cel puţin aş fi pe-un portavion…

— Ideea asta aţi furat-o din Francis Thompson, zise mândru Willie.

— Hristoase, izbucni comandantul, nava asta este pe punctul să se transforme într-o blestemată de societate literară. Sunt fericit că plec.

— Am impresia, domnule locotenent Keefer, zise Harding, că dumneavoastră puteţi răstălmăci simbolic orice nume de navă. „Caine”, „Abel”…

— Lumea e o comoară inepuizabilă de simboluri, zise Keefer. Asta-i teologie de clasele primare.

— Cred că Harding vrea să spună că dumneavoastră sunteţi o comoară inepuizabilă de jocuri de cuvinte, zise Willie.

— Bravo pentru aspirant, strigă Gorton făcând semn cu arătătorul lui gras să i se aducă o a treia porţie de îngheţată.

— Orice conversaţie inteligentă este joc de cuvinte, zise Keefer. Restul se reduce la definiţii şi sfaturi.

— Vreau să spun, continuă Harding, că dumneavoastră puteţi răstălmăci la nesfârşit aceste simboluri, cu sensuri la fel de bune…

— Da şi nu, zise Keefer cu un scurt gest de apreciere a remarcii, pentru că proba validităţii unui simbol este măsura în care se dovedeşte că are rădăcini în realitate. Ceea ce am spus despre „Abel” a fost doar un joc plăcut de cuvinte, ca să vă dau un răspuns. Dar după cum vedeţi, eu mă aflu pe „Caine”.

— Aşadar, toţi cei de aici suntem nişte proscrişi pentru păcatele noastre, zise Willie.

— Pe dracu’, ce păcate? Keith arată ca unul care încă nu şi-a şters caşul de la gură, zise Maryk. Uitaţi-vă la faţa lui inocentă.

— Cine ştie? Cândva poate că a băgat mâna în geanta maică-si, zise Keefer. Păcatul depinde de individ.

— Mă întreb ce păcate am făcut eu, zise Gorton.

— E greu de spus ce-ar putea să însemne păcat pentru un degenerat din naştere, zise Keefer. Probabil că adori pe Satana în cabina dumitale.

— Eu unul mă duc pe „Johnson” să văd filmul „Hopalong Cassidy”, zise comandantul. Tom îmi dă indigestie mintală.

„Caine” plecă din Pearl Harbour în zorii zilei, pe o furtună cu ploaie. Pe puntea de comandă era încă semiîntuneric când Maryk strigă într-o portavoce de aramă verzuie: „Gata de plecare, domnule comandant!” Willie, intrat de cart pe puntea de comandă, era complet năucit de rapoartele şi ordinele rapide care precedaseră aceste cuvinte. Sta afară sub ploaia caldă, în uniformă kaki şi cu binoclul ferit sub

braţ, refuzându-şi adăpostul din cabina timonei, cu vaga intenţie de a părea marinar adevărat.

Comandantul De Vriess urcă pe scara ce ducea la puntea de comandă. Se preumblă cu paşi domoli pe punte, plecându-se peste parapete ca să se uite la parâme, apreciind viteza şi direcţia vântului, privind spre pupă de-a lungul canalului şi dând ordine scurte pe ton sec, plăcut. Willie recunoştea în sine că ţinuta lui era impresionantă, poate pentru că era naturală, negândită. Nu era nici talie ţeapănă, nici umeri pătraţi şi nici stomac supt. În ochii lui era pricepere, în gesturi autoritate, în trăsăturile aspre ale gurii hotărâre.

„Bine, bine”, reflectă Willie, „dacă un comandant de distrugător nu poate nici măcar să-şi desprindă nava de la chei, la ce dracu’ mai e bun?”

Îşi însuşise modul de a gândi al celor de pe „Caine”, de a privi realitatea numai prin prisma aspectelor ei plăcute, considerând că nava este un distrugător acceptabil.

Îl întrerupse din meditaţie şuieratul brusc al sirenei navei. Pupa distrugătorului de lângă „Caine” se îndepărtă domol, trasă de un mic remorcher, lăsând în urmă un triunghi îngust de apă liberă bolbocită de ploaie.

— Intraţi parâmele din babord, zise comandantul.

Un marinar cu barbă de ţap, numit Grubnecker, care purta pe cap o cască de telefon, raportă imediat:

— Liberă prova, liberă pupa, domnule comandant.

— Babord încet înapoi, zise comandantul.

Furierul navei, Jellybelly, un marinar gras, repetă ordinul şi-l transmise prin telegraf la maşini.

Acul indicator de la maşini reacţionă. Nava începu să vibreze şi să dea încet înapoi. Willie avu o clipă intuiţia că trăia un moment istoric din viaţa lui; prima oară la bordul lui „Caine” cu ancora sus. Dar renunţă imediat să mai gândească aşa. Această navă nu va însemna ceva important în viaţa lui, pentru că era hotărât să facă totul ca

să nu fie aşa.

— Nu sta lângă balustradă, domnule aspirant, îi spuse brusc De Vriess plecându-se peste parapet.

— Mă scuzaţi, domnule comandant, zise Willie dându-se repede deoparte.

Îşi şterse şiroaiele de ploaie de pe faţă.

— Amândouă maşinile stop, ordonă De Vriess.

Trecu pe lângă Willie spunându-i:

— Dumneata nu ştii să te fereşti de ploaie? Intră la timonă.

— Vă mulţumesc, domnule comandant.

Îi păru bine că intră la adăpost. Un vânt puternic sufla ploaia pieziş cu canalul. Picăturile băteau ritmic în ferestrele timonei.

— Pupa raportează geamandură de canal la o sută de iarzi drept înapoi, strigă Grubnecker.

— O văd, zise comandantul.

Maryk, îmbrăcat cu un impermeabil de pe care picura apa, privi atent prin binoclu în josul canalului.

— Submarin în prova, domnule comandant. Viteza zece noduri. Distanţa, o mie.

— Foarte bine.

— Pupa raportează: navă de linie şi două nave mici în pupa, lângă poartă, domnule comandant, spuse telefonistul.

— Azi parcă am fi pe strada 42 sau pe Broadway, zise De Vriess.

Willie privea la canalul învolburat şi se gândea că nava are încă de pe acum dificultăţi. Vântul o împingea repede spre geamandură. Între geamandura care sălta şi navele de la dane era doar un mic spaţiu de manevră. Nava de linie şi submarinul se apropiau repede din ambele părţi.

De Vriess dădu calm o serie de ordine scurte la maşini şi la cârmă, pe care Willie nu le pricepu. Rezultatul lor fu o manevră de întoarcere în curbă cu direcţia înapoi, destul de

departe de geamandură, care, aduse nava pe linia şi în spatele submarinului. În acelaşi timp nava de linie şi cele două nave mici trecură pe lângă ei prin babord, la o distanţă destul de mare. Willie băgă de seamă că nici unul dintre marinari nu comenta şi nici nu se arăta impresionat de manevră. Presupuse deci că ceea ce lui i se părea complicat, pentru un marinar cu experienţă era ceva obişnuit.

Maryk intră în comandă şi-şi şterse faţa cu un prosop atârnat de scaunul comandantului.

— Afurisită vreme. Ca în Puget Sound.

Observă că Willie se învârtea fără rost.

— Ce dracu' faci aici? Dumneata eşti pus să supraveghezi tribordul…

— Comandantul mi-a spus să plec din ploaie şi să intru aici.

— Pe dracu', probabil că-l încurcai. Hai afară. N-ai să te topeşti.

— Bucuros, domnule locotenent.

Willie ieşi după el, enervat că tot ce făcea era greşit.

— Ai învăţat ceva din această manevră de întoarcere? îl întrebă Maryk privind atent în josul canalului.

— Mi s-a părut o manevră destul de obişnuită, zise Willie.

Maryk îşi luă binoclul de la ochi şi-l privi uimit, zâmbind cu toţi dinţii.

— Ai mai fost vreodată pe o punte de comandă, Keith?

— Nu, domnule locotenent.

Maryk clătină din cap şi continuă să supravegheze canalul prin binoclu.

— De ce mă întrebaţi? A fost ceva remarcabil în această manevră?

— O nu, nu. Orice aspirant ar fi manevrat nava la fel ca bătrânul. Am crezut că ai fost impresionat fără motiv.

Zâmbi din nou şi trecu în cealaltă parte a punţii de comandă.

După ce „Caine” se îndepărtă de intrarea canalului, ploaia încetă şi soarele apăru strălucitor. La ieşirea din cart Willie se duse la provă ca să admire Capul Diamond şi colinele verzi din Oahu. Nava tăia cu douăzeci de noduri apa albastră liniştită. Willie era plăcut surprins de viteza apreciabilă a bătrânului dragor. În această epavă ruginită mai rămăseseră ceva urme din fosta lui măreţie de distrugător. Puntea se legăna puternic, valul din provă împroşca jerbe mari de apă şi Willie era mândru că nu are nici cea mai mică senzaţie de rău de mare. Pentru prima oară de la sosirea pe „Caine”, se simţea oarecum fericit.

Dar făcu greşeala să coboare în careu ca să bea o ceaşcă de cafea. Keefer îl înhăţă şi-l puse să corecteze buletinele marinei. Era cea mai plicticoasă dintre corvezile transmisionistului. Willie detesta cerneala roşie, foarfecele, papul puturos şi interminabilele corecturi minuţioase: „Pagina 9 par: 0862, rândul 3: înlocuieşte *Toate exerciţiile de artilerie prescrise* prin *Toate exerciţiile de artilerie prescrise pentru USNF*[8] *7.A”.* Îi trecu prin minte tabloul miilor de aspiranţi de pe întregul glob zgâindu-şi ochii şi cocoşându-se deasupra acestor mărunţişuri absurde.

Mişcarea navei sălta masa în sus şi în jos şi cum sta aplecat peste ea, începu să-l sâcâie. Observă că unele dintre corecturile aruncate teanc de Keefer lângă el erau foarte vechi. Câteva din ele le introdusese cu luni înainte în exemplarele de la Comandamentul Suprem al Pacificului. La un moment dat puse tocul jos cu o exclamaţie de dezgust. Pierduse o oră ca să introducă minuţios nişte corecturi perimate; mai încolo pe masă, alt teanc de foi tipărite aşteptau să fie corectate.

— Ce dracu’, se adresă el lui Carmody care descifra radiograme lângă el, oare Keefer nu face niciodată corecturi? Teancurile astea sunt de la ultimul război.

[8] United States Naval Forces — Forţele Navale ale Statelor Unite.

— Locotenentul Keefer este prea ocupat cu romanul său, exclamă ironic Carmody, mângâindu-şi mustăcioara.

— Ce roman?

— Scrie un fel de roman. Se plimbă încoace şi încolo prin cabină vorbind singur până la miezul nopţii, iar eu mă perpelesc să adorm. În schimb, în timpul zilei huzureşte. De ce? Pentru că mânuieşte aceste blestemate maşini de descifrat de zece ori mai repede decât oricare din careul ofiţerilor. A stat şase luni pe uscat ca să le studieze. Ar putea să descifreze toate radiogramele navei în două ore pe zi. Suntem totuşi mereu în urmă, cu toate că aproape nouăzeci la sută din ele le descifrăm eu, dumneata şi Rabbitt. Cred că este cam sărit.

— Ai citit ceva din romanul lui?

— Pe dracu'! N-am eu timp să citesc romane de autori buni! La ce m-aş plictisi cu prostiile lui?

Carmody îşi răsuci nervos inelul de aur cu dungi albastre al Şcolii Militare din Annapolis. Se ridică şi-şi turnă cafea.

— Vrei puţină cafea?

— Mulţumesc… Bine, dar acest gen de muncă, zise Willie în timp ce primea ceaşca de cafea, trebuie să fie ceva groaznic de stupid pentru un om cu talentul lui.

— Ce talent?

Carmody se aşează pe scaun.

— E autor de profesie, Carmody. Nu ştiai? A publicat povestiri în reviste-magazin. Asociaţia Teatrelor are opţiune pentru una din piesele lui…

— Ei şi? Acum e pe „Caine", ca dumneata şi ca mine.

— Dacă scrie pe „Caine" un roman mare, pentru America va fi o contribuţie infinit mai mare decât un teanc de telegrame descifrate.

— Misiunea lui este să se ocupe de transmisiuni şi nu să aducă contribuţii la literatura Americii…

Keefer intră în careul ofiţerilor îmbrăcat numai în chiloţi şi se îndreptă spre colţul unde era cafeaua.

— Ce mai faceţi, flăcăi?

— Bine, domnule locotenent, răspunse Carmody luând brusc o atitudine servilă; puse deoparte ceaşca de cafea şi ridică de pe masă o radiogramă nedescifrată.

— Doar că, după părerea noastră, ar trebui să faceţi şi dumneavoastră, ca variaţie, câteva descifrări, zise Willie.

Nu se temea de gradul superior al lui Keefer. Era sigur că ofiţerul cu transmisiunile îşi bătea joc de astfel de grade. Respectul ce-i purta lui Keefer crescuse foarte mult de când aflase că scria un roman.

Keefer zâmbi şi se apropie de masă.

— Ce este, contigent ’43? zise el lăsându-se alene pe scaun. Vreţi să vă spovediţi duhovnicului?

Carmody îşi lăsă privirea în jos.

— Pe o navă mică descifrarea este o parte din treaba aspirantului, zise el. N-am nimic de zis. Orice ofiţer combatant trebuie să se priceapă cât de cât la transmisiuni, dar…

— Hai, zise Keefer sorbind din cafea, dă încoace maşina. Am să descifrez eu. Dumneata du-te să studiezi „Regulamentele marinei”.

Luă maşina din mâna lui Carmody.

— Nu. Nu pot accepta asta, domnule locotenent. Sunt fericit să…

— Cară-te.

— O, de ce? Vă mulţumesc, domnule locotenent.

Carmody se ridică, îi aruncă lui Keith un zâmbet rece şi ieşi.

— L-am făcut fericit, zise Keefer.

Începu să manipuleze repede maşina. Era exact ce spusese Carmody. Lucra neînchipuit de iute.

— Mi-a spus că lucraţi la un roman.

Keefer confirmă din cap.

— Aţi lucrat mult din el?

— Cam patruzeci de mii de cuvinte din patru sute de mii.

— Grozav. Şi e lung?

— Mai lung decât „Ulise”. Mai scurt decât „Război şi pace”.

— E un roman de război?

Keefer zâmbi ironic.

— Acţiunea se petrece pe un portavion.

— I-aţi dat un titlu?

— Da, un titlu care dă de gândit.

— Care? întrebă curios Willie.

— Singur nu spune prea mult.

— Aş vrea totuşi să-l aud.

Keefer ezită o clipă, apoi pronunţă rar: „Mulţimi, Mulţimi”.

— Îmi place.

— Îl recunoşti?

— Din Biblie, cred.

— Cartea lui Ioil. „Mulţimi; mulţimi din Valea judecăţii”.

— Reţin de pe acum exemplarul nr. 1.000.000 cu autograf.

Keefer îi răspunse cu un zâmbet sincer, de autor măgulit:

— Mai am încă mult până atunci.

— Veţi reuşi. Pot citi ceva din el?

— Poate. Când îi voi da o formă mai bună.

În tot acest timp Keefer nu se oprise din descifrat. Sfârşise a treia radiogramă şi o începea acum pe a patra.

— Dumneavoastră treceţi prin mesajele astea fluierând, se minună Willie.

— Poate că de aceea le las să se strângă maldăr. Treaba asta este la fel cum ai spune unui copil pentru a mia oară povestea cu „Scufiţa Roşie”. Este o treabă plicticoasă de copil, iar repetată te înnebuneşte.

— Cele mai multe ocupaţii din marină sunt repetări.

— Nu mi-ar păsa dacă numai cincizeci la sută ar fi treabă de prisos. Transmisiunile sunt nouăzeci la sută timp pierdut. Urmărim o sută douăsprezece publicaţii oficiale, din care nu folosim decât şase. Dar trebuie să le corectăm

pe toate, deşi în fiecare lună altă serie de corecturi înlocuiesc pe cele precedente. Cu descifrarea la fel. În realitate, doar patru radiograme pe lună privesc în vreun fel nava noastră. De exemplu, ordinul referitor la comandantul Queeg sau telegrama relativă la exerciţiile de dragaj. Restul acestui gunoi îl colecţionăm deoarece comandantul, cu blestemata lui de curiozitate, ţine să spioneze toată activitatea flotei. Şi aceasta pentru un singur motiv – ca la clubul ofiţerilor să poată spune ca din întâmplare unui coleg de promoţie: „Ei, sper să vă placă protecţia grupului aceluia de atac din sud în viitoarea ofensivă". O spune cu aerul că este prieten cu amiralii. L-am văzut în postura asta de nu ştiu câte ori.

Vorbea şi descifra în acelaşi timp, fără să se oprească din lucru. Willie era uimit de nepăsarea şi iuţeala cu care manipula maşina de descifrat. Lucrase mai mult decât putea să descifreze Willie într-o oră, iar Willie era cel mai iute dintre aspiranţi.

— N-aş putea să lucrez aşa de iute ca dumneavoastră.

— Willie, n-ai ajuns încă să judeci înţelept marina? Totul o un joc de copil. Treaba a fost fragmentată de câteva minţi bune de sus, în aşa fel ca şi înapoiaţii mintali să poată îndeplini un fragment. Această prezumţie este destul de întemeiată pentru timp de pace. Există o mână de băieţi strălucitori care intră în marină numai cu scopul de a ajunge într-o zi „amirali ai naţiunii", iar aceştia reuşesc întotdeauna, pentru că în marină nu are cine să le ia înainte. În ochii celorlalţi însă, marina este o carieră de mâna a treia pentru oameni de mâna a treia, care oferă celui care intră o siguranţă meschină în schimbul a douăzeci sau treizeci de ani de sclavie civilizată. Care american cu respect de sine, chiar dintre cei mediocri, fără să mai vorbim de cei cu însuşiri superioare, acceptă o astfel de viaţă? Vine însă un război şi civilii înzestraţi dau buzna în marină. E de mirare atunci că ei ajung în câteva săptămâni

să-şi însuşească tot ce înapoiaţii mintali reuşesc cu greu în ani de zile? Ia, ca exemplu, maşina de descifrat. Aşii marinei reuşesc să descifreze cinci-şase radiograme pe oră. Orice proaspăt transmisionist de rezervă poate ajunge să descifreze douăzeci pe oră. Şi atunci nu-i de mirare că sclavii se uită urât la noi...

— Eroare, eroare... zise Willie, foarte surprins şi încurcat.

— De loc. Fapt evident. Fie că-i vorba de descifrare sau de funcţionarea maşinilor ori de manevrarea tunurilor, vei constata că aceste fragmente de operaţii sunt atât de predigerate şi amănunţit reglementate, încât doar în ospicii ai mai putea găsi oameni inapţi să le poată îndeplini. Reţine acest adevăr. El explică şi te împacă cu toate regulamentele marinei, cu toate rapoartele ce ni se cer, cu accentul ce se pune pe memorie şi pe supunerea oarbă şi cu toată tipicăria executării ordinului celui mai neînsemnat. Marina e un plan de lucru elaborat de genii ca să poată fi executat de idioţi. Dacă nu eşti un idiot, dar te afli în marină, n-ai să poţi lucra bine decât făcând pe idiotul. Toate simplificările şi modificările de bun-simţ pe care inteligenţa dumitale naturală ţi le-ar sugera sunt greşeli. Deprinde-te să-ţi înăbuşi asemenea porniri. Întreabă-te în permanenţă: „Cum aş face lucrul ăsta dacă aş fi un tâmpit?” Coboară-ţi mintea la nivelul târâtoarelor. În acest fel nu vei greşi niciodată... Asta-i. Şi o dată cu asta am lichidat şi radiogramele fratelui Carmody, adăugă Keefer dând deoparte maldărul de hârtii. Vrei să ţi le fac şi pe-ale dumitale?

— Nu, vă mulţumesc, domnule locotenent... Sunteţi foarte aspru cu marina...

— Nu, nu, Willie, spuse serios Keefer. Eu aprob în totul acest plan. Avem nevoie de o marină şi nu există alt mod de a o avea într-o societate liberă. Este totuşi nevoie de oarecare timp ca să-ţi dai seama de tabloul real. Îţi trec roadele analizei mele. Dumneata ai şi mintea şi cultură. În

câteva luni ai să ajungi la aceeaşi concluzie. Adu-ţi aminte de sclavul lui Socrate care a rezolvat *pons asinorum* cu un singur băţ pe nisip. Un fapt firesc iese singur la iveală după un timp. Ai să-ţi dai seama foarte repede.

— Aşadar, aceasta-i *pons asinorum* a dumneavoastră despre viaţa la bordul unei nave? Marina este un plan de lucru elaborat de genii ca să poată fi executat de idioţi.

— Excelentă probă de memorie fidelă, zise Keefer zâmbind şi clătinând afirmativ din cap. Vei fi totuşi un adevărat ofiţer de marină.

Câteva ore mai târziu, Willie se afla împreună cu Maryk pe puntea de comandă pentru cartul de la douăsprezece la patru după-amiază. Comandantul De Vriess moţăia în cabina timonei, pe scaunul îngust de la tribord. Pe o farfurie de cositor lângă scaun zăceau resturile prânzului: un colţ de chiflă, resturi dintr-un biftec elveţian şi o ceaşcă mare de cafea, goală. Vremea era senină şi înăbuşitoare, marea agitată, cu berbeci. „Caine” se legăna şi scârţâia, spintecând valurile cu cincisprezece noduri. Unul din telefoane zbârnâi. Willie răspunse.

— Compartimentul căldări prova cere voie să cureţe coşurile, orăcăi telefonul.

Willie îi repetă lui Maryk cererea.

— Se aprobă, zise ofiţerul-şef-de-cart după ce aruncă o privire la pavilionul care flutura pe arbore.

Se auzi huruitul coşurilor şi un fum negru ca cerneala se înălţă luându-şi zborul în direcţia vântului.

— Bun timp pentru curăţirea funinginii, zise Maryk. Vânt de travers! Goneşte funinginea departe. Uneori eşti nevoit să schimbi drumul navei ca să ai vânt bun. Atunci ceri aprobarea comandantului.

Nava luă o bandă lungă, puternică. Preşurile de cauciuc de pe puntea timonei se strânseră grămadă într-o parte. Willie se agăţă de mânerul unei ferestre, iar maestrul-timonier se repezi să salveze preşurile.

— Este normal să dea bandă cu vântul de travers, remarcă el.

— Găleţile astea fac ruliu şi în bazinul de carenaj, zise Maryk. Au prea mult bord liber la provă şi prea multă greutate la pupă. Toată aparatura asta de dragat mine. Foarte puţină stabilitate. Vântul de travers îl poate răsturna.

Ieşi cu paşi rari pe aripa din tribord a punţii de comandă. Willie îl urmă, bucuros că-l mai bate puţin în faţă aerul proaspăt. Ruliul navei îi făcea rău în cabina strâmtă şi neaerisită a timonei. Se hotărî să petreacă cea mai mare parte a cartului pe puntea de comandă. Asta-i va da o culoare bronzată plăcută.

Primul locotenent privea tot timpul atent spre larg şi, din când în când, mătura încet orizontul cu binoclul. Willie îl imită, dar marea era pustie şi după scurt timp se plictisi.

— Domnule locotenent, întrebă el, ce părere aveţi despre domnul locotenent Keefer?

Primul locotenent îşi întoarse o clipă capul spre el şi-l privi surprins.

— O minte a dracului de ascuţită.

— După părerea dumneavoastră, este un ofiţer bun?

Willie îşi da seama că încălca regulile etichetei, dar era prea curios să afle părerea lui Maryk. Primul locotenent îşi duse binoclul la ochi.

— Se descurcă şi el ca noi toţi.

— Nu pare să fie prea preocupat de marină.

Maryk mormăi:

— Tom nu pare preocupat de multe lucruri. Ca unul care a plecat cândva de pe coasta de vest.

— Şi dumneavoastră sunteţi de pe coasta de vest?

Maryk aprobă din cap.

— Tom spune că este ultima regiune primitivă rezervată pentru studii antropologice şi că noi suntem nişte boşimani albi care joacă tenis.

— Cu ce v-aţi ocupat înainte de război, domnule locotenent?

Maryk se uită stingherit spre comandant. De Vriess moţăia.

— Pescar.

— Pescar profesionist?

— Uite ce-i, Keith, nu suntem în cart ca să împuşcăm vânt. Dacă ai de pus întrebări în legătură cu nava sau cartul, atunci e altceva.

— Scuzaţi-mă.

— Comandantul nu se supără pentru aşa ceva, dar e bine să fii atent în cart.

— Desigur, domnule locotenent. De altfel nu s-au petrecut prea multe, aşa că…

— Când se petrece ceva, de obicei se petrece repede.

— Am înţeles, domnule locotenent.

După o clipă Maryk spuse:

— Acolo sunt.

— Unde, domnule locotenent?

— În cart la tribord.

Willie îşi îndreptă binoclul în direcţia arătată. Dincolo de coamele sclipitoare ale valurilor nu era nimic, afară doar de două, nu, trei mici puncte negre ca nişte fire de păr de pe o bărbie nerasă.

Maryk îl trezi pe comandant.

— Trei nave sub orizont, domnule comandant, cam la trei mile vest de locul de întâlnire.

Comandantul mormăi:

— Bine. Mergi cu douăzeci de noduri şi apropie-te de ele.

Cele trei fire de păr deveniră arbori, şi în curând navele puteau fi văzute complet. Willie le cunoştea bine siluetele: trei coşuri, cu un spaţiu neobişnuit de mare între al doilea şi al treilea coş; tunuri uşoare de 75 mm; o punte plană

înclinată; două gruie[9] curbate ciudat peste pupă. Erau fraţii bastarzi ai lui „Caine”, distrugătoare-dragoare de mine. Comandantul se întinse, căscă şi ieşi pe punte.

— Care sunt?

Maestrul-timonier Engstrand luă o lunetă lungă şi se uită la numerele de la provă.

— „Frobisher”… „Jones”… „Moulton”.

— „Moulton”?! exclamă comandantul. Mai uită-te o dată. Asta-i în Pacificul de sud.

— DMS 21, domnule comandant, zise Engstrand.

— Ce spui? Ducele Sammis iarăşi cu noi? Transmite-i Ducelui de fier salutări de la De Vriess.

Maestrul-timonier începu să clipească din obturatorul unui reflector mare montat pe dulapul pavilioanelor. Willie luă luneta şi-o îndreptă spre „Moulton”. Cele trei DMS-uri se apropiau cu fiecare minut mai mult. Lui Willie i se păru că vede faţa lungă şi tristă a lui Keggs, aplecată peste balustrada punţii de comandă.

— Cunosc pe cineva pe „Moulton”! zise el.

— Minunat, zise De Vriess. Face operaţia mai plăcută… Ia comanda timonei, Steve, şi cazi cu o mie de iarzi în spatele lui „Moulton” în linie de şir.

— Am înţeles, domnule comandant.

Willie fusese la Furnald Hall unul dintre campionii semnalizării cu proiectorul. Era mândru de îndemânarea lui de a transmite opt cuvinte pe minut. De aceea i se păru ceva foarte natural să ia maneta obturatorului după ce Engstrand o lăsase şi să înceapă să semnalizeze spre „Moulton”. Dorea să-l salute pe Keggs, gândindu-se în acelaşi timp că îndemânarea lui la morse îl va face pe comandant să aibă o părere mai bună despre el. Maestrul-timonier Engstrand şi cele două ajutoare ale lui îl priveau

[9] Gruie – macara folosită la bordul navelor pentru ridicarea unor elemente ale navei (bărci, ancore, scări de bord etc.).

consternaţi.

— Nu vă fie teamă, băieţi, le spuse Willie, ştiu să transmit.

Cât de marinăresc era gestul lui, se gândea el, de a nu se da în lături să facă şi mici treburi de-ale lor, ca să simtă că au de-a face cu un ofiţer care-i poate egala în execuţie!

„Moulton” răspunse la chemare. Willie începu să transmită: H-E-L-L-O K-E-G-G-S…

— Domnule Keith, se auzi lângă urechea lui vocea comandantului. Ce faci?

Willie se întrerupse din semnalizare şi rămase cu mâna pe maneta obturatorului.

— Spuneam „hello” prietenului meu, domnule comandant, răspunse Willie afabil.

— Văd. Te rog să iei mâna de pe proiector.

— Am înţeles, domnule comandant.

Willie execută imediat.

Comandantul trase aer adânc şi-l expiră încet; apoi îi spuse calm:

— Trebuie să te lămuresc un lucru, domnule Keith. Mijloacele de transmisiuni ale unei nave n-au nimic comun cu un telefon public. O singură persoană are la bordul acestei nave dreptul să emită mesaje şi acea persoană sunt eu, aşa că pe viitor…

— Acesta nu era propriu zis un mesaj oficial, domnule comandant. Doar hello.

— Greşeşti, Keith. Aşteaptă până ce-mi termin vorba! Ori de câte ori această navă transmite prin radio sau optic, în orice scop şi cu orice fel de semnale, aceasta înseamnă o transmisiune oficială pentru care eu, numai eu, sunt răspunzător! Acum este clar?

— Scuzaţi-mă, domnule comandant. N-am ştiut, dar…

De Vriess se întoarse şi se răsti la maestrul-timonier.

— Ce dracu’, Engstrand, dormi în post? Proiectorul ăsta este în grija dumitale.

— Ştiu, domnule comandant.

Engstrand lăsă capul în jos.

— Faptul că un ofiţer nu cunoaşte procedura de folosire a transmisiunilor nu este pentru dumneata o scuză. Chiar dacă ofiţerul-secund al navei pune mâna pe acest proiector, eşti obligat să-l goneşti cu lovituri de picioare în fund. Dacă se mai repetă, vei primi zece zile de arest. Bagă-ţi bine în cap!

Intră ţanţoş în comandă. Engstrand îi aruncă lui Willie o privire de reproş şi plecă în partea opusă a punţii de comandă.

Willie rămase privind fix spre mare. Faţa îi ardea ca focul.

„Mitocanul, mitocan prost şi egoist”, se gândi el. „Uzează de orice prilej ca să-şi manifeste autoritatea. L-a mustrat pe maestrul-timonier, ca să mă umilească pe mine. Sadicul, prusacul, cretinul.”

Radiograma pierdută

La ora patru dragoarele formară o linie de revelment, la o mie de iarzi unul de altul, şi începură să lase la apă drăgile. Willie se duse la pupă să urmărească operaţia.

Nu înţelegea nimic din ce se petrecea. Aparatura consta dintr-o încâlceală murdară de cabluri unsuroase, chei de împreunare, flotoare, frânghii şi lanţuri. Şase marinari de punte, dezbrăcaţi până la brâu, se învârteau de colo-colo sub supravegherea lui Maryk, scoţând strigăte răguşite şi avertismente împănate cu obscenităţi groaznice, în timp ce se luptau să le mute încoace şi încolo pe puntea săltată de valuri. Cu fiecare ruliu al navei valurile se spărgeau deasupra gleznelor lor, lăsând băltoace murdare în jurul aparaturii. Pentru ochiul lui Willie spectacolul părea o scenă de panică şi zăpăceală. Bănui că echipajul lui „Caine” nu se pricepea ce să facă, adeverind zicala:

Când eşti în pericol sau prins de-ndoieli,
Să te-nvârţi în jur, *să ţipi şi să zbieri.*

După douăzeci de minute de răcnete şi tărăboi, şeful de echipaj-secund, însărcinat cu conducerea acestui joc de-a războiul, un adjutant cu înfăţişare furioasă, butucănos şi cu voce de broască, numit Bellison, strigă:

— Gata de lansat draga la tribord, domnule locotenent Maryk.

Willie, cocoţat mult deasupra apei, pe un imens cabestan cu abur, se întreba dacă această grămadă de fiare vechi se putea numi „dragă”.

— Keith, îi strigă Maryk, depărtează-te de cabestanul ăla.

Willie sări în valul care tocmai inunda puntea, leorcăindu-şi pantalonii până la genunchi; trecu prin apă până la scara dunetei şi se sui pe ea ca să vadă ce se întâmplă. Marinarii ridicară cu gruia un derivor în formă de ou şi, la un ordin al lui Maryk, aruncară toată aparatura peste bord. Urmară zornăituri, zdrăngăneli, împroşcături de apă, strigăte, pufăit de abur, scârţâiturile cabestanului, un du-te-vino frenetic şi un interminabil acompaniament de înjurături. Apoi se făcu brusc linişte. Derivorul porni în tribord pe o traiectorie arcuită şi se scufundă încet sub nivelul apei, lăsând la suprafaţă un flotor roşu care-i marca locul. Cablul cu foarfeci de tăiere se desfăşura în ritm uniform de pe vinciul pe care era înfăşurat. Totul se petrecu corect ca într-o diagramă din manualul de dragaj.

Apoi începu o nouă luptă desperată pentru lansarea drăgii din babord. Willie nu era sigur dacă lansarea fără greş a primei drăgi fusese o chestiune de noroc sau de îndemânare. Când larma şi înjurăturile atinseră apogeul, înclină să creadă că totul se datorase norocului. Dar, iarăşi împroşcături de apă, scârţâituri, zbierete, înjurături. Tăcere… şi cel de-al doilea braţ de dragă pornea la fel de precis ca primul.

— Ei, drăcia dracului, zise el tare.

— De ce?

La auzul vocii, Willie avu o mică tresărire. Comandantul De Vriess sta lângă el, plecat peste balustradă şi supraveghea operaţia.

— Mi s-a părut ceva excepţional, atât.

— Este cea mai nenorocită lăsare la apă din câte am văzut vreodată, zise De Vriess. Ei, Steve, de ce Dumnezeu ţi-au trebuit patruzeci şi cinci de minute?

Maryk îşi ridică privirea spre el şi zâmbi.

— Hello, domnule comandant. Nu cred că băieţii au executat prea rău după o lună de întrerupere. Uitaţi-vă, domnule comandant, celelalte nave nici n-au început să

lase la apă.

— Cine se uită la găleţile alea zăpăcite? La Noumea am lăsat draga în treizeci şi opt de minute.

— Domnule comandant, asta a fost după patru zile de exerciţii…

— Bine, doresc ca mâine să se facă în treizeci de minute.

— Da, domnule comandant.

Zdrenţuiţi, asudaţi şi murdari, marinarii se strânseseră în jurul lor, cu mâinile pe centiroane în poziţie de repaus, părând foarte satisfăcuţi de criticile căpitanului.

— A fost greşeala mea, domnule comandant, interveni şeful de echipaj-secund şi începu să dea o explicaţie care în urechea lui Willie sună cam aşa: Pastica[10] din babord s-a înţepenit în cursul tevaturii din tribord, când am încercat să filăm repede cablul fără să mai treacă prin urechea cu turnichet[11]. Ar fi trebuit să las pastica şi să fac colaci pe punte. Aşa aş fi lăsat-o mai repede.

— Dar, spuse De Vriess, nu era mai bine să fi fixat amortizorul sau să fi răsucit o dată sârma înapoi pe vinci? Dacă aveai atârnătorii pregătiţi la îndemână şi un om la ureche iar altul gata la profundor, mergea mai repede.

— Da, domnule comandant, spuse Bellison. Aşa ar fi trebuit să fac. Am să încerc mâine.

Willie simţi o strângere de inimă. Era sigur că şi de-ar fi navigat o suta de ani pe „Caine”, tot n-ar fi ajuns să înţeleagă mai mult ca acum acest limbaj abracadabrant.

— Domnule comandant, există un timp standard pentru lăsarea la apă a drăgilor? întrebă Willie.

— Instrucţiunile prevăd o oră. Pe această navă însă timpul standard este treizeci de minute. N-am fost în stare să-i fac pe mocăiţii ăştia să-l realizeze vreodată. Poate că

[10] Macara prevăzută la partea deschisă cu o balama care prinde parâma, împiedicând-o să mai iasă.

[11] Rola montată pe un ax vertical servind la schimbarea direcției unei parâme sau a unui lanț de ancoră.

prietenul dumitale Queeg o să aibă mai mult noroc.

— Nu-i o întrebuinţare ciudată a cuvântului *standard* domnule comandant? se aventură să observe Willie.

De Vriess îi aruncă o privire ironică.

— Pentru dumneata este probabil jargon marinăresc... Hei, voi ăia din echipa de dragaj, gata, strigă comandantul spre cei de jos. În concluzie, n-a fost o treabă prea grozavă.

— Vă mulţumim, domnule comandant, răspunseră marinarii rânjind unul la altul.

Celelalte dragoare îşi lăsaseră şi ele la apă drăgile şi acum începea o după-amiază de manevre obişnuite. Pe Willie, învârtiturile de tambure, răsucirile de cabluri şi schimbarea continuă a dispunerii oamenilor îl zăpăciseră. În zadar încercase să urmărească şi să înţeleagă ce se petrecea. La un moment dat s-a dus pe puntea de comandă şi i-a cerut lui Carmody, ofiţerul cu navigaţia, să-i explice procedeul. Carmody i-a explicat pe larg în jargon marinăresc faza Maker, faza George şi faza Zebra. Până la urmă Willie înţelese, folosindu-se numai de ochi, că navele se considerau într-un câmp de mine şi simulau diferite situaţii critice şi dezastre posibile. O treabă lugubră, se gândi el. Soarele coborâse şi norii începeau să se înroşească când prin difuzoare se auzi ordinul:

— Liber de la exerciţii. Ridicaţi drăgile.

Willie se duse imediat pe dunetă ca să prindă ce putea din operaţia de aducere la bord a drăgilor, dar mai ales ca să se distreze ascultând înjurăturile marinarilor. Nu mai auzise aşa ceva niciodată. În momentele de înfierbântare de pe „Caine” se putea face o recoltă grozavă de obscenităţi ditirambice.

N-a fost dezamăgit. Echipa de dragori lucra febril, în luptă cu timpul de ridicare la bord a celor două drăgi. Marinarii erau tot timpul atenţi la două bule negre atârnate la capetele vergilor de pe celelalte nave. Coborârea unei bule însemna că o dragă fusese ridicată. În cincisprezece

minute „Caine” coborâse bula de la capul vergii din babord şi acum echipa urma să înceapă ridicarea drăgii din tribord. „Moulton” nu coborâse încă nicio bulă. Locotenentul Maryk, gol până la brâu şi asudat leoarcă, muncea împreună cu marinarii.

— Hai, le strigă el. Până acum, douăzeci de minute. E foarte bine! Să aducem la bord şi blestematul ăsta de ou.

Dar în ultima clipă se petrecu o nenorocire. În timp ce scotea din apă micul flotor roşu, marinarul Fuller făcu o mişcare greşită şi îl scăpă din mână. Flotorul se rostogoli şi căzu în siajul navei.

Ceilalţi marinari se strânseră în jurul lui Fuller şi se porniră pe un potop de înjurături, atât de ingenioase încât Willie era tentat să-i aplaude. Maryk comunică la puntea de comandă. „Caine” opri şi începu să dea încet înapoi. Maryk se dezbrăcă complet şi se încinse cu o saulă de mijloc.

— N-are niciun rost să pierdem vremea pescuind-o cu barca. Mă duc după ea înot. Spune comandantului să oprească elicele, se adresă el şefului de echipaj şi plonjă peste bord.

Soarele apusese. Flotorul se vedea ca un punct roşu în valurile purpurii, cam la două sute de iarzi în babord. Marinarii se aliniaseră de-a lungul parapetului şi urmăreau cum capul primului locotenent se apropie încet de flotor. Willie îi auzi şuşotind între ei despre rechini.

— Acum cinci minute am văzut un cap-de-ciocan, spunea Bellison. Să fiu al dracului dacă pentru atâta lucru m-aş duce înot. Să câştig cinci minute pentru comandant şi în schimb să mă pomenesc înşfăcat de spinare…

Cineva îl bătu pe Willie pe umăr. Se întoarse repede.

— Da, da, ce-i?

În spatele lui sta un radiofonist cu o radiogramă în mână.

— Am primit-o chiar acum prin Fox, domnule aspirant. Noi suntem executantul. Domnul Keefer spune că dumneavoastră trebuie s-o descifraţi.

Willie luă telegrama şi aruncă o privire peste ea.

— Bine, bine! În câteva minute o descifrez.

Băgă radiograma în buzunar şi continuă să se uite spre mare. Capul lui Maryk abia se mai vedea acum pe apa întunecată. Ajunsese la flotor. Se învârti un minut în jurul lui, bătând spuma albă a mării cu picioarele, apoi săltă jumătate din apă şi făcu semn cu mâinile. Se auzi slab strigătul lui:

— Trageţi!

Marinarii începură să tragă repede la bord saula udă. Flotorul se apropia tăind apa o dată cu Maryk agăţat de ea.

Willie coborî entuziasmat scara dunetei. Dar când ajunse pe puntea alunecoasă îşi pierdu echilibrul şi căzu. Un val de apă sărată se sparse peste el, udându-l până la piele. Se ridică scuipând apă şi se prinse de o parâmă. Flotorul, şuvoind de apă, zdrăngăni pe punte.

— Jos bula din tribord! răcni Bellison.

Zece braţe se repeziră să-l apuce pe Maryk când îi apăru capul aproape de apărătoarea elicei. Se căţără pe navă.

— Ce Dumnezeu, nu trebuia să faceţi asta, domnule locotenent, zise Bellison.

Maryk întrebă gâfâind:

— Care a fost timpul de ridicare?

Telefonistul îi comunica:

— Patruzeci şi unu de minute, domnule locotenent, când a ajuns flotorul la bord.

— I-am întrecut pe toţi, domnule locotenent, zise un marinar arătând spre larg.

La vergile celorlalte vase atârnau încă bulele negre.

— Asta-i grozav, zise râzând Maryk. N-aş fi vrut să aud ce-ar fi urmat dacă ne întrecea vreuna din găleţile alea.

Îi căzu privirea pe faţa udă şi murdară a lui Willie.

— Ce dracu’ ţi s-a întâmplat, Keith? Te-ai aruncat şi dumneata în apă?

Abia acum îl observară marinarii pe Willie şi începură să

râdă pe-nfundate.

— Am fost prea preocupat să vă urmăresc, zise Willie. A fost o treabă grozavă.

Maryk îşi şterse cu palmele apa de pe piept şi de pe umeri.

— Pe dracu'. Am căutat un motiv să mai fac un plonjon.

— Nu v-a fost frică de rechini?

— Rechinii nu-ţi fac nimic dacă te mişti mereu, zise primul-locotenent. Să fiu al dracului dacă n-aş fi preferat să dau ochii cu un rechin, decât cu bătrânul după ce l-ar fi întrecut Ducele de fier Sammis la ridicarea drăgilor. Hai, Keith, dumneata şi cu mine trebuie să ne schimbăm hainele.

Willie îşi aruncă hainele leorcăite grămadă într-un colţ din magazie. Uitase complet de radiograma din buzunar. Şi acolo a rămas, transformată în pastă în hainele mototolite, în următoarele două zile de exerciţii.

Vremea era frumoasă şi noutatea diferitelor dispozitive de dragaj – electrice, acustice şi mecanice – contribuiră ca Willie să se simtă bine în tot restul misiunii, ca un spectator amuzat. În orele de cart pe puntea de comandă, Willie reuşise cu mare efort să se facă mai plăcut comandantului. Însuşindu-şi principiul lui Tom Keefer – „Cum aş face dacă aş fi un tâmpit?" – Willie se silise să se comporte ca un aspirant supraconştiincios. Stătuse ţeapăn privind spre mare toate cele patru ore de cart. Nu scosese o vorbă, afară doar când era întrebat sau ca să semnaleze că a zărit ceva pe mare. Chiar când obiectul zărit i se părea ridicol de semnalat – un buştean, o cutie de conserve, resturi de mâncare aruncate de pe o navă – el le anunţa grav, şi de fiecare dată comandantul îi mulţumea amabil. Cu cât îşi însuşea mai mult rolul de găgăuţă silitor, simţea că se face mai plăcut lui De Vriess.

În a treia zi, formaţia de nave se îndreptă spre apele mici

de lângă o coastă, unde dragă câteva mine oarbe. Până ce nu văzu mingile galbene de fier cu coarne, săltând pe valurile albastre înspumate, Willie nu reuşi să-şi dea seama că fantastica aparatură de cabluri şi flotoare mai poate servi şi la altceva decât ca prilej de curse contra cronometrului între comandanţii dragoarelor. Această parte a spectacolului îl interesă foarte mult. La un moment dat „Caine” era cât pe-aci să ciocnească o mină tăiată de „Moulton”. Willie îşi imagină ce s-ar fi putut întâmpla dacă mina ar fi fost încărcată şi începu să se întrebe dacă mai era cazul să aştepte încă şase luni până să apeleze la ajutorul amiralului.

Ultimul dragaj se termină cu două ore înainte de apusul soarelui. Mai era timp ca navele să se întoarcă la Pearl Harbour înainte de închiderea pentru noapte a plaselor antisubmarine, dacă s-ar fi îndreptat imediat spre port cu douăzeci de noduri. Din nefericire „Moulton”, care avea la bord pe comandantul divizionului, pierduse o dragă în ultimele clipe ale exerciţiului de ridicare şi fusese nevoit să piardă încă o oră ca s-o pescuiască, în timp ce celelalte nave aşteptau şi echipajele se frământau de nerăbdare. Când în fârşit „Moulton” îşi recuperă draga, soarele apunea. Cele patru bătrâne dragoare au fost nevoite să navigheze inutil în cerc, toată noaptea, dincolo de intrarea în canal.

În dimineaţa următoare când intrară în port, „Caine” şi „Moulton” fură legate la aceeaşi dană. Îndată ce se instală schela de trecere dintre cele două nave, Willie obţinu de la Gorton permisiunea să se ducă să-l viziteze pe Keggs.

De la primii paşi pe cealaltă punte de cart îl izbi deosebirea dintre cele două nave. Ca structură erau identice. Era totuşi greu de înţeles cum de arătau atât de diferit. Aici nu era nici rugină, nici pete de grund verde. Parapetele şi punţile erau vopsite într-un gri uniform şi curat. Saulele de la balustradele scărilor erau albe, ca noi. Manşoanele de protecţie din piele ale parâmelor erau de un

cafeniu natural lucios şi cusute strâns, în timp ce pe „Caine” erau roase, acoperite cu vopsea gri crăpată şi atârnau lăbărţat. Uniformele de pânză ale marinarilor erau curate şi cămăşile băgate cu grijă în pantaloni, pe când pentru „Caine” s-ar fi potrivit ca semn heraldic o poală de cămaşă fluturată în vânt. Willie constată că nu era neapărat necesar ca un DMS să arate ca nava lui; numai pentru proscrisul „Caine” era inevitabil să arate aşa cum era.

— Keggs? A, da, trebuie să fie în careul ofiţerilor, îi spuse ofiţerul de cart, elegant ca aghiotantul unui amiral.

Keith îl găsi pe Keggs la masa cu învelitoare verde, într-o mână ţinea o ceaşcă de cafea din care sorbea, iar cu cealaltă mânuia o maşină de descifrat.

— Alo, Keggs, băiatule! Întrerupe un minut, pentru Dumnezeu…

— Willie!

Ceaşca se ciocni cu zgomot de farfurie.

Keggs sări de la locul lui şi prinse cu amândouă mâinile mâna întinsă de prietenul său. Willie avu impresia că mâinile lui Keggs tremurau. Înfăţişarea prietenului său îl nelinişti. Uscăţiv fusese el şi înainte, dar acum părea că mai pierduse din greutate. Umerii obrajilor se ascuţiseră, iar pielea galbenă părea că se întinde cu greu ca să ajungă până la falcă. În păr apăruseră câteva fire albe pe care Willie nu le observase până atunci. Ochii erau înconjuraţi de cearcăne vinete.

— Ei, Ed, şi pe tine te-au aruncat la transmisiuni?

— Am înlocuit săptămâna trecută pe ofiţerul cu transmisiunile. Am fost ajutorul lui cinci luni…

— O, deja şef de serviciu? Ai mers bine.

— Nu face glume, zise Keggs fâstâcit.

Willie acceptă o cafea şi se aşează pe scaun. După ce flecăriră un timp, Willie îl întrebă:

— Eşti în noaptea asta de serviciu?

Keggs se gândi o clipă.

— Nu… în noaptea asta nu.

— Grozav. S-ar putea ca Roland să nu se fi îmbarcat încă. Să mergem la uscat să-l căutăm…

— Regret, Willie. Mi-ar face mare plăcere, dar nu pot.

— De ce?

Keggs se uită înapoi peste umăr. În imaculatul careu al ofiţerilor nu mai erau alţi ofiţeri. Spuse în şoaptă:

— Draga.

— Cea pe care aţi pierdut-o? Ce-i cu ea? Doar aţi pescuit-o.

— Toată nava e consemnată pe o săptămână.

— *Toată nava?* Şi ofiţerii?

Keggs dădu din cap:

— Toţi!

— De ce, pentru numele lui Dumnezeu? Cine era răspunzător de pierderea ei?

— Pe această navă, Willie, fiecare este răspunzător de tot ce se petrece… asta-i regula…

Dar deodată Keggs încremeni, sări în picioare şi luă de pe masă maşina de descifrat. Willie nu văzuse şi nu auzise nimic care să justifice acest act, afară de zgomotul înfundat al unei uşi trântite pe puntea de deasupra capului.

— Scuză-mă, Willie…

Keggs ascunse cu mişcări nervoase maşina de descifrat într-un seif, îl încuie şi luă o mapă cu radiograme descifrate care atârna de un cârlig din perete. Apoi privi fix spre uşa careului, înghiţind în sec. Willie se sculă de pe scaun şi se uită în aceeaşi direcţie, cuprins fără să-şi dea seama de o teamă neplăcută.

Uşa se deschise şi în careu intră un om uscăţiv, ţeapăn, cu păr blond rar, sprâncene unite şi o figură pungită ca o cicatrice.

— Domnule comandant, dânsul… dânsul este o cunoştinţă a mea, domnule comandant… de pe Caine”, domnule comandant, aspirantul Keith.

— Keith, repetă fără intonaţie Sammis întinzându-i mâna. Numele meu este Sammis.

Willie atinse mâna rece, care se retrase imediat. Comandantul Sammis se aşează pe scaunul pe care şezuse Keggs.

— Doriţi o cafea, domnule comandant? întrebă Keggs cu glas tremurat.

— Mulţumesc, Keggs.

— Radiogramele de azi-dimineaţă sunt gata, domnule comandant, dacă doriţi să vă uitaţi în ele.

Comandantul dădu din cap. Keggs sări să-i toarne repede cafea, apoi scoase telegramele din mapă şi i le prezentă Ducelui de fier una câte una, plecându-se uşor de fiecare dată şi murmurând câte un comentariu. Sammis controlă fiecare radiogramă şi i-o înapoie lui Keggs fără să spună nimic. Era tabloul valetului şi al stăpânului, aşa cum îl văzuse Willie numai în filmele de epocă.

— Nu văd numărul 367, observă Sammis.

— Tocmai o descifram, domnule comandant, când a venit prietenul meu. Pe trei sferturi era terminată. O pot completa în două minute, domnule comandant, chiar acum dacă doriţi…

— Ce fel de prioritate este asta?

— Întârziată, domnule comandant.

Sammis îi aruncă lui Willie o privire rece, ca şi cum atunci, pentru prima şi ultima oară de la strângerea de mână, lua act de prezenţa lui.

— Poţi aştepta până îţi pleacă vizitatorul, zise el.

— Vă mulţumesc foarte mult, domnule comandant.

Ducele de fier Sammis sorbi pe îndelete cafeaua, fără să se uite nici în dreapta nici în stânga, iar Keggs rămase tot timpul tăcut, în picioare, lângă cotul lui, ţinând respectuos în mână mapa cu radiograme. Willie stătea rezemat de perete, minunându-se. Comandantul se şterse uşor la gură cu batista, aprinse o ţigară la flacăra unei brichete placate

cu aur se ridică şi ieşi.

— *Banzai*[12] zise în şoaptă Willie când uşa se închise.

— Ssst!

Keggs îi aruncă o privire rugătoare şi se prăbuşi pe scaun. După câteva clipe zise încet:

— Ne poate auzi prin perete.

Willie îşi puse braţele compătimitor pe umerii încovoiaţi ai lui Keggs.

— Cum Dumnezeu, omule, te-ai putut lăsa îndobitocit în halul ăsta?

Keggs se uită la el cu un aer trist şi surprins.

— Comandantul tău nu-i la fel?

— O, nu. În felul lui e un gen de brută inferioară, dar Dumnezeule, ăsta e comic…

— Potoleşte-te, Willie, îl imploră Keggs uitându-se iarăşi înapoi peste umăr. Cum? Eu mi-am închipuit că toţi comandanţii sunt la fel…

— Eşti nebun, băiatule. N-ai mai fost pe altă navă?

Keggs clătină din cap.

— L-am prins pe „Moulton” la Guadalcanal şi de atunci suntem mereu în misiune. La Pearl n-am fost încă pe uscat.

— Nu există comandant care să mă facă să înghit maimuţăreli din astea, zise Willie printre dinţi.

— E un comandant foarte bun, Willie. Trebuie să-l înţelegi…

— Pentru aceeaşi raţiune ar trebui să-l înţelegi şi pe Hitler, zise Willie.

— Îndată ce voi putea, vin pe nava ta, Willie. Poate azi mai târziu.

Keggs îşi scoase maşina de descifrat din seif, cu aerul vădit că vrea să-şi reia lucrul. Văzând aceasta, Willie plecă.

Pe duneta ruginită şi vraişte a lui „Caine”, sta alături de

[12] Strigăt japonez de război.

ofiţerul de gardă o figură străină: un caporal de marină în uniformă impecabilă, ţeapăn ca un soldat de plumb; nasturii uniformei sclipeau în soare.

— Uite-l pe aspirantul Keith, zise ofiţerul de gardă Carmody către marinar.

Silueta ţeapănă făcu câţiva paşi de paradă spre Willie şi-l salută. Marinarul îi prezentă lui Willie un plic, adăugând:

— Cu salutări din partea domnului contraamiral Reynolds.

Willie deschise plicul şi citi o notă scrisă la maşină:

Aspirantul Keith este cordial invitat la recepţia dată în onoarea contraamiralului Clough, la locuinţa contraamiralului Reynolds, astă-seară la ora 20.00. Transportul se va face cu şalupa comandantului diviziei 20 motorizate, *care va sosi la „Caine” la ora 19,15.*

Căpitan H. Matson
din ordin.

— Mulţumesc, zise Willie.

Marinarul salută iarăşi ţeapăn, trecu prin toate formalităţile de părăsire a punţii cu mişcări sacadate de păpuşă animată şi coborî pe scara din bordul spre mare, într-o şalupă de comandament lustruită şi cu tendă din franjuri albe. Carmody semnaliză şefului şalupei permisiunea de plecare şi şalupa se îndepărtă cu zgomot lin.

— Dumnezeule, ce relaţii aveţi! zise omuleţul din Annapolis, trăgându-şi mustaţa şi uitându-se la Willie cu veneraţie.

— Linişteşte-te, îi zise Willie degajat. Sunt Franklin D. Roosevelt-junior călătorind incognito.

Se îndreptă agale spre teugă; privirea perplexă a lui Carmody îl făcea să se simtă bine dispus ca după şampanie.

Willie se duse la provă; o adiere răcoroasă flutura geacul albastru înstelat. Se aşeză jos pe punte, rezemai de

bastonul pavilionului şi se cufundă într-o analiză amănunţită a ultimelor scene. Cele văzute pe „Moulton” îi încurcau părerile făcute despre nava sa. În primul rând îl considerase pe De Vriess un tiran; dar în comparaţie cu Ducele de fier Sammis, comandantul lui era un leneş cumsecade. „Moulton” era însă un model de disciplină navală, iar „Caine” o joncă chinezească nenorocită. Totuşi spilcuita navă scăpase în apă o dragă; jonca ruginită întrecuse toate navele în exerciţiile de dragaj. Cum se împăcau aceste fapte? Să fi fost pierderea drăgii un fapt accidental fără importanţă? Să fi fost îndemânarea de lucru a lui „Caine” alt fapt accidental, datorat prezenţei pe navă a pescarului Maryk? Totul îi părea confuz în lumea hibridă a distrugătoarelor-dragoare. Îşi aduse aminte de cuvintele lui Tom Keefer: „marina e un plan de lucru elaborat de genii ca să poată fi executat de idioţi” şi: „întreabă-te cum ai face un lucru dacă ai fi un tâmpit”. Willie respecta mintea ofiţerului cu transmisiunile; îl auzise şi pe Maryk lăudându-i inteligenţa. Se hotărî să se conducă după aceste maxime până îşi va forma propriile lui păreri şi să facă pe…

— *Aspirantul Keith la raport în cabina comandantului, de urgenţă,* răsună din difuzor.

În timp ce alerga spre careul ofiţerilor, trecu repede în revistă motivele posibile ale chemării şi bănui că poate Carmody i-a spus ceva comandantului în legătură cu şalupa amiralului. Bătu vesel la uşa comandantului.

— Intră, Keith.

De Vriess, numai în pantaloni şi maiou, sta la masa de lucru şi privea încruntat la o listă lungă cu titluri de radiograme; unul dintre titluri era încercuit cu creion roşu. Lângă el sta în picioare Tom Keefer şi radiotelegrafistul care îi adusese lui Willie radiograma uitată în buzunar cu trei zile înainte. Radiotelegrafistul îşi răsuci bonetul în mâini şi-i aruncă aspirantului o privire speriată. Keefer clătină din cap.

Tabloul spunea tot. Ar fi dorit să dispară sau să moară.

— Willie, zise comandantul pe ton liniştit, fără asprime, acum trei zile nava a primit o radiogramă adresată nouă pentru executare. Am aflat pentru prima oară acest fapt interesant acum cinci minute, făcând controlul obişnuit al titlurilor de radiograme primite în timpul cât am fost în larg. Întotdeauna fac acest control după intrarea în port. Acest obicei plictisitor dă uneori rezultate bune. Aşa cum ştii, staţia de radio are ordin să trimită ofiţerului-descifrator toate radiogramele care privesc direct nava, chiar în clipa sosirii lor. Smith susţine că ţi-a dat radiograma încă de acum trei zile. Minte?

Radiotelegrafistul se grăbi să spună:

— Domnule aspirant v-am dat-o pe dunetă în timp *ce* se ridica draga. Amintiţi-vă.

— Da, Smith, mi-ai dat-o. Regret, domnule comandant. E vina mea.

— Înţeleg. Ai descifrat-o?

— Nu, domnule comandant, îmi pare rău, dar radiograma…

— Foarte bine, Smith, du-te la staţia de radio şi adu în pas alergător blancul.

— Am înţeles, domnule comandant.

Marinarul ieşi repede din cabină.

„Blancurile” erau foile pe care radiotelegrafiştii scriau toate radiogramele trimise navelor de război în larg. Se păstrau mai multe luni şi apoi se distrugeau. Radiogramele care priveau direct nava erau recopiate pe formulare separate. Un astfel de formular recopiat zăcea transformat în pastă în pantalonii lui Willie din magazie.

— Primul lucru pe care-l faci, Tom, zise calm comandantul, descifrezi această radiogramă mai repede decât tot ce ai făcut vreodată în viaţa dumitale.

— Aşa voi face, domnule comandant. Nu cred însă să fie în ea mare lucru privitor la noi. Probabil vreo modificare

ordonată de Biroul vaselor sau…

— Lasă, mai întâi să vedem…

— Da, domnule comandant.

În timp ce ieşea, ofiţerul cu transmisiunile îi şopti cu ton de reproş:

— Doamne, Willie!

Comandantul măsura cu paşi rari cabina îngustă, fără să-i dea atenţie lui Willie. În afară de faptul că-şi pufăia ţigara mai repede ca de obicei, nu arăta niciun semn de tulburare. După câteva clipe, în careul ofiţerilor începu să ţăcănească maşina de descifrat. Comandantul ieşi din cabină lăsând uşa deschisă şi se duse să privească peste umerii lui Keefer, în timp ce acesta descifra blancul lung şi alb. De Vriess luă textul descifrat din mâna lui Keefer şi-l citi atent.

— Mulţumesc, Tom.

Se întoarse în cabină şi închise uşa.

— Foarte rău că n-ai descifrat-o imediat, domnule aspirant. Ar fi putut să te intereseze. Citeşte-o.

Comandantul îi întinse textul descifrat.

Locotenent-comandorul William H. De Vriess detaşat după predarea comenzii. Se prezintă pe calea aerului la Biroul personal pentru viitoarea însărcinare. *Aprobat prioritate gradul doi*. *Instructajul locotenent-comandorului Philip F. Queeg a fost suspendat şi preia imediat comanda*.

Willie înapoie comandantului radiograma.

— Regret, domnule comandant. A fost din partea mea o neglijenţă şi o stupiditate de necrezut. Nu ştiu ce-aş mai putea spune, domnule comandant, afară doar că…

— Ce s-a întâmplat cu radiograma pe care ţi-a dat-o Smith?

— Este încă în buzunarul unor pantaloni murdari. Smith mi-a dat radiograma în timp ce domnul locotenent Maryk se ducea înot să recupereze flotorul. Am băgat-o în buzunar şi… bănuiesc că, foarte preocupat de recuperarea flotorului, am uitat complet de ea…

Cuvintele îi sunară atât de absurde, încât se înroşi.

De Vriess îşi sprijini o clipă capul în mână.

— Îţi dai seama, Keith, cât de gravă poate fi rătăcirea unei radiograme?

— Da, domnule comandant.

— Nu sunt sigur că-ţi dai seama.

Comandantul îşi trecu mâinile prin părul blond ciufulit.

— Se putea ca din cauza asta nava să nu execute o misiune de luptă… cu toate urmările pe care o astfel de omisiune le-ar fi implicat. Îţi dai seama, cred, că întreaga răspundere pentru o astfel de omisiune ar fi căzut asupra mea în faţa curţii marţiale.

— Ştiu, domnule comandant.

— Ei bine, cum înregistrezi dumneata acest fapt?

— Cu hotărârea fermă de a evita să se mai repete vreodată.

— Oare?

Comandantul ridică de pe masă un teanc de formulare lungi, galbene.

— Ca o coincidenţă, poate nefericită, azi-dimineaţă am completat şi caracterizarea dumitale, o dată cu ale celorlalţi ofiţeri. După detaşare sunt obligat să le predau Biroului Personal.

Un fior de îngrijorare străbătu întreaga fiinţă a aspirantului.

— Cum crezi că ar trebui să afecteze acest incident caracterizarea dumitale?

— Nu sunt în măsură s-o spun, domnule comandant. Oricine poate face o greşeală…

— Sunt greşeli şi greşeli. Marginea de greşeală este îngustă în marină, Willie. Fiecare act pune în joc prea multe vieţi şi bunuri. Acum te afli în marină.

— Îmi dau seama, domnule comandant.

— Sincer vorbind, nu cred că-ţi dai seama. Cele petrecute mă obligă să-ţi fac o caracterizare nesatisfăcătoare. E ceva

foarte neplăcut, penibil. Caracterizările astea rămân pentru totdeauna la Biroul Personal. Orice este scris în ele devine parte integrantă din numele dumitale. Nu-mi place să distrug cariera navală a unui om, chiar când el o priveşte uşuratic.

— Nu o privesc uşuratic, domnule comandant. Am comis o greşeală gravă şi o regret din suflet. Mi-am exprimat acest regret clar, pe cât se poate arăta prin cuvinte.

— Cred că este cazul să revizuiesc caracterizarea dumitale, zise căpitanul.

Trase din teanc o foaie, luă creionul şi se pregăti să scrie.

— Pot să mai adaug ceva, domnule comandant? zise Willie.

— Desigur.

Comandorul îşi ridică privirea fără să lase creionul din mână.

— Redactaţi această caracterizare sub impresia proaspătă a incidentului. Este destul de grav, recunosc. Totuşi mă întreb dacă peste douăzeci şi patru de ore formularea dumneavoastră n-ar putea fi ceva mai îngăduitoare...

De Vriess zâmbi ironic în felul lui obişnuit.

— Un punct de vedere bun. Dar şi aşa am să mă mai uit o dată mâine peste toate caracterizările, înainte de a le preda furierului. Poate că atunci am să fiu mai indulgent, şi în acest caz voi face modificările necesare.

— Nu vă cer indulgenţă, domnule comandant.

— Foarte bine.

De Vriess scrise câteva rânduri cu scrisul lui mărunt şi surprinzător de îngrijit şi-i dădu foaia lui Willie. La rubrica „Observaţiuni generale” scrisese:

Aspirantul Keith pare să fie un tânăr inteligent şi capabil. Este la bord de mai puţin de două săptămâni. Promite să devină un ofiţer competent. Va trebui însă mai întâi să-şi

schimbe felul oarecum neglijent şi uşuratic de a-şi îndeplini îndatoririle de serviciu.

Deasupra acestor rânduri era un spaţiu în care era tipărit: *Consider acest ofiţer: Excepţional – Excelent – Bun – Mediocru. Necorespunzător.* De Vriess bifase semnul de la *Excelent* şi-l mutase la *Bun.*

În limbajul marinei, aceasta însemna un punct negru. Caracterizarea unui ofiţer era un instrument groaznic, pe care puţini comandanţi aveau tăria să-l mânuiască absolut sincer. Astfel că un ofiţer cu adevărat mediocru, în foaia de caracterizare era apreciat „excelent”. A califica pe cineva „bun” echivala cu a informa Biroul Personal că este o nulitate. Willie cunoştea acest mod de exprimare. La Comandamentul Suprem al Pacificului scrisese la maşină duzini de astfel de foi. Citi foaia într-o stare de tulburare şi mânie crescândă. Cu toată lauda vagă, caracterizarea însemna o înfierare abilă şi răutăcioasă care-i înăbuşea orice speranţă de reparare. Înapoie comandantului foaia, silindu-se să nu-şi trădeze emoţia.

— Mai aveţi să-mi spuneţi ceva, domnule comandant?

— Consideri nedreaptă caracterizarea?

— Prefer să n-o comentez, domnule comandant. Caracterizarea este atributul exclusiv al dumneavoastră…

— Datoria mea este de a prezenta Biroului o părere cât mai onestă. Această caracterizare nu este câtuşi de puţin nesatisfăcătoare, ştii bine. O poţi anula cu o altă caracterizare bună.

— Vă mulţumesc foarte mult, domnule comandant.

Willie tremura, stăpânindu-şi cu greu furia. Nu mai dorea nimic decât să părăsească imediat cabina. Simţea că De Vriess îl reţinea numai ca să se distreze pe socoteala lui.

— Pot pleca, domnule comandant*?*

De Vriess îl privi cu un aer de fals regret, şi cu obişnuita-i ironie.

— Este de datoria mea să te informez că în cazul în care socoteşti injustă această caracterizare, ai dreptul să o conteşti în scris.

— N-am nimic de adăugat, domnule comandant.

— Foarte bine, Willie. Caută să nu mai rătăceşti radiogramele adresate nouă.

— Am înţeles, domnule comandant.

Willie se întoarse şi puse mâna pe mânerul uşii.

— Un moment, te rog!

— Da, domnule comandant.

Comandantul azvârli foaia pe masă şi-şi legănă încet scaunul înainte şi înapoi.

— Cred că trebuie să examinez şi aspectul disciplinar.

Willie aruncă o privire necăjită de la comandant la foaia galbenă.

— După mintea mea mărginită, conţinutul caracterizării nu se potriveşte cu concluzia, zise De Vriess. Folosirea foii de caracterizare în scop punitiv vine în contrazicere cu sistemul de notare şi este strict interzisă de instrucţiunile departamentului marinei.

— E bine că ştiu, domnule comandant.

Willie consideră aceste cuvinte drept o provocare îndrăzneaţă, dar asupra lui De Vriess nu făcură nicio impresie.

— Te pun la popreală pe trei zile, Willie... exact timpul cât ai ţinut pe loc radiograma. Poate că asta o să-ţi scoată fumurile din cap.

— Regret, dar nu ştiu ee înseamnă această pedeapsă. Ce anume implică pentru mine?

— Consemnare în cabina dumitale, cu excepţia prânzurilor şi a necesităţilor naturale... Adică nu, adăugă comandantul, consemnarea în magazie ar fi o pedeapsă crudă şi neobişnuită. Fără îndoială. Să spunem că eşti consemnat trei zile la bord.

— Am înţeles, domnule comandant.

— Cred că asta-i tot.

Când Willie se întoarse să plece, un gând îi străbătu clocotul de mânie. Scoase din buzunar invitaţia amiralului şi i-o întinse lui De Vriess fără să spună nimic. Comandantul strânse din buze:

— Ei, ei, amiralul Reynolds. Grozave relaţii ai. Cum de-l cunoşti pe amiral?

— L-am cunoscut întâmplător în societate, domnule comandant.

— De ce doreşte să vii la această recepţie specială?

— Precis nu ştiu, domnule comandant.

Dar acest răspuns i se păru confuz şi adăugă:

— Cânt puţin la pian. Se pare că amiralului îi place.

— Cânţi la pian? N-am ştiut. Cânt şi eu puţin la saxofon, când sunt acasă. Îmi închipui că eşti un foarte bun pianist din moment ce te-a rechiziţionat amiralul. Mi-ar place să te aud o dată cântând.

— Cu multă plăcere, domnule comandant. Oricând doriţi.

De Vriess se uită zâmbind la invitaţie.

— A, deseară? Departe de mine gândul de a strica petrecerea amiralului. Să zicem că restricţia dumitale începe de mâine dimineaţă la ora 8. Este bine aşa?

— Cum hotărâţi, domnule comandant. Nu vă cer un tratament special.

— Bine, atunci rămâne aşa. Petrecere plăcută la noapte. Uită de necazuri.

— Vă mulţumesc, domnule comandant. Mai aveţi ceva să-mi spuneţi?

— Nu, asta-i tot, Willie.

Restitui aspirantului invitaţia. Willie se întoarse şi ieşi închizând uşa cu zgomot. Urcă în fugă pe scară şi se duse în magazie. Calea ce-i rămânea de ales era acum clară. Poziţia lui pe „Caine” era compromisă definitiv. Noul comandant va citi caracterizarea şi-l va considera un tâmpit iremediabil, nedemn de încredere... nu un tâmpit în sensul

în care vorbise Keefer, ci în sensul marinei. Nu-i mai rămânea decât să plece de pe această blestemată navă şi s-o ia de la capăt pe alta. Greşeala şi-o plătise cu afurisita aia de caracterizare. Îşi jură în sine: „Pot şi vreau să şterg această caracterizare. Aşa să-mi ajute Dumnezeul. Dar nu pe „Caine”. Nu pe „Caine”! Era sigur că amiralul îl va ajuta să se transfere. Marele om îl îmbrăţişase de mai multe ori după executarea în cor a cântecului *Cine-a pocnit-o pe Annie,* şi-i declarase că ar fi în stare să facă orice ca să-l aibă în permanenţă pe lângă comandamentul lui. „Spune-mi numai că vrei, Willie!” Glumise, dar Willie îşi dădea seama că în această glumă era şi un miez de adevăr.

Trase dintr-un sertar strâmb rolurile pentru ofiţeri şi calculă numărul de teme ce-i mai rămâneau de făcut. Petrecu restul dimineţii şi după-amiaza lucrând cu scârbă temele. După cină se prezentă în cabina locotenentului Adams, bărbierit, spilcuit şi îmbrăcat în ultima lui uniformă elegantă, spălată şi călcată de când era încă pe uscat.

— Solicit permisiunea să părăsesc nava, domnule locotenent.

Adams se uită la el cu simpatie. Privirea i se îndreptă spre cele patru teme din mâna lui Willie şi zâmbi.

— Se aprobă. Transmite amiralului afecţiunea mea.

Luă temele şi le puse în coşul de lucru.

Pe când urca scara spre puntea principală, Willie se întâlni cu Paynter care tocmai cobora cu mâinile pline de scrisori îndoite şi mototolite, îl întrebă:

— Ceva pentru mine?

— Pe-ale dumitale le-am aruncat în magazie. Toate sunt corespondenţă veche care ne urmăreşte de două luni prin Pacificul de Sud. Abia acum a dat de noi.

Willie se îndreptă spre pupă. Pe dunetă marinarii se îmbulzeau, în lumina de amurg, lângă subofiţerul însărcinat cu distribuirea corespondenţei şi, pe măsură ce erau strigaţi, li se înmânau scrisori şi pachete. La picioarele

poştaşului stăteau grămadă patru saci murdari din pânză de cort, plini cu corespondenţă şi colete.

În întunecata magazie îl găsi pe Harding culcat în cuşetă.

— Pentru mine n-a fost nimic, zise el somnoros. La vremea aceea nu eram pe borderoul poştal al lui „Caine”. Dumneata desigur erai.

— Da, ai mei au crezut că mă duc direct pe „Caine”… răspunse repede Willie prin semiîntunericul din cabină.

Aprinse becul. Erau câteva scrisori vechi, mototolite, de la May şi de la maică-sa şi alte câteva; de asemeni, un pachet plat terfelit care părea să fie o carte. Tresări observând pe pachet scrisul tatălui său. Desfăcu pachetul şi găsi o Biblie legată în negru, din care ieşea o foaie de hârtie şifonată cu câteva rânduri scrise de mână.

Ai aici, Willie, Biblia pe care ţi-am făgăduit-o. Noroc că am mai găsit un exemplar la magazinul de cărţi din spital; altfel aş fi fost nevoit să trimit să mi-o cumpere din oraş. Bănuiesc că Bibliile se vând bine în spitale. Dacă scrisul meu îţi pare neciteţ, aceasta e din cauză că îţi scriu stând în pat. Mi-e teamă că totul decurge ca la carte. Mă operează mâine. Chirurgul este bătrânul doctor Nostrand care cunoaşte prea bine situaţia şi nu ar trebui să mă mai păcălească. Apreciez totuşi optimismul lui, deşi e exagerat.

Aruncă-ţi, fiule, privirea pe Ecleziastele 9:10. Îţi las acest paragraf ca ultim cuvânt al meu către tine. Şi acum, nimic altceva decât adio şi Dumnezeu să te binecuvânteze.

Tata

Willie căută cu mâinile tremurânde pasajul din Biblie: *„Tot ceea ce mâna ta prinde să săvârşească, fă cu hotărâre, căci în groapa în care te vei duce nu se află nici faptă*, *nici punere la cale*, *nici ştiinţă, nici înţelepciune”*

Cuvintele erau subliniate cu linii tremurate de cerneală. Doctorul Keith scrisese pe margine: „E în legătură cu

serviciul tău pe „Caine”, Willie. Noroc bun.”

Willie stinse lumina, se trânti în cuşetă şi-şi îngropă faţa în perna înnegrită de funingine. Rămase multă vreme aşa, nemişcat, fără să-i mai pese că-şi şifonează ultima uniformă kaki spălată pe uscat.

Cineva intră şi-i atinse braţul.

— Domnul aspirant Keith?

Îşi ridică privirea.

Marinarul amiralului sta în poziţie de drepţi în uşa magaziei.

— Mă iertaţi, domnule aspirant, şalupa vă aşteaptă la schelă.

— Mulţumesc, zise Willie.

Se ridică în cot, ferindu-şi ochii cu mâna.

— Spune, te rog, domnului amiral că regret foarte mult, dar nu pot veni astă-seară. Sunt de serviciu.

— Am înţeles, domnule aspirant, răspunse mirat marinarul şi plecă.

Willie îşi înfundă iarăşi capul în pernă.

În dimineaţa următoare locotenentul comandor Philip Francis Queeg se prezenta la bordul lui „Caine”.

PARTEA A TREIA

COMANDANTUL QUEEG

Comandantul Queeg înlocuieşte pe comandantul De Vriess

Stând în cabina lui, Willie scăpă importantul moment când comandantul Queeg puse pentru prima oară piciorul pe puntea lui „Caine”.

Willie îşi execută în chip eroic cele trei zile de consemnare. Comandantul De Vriess îi dăduse voie să circule pe navă, dar el se hotărî să nu se mişte din magazie decât pentru nevoile personale. La sosirea lui Queeg, Willie se afla în cuşeta lui, cocoşat deasupra resturilor unui prânz de dimineaţă murdar şi rece şi ştergea cu o bucată de pâine uscată ultimele urme galbene de ou. Era mândru de felul cum îşi ispăşea pedeapsa. Mâncarea, adusă agale de Whittaker prin culoarele navei, pe scări şi de-a lungul punţii principale, se răcise şi căpătase pe drum un strat gros de funingine. Willie avea impresia că aceste condiţii aspre îl întăreau văzând cu ochii. Se simţea viril şi matur. Două ouă reci şi negre nu însemnau un prilej de reacţie spirituală, totuşi spiritul prea tânăr al lui Willie reacţionă puternic, ca o gumă de cauciuc nouă. Whittaker îi mai adusese prizonierului şi cafea concentrată fierbinte de la bucătăria echipajului de lângă magazie. Willie greşea oarecum crezând că ceaşca de cafea fierbinte contribuie la procesul lui de maturizare.

Nimeni nu-l aşteptase pe noul comandant. Şalupa navei făcea cursa matinală obişnuită ca să ia corespondenţă şi un film, iar acum se afla la cheiul marinei. Jerpelitul şef al şalupei şi cele două ajutoare jegoase rămaseră cu gura căscată când Queeg se apropie de ei şi le ordonă politicos să-i încarce în şalupă lada de campanie şi valizele. N-avură

cum să-l înştiinţeze pe ofiţerul de cart despre prezenţa pasagerului lor, aşa că prima impresie pe care nava o oferi noului comandant fu aspectul ei neîngrijit de totdeauna.

Ofiţer de cart era aspirantul Harding şi tot el era de cart la schelă de la patru la opt dimineaţa, pentru simplul motiv că locotenentul Adams era sigur că nimic important nu avea să se petreacă în acele ore matinale. Harding era îmbrăcat într-o uniformă kaki şifonată şi transpirată şi cum, din nefericire, nu avea şolduri, centura jerpelită a revolverului îi atârna într-o parte, abia sprijinită pe fesă. Şapca era dată pe ceafă, ca briza să-i bată creştetul chel şi palid. Sta rezemat de mescioara de la schelă şi mânca fericit un măr, când văzu suind pe rampa schelei două mâneci albastre cu două trese şi jumătate de aur, urmate de faţa şi trupul locotenent-comandorului Queeg. Harding nu se alarmă. Ofiţeri de acest grad soseau adesea la bord; în general erau ingineri navali specialişti, care veneau într-ajutorul vreunui mecanism vital de pe prăpăditul „Caine”. Puse mărul jos, scuipă seminţele şi se îndreptă spre schelă. Comandantul Queeg salută pavilionul şi apoi pe Harding.

— Cer permisiunea să vin la bord, domnule aspirant, zise el politicos.

— Poftiţi.

Harding răspunse cu un salut simplu, degajat, stil „Caine”.

Noul comandant zâmbi uşor şi-i spuse:

— Numele meu este Queeg.

Şi-i întinse mâna.

Harding luă brusc poziţia de drepţi, înghiţi în sec, îşi îndreptă centura, salută iarăşi şi încercă să apuce mâna întinsă, dar Queeg îşi ridicase deja mâna ca să-i răspundă la salut, aşa că Harding strânse în gol. După această neizbutită strângere de mână, Harding bâigui:

— Scuzaţi-mă, domnule comandor, nu v-am recunoscut…

— N-aveai cum să mă recunoşti. Nu m-ai văzut niciodată.

— Nu, desigur, domnule comandor… domnul comandant De Vriess nu vă aştepta, domnule comandor… nu vreţi să vă conduc la cabina domnului comandant? Nu sunt sigur că s-a sculat…

Se întoarse repede spre subofiţerul de la schelă, care se uita fix la Queeg ca şi cum încerca să-i citească în suflet.

— Du-te şi raportează domnului comandant că a sosit noul comandant…

— Am înţeles, domnule aspirant.

Subofiţerul Winston, şef de echipaj-secund clasa a doua, un om robust şi ambiţios, îl salută pe Harding, apoi se întoarse spre locotenent-comandorul Queeg şi-i trase un salut impecabil, după toate prescripţiile regulamentului de front.

— Bine aţi venit la bord, domnule comandor.

Şi dispăru într-o clipă în culoarul din tribord.

Harding aruncă o privire desperată în jurul dunetei şi ajunse la concluzia că era zadarnic să mai încerce să schimbe prima impresie a noului comandant despre „Caine”. Să zicem, se gândea ofiţerul de cart, că aş goni pe cei doi marinari pe jumătate goi care stăteau pe vine lângă un ghiordel şi curăţau cartofi? Că aş opri gălăgia pe care o făceau raşchetele de metal şi aş da ordin curierului de la schelă să adune foile de reviste care fluturau pe punte? Că aş întrerupe înjurăturile celor doi marinari care se făceau că repară o plută de salvare, dar în realitate erau pe punctul să ajungă la bătaie din cauza unei bucăţi de ciocolată aproape topită, găsită pe plută? Dacă aş lua toate aceste măsuri – ce-aş realiza? Mai rămâneau coşurile de varză împuţită şi grămadă de rufe murdare ale ofiţerilor; căştile scrise cu nume noi; roşii, puse la soare să se zvânte şi culcuşul murdar din veste de salvare în care dormise un marinar; şi dâra neagră de petrol aruncat de unul dintre bucătari, care acum se prelingea pe punte. „Caine” fusese surprins în intimitatea lui murdară şi orice ar mai fi făcut

acum era inutil. Mai bine să lase lucrurile să-şi urmeze cursul.

— Aţi călătorit bine, domnule comandor?

— Aşa şi aşa, mulţumesc. Am venit cu avionul de la San Francisco. Cam zgâlţâit.

Vocea şi manierele lui Queeg erau plăcute. Nu părea impresionat de dezordinea de pe „Caine” şi nici măcar nu lăsa impresia că o remarcase.

— Numele meu este Harding, domnule comandor, zise ofiţerul de cart. Sunt ajutorul primului-locotenent.

— Eşti de mult timp la bord, Harding?

— De aproape trei săptămâni, domnule comandor.

— Înţeleg.

Noul comandant se întoarse şi se uită atent la echipajul şalupei, care se lupta să-i urce bagajul pe scară.

— Cum se numeşte şeful şalupei?

Harding îl cunoştea numai sub porecla de Chiftea.

— Un moment, domnule comandor.

Se duse repede la mescioară, se uită în rolul cartului şi se întoarse foarte ruşinat.

— Dlugatch, domnule comandor.

— Nou venit?

— Nu, domnule comandor. Eu... adică toţi îi spunem Chiftea.

— Înţeleg.

Queeg se plecă peste parapet.

— Dlugatch, umblă atent cu valiza din piele de porc.

— Am înţeles, domnule comandor, se auzi de jos glasul şefului şalupei.

— Cred că ar fi bine să depozitaţi bagajele mele aici până când stau de vorbă cu domnul comandant De Vriess, se adresă noul comandant lui Harding.

— Am înţeles, domnule comandor.

— Caută să le fereşti de băltoaca aia de petrol, zise zâmbind Queeg.

— Da, domnule comandor, spuse Harding puţin îngrijorat.

Winston reapăru. În timpul executării ordinului primit de la ofiţerul de cart reuşise să-şi lustruiască ghetele şi să şterpelească un bonet alb curat. Sonetul era corect potrivit pe cap şi înclinat în faţă cât trebuia.

Îl salută reglementar pe ofiţerul de cart.

— Domnul comandant De Vriess vine imediat, domnule comandor.

— Foarte bine.

Harding răspunse la salutul neobişnuit al lui Winston cu un vag sentiment de ipocrizie.

De Vriess apăru din culoar, îl salută pe noul comandant şi-şi strânseră mâna afabil. Erau tabloul fidel al vechiului şi al noului: De Vriess fără cravată şi îmbrăcat neglijent în uniformă kaki decolorată, Queeg în ţinuta corectă cu guler alb tare şi barete de campanie noi.

— Ai luat gustarea de dimineaţă? îl întrebă De Vriess.

— Da, mulţumesc.

— Vrei să mergem în cabina mea?

— Perfect.

— Dă-mi voie să-ţi arăt drumul... sau poate cunoşti navele astea de 1 200 tone?

— Prefer să mă conduci dumneata. Le cunosc mai bine pe cele de tip „Bristol”.

Schimbară zâmbete amabile, după care De Vriess trecu înainte ca să-şi conducă succesorul. Când ajunseră la distanţa până la care nu se mai putea auzi, Winston îi spuse ofiţerului de cart:

— Pare om bun.

— Pentru Dumnezeu, zise Harding strângându-şi centura revolverului cu încă două găuri, hai să vedem ce putem face cu puntea asta.

Cei doi comandanţi şedeau pe scaun în cabina lui De Vriess şi beau cafea. Queeg, lăsat confortabil pe spate în scaunul

scund îmbrăcat în piele neagră. De Vriess, pe scaunul turnant de la masa de lucru.

— Cam neaşteptată toată chestia asta, zise De Vriess.

— Da, nu prea mi-a plăcut că am fost luat pe neaşteptate de la cursurile antisubmarine, zise Queeg. Îmi mutasem soţia şi familia la San Diego şi ne instalasem pentru şase săptămâni. Primul serviciu pe uscat în patru ani.

— Regret pentru soţia dumitale.

— E o femeie înţelegătoare.

— N-are încotro.

După ce sorbi o clipă tăcut din cafea, De Vriess îl întrebă:

— Eşti promoţia ’34?

— Treizeci şi şase, corectă Queeg.

De Vriess cunoştea acest amănunt. Cunoştea şi ordinea de clasificare în promoţie, vechimea în grad şi multe alte amănunte în legătură cu el. Dar era o notă de politeţe să pară că nu le cunoaşte. Era totodată un gest curtenitor, pentru că îl situa pe Queeg într-o promoţie mai veche. Aceasta subînţelegea că Queeg obţinuse comanda navei, deşi era tânăr.

— Pe cei din promoţia dumitale vă avansează acum destul de repede.

— Cred că au undeva nevoie urgentă de dumneata. Poate pe o navă nouă?

— Nu ştiu. Mai degrabă un depozit de aprovizionare prin Utah. Un loc fără apă.

— N-ai prea multe şanse pentru aşa ceva.

— Bănuiesc că nu.

De Vriess simulă un oftat de desperare. Ambii se învârteau precaut în jurul singurului punct care îi preocupa: de ce unul pleca de pe o navă învechită iar celălalt venea pe ea?

De Vriess întrebă:

— Ai făcut mult timp dragaj?

— Absolut de loc. Ar fi trebuit să mă trimită înainte la o

şcoală de dragaj. Bănuiesc că, dintr-un motiv oarecare, cuiva din Biroul federal i s-au aprins pantalonii în fund.

— În acest caz şi dumneata ştii cât am ştiut şi eu când am venit la bord. Nu prea mult... Mai doreşti cafea?

— Nu, mulţumesc.

De Vriess luă ceaşca lui Queeg şi o puse pe masă. Queeg băgă mâna în buzunar. De Vriess crezând că vrea să-şi scoată ţigările luă de pe masă cutia de chibrituri. Queeg scoase însă din buzunar o pereche de bile lucioase de oţel de mărimea bilelor cu care se joacă copiii şi începu să le rostogolească absent între degetele mâinii stângi.

— Îmi închipui că totul se reduce la o operaţie de remorcare, zise degajat Queeg.

— Cam asta-i tot, zise De Vriess şi mai degajat.

Întrebarea în legătură cu dragajul nu fusese însă întâmplătoare. De Vriess bănuise că Queeg a fost trimis pentru a i se încredinţa comanda divizionului de dragoare.

Dar acum înlătură această bănuială. Îi arătă o carte groasă albastră, terfelită, din raftul de deasupra mesei de lucru.

— Orice lămuriri le vei putea găsi în publicaţia Biroului navelor nr. 270 „Manualul pentru dragaj”. Ai putea într-una din zile să arunci o privire prin ea.

— Am citit-o, mi se pare ceva destul de simplu.

— O, sigur. Chestie de rutină. Băieţii de la pupă sunt grozav de pricepuţi. Iar primul locotenent Maryk este un adevărat as. Nu veţi avea nicio grijă. Chiar săptămâna trecută am făcut exerciţii cu rezultate foarte satisfăcătoare. Îmi pare rău că n-ai fost la bord.

— Maryk? întrebă Queeg. Ofiţer activ?

— Nu. În afară de dumneata, numai doi sunt ofiţeri activi. Dar după ritmul în care băieţii ăştia sunt trimişi la şcolile de radar şi mai ştiu eu unde, probabil că până în ianuarie vei avea un careu plin cu ofiţeri de rezervă.

— Asta înseamnă unul contra câţi?... Doisprezece?

— Zece… teoretic. Efectivul complet este de unsprezece. Am fost şi şapte şi după aceea am sporit. Acum vor fi unsprezece, socotindu-te şi pe dumneata.

Queeg se opri din rostogolitul bilelor şi începu să le bată încet în pumn.

— E un stat-major bun?

— Nu-i rău. Unii buni, alţii aşa şi aşa.

— Ai completat caracterizările lor?

— Da.

— Pot arunca o privire peste ele?

De Vriess ezită. Ar fi preferat ca în privinţa calităţii ofiţerilor să stea doar de vorbă, ca să poată trece repede peste lipsurile lor şi să sublinieze mai mult punctele bune. Încercă să găsească o cale diplomatică ca să-l refuze, dar nu-i veni în minte niciuna. Trase sertarul mesei de lucru.

— Dacă doreşti, răspunse De Vriess trecându-i succesorului teancul de foi lungi.

Queeg le parcurse tăcut pe primele trei, rostogolind bilele fără întrerupere.

— Foarte frumoase. Mai ales asta a lui Maryk. Pentru un rezervist…

— Unul dintr-o sută. E de meserie pescar. În marină se pricepe mai mult decât un şef de echipaj.

— Grozav.

Queeg continuă să citească foile. Le răsfoi repede, trecând peste calculele matematice ale punctelor şi uitându-se numai la caracterizarea generală dată de De Vriess fiecărui ofiţer.

De Vriess avea tot mai mult impresia că este complice la un fel de indiscreţie. Se simţi uşurat când Queeg îi înapoie foile calificative spunându-i:

— În general pare să fie un careu bun.

— Aşa cum cred că-l vei aprecia şi dumneata.

— Ce-i cu acest Keith?

— Nimic. Va fi un bun ofiţer. A avut nevoie de un picior în

fund şi i l-am dat. N-aş fi scris aşa dacă nu i-aş fi dat acest picior. Are bunăvoinţă şi un cap bun.

— De ce a avut nevoie de un picior în fund?

— A rătăcit o radiogramă. Nu una importantă, dar în principiu am considerat că, în momentul când abia îşi începe cariera, are nevoie să fie luat din scurt, ştii.

Queeg strânse din buze, apoi zâmbi:

— Cred că nicio radiogramă nu este lipsită de importanţă.

— Asta da, ai dreptate.

— Ofiţerul cu transmisiunile… Keefer… a observat greşeala.

— Keefer este foarte bun. Fireşte, niciun om nu e perfect. În treacăt fie zis, e un tip ciudat. O minte strălucită. Scriitor. A citit aproape toate cărţile din lume. Năzdrăvanul ăsta scrie un roman în orele libere…

— L-ai pedepsit pe Keith?

— L-am consemnat pe trei zile.

— Dar despre Keefer ce părere ai?

— Trebuie să lămuresc clar un lucru, zise De Vriess pe un ton plăcut dar ferm. Cred că amândoi au însuşiri ca să devină ofiţeri excelenţi. După ce se va căli puţin, Keith poate deveni un ofiţer excepţional. Cât despre Keefer, are suficientă inteligenţă ca să realizeze ceva în mod superlativ, dar este mai în vârstă şi preocupările lui sunt oarecum împărţite. Dacă-ţi asiguri loialitatea lui, va da tot ce are mai bun în el. Între altele, este un excelent ofiţer de cart în marş.

— Îmi face plăcere să aflu. Cum stăm cu carturile?

Peste ciocănitul înfundat al raşchetelor de metal se adăugă acum un zgomot nou, care venea direct de deasupra lor, provocat de hârşâitul şi zăngănitul groaznic ai unei alte echipe care raşcheta vopseaua. Queeg făcu o strâmbătură. De Vriess se ridică imediat, apăsă pe sonerie şi strigă în portavocea de alamă de la capul patului.

— Engstrand, spune blestemaţilor ălora din echipa de pe

punte să nu-mi mai huruie în cap!

Cei doi se priviră câteva secunde cu un aer de haz prefăcut, după care zgomotul încetă brusc.

— Foarte multă agitaţie, observă Queeg.

— Ori de câte ori suntem în port, băieţii de la punte se pun pe lucru. Singurul mijloc de luptă cu rugina.

— Mă întreb de ce? Ar trebui să o răzuie până ce dau de metal lucios şi neted, să-i dea apoi două vopsele bune şi în acest fel ar termina cu treaba asta pentru multă vreme.

— Nu mai există metal lucios şi neted, zise De Vriess. Punţile astea au luat prea multă apă sărată. Sunt pline de găuri. Rugina porneşte de la o gaură şi se întinde pe sub vopseaua nouă exact ca o boală de piele. Ce fac ei nu-i treabă rea. Raşchetatul vopselei este un exerciţiu sănătos. O bună parte din timpul mort al echipajului l-am redus punându-i să raşcheteze vopseaua.

— Cum manevrează nava?

— Ca orice distrugător. Execută toate manevrele necesare. Evident, nu se poate întoarce în loc ca noile distrugătoare de escortă. Dar poate fi manevrat destul de bine.

— Îl deranjează mult vântul de travers?

— Da, trebuie să fii atent la vânt.

— Echipele de la parâme sunt pricepute?

— Nicio grijă. Maryk i-a instruit foarte bine.

— Îmi place să le mânuiască repede.

— Şi mie. Ai manevrat distrugătoare?

— Da. Cred că am câteva milioane de ore ca ofiţer de cart în marş.

— Ce părere ai despre felul cum acostează şi aşa mai departe?

— Le-am văzut deseori făcând această manevră. Dai ordinele necesare şi aşa mai departe.

De Vriess îşi privi atent succesorul.

— Ai fost ofiţer-secund pe un distrugător de tip „Bristol”?

— Cam o lună. Am condus aproape toate celelalte servicii – era pe „Falk” – artileria, căldările, maşinile, transmisiunile. Tocmai trecusem ofiţer-secund când m-au trimis pe un portavion…

— Comandantul navei te-a lăsat de multe ori să manevrezi nava?

— N-am avut prea multe ocazii. De câteva ori.

De Vriess îi oferi o ţigară lui Queeg şi aprinse şi el una.

— Dacă vrei, zise degajat De Vriess stingând chibritul în aer, am putea să facem vreo două ieşiri cu nava înainte de a lua comanda. Aş putea să te asist la câteva acostări şi plecări de la chei, eventual câteva întoarceri forţate şi altele…

— Mulţumesc, nu-i nevoie.

De Vriess trase tăcut din ţigară de două ori.

— Bine. Sunt la dispoziţia dumitale. Cum doreşti să procedăm?

— Trebuie să văd publicaţiile oficiale şi să întocmim un proces-verbal de predare-primire, zise Queeg. Cred că am putea face asta cât de curând, azi de exemplu. Apoi aş dori să arunc o privire primprejur…

— S-o facem în cursul dimineţii.

— Presupun că toate situaţiile sunt la zi. Să vedem jurnalul de bord şi cel de război, jurnalul cocii, evidenţa rapoartelor arse, rolurile echipajului şi celelalte.

— Chiar dacă nu sunt încă la zi, vor fi gata până la predarea comenzii.

— Dar inventarul Titlu B?

De Vriess strânse din buze.

— Regret, dar trebuie să-ţi spun că e în neregulă. Te-aş înşela dacă aş spune altfel.

— Din ce cauză?

— Cauza este simplă. Şi anume, nava asta a navigat aproape o sută de mii de mile de la începutul războiului. Am trecut prin atât de multe avarii, acţiuni de noapte,

furtuni şi câte altele, încât jumătate din obiectele noastre Titlu B s-au dus şi nici măcar nu ştim unde dracu' s-au dus. Când scapi peste bord o pastică în timp ce tragi o nenorocită de navă de pe un recif sub atac aerian, nu mai faci înregistrarea în inventarul Titlu B. Ar trebui s-o faci, dar n-o faci.

— Bine, dar dacă am întocmi un inventar nou, iar pentru obiectele pierdute am trimite un proces-verbal de constatare, am scăpa de grijă.

— Sigur că da. Dar un inventar Titlu B ia două săptămâni. Dacă vrei să aştepţi până când îl întocmim, aş fi bucuros să-l fac…

— Pe dracu', nu pot aştepta, ca şi dumneata de altfel. Dacă văd azi publicaţiile oficiale şi celelalte dări de seamă, cred că mâine aş putea prelua nava.

De Vriess era încântat dar şi uimit. El îl preluase pe „Caine" de la fostul comandant în patruzeci şi opt de ore; dar fusese secund şi deci la fel de familiarizat cu nava ca şi comandantul. Queeg venea pe o navă de alt tip, de care habar n-avea. Normal era să iasă câteva zile în larg şi să observe întreaga aparatură a navei în acţiune. De Vriess îşi închipuise că predarea va dura o săptămână. Dar a discuta în astfel de circumstanţe era ceva cu totul străin de obiceiurile marinei. Se ridică.

— Foarte bine. Sunt încântat că-mi pot vedea soţia peste trei zile. Ce zici dacă am face repede un tur al navei, sistem Cook?

— De acord.

Queeg dădu drumul bilelor de oţel în buzunar.

— Dacă aş fi ştiut că vii, zise De Vriess, aş fi făcut o inspecţie de comandant şi aş fi lustruit-o puţin pentru dumneata. Băieţii ar fi scos ceva frumos, deşi poate nu-ţi vine să crezi văzând-o în halul ăsta.

— E destul de răcoare pentru Hawaii în acest anotimp, zise Queeg.

În după-amiaza aceea Willie Keith sta în cuşeta lui din magazie şi încerca fără succes să citească „Critica raţiunii pure” a lui Kant pe care o împrumutase de la Keefer. Era ros de curiozitate să vadă pe omul trimis să-l scape de tirania lui De Vriess şi se stăpânea greu să nu părăsească închisoarea pe care şi-o impusese singur. Citise aceeaşi pagină de peste patru ori, în timp ce mintea se străduia să-l reconstituie pe Queeg din descrierea făcută de Harding, aşa cum savanţii reconstituie pe oamenii cavernelor după o bucată de maxilar.

— Domn’ as’rant Keith?

Willie îşi ridică ochii şi la numai două degete în faţa lui văzu mutra tristă şi buzată a lui Whittaker.

— Da, Whittaker?

— Domn’ con’dant vă cheamă în careu.

Willie sări din cuşetă şi se îmbrăcă cu cea mai curată uniformă. În graba de a-şi schimba însemnele de pe guler îşi înţepă buricul degetului. Aşa că în clipa când intra în careul ofiţerilor încă îşi sugea degetul, un gest copilăresc foarte puţin potrivit cu această împrejurare. Cei doi comandanţi erau aşezaţi la masa cu învelitoare verde şi beau cafea.

— Aspirantul Keith, zise De Vriess pe un ton protocolar ironic. Locotenent-comandorul Queeg.

Noul comandant se ridică şi-i strânse mâna lui Willie zâmbindu-i prietenos. Într-o scurtă aruncătură de ochi îngrijorată, Willie înregistră aceste amănunte: un om mărunt, ceva mai scund ca el; uniformă albastră elegantă cu două barete de campanie şi o decoraţie de război; faţa ovala, plinuţă, aparent plăcută şi ochii mici apropiaţi; câteva şuviţe de păr roşcat pe creştetul capului aproape chel şi smocuri mai dese pe tâmple.

— Hello, domnule aspirant Keith, zise Queeg cordial, cu o notă veselă în glas.

Lui Willie îi plăcu de la prima vedere.

— Bună ziua, domnule locotenent-comandor.

— Willie, zise De Vriess, eşti în stare să întocmeşti un inventar al publicaţiilor oficiale şi un proces-verbal de predare-primire? Domnul comandor Queeg doreşte să-l aibă azi după-amiază.

— Desigur, domnule comandant.

— Dar, să nu omitem nimic.

— Nu, *domnule comandant.*

Willie îşi îngădui o subliniere vag dispreţuitoare. În prezenţa noului comandant autoritatea lui De Vriess începea să dispară.

— Bun.

Comandantul se întoarse spre succesorul său:

— Este la dispoziţia dumitale. Dacă-ţi mai pot fi de folos cu ceva, mă anunţaţi.

De Vriess intră în cabina lui şi închise uşa. Willie se întoarse spre noul său comandant. Nu-şi putu reţine un zâmbet răutăcios.

— Venirea dumneavoastră la bord îmi face plăcere, domnule locotenent-comandor.

— De ce? Mulţumesc, Willie, zise Queeg înălţându-şi sprâncenele şi zâmbind afectuos. Să începem, da?

În dimineaţa următoare echipajul se alinie pe teugă şi ceremonia predării comenzii se desfăşură după ritualul obişnuit. Ofiţerii se străduiseră mult să dea cu acest prilej echipajului o înfăţişare mai aspectuoasă. Dar în ciuda lustrului de pe ghete, a uniformelor de pânză noi şi a feţelor bărbierite, impresia generală era aceea a unui grup de vagabonzi proaspăt despăduchiaţi de Armata Salvării.

După ceremonie, cei doi comandanţi coborâră împreună. Cabina comandantului era plină până la refuz de bagajele celor doi ofiţeri. De Vriess se îndreptă spre masa de lucru. Deschise un mic seif, scoase câteva chei înşirate pe inel, împreună cu mai multe plicuri sigilate şi i le înmână lui

Queeg.

— Plicurile conţin combinaţiile de cifre pentru deschiderea seifului… Cred că asta-i tot.

Aruncă o privire în jurul încăperii.

— Îţi las un vraf de cărţi poliţiste. Nu ştiu dacă-ţi plac, dar asta-i tot ce pot citi. Mă distrag de la orice plictiseală. De altfel uit ce citesc de la o pagină la alta.

— Mulţumesc. Cred că un timp n-am să mă pot ocupa decât cu lectura publicaţiilor oficiale.

— Da, desigur. Şi acum… plec.

De Vriess îşi îndreptă privirea şi se uită în ochii succesorului. Queeg îşi încrucişă o clipă privirea cu a lui De Vriess şi-i întinse mâna.

— Succes pe o navă nouă.

— Dacă mi se va da. Dumneata, Queeg, ai aici o navă bună şi un echipaj excelent.

— Sper să fiu la înălţimea lui.

De Vriess zâmbi şi adăugă şovăielnic:

— Mă întreb dacă nu cumva consideri prea subiectivă aprecierea mea.

— O, înţeleg foarte bine, răspunse Queeg. Dumneata ai fost mult timp în prima linie…

— Nu, nu-i asta. Cu unele nave se pot realiza lucruri care nu-s posibile cu altele. Intre noi fie vorba, nenorocitele astea de găleţi ar putea fi topite şi transformate în lame de ras. Se clatină prea tare, căldările sunt găurite, maşinile demodate, iar oamenii stau îngrămădiţi ca animalele. Sunt singurele compartimente de cazane rămase în marină, unde oamenii sunt obligaţi să lucreze în asemenea condiţii. Dacă se întâmplă o defecţiune, explozia îi poate ucide pe toţi. Oamenii ştiţi în ce condiţii lucrează. Pare ciudat, totuşi celor mai mulţi dintre nebunii ăştia le place. Foarte puţini dintre ei au cerut să fie mutaţi. Dar trebuie lăsaţi să-şi facă treaba în felul lor. Când te uiţi la ei, ai zice că sunt un echipaj de derbedei. Dar dă-le prilejul şi vor fi la înălţime.

M-au ajutat în câteva situaţii critice…

— Mulţumesc pentru informaţie, zise Queeg. A fost pregătită şalupa ca să pleci?

— Cred că da.

De Vriess îşi strivi ţigara şi deschise uşa.

— Whittaker! Îmi dai o mână de ajutor la bagaj?

Willie se afla la schelă, încins cu centură şi pistol, când cei doi cambuzieri urcară cu bagajele urmaţi de De Vriess.

— Unde-i şalupa, Willie?

— O, am crezut că nu plecaţi înainte de ora patru, domnule locotenent-comandor. Am trimis-o adineauri la „Frobisher” să schimbe filmele. În zece minute e înapoi, îmi pare rău, domnule locotenent-comandor.

— Nu-i nimic. Lăsaţi bagajele aici, băieţi.

— Da, dom’le con’dant. Drum bun, dom’le con’dant.

— Să nu-i duceţi noului comandant cafea rece pe puntea de comandă.

— Nu, dom’le con’dant.

Tinerii negrii zâmbiră.

De Vriess puse piciorul pe lanţul balustradei şi privi peste port. În uniforma albastră arăta neobişnuit de impresionant. Marinarii care raşchetau vopseaua de pe dunetă priveau din când în când spre el şi vorbeau în şoaptă. Willie, jenat de tăcerea apăsătoare dintre el şi fostul său comandant, se simţi obligat să intre în vorbă:

— Ce simţiţi, domnule locotenent-comandor?

— Ce să simt? răspunse De Vriess fără să se uite la el.

— Acum, când părăsiţi nava după atâta timp… după cinci ani?

De Vriess întoarse capul şi-l privi rece.

— Cel mai fericit moment din viaţa mea, zise el posomorât.

— Vă urez să vi se dea o navă bună, domnule locotenent-comandor.

— Ar fi timpul să capăt una bună.

De Vriess se îndepărtă. Se duse agale spre pupă privind în jos. Din culoarul de la babord apărură lângă bucătărie câţiva adjutanţi şi subofiţeri. Se opriră privind la fostul comandant în timp ce acesta venea spre ei. Cel mai în vârstă dintre adjutanţi, un fel de butoi, cu faţa de culoarea şuncii şi burta revărsată peste centură, numit Budge, păşi spre el.

— Mă iertaţi, domnule comandant.

— Ce mai e?

Budge îşi scoase şapca slinoasă, lăsând să i se vadă capul chel, o răsuci în mâini şi o puse iar pe cap.

— Nimic, domnule comandant. Doar că unii dintre noi am contribuit mână de la mână şi am luat asta.

Scoase din buzunar o cutie plată şi lungă şi o deschise. Înăuntru era un ceas de mână de argint. De Vriess privi mirat la ceas, apoi la marinarii dimprejur care se agitau nerăbdători.

— A cui a fost ideea asta?

— A tuturor, domnule comandant.

— Ei bine, sunteţi toţi nişte nătărăi. Nu-l pot primi. E interzis de regulamentul marinei.

Budge se uită desperat la ceilalţi.

— Le-am spus eu, domnule comandant. Dar ne-am gândit că…

Un electrician înalt şi cu păr vâlvoi, numit De Lauche, se băgă în vorbă.

— Dumneavoastră nu vă ţineţi totdeauna de regulament, domnule comandant.

— Asta-i marea mea vină, zise De Vriess. Am fost prea mult timp pe o navă de derbedei.

Budge examină atent faţa severă a fostului comandant, răsuci încurcat cutia deschisă din mână, apoi o aşeză pe apărătoarea murdară a unui ventilator.

— Am avut cel mai bun gând, domnule-comandant…

Dăngănitul unui clopot şi tuşea astmatică a unui motor

anunţau că şalupa acosta lângă navă.

— Sprijiniţi-l, băieţi, pe noul vostru comandant, le spuse De Vriess. Şi voi, adjutanţi şi subofiţeri, faceţi să meargă toate cât mai bine pe navă. Asiguraţi disciplina oamenilor şi ajutaţi-i să capete repede pregătirea necesară…

Se întoarse spre Willie.

— Părăsesc nava, domnule ofiţer de cart.

— Da, domnule locotenent-comandor.

Schimbară saluturile de rigoare.

De Vriess puse mâna pe scară. Privirea îi căzu pe ceasul care lucea în soare.

— Ce vină am eu că un nătărău a lăsat un ceas în voia întâmplării…

Luă ceasul din cutie şi-l puse la mână.

— În definitiv, pot să iau şi eu o amintire de pe şandramaua asta. Unde mai pui că nu-i un ceas prost, zise el examinându-l atent. Cât este ora, domnule aspirant?

— Patru, domnule locotenent-comandor.

— Trei şi jumătate, mormăi De Vriess potrivind acele ceasului. Am să-l ţin mereu cu o jumătate de oră în urmă, vorbi el către marinari, ca să-mi aduc aminte de zdrenţărosul echipaj de pe „Caine”. Să-mi ducă cineva jos bagajul.

Începu să coboare scara şi nu se mai văzu. Apoi îi reapărură capul şi braţele. Privi în sus la marinari şi le trimise un salut.

— Mulţumesc, le spuse şi sări în şalupă.

Fură coborâte bagajele şi şalupa se îndepărtă. Willie o urmări, aşteptând ca De Vriess să mai arunce o privire de adio spre navă. Dar fostul comandant nu-şi mai în toarse privirea. Ultima oară când îl zări, sta plecat spre bancheta de sub tendă şi citea un roman poliţist.

— Atenţiune! strigă subofiţerul de la schelă.

Willie se întoarse şi luă poziţia reglementară. Queeg, în cămaşă şi pantaloni kaki, ieşea din culoarul de la tribord.

Fără uniforma albastră la două rânduri de nasturi arăta cu totul altfel. Avea umerii căzuţi şi surprinzător de înguşti, pieptul teşit şi stomacul bombat; fruntea îi era brăzdată de riduri şi tăiată la mijloc de trei cute verticale; privea cu ochii pe jumătate închişi ca şi cum se silea să vadă departe. Willie îl salută. Queeg se uită în jurul dunetei, făcându-se că nu-l vede gestul.

— A plecat şalupa?

— Da, domnule comandant.

— Willie, începând din acest moment nu mai eşti consemnat. Poţi să te consideri amnistiat.

— Vă mulţumesc, domnule comandant, zise Willie cu căldură.

Queeg se opri la măsuţa de lângă schelă şi-şi aruncă privirea încoace şi încolo, răsucind absent bilele de oţel în mâna stângă. Marinarii lucrau de zor, cu capetele plecate şi fără să vorbească. Queeg se uită la registrul de scară.

— Comandorul De Vriess n-a fost trecut în registru.

— Tocmai asta voiam să fac acum, domnule comandant, zise Engstrand, subofiţerul de la schelă.

— Foarte bine. Notează exact ora plecării.

— Am înţeles, domnule comandant.

Queeg îl urmări atent pe Engstrand tot timpul cât făcu menţiunea din registru. Pe spatele cămăşii albastre a lui Engstrand erau scrise cu vopsea roşie: *Ucigaşul Engstrand. Feriţi-vă!*

— Domnule aspirant Keith, zise comandantul.

— Ordonaţi, domnule comandant.

— Transmite schimbului dumitale ordinul că, pe timpul staţionării în Pearl, sentinela de la schelă trebuie să poarte uniformă albă.

Era uniforma sentinelei de pe „Moulton” şi de pe majoritatea distrugătoarelor văzute de Willie. Îi plăcu ordinul. „Caine” era reabilitat fără întârziere.

— Am înţeles, domnule comandant, răspunse repede

Willie.

Queeg începu să cerceteze din nou nava, răsucind necontenit bilele; între umerii căzuţi, capul se întorcea când încoace, când încolo.

— Bine. Transmite ordinul: adunarea tuturor ofiţerilor în careu la ora 16,30.

— Am înţeles, domnule comandant. Mă poate înlocui un adjutant? Voi mai fi încă de cart atunci…

— Au mai fost până acum de cart în port adjutanţii?

— Da, domnule comandant.

— Nu-i nevoie să te înlocuiască un adjutant. Eşti scutit de adunare.

Noul comandant de pe „Caine” se îndreptă spre culoarul din babord.

— la vreo doi încarceraţi, zise el fără să se întoarcă şi pune-i să cureţe cu terpentină porcăria asta.

Îi arătă cu mâna pata de petrol rămasă de dimineaţă.

— N-avem încarceraţi, domnule comandant.

— A-a?… Bine, atunci oameni de la punte. Pune-i să cureţe bine.

Şi comandantul Queeg se îndepărtă.

Noua ordine

La ora patru şi jumătate toţi ofiţerii de pe „Caine” şedeau în jurul mesei din careul ofiţerilor, cu excepţia lui Keith, a lui Gorton şi a comandantului. Keefer şi Maryk beau cafea. Ceilalţi fumau sau băteau cu degetele în postavul verde. Nimeni nu vorbea. Încăperea era neobişnuit de orânduită la acea oră din zi. Revistele şi romanele foileton erau aşezate în raft, iar piesele maşinii de descifrat, de obicei împrăştiate pe masă, nu se vedeau.

— Un moment ca ăsta, zise Keefer în şoaptă amestecând cu linguriţa în cafea, se numeşte în literatură o pauză fecundă.

— Las-o deocamdată mai moale cu conversaţia distinsă, Tom, îi şopti Adams.

— Observ doar că noul comandant are simţ teatral, zise Keefer. Îl aprob în totul.

— Termină, îi şopti Maryk în momentul în care clanţa de la cabina comandantului se răsucea.

Pe uşă ieşi Gorton, care privi de jur împrejurul mesei.

— Toţi prezenţi, domnule comandant, zise el prin uşa deschisă.

Queeg intră în careul ofiţerilor.

Ofiţerii se ridicară cu scârţâit de scaune. Ofiţerii de pe „Caine” nu mai făcuseră de un an acest gest de curtoazie; unii dintre ei nu-l făcuseră niciodată; dar acum toţi se ridicaseră instinctiv.

— Staţi jos, staţi jos, domnilor, zise Queeg pe un ton vesel şi plăcut.

Se aşeză pe un scaun, puse pe masă un pachet neînceput de ţigări şi un plic de chibrituri şi privi zâmbind în

jur, în timp ce ofiţerii se aşezau pe scaune. Desfăcu cu grijă pachetul, aprinse o ţigară şi scoase bilele de oţel din buzunar. În timp ce le sucea încet între degete, începu să vorbească. Din când în când îşi ridica privirea spre ei; altminteri, se uita în jos spre ţigări sau la bilele de oţel.

— Ei bine, domnilor, am socotit de cuviinţă că trebuie să ne cunoaştem. Vom fi camarazi de navă pentru multă vreme. Probabil că dumneavoastră vă puneţi întrebări în legătură cu mine, iar eu vă mărturisesc că sunt foarte curios să vă cunosc, deşi mi-am şi format câteva prime impresii foarte bune. Cred că am o navă minunată, cu un careu de ofiţeri excelenţi. Cred că vom avea o croazieră plăcută şi sper, aşa cum s-a exprimat comandorul De Vriess, să facem o vânătoare rodnică. Intenţionez să colaborez cu fiecare dintre dumneavoastră şi aştept şi din partea dumneavoastră acelaşi lucru. Există ceva care se cheamă loialitate de jos în sus şi ceva care se cheamă loialitate de sus în jos. Doresc şi aştept o perfectă loialitate de jos în sus. Dacă nu... ei bine... voi afla de ce, şi atunci o să văd ce trebuie să fac.

Râse vrând să arate că făcuse o glumă, iar ofiţerii de lângă el zâmbiră.

— Ei bine, există patru metode de-a face ceva la bordul unei nave: metoda bună, metoda greşită, metoda marinei şi metoda mea. Doresc ca lucrurile pe această navă să se facă după metoda mea. De celelalte metode să nu vă preocupaţi. Faceţi lucrurile după metoda mea şi ne vom înţelege... Bun... Vrea cineva să pună vreo întrebare?

Privi roată. Nimeni nu puse nicio întrebare. Dădu din cap, zâmbind satisfăcut.

— Ei bine, eu sunt un om al regulamentului, aşa cum vă va spune oricine mă cunoaşte. Cred că regulamentul are un anumit scop şi... că orice este în el are un scop. Când aveţi vreo îndoială, amintiţi-vă că pe această navă totul se face după regulament. Dacă vă conduceţi după regulament, nu

veţi avea obiecţiuni din partea mea. Dacă vă abateţi de la regulament şi pentru asta puteţi avea o sută de motive. Grozav de bune... veţi avea mult mai multe motive din partea mea. Şi eu nu-mi risipesc motivele la bordul acestei nave. E una din părţile plăcute ale faptului de a fi comandant.

Iarăşi râse şi iarăşi i se răspunse cu zâmbete. În timp ce asculta, Keefer fărâmiţa încet o ţigară.

— Doresc să vă reamintesc un lucru, continuă Queeg. La bordul navei mele executarea excelentă este normă. Executarea după normă înseamnă subnormă. Executarea subnormă nu este îngăduită. Apoi... Roma n-a fost clădită într-o zi, iar această navă a navigat fără mine un timp grozav de lung şi, cum spuneam... vă consider un careu de ofiţeri excelenţi. Dacă voi dori să schimb ceva în serviciul unuia dintre dumneavoastră, o voi face cât de curând. Până atunci veţi proceda în serviciile dumneavoastră ca mai înainte, reamintindu-vă, cum spun, că pe nava mea executarea excelentă este normă.

Keefer aruncă încet fărâmiturile ţigării în ceaşca de cafea.

— Ei bine, acum că v-am arătat faţa mea, urmă Queeg, voi da oricui posibilitatea să facă la fel... Nimeni? Bine. Atunci, începând de acum să avem carturi reglementare, dacă credeţi că în vreun fel n-aţi făcut carturi reglementare... Şi... să avem o navă reglementară. Şi... cum spun, reamintiţi-vă de loialitatea de jos în sus şi de loialitatea de sus în jos şi de executarea excelentă care să fie normă. Şi... cum spun... vă consider un careu de ofiţeri excelenţi şi pentru mine este o favoare de a face parte din acest careu... şi... şi s-o ţinem aşa. Şi... asta-i tot ce am să vă spun. Şi, vă mulţumesc şi râse iarăşi, un râs familiar care risipi orice urmă de severitate marţială din tot ce spusese până atunci, apoi continuă:

— ... şi tot ce merge pe uscat, să rămână pe uscat.

Se ridică luându-şi ţigările de pe masă. Ofiţerii se sculară în picioare.

— Nu vă ridicaţi, nu vă ridicaţi. Vă mulţumesc tuturor.

Intră în cabina lui.

Ofiţerii se uitau unul la altul. După un moment de linişte, Gorton întrebă:

— A reţinut toată lumea ce s-a spus?

— Când pleacă şalupa la uscat? întrebă Keefer.

— La ora 18, zise Gorton. Îmi pare bine că ai întrebat, pentru că la ora aceea vei fi de cart.

— Pe dracu! zise Keefer vesel. La ora aceea voi fi în şalupă. Am întâlnire cu un universitar care lucrează la Biroul informaţiilor militare. Ştie multe cuvinte de două silabe. Promite să fie o seară de înaltă intelectualitate, după ce-ai trăit pe „Caine”.

— Ei bine, în cuvinte mai scurte, te-ai ars, zise Gorton. Noi ordine pentru serviciul de cart. Patru ofiţeri la bord, ori de câte ori suntem în port. Eu ori comandantul, iar ceilalţi trei, dintre ofiţerii care fac de cart. După câte ştiu, acum e de cart serviciul dumitale.

Keefer se uită împrejur:

— Bun. Cine vrea să facă de cart pentru bătrânul Tommy?

— Te înlocuiesc eu, Tom, zise Maryk.

— Mulţumesc, Steve. Am să fac şi eu în locul tău…

— Îmi pare rău, băieţi, întrerupse Gorton. Nu-s admise înlocuirile.

Keefer îşi muşcă buza încruntat.

Barrow se ridică lustruindu-şi unghiile pe reverul hainei.

— Aş putea să iau cu mine în şalupă un dicţionar, Tommy, zise *el* afectat şi să scot cuvinte de două silabe. Tipa ştie să spună „noroc”?

Urmă un hohot general de râsete bărbăteşti.

— Ascultă, Burt, începu să pledeze Keefer. E absolut lipsit de sens să facem patru de cart. În afară de înregistrarea

zarzavaturilor sosite la bord, n-avem nimic de făcut. Fir-ar să fie! Nici în Tulagi n-am fost patru de cart, cu toate că „expresul de Tokio” venea în fiecare noapte.

— Tom, n-am auzit niciodată ceva mai convingător, zise Gorton. Argumentele tale mă mişcă până la lacrimi. Nu vrei să intri şi să-l convingi pe comandant?

Carmody căscă, îşi puse capul pe braţe şi zise somnoros:

— În noaptea asta marele roman american se va îmbogăţi cu un capitol nou…

Keefer se ridică, trase o înjurătură scurtă şi se duse în cabina lui. Luă volumul lui Marcus Aurelius din maldărul răvăşit de pe masă şi se trânti pe cuşetă. Citi vreo zece minute din stoicismele consolatoare ale împăratului roman. Gorton îşi băgă capul în cabină.

— Comandantul vrea să te vadă. Pune-ţi şaua şi prezintă-te în manej.

— Cu plăcere, bombăni Keefer sărind din cuşetă.

Comandantul Queeg sta în picioare lângă chiuveta din cabina lui şi se bărbierea.

— Hello, Tom, într-un minut sunt al dumitale.

Nu-l invită pe Keefer să ia loc. Şi De Vriess neglija această politeţe faţă de şefii de servicii. Dar ei îşi luaseră obiceiul să se aşeze fără să mai aştepte invitaţie. Keefer nu ştia cum ar merge asta cu Queeg. Se rezemă de cuşeta comandantului şi aprinse o ţigară ca să arate că nu era intimidat. Queeg continuă să-şi plimbe briciul pe fata săpunită, mormăind. Era numai în chiloţi. Keefer se amuza examinându-i înfăţişarea dizgraţioasă: piept alb teşit fără păr, stomac rotund puţin bombat, picioare sfrijite şi gălbejite.

— Păcătoasă lumină, zise Queeg chiorându-se la chipul lui din oglindă. Mare minune că De Vriess nu şi-a tăiat beregata.

— Putem să vă punem un bec mai puternic, domnule comandant.

— Nu cred că va fi necesar... Spune-mi, Tom, e părere ai despre ajutorul dumitale, Keith.

— Vreau să spun, ca ofiţer?

— Ei, mai are mult de învăţat, ca orice aspirant. Va fi însă un ofiţer excelent.

— Nu mă interesează ce va fi. Sunt de acord cu dumneata că în prezent e un băiat drăguţ, dar şi foarte imatur, în special, pentru funcţia de ofiţer cu publicaţiile oficiale.

Keefer se grăbi să răspundă:

— Domnule comandant, sunt sigur că Keith poate îndeplini această însărcinare în condiţii excelente...

— Ce pregătire are pentru asta?

— Pregătire?

— Înţeleg o pregătire de felul celei pe care ai făcut-o dumneata timp de cinci luni la şcoala de transmisiuni.

— Da, domnule comandant, dar nu e nevoie de aşa ceva ca să...

— A studiat manualul publicaţiilor oficiale?

— Presupun că la şcoala V-7[13] li s-au predat noţiunile de bază...

— Nu poţi presupune *nimic* în marină, Tom, zise Queeg tăios, întorcându-şi o clipă privirea spre Keefer. Ar putea da după-amiază un examen din acest manual?

— Fără să se pregătească?

— Dumneata ai putea?

— Sigur că aş putea, răspunse brusc Keefer cu tonul unui om jignit.

— De asta sunt sigur, zise Queeg amabil, în timp ce-şi clătea briciul. De aceea cred că trebuie să-ţi reiei funcţia de ofiţer cu publicaţiile.

— Dar, domnule comandant...

— Mai mult ca sigur, Tom, că băiatul habar n-are de

[13] Şcoala pentru aspiranţi de marină rezervişti.

îndosarierea arhivei secrete. Aşa se explică de ce publicaţiile secrete stau trântite în seiful ăsta claie peste grămadă. Şi mai sunt publicaţii secrete în staţia de radio şi pe puntea de comandă, fără să aibă pentru ele o singură chitanţă de custodie. Asta înseamnă după părerea *dumitale* o arhivă secretă?

De fapt asta era părerea lui Keffer. Willie moştenise o dezordine îngrozitoare, dar romancierul îi spusese râzând:

— Asta nu-i un cuirasat, Willie. Nu te mai gândi la mania chitanţelor de custodie. Suntem doar între prieteni pe „Caine”.

Iar aspirantul, de bună-credinţă şi neştiutor, îl crezuse.

— Bineînţeles, domnule comandant, răspunse Keefer, lucrurile ar putea să se prezinte ceva mai ordonat. Am să-l trag de mânecă…

— N-ai să faci nimic*. Îl înlocuieşti.*

— Domnule comandant, mă iertaţi, dar pe nicio navă din acest divizion nu există în acesta funcţie un locotenent plin… asta-i atribuţia accesorie a unui aspirant… întotdeauna a fost aşa…

— Bine, nu vreau să fiu nerezonabil. Cât timp crezi că-ţi va trebui ca să-l instruieşti pe Keith pentru această funcţie?

— În câteva zile, cel mult o săptămână, Willie va cunoaşte manualul pe de rost.

— Foarte bine. Rămânem la această soluţie.

— Am înţeles. Vă mulţumesc, domnule comandant.

— Să nu fiu greşit înţeles, zise Queeg. Până atunci doresc să preiei dumneata funcţia. Astă-seară.

— Cum! Adică să fac proces-verbal şi raport de primire? Şi după trei zile din nou în sens invers?

— Avem destul timp disponibil ca să îndeplinim această formalitate.

— Domnule comandant, un şef de serviciu care face şi de cart nu dispune de un timp nelimitat… Dacă doriţi o executare eficientă a principalelor mele însărcinări…

— Doresc executarea eficientă a tuturor însărcinărilor dumitale. Această treabă îţi va lua puţin din timpul dumitale de scris romane. De altfel nimeni dintre noi nu este la bord ca să scrie romane.

În cursul tăcerii înveninate care urmă, Queeg îşi desfăcu chiloţii lăsându-i să cadă pe podea. Apoi, îi împinse cu piciorul într-un colţ.

— Bun, zise el vesel, apucând un prosop, sper că pot să fac un duş fierbinte.

— Aveţi ceva împotrivă că scriu un roman, domnule comandant? vorbi Keefer cu glas rar, sugrumat.

— De loc, Tom, zise Queeg luând din dulap un halat de baie albastru deschis. O preocupare intelectuală în timpul liber este recomandabilă pentru orice ofiţer, ca un stimulent al clarităţii de gândire şi al agerimii.

— Excelent, zise Keefer.

— Bineînţeles, dacă serviciul dumitale este în orice privinţă pus la punct. Prin asta înţeleg toate rapoartele prezentate la zi, toate modificările publicaţiilor oficiale introduse în text, toată corespondenţa terminată, instruirea optimă a oamenilor, propria dumitale instruire desăvârşită şi în general toate aşa de perfect executate, încât să nu mai rămână nimic de făcut în orele libere. Până atunci cred că marina este prima dumitale îndatorire.

— Nu cred să fie mulţi ofiţeri în marină care să poată spune că serviciile lor se găsesc în această stare…

— Poate niciunul dintr-o sută. Un ofiţer obişnuit este fericit astăzi dacă reuşeşte să ţină pasul cu lucrul şi să aibă şase ore de somn pe noapte. Aceasta-i, cred, cauza că nu avem prea mulţi romancieri în marină, zise Queeg chicotind. Comandorul De Vriess te-a descris însă ca pe un om excepţional de capabil şi am toate motivele să sper că aprecierea lui a fost justă.

Keefer puse mâna pe mânerul uşii.

— Nu pleca aşa de repede, zise comandantul

despachetând o bucată de săpun. Aş vrea să mai stăm puţin de vorbă.

— Am crezut că vreţi să faceţi un duş, domnule comandant.

— Putem să vorbim şi aşa. Vino încoace… Ascultă, Tom, ce fel de radioascultare facem noi în prezent? strigă Queeg din cabina de duş, ca să se facă auzit prin zgomotul apei căzând pe podeaua de metal.

O discuţie în timpul unui duş era ceva nou pentru Keefer. Se făcu că nu aude. După o clipă comandantul se întoarse privindu-l aspru pe sub sprâncene în timp ce se săpunea între picioare.

— Ei?

— Nu vă pot auzi bine din cauza zgomotului pe care-l face apa, domnule comandant.

— Am spus ce fel de *radioascultare* facem noi?

Cu două ore înainte, radiotelegrafistul raportase ofiţerului cu transmisiunile că Queeg fusese în staţie şi-l iscodise amănunţit în legătură cu serviciul de radioascultare. Noul comandant se făcuse foc aflând că se limitau la recepţia emisiunilor locale ale portului. Aşa că Keefer îşi formulă cu grijă răspunsul.

— După sistemul practicat în Pearl Harbour, domnule comandant. Recepţionăm emisiunea portului.

— Cum!

Comandantul Queeg îl privi uimit.

— Dar comunicările prin Fox le urmărim?

Şi zicând aceasta, ridică piciorul şi începu să se săpunească pe dedesubt.

— Luăm benzile faxului de pe „Betelgeuse”. Ei îl urmăresc pentru toate distrugătoarele din port. Este sistemul practicat în port, strigă Keefer.

— Nu-i nevoie să ţipi. Te aud. Sistem practicat de cine? De distrugătoarele din aceeaşi dană cu „Betelgeuse”. Noi însă suntem la o oră distanţă de balenieră. Ce se întâmplă

dacă ne vine prin ei o radiogramă urgentă?

— Se presupune că ne-o transmit imediat prin postul de emisiune al portului.

— Se presupune. Presupune însă că nu ni-l transmit?

— Dar bine, domnule comandant, în felul ăsta se poate presupune că „Betelgeuse” sare în aer? Că *noi* sărim în aer? Trebuie totuşi să admitem un minimum de condiţii normale…

— În marină nu se poate presupune nimic. Scoate-ţi din cap ideea asta. Începând din acest moment, nimic nu se mai presupune pe această navă, nici cel mai mic lucru.

Se clăti de săpun şi închise duşul.

— Dă-mi, te rog, prosopul.

Keefer se execută.

— Şi acum ascultă, Tom, zise comandantul pe un ton mai amabil. În marină un comandant nu poate greşi decât o singură dată… o singură dată, atât. Ceilalţi abia aşteaptă ca eu să fac această singură greşeală. Dar n-am de gând să fac această greşeală şi nimeni de pe această navă nu o va face pe spinarea mea. Pot obliga echipa mea de radio să facă serviciul de radioascultare, chiar dacă pentru asta va fi nevoie de consemnarea pe şase luni şi retrogradarea tuturor până la gradul de marinar clasa a doua, ca să-i trezesc la realitate. Dar unui maimuţoi prost, care face radioascultare pe „Betelgeuse” nu-i pot face nimic. Aşadar, nu mai vreau să facă „Betelgeuse” radioascultare pentru mine. Vom avea propriul nostru serviciu de radioascultare şi-l vom face pe carturi şi vom începe să-l facem chiar de acum. E clar?

— E clar, domnule comandant.

Queeg se uită prietenos la Keefer.

— Spune-mi, nu vrei să mergi cu mine la club să ne distrăm puţin.

— Regret, domnule comandant. Conform noilor dispoziţiuni privitoare la cart, sunt obligat să rămân la bord.

— O, păcat, zise comandantul cu un aer de regret, ca şi cum amândoi erau victimele unei norme stupide. Atunci, altă dată. Ascultă, aş vrea să citesc într-una din zile romanul dumitale. E mult eroism înăuntru?

Râse cu înţeles, convins că ghicise. Keefer îl întrebă:

— Asta-i tot ce-a veţi să-mi spuneţi, domnule comandant.

— Asta-i tot, Tom, zise Queeg.

Ofiţerul cu transmisiunile se duse în cabina lui. Se trânti iarăşi pe cuşetă şi luă volumul lui Marcus Aurelius. Aprinse o ţigară şi trase adânc câteva fumuri repezi. Peste câteva secunde citea într-un nor de fum cenuşiu.

În noaptea aceea pe la unsprezece, Willie Keith se duse pe dunetă să-l caute pe Keefer. Subofiţerul de la schelă, spilcuit şi posac, îmbrăcat în uniformă albă, îi spuse că ofiţerul de cart inspectează parâmele de la provă. Willie se duse la provă, unde îl găsi pe Keefer stând pe o pătură îndoită, cu spatele rezemat de ancoră, cu picioarele atârnate peste bordaj şi cu centura pistolului trântită pe punte. Fuma şi privea în sus în noaptea neagră înstelată.

— Bună, zise Willie.

— Bună!

— Ocupat?

— Nu prea. Compuneam un sonet.

— Îmi pare rău că vă tulbur.

— De loc. Un sonet prost. Cu ce-ţi pot fi de folos?

— De trei ore tocesc manualul de publicaţii oficiale. Prima parte am memorizat-o.

— Ai lucrat bine.

— Aveţi ceva împotrivă dacă mă duc să-l vizitez pe prietenul meu de pe, „Moulton”?

— Du-te.

— L-am căutat pe domnul locotenent-major Gorton ca să-i cer voie, dar dormea.

— Pe dracu’, n-ai nevoie de aprobarea ofiţerului-secund

ca să faci o vizită în dană. Du-te.

— Mulţumesc. Succes cu sonetul.

În jurul unei mese din imaculatul careu al ofiţerilor de pe „Moulton” se aflau câţiva ofiţeri eu figuri deprimate. Unii citeau reviste iar alţii beau cafea. Keggs nu era printre ei. Willie se duse prin culoar la cabina lui. Dădu la o parte perdeaua verde. Prietenul lui sta la masa de lucru cu faţa lui lungă căzută peste un teanc de imprimate albastre şi sforăia. Lampa de masă îi lumina direct ochii închişi. Mâinile îi atârnau dizgraţios sub masă, iar încheieturile atingeau podeaua. Willie ezită o clipă; apoi îi atinse uşor umărul. Aspirantul sări speriat în picioare, gâfâind. Se uită o clipă îngrozit la Willie; recunoscându-l, îl salută cu un zâmbet trist, afectuos.

— Hello, Willie.

— De ce dracu’ studiezi imprimatele albastre? îl întrebă Willie.

— Urmez un curs de maşini.

— *Maşini?* Eşti ofiţer de punte.

— Comandantul a dat ordin ca toţi oamenii de la maşini să studieze puntea şi toţi oamenii de la punte să studieze maşinile. El zice că numai aşa devenim ofiţeri compleţi…

— Asta-i excelent, cu condiţia sa n-ai de condus un serviciu, să nu faci de cart şi pe deasupra să mai lupţi şi în război… Am crezut că putem face eventual o partidă de şah.

— Ce-aş mai vrea, zise Keggs prudent.

Se uită în culoar.

— Pe mal pare să fie linişte. Hai să jucăm.

Se duseră în careul ofiţerilor. Keggs luă o tablă de şah şi o cutie cu piese de plastic roşii şi negre.

— Când se întoarce? îl întrebă în treacăt pe un locotenent gras.

— Cred că nu înainte de miezul nopţii, mormăi locotenentul, tolănit aproape orizontal într-un fotoliu şi

privind plictisit într-un *Life* zdrenţuit.

— E grozav, Willie. Îmi pare bine că ai venit. Ascultă, dă-o dracului de treabă. Să bem câte un pahar.

— Sigur.

Keggs dispăru în bufet şi ieşi într-o clipă cu două sticle de la gheaţă.

— Mai doreşte cineva? întrebă pe cei din jur.

Cei mai mulţi dintre ofiţeri tăcură fără să-şi întoarcă privirile. Doi dintre ei se întoarseră spre el cu priviri inexpresive şi scuturară din cap.

— Dacă mai beau un pahar devin furios, zise cel tolănit în fotoliu.

— Tot consemnaţi sunteţi? îl întrebă Willie.

— Până duminică, răspunse Keggs.

— Când, probabil, o să primim ordin de plecare la Truk, ca să dragăm, zise cel tolănit.

În timp ce Willie aranja piesele de şah, Keggs trase o înghiţitură lungă.

— Grozav. Mă simt bine. Aveţi ceva împotrivă, băieţi, dacă deschid aparatul de radio?

Nimeni nu răspunse. Deschise şi nimeri peste un jaz îndrăcit.

— Grozav. În sfârşit nu mai e muzica havaiană. Pregăteşte piesele, Willie. O să te fac să-ţi pierzi până şi cămaşa. Ta-tatara-ta-ta, ta-tatara-ta-ta…

În timp ce cânta, dansa o jigă caraghioasă în unghiuri, cu coatele în afară şi braţele bălăngănite. Locotenentul din fotoliu îl privea cu un amestec de dezgust şi milă.

— E impresionant ce poate să facă o muzică dementă din prăpăditul ăsta.

Keggs se trânti pe scaunul din faţa lui Willie şi mută pionul roşu din faţa regelui.

— Ascultă, Willie, ţine minte. Când auzi buzzerul sunând de două ori, înseamnă că-i gata. Partida s-a terminat. Este semnalul de la schelă care ne anunţă că s-a întors la bord.

Dispari imediat, ca noi toţi de altfel. Dacă o iei prin culoarul din tribord, n-o să dai probabil peste el…

— Şi dacă dau peste el…

— Fă pe indiferentul, zise tare locotenentul din fotoliu. Fă-i bezele şi du-te mai departe fluierând *Ancorele sus.*

— Cum e noul tău comandant? îl întrebă Keggs.

— Deocamdată, o fiinţă omenească.

Doi ofiţeri căscară, se întinseră şi plecară în cabinele lor.

— E grozav, zise Keggs, scurgând ce mai rămăsese în sticlă. Ar trebui să facem asta mai des, Willie.

Uşa careului se deschise şi în încăpere intră Ducele de Fier Sammis, însoţit de Queeg. Keggs nu observă şi continuă să fie atent la joc. Mută un nebun şi se uită în sus râzând satisfăcut. După o clipă observă că ceilalţi ofiţeri erau în picioare, cu chipuri livide, cadaverice. Scoase un fel de nechezat jalnic, sugrumat şi sări în picioare răsturnând tabla de şah. Piesele săriră şi căzură cu zgomot pe podea.

— Domnilor, zise Ducele de Fier Sammis, dânsul este comandorul Queeg, noul comandant de pe „Caine”. Bună seara, domnule aspirant Keith.

— Bună seara, domnule comandor. Bună seara, domnule comandant, zise Willie.

— Îmi pare bine să constat că am un jucător de şah, spuse Queeg. Am dorit mereu să învăţ acest joc.

— E o relaxare minunată, zise Ducele de Fier. Păcat că cere prea mult timp. N-am mai jucat nicio partidă de la izbucnirea războiului. Constat însă că ofiţerul meu cu transmisiunile are şi momente libere, aşa că am să încep iarăşi să joc…

— Domnule comandant, toate descifrările din noaptea asta le aveţi pe masa de lucru, zise Keggs cu glas tremurat, iar astă seară am făcut două teme şi jumătate din cursul de maşini.

— Aţi putea întrerupe partida până când comandorul Queeg şi cu mine luăm o cafea proaspătă?

— Da, domnule comandant. Desigur, domnule comandant.

Cei doi comandanţi intrară în cabina lui Sammis. Keggs alergă la bufet şi ieşi cu filtrul de făcut cafea.

— Ce dracu'! Eşti şi cambuzier? zise Willie. Unde-i negrul vostru?

— Linişteşte-te, Willie. Sunt popotarul ofiţerilor. Pentru mine e mai simplu să fac asta decât să mă duc să scol din pat pe cambuzier, asta-i tot.

Începu să ridice de jos piesele de şah.

— Înţeleg că partida s-a terminat, spuse Willie.

— Din păcate, da.

— O să mai rămân să beau puţină cafea din asta… dacă bineînţeles îmi este permis să beau din aceeaşi oală cu zeii.

Keggs aruncă o privire îngrijorată spre cabina comandantului.

— Sigur, rămâi. Însă, Willie, te rog, nu mai spune vorbe d-astea… te aude.

După ce Willie se despărţi de Keefer pe teugă ca să se ducă pe „Moulton", ofiţerul cu transmisiunile rămase o clipă privind spre cer; îşi scoase din buzunar blocnotesul, creionul şi lanterna şi începu să scrie versuri. După câteva minute la provă apăru Maryk cu o figură întunecată. După ce-l salută posomorât pe Keefer, dădu deoparte capacul bocaportului îngust din faţa dispozitivului de ancorare, băgă mâna înăuntru şi învârti un comutator. Din bocaport răzbătu afară o fâşie de lumină galbenă.

— Ce vrei să faci în magazie la ora asta? îl întrebă Keefer.

— Inventarul Titlu B.

— Tot mai lucrezi la el? Stai jos o clipă, biet animal de povară.

Maryk se scărpină pe capul lui rotund şi tuns scurt, căscă şi acceptă o ţigară. Lumina care venea din magazie îi accentua cutele de oboseală de pe faţă şi pungile buhăite

de sub ochi.

— O să fie o treabă migăloasă, sper însă să o termin până vineri la ora 9. Ce faci... lucrezi la cartea ta?

— Scriu ceva scurt.

— Ar fi poate preferabil să întrerupi un timp treaba asta, Tom... cel puţin cât eşti de cart... până când se mai învecheşte noul comandant.

— Ce rost are, Steve cartul la schelă de la opt la miezul nopţii în Pearl Harbour? Era suficient să facă asta un subofiţer şi un curier.

— Înţeleg, dar păsăroiul ăsta vine proaspăt de pe un port-avion.

— Ce părere ai despre el?

Maryk trase din ţigara. Pe faţă i se aşternu o expresie gânditoare, plictisită. Avea trăsături urâte, dar nu antipatice: gura mare, nas mic, ochi căprui bulbucaţi şi fălci mari, rotunde. Capul masiv exprima putere şi hotărâre, atenuate acum de aerul perplex, în timp ce pe faţă i se citeau bunătate şi blândeţe.

— Nu ştiu ce să spun.

— Mai bun sau mai rău decât De Vriess?

— Comandantul De Vriess n-a fost un ofiţer rău, spuse Maryk după o clipă de tăcere.

— Pentru Dumnezeu, Steve, a comandat nava asta ca pe o magazie de rebuturi. Compară-l cu „Moulton”...

— Totuşi, manevra foarte bine nava.

— E adevărat, dar la asta se reduce să fii comandant? Cred că Queeg este medicamentul potrivit pentru „Caine”. Nu m-aş mira ca cineva din Serviciul Pacificului să fi cerut Biroului federal să trimită un tipicar afurisit care să facă ordine.

— Nu ştiu dacă poţi modifica peste noapte specificul unei nave. Sunt la bord de mai mult timp decât tine, Tom. Tot ce *a trebuit* să se facă pe această navă s-a făcut... poate nu după tipicul marinei, totuşi într-un anumit fel s-a făcut.

Nava merge, se duce oriunde i se dă ordin, oamenii de la tunuri trag excelent, maşinile stau în picioare, Dumnezeu ştie cum, de cele mai multe ori cu sârmă şi cu chewing-gum… şi totuşi de la izbucnirea războiului „Caine” a pierdut mai puţin timp cu reparaţiile decât oricare altă navă cu patru coşuri din câte cunosc. Ce vrea să facă Queeg? Să meargă treaba pe „Caine” după tipicul regulamentului şi nu după specificul lui. Atât. Înseamnă asta un progres? Ceea ce-l preocupa pe De Vriess erau rezultatele.

— Tipicul regulamentului este modul cel bun. Să ţinem seama de asta. Nu-mi place mai mult ca dumitale, dar ăsta-i adevărul. Risipa de timp, agitaţia fără rost şi felul de a lucra după ureche de pe „Caine” sunt simple bâjbâieli.

— Ştiu.

Expresia lui Maryk deveni şi mai perplexă.

O clipă fumară tăcuţi.

— Fireşte, regulamentul este modul cel bun, zise locotenentul-major, dar pe o navă bună. După regulament, „Caine” ar fi trebuit însă să fie în cimitirul de nave. Poate că pe această navă se lucrează nereglementar, pentru că însuşi faptul că mai pluteşte este nereglementar…

— Uite ce-i, Steve. Nedumerirea dumitale este şi a mea, numai că eu privesc dincolo de ea. Noi suntem nişte civili liberi şi ne ustură când ne vedem trataţi ca nişte sclavi muţi de către aceşti Queegi, care cum trec de buchea regulamentului se dovedesc a fi cei mai mari ignoranţi din lume. Nu uita un lucru. Din cauza războiului, ceea ce contează acum este regulamentul. Uite, să presupunem că la un moment dat, pe neaşteptate, supravieţuirea Americii atârnă de lustruitul ghetelor. Nu interesează de ce. Să presupunem că aşa ar fi. Ce s-ar întâmpla? Toţi am deveni lustragii de ghete, iar lustragiii profesionişti ar ajunge să conducă ţara. Ei bine, ce sentimente crezi că vor avea faţă de noi lustragiii? Umile? Da’ de unde! Îşi vor închipui că în sfârşit au intrat în drepturile lor… că pentru prima oară în

viaţa lor lumea acordă respectul cuvenit lustrageriei. Şi, desigur, ne vor tiraniza, vor constata că lustruim greşit, ne vor cicăli, ne vor sâcâi şi ne vor constrânge să lustruim ghetele după sistemul lor. Şi v*or avea dreptate. Ast*a-i povestea, Steve. Suntem la cheremul lustragiilor de ghete. Pe noi ne supără când ei se comportă ca şi cum noi am fi nişte tâmpiţi şi ei ar deţine toată deşteptăciunea. Faptul că dau ordine şi fac mare caz de ele ne indispune, dar este vremea lor. Nu va trece mult şi toate ghetele vor fi lustruite – războiul se va termina – şi ei vor fi iarăşi lustragii de cinci sau zece cenţi, iar noi vom privi înapoi şi vom râde de tot acest interludiu absurd, în concluzie, dacă vezi lucrurile la fel, nu-ţi rămâne altceva de făcut decât să fii filosof şi să accepţi drept firesc tot ce se întâmplă…

Subofiţerul de la schelă urcă în fugă pe teugă.

— Domnule locotenent Keefer, domnul comandant s-a întors la bord şi domnul locotenent Gorton doreşte să veniţi în cabina sa. Imediat.

— Gorton? Credeam că doarme.

— Chiar acum a telefonat din careul ofiţerilor, domnule locotenent.

Keefer se ridică şi se încinse cu centura, căscând.

— O criză de furie, fără îndoială.

— Nu te-a găsit la schelă, zise Maryk. Noroc bun, Tom. Nu uita de filosofia ta.

— Uneori mă simt atât de plictisit…

Maryk coborî repede în magazie.

În careul ofiţerilor Keefer îl găsi pe ofiţerul-secund în chiloţi, aşezat în fotoliu şi bând cafea cu o mutră somnoroasă, posomorâtă şi contrariată.

— Doamne, Tom, zise Gorton. Câte necazuri îţi poate pricinui un prieten într-o singură zi? De ce dracu’ nu erai la schelă când s-a întors la bord comandantul?

— Ascultă, Burt, zise Keefer, tu vorbeşti, care m-ai învăţat cum să fac de cart şi care ai dormit în fiecare

noapte de cart în port, până ai ajuns ofiţer-secund?…

Gorton făcu un gest brusc şi farfuria cu ceaşca de cafea de pe braţul fotoliului căzu jos. Cafeaua se vărsă pe podea.

— Domnule locotenent Keefer, nu discutăm acum decât despre cartul din noaptea asta şi fii atent ce ton foloseşti când vorbeşti cu mine.

— Potoleşte-te, Burt. Să ne înţelegem. N-am avut intenţia să te ofensez. Te-a pişcat bătrânul?

— Sigur că da. Oare nu mai judeci în timpul cât nu scrii afurisitul ăla de roman? Nu poţi fi ceva mai prudent în prima noapte cu un comandant nou la bord?

— Îmi pare rău. M-am gândit la asta, dar am stat de vorbă cu Steve şi am uitat să mă uit la ceas…

— În sfârşit, asta-i numai o parte. Ce dracu’ caută Keith pe „Moulton”?

Faţa lui Keefer făcu o strâmbătură de dezgust.

— O, Burt, asta-i prea mult. De când ofiţerii din serviciul care face de cart n-au voie să traverseze schela la vasul de alături?

— Dintotdeauna. Citeşte încă o dată ordinele privitoare la cart. De ce nu mi-a cerut voie mie?

— Te-a căutat în cabină dar dormeai.

— Bine, dar trebuia să mă scoale.

— Ascultă, Burt, dacă până astă-noapte cineva te-ar fi trezit din somn pentru o cerere atât de stupidă, s-ar fi pomenit cu un exemplar din cartea aia în cap.

— Noaptea asta este o altfel de noapte. Am revenit la ordinele privitoare la cart şi să nu glumim…

— Bine, bine, e destul de clar. Aşa după cum ştim…

— Deocamdată, zise Gorton privind în jos la ceaşca goală, eşti consemnat pe navă douăzeci şi patru de ore.

— Cum? se răsti Keefer. Cine spune asta?

— Eu. Ei, drăcia dracului! izbucni enervat ofiţerul-secund. Ce, nu-i suficient?

— N-ai nimerit-o. Dacă-ţi închipui că poţi să-mi aplici pe

neaşteptate dispoziţii care timp de doi ani au stat literă moartă în dosare şi să începi să mă pocneşti cu pedepse…

— Taci!

— Am o întâlnire mâine noapte. Este cea pe care am pierdut-o în noaptea asta şi n-am de gând s-o pierd iarăşi. Dacă nu-ţi place, spune-i comandantului că am trecut peste ordinul dumitale şi recomandă-i să mă trimită la curtea marţială…

— Măi, prostule, crezi că de plăcere te consemnez? Bagă-ţi bine în capul tău prost de rezervist că *începe frecuşul.* Voi fi omul urât de toţi. Asta-i. Sunt ofiţerul-secund al acestei nave şi-mi voi aduce la îndeplinire ordinele, auzi?

Un radiotelegrafist îşi vârî faţa palidă în careul ofiţerilor.

— Mă iertaţi, domnule locotenent Keefer, nu ştiţi unde aş putea găsi pe domnul aspirant Keith? Pare să nu fie aici…

— Ce-i?

— Urgenţă. Un ordin pentru „Caine”.

Keefer luă radiograma.

— Las-o la mine, Snuffy.

Radiotelegrafistul se retrase. Gorton întrebă:

— Cine-i expeditorul?

— Serviciul Pacificului.

Faţa posomorâtă a ofiţerului-secund se lumină.

— Serviciul Pacificului? Urgenţă? S-ar putea să fie escortă de convoi spre ţară. Descifreaz-o repede, pentru dumnezeu!

Keefer începu s-o descifreze. Abia descifrase vreo cincisprezece cuvinte când se opri, mormăi o înjurătură şi continuă apoi cu toată iuţeala.

— Ei, despre ce-i vorba? întreba ofiţerul-secund.

— Escortă de convoi, asta-i, zise calm Keefer. Dar ca direcţie te afli cam la 180 de grade……

— O, nu, se văită Gorton. Nu.

— Da, într-adevăr, zise Keefer. „Caine” pleacă la Pago Pago.

Cel mai straşnic remorcher de ţinte

A doua zi, puţin după răsăritul soarelui, Willie intră în cart pe puntea de comandă. Era o dimineaţă minunată, senină şi înmiresmată. Portul era albastru, iar colinele înconjurătoare din Oahu băteau într-un verde-galben spălăcit, presărate ici şi colo cu umbrele compacte ale norilor pufoşi care se adunau deasupra munţilor din nord şi se evaporau fără ploaie când ajungeau pe coasta însorită a insulei. Willie era ghiftuit de ouă proaspete şi de cafea. Bucuria vie care cuprinde echipajul unei nave în momentul plecării – indiferent unde – îl contaminase şi pe el. Pago Pago era o regiune aflată departe de zona de lupte, aproape tot atât de sigură ca şi Hawai, doar că se afla spre sud-vest; şi mai era şi ţara lui Somerset Maugham. Avea sentimentul că porneşte, în fine, spre o aventură romantică. Nu era totuşi exclus, se gândea el, să aibă întâlniri cu submarine şi deci prilejul să înceapă a se răscumpăra pentru lunile de pian din Pearl Harbour.

Comandantul Queeg se sui pe puntea de comandă ager şi surâzător, salutând amabil pe fiecare marinar şi ofiţer. Willie recunoscu sub braţul lui volumul albastru de format îngust „Pe puntea de comandă a unui distrugător”, manual de conducere a navei.

— Bună dimineaţa, domnule comandant. Toate parâmele sunt molate, domnule comandant, zise Willie salutând reglementar.

— A, bună dimineaţa. Mulţumesc, mulţumesc, Willie.

Queeg se plecă peste parapet, aruncând o privire la parâmele de legare. „Caine” era legat de „Moulton”, care la rândul lui era legat cu prova şi cu pupa de două

geamanduri. Cele două nave se aflau într-un colţ retras din West Loch, un intrând îngust al portului. În faţa, în spate şi spre tribord erau zone nămoloase cu fund mic. „Caine” avea doar câteva sute de iarzi de canal dragat ca să facă manevrele de ieşire din colţ.

— Tare strâmt, nu? zise Queeg jovial adresându-se lui Maryk şi lui Gorton, care şedeau alături de el pe aripa din babord a comenzii, aşteptând cu viu interes prima manevră a noului comandant.

Ambii ofiţeri aprobară dând din cap respectuos. Queeg strigă:

— Intraţi parâmele!

Frânghiile de manila veniră şerpuind la bord.

— Toate parâmele intrate, domnule comandant, comunică telefonistul.

— Buun!

Queeg îşi roti privirea în jurul timonei, îşi umezi buzele, trânti cartea pe scaun şi zise:

— Ei, s-o pornim. Ambele maşini încet înapoi!

Nava începu să vibreze şi totul se petrecu aşa de repede, încât Willie nu putu să-şi dea seama exact ce mergea rău şi de ce. Când „Caine” porni înapoi, gheara ascuţită a ancorei se frecă de-a lungul teugei[14] celeilalte nave, scrijelind-o, îndoind mai mulţi pontili[15] şi tăind din rădăcină alţi doi. Apoi, cu un hârşâit metalic groaznic, făcu o gaură zimţată în puntea lui „Moulton”. În acelaşi timp un tun de pe puntea centru mătură bordul lui „Moulton” trăgând după el două lăzi de muniţii şi o antenă care pârâi, trosni şi căzu în apă. Comandantul Queeg strigă o serie de ordine încurcate pentru timonă şi maşini. Coşurile vomitară valuri de fum negru, care se revărsară peste puntea de comandă. Urmară

[14] Construcție situată deasupra punții superioare la prora unei nave, în interiorul căreia sunt amenajate magazii și, mai rar, locuințe pentru echipaj.

[15] Stâlp de susținere în interiorul compartimentelor unei nave.

câteva momente de strigăte sălbatice şi alergături prim fum. Apoi totul luă sfârşit. „Caine” sta acum înţepenit cu pupa înfiptă adânc în nămolul din cealaltă parte a intrândului, înclinat cu aproape zece grade.

În liniştea înspăimântată care urmă, comandantul Queeg părea persoana cea mai puţin tulburată de pe puntea de comandă.

— Ei, ce să-i faci? Norocul începătorului zise el zâmbind şi privind în direcţia pupei. Domnule locotenent-major Gorton, du-te la pupă şi vezi dacă s-a produs vreo avarie.

Trimise un mesaj optic comandantului Sammis, scuzându-se de cele întâmplate. Ofiţerul-secund se întoarse după câteva minute păşind nesigur pe puntea înclinată şi raportă că nu este nicio avarie vizibilă în cocă, dar că elicele erau îngropate în nămol până la butuc.

— Buun. Puţină baie de nămol nu strică unei elice, zise el. Le mai lustruieşte puţin.

Privi în direcţia portului.

— Cred că ar trebui să trimit un raport telegrafic de eşuare la Serviciul Pacificului, domnule’ comandant, zise Gorton. Să-l…

— Poate că da, poate că nu, zise Queeg. Vezi remorcherul ăla? Colo unde arăt eu cu degetul? Fă-i un semnal optic de chemare.

Remorcherul făcu drum întors. Imediat, ieşi din canal lui principal şi intră cu maşinile în plin în West Loch. Se montă repede o parâmă de remorcare şi „Caine” fu despotmolit fără prea mare greutate. Queeg transmise prin megafon mulţumiri comandantului de pe remorcher, un şef de echipaj cărunt. Acesta îi fi cu semne cordiale cu mâna şi remorcherul se îndepărtă.

— Cu asta s-a terminat, Burt, zise amabil Queeg lui Gorton. Şi totodată s-a terminat şi cu raportul dumitale de eşuare. N-are niciun rost să alarmăm pentru nimica toată Serviciul Pacificului. Amândouă maşinile jumătate înainte.

Conduse cu încredere nava prin port până la bazinul de alimentare, unde pierdură o zi întreagă ca să ia combustibil, alimente şi muniţii. Rămase în picioare pe aripa din tribord a punţii de comandă, frecând tot timpul cele două bile de oţel între degetele mâinii drepte, cu coatele sprijinite pe parapet. În timp ce vasul venea la cheiul bazinului de alimentare, Queeg le trase o mare sperietură celor de pe puntea de comandă. Porni spre bazin în unghi ascuţit, cu cincisprezece noduri. Gorton, Maryk şi Willie se strânseră unul într-altul pe aripa punţii, în spatele lui, schimbând priviri speriate. O ciocnire cu pupa unui tanc din dană părea inevitabilă. Dar chiar în ultimele secunde Queeg comandă „pe drum înapoi”. „Caine” încetini scuturându-se îngrozitor şi veni la locul lui de acostare cu precizia de parcare a unui taxi din New York.

— Buun, zise Queeg în timp ce parâmele erau aruncate pe chei. Dublaţi toate parâmele. Stingeţi lampa pentru ţigări şi începeţi alimentarea cu combustibil.

Îşi băgă bilele în buzunar şi începu să se plimbe agale pe punte.

— Dumnezeule, ăsta-i un năzdrăvan din cale-afară, îl auzi Willie pe Maryk, şoptindu-i ofiţerului-secund.

— Totuşi, şmecher al dracului, zise încet Gorton. Ce spui de felul cum a evitat raportul de eşuare? De Vriess n-ar fi îndrăznit niciodată…

— De ce dracu’ n-a scos afară pupa înainte de a pleca de lângă „Moulton”? Cu vântul în bordul dinspre canal…

— Ei, Steve, prima lui ieşire în larg… dă-i voie…

În după-amiaza aceea Willie se întrerupse din descifrat ca să-i scrie lui May ultima scrisoare înainte de a pleca în misiune. O umplu cu vorbe drăgăstoase, mărturisindu-i cât de mult îi ducea lipsa şi lăudându-i curajul şi stăruinţa de a urma colegiul Hunter. Se simţi obligat să-i scrie şi despre Queeg, deşi până acum se limitase intenţionat la menţiuni vagi despre viaţa de pe „Caine”:

Noul nostru comandant este un om foarte ciudat, ca majoritatea ofiţerilor de carieră; cred că e omul de care nava are nevoie. Este un perfecţionist şi un şef exigent, adevărat ofiţer de marină din cap până-n picioare. Are totuşi o fire deosebit de plăcută. Pare să fie un marinar foarte cutezător, poate cam neexperimentat, dar plin de energie. În general, cred că nava a făcut un schimb fericit şi sper că starea mea de spirit se va modifica. Am fost într-adevăr foarte descurajat…

Un radiotelegrafist bătu în tocul uşii.

— Iertaţi-mă domnule aspirant. Ordin operativ de la Serviciul Pacificului. Chiar acum a sosit prin circuitul portului……

— Sigur. Dă-l încoace.

Willie îl descifră imediat. *Trimiteţi un raport scris explicativ referitor la eşuarea de azi-dimineaţă a lui „Caine” în West Loch. De asemeni, explicaţi de ce aţi omis raportul telegrafic de eşuare către comandant*.

Willie era foarte puţin dispus să apară în faţa comandantului Queeg cu acest mesaj neplăcut, dar n-avu încotro, îi duse textul descifrat în cabină. Queeg şedea în chiloţi la birou şi lucra aplecat peste un teanc de corespondenţă oficială. După ce citi ordinul sări în picioare cu un scârţâit puternic al scaunului. Privi lung la foaia de hârtie, în timp ce Willie căuta un motiv justificat să iasă din cabină.

— Cam tipicar acest Serviciu al Pacificului, nu, Willie?

Queeg se uită la el pieziş.

— Mă întreb cum au aflat, domnule comandant.

— Drace, nu-i greu de ghicit. Corcitura aia blestemată de pe remorcher, cum a ajuns acasă a raportat toată chestia. Cu siguranţă că era singura treabă utilă pe care a făcut-o într-o lună. Trebuia să mă fi gândit la asta…

Queeg luă bilele de pe masă şi începu să le rostogolească repede, cu ochii aţintiţi la ordin.

— Ei bine, să-i ia dracul! Vor un raport de eşuare. Îi vom da un raport de eşuare. Îmbracă-te reglementar, Willie, şi aşteaptă alături ca să-l duci personal. Probabil că din cine ştie ce motiv li s-a aprins fundul pantalonilor.

— Am înţeles, domnule comandant.

O oră mai târziu, în autobuzul şantierului care-l ducea spre Serviciul Pacificului, Willie nu-şi mai putu stăpâni curiozitatea de a afla cuprinsul raportului de eşuare. Plicul cafeniu era închis numai cu o agrafă de metal flexibilă.

Privi cu grijă în toate părţile, ca omul vinovat. Niciunul dintre pasageri nu se uita la el. Desfăcu cu grijă plicul, puse raportul în poală şi-l citi.

Eşuarea lui USS CAINE (DMS 22) West Loch, 25 septembrie 1943. Raport.

1. Zisa navă s-a împotmolit uşor în bancul de nămol din zisa zonă, la zisa dată, ora 0 932. A fost readusă pe linia de plutire de YT 137 la 1005. N-au fost nici accidente, nici avarii.

2. Cauza eşuării este neexecutarea la timp de către compartimentul maşini a ordinelor date de la puntea de comandă.

3. Comanda navei a fost preluată recent. Nivelul pregătirii la bord îl apreciem ca necesitând un program drastic de instrucţie, care să aducă performanţele echipajului la nivelul corespunzător. Acest program a fost instituit.

4. Se intenţionase a se trimite un raport de eşuare complet mâine dimineaţă prin curier. Nu s-a raportat telegrafic Serviciului Pacific deoarece am primit ajutor imediat, avarii n-au fost de loc, iar problema ni s-a părut rezolvabilă fără deranjarea inutilă a autorităţii superioare. Regretăm dacă această părere a fost eronată.

5. Se apreciază că prin programul intensiv de instrucţie instituit deja de actuala comandă, se va obţine repede nivelul de execuţie necesar şi că astfel de incidente nu se vor mai repeta.

Philip Francis Queeg

În noaptea aceea careul ofiţerilor de pe „Caine” organizase o petrecere la clubul ofiţerilor din şantierul naval, ca să serbeze plecarea din Pearl. Comandantul Queeg rămăsese cu ofiţerii săi cam o oră, după care plecă la o altă petrecere organizată de comandanţii de nave. Se arătase tot timpul vesel şi bine dispus, băuse mai repede ca oricare fără să se ameţească şi-i întreţinuse cu lungi istorisiri despre invazia în Africa de Nord. Buna dispoziţie generală mersese crescând. Willie era mai convins ca oricând că Biroul personalului trimisese un prinţ la bordul lui „Caine”, în locul puturosului şi acrului De Vriess. La trei dimineaţa se cuibări în cuşeta lui din magazie, cu simţământul că ambarcarea la bordul dragorului, cât va mai dura, avea să fie destul de plăcută.

Când abia mijea de ziuă, îl trezi din somn zgâlţâitul lui Rabbitt.

— Îmi pare rău, Keith, că deranjez un om mahmur, îi spuse ofiţerul de cart, dar chiar acum am primit un ordin telegrafic de la Serviciul Pacificului.

— Nu-i nimic, Rab.

Willie coborî plictisit din cuşetă şi se duse în careul ofiţerilor. În timp ce lucra la maşina de descifrat, Gorton ieşi în pielea goală din cabină, se postă în spatele lui Willie şi urmări căscând textul pe măsură ce ieşea din maşină. Cuvintele începură să apară unul după altul: *Plecarea lui „Caine” la Pago Pago contramandată. „Moulton” înlocuieşte pe „Caine” în misiunea de escortă*, *„Caine” rămâne la Pearl în misiune de remorcat ţinte. Va lua aparatura de remorcat ţinte de la baza de reparat ţinte.*

— Ce dracu’ mai e şi asta? zise Gorton. Ce-i cu schimbarea asta de macaz?

— Nu-i treaba noastră să ne întrebăm de ce, domnule ofiţer-secund…

— Cred că blestemata aia de eşuare e cauza…

Gorton se scărpină pe burtă.

— Bine, pune-ţi haina ignifugă şi dă-i-o comandantului.

— Credeţi că ar trebui să-l trezesc, domnule ofiţer-secund? Până la deşteptare mai este puţin…

— Sigur. Du-te imediat.

Willie dispăru în cabina comandantului, iar ofiţerul-secund aşteptă în careu plimbându-se şi muşcându-şi buzele. După două minute Willie ieşi zâmbind.

— Domnul comandant nu pare să fie neliniştit, domnule ofiţer-secund.

— Nu? Ce-a spus?

— Păi a spus exact aşa: „Asta-i minunat, minunat. Să nu-şi închipuie nimeni că mă poate scoate din sărite faptul că nu mai plec şi rămân aici, în Pearl Harbour. Cu atât mai bine”.

Gorton dădu nedumerit din umeri.

— Nu mai înţeleg nimic. În definitiv, dacă lui nu-i pasă, de ce mi-ar păsa mie?

Prin difuzor se auzi fluieratul strident al şefului de echipaj care vestea deşteptarea.

— Bun, e momentul să ne retragem, zise Gorton. Dacă mai intervine ceva, cheamă-mă.

— Am înţeles, domnule ofiţer-secund.

Willie plecă. Ofiţerul-secund se duse în cabina lui, se trânti în cuşetă ca un uriaş urs trandafiriu, şi adormi. O oră mai târziu îl trezi brusc buzzerul comandantului. Îşi puse pe el un halat de baie şi se duse în cabina lui Queeg. Îl găsi pe comandant în chiloţi, nebărbierit şi încruntat, stând picior peste picior pe marginea cuşetei.

— Burt, uită-te la telegrama aia de pe masă.

— Am văzut-o, domnule comandant, în timp ce o descifra Keith…

— O, ai văzut-o? Ei bine, asta-i ceva care trebuie să înceteze imediat. Nimeni, repet *nimeni*, în afară de mine şi de ofiţerul descifrator, nu va mai avea acces la telegramele care ne privesc, până când nu le dau eu voie. Este clar?

— Da, domnule comandant. Regret, domnule comandant.

— Buun, buun, acum ştii, bombăni Queeg. Ei bine, dacă ai văzut-o ce înţelegi din ea?

— Mi se pare că în loc să mergem la Pago Pago, vom remorca ţinte…

— Mă iei drept un idiot? Ştiu şi eu să citesc englezeşte. Ceea ce vreau să ştiu este ce înseamnă asta? De ce au schimbat ordinul?

— Şi pe mine mă frământă asta, domnule comandant. Dar după părerea lui Keith, dumneavoastră v-aţi arătat foarte satisfăcut…

— Drace, prefer să mai rămân în Pearl decât să mă plimb spre vest… dacă nu mai este şi altceva în afară de ce stă scris în telegramă. Asta mă întreb. Doresc să te îmbraci şi să te duci la Serviciul Pacificului. Caută să afli care-i dedesubtul.

— De la cine, domnule comandant… de la ofiţerul cu operaţiile?

— Nu mă interesează de la cine. Din partea mea, n-ai decât să te duci şi la amiral. Dar să nu te întorci fără să fi aflat *dedesubtul,* ai înţeles?

— Am înţeles, domnule comandant…

Clădirea birourilor comandamentului Serviciul Escadrilei Pacificului – era o construcţie albă de lemn, în formă de U, situată pe vârful unei coline în spatele unor antrepozite ale Şantierului Naval. Locotenentul Gorton îşi făcu apariţia acolo pe la opt şi jumătate, îmbrăcat în cea mai nouă şi mai curată uniformă kaki, strălucind din cap până-n picioare. Se

duse la biroul operaţiilor şi, nu fără presimţiri rele, se prezentă comandorului Grace, un ofiţer bătrân cu înfăţişare fioroasă, faţă roşie pătrată şi sprâncene albe groase.

— Ce pot face pentru dumneata, domnule locotenent-major? mormăi posomorât Grace.

Sorbea cafea dintr-o ceaşcă de carton. Părea că era acolo din zorii zilei.

— Domnule comandor, am venit în legătură cu telegrama 260040 către „Caine”.

Ofiţerul cu operaţiile luă un dosar cu telegrame scrise pe hârtie verde şi-l răsfoi.

— Ce-i cu ea?

— Vedeţi… domnule comandor… mă… mă întreb dacă aţi putea să-mi spuneţi de ce a fost schimbat ordinul nostru.

Comandorul Grace strâmbă din nas.

— Dumneata eşti comandantul?

— Nu, domnule comandor. Sunt ofiţerul-secund.

— *Ce?*

Ofiţerul cu operaţiile trânti dosarul cu telegrame pe masă.

— Ce dracu’ îşi închipuie comandantul dumitale când te trimite să mă chestionezi în legătură cu ordinul? Te duci înapoi şi-i spui comandantului dumitale… cum se numeşte?

— Queeg. Locotenent-comandorul Queeg…

— Du-te şi spune-i că dacă are vreo lămurire de cerut în legătură cu operaţiile, să vină în persoană, nu să-şi trimită subalternii. Este clar?

— Da, domnule comandor.

— Am terminat.

Comandorul Grace luă de pe birou o hârtie şi-şi încruntă sprâncenele albe şi groase, dându-i a înţelege că nu mai are ce discuta cu el. Gorton, obsedat de ordinul lui Queeg de a nu se întoarce fără să fi aflat *dedesubtul,* îşi luă inima-n dinţi şi mai făcu o încercare.

— Domnule comandor… mă iertaţi… nu cumva

modificarea ordinului are vreo legătură cu eşuarea noastră de ieri în West Loch?

La auzul vocii lui Gorton după ce convorbirea se terminase, comandorul Grace făcu o mină surprinsă ca la auzul unui nechezat de măgar în biroul lui. Se întoarse şi se uită fix la faţa lui Gorton timp de poate treizeci de secunde lungi. Apoi privirea i se îndreptă spre inelul din Annapolis de la mâna lui Gorton şi-l privi îndelung. După care se uită din nou fix la faţa lui Gorton, clătină din cap ca la ceva de necrezut şi continuă lectura hârtiei. Gorton ieşi pe nesimţite din birou.

Pe „Caine”, ofiţerul de cart Carmody îl salută şi-i spuse:

— Comandantul doreşte să vă duceţi în cabina lui în minutul în care vă întoarceţi la bord, domnule ofiţer-secund.

Gorton coborî şi bătu la uşa comandantului. Nu primi niciun răspuns. Bătu mai tare, apoi răsuci clanţa cu precauţie, crăpă puţin uşa şi aruncă o privire în camera întunecoasă.

— Domnule comandant! Domnule comandant!

— O, intră, Burt!

Queeg aprinse becul de la pat şi se ridică în capul oaselor, scărpinându-şi faţa ţepoasă. Se întinse spre raftul de deasupra cuşetei şi luă cele două bile de oţel.

— Ei, care-i dedesubtul?

— Nu ştiu, domnule comandant. Ofiţerul cu operaţiile n-a vrut să-mi spună.

— Ce?

Gorton îi expuse transpirând întrevederea cu comandorul Grace. Queeg privea posomorât la bilele rostogolite între degete.

— Şi asta-i tot ce-ai făcut?

— Nu ştiu ce-aş mai fi putut face, domnule comandant. Practic, am fost dat afară…

— Nu ţi-a trecut prin minte să tragi de limbă pe vreun

aspirant din comandament?

— Nu, domnule comandant.

Queeg se întoarse spre el şi-l privi o clipă fioros; apoi continuă să se uite la bile.

— Şi de ce n-ai încercat?

Gorton era depăşit de întrebare.

— Păi, eu… vedeţi, eu…

— Nu-mi place, zise comandantul după un moment de tăcere. Când trimit un ofiţer să afle *ceva,* mă aştept ca el să se întoarcă cu informaţia dorită şi să facă uz de orice subterfugiu ca s-o obţină… Am terminat.

Şi se culcă iarăşi. Gorton întrebă cu sfială:

— Vă duceţi dumneavoastră, domnule comandant? Vreau să aranjez transportul…

— Poate că da, poate că nu, zise Queeg. Nu-mi place să fiu pus în situaţia de a mi se vorbi ca unui aspirant din cauza prostiei oamenilor de la maşini.

Cineva ciocăni la uşă.

— Intră!

Urban, maestrul-timonier clasa treia, intră cu mapa pentru radiograme într-o mână şi bonetul ros în cealaltă. Uniforma de pânză era decolorată, iar bluza îi atârna afară din pantaloni. Era un marinar mărunt şi îndesat, cu faţa rotundă şi roşie, care exprima în permanenţă nedumerire.

— Mesaj optic de la Serviciul Pacificului, domnule comandant.

Comandantul Queeg luă mapa şi citi: *„Caine" iese în mare 29 septembrie 0600. Ia ţinte şi ordin operativ de la baza de reparat ţinte.*

— Buun, zise Queeg, punându-şi iniţialele pe telegramă şi restituind marinarului mapa.

— Vă mulţumesc, domnule comandant.

Urban ieşi repede.

— Şi acum, zise Queeg, ciocnind nervos bilele în pumn, mai este încă ceva care vreau să înceteze imediat, domnule

locotenent-major Gorton.

— Ce anume, domnule comandant?

— Ştii prea bine ce. De când regulamentul privitor la uniformă permite echipajului să poarte bluza afară din pantaloni? Sunt marinari, nu picoli filipinezi.

— Am înţeles, domnule comandant, zise Gorton resemnat.

— Am înţeles, domnule comandant! Ce dracu'! izbucni înfuriat Queeg. Vorbesc foarte serios, Burt. În programul zilei de mâine ai să aduci la cunoştinţă următorul ordin: *De acum înainte toate bluzele vor fi vârâte în pantaloni. Nerespectarea va atrage pedepse disciplinare severe*.

— Da, domnule comandant, zise Gorton. Pe nava asta oamenii umblă aşa de ani de zile. Nu ştiu dacă putem să-i schimbăm peste noapte...

— Asta-i *ordin*, zise Queeg, şi nu este nevoie ca marinarii să se schimbe peste noapte ca să execute un ordin. Dacă se ivesc dificultăţi, vom face câteva judecăţi la arbore şi, dacă este necesar, îi vom trimite la curtea marţială a navei şi, dacă este necesar, îi vom trimite la curtea marţială generală pentru nesupunere la ordin... dar poale de cămăşi afară din nădragi pe nava mea nu vor mai fi! Este clar?

— Da, domnule comandant.

— Şi mai doresc adunarea tuturor ofiţerilor în careu la ora 13.

— Am înţeles, domnule comandant.

Ofiţerul-secund ieşi închizând încet uşa.

Comandantul Queeg se întinse iarăşi pe pat şi rămase cu privirea aţintită în plafonul verde de deasupra capului; hârş, hârş, hârş, hârş, bilele de oţel se învârteau într-una în pumn.

Ofiţerii de pe „Caine" şedeau în jurul mesei verzi şi discutau în şoaptă: un cerc de feţe posomorâte şi perplexe.

— Două adunări în careu într-o singură săptămână, se

adresă Keefer lui Maryk care sta alături de el. De Vriess n-a ţinut două adunări în tot timpul cât a fost comandat.

— Ia-o mai încet, Tom, îi şopti Maryk.

— Doar mă mir, asta-i tot, zise Keefer foarte încet.

Din cabina lui Queeg ieşi Gorton.

— Comandantul, domnilor ofiţeri.

Toţi ofiţerii se sculară în picioare. Keefer se ridică alene, cu mâinile în buzunare. Queeg intră grav, cu capul plecat, frecând bilele cade obicei.

— Buun, buun, domnilor.

Se aşeză la masă, după care se aşezară şi ofiţerii. Queeg scoase un pachet de ţigări neînceput, îl desfăcu, luă o ţigară, o aprinse şi-şi aranjă cu grijă pe masă ţigările şi chibriturile.

— Domnilor, regret dar trebuie să vă spun că sunt nemulţumit, spuse el în cele din urmă privind pe sub sprâncene spre spaţiul gol de deasupra mesei.

Îşi plimbă o clipă privirea pe feţele celor dimprejur, apoi continuă să privească în gol.

— Sunt nemulţumit, domnilor, deoarece v-am spus că pe nava mea doresc ca executarea excelentă să fie regulă... şi... nu este regulă. Nu, nu este. Ştiţi cu toţii ce vreau să spun şi nu voi intra în amănunte ca să nu pun pe şefii de serviciu într-o situaţie delicată. Poate că unii dintre dumneavoastră cred că în serviciile lor executarea excelentă este regulă. În acest caz, nu mă adresez lor. Dar cei care se simt cu musca pe căciulă... să ia aminte. Asta-i. Şi acum, aşa cum ştiţi, această navă trebuia să plece la Pago Pago. Ei bine, nu mai pleacă la Pago Pago. Această navă rămâne la Pearl Harbour ca să remorcheze ţinte. Misiune frumoasă, uşoară şi plăcută. Singura întrebare este: de ce am fost favorizaţi atât de generos de către Serviciul Pacificului? Ei bine, ştiţi de ce, la fel de bine ca mine. Un ofiţer de marină nu discută ordinele. Le execută. Este exact ce intenţionez să fac şi eu, dar să nu credeţi că

glumesc!

Privi împrejur la feţele perplexe ale ofiţerilor.

— Buun! Are cineva de pus vreo întrebare? Nu? În acest caz presupun că ştiţi toţi foarte bine la ce mă refer, aşa-i? Buun. Acum aş vrea să vă atrag atenţia că modificarea ordinului nu se poate explica decât în două feluri. Sau Serviciul Pacificului a considerat că această navă este atât de excepţională încât merită o misiune plăcută... sau Serviciul Pacificului a considerat că această navă este atât de incapabilă încât n-ar fi în stare să execute o acţiune în prima linie. Poate cineva să dea o altă explicaţie? Buun... Şi acum, n-am să vă spun pe care din două o cred eu posibilă. Dar în cazul în care această navă nu este încă excepţională, trebuie să devină aşa al dracului de repede. Şi... am avut întâmplător ocazia să raportez la Serviciul Pacificului că manevra maşinilor acestei nave s-a dovedit a fi executată necorespunzător şi este foarte posibil ca din această cauză să fi fost modificat ordinul nostru. Dar, cum spun, un ofiţer de marină trebuie să execute ordinul fără să-l discute şi aşa va fi şi pe nava noastră!

Pe Keefer îl cuprinse un acces de tuse. Se aplecă peste masă: umerii i se zgâlţâiau convulsiv. Queeg îl privi plictisit.

— Scuzaţi-mă, domnule comandant, zise gâfâit Keefer, am tras greşit fumul.

— Buun. Şi, acum, doresc să vă reamintesc, domnilor, că un lucru care merită să fie făcut, trebuie să fie făcut bine... şi, în plus, pe această navă ce este greu se face imediat şi ce este imposibil se face ceva mai târziu şi... Şi, acum, misiunea noastră în următoarele săptămâni pare să fie remorcarea de ţinte. Ei bine, va trebui să fim cea mai straşnică navă de remorcat ţinte din câte a văzut vreodată marina şi... Şi, cum spun, trebuie să executăm ordinele fără să le discutăm, aşa că să nu ne pese de ce s-a petrecut. În măsura în care poate fi vorba de eşuarea navei, cred că nu sunt răspunzător de nivelul de pregătire pe care l-am găsit

pe această navă şi sunt sigur că Serviciul Pacificului va fi de acord cu mine în această privinţă, aşa că... asta-i. Sunt însă răspunzător de orice se va petrece de acum încolo pe această navă. N-am intenţia să fac nici măcar o singură greşeală şi... nu voi tolera ca cineva să facă vreo greşeală pe spinarea mea şi să ştiţi că nu glumesc. Şi... cred că mi-aţi înţeles gândul fără să mai intru în amănunte şi... a, da, ştiam că mai e ceva.

Privi împrejur şi întrebă:

— Cine-i ofiţer cu educaţia?

Toţi cei din jurul mesei se uitară nedumeriţi unul la altul. Gorton îşi drese glasul.

— Hm, hm. După câte ştiu, această însărcinare a avut-o ultima oară un aspirant Ferguson, ca o atribuţie accesorie. Mi se pare că după plecarea lui de pe navă n-a mai fost încredinţată nimănui...

Queeg clătină încet din cap şi câteva clipe frecă tăcut bilele.

— Buun. Domnule aspirant Keith, din acest moment, pe lângă celelalte atribuţii ale dumitale, vei fi şi ofiţer cu educaţia.

— Am înţeles, domnule comandant.

— Prima dumitale sarcină va fi să controlezi dacă fiecare om de pe această navă îşi bagă poalele bluzei în pantaloni.

Willie făcu ochii mari, surprins.

— Cât timp voi fi comandant pe această navă, nu vreau să mai văd fluturând poalele bluzelor. Mi-e indiferent ce măsuri vei lua. Poţi fi cât de aspru. Când vei ajunge la limită, te voi sprijini. Dacă vrem ca aceşti oameni să înceapă să se comporte ca nişte adevăraţi marinari, trebuie să-i facem mai întâi să arate a marinari. Vai de ofiţerul în cartul căruia văd un marinar cu poalele bluzei în vânt... şi vai de şeful serviciului de care ţine acest marinar... şi vai de ofiţerul cu educaţia. Nu glumesc... Ei bine, domnilor, cu aceasta închei şi... aşa cum spun... să facem ca execuţia

excelentă să fie regulă peste tot şi… are cineva de făcut vreo observaţie? Nu? Dumneata, Gorton? Dumneata, Maryk? Dumneata, Adams?…

Continuă aşa de jur împrejurul mesei, îndreptându-şi degetul arătător spre fiecare ofiţer. Unul după altul, ofiţerii clătinară din cap.

— Foarte bine. În acest caz consider că aţi înţeles toţi perfect şi că veţi sprijini cu tot zelul cele spuse de mine. Este adevărat? Şi… da, asta-i tot ce vreau să vă spun şi… şi nu uitaţi că în prezent suntem cea mai straşnică navă de remorcat ţinte din toată marina şi… şi să ne vedem mai departe de treabă pe navă.

Toţi ofiţerii se ridicară în picioare pentru ceremonia retragerii comandantului.

— Buun, buun, vă mulţumesc, le spuse el şi intră grăbit în cabină.

În cursul următoarelor două săptămâni, „cea mai straşnică navă de remorcat ţinte din toată marina” execută mai multe remorcări fără incidente.

În urma diferendului cu Serviciul Pacificului, Queeg îşi schimbă izbitor felul de a conduce nava. Impetuozitatea şi imprudenţa iniţială dispărură, preferând să facă manevre migăloase de intrare şi ieşire din bazin, calculate la milimetru. Aceste precauţii exagerate încercau greu nervii echipajului, obişnuit cu îndemânarea şi precizia degajată a lui De Vriess. În schimb, nu se produseră nici abordaje şi nici eşuări.

Willie Keith afişă în careul echipajului un anunţ lung intitulat: *Educaţie – Ţinută marinărească îngrijită ca mijloc de ridicare a nivelului educativ.* În cinci paragrafe de proză curgătoare cerea marinarilor să-şi bage poalele bluzelor în pantaloni. Spre marea lui mirare apelul fu ascultat. Fluturările de poale dispărură. Sentimentul mândriei de autor îl făcu să-şi recitească de nenumărate ori anunţul.

Ajunse la convingerea că este dotat cu un dar literar care poate mişca sufletele oamenilor. Era însă o convingere optimistă. Echipajul, prudent, ştia bine de unde venea ordinul şi evita să se pună rău cu noul comandant. „Caine” trecea printr-o perioadă de zile bune: o prelungire a şederii în Pearl Harbour era visul tuturor marinarilor de pe distrugătoarele din Pacific. Aceasta însemna fructe proaspete în cambuza navei, şi lapte, şi smântână, şi fripturi, şi chefuri noaptea în barurile şi locurile dosnice din Honolulu. Nimeni nu dorea ca, de dragul unei bluze ieşite afară din pantaloni, să fie consemnat pe navă.

Necazul începu dintr-o dimineaţă ceţoasă. Comandantul Queeg veni pe puntea de comandă în zori şi nu văzu decât o întunecime albastră, întreruptă ici şi colo de luminile palide ale lămpilor din bazin. Aerul era umed şi mirosea a mucegai.

— Fir-ar a dracului de treabă, bombăni comandantul. La posturile de plecare! Pornim după ce trece porcăria asta. O s-o împrăştie soarele.

Dar albastrul întunericului se transformă în cenuşiu deschis, apoi în alb cu burniţă, canalul răsuna de mugetele lugubre şi nervoase ale sirenelor de ceaţă, iar ceasul se făcu opt şi un sfert. De pe puntea de comandă abia se mai zăreau gruiele de la pupă; dincolo de ele era o ceaţă de nepătruns. De o oră comandantul Queeg măsura în sus şi în jos puntea de comandă bombănind.

— Gata de plecare, zise în cele din urmă nervos.

„Caine” începu să manevreze în canal cu pupa înainte şi cu maşinile foarte încet, dând mereu semnale de ceaţă. Bazinul era învăluit într-o perdea de ceaţă. Nava naviga orbeşte în neantul de abur, când deodată semnalele de ceaţă din jurul ei deveniră mai puternice. Mugetele şi ţipetele veneau din toate părţile, dar de unde anume, era totuna cu a ghici de unde vine ţârâitul greierilor într-o pivniţă întunecoasă. Queeg alerga de la o aripă la alta a

punţii de comandă, zgâind ochii la ferestrele opace prelinse de ploaie şi la norii de ceaţă care. Se vălătuceau pe pupă. Falca îi căzuse; buzele îi tremurau. Pe aripa de la babord se împiedică de Willie.

— Dă-te la o parte din calea mea. Ei, drăcia dracului!

Aspirantul se dădu repede înapoi.

Un muget înfiorător de sirenă spintecă brusc aerul, după toate aparenţele drept în prova lui „Caine”. De spaimă, Willie îşi muşcă limba. Queeg trecu repede pe lângă el strigând:

— Amândouă maşinile stop! Cine-l vede! Unde este? Nu *vede* nimeni nimic?

Trecu iarăşi de câteva ori în fugă pe lângă Willie, ocolind înnebunit de patru ori puntea, oprindu-se de fiecare dată la timonă ca să tragă saula semnalului de ceaţă. Sirena uriaşă mugi încă o dată şi prin ceaţă se contură forma întunecată, monstruoasă a unui tanc petrolier, care se strecură pe lângă pupa lui „Caine” şi dispăru.

— Fiuuu! şuieră Queeg oprindu-se lângă Willie.

Apoi se duse la cabina hărţilor.

— Navigaţia, de ce nu-mi dai drumul din acest punct? De ce dracu’ taci?

Gorton ridică mirat ochii de pe hartă. Drumul din acest punct spre baza de ţinte, în linie dreaptă, era 220 grade. Comandantul Queeg ştia la fel de bine ca şi el.

— Da, domnule comandant, însă…

— Ce-i aia da, domnule comandant? *Care-i drumul*? ţipă comandantul bătând cu pumnul în parapetul de fier.

Gorton se uită fix la el.

— Nu m-am aşteptat, domnule comandant, să-mi cereţi direcţia înainte de a întoarce nava…

— De-a întoarce? exclamă Queeg.

Îi aruncă o privire furioasă, apoi intră ca o furtună în cabina timonei şi dădu maşinilor şi timonei ordinele de întoarcerea navei. Dragorul începu imediat să trepideze şi

elicele să bată în sens opus. Cercul de numere verzi luminoase de pe cadranul negru al giroscopului începu să ticăie şi să se învârtească în sensul invers acelor de ceasornic; gradaţiile creşteau: 95 grade, 100, 105, 120, 150. Queeg urmări câteva clipe atent giroscopul. Apoi spuse timonierului:

— Anunţă cu voce tare fiecare schimbare de 20 de grade a drumului.

Şi ieşi repede pe aripa punţii de comandă.

Maryk sta prins cu ambele mâini de balustradă şi scruta prin ceaţă. Apa din jurul navei era acum vizibilă pe o rază de aproximativ două sute de iarzi, iar deasupra, albul ceţii devenise strălucitor.

— Cred că se împrăştie, domnule comandant, zise primul-locotenent.

— Era şi timpul, bombăni Queeg gâfâind.

— Drum 180, strigă timonierul, un servant de tun doi, numit Stilwell.

Era înalt, avea păr negru des şi lins şi trăsături delicate de copil. Sta cu mâinile înţepenite pe timonă, cu picioarele depărtate şi ochii fixaţi pe giroscop.

— Sper să putem ieşi azi de aici, zise Queeg. Apoi strigă spre cabina hărţilor: Care-i drumul spre ieşirea din canal, Tom? 220?

— Da, domnule comandant.

— Drum 200, strigă timonierul.

Semnele de ceaţă ale sirenelor se răriră şi în jurul navei se puteau vedea zone întinse de apă neagră.

— Pun rămăşag că la intrarea în canal s-a şi înseninat, zise Maryk.

Timonierul strigă:

— Oprit la drum 220, domnule comandant.

— *Ce?* ţipă Queeg.

Se năpusti în cabina timonei.

— Cine ţi-a dat ordin să te opreşti?

— Domnule comandant, m-am gândit că…

— Te-ai gândit! Te-ai *gândit!* Nu eşti plătit să te gândeşti! ţipă comandantul. Să faci numai ce dracu' ţi se spune şi să nu mai gândeşti… *te rog!*

Picioarele timonierului tremurau. Faţa i se albise şi ochii stăteau să-i iasă din cap.

— Am înţeles, domnule comandant, zise el respirând greu. Să vin iarăşi la stânga?…

— Nu mai face *nimic*! ţipă Queeg. Pe ce drum suntem?

— Do… de… doi… doi… cinci, domnule comandant, vin la dreapta…

— Am înţeles că te-ai oprit la 220…

— Nu m-am oprit, domnule comandant, fiindcă aţi spus…

— Pentru Dumnezeu, încetează să-mi mai spui ce-am zis eu. Acum vino la *stânga* şi opreşte la 220! *Este clar*?

— Am înţeles, domnule comandant, vin la stânga şi opresc la 220.

— Domnule Maryk! strigă comandantul.

Primul-locotenent veni fuga în cabina timonei.

— Cum se numeşte acest marinar şi ce grad are?

— Stilwell, domnule comandant, servant de tun doi…

— Dacă nu se poate stăpâni, va fi *simplu* marinar doi. Vreau să-l înlocuieşti şi, când suntem în canal, vreau ca la timonă să fie de acum înainte un om cu experienţă şi nu un idiot nepriceput…

— Este timonierul nostru cel mai bun, domnule comandant…

— *Vreau să-l înlocuieşti*, *mă auzi?*

Willie Keith îşi băgă capul înăuntru.

— Ceva care seamănă cu un cuirasat, drept în provă, domnule comandant, la trei sute de iarzi!

Queeg privi îngrozit. O namilă neagră venea direct spre „Caine". Queeg deschise şi închise gura de trei ori, fără să scoată un sunet, apoi spuse cu glas sufocat:

— Amândouă maşinile pe drum înapoi… ah… ah… stai…

amândouă maşinile stop.

Abia apucă să contramandeze ordinul şi cuirasatul alunecă în josul canalului prin tribordul lui „Caine”, mugind furios din sirenă, la numai zece picioare de apă liberă între cele două bordaje. Trecu pe lângă ei ca o stâncă abruptă de oţel.

— Geamandură roşie de canal, un cart prova babord, strigă postul de veghe din gabie.

— Nu mă mir, spuse Maryk comandantului. Suntem pe partea greşită a canalului, domnule comandant.

— Nu suntem pe *nicio* parte greşită, răspunse repezit comandantul. Dumneata să-ţi vezi de treaba dumitale şi să-mi aduci alt timonier, iar pe mine să mă laşi să-mi văd de treaba mea şi să-mi conduc nava, domnule locotenent Maryk!

„Caine” străpunse brusc perdeaua cenuşie de ceaţă şi ieşi în soare scânteietor, pe o apă verde ca smaraldul. Drumul spre baza de reparat ţinte se deschidea liber în faţă, la aproximativ o jumătate de milă în josul canalului. Ceaţa rămăsese în urmă pe canal ca o grămadă uriaşă de bumbac.

— Buun, zise Queeg. Amândouă maşinile jumătate înainte.

Băgă mâna tremurândă în pantaloni şi scoase cele două bile de oţel.

Atmosfera de pe puntea de comandă se menţinu încărcată multă vreme după ce uscatul dispăruse din vedere. „Caine” naviga acum liniştit pe o mare albastră şi calmă. Era prima oară când noul comandant avusese o ieşire faţă de un marinar. Şi după câte îşi amintea fiecare, era prima oară când la bordul lui „Caine” un timonier era înlocuit sumar din post. Pentru echipaj nu era cel puţin clar ce anume greşise Stilwell.

După ce nava ieşise din canal, Willie predase cartul şi se dusese în cabină unde-i povestise lui Harding tot ce se

petrecuse.

— Poate că nu pricep eu... măcar, să fie aşa, dar am impresia că comandantul şi-a pierdut capul din cauza ceţii, a intrat în panică şi şi-a vărsat necazul pe primul marinar din calea lui.

— De, ştiu eu, zise Harding de sub cuşeta lui Willie, stând culcat pe spate şi fumând. Un timonier nu poate manevra timona fără ordin.

— Dar ştia că comandantul dorea drum, 220. L-a auzit când i-a spus ofiţerului cu navigaţia. Oare un marinar n-are voie să facă uz şi de capul lui?

— Willie, trebuie să mai treacă timp până ai să te obişnuieşti cu felul de a fi al unui comandant nou, asta-i pricina.

După-amiază, când lui Stilwell îi veni iarăşi rândul să treacă la timonă, se puse problema delicată dacă acesta fusese înlocuit de la timonă pentru totdeauna sau numai atunci. Stilwell îl întrebă pe şeful lui de grupă, un subofiţer; acesta îl întrebă pe locotenentul Adams; Adams îl întrebă pe Gorton; iar Gorton conchise cu repulsie că trebuie să-l întrebe pe Queeg.

În acel moment „Caine” naviga liniştit în linie dreaptă, trăgând după el ţinta la o milă în pupă, în timp ce la orizont, spre tribord, un divizion de distrugătoare se desfăşura pentru ultimul exerciţiu de tragere din acea după-amiază. Gorton se apropie de comandant şi-l întrebă în legătură cu Stilwell. Queeg râse amabil şi-i spuse:

— Drace, desigur, să intre în cart. N-am nimic împotriva băiatului. Pare să fie un marinar bun. Oricine poate greşi o dată. Spune-i însă să nu mai facă nimic la timonă fără ordin.

Stilwell se sui pe puntea de comandă la patru fără un sfert, îmbrăcat într-o uniformă de pânză nou-nouţă şi bonet alb de curând spălat. Era proaspăt bărbierit şi ghetele

luceau. Îl salută reglementar pe comandant.

— A, bună ziua, bună ziua, Stilwell, zise Queeg zâmbitor.

Servantul de tun luă loc la timonă, cu ochii nedezlipiţi de pe giroscop, ca să nu devieze nicio jumătate de grad de la drum.

Prin TBS, receptorul pe unde scurte din cabina timonei, se auzi vocea comandantului divizionului de distrugătoare.

— Gwendolyn, Gwendolyn, aici Tarzan... Suntem gata să începem ultima tragere. Terminat!

— Sus! strigă comandantul.

Maestrul-timonier ridică pavilionul roşu la vergă. De-a lungul distrugătorului din capul formaţiei apărură fulgere galbene. În timp ce bubuiturile tunurilor de cinci inci străbăteau distanţa de patru mile până la el, jerbe de apă împresurară ţinta. Salvele se repetară de mai multe ori, după care începu să tragă a doua navă din linia de şir.

Willie Keith sta tolănit pe puntea de la pupă, fără cămaşă, urmărind spectacolul şi prăjindu-se la soare. Gândurile îi zburau leneş spre May Wynn, la plimbările prin ploaie şi zăpadă de pe Broadway, la sărutările lungi şi languroase din taxiuri...

— Aspirantul Keith pe puntea de comandă, urgent!

Ca orice nuanţă de emoţie transmisă printr-un mijloc de comunicare publică, efectul acestui anunţ repezit a fost spaima. Willie sări în picioare, îşi puse cămaşa pe el şi se sui în fugă pe puntea principală. Pe puntea de comandă i se înfăţişă o privelişte groaznică. Micul maestru-timonier Urban, cu faţa ca luna plină, sta într-o poziţie cataleptică de drepţi, iar pe faţă îi îngheţase o expresie de groază. Poalele bluzei îi atârnau afară din pantaloni. În dreptul lui sta comandantul care privea furios spre mare şi-şi freca de zor bilele de oţel. În cealaltă parte era Keefer, care răsucea nervos lentilele binoclului de ofiţer de cart.

— A, ofiţerul cu educaţia, zise Queeg întorcându-se brusc în timp ce Willie se apropia. Domnule aspirant Keith, ai de

dat vreo explicaţie pentru modul cum se prezintă acest marinar?

— Domnule comandant... eu... n-am ştiut...

Willie se întoarse spre maestrul-timonier:

— Ai citit anunţul meu? îl întrebă el cât putu de fioros.

— Da... da, domnule aspirant. Dar am uitat. Regret, domnule aspirant...

— Ei, drăcia dracului, zise Willie. Cel puţin bagă-ţi acum blestematele alea de poale în pantaloni!

— Domnule aspirant, nu-mi dă voie domnul comandant! zise Urban cu glas tremurat.

Willie se uită la comandant.

— Fireşte că nu, zise Queeg enervat. Am vrut să vezi şi dumneata ce fel de treabă de nimic faci, aspirant Keith, şi...

— Gwendolyn, Gwendolyn, aici Tarzan, se auzi din cabina timonei.

Queeg se repezi în cabină şi luă receptorul.

— Aici Gwendolyn, Ascult.

— Gwendolyn, începem exerciţiile de azi şi intrăm în bază. Bine executat. Terminat.

— Îţi mulţumesc, Roger. Teminat! zise Queeg.

Se întoarse spre timonier.

— Vino la dreapta.

— Vin la dreapta, domnule comandant, repetă Stilwell, aruncând spre comandant o privire care-i arăta tot albul ochilor, şi răsuci puternic timona.

Comandantul ieşi pe aripa din tribord a punţii.

— Buun. Şi acum, Keith să-mi spui mai întâi dacă ai sau nu de dat vreo explicaţie pentru acest fapt?

— Domnule comandant, am fost la pupă şi...

— Nu ţi-am cerut un alibi! Mă refer la neglijenţa dumitale de a-mi executa ordinul şi de a constrânge echipajul navei să respecte dorinţa mea în legătură cu uniforma!

„Caine", urmând drumul impus de timonă, se întorcea în arc lung spre dreapta. Ţinta şi parâma de remorcă,

întârziind să se întoarcă în acelaşi ritm, se îndreptau spre tribordul navei.

— Buun, zise Queeg. Vei prezenta un raport scris în care vei explica neglijenţa, domnule aspirant.

— Am înţeles, domnule comandant.

— Şi acum, domnule locotenent Keefer, zise comandantul întorcându-se spre ofiţerul de cart care privea spre ţintă, ai vreo explicaţie de dat pentru faptul că primul om care a încălcat ordinul meu privitor la uniformă, face parte din serviciul dumitale?

— Domnule comandant, posibilităţile unui şef de serviciu în cart sunt limitate…

— Nu există limite ale îndatoririlor unui ofiţer de cart! zise Queeg cu voce piţigăiată. Este răspunzător pentru orice blestemăţie care se petrece la bordul navei în timpul cartului. Pentru orice blestemăţie!

Nava continua să navigheze în cerc. Ţinta şi parâma de remorcă ajunseseră în faţa tribordului. Timonierul privea fix la ţintă, cu gura căscată. Deoarece diametrul de întoarcere al lui „Caine” era de o mie de iarzi, iar parâma de remorcă era de două ori mai lungă, pentru Stilwell era evident că urmând acest drum nava avea să facă arcul de întoarcere cu mult dincoace de ţintă şi deci va trece peste propria sa parâmă de remorcă. În mod normal, el ar fi atras atenţia comandantului asupra acestui fapt, dar astăzi era recomandabil să-şi muşte limba înainte de a scoate o vorbă. Continuă să ţină timona la dreapta.

— Buun, domnule locotenent Keefer, spunea în acest timp Queeg, vei prezenta un raport scris în care vei explica: a) de ce bluza acestui om se găsea afară din pantaloni, deşi face parte din secţia dumitale şi b) de ce poalele bluzei acestui om se găseau afară din pantaloni în timp ce dumneata erai de cart. Este clar? (Ţinta plutea acum la traversul provei.)

— Am înţeles, domnule comandant.

Adjutanţii Budge şi Bellison şedeau pe ventilatorul de la teugă şi fumau sub adierea plăcută a brizei sărate. Deodată Bellison îi dădu mecanicului un ghiont cu cotul în coaste.

— Budge, văd eu bine? Nu trecem peste parâma de remorcă?

Adjutantul Budge se uită fix la ţintă, holbă ochii speriat spre puntea de comandă, apoi îşi catapultă trupul greu peste saulele balustradei şi privi atent spre apă:

— Hristoase, da! Ce-i cu bătrânul?

— Să-l avertizez? zise Bellison.

— Prea târziu. Nu mai putem împiedica…

— Isuse, elicele! Budge, dacă parâma de remorcă se înfăşoară pe elice…

Cei doi şefi de grupă rămaseră ca mâinile prinse de saulele balustradei, cu respiraţia tăiată, privind îngroziţi la ţintă, care acum se legăna în traversul babordului. „Caine” trecu maiestuos peste parâma de remorcă. Se produse doar o uşoară zguduitură şi bătrâna navă îşi continua drumul. Aparent, cu ţinta nu se petrecuse nimic.

Cei doi adjutanţi se întoarseră unul către altul. Bellison dădu drumul unui potop de înjurături groaznice care, traduse, însemnau:

— Asta-i ceva nemaipomenit!

O clipă se uitară fix, pe jumătate buimăciţi, spre mare şi la siajul curb al navei.

— Budge, zise în cele din urmă Bellison cu glas încet şi tremurat, să fiu eu al dracului dacă nava asta nu s-a învârtit în cerc complet şi acum o *ia din nou împrejur!*

Budge, sprijinit cu toată greutatea stomacului pe balustradă, clătină din cap uimit. Siajul navei forma pe mare un cerc complet de apă verde, de o milă în diametru, marcat cu băşici de spumă. „Caine”, condus de cârmă, îşi croia acum iarăşi drum pe cercul siajului.

— De ce Dumnezeu navigăm în cerc? întrebă Bellison.

— Poate că bătrânul a scăpat troleul…

— Poate s-a înţepenit cârma. Cred că parâma a fost tăiată. Hai să vedem ce dracu' se întâmplă…

Plecară în fugă pe teugă.

Intre timp, pe puntea de comandă comandantul Queeg încheia, după o lungă expunere, episodul cu poalele bluzelor.

— Buun, maestru-timonier trei Urban. Acum poţi să-ţi pui în ordine uniforma.

Micul maestru-timonier îşi vârî repede bluza în pantaloni şi, tremurând, luă imediat poziţia de drepţi.

— Ei, zise Queeg, nu crezi că arăţi mai bine aşa? Mai asemănător cu un marinar al marinei Statelor Unite?

— Da, domnule comandant, zise Urban cu sufletul la gură.

„Caine” parcursese acum pentru a doua oară o parte din cerc, iar ţinta ajunsese iarăşi în faţa lui. Queeg se depărtă de marinarul îngrozit, spunându-i scurt:

— Poţi pleca.

În clipa aceea văzu ţinta, tresări surprins şi aruncă o privire sălbatică spre Keefer şi Keith.

— Ce dracu’ caută ţinta aia acolo? exclamă el. Unde dracu’ suntem? Ce dracu’ se întâmplă?

Intră repede în cabina timonei şi aruncă o privire spre giroscopul care se învârtea repede.

— Ce dracu’ faci? ţipă la Stilwell.

— Domnule comandant, mi-aţi spus să vin la dreapta. Ţin la dreapta, zise desperat timonierul.

— Buun, aşa-i, într-adevăr, ţi-am spus să vii la dreapta, zise Queeg întorcând capul când într-o parte când într-alta, uitându-se întâi la ţintă şi apoi la distrugătoarele care se îndepărtau.

— De ce dracu’ ţinta asta n-a ocolit după noi? Asta vreau să ştiu… Amândouă maşinile, stop! Cârma zero!

„Caine” se opri legănându-se. Ţinta plutea în derivă în babordul navei, cam la cinci sute de iarzi. Telefonistul îşi

vârî capul în cabina timonei.

— Permiteţi, domnie comandant, spuse el cu glas speriat, la telefon este adjutantul Bellison de la pupă. Spune că nu mai tragem ţinta. S-a rupt parâma de remorcare.

— De unde dracu’ ştie el că s-a rupt? izbucni Queeg. Spune-i să nu mai fie atât de al dracului de categoric când face doar o blestemată de presupunere.

Grubnecker mişcă din buze ca şi cum ar fi repetat comunicarea, apoi vorbi în pâlnia de telefon agăţată la gât.

— Şefule, domnul comandant spune să nu mai fi atât de categoric cu blestemata dumitale de presupusă.

— Amândouă maşinile înainte! Drept aşa! Vom vedea dacă tragem sau nu ţinta.

„Caine” navigă două mile. Ţinta se micşoră treptat până ajunse un simplu punct săltat de valuri, fără să se urnească din loc. În cabina timonei se aşternu o tăcere mormântală.

— Buun. Acum ştim ce-am vrut să ştim, spuse comandantul. Nu mai tragem ţinta.

Se întoarse spre Keefer şi dădu amuzat din umeri.

— Ei, Tom, dacă Serviciul Pacificului, ne dă parâme care se rup de cum venim la dreapta câteva grade, asta-i priveşte pe ei, nu?... Willie, dă-mi un imprimat de radiogramă.

Scrise: *Parâma de remorcă defectă, s-a rupt în colţul de sud-vest al zonei de tragere Charlie. Ţinta pluteşte în derivă şi periclitează navigaţia. Mă întorc în bază. Sugerez ca un remorcher să recupereze şi să distrugă ţinta mâine în zori.*

— Dă-o pe circuitul portului……

În momentul când Willie luă radiograma, Maryk intră în fugă în cabina timonei cu cămaşa leoarcă de transpiraţie.

— Domnule comandant, am pregătit barca cu motor şi echipa pentru recuperarea ţintei. Ne ia o oră ca s-o recuperăm. Dacă ne apropiem la vreo cinci sute de iarzi…

— Ce să recuperăm?

— Ţinta, domnule comandant.

Primul-locotenent păru uimit de întrebare.

— Arată domnului locotenent Maryk telegrama, Willie, zise rânjind Queeg.

Primul-locotenent aruncă o privire pe foaia scrisă. Queeg continuă:

— După părerea mea, domnule locotenent Maryk... poate a dumitale este mai profundă decât a mea... nu intră în răspunderea mea accidentele provocate de o aparatură defectă. Dacă Serviciul Pacificului îmi dă o parâmă care se rupe, datoria mea este să-i fac cunoscut faptul şi să mă întorc la bază în aşteptarea operaţiei următoare şi să nu pierd aici fără rost timpul marinei... Domnule locotenent Keefer, fii bun şi cere ofiţerului cu navigaţia drumul de întoarcere la Pearl.

Maryk se duse după Keefer pe aripa din babord a punţii şi-l trase de mânecă.

— Ascultă, Tom, el nu ştie că am mers în cerc şi ne-am tăiat singuri parâma ţintei?

— Steve, murmură ofiţerul cu transmisiunile clătinând din cap, nu mă întreba ce-i în mintea lui. Farsorul ăsta ne pune în mare încurcătură. Nu glumesc.

Cei doi ofiţeri intrară în cabina hărţilor, unde Gorton calcula un punct cu soarele. Keefer îi spuse:

— Comandantul doreşte drumul pentru Pearl, Burt.

Gorton rămase cu gura căscată.

— Ce! Şi cu ţinta ce facem?

Maryk îi comunică raţionamentul lui Queeg şi adăugă:

— Burt, dacă vrei să-l fereşti de încurcături, încearcă să-l convingi să o recuperăm...

— Ascultă, Steve, eu unul nu-i vorbesc bătrânului într-o chestiune în care el...

Queeg îşi vârî faţa încruntată în cabina hărţilor.

— Ei? Ce-i cu conferinţa asta? Aştept să-mi dai drumul pentru Pearl...

— Domnule comandant, mă scuzaţi dacă vă par

încăpăţânat, interveni Maryk, dar cred că ar trebui să încercăm totuşi recuperarea blestematei ăsteia de ţinte. Costă mii de dolari, domnule comandant. Putem reuşi, dacă…

— De unde ştii că putem reuşi? A mai recuperat vreuna nava asta?

— Nu, domnule comandant, dar…

— Vezi, eu unul n-am căpătat o părere atât de strălucită despre nivelul de pregătire al oamenilor de pe „Caine” ca să-i cred în stare să facă o astfel de treabă de specialist. Apoi, să ne învârtim aici prosteşte toată după-amiaza… cu riscul să se înece câţiva dintre năucii ăştia de recruţi… să ajungem după închiderea porţilor de la canal… şi pe urmă, de unde ştiu eu că chiar în acest moment nu ne aşteaptă ordinul operativ următor? Suntem consideraţi că ne-am întors înainte de apusul soarelui…

— Domnule comandant, o pot recupera într-o oră…

— Aşa spui dumneata… Domnule Gorton, care-i părerea dumitale…

Ofiţerul-secund aruncă o privire nenorocită de la Maryk la comandant.

— Cred, domnule comandant, că se poate conta pe Steve… din moment ce spune că…

— Pe dracu’, să vină adjutantul Bellison.

După câteva minute adjutantul intră în cabină, târându-şi greoi picioarele.

— Ordonaţi, domnule comandant, spuse el cu glas răguşit.

— Bellison, dacă ţi s-ar cere să recuperezi ţinta asta, cum ai proceda?

Faţa lui Bellison se acoperi de nenumărate creţuri. După o pauză, turui un răspuns confuz care însemna lăsări de parâme, bolţuri U, cârlige cu ţâţână, cârlige pelican, cârlige papagal, prelungitoare cu ochiuri, parâme cu resort şi lanţuri.

— Bine, bine, dar cât timp ţi-ar lua asta? îl întrebă Queeg.

— Depinde, domnule comandant. Marea nu-i rea… poate patruzeci de minute, o oră…

— Şi nu riscă nimeni să fie ucis?

Bellison se uită fix la comandant, ca o maimuţă bănuitoare.

— Nimeni nu moare din cauza asta, dom’le comandant!…

Câteva minute, Queeg măsură puntea cu paşi rari, bombănind; apoi trimise la Serviciul Pacificului o altă radiogramă: *Dacă preferaţi*, *pot încerca să recuperez ţinta. Cer instrucţiuni.*

Dragorul navigă leneş cam o oră învârtindu-se în cerc larg în jurul ţintei. Sosi şi răspunsul de la Serviciul Pacificului: *Orientaţi-vă singuri.*

Willie îi înmână comandantului radiograma pe aripa din babord a punţii, de unde urmărea ţinta împreună cu Gorton şi Maryk.

— Tare ne mai sunt de ajutor, nu? zise Queeg nervos, trecând secundului radiograma.

Privi spre soare, care acum era cam la o oră şi jumătate deasupra orizontului.

— Va să zică asta înseamnă marină pentru voi! Treci răspunderea şi iei chitanţă. Orientaţi-vă singuri, hei? Ei bine, asta am să fac şi eu, nu glumesc. N-am de gând să-i las să arunce în spatele *meu* răspunderea amânării exerciţiilor de mâine sau, eventual, a frângerii unui gât de marinar. Să ne întoarcem la grajd.

Dar pentru ziua următoare nu fusese programat niciun exerciţiu. „Caine” rămase în bazin, fără nicio misiune. La ora unsprezece dimineaţa Gorton sta la masa din careul ofiţerilor şi sorbea cafea rezolvând lucrări de birou dintr-un coş de corespondenţă. Uşa se deschise şi în careu intră un marinar elegant, în uniformă albastră. Îşi scoase repede bonetul alb ca zăpada şi se adresă ofiţerului-secund:

— Mă iertaţi, domnule locotenent-major, unde-i cabina

domnului comandant?

— Eu sunt ofiţerul-secund. Ce doreşti?

— Domnule locotenent-major, trebuie să-i predau domnului comandant personal un mesaj prin curier.

— Un mesaj prin curier? De la cine?

— Serviciul Pacificului, domnule ofiţer-secund.

Gorton îi arătă cu degetul cabina comandantului. Marinarul ciocăni. Când uşa se deschise, Gorton îl zări pe Queeg în chiloţi, cu faţa năclăită de săpun. Marinarul ieşi imediat, îi spuse lui Gorton: „Vă mulţumesc domnule ofiţer-secund” şi plecă tropăind pe scara punţii intermediare. Gorton rămase liniştit la masă. Aşteptă cam patruzeci şi cinci de secunde apoi auzi sunând nervos buzzerul din cabina lui. Goli dintr-o sorbitură ceaşca de cafea, se sculă de pe scaun şi intră în cabina comandantului.

Queeg sta la masa de lucru, cu săpunul încă pe faţă. Plicul desfăcut zăcea pe podea. În mâna dreaptă ţinea o foaie subţire de hârtie. Capul îi căzuse între umeri; mâna stângă, sprijinită pe genunchi, tremura. Privi o clipă pieziş spre secund, apoi îi întinse tăcut radiograma uitându-se în altă parte.

La ora 13 00, 22 octombrie, ofiţerul comandant al lui „Caine” va preda personal, *repetăm personal*, *ofiţerului cu operaţiile de la Serviciul Pacificului un raport scris relativ la ultimul fiasco.*

Queeg se ridică, scoase bilele de oţel din pantalonii kaki agăţaţi în cuier, apoi se adresă secundului pe un ton intim:

— Spune-mi, Burt, ce crezi că poate să însemne asta*?*

Gorton dădu nedumerit din umeri.

— Fiasco! Într-un mesaj prin curier!... Tare aş vrea să ştiu de ce dracu’ numeşte el asta un fiasco. De ce trebuie să-i predau *eu* un raport scris? Nu mi-au spus să mă orientez singur? Spune-mi sincer, Burt, a fost ceva ce-aş fi putut face şi n-am făcut? Crezi că am făcut vreo greşeală?

Gorton tăcu.

— Dacă a fost vreuna, ţi-aş fi recunoscător să mi-o spui. Te consider prietenul meu.

— Vedeţi, domnule comandant…

Gorton şovăi. Se gândi că poate Serviciul Pacificului aflase de tăierea parâmei de remorcare. Astfel de întâmplări circulă repede în marină. Dar se temu să pomenească ceva, deoarece Queeg nu avea cunoştinţă de ce se petrecuse.

— Vorbeşte deschis, Burt, nu trebuie să-ţi fie teamă că mă ofensezi.

— Singurul lucru, domnule comandant, ar fi, poate, că dumneavoastră aţi exagerat dificultatea recuperării. Eu am mai văzut făcându-se aşa ceva. Am fost cândva, în 1940, la un exerciţiu de tragere pe „Moulton”. Parâma de remorcare se rupsese. Am recuperat-o fără nicio dificultate, cam într-o jumătate de oră.

— Înţeleg.

Queeg strânse buzele privind fix la bile şi o clipă tăcu.

— Domnule locotenent-major Gorton, ai putea atunci să-mi explici de ce nu mi s-a dat la timp această informaţie capitală, care ar fi influenţat hotărâtor ordinele mele?

Gorton rămase cu gura căscată uitându-se la comandant.

— Poate crezi, domnule locotenent-major, că vreau să arunc vina pe dumneata? Poate crezi că trebuia să citesc în mintea dumitale informaţia respectivă? Poate crezi că nu-i de datoria ofiţerului-secund să dea superiorului său o părere documentată, atunci când i se cere?

— Domnule… domnule comandant, dacă vă reamintiţi, eu v-am recomandat să-l lăsaţi pe locotenentul Maryk să o recupereze…

— Dar mi-ai spus dumneata atunci *de ce* mi-ai recomandat asta?

— Nu, domnule comandant.

— Ei bine, de ce nu mi-ai spus?

— Domnule comandant, am presupus că atunci când

dumneavoastră aţi...

— Ai presupus! Ai presupus! Burt, nu poţi presupune niciun afurisit de lucru în marină. Niciun afurisit de lucru, mă înţelegi? D-aia trebuie să fac eu acum un raport scris la Serviciul Pacificului, pentru că dumneata *ai presupus.*

Queeg lovi cu pumnul în masă şi privi furios spre perete un minut.

— Ţi-acord scuza că era nevoie de puţină inteligenţă ca să-ţi înţelegi datoria în această împrejurare şi să-mi dai o informaţie completă. Dar nu-i mai puţin adevărat că răspunderea este a dumitale. Dacă, fireşte, vrei ca pe viitor să te tratez ca pe un ofiţer fără pregătirea profesională pe care o ai şi pe care o respect, ei bine, asta este foarte uşor.

Queeg tăcu un timp, clătinând din cap ca pentru el. Gorton sta în picioare uluit; inima îi bătea puternic.

— Buun, spuse în cele din urmă comandantul. Probabil că nu este prima încurcătură pe care o faci, Burt, şi foarte posibil să nu fie ultima, dar sper să fie neapărat ultima pe care o faci ca secund al meu. Personal îmi placi, dar eu fac caracterizările numai pe baza comportamentului profesional. Am terminat, Burt.

Queeg e luat din scurt

La puţin timp după plecarea lui Queeg la Serviciul Pacificului, Willie Keith se duse în cabina lui Keefer. Părul aspirantului era ciufulit, iar faţa lui de copil avea un aer preocupat.

— Ascultă, Tom, scuză-mă, ce părere ai în legătură cu raportul scris relativ la poalele bluzei lui Urban? Dumneata ce dracu' ai de gând să spui?

Keefer căscă şi zâmbi.

— De ce dracu' te preocupă atât de mult? Scrie orice. Ce importanţă are? Cine o să-l citească? Aruncă o privire pe ce-am scris eu. E colo pe masă, sub paharele alea de punci.

Willie trase foaia scrisă la maşină şi citi.

Obiect: Urban, maestru-timonier 3/C. Nerespectarea dispoziţiunilor privitoare la uniformă.

1. La 21 octombrie 1943 zisul marinar a umblat cu uniforma în neregulă, din cauza supravegherii necorespunzătoare.
2. Subsemnatul ofiţer, ca ofiţer de cart şi de asemeni şef de serviciu al zisului marinar, eram răspunzător de supravegherea corespunzătoare a zisului marinar. Din cauza atenţiei insuficiente în serviciu, această supraveghere a fost neglijată.
3. Se regretă neglijarea supravegherii corespunzătoare a zisului marinar.
4. S-au luat măsuri pentru a nu se mai repeta astfel de incidente.

Thomas Keefer

Willie clătină din cap admirativ.

— Dumnezeule, este perfect. Cât timp ţi-a luat ca să-l faci? Eu asud de la deşteptare ca să-l fac pe-al meu.

— Glumeşti? Mi-a luat doar timpul cât l-am scris la maşină. Cam un minut şi jumătate. Trebuie neapărat, Willie, să-ţi formezi urechea pentru proza marinei. De exemplu, observă forma impersonală a verbului din paragraful trei. Foloseşte cât mai mult cuvântul „zisul”. Repetă cât mai des cuvintele. Reţine splendida repetare a cuvintelor „zisul marinar”. Are un efect de persistenţă hipnotică, ca o notă de bas dintr-o fugă de Bach.

— Aş vrea să copiez textul din raportul dumitale, dar mi-e teamă că observă…

— Pe dracu’. Îţi compun eu unul.

— Într-adevăr? zise Willie radios. Nu ştiu, credeam că mă pricep să scriu, dar compunerea unui raport relativ la poalele bluzei lui Urban mă depăşeşte.

— Asta-i ce urmăreşte şi el. Obligându-te să scrii un raport asupra unui lucru stupid, vrea să te facă să asuzi… Şi asta-i tot ce vrea, să asuzi. În realitate, un raport scris ar trebui să fie ceva important. Dar ca să scrii un document oficial despre nişte poale de cămaşă, fără să sune impertinent. Sau idiot, ăsta-i un efort groaznic…

— Aşa-i, îl întrerupse repede Willie. Toate formulările schiţate de mine sună ca şi cum aş vrea să-l mint sau să-mi bat joc de el…

— Fireşte, amicul nostru care navighează în cerc se poartă grosolan cu mine, pentru că sunt un scriitor talentat. În realitate, eu mă distrez când scriu rapoarte navale. E ca şi cum un pianist de concert ar improviza pe *beţigaşe.* Nu te lăsa copleşit, Willie. Queeg nu e decât o altă variantă a lui De Vriess, a cărui tehnică de intimidare consta dintr-un sarcasm cam tot atât de subtil ca atacul unui rinocer. Queeg n-a căpătat încă autoritatea personală a lui De Vriess, care putea privi în ochi pe oricine. Aşa că a adoptat

tehnica 4-X, care constă în a se retrage înăuntrul identităţii lui oficiale, ca un preot înăuntrul unui idol mumbo-jumbo, şi a te obliga să i te adresezi prin intermediul acestei imagini înfricoşătoare. Stil marină militară. Asta-i tot rostul acestor rapoarte. Aşa că obişnuieşte-te cu ele, pentru că o să mai ai mult timp de-a face cu astfel de rapoarte şi…

— Mă ierţi, când vii să compui pentru mine această a doua improvizaţie pe *beţigaşe?* Comandantul, o să se întoarcă în curând.

Keefer zâmbi.

— Imediat. Adu-mi maşina portabilă a lui Gorton.

În momentul în care primea plicul predat de comandantul lui „Caine”; comandorul Grace mesteca în gură coada unei enorme pipe negre din care ieşea fum albastru şi din când în când scântei. Îi făcu semn să se aşeze pe scaunul galben de lemn de lângă masa de lucru. Queeg, elegant pe cât îi îngăduia silueta lui diformă în uniformă kaki de gabardină, se aşează pe scaun cu degetele mâinilor înlănţuite.

Grace desfăcu plicul cu un cuţit de hârtie reprezentând un japonez cu privirea cruntă şi întinse raportul în faţa lui pe masă. Îşi puse ochelarii cu ramă neagră, groasă şi începu să-l citească. Când termină, îşi scoase calm ochelarii şi împinse raportul deoparte cu dosul păros al mâinii. Trase din pipă şi pufăi un nor vulcanic de fum.

— Nesatisfăcător, spuse Grace uitându-se fix la Queeg.

Buza inferioară a comandantului începu să tremure.

— Aş putea întreba de ce, domnule comandor?

— Pentru că nu spune nimic în afară de ce ştiam dinainte şi nu explică nimic din ceea ce am dorit să explice.

Queeg începu să frece inconştient nişte bile imaginare între degetele mâinilor.

— Deduc, continuă Grace, că dumneata arunci vina pe secundul dumitale, pe primul-locotenent, pe şeful de echipaj şi pe predecesorul dumitale, locotenent-comandorul

De Vriess.

— Domnule comandor, îmi asum toată răspunderea pentru orice, răspunse grăbit Queeg. Ştiu bine că greşelile subalternilor nu constituie *o* scuză pentru un ofiţer, ci doar se reflectă asupra capacităţii lui de a conduce. Iar în ce priveşte pe predecesorul meu, domnule comandor, sunt informat că nava a fost foarte mult timp în prima linie a frontului şi deci nu am a mă plânge de navă, dar faptele sunt fapte, iar nivelul de pregătire al oamenilor nu este la înălţime. Am luat însă măsuri care vor îndrepta repede situaţia, astfel că.

— De ce n-aţi recuperat ţinta, domnule comandor?

— Domnule comandor, aşa cum am arătat în raportul meu, şeful de echipaj mi-a făcut impresia că n-avea o idee clară despre felul cum trebuia să procedeze, iar ofiţerii mei erau la fel de vagi şi nesiguri şi n-au putut să-mi dea o informaţie precisă. Or, un comandant trebuie să se sprijine într-o oarecare măsură pe subalternii lui, asta-i inevitabil. Şi atunci am apreciat că era mai important pentru „Caine” să se înapoieze la bază pentru o eventuală nouă misiune, decât să piardă Dumnezeu ştie cât timp în manevre complicate şi fără rezultat. Dacă această hotărâre a fost greşită, regret, dar asta a fost hotărârea mea.

— Dă-o dracului, omule, recuperarea unei ţinte nu-i ceva complicat, spuse iritat Grace. Aşa ceva se face într-o jumătate de oră. Dragoarele de aici au făcut operaţia asta de nenumărate ori. Blestematele astea de ţinte costă bani. Dumnezeu ştie unde-i acum ţinta. Remorcherul trimis de noi nu o poate găsi.

— Nu eu comand acest remorcher, domnule comandor, spuse Queeg cu un mic zâmbet discret spre mâinile din poală.

Grace îşi ascuţi privirea şi se uită la Queeg, ca şi când acesta s-ar fi aflat într-o lumină foarte slabă. Îşi bătu pipa în palma scorţoasă şi o goli într-o scrumieră grea de sticlă.

— Ascultă, domnule comandor, spuse el pe un ton mai plăcut decât cel folosit până atunci, eu înţeleg cum te simţi la prima dumitale comandă. Eşti grijuliu să nu faci vreo greşeală… asta-i firesc. Am fost şi eu în situaţia asta. Dar eu am făcut greşeli şi am plătit pentru ele; şi treptat am devenit un ofiţer destul de competent. Să vorbim franc, domnule comandor Queeg, în interesul navei dumitale şi, dacă pot spuie, al viitoarei dumitale cariere. Uită că avem o întrevedere oficială. Din acest moment nu mai consemnez oficial nimic.

Lui Queeg îi căzuse capul între umeri şi-l privea pe Grace pe sub sprâncene.

— Între noi doi, spuse Grace, dumneata n-ai încercat să recuperezi ţinta, pentru că n-ai ştiut cum să procedezi în situaţia respectivă. Nu-i aşa?

Queeg trase pe-ndelete un fum. Lung din ţigară.

— Dacă ăsta-i cazul, zise Grace pe ton părintesc, spune aşa, omule, pentru numele lui Dumnezeu şi să trecem peste acest incident. Cu o astfel de explicaţie pot înţelege şi uita totul. A fost o greşeală, o greşeală datorită anxietăţii şi lipsei de experienţă. Doar nu există om în marină care să nu fi făcut niciodată o greşeală…

Queeg făcu un gest categoric de negare şi se întinse spre masă ca să-şi strivească ţigara.

— Nu, domnule comandor, vă asigur că apreciez vorbele dumneavoastră, dar nu sunt atât de stupid ca să mint în faţa unui ofiţer superior. Vă asigur că prima mea versiune despre cele petrecute este corectă şi nu cred să fi făcut vreo greşeală de când comand pe „Caine” şi nici nu intenţionez să fac vreuna. Dar, cum spun, constatând că nivelul de instrucţie al ofiţerilor mei şi al echipajului este cel care este, am să mă port cu ei de şapte ori mai sever şi am să-i frec de şapte ori mai tare, până când nava va ajunge să fie excelentă, ceea ce vă promit că va fi foarte curând.

— Foarte bine, domnule comandant Queeg.

Grace se ridică şi când Queeg dădu să se scoale îi spuse.

— Rămâi pe loc, rămâi pe loc.

Se duse la un raft din perete, luă o cutie rotundă purpurie cu tutun englezesc scump, îşi umplu pipa şi în timp ce-o aprindea cu un chibrit gros de lemn, se uita cercetător la comandantul lui „Caine”, care începuse să frece iarăşi între degete nişte bile imaginare.

— Domnule comandant Queeg, spuse el brusc, relativ la… – puf, puf – parâma defectă de remorcare… – puf, puf – … care s-a rupt. Cât de mult te-ai întors pe loc?

Queeg îşi aplecă într-o parte capul aruncând o privire bănuitoare spre comandor.

— Manevram cârma în mod obişnuit, domnule comandor. Niciodată n-am întors-o mai mult decât în mod obişnuit, când am remorcat ţinte, cum de altfel puteţi constata şi din registru.

— Nu la asta m-am referit.

Grace se aşeză pe scaun şi se aplecă înainte, agitând pipa fumegândă spre Queeg:

— Cât demult v-aţi întors? Douăzeci de grade? Şaizeci de grade? Aţi schimbat direcţia cu 180 de grade… sau cu cât?

Comandantul lui „Caine” îşi încleştă mâinile pe braţele scaunului şi spuse:

— Ar trebui să verific în registru, domnule comandor, dar nu văd ce importanţă poate prezenta *cât* demult m-am întors, din moment ce…

— Nu cumva te-ai întors în cerc complet, domnule comandor Queeg, şi ţi-ai tăiat parâma?…

Queeg rămase cu gura căscată. O închise şi o deschise de mai multe ori şi în cele din urmă zise pe un ton revoltat, dar scăzut şi puţin gângăvit:

— Domnule comandor Grace, trebuie să vă spun cu tot respectul că această întrebare mă doare şi o consider o insultă personală.

Expresia severă a lui Grace şovăi. Îşi întoarse privirea de

la Queeg.

— N-am avut intenţia să te insult, domnule comandant. Uneori este mai neplăcut să pui întrebări decât să răspunzi la ele. S-a petrecut sau nu acest lucru?

— Dacă s-ar fi petrecut aşa, cred că ar fi trebuit să cer trimiterea mea la curtea marţială.

Grace îl privi aspru.

— Trebuie să-ţi spun, domnule comandant, că ai pe nava dumitale oameni turbulenţi. Nouă ne-a parvenit azi-dimineaţă un zvon în acest sens. Rar iau notă de astfel de bârfeli. Totuşi amiralul a aflat, şi având în vedere şi o serie de alte acţiuni greşite ale dumitale care l-au neliniştit destul demult, mi-a dat ordin să-ţi pun această întrebare. Oricum, cred că aş putea să-ţi cer cuvântul de onoare de ofiţer de marină că faptul nu s-a petrecut…

— Aş putea şti, domnule comandor, întrebă Queeg cu glas tremurat, în ce privinţă crede amiralul că am greşit?

— Ei bine, dă-o dracului, omule, prima oară când ai ieşit în larg ai intrat în nămol… fireşte, asta se poate întâmpla oricui… dar după aceea ai încercat să eviţi trimiterea raportului de eşuare, iar când *a trebuit* să trimiţi unul la cererea noastră, a fost o vorbărie goală. Şi apoi, ce rost a avut telegrama trimisă ieri? *Vai de mine*, *am pierdut ţinta; te rog*, *Serviciul Pacificului, spune-mi ce să fac?* Amiralul a explodat ca o mină. *Nu* pentru că ai pierdut ţinta… ci pentru că n-ai fost în stare să iei o hotărâre pe care şi un marinar de gradul doi ar fi putut s-o ia! Dacă funcţia de comandă nu înseamnă să iei hotărâri şi să-ţi asumi răspunderea, ce altceva poate să însemne?

Buza superioară a lui Queeg schiţă un mic zâmbet involuntar……

— Daţi-mi voie să vă spun, domnule comandor, că am cântărit situaţia şi am luat o hotărâre. Dar după aceea, ţinând seama de costul ţintei de care aţi pomenit adineauri şi de o serie de alte consideraţi uni, am luat o altă hotărâre

şi anume că problema trebuie supusă autorităţii superioare. Cât priveşte raportul de eşuare, n-am încercat să-l evit, domnule comandor. N-am vrut să deranjez eşalonul superior cu o radiogramă despre o chestiune măruntă. Am impresia că într-un caz mi se reproşează că am deranjat eşalonul superior, iar în celălalt caz că n-am deranjat eşalonul superior. Respectuos supun aprecierii dumneavoastră, domnule comandor, dacă n-ar trebui ca amiralul să precizeze ce fel de sistem preferă.

Pe faţa plecată a lui Queeg licări o expresie de triumf.

Ofiţerul cu operaţiile îşi trecu degetele prin părul cărunt.

— Domnule comandor, spuse el după o pauză extrem de lungă, dumneata nu vezi într-adevăr nicio deosebire între cele două situaţii?

— Evident, au fost diferite. Dar, *în principiu*, au fost identice. A fost o chestiune de consultare a eşalonului superior. Dar, aşa cum spun, domnule comandor, eu îmi asum întreaga răspundere pentru tot ce s-a întâmplat, chiar dacă asta ar însemna trimiterea mea în faţa curţii marţiale.

— Nu-i vorba de nicio curte marţială.

Grace clătină din cap dezamăgit şi exasperat. Se ridică făcând semn lui Queeg să rămână pe loc şi începu să măsoare cu paşi rari mica încăpere, croind spirale în păturile de fum care pluteau în aer. Se întoarse apoi la masa de lucru şi se rezemă de colţul mesei.

— Ascultă, domnule comandant Queeg, îţi voi pune două întrebări precise, pe care nu le voi consemna în raportul asupra convorbirii noastre. Promit că răspunsurile dumitale nu vor ieşi din aceasta cameră, afară doar dacă doreşti. În schimb, aş aprecia mult dacă mi-ai da două răspunsuri precise.

Îl privi pe Queeg în ochi amical, totuşi scrutător.

Comandantul lui „Caine” zâmbi, dar ochii îi rămaseră opaci şi inexpresivi.

— Domnule comandor, am încercat să fiu cât mai precis

posibil în cursul convorbirii noastre şi desigur nu voi înceta să fiu precis şi de data aceasta…

— Bine. Numărul unu. Crezi că nava dumitale, cu actualul nivel de instrucţie al subalternilor dumitale, este în stare să execute misiuni de luptă?

— Ei bine, domnule comandor, ţinând seama de invitaţia de a vă răspunde precis, cu da sau nu, pot să vă spun că nimeni nu poate şti ce se va petrece în viitor şi tot ce vă pot răspunde este că mă voi strădui, cu modestele mijloace pe care le am sub comanda mea, să execut cu maximum de pricepere orice ordine voi primi, de luptă sau altfel şi… aşa cum spun…

— Ai fi mai mulţumit dacă Biroul federal ţi-ar da o altă misiune?

Queeg zâmbi în colţul gurii.

— Domnule comandor, respectuos vă spun că la această întrebare nimeni n-ar ţine să răspundă, nici chiar amiralul.

— Este foarte adevărat.

Grace se plimbă câteva clipe lungi, cu paşi rari, tăcut. Apoi spuse:

— Domnule comandant Queeg, cred că pot să te mut la un serviciu în ţară… fără nicio menţiune de niciun fel…

Apoi adăugă repede:

— … în ce priveşte felul în care ţi-ai îndeplinit serviciul la bordul lui „Caine”. Mutarea s-ar prezenta doar sub forma unei simple corectări a unei numiri nedrept şi greşit date. Între altele, după cum ştii, dumneata ai o vechime în grad prea mare pentru acest post. Vreau să spun că escadra este plină de comandanţi care sunt locotenenţi comandori de rezervă sau chiar numai locotenenţi…

Queeg privi încruntat în gol, faţa i se îngălbeni, apoi spuse rar:

— Mă întreb cum va arăta asta în memoriul meu… înlocuit după o lună din prima comandă!

— Cred că te pot asigură că vei primi o caracterizare care

să înlăture orice dubiu în această privinţă!

Queeg băgă brusc mâna stângă în buzunar şi scoase bilele.

— Să nu fiu înţeles greşit, domnule comandor. Nu vreau să spun că a fi comandant pe „Caine” este cea mai grozavă însărcinări pe care a avut-o vreodată un ofiţer şi nici că este singura funcţie pe care am meritat-o. Dar, întâmplător, este funcţia pe care am primit-o. Nu pretind că sunt cel mai inteligent sau cel mai competent ofiţer din marină, domnule comandor, nu, nici pe departe… n-am căutat să fiu cu orice preţ primul din promoţia mea şi n-am obţinut niciodată note prea grozave… dar vă asigur, domnule comandor, că am fost unul dintre cei mai stăruitori. Am executat însărcinări şi mai neplăcute ca asta. N-am câştigat competiţii de popularitate, dar i-am pândit, i-am prins în greşeală, i-am pedepsit, am urlat şi i-am terorizat până când am reuşit ca totul să meargă aşa cum am vrut eu, şi singurul mod în care am dorit întotdeauna să se facă treaba a fost după regulament. Eu sunt omul regulamentului. „Caine”, este departe de ce vreau eu să fie, dar asta nu înseamnă că intenţionez să-l abandonez şi să mă furişez într-un serviciu de uscat. Nu, vă mulţumesc, domnule comandor Grace.

Privi o clipă spre ofiţerul cu operaţiile, apoi îşi îndreptă din nou privirea înainte şi puţin deasupra lui, spre un auditoriu invizibil.

— Sunt comandantul lui „Caine” şi intenţionez să rămân comandantul lui, iar cât timp îl voi comanda, „Caine” îşi va executa toate misiunile sau va merge la fund încercând să le execute. Vă promit un lucru, domnule comandor… dacă încăpăţânarea, severitatea, vigilenţa neiertătoare şi controlul unui comandant sunt bune la ceva, „Caine”, va face faţă oricărei misiuni de luptă ce i se va da. Iar eu mă voi mulţumi cu calificarea pe care o voi merita când mi se va termina rândul la datorie, domnule comandor. E tot ce am de spus.

Grace se aplecă înapoi, cu braţul prins de spătarul scaunului şi se uită la Queeg cu un zâmbet uşor, clătinând încet din cap de mai multe ori.

— Mândria profesională şi simţul datoriei, pe care fără îndoială le ai, pot ajuta pe un ofiţer să-şi păstreze multă vreme uniforma.

Se ridică şi întinse mâna spre Queeg.

— Cred că ne-am spus tot ce aveam să ne spunem. Voi accepta raportul dumitale. Cât priveşte greşelile dumitale, sau incidentele nefericite, cum preferi dumneata să le numeşti, ei bine, se spune că un început prost poate duce la un sfârşit bun... Vezi dumneata, domnule comandor, continuă Grace scuturându-şi pipa în scrumiera de sticlă, noi am fost foarte mult îndoctrinaţi la Academia Navală în ce priveşte gradul de perfecţiune ce se aşteaptă de la un ofiţer de marină, că nu există margine de greşeală şi aşa mai departe. Mă întreb însă uneori dacă toate astea nu sunt cam exagerate.

Queeg aruncă o privire întrebătoare spre ofiţerul cu operaţiile care începuse să râdă.

— Sună a erezie, nu-i aşa? Ei bine am vrut să spun că am văzut atât de multă energie consumată şi cerneală risipită şi aburi de sudoare ieşind din uniforma asta pentru a face ca o greşeală stupidă evidentă să se încadreze în acest model de perfecţiune... *după comiterea ei...* De, poate că sunt prea bătrân ca să mă mai las păcălit de jocul ăsta sau de altceva.

Dădu din umeri.

— Domnule comandant, dacă aş fi în locul dumitale, eu m-aş îngriji ceva mai puţin ca să nu fac greşeli şi ceva mai mult ca să fac cel mai rezonabil şi mai util lucru, după părerea mea, în orice împrejurare.

— Vă mulţumesc, domnule comandor, spuse Queeg. Eu m-am străduit întotdeauna să iau numai hotărâri rezonabile şi utile şi, ţinând seama de amabilul dumneavoastră sfat,

îmi voi dubla silinţa în această direcţie.

Comandantul Queeg se întoarse cu autobuzul la bazinul unde era amarat vasul. Deoarece coborâse din autobuz o dată cu un grup numeros de muncitori ai şantierului, nimeni de pe „Caine” nu-l observase până nu începu să se urce pe schelă. Din nefericire, subofiţerul de la schelă, Stilwell, sta aplecat peste masa ofiţerului de serviciu şi răsfoia o carte umoristică pe care o ridicase într-o doară de pe masă. Queeg îl văzu, deşi curierul de la schelă strigase: „Atenţiune!” iar Stilwell se întorsese şi înţepenise în poziţia reglementară de salut.

Comandantul îi răspunse la salut, fără să manifeste vreun semn de nemulţumire.

— Unde-i ofiţerul de cart?

— Domnul aspirant Harding s-a dus, domnule comandant, pe teugă ca să pună o garnitură de protecţie la parâma numărul unu, răspunse repede Stilwell.

— Buun. Curier, comunică-i aspirantului Harding să vină la pupă.

Aşteptară în tăcere, subofiţerul înţepenit în poziţie de drepţi, comandantul fumând şi privind iscoditor în jurul punţii. Marinarii care ieşeau din culoarele navei, fluierând, sau fredonând, se opreau din cântat şi se retrăgeau în întuneric sau îşi continuau repede drumul, potrivindu-şi bonetul şi întorcându-şi privirile în altă direcţie. Harding ieşi din culoarul de la tribord şi-l salută pe comandant.

— Domnule aspirant Harding, ştiai că subofiţerul dumitale de la schelă citeşte în cart?

Aspirantul se întoarse revoltat spre subofiţer.

— Este adevărat, Stilwell?

Queeg izbucni furios:

— Fireşte că-i adevărat. Ce crezi că mint, domnule aspirant?

Ofiţerul de cart scutură din cap fâstâcit.

— N-am înţeles să spun că…

— Domnule aspirant Harding, ştiai că citea în post?

— Nu, domnule comandant.

— Ei bine, de ce nu ştiai?

— Domnule comandant, parâma numărul unu a început să se roadă şi m-am…

— Nu ţi-am cerut un alibi, domnule aspirant. Un ofiţer de cart nu are alibiuri. El este răspunzător de orice afurisit lucru petrecut în cartul lui, de *orice afurisit lucru,* mă auzi?

Queeg ţipa cât îl ţinea gura; marinarii care lucrau pe puntea centru şi la pupă se întoarseră să asculte.

— Cheamă-l pe ofiţerul care-ţi urmează în cart, domnule aspirant, şi comunică-i ofiţerului-şef de bord că ai fost radiat de pe lista cartului până când vei dovedi că ţi-ai făcut o vagă idee despre îndatoririle şi răspunderile unui ofiţer de cart? Este clar?

— Am înţeles, domnule comandant, zise Harding cu glas schimbat.

— Cât despre marinarul ăsta, spuse Queeg arătând cu degetul spre Stilwell, îi vei face raport şi vom vedea dacă şase luni de consemnare pe navă îl vor învăţa să nu mai citească în cart şi dacă această lecţie este suficientă pentru restul echipajului, sau este nevoie să primească şi altul aceeaşi doză… Poţi să pleci.

Queeg coborî de pe punte în cabina lui. Pe masă se aflau cele două rapoarte în legătură cu poalele bluzei lui Urban. Azvârli şapca pe pat, îşi scoase vestonul, desfăcu cravata, se trânti pe scaunul turnant şi parcurse repede rapoartele, frecând bilele în pumn. Apoi apăsă pe buzzer şi ridică telefonul din furcă.

— Spune-i curierului de la schelă să-i comunice locotenentului Keefer să vină în cabina mea.

După câteva minute cineva ciocăni la uşă. Queeg, care până atunci stătuse cu capul în mâini, luă de pe masă raportul lui Keefer, îl desfăcu la pagina a doua şi strigă

peste umăr:

— Intră!

Ofiţerul cu transmisiunile intră în cabină şi închise uşa. După o clipă de aşteptare în spatele comandantului, Keefer zise:

— M-aţi chemat, domnule comandant?

Queeg mormăi ceva şi foşni hârtiile. Keefer se sprijini cu coatele de cuşeta comandantului zâmbind condescendent şi aşteptă. Comandantul trânti raportul pe masă şi-l împinse deoparte cu dosul mâinii.

— Nesatisfăcător!

— Da-a? zise ofiţerul cu transmisiunile. Pot întreba de ce, domnule comandant?

Lăsă însă să se strecoare în ton cam prea multă ironie aristocratică. Queeg îşi ridică imediat privirea spre el.

— Stai drept, domnule locotenent, când vorbeşti cu comandantul dumitale.

Keefer luă alene poziţia de drepţi, păstrând totuşi pe faţă o urmă de zâmbet ironic enervant.

— Mă scuzaţi, domnule comandant.

— Ia-l înapoi, îi spuse Queeg arătând dispreţuitor cu degetul spre raport. Scrie-l din nou şi prezintă-mi-l astăzi, înainte de ora 16.

— Am înţeles, domnule comandant. Pot să vă întreb respectuos în ce sens este necorespunzător?

— Raportul dumitale nu spune nimic în afară de ce-am ştiut dinainte şi nu explică nimic din ce-am dorit să explice.

— Mă scuzaţi, domnule comandant. Mă tem că n-am înţeles ce vreţi să spuneţi.

— Văd.

Queeg luă de pe masă celălalt raport, pe care Keefer îl făcuse la repezeală pentru Willie Keith, şi-l flutură în aer.

— Ei bine, domnule locotenent Keefer, în acest caz îţi sugerez să-l consulţi pe ajutorul dumitale, aspirantul Keith. El te poate învăţa foarte multe în legătură cu redactarea

unui raport scris, oricât de ciudat ţi s-ar părea. Raportul prezentat de el asupra aceluiaşi subiect este din toate punctele de vedere excelent.

— Vă mulţumesc, domnule comandant, spuse Keefer. Sunt fericit să aflu că am un astfel de talent în serviciul meu.

Queeg zâmbi, convins că rănise amorul propriu al lui Keefer. Clătină din cap de câteva ori şi spuse:

— Da, într-adevăr, Tom, ia acest raport al lui Keith şi studiază-l. Încearcă să înţelegi de ce Willie a scris un raport perfect, iar al dumitale este vorbărie goală.

Întors în cabină, Keefer începu să ţopăie ca o maimuţă, frecându-şi la fiecare salt fundul cu amândouă rapoartele. Apoi se trânti pe cuşetă, cu faţa îngropată în pernă, zguduit de un râs cu lacrimi.

Comandorul Grace sta în picioare lângă biroul masiv de mahon al amiralului, în cabinetul acestuia, lambrisat cu lemn şi pe jos cu covor verde.

— Aş fi dorit să văd şi *eu* raportul înainte de a fi fost acceptat, mormăi amiralul.

Era un omuleţ slab, rece, cu ochi albaştri sfredelitori.

— Regret, domnule amiral.

— Bine. Ce impresie ţi-a făcut acest Queeg? Asta-i principal.

O clipă Grace ciocăni uşor cu degetele în masă.

— Am impresia că este un fel de „fată bătrână”, domnule amiral. Cred că e destul de serios şi probabil foarte sever, dar e unul dintre aceia care nu greşesc niciodată oricât demult ar greşi… ştiţi, care au întotdeauna un blestemat de argument ca să se apere… Şi mai cred că nu este nici prea strălucit. E printre ultimii din promoţia lui. Am verificat.

— Ce-i cu parâma de remorcare? Care-i povestea? A tăiat-o sau n-a tăiat-o?

Grace clătină din cap cu îndoială.

— Ei bine, tocmai ce vă spuneam. S-a considerat grozav de ofensat când l-am întrebat în legătură cu asta… mi-a părut destul de sincer. Am fost nevoit să-i iau cuvântul de onoare că nu s-a petrecut aşa. Ar trebui să instituiţi o comisie de anchetă care să stabilească precis faptele şi nu ştiu…

— Ce dracu', nu putem verifica zvonurile cu comisii de anchetă. Totuşi, nu-mi place omul ăsta, Grace. Prea multe chestii dubioase într-un interval scurt. Nu crezi că ar fi cazul să recomand Biroului federal înlocuirea lui?

— Nu, domnule amiral, zise imediat Grace. Cinstit vorbind, nimic din ce ştim că a făcut nu se poate dovedi precis. Tot ce s-a petrecut până acum s-ar putea justifica prin supraîncordare la prima comandă.

— Bine, atunci… uite ce-i. Comandantul Pacificului doreşte să-i trimit în ţară două distrugătoare-dragoare pentru revizie şi instalaţii noi de radar, care să participe după aceea la acţiunea Flintlock. Ar fi rău dacă l-am trimite pe „Caine"?

— Nu, domnule amiral. A fost în prima linie douăzeci şi două de luni…

— Bine. Pregăteşte radiograma de propunere a lui „Caine". În felul acesta Queeg îşi va face viitoarele încurcături în altă parte.

O revizie de şantier în ţară este cea mai îndrăgită şi dorită misiune în timp de război. Într-un an de acţiuni navale în zona luptelor, De Vriess nu fusese în stare să obţină aşa ceva pentru bătrânul şi dezmembratul „Caine". Queeg o obţinuse în primele patru săptămâni, comandând cel mai straşnic remorcher de ţinte.

Bucuriile călătoriei spre patrie

Primirea radiogramei provocă la bordul, lui „Caine” o veselie de parcă ar fi fost ajunul Anului Nou, Patru Iulie, ziua de naştere şi de cununie a fiecăruia, toate laolaltă. Willie Keith simţea şi el că-i clocoteşte sângele, deşi era doar un boboc care nu-şi şterse încă tot rujul de pe buze de la ultima despărţire din ţară. Scrise lui May şi mamei; lui May dându-i a înţelege clar că prezenţa ei pe chei la sosirea lui „Caine” în San Francisco ar fi o surpriză nemărginit de plăcută (omiţând să-i facă şi mamei aceeaşi aluzie). Ca să compună scrisoarea către May se retrăsese în magazie, aşa cum un animal se ascunde în vizuina lui când vrea să-şi guste plăcerile în singurătate şi întuneric. În cursul compunerii făcea pauze lungi, cu ochii aţintiţi pe hârtie, în timp ce mintea îi era răscolită de viziuni mahomedane şi cerneala se usca pe peniţă.

Peste foaia de hârtie se aşternu o umbră. Îşi ridică privirea şi-l văzu pe Stilwell stând în cadrul uşii. Marinarul purta uniforma de pânză imaculată şi ghetele lustruite cu care apăruse îmbrăcat în aceeaşi dimineaţă la judecata de la „arborele căpitanului”, cu puţin timp înainte de sosirea radiogramei.

— Da, Stilwell? îi spuse compătimitor Willie.

În calitate de ofiţer de gardă, Willie înregistrase sentinţa lui Stilwell în jurnalul de bord: şase luni consemnare pe navă. Urmărise cu oarecare uimire ceremonia judecăţii la „arbore” pe puntea de la pupă: ţinuta solemnă a acuzaţilor speriaţi, îmbrăcaţi în uniforme de pânză noi, ofiţerii acuzatori aliniaţi în poziţie de drepţi în faţa vinovaţilor, în timp ce Queeg, calm şi bine dispus, primea pe rând din

mâna lui Jellybelly dosarele roşii ale inculpaţilor. Era un soi ciudat de judecată. Willie ştia bine că toţi acuzaţii fuseseră trimişi în judecată din ordinul comandantului Queeg. Acuzatorul lui Stilwell, de exemplu, era sublocotenentul Harding, care însă nu-l văzuse pe marinar citind în timpul cartului. Întrucât comandantul Queeg personal nu ceruse trimiterea în judecată a nici unuia dintre acuzaţi, ci doar de fiecare dată se întorsese spre cel mai apropiat ofiţer spunându-i „doresc ca acest om să fie trimis în judecată”, triunghiul judecăţii, acuzator-acuzat-judecător, fusese formal respectat. Iar Queeg ascultase ceremonios, cu un aer atent şi surprins, expunerea făcută de acuzator asupra unei vini pe care el singur ordonase să-i fie supusă spre judecată. După ce urmărise un timp această ciudată treabă, Willie ajunsese la concluzia că ea constituie o gravă atingere adusă libertăţilor cetăţeneşti, drepturilor constituţionale, principiilor de „habeas corpus” şi de „dominium eminens”, precum şi altor prevederi pe jumătate uitate, al căror înţeles era că orice american are dreptul la o judecată nepărtinitoare.

— Domnule aspirant, zise Stilwell, dumneavoastră sunteţi ofiţerul cu educaţia, nu-i aşa?

— Da, îi răspunse Willie.

Îşi coborî picioarele din cuşetă, puse deoparte mapa de scris şi înşurubă capacul stiloului, căutând prin aceste mişcări să treacă de la starea sufletească a unui tânăr ce se gândeşte la iubita lui la situaţia de cadru al marinei.

Îi plăcea Stilwell. Există tineri zvelţi şi bine clădiţi, cu feţe inocente, ochi luminoşi, păr des şi privire veselă şi deschisă, care te îndeamnă spre simţăminte plăcute şi creează în jurul lor o atmosferă agreabilă, oriunde s-ar afla, datorită luminii senine pe care o radiază, oarecum asemănătoare aceleia create de prezenţa unei fete drăguţe.

— Am o problemă, domnule aspirant, spuse Stilwell.

— S-o aud.

Stilwell începu o povestire incoerentă, al cărui miez era faptul că avea o soţie şi un copil în Idaho şi că avea motive să se îndoiască de fidelitatea soţiei sale.

— Doresc să ştiu, domnule aspirant, dacă această consemnare înseamnă că nu voi avea voie să mă duc acasă în permisie? N-am fost acasă de doi ani, domnule aspirant.

— Nu cred, Stilwell. Nu-mi pot închipui că e posibil.

— Orice om care a fost mult timp în zona de luptă, ca tine, are dreptul să se ducă acasă, afară dacă n-a săvârşit un omor sau altceva asemănător.

— Aşa prevede regulamentul, domnule aspirant, sau este doar părerea dumneavoastră?

— Asta-i părerea mea, Stilwell, şi poţi să te bizui pe ea, afară dacă n-am să-ţi spun altfel şi asta o voi afla foarte curând.

— Vreau să ştiu, domnule aspirant: pot scrie acasă că vin, aşa cum fac toţi ceilalţi băieţi?

Willie ştia prea bine răspunsul corect la această întrebare: Stilwell trebuia să aştepte până ce va sonda punctul de vedere al comandantului. Dar apelul desperat ce se citea pe faţa marinarului şi stânjeneala lui Willie din cauza necunoaşterii prevederii din regulament pentru astfel de cazuri îl determinară să spună:

— Sigur că poţi, Stilwell.

Faţa tunarului se lumină şi lui Willie îi păru bine că riscase un răspuns afirmativ.

— Vă mulţumesc, domnule aspirant, vă mulţumesc mult de tot, se bâlbâi Stilwell; buzele îi tremurau şi ochii îi sclipeau de bucurie. Nici nu ştiţi ce înseamnă asta pentru mine.

Îşi puse bonetul pe cap, luă poziţie de drepţi şi-l salută pe Willie ca pe un amiral. Aspirantul îi întoarse salutul dând prietenos din cap.

— În regulă, Stilwell. Sunt fericit să-ţi pot fi oricând

duhovnic.

Willie continuă scrisoarea către furat de imaginile care-i treceau prin minte, dând uitării conversaţia.

În ziua următoare, la prânz, pentru prima oară de la schimbarea comandantului, discuţiile din careul ofiţerilor fură animate şi glumeţe. Se povestiră glume vechi despre escapade romantice în Australia şi Noua Zeelandă. Cel mai mult îl hărţuiră pe Maryk pentru legătura cu o chelneriţă cam bătrâioară de la o cofetărie din Auckland. Discutară foarte amănunţit numărul aluniţelor de pe faţa femeii, Gorton pretinzând că erau şapte şi Maryk numai două, iar ceilalţi susţinând cifre intermediare.

— Ei bine, zise Keefer, părerea mea este că Steve are în general dreptate. Cred că două erau aluniţe. Restul erau negi.

Cambuzierul secund Whittaker, care în acel moment făcea ocolul mesei ducând cu obişnuita lui mutră posomorâtă o tavă cu şuncă prăjită, izbucni pe neaşteptate în hohote de râs şi scăpă tava jos, cât pe-aci să o trântească în capul comandantului. Feliile de carne roşie grasă se rostogoliră pe podea. Comandantul Queeg, într-o dispoziţie de sărbătoare, îi spuse:

— Whittaker, dacă este absolut necesar să verşi mâncarea pe mine, nu vărsa carne, varsă legume, sunt mai ieftine.

În careul ofiţerilor era tradiţia să se râdă automat la orice cuvânt de duh al comandantului. Urmă un hohot de râs general.

— Bine, se adresă Maryk mătăhălosului Gorton, să zicem că avea şapte aluniţe, dar era cel puţin reală. Eu nu mă mulţumesc ca unii dintre camarazi cu reviste şi cărţi poştale ilustrate franţuzeşti.

— Steve, eu am o soţie căreia trebuie să-i fiu fidel, răspunse vesel Gorton. Nu poate divorţa de mine numai pentru că mă uit la nişte fotografii. Dar dacă aş fi un bărbat

liber ca tine şi aş fi incapabil să cuceresc, ceva mai bun decât grăsana aia cu negi din Noua Zeelandă, cred că aş trece la cărţi poştale ilustrate.

— Am dat odată peste o idee tare ingenioasă, zise Queeg într-o rară bună dispoziţie, pentru că de obicei nu lua parte la flecăreala din careu.

Ofiţerii tăcură, ascultând respectuoşi cuvintele comandantului.

— E în legătură cu cărţile poştale ilustrate. Nu ştiu cum s-a făcut dar am primit prin poştă un catalog de reclamă şi… tot ce aveai de făcut era să trimiţi întreprinderii respective un dolar pe lună şi în schimb îţi trimitea fotografii din acestea, adevărate stampe mari, lucioase, cam şase pe patru, cred.

Desenă în aer un dreptunghi cu degetele.

— Ei bine, ceea ce era foarte ingenios… ştiţi că nu se pot trimite prin poştă fotografii de femei goale. Ei bine, aceste femei nu era goale, nu, domnilor, ci aveau cele mai drăguţe sutiene şi chiloţi roz din câte aţi văzut vreodată, totul frumos şi legal. Numai că desuurile lor erau lavabile. Tot ce aveai de făcut era să treci o cârpă umedă peste fotografie şi, gata… Straşnic de ingenios.

Privi împrejur, rânjind Sericii. Majoritatea ofiţerilor reuşiră să zâmbească. Keefer îşi aprinse o ţigară, acoperindu-şi faţa cu palme făcute pungă, iar Willie îşi umplu gura cu o felie întreagă de şuncă.

— Apropo, continuă comandantul, este printre dumneavoastră cineva care să fi consumat întreaga raţie de băuturi alcoolice de la club? Dacă este cineva să spună.

Toţi ofiţerii tăcură.

— Minunat. Este cineva împotrivă să-mi vândă mie raţia lui?

Raţia era de cinci sticle pe lună, care puteau fi cumpărate la popota de băuturi a ofiţerilor de la şantierul naval, la un preţ foarte redus faţă de cel din Statele Unite.

Queeg îi luase pe ofiţeri prin surprindere; ei se gândiseră înainte la preţul din ţară al băuturilor cu diferite nuanţe de nemulţumire, toţi consimţiră în afară de Harding.

— Domnule comandant, spuse el cu glas plângăreţ, eu îmi planific solda până la ultimul ban pentru cheltuielile mele şi ale soţiei şi, dacă pot economisi ceva ne va fi de mare folos.

Queeg râse admirativ şi-l scuză. Aşadar, în aeraşi seară ofiţerii de pe „Caine”, adunaţi grămadă lângă comandant, se încolonară la tejgheaua popotei de băuturi şi cumpărară cam treizeci de sticle de scotch şi whisky de secară. Pe măsuţă ce ieşeau din clădirea popota cu sticlele în braţe, comandantul îi îndrepta cu multe mulţumiri spre jeepul care staţiona afară în întuneric. După ce toate sticlele fură încălcate în jeep, comandantul plecă lăsându-i pe ofiţeri uitându-se unul la altul.

A doua zi de dimineaţă la ora şapte şi jumătate, marangozul clasa a doua Langhorne fu chemat în cabina comandantului. Îl găsi pe comandant îmbrăcat cu o uniformă de gabardină pătată şi şifonată, plecat peste cuşetă, mestecând un capăt de ţigară de foi stinsă şi numărând o grămadă de sticle împrăştiate pe pătură.

— Hello, Langhorne. Ce fel de ladă îmi poţi recomanda pentru treizeci şi una de sticle.

Marangozul, un tip ursuz de prin Missouri, cu faţa osoasă, prelungă, falca inferioară proeminentă şi păr negru lung şi lins, holbă ochii la contrabandă. Queeg râse pe înfundate, îi făcu cu ochiul şi-i spuse:

— Articole medicale, Langhorne, articole medicale. Nu te priveşte şi, dacă eşti întrebat, n-ai văzut niciodată aceste sticle şi nu ştii nimic de ele.

— Da, domnule comandant. Vă recomand o ladă, să zicem de trei pe doi… cam aşa… şi îndesată cu talaj.

— Dă-l dracului de talaj, asta-i marfă preţioasă. Vreau despărţituri între sticle, iar talajul să fie îndesat între sticle

şi despărţituri…

— N-avem material subţire pentru despărţituri, domnule comandant, nici placaj, nici altceva…

— Ce dracu’, ia nişte foi de tablă de la magazinul de fierărie.

— Da, domnule comandant. Am să fac ceva frumos, domnule comandant.

După-amiază târziu, Langhorne intră bălăbănindu-se în careul ofiţerilor, cu faţa leoarcă de năduşeală, purtând în spate o ladă din scânduri albe, proaspăt tăiate. Pătrunse poticnindu-se în cabina lui Queeg şi o lăsă jos cu gemete şi strâmbături groaznice, de parcă ar fi fost un pian. În timp ce-şi ştergea şiroaiele de pe faţă cu o imensă basma roşie, spuse:

— Doamne, că grele mai sunt despărţiturile astea din foi de plumb, domnule comandant…

— Foi de *plumb?*

— Magazinul de fierărie nu mai avea foi de tablă, domnule comandant…

— Dar, ce dracu’, de *plumb?* Nişte cartoane tari ar fi fost la fel de bune…

— Pot să-i scot foile de plumb şi să le dau înapoi, domnule comandant.

— Nu, las-o aşa, bombăni Queeg. Înseamnă că peste câteva zile o echipă de marinari va trebui să facă puţin exerciţiu fizic şi asta nu-i rău… La înapoierea acasă voi putea eventual să vând foile de plumb, mormăi el.

— Iertaţi-mă, domnule comandant. Aţi spus ceva?

— Nu, nimic. Fă rost de talaj şi ambalează sticlele astea.

Îi arătă cu degetul comoara aliniată pe podea, sub chiuvetă.

— Am înţeles, domnule comandant.

— Atenţiune. La ora 14,00 încep exerciţii generale de luptă.

„Caine” naviga la locul său în flancul drept al semicercului de nave de escortă care spintecau apa în avangarda convoiului compus din patru tancuri petroliere militare, două nave de transport şi trei cargoboturi. Se aflau departe de uscat şi navigau pe o mare albastră şi calmă. Dispozitivul navelor se desena clar pe apa însorită.

Aspirantul Keith, ajutor de ofiţer de cart pe puntea de comandă, era încântat de această călătorie. Deşi de un an nu mai fuseseră semnalate submarine la răsărit de Hawai, nu era mai puţin adevărat că Willie Keith era ajutor al ofiţerului de cart pe o navă a cărei misiune era să descopere submarinele japoneze. Dacă ofiţerul de punte ar fi căzut mort sau peste bord, era de presupus că el, aspirantul Keith, ar fi putut să-şi asume conducerea timonei, să scufunde un submarin şi să se acopere de glorie. Nu era probabil... dar era posibil. Ofiţerul de cart Keefer contribuise întrucâtva la entuziasmul lui, încredinţându-i schiţa navigaţiei în zigzag şi lăsându-l să dea la timonă ordinele necesare. Willie încercă să dea primele ordine în momentul când limba mare a cronometrului din comandă despica punctul de deasupra orei douăsprezece. În sfârşit, războiul începuse şi pentru el. La ora două fără două minute comandantul Queeg veni pe punte privind nervos împrejur; era urmat de Gorton, care arăta ca un câine bătut. De fapt, secundul primise cu puţin înainte o săpuneală straşnică pentru că nu făcuse mai des exerciţii generale de luptă, iar acum compunea în minte frazele de început ale unui raport scris în care urma să explice de ce nu le făcuse. Queeg citise în corespondenţa din acea dimineaţă un ordin dat de Comandantul Pacificului, prin care se cerea tuturor navelor să raporteze în scris numărul exerciţiilor executate în fiecare lună.

— Buun, spuse comandantul către Engstrand. Anunţă că eu conduc exerciţiile generale.

Maestrul-timonier puse repede în mişcare saula care

manevra pavilioanele colorate. La un semn al comandantului, Willie se duse la şaltărul roşu al soneriei de alarmă generală din timonă şi-l trase cu un gest energic. Apoi, în timp ce sunetul mai stăruia în aer, îşi examină satisfăcut chipul într-un ochi de geam al punţii de comandă. În faţa lui se afla imaginea tipică a luptătorului pe mare din al doilea război mondial: cască bombată, o voluminoasă vestă de salvare gri din fibră de kapok, cu lanternă, faţă şi mâini bronzate. Toţi cei de pe puntea de comandă arătau la fel.

Dar în restul navei lucrurile se prezentau altfel. După mai bine de un an de staţionări sub atacuri aeriene japoneze, urmate de două luni de inactivitate în Pearl Harbour, oamenii din echipajul lui „Caine" nu erau dispuşi să-şi dea prea mare osteneală cu o falsă alarmă generală în apele paşnice dintre Honolulu şi San Francisco. Jumătate dintre ei apărură la posturile de luptă sau fără cască, sau fără vesta de salvare, iar câţiva fără ambele. Queeg se uită fioros de jur împrejur.

— Domnule locotenent Keefer!

— Da, domnule comandant.

— Doresc să faci următoarea comunicare prin difuzoare: „Orice om care nu poartă cască sau vestă de salvare va avea o zi redusă din permisia în Statele Unite. Cei care nu le poartă pe ambele vor avea reduse trei zile din permisie. Numele acestora vor fi comunicate imediat prin telefon la puntea de comandă."

Keefer se uită la el buimac. Apoi gângăvi:

— E prea aspru, domnule comandant...

— *Domnule locotenent Keefer,* îi spuse apăsat comandantul, nu ţi-am cerut părerea despre măsurile disciplinare pe care le consider necesare pentru pregătirea şi siguranţa echipajului meu. Dacă aceşti oameni au de gând să se sinucidă venind la posturile de luptă fără echipamentul de protecţie, nimeni nu va putea spune că

faptul s-a întâmplat din vina mea, că nu i-am convins de importanţa lui. Transmite comunicarea.

La auzul cuvintelor transmise prin difuzoare, marinarii de la tunuri puteau fi văzuţi întorcând capetele spre puntea de comandă; pe feţele lor se citea uimire şi furie. Apoi între ei se iscă o agitaţie febrilă şi pe navă începură să apară ca aduse prin magie căşti şi veste de salvare, care se răspândeau, trecând repede din mână în mână.

— Vreau să înceteze batjocura asta imediat, zbieră Queeg. Vreau numele lor şi vreau ca niciun om să nu-şi mai pună vesta sau casca până ce *nu* sunt transmise la punte numele! Domnule locotenent Keefer, anunţă asta!

— *Ce* să anunţ, domnule comandant?

— Nu fi atât de stupid, domnule locotenent. Anunţă-i că trebuie să înceteze să-şi mai pună blestematul ăla de echipament şi să mi se comunice la comandă numele lor!

Pe punţi răsună comunicarea lui Keefer:

— Încetaţi imediat îmbrăcarea echipamentului. Comunicaţi la puntea de comandă numele tuturor oamenilor fără echipament.

Marinarii continuau însă să azvârle pe punţi, din locuri dosite, căşti şi veste de salvare; o ploaie de echipament zbura prin aer. Queeg ţipă:

— Trimite după căpitanul-de-arme! Doresc să fie raportaţi toţi cei care azvârlă căşti şi veste de salvare!

Keefer transmise rar prin difuzoare:

— Adjutantul căpitan-de-arme Bellison este rugat să se prezinte imediat la raport pe puntea de comandă.

— Nu pe puntea de comandă, prostule, ţipă Queeg. Spune-i să se ducă în spatele bucătăriei şi să-i prindă pe oamenii ăia!

— Se contramandează ultimul ordin, transmise Keefer, întorcându-şi faţa de la comandant ca să poată zâmbi. Adjutant Bellison, du-te în spatele bucătăriei şi prinde pe toţi cei care azvârlă căşti şi veste de salvare.

Îndată ce cuvintele din difuzoare se sfârşiră, potopul de echipament încetă. Totuşi, scopul fusese atins. Pe punţi erau veste şi căşti cât să ajungă pentru toţi oamenii, care acum le îmbrăcau de zor. Queeg începu să alerge înnebunit dintr-o parte într-alta a punţii de comandă, privind cum oamenii îi încălcau sfruntat ordinele şi ţipând:

— Nu mai îmbrăcaţi echipamentul! Tu, ăla de colo de jos! … Vino încoace, domnule locotenent-major Gorton, cum se numeşte omul ăla de la tunul numărul doi. Trece-l pe listă!

— Care, domnule comandant?

— Ei drăcia dracului, ăla cu părul roşu. Adineauri şi-a pus casca. L-am văzut eu!

— Dacă şi-a pus casca nu-i mai pot vedea părul, domnule comandant.

— Dumnezeule, câţi oameni cu păr roşu sunt la tunul ăla?

— Păi, cred că sunt trei, domnule comandant. Wingate, Parsons, Dulles… nu, Dulles este mai blond… cred însă că acum se află la tunul patru, în orice caz de când…

— Hristoase Dumnezeule, *las-o baltă,* izbucni Queeg. Dintre cele mai ticăloase încălcări anarhice de ordin din câte am văzut vreodată, asta, Burt, este cea mai gravă. *Cea mai gravă*.

În acest moment toţi oamenii de pe „Caine” purtau cască şi vestă de salvare. Queeg aruncă o privire dezamăgită şi mânioasă de jur împrejurul navei.

— Buun, buun. Ăştia îşi închipuie că m-au încuiat.

Se duse în cabina timonei şi ridică microfonul:

— Vorbeşte comandantul.

Tonul mânios cu care fură pronunţate cuvintele se transmise simultan prin toate difuzoarele.

— Constat cu regret că unii marinari de pe această navă, greşit sfătuiţi, îşi închipuie că îl pot pune pe comandantul lor în situaţia de a nu reacţiona. Se înşală amarnic. Am cerut numele oamenilor care au venit fără echipament la posturile de luptă. Se pare că numele lor nu-mi vor fi

comunicate. Buun. Deoarece n-am altă cale ca să-i sancţionez pe laşii care nesocotesc ordinul de a-mi comunica numele lor, tai trei zile de permisie în Statele Unite tuturor oamenilor de pe această navă. Cel nevinovat este obligat să sufere laolaltă cu cel vinovat şi nu vă mai rămâne decât să sancţionaţi voi înşivă pe cei vinovaţi de extinderea pedepsei asupra întregului echipaj... Buun. Acum începeţi manevrele generale de luptă.

Convoiul naviga în apele furtunoase de la jumătatea drumului spre San Francisco, iar Willie Keith începea să-şi facă o idee mai clară despre capacitatea limitată a distrugătoarelor din primul război mondial. Pe vremea când remorca ţinte, în apele zâmbitoare de lângă Hawai, „Caine" se clătinase destul de rău şi Willie fusese mândru de „picioarele lui de marinar" şi de rezistenţa stomacului său; acum însă îşi da seama că se cam pripise cu laudele de sine.

Într-o noapte, după o oră şi jumătate de moţăială pe canapeaua din careu, a fost trezit pentru cartul de la miezul nopţii şi constată că abia putea să se ţină pe picioare. În timp ce bâjbâia ca să-şi facă puţină cafea, căzu jos. Aerul care venea prin conducta ventilatorului era rece şi umed. Îşi îmbrăcă cu greu puloverul albastru de lână şi traversă în zigzag puntea, care se clătina ca o odaie din Casa Nebunilor dintr-un parc de distracţii. Ajunse sus agăţându-se de un pontil şi primul lucru pe care-l văzu fu un zid de apă neagră-verzuie, mai înalt decât el, în babord. Când căscă gură să ţipe, zidul de apă se prăbuşi şi, în locul lui, apăru un cer cu nori străpunşi de razele lunii; apoi, alt val la fel de înspăimântător se înălţă în cealaltă parte a navei. Se urcă cu precauţie pe scara punţii de comandă, cu o mână ţinându-şi şapca de teamă să nu i-o ia vântul, deşi vânt nu era aproape de loc. Îi găsi pe toţi cei din cartul de pe comandă prinşi de agăţătoarele din cabina întunecată a

timonei. La fiecare clătinare a navei trupurile lor se bălăbăneau înainte şi înapoi. Chiar aici, la înălţimea punţii de comandă, când nava se înclina Willie se trezea privind în sus la grămada de apă înălţată.

— Dumnezeule, se adresă el lui Carmody care se ţinea cu un braţ de scaunul comandantului, de cât timp durează asta?

— De cât timp durează, ce?

— Ruliul ăsta!

— Asta nu-i ruliu.

Toate covoarele de cauciuc de pe punte alunecară într-o parte şi se îngrămădiră unul peste altul la picioarele lui.

Willie îl schimbă pe Carmody şi, pe măsură ce timpul de cart se scurgea, prinse puţin curaj. Deşi părea că nava nu se va scufunda, avea totuşi impresia că o astfel de posibilitate nu era cu totul exclusă. La punctul culminant al unui ruliu, vasul gemu de la un capăt la altul ca un om bolnav şi Willie putu vedea cum parapetele se încovoiau şi şovăiau. Îl impresionă puternic faptul că acum între el şi apele negre şi reci nu mai exista nimic în afară de calculul rezistenţei maxime a navei făcut cu treizeci de ani în urmă de un inginer (acum probabil mort).

Dar omul calculase evident bine, deoarece „Caine” rezistă şi a doua zi cu succes fără să sufere vreo avarie.

După un prânz cu carne de porc prăjită, Willie se îndreptă spre teugă, conştient mai mult ca de obicei de existenţa stomacului său. Nu avea rău de mare, de asta era sigur. Dar îşi simţea stomacul suspendat între torace şi abdomen, zvâcnind plin şi trudindu-se din greu să-şi îndeplinească obişnuitele sarcini. Această a doua introspecţie în trupul său îi stârni lui Willie dorinţa de a-şi răcori faţa în bătaia vântului. Împinse uşa etanşă spre teugă şi-l văzu pe Stilwell îmbrăcat cu vestă verde şi bonet de lână, chircit lângă tunul numărul unu ca să-i fixeze husa albastră care se dezlegase şi flutura cu zgomot.

— Bună ziua, domnule aspirant.

— Bună ziua, Stilwell.

Willie zăvori uşa şi se rezemă de saulele balustradei, ţinându-se strâns de un ponţii. Vântul şi împroşcăturile de stropi reci din faţă erau foarte plăcute. Când nava se pleca la babord, putea să vadă convoiul spintecând marea cenuşie învolburată.

— Cum suportaţi ruliul, domnule aspirant? strigă tare Stilwell, ca să poată fi auzit prin zgomotul asurzitor ai valurilor spumegânde de la provă.

— Care ruliu? îi răspunse Willie cu un zâmbet nepăsător.

Marinarul râse. Se strecură pe punte până la balustradă şi se apropie prevenitor de aspirant.

— Aţi avut prilejul să vorbiţi cu domnul comandant, domnule aspirant, ştiţi, în legătură cu permisia mea?

— N-am avut încă un prilej bun, Stilwell, îi răspunse Willie puţin ruşinat. Dar sunt sigur că se va rezolva favorabil.

Faţa marinarului se întunecă.

— Bine, vă mulţumesc, domnule aspirant.

— Am să-i vorbesc azi după-amiază. Vino la ora trei în cabina mea.

— Vă mulţumesc de un milion de ori, domnule aspirant.

Tunarul zâmbi, deszăvorî uşa şi se strecură prin culoar.

Willie trase câteva sorbituri adânci de vânt binefăcător şi coborî spre cabina comandantului.

Queeg sta pe cuşetă în maiou şi chiloţi şi se căznea să dezlege un joc chinezesc de răbdare, o minge din piese angrenate. Comandantul o confiscase într-o zi când îşi vârâse capul în cabina de radar şi-l găsise pe marinarul de cart jucându-se cu ea. De atunci se trudea mereu să-l dezlege şi, cu toate că lui Gorton îi spusese că a reuşit, nimeni nu-l văzuse vreodată cu piesele desfăcute.

— Ei, Willie, ce doreşti? îl întrebă Queeg, zornăind mingea sub lampa de citit.

În timp ce comandantul se căznea cu mingea, Willie

expuse obiectul vizitei.

— … Aşa că, domnule comandant, am socotit de cuviinţă să mă verific, ca să fiu sigur. Aţi înţeles că pedeapsa consemnării pe navă a lui Stilwell să se aplice şi în timpul reviziei navei?

— Dumneata cum crezi că am înţeles?

— Eu am înţeles că nu, domnule comandant…

— De ce nu? Când cineva este închis într-o puşcărie pe timp de un an, nu i se dă drumul afară pentru cele două săptămâni de Crăciun. Nu-i aşa? Consemnare pe navă înseamnă consemnare pe navă.

Aerul închis din cabină, legănatul punţii şi ţopăitul mingii chinezeşti dinaintea ochilor începură să-i facă rău lui Willie.

— El nu-i un criminal, luptă pe mare de doi ani…

— Willie, dacă în materie de disciplină marinărească începi să devii sentimental, eşti pierdut. Orice om dintr-o carceră sau arest din prima linie a luptat în război. În timp de război, cu rezerviştii trebuie să te porţi mai aspru, nu mai blând. (Zdup, zdup, zdup.) Ei sunt sub tensiune şi serviciul lor este afurisit de neplăcut, iar dacă o singură dată slăbeşti severitatea, întreaga organizare a navei îţi explodează în faţă. (Zdup, zdup, zdup.) Cu cât înveţi mai repede acest fapt elementar, Willie, cu atât vei fi mai apt ca ofiţer educator.

Willie simţi iarăşi stomacul zvâcnind puternic. Îşi întoarse privirea hipnotizată de la mingea chinezească şi ochii îi căzură pe lada de lemn de sub chiuveta comandantului.

— Sunt vini şi vini, domnule comandant, zise el cu glas ceva mai stins. Stilwell este un marinar bun. Înainte de venirea dumneavoastră la bord nimeni nu i-a pedepsit pe aceşti oameni pentru că s-au uitat într-o revistă ilustrată în timpul cartului… Ştiu că asta a fost o greşeală, dar…

— Un motiv mai mult ca să fie pedepsiţi acum, Willie. Dacă îmi arăţi o cale mai bună ca dorinţele mele să fie respectate pe această navă, voi ţine seama de ea. Crezi că

cititul în cart ar înceta dacă l-aş graţia pe Stilwell?

Ameţeala care-l cuprinsese pe Willie îi învinse puterea de stăpânire şi, fără să vrea, spuse:

— Nu sunt sigur, domnule comandant, dacă cititul în cart este o abatere mai gravă decât transportul de whisky la bordul vasului.

Comandantul râse îngăduitor.

— Ai câştigat un punct. Totuşi, rangul are privilegiile lui, Willie. Un amiral poate purta pe puntea de comandă o caschetă de baseball. Asta nu înseamnă că şi timonierii pot. Nu, Willie, datoria noastră este să luăm măsuri ca rezerviştii să facă aşa cum le spunem noi, nu cum facem noi. (Zdup, zdup, zdup.) Şi, cum îţi spun, singura cale ca să-i silim să facă aşa cum le spunem noi este să fim cât mai aspri cu ei şi să-i pedepsim.

Willie simţea că-l trec sudorile.

— Dacă Stilwell a avut ghinionul să fie cel dintâi prins în vină, sunt obligat să fac din el un exemplu înspăimântător şi, cum îţi spun, cititul în cart trebuie stârpit pe acest vas şi... (Zdup, zdup, zdup.)... este într-adevăr foarte rău că are necazuri din cauza nevestei, dar eu trebuie să mă necăjesc cu întregul echipaj de pe *U.S.S. Caine* şi... (Zdup.)... uneori un singur om trebuie să sufere pentru...

Fraza rămase neterminată pentru că, în acel moment, Willie Keith scoase un ciudat zgomot înăbuşit şi începu să vomeze. Aspirantul reuşi să-şi întoarcă la timp faţa de la Queeg. Luă un prosop şi se aplecă să cureţe podeaua, suflând greu şi scuzându-se. Queeg se arată surprinzător de amabil.

— Nu-i nimic, Willie. Cheamă un cambuzier, iar dumneata du-te sus şi ia puţin aer rece. Renunţă la carnea de porc până ce capeţi picioare de marinar.

Aşa luă sfârşit pledoaria lui Willie pentru Stilwell. Îi veni foarte greu să dea ochi cu marinarul. Stilwell primi vestea cu faţa albă, împietrită.

— Vă mulţumesc totuşi că aţi încercat, domnule aspirant, spuse el sec.

Trecură zile după zile cu mare dezlănţuită şi cer întunecat; cu ruliu şi tangaj, vânt rece şi umezeală, care încercau greu oasele moleşite de căldură tropicală; cu alternări de carturi în cabina timonei, rece şi posomorâtă în timpul zilei, mai rece şi mai posomorâtă în timpul nopţii; cu marinari tăcuţi şi ursuzi şi cu ofiţeri palizi şi frânţi de oboseală; cu prânzuri mute în careu, în timp ce în capul mesei comandantul îşi freca fără încetare bilele între degete, fără să scoată o vorbă, afară doar din când în când câte o frază arţăgoasă în legătură cu stadiul rapoartelor cerute. Willie pierduse noţiunea timpului. Umbla poticnindu-se, de la puntea de comandă la maşina de descifrat, de la maşina de descifrat la corectarea publicaţiilor oficiale, de pe punte la masă ca să înghită cu greu un prânz neatrăgător şi de la masă în cabina lui ca să tragă un somn care niciodată nu dura neîntrerupt mai mult de două ore. Lumea se redusese la scoica de fier legănată pe un pustiu de spumă cenuşie, iar singura ocupaţie a tuturor era să privească apa goală sau să facă nesfârşitele modificări cu cerneală roşie în infernala bibliotecă de volume ininteligibile şi mucegăite.

Într-o bună dimineaţă, Willie, se trezi din somn în cuşeta lui, deschise ochii şi avu o ciudată senzaţie plăcută: cuşeta nu mai tanga şi nici nu mai rula; sta nemişcată. Ieşi repede din cabină în maiou şi chiloţi. Nava naviga între malurile verzi ale unui canal, lat cam de o milă. Cerul era albastru, aerul răcoros şi plăcut. „Caine” aluneca lin ca un ferryboat. Willie îşi întinse gâtul peste balustradă şi scrută orizontul din faţa navei. Deasupra coamei verzi şi rotunde a unui deal zări, departe, pilonii roşii ai podului Golden Gate. Ochii i se umplură de lacrimi şi se vârî iarăşi în magazie.

Willie era pe puntea de comandă şi „Caine” naviga sub bolta înroşită de soare. Gândurile poetice îi fură însă întrerupte de conversaţia dintre comandant şi Gorton, care şedeau de vorbă în spatele său.

— Buun, când trecem de Alcatraz schimbăm capul spre Oakland. Dă-mi drumul, Burt.

— Cheiul 91 nu este la Oakland, domnule comandant…

— Ştiu. Vom ancora o clipă în largul Oaklandului, înainte de a acosta la chei.

— Dar, domnule comandant…

— Ce dracu’ mai discuţi, Burt! Doresc drumul spre Oakland!

— Am vrut doar să vă spun, domnule comandant că la cheiul 91 este flux puternic, de cinci noduri sau poate mai mult. Acum apa este calmă şi putem acosta uşor. Dacă întârziem o oră, vom acosta foarte greu…

— Las’ pe mine grija acostării navei. Dumneata dă-mi drumul pentru Oakland.

— Am înţeles, domnule comandant.

— *Domnule Keith.* Mai ai altceva de făcut în afară de admirarea peisajului?

Willie se îndepărtă repede de lângă parapet şi se întoarse spre comandant. Queeg, neobişnuit de elegant în uniforma de punte albastră cu fireturi aurii, şapcă albă şi centură albă de mătase, scruta prin binoclu largul golfului.

— Nu, domnule comandant.

— Buun. Lada aia din cabina mea… ia o echipă de oameni şi încarc-o în şalupă. O să fii şeful şalupei.

Cu preţul mai multor degete de mână zdrobite, aşchii vârâte sub unghii, degete-de-picioare strivite şi al unei spectaculoase revărsări de înjurături triviale, echipa de lucru reuşi să aşeze în şalupă lada grea ca un pietroi. Contribuţia lui Willie se redusese la a sta cât mai departe de lada ucigaşă tot timpul cât s-a bălăbănit ameninţătoare în aer, dând din când în când calm sugestii nebăgate în

seamă de nimeni.

„Caine” staţiona aproape de coasta Oaklandului şi şalupa se îndreptă spre cheiul de beton de la poalele unei străzi pustii. Queeg sta pe banchetul de la pupă, cu picioarele pe ladă, frecând bilele şi privind cercetător spre golf. Pe Willie îl uimea aspectul exterior al oamenilor. Hidosu, Chiftea şi Mackenzie erau de nerecunoscut. Spălaţi, pieptănaţi, bărbieriţi, pudraţi şi îmbrăcaţi în uniformă albă scrobită păreau o altă rasă decât sălbaticii sumbri care-l aduseseră prima oară pe „Caine”. Îşi da fireşte seama de explicaţia acestei prefaceri ca-n basmul cu Cenuşăreasa; marinarii doreau să nu piardă dreptul la permisia pe uscat şi erau înspăimântaţi de Queeg.

Deodată motorul se stinse. După ce marinarii migăliră la motor vreo două minute, comandantul izbucni furios:

— Dacă în treizeci de secunde nu porneşte şalupa, cuiva o să-i pară tare rău!

Urmară mişcări desperate de braţe, zăngănit de scule şi înjurături groaznice; şi, din fericire, în a douăzeci şi opta secundă, motorul porni şi şalupa ajunse la mal.

— Buun, zise Queeg sărind de pe copastie pe mal. Puneţi mâna pe ladă. Am întârziat ca dracu!

Doi oameni din echipa de lucru săriră pe mal, iar un al treilea marinar, împreună cu Hidosu şi Chiftea, reuşiră gâfâind şi bombănind să ridice un capăt al lăzii peste copastie. Oamenii de pe chei apucară de ladă şi începură să o tragă, în timp ce oamenii din şalupă o împingeau de jos. Lada se urnea greu.

— Ei, de ce merge aşa de încet?

— Nu vrea să alunece, domnule comandant, zise Hidosu cu sufletul la gură şi părul căzut peste ochi. Prea grea.

— Atunci, urcaţi-vă întâi pe copastie şi după aceea ridicaţi-o. N-aveţi creieri?

Comandantul se uită împrejur şi-l văzu pe Mackenzie stând pe mal cu bulina în mână şi privind pasiv la lupta

dusă de ceilalţi.

— Ei, *tu,* ce faci acolo de stai cu degetu’ în fund şi mintea aiurea? Pune mâna!

Mackenzie zvârli imediat parâma şi sări în ajutorul oamenilor de pe mal. A fost o greşeală din partea comandantului ca şi a marinarului. Mackenzie îndeplinise până atunci funcţia indispensabilă de a ţine şalupa lângă mal. Când parâma rămase slobodă, şalupa începu să se îndepărteze de chei, la început imperceptibil apoi mai repede. Sub ladă se croi o dungă de apă care se lărgea mereu.

— Domnule comandant! ţipă desperat Hidosu, clătinându-se pe copastie, cu degetele prinse sub o muchie a lăzii. Parâma! Să apuce cineva parâma!

Mackenzie dădu drumul lăzii şi se repezi să apuce parâma. Oamenii de pe mal se zăpăciră. Urmă un moment de ţipete haotice, înjurături şi huruituri peste care se înălţă strigătul sopran al lui Queeg.

— Aveţi grijă de afurisita aia de ladă!

Hidosu şi lada căzură în apă şi împroşcătura de apă produsă în cădere îl udă pe Queeg din cap până-n picioare. Hidosu plutea ca o raţă albă pe apa mocirloasă. Lada se duse bulbucind la fund ca o nicovală. Se aşternu o clipă de tăcere funerară. Queeg, ud leoarcă, se aplecă peste marginea cheiului şi scrută adâncul apei cafenii.

— Buun. Scoateţi cângile.

Încercările ca s-o apuce cu cângile durară o jumătate de oră. Queeg fumă în acest timp jumătate dintr-un pachet de ţigări, trăgând doar câteva fumuri din fiecare ţigară şi azvârlind-o în apă. Hidosu sta chitit pe chei clănţănind din dinţi.

— Domnule comandant, spuse în cele din urmă Chiftea cu jumătate de glas.

— Da?

— Iertaţi-mă, domnule comandant, dar cred că lada s-a

înfundat în nămol. Chiar dacă dăm de ea, nu cred că o vom putea scoate la suprafaţă. N-are să ţină parâma şi chiar aşa cângile vor sfâşia lemnul şi o vor scăpa din prinsoare. Iertaţi-mă, domnule comandant, dar asta-i părerea mea.

Queeg se uită lung spre locul unde lada dispăruse în apă.

— Buun. Cred că ai dreptate. Păcat.

Şalupa se afla la jumătatea drumului dintre mal şi „Caine", când comandantul începu iarăşi să vorbească.

— Cine a avut comanda acestei echipe de lucru, Willie?

— Cred... cred, domnule comandant, că eu am fost însărcinat.

— La fel cred şi eu. Şi atunci, cum justifici acest fiasco?

— Vă rog să mă iertaţi, domnule comandant, dar nu mi-aţi spus să-mi asum şi descărcatul...

— Aşa cum nu-ţi spun să te ştergi la nas, când ai nevoie, domnule aspirant Keith. Sunt anumite lucruri de care un ofiţer este presupus că le înţelege de la sine.

Comandantul privi câteva clipe în gol pe sub sprâncene, apoi spuse:

— Zăpăceala unei echipe de lucru de care răspunzi nu-i o scuză, Willie, mai ales când zăpăceala ei mă costă o sută şi zece dolari.

— Lada se află destul de aproape de mal, domnule comandant. Sunt sigur că poliţia portuară o poate pescui, dacă dumneavoastră...

— Ce? Ţi-ai pierdut minţile? Să mă întrebe ce conţine? Uneori nu prea sclipeşti, Willie... Păcat. Un prieten din Oakland urma să ia lada şi să o ducă la mine acasă...

După o pauză adăugă:

— Nu, nu. Ar trebui să te gândeşti mai serios la treaba asta, Willie, şi... ei, încearcă să vezi unde ai scrântit-o şi ce-ai de făcut.

— Doriţi să vă fac un raport scris, domnule comandant?

— Nu, doar reflectează, zise nervos Queeg.

În timp ce bătrânul dragor se apropia de ţărm, pe cheiul 91 se strânseseră şaptezeci, optzeci de persoane, cele mai multe femei. Fluturau batiste şi scoteau strigăte cristaline plăcute; rochiile lor în culori vii împodobeau cheiul ca o etalare de drapele într-un decor de bun-venit.

— Buun, spuse comandantul Queeg pe aripa din babord a punţii de comandă, privind chiorâş la învolburările fluxului din preajma cheiului. Amândouă maşinile încet înainte. Pregătiţi pentru acostare cu babordul!

Ca să nu stea în ochii comandantului, Willie se duse pe aripa din tribord a punţii şi începu să scruteze prin binoclu femeile de pe chei. Pretutindeni pe navă marinarii se îngrămădeau lângă parapet şi încercau să descopere chipuri cunoscute, strigând şi fluturând din mână.

„Caine”, cu elicele rotind la cinci noduri, împingea zadarnic pieziş, incapabil să înainteze spre chei contra curentului.

— Buun, spuse comandantul rostogolind repede bilele de oţel. După câte văd, această acostare începe să devină nostimă… Spune oamenilor de la parâme să fie gata cu bandulele[16]. Amândouă maşinile jumătate înainte! Cârma banda dreapta!

„Caine” se opinti contra volburii cafenii a fluxului şi porni legănându-se spre chei. Pescăruşi cenuşii se roteau şi săgetau spaţiul dintre navă şi chei, cu ţipete răguşite, batjocoritoare. În câteva secunde nava ajunse paralel cu dana… totuşi între ele mai rămâneau mulţi iarzi de apă.

— Buun, o să ne tragem la chei! Amândouă maşinile, stop! Lansaţi bandulele!

La provă şi la pupă pocniră armele de lansare a badulelor şi mulţimea ovaţionă când cele două arcuri de saulă albă porniră în zbor peste apă. Bandula de la provă ajunse pe

[16] Bandulă – pară de lemn îngreuiată cu plumb, fixată la capătul unei frânghii subțiri, care se aruncă pe țărm spre a se lega de ea și a se trage parâmele de acostare.

chei, dar cea de la pupă căzu în apă cu un plescăit scurt. „Caine” se îndepărtă de chei în derivă.

— Hristoase, ce-i cu echipa aia de la pupă? strigă furios Queeg. Comunică-le să lanseze imediat altă, bandulă!

Gorton, care sta lângă cotul comandantului, îi spuse:

— N-are să ajungă, domnule comandant. Suntem derivaţi prea repede.

— *De ce* suntem derivaţi prea repede? Pentru că blestemaţii de la parâme sunt toţi nişte nătărăi. Buun. Intraţi toate bandulele! Am să încerc altă acostare.

„Caine” dădu înapoi în canalul principal. Inima lui Willie Keith începu să bată puternic, pentru că la capătul cheiului o zărise pe May Wynn, acoperită aproape complet de femeile din faţa ei. Purta o elegantă pălărie gri cu voal, un taior gri de voiaj şi pe umeri o blăniţă albă. Arăta ca în atâtea ore de veghe ale lui Willie, niciun pic mai puţin frumoasă ori mai puţin ispititoare. Privea neliniştită spre navă. Lui Willie îi venea să dănţuiască şi să strige, dar se reţinu şi se mulţumi să-şi scoată şapca, care-i da o înfăţişare anonimă de ofiţer de marină. La un moment dat ochii lui May se îndreptară spre el şi faţa i se lumină de bucurie. Ridică o mână cu mănuşa albă şi o flutură. Willie răspunse coborând binoclul cu un gest bărbătesc degajat, dar genunchii i se înmuiaseră şi prin tot corpul îi treceau fiori de plăcere.

— Bine, să încercăm din nou, îl auzi pe comandant strigând. Şi dacă echipele de la parâme dau iarăşi chix, va fi vai de ei!

Queeg se repezi spre chei cu cincisprezece noduri, întoarse nava mult la dreapta, apoi comandă „înapoi” maşinilor, încercând după toate aparenţele să repete istorica lui acostare fantastică de la dana de alimentare cu combustibil din Hawai. Dar nici norocul nici îndemânarea nu-l ajutară să aibă şi acum acelaşi succes uluitor. Comandase „înapoi” prea târziu. „Caine” se izbi de chei în

unghi de douăzeci de grade, când era încă în viteză. Se auzi un zgomot groaznic de spintecare, amestecat cu ţipetele spectatorilor care fugeau de-a valma în cealaltă parte a cheiului.

— Maşinile pe drum înapoi! Pe drum! ţipă comandantul în timp ce distrugătorul, cu prova împlântată în dană, vibra ca o săgeată trasă într-un trunchi de arbore. „Caine” se îndepărtă într-o clipă, cu şi mai mult zgomot de sfâşiere şi zdrăngănit ca înainte, lăsând în peretele docului o monstruoasă scobitură lată de câteva picioare şi lungă de douăzeci de iarzi.

— Blestematul ăsta de flux! De ce nu au la îndemână un afurisit de remorcher pentru navele care acostează?

Willie se retrase din vederea comandantului, lipindu-se de peretele cabinei hărţilor, aşa cum îi văzuse, făcând adesea pe maeştrii-timonieri. Cu iubita aproape în braţe şi cu un comandant dezlănţuit, era momentul să se facă nevăzut.

— Buun, să mai încercăm o dată, anunţă Queeg în timp ce nava da înapoi. Dar de data aceasta este preferabil pentru toţi reuşim... Asta-i tot ce pot spune!... Maşinile jumătate înainte!

„Caine” se scutură şi porni iarăşi înainte.

— Cârma banda dreapta! Amândouă maşinile, stop!

Willie se duse tiptil la balustradă şi constată că nava alunecă în poziţie corectă de-a lungul danei, numai că prova era mai aproape decât pupa.

— Buun, acum să apropiem pupa! Babord jumătate înapoi!

— Babord, domnule comandant? întrebă surprins Jellybelly de la telegraful maşinilor.

Queeg răcni:

— Da, babord şi mai repede. Ei, drăcia dracului!... Buun! Lansaţi bandulele.

Aspirantul Keith văzu încă o dată chipul iubitei. Era beat

de dragoste şi de dor.

— Ce dracu’ se petrece cu oamenii de la parâmele din pupă? ţipă Queeg şi imediat se auzi pocnetul armei de lansare. Dar fluxul şi nefericita greşeală a lui Queeg de a pune înapoi elicea neindicată îndepărtaseră prea mult pupa, aşa că bandula căzu iarăşi în apă. Între timp oamenii de pe teugă reuşiseră să azvârle cu o iuţeală desperată parâma de manila, iar marinarii care aşteptau pe chei o legaseră de baba[17]. Din cauza acestei unice legături, „Caine” se afla acum într-o situaţie precară, stând perpendicular pe chei.

Datorită schimbării de direcţie, aripa din tribord a punţii veni iarăşi spre chei şi la urechea aspirantului Keith ajunse strigătul unei voci foarte cunoscute:

— Will-i-i! Will-i-i dragă!

Lângă parâma de manila, mama lui Willie flutura din batistă!

Queeg trecu ca o săgeată prin cabina timonei, cât pe-aci să-l dea jos pe Willie în graba de a se duce la balustradă.

— Domnule aspirant, pleacă din picioarele mele! Maestru-timonier, maestru-timonier, prinde remorcherul ăla!

Cu ajutorul remorcherului în trecere, pupa navei fu împinsă spre chei. Când „Caine” reuşi în fine să fie legat, izbucniră ovaţii batjocoritoare amestecate cu huiduieli şi fluierături. Queeg intră în comandă, alb la faţă ca varul, încruntat şi privind în gol.

— Ofiţerul de cart!

Locotenentul Maryk venea în urma lui.

— Ordonaţi.

— Buun, zise Queeg stând cu spatele spre Maryk şi frecând cu zgomot între degete bilele de oţel. Vei transmite următorul ordin: „Din cauza pregătirii detestabile a echipei

[17] Dispozitiv de 40-60 cm în formă de mosor, fixat pe puntea navelor sau pe cheiuri, de care se leagă parâmele navelor acostate.

de la parâmele din pupă, se reduce cu două zile permisia pe uscat a întregului echipaj.”

Maryk se uita fix la comandant. Faţa lui deschisă exprima uimire şi scârbă. Nu se mişcă din loc. După câteva secunde comandantul se întoarse:

— Ei, ce aştepţi, domnule Maryk? *Transmite ordinul*.

— Mă iertaţi, domnule comandant, dacă discut ordinul, dar este prea aspru. În fond, băieţii au făcut tot ce-au putut…

— *Domnule* Maryk, trebuie să-ţi reamintesc că eu sunt comandantul acestei nave! Dacă mai scoţi un cuvânt, am să triplez pedeapsa şi voi include şi pe toţi ofiţerii. *Transmite acest ordin.*

Maryk îşi înghiţi vorbele. Se duse la microfon, apăsă pe clic şi spuse:

— Atenţiune. Din cauza pregătirii detestabile a echipei de la parâmele din pupă, se reduce cu două zile permisia pe uscat a întregului echipaj.

Zgomotul făcut de clic în închidere răsună puternic în cabina timonei.

— Mulţumesc, domnule Maryk. Dar dă-mi voie să-ţi spun că nu apreciez atitudinea dumitale mărinimoasă în materie de disciplină, mai ales în prezenţa sentinelei de pe puntea de comandă. Este o comportare nepotrivită pentru un ofiţer, echivalentă cu nesupunerea, care se va reflecta în memoriul dumitale.

Comandantul se grăbi să iasă din comandă privind în jos şi coborî scara de la puntea de comandă călcând apăsat. Pe navă şi pe chei, unde anunţul fusese auzit clar, feţele exprimau consternare şi uimire – feţele tinere ale marinarilor, feţele obosite ale adjutanţilor, feţele frumoase ale iubitelor şi feţele vârstnice, cum era şi aceea a mamei lui Willie Keith. Doamna Keith nu avea cum să-şi dea seama în acest moment că măsura nu privea pe ofiţeri şi deci nu se putea mângâia cu gândul că aspirantul Keith era scutit

de pedeapsă.

După ce se instală schela, Willie fu printre primii care coborâră de pe navă. Îşi dădea seama că nu avea nicio scăpare din situaţia în care se afla; nu-i mai rămase decât s-o înfrunte. Doamna Keith sta în picioare la capul schelei, iar May, cu o expresie de fâstâceală amestecată cu fericire şi teamă, se plasase exact lângă cotul mamei lui. Îndată ce Willie puse iarăşi piciorul pe pământul Statelor Unite – dacă un chei poate fi numit pământ – doamna Keith se repezi şi-l îmbrăţişă frenetic.

— Scumpul meu, scumpul meu, scumpul meu! exclama ea. O, ce minunat este să te am iarăşi lângă mine!

Willie se desprinse încet din braţele mamei sale, zâmbind spre May. Apoi luă mâna mamei şi mâna lui May, spunând:

— Mamă, mi-ar face plăcere s-o cunoşti pe... Maria Minotti.

PARTEA A PATRA

PERMISIA PE USCAT.

Permisia, pe uscat

Willie şi May şedeau strâns lipiţi, în lumina lunii, pe faleza Yosemite Valley, lângă un pin înalt din faţa hotelului Ahwanee. Obrajii li se atingeau şi respiraţia li se contopea într-un abur alb. Se auzi strigătul puternic al unui glas bărbătesc, care răsună prelung între pereţii verticali ai văii: „Aruncaţi focul!” Din piscul unei stânci se rostogoli drept în jos, spintecând întunericul, o cascadă roşie de jăratic, ca o coloană zburătoare incandescentă, înaltă de o milă. Undeva, în umbră, nişte cântăreţi începură să cânte o melodie melancolică de dragoste. Willie şi May se întoarseră unul către altul şi se sărutară.

După o clipă intrară braţ la braţ în hotel. Se îndreptară agale, prin holul puternic luminat, decorat cu tapete indiene, piei şi coarne, spre ascensorul vopsit cu lac roşu. Urcară trei etaje şi ieşiră din ascensor împreună. O lungă noapte de iarnă se scurse până când Willie se întoarse în camera lui şi se înfundă în fotoliu, beat de plăcere. În minte îi stăruia imaginea încântătoare a lui May în cămaşă albă de noapte, cu părul roşcat căzându-i peste umerii goi, zâmbindu-i în clipa când a privit-o ultima oară în timp ce închidea uşa. Era un tablou care-l satisfăcea pe deplin, dar Willie n-avea cum să ştie că dedesubt, în camera ei, May sta acum ghemuită într-un fotoliu şi plângea.

Se petrecuse obişnuita poveste: tânărul întors din război, dornic de iubita lui şi nemaiavând răbdare să ţină seama de regulile de prudenţă din timp de pace; iubita lui, nu mai puţin dornică de el şi gata la orice ca să-l facă fericit; şi atunci, adio reguli! Willie n-o silise niciodată pe May să-i cedeze. Îi fusese teamă de încurcături, mai mult decât

dorise această ultimă intimitate, iar legătura lor fusese şi altminteri plină de farmec. Nici în noaptea aceasta nu o silise. S-a întâmplat. Şi s-a întâmplat cu atât mai uşor, cu cât amândoi citiseră maldăre de cărţi care considerau aceste reguli drept tabuuri primitive perimate şi că orice morală variază în funcţie de epocă şi loc. Acum, în starea de extaz în care plutea, Willie era sigur că în acele cărţi era cuprinsă adevărata înţelepciune. Pentru anumite raţiuni May nu era la fel de sigură. Oricum, faptul fusese săvârşit.

Câteva ore mai târziu, după ce May îi telefonase şi amândoi îşi mărturisiseră că se treziseră, şedeau la o masă din restaurant şi luau micul dejun în lumina orbitoare a soarelui. Prin fereastra înaltă ca de catedrală puteau vedea stânca uriaşă din apropiere şi pădurile de pini, verde închis pe fondul de zăpadă, iar în depărtare piscurile veşnic albe ale munţilor; un contrast deosebit de plăcut pentru o masă aranjată, cu faţă de masă fină, flori proaspete, ouă pe slănină cu miros îmbietor şi cafea fierbinte. Amândoi erau bine dispuşi. Willie se lăsă pe spate şi, după un oftat adânc, spuse:

— Ei, asta mă costă o sută zece dolari, dar a meritat.

— O sută zece dolari? Pentru ce? Pentru două zile aici?

— Nu, nu. A fost răscumpărarea plătită ca să pot pleca de pe „Caine”.

Îi povesti lui May despre lada cu băuturi pierdută şi cum în momentul când îi ceruse comandantului Queeg o permisie de şaptezeci şi două de ore, acesta îşi dresese glasul, se bâlbâise şi în cele din urmă îi spusese:

— Ei bine, Willie, cred că n-ai uitat greşeala aceea cu lada.

După care aspirantul îi răspunsese repede:

— Îmi însuşesc, domnule comandant, întreaga răspundere pentru prostia mea şi mă voi sili să nu mai repet niciodată o executare atât de defectuoasă. Tot ce pot

face, domnule comandant, este să vă despăgubesc de pierderea suferită din vina mea şi sper că-mi veţi permite s-o fac.

La aceste cuvinte Queeg devenise foarte amabil şi, după câteva reflecţii binevoitoare, în sensul că un aspirant n-ar fi aspirant dacă n-ar face greşeli, se declarase de acord să-i dea voie să plece.

May era uluită. Începu să-l chestioneze pe Willie despre viaţa dusă pe „Caine” şi pe măsură ce el îi povestea, se îngrozea tot mai mult; păţania lui Stilwell o impresionă cel mai mult.

— Dumnezeule, Queeg ăsta e un monstru, un maniac.

— Da, mai mult sau mai puţin.

— Toţi din marină sunt aşa?

— O nu. Comandantul dinaintea lui Queeg era un tip minunat şi foarte capabil.

Cuvintele îi ieşiră din gură înainte de a-i fi venit să zâmbească de această schimbare a sentimentelor lui faţă de De Vriess.

— Şi nu poţi face nimic?

— Dar ce să fac, May?

— Nu ştiu. Raportează-l unui amiral. Trimite-i o scrisoare lui Walter Winchell. Fă *ceva*!

Willie zâmbi şi-şi puse mâna pe mâna ei. O clipă tăcură. Apoi May îşi şterse buzele cu un şerveţel, deschise geanta şi începu să-şi fardeze repede şi îndemânatic gura. Willie nu mai asistase la executarea unei asemenea tehnici cosmetice şi o găsi cam prea profesională, dar îşi alungă impresia neplăcută, gândindu-se că o cântăreaţă de bar trebuie să poarte o mică amprentă a meseriei ei. Prin minte îi trecu ideea că May n-ar face la fel dacă ar lua vreodată masa împreună cu mama lui. Despre îndrăgostiţi se spune că ajung într-o stare foarte aproape de telepatie; poate că de aceea când termină cu fardatul May îi aruncă o privire pătrunzătoare, spunându-i:

— E frumos din partea mamei tale că te-a lăsat să pleci aşa.

— Păi, eu cam fac ce-mi place, scumpo...

— Ştiu... dar după ce a venit de la celălalt capăt al ţării... să o laşi aşa în drum...

— Nu i-am spus eu să vină. A fost o surpriză. Oricum, ea mai stă, pe când tu pleci. E natural. Cunoaşte situaţia.

— M-aş mira, spuse May cu un mic zâmbet trist.

Willie îi apăsă mâna şi amândoi se roşiră puţin.

— Ce gândeşte ea despre mine? îl întrebă May, aşa cum milioane de fete sărace întrebaseră la timpul lor.

— Te consideră foarte drăguţă.

— Pun rămăşag că... Fără glumă, ce-a spus? Vreau să zic, prima oară când am plecat de pe chei şi m-am întors la hotel? Care au fost exact cuvintele ei?

Willie revăzu în minte scena penibilului trio de pe chei, puţinele cuvinte schimbate, zâmbetele silite, abila retragere a lui May după câteva minute şi reflecţia mamei: „Ei, ei, Willie al meu are secrete faţă de bătrâna lui mamă. Este excepţional de frumoasă. Model sau artistă?”

— Cuvintele ei exacte, după câte îmi amintesc, spuse Willie, au fost: „Iată o fetiţă foarte frumoasă.”

May strâmbă uşor din nas:

— N-ai prea bună memorie, sau eşti un mincinos. Câte puţin din amândouă, cred.

Un tânăr blond, înalt, în costum de schi, trecu pe lângă masă, gângurind drăgăstos cu o fată în costum roşu de schi şi cotul lui se atinse de capul lui May. Se scuză şi tânăra pereche îşi continuă drumul ţinându-se de mână, legănându-şi braţele şi râzând ochi în ochi.

— Nişte blestemaţi în luna de miere! bombăni May frecându-şi capul.

— Ce zici, n-ai vrea să schiem? spuse Willie.

— Nu, mulţumesc. Prefer să-mi stea şira spinării la locul ei.

Totuşi, ochii lui May străluciseră.

— Uite, stărui Willie, au pante pe care nici bunica ta n-ar putea păţi ceva…

— N-am nici costum, nici schiuri… nici tu n-ai…

— Cumpărăm sau închiriem. Hai!

Se sculă de pe scaun şi o trase de mână.

— Bine, tot n-am ce spune dacă mă întreabă cineva ce-am făcut la Yosemite…

Se ridică.

— Am să le spun că am schiat.

Pe poteci nu erau mulţi oameni şi adesea aveau impresia că se amuză singuri într-o lume albă de munte. Când şi când Willie se pomenea întrebându-se dacă „U.S.S. Caine” exista în realitate: înghesuita cabină a timonei, cabina magaziei, mohorâtul careu gri-verde cu exemplarele jerpelite din „Life” şi „Esquire” şi mirosul de cafea veche prea mult fiartă, rugina, obscenităţile, omuleţul cicălitor care rostogolea bile între degete şi vorbea privind în gol. Avea senzaţia că se trezise sănătos dintr-un coşmar; numai că în San Francisco visul lui era realitate şi îşi dădea seama că peste două zile va închide ochii ca să reintre în viaţa de coşmar.

Se opriră la cabana Badger Pass, se încălziră la un foc minunat de buşteni şi băură rom fierbinte. May îşi scoase şapca de schi şi lăsă să-i cadă părul peste jacheta verde de lână; toţi bărbaţii din cameră o priveau, iar câteva doamne nu se putură stăpâni să nu-i arunce o scurtă privire plictisită de apreciere. Willie era peste măsură de încântat.

— Mă întreb ce vezi tu în mine? zise el la jumătatea celui de al doilea rom. O fată splendidă ca tine? Ce-ai găsit la mine ca să te facă să străbaţi ţara până aici?

— Mai întâi, răspunde-mi la o întrebare. De ce m-ai prezentat mamei tale cu numele de Maria Minotti? N-ai mai folosit numele acesta din ziua când ne-am cunoscut.

Willie privi fix la flăcările roşii fumegânde din cămin şi

căută în minte un răspuns plăcut. Se mirase şi el de impulsul care-i adusese pe limbă numele adevărat al lui May şi ajunsese la o explicaţie neplăcută. Adevărul era că, deşi o dorea puternic pe May, îi era ruşine cu ea. În prezenţa mamei sale îl stăpânise gândul la originea ei, la magazinul de fructe din Bronx şi la părinţii ei inculţi şi soioşi. În acel moment May fusese Maria Minotti.

— Nu ştiu, îi spuse el. Probabil am socotit de cuviinţă să fiu de la început sincer cu mama, spunându-i numele tău adevărat. Nu m-am gândit prea mult la asta.

— Înţeleg. Pot să mai beau încă un pahar de rom fierbinte? Ultimul. Sunt puţin ameţită. Poate că din cauza aerului proaspăt.

Apoi, când Willie se întoarse şi-i oferi romul, May adăugă:

— Dacă doreşti, am să-ţi spun ce vede în tine o fată splendidă ca mine.

— Foarte bine. Ce?

Willie se înghesui, plin de el, lângă May.

— Nimic.

— Înţeleg.

Willie îşi vârî nasul în pahar.

— Vreau să spun că am fost prinsă în capcană. La început mi-ai părut atât de neîndemânatic şi de inofensiv, încât m-am complăcut în compania ta, gândindu-mă că nu se va întâmpla nimic. Apoi, când te-au târât la Furnald Hall, am fost mâhnită văzându-te cum te chinuieşti cu punctele alea rele şi am socotit o datorie patriotică să te încurajez. În afară de asta, sunt sigură că ai trezit în mine instinctul matern... deşi n-am crezut niciodată că am un asemenea instinct. În sfârşit, lucrurile au continuat aşa, devenind ceva obişnuit, iar acum iată unde am ajuns. Am fost o proastă că am venit aici, iar poimâine mă întorc direct acasă. Ceea ce s-a petrecut nu-mi place. Am senzaţia că am alunecat şi mi-am frânt un picior.

Willie spuse alene:

— Atunci, ai fost probabil fascinată de inteligenţa mea.

— Nu uita, amice, că în prezent sunt studentă la engleză în primul an de universitate şi am citit foarte mult. Pot să-ţi vorbesc tot ce vrei despre Dickens şi ştiu probabil mai mult decât tine. Hai, spune-mi ceva. Ce părere ai despre *Casa mohorâtă?*

— De fapt, n-am citit-o niciodată, spuse Willie căscând. Este singura care mi-a scăpat. Ştii, e aşa de cald şi plăcut lângă focul ăsta!

— Să plecăm de aici, spuse May trântind pe masă paharul de rom neterminat.

— Încă un minut. Ştii ce cred eu? Se petrece un fenomen chimic. Între noi doi există o afinitate chimică, ca între sodiu şi clor.

— Am auzit aşa de des vorbele astea, spuse May agasată, încât mă fac să vărs. Cum explici faptul că aproape toţi colegii din baruri au simţit această afinitate chimică pentru mine, deşi mă uit la ei ca la nişte porci?

Willie zâmbi cu îngâmfare masculină, aşa de puţin mascată că May sări în picioare, stăpânindu-se cu greu să nu-i arunce paharul în faţă.

— Fierb, vreau să plecăm.

Cascada de foc din noaptea aceea le păru ceva mai puţin impresionantă, deşi scena nu era cu nimic schimbată, afară doar că luna era mai plină şi mai strălucitoare. Cântăreţii nevăzuţi cântau aceleaşi cântece nostalgice, iar Willie o sărută iarăşi pe May, dar avu ciudata senzaţie că nu mai simţea aceeaşi pasiune fierbinte ca în noaptea precedentă. May simţi diferenţa de pe buzele lui şi atunci ale ei. Rămaseră voit reci. În loc să se urce în cameră dansară puţin. Apoi se duseră în camera lui May, dar Willie constată că totul era altfel. May se aşeză în fotoliu, într-o poziţie care îl împiedica să se apropie de ea, şi-i vorbi în modul cel mai rece despre colegiul Hunter, Marty Rubin şi despre barurile unde cântase. Pe Willie toate astea îl plictiseau şi-l

exasperau, dar în acelaşi timp May îi părea şi mai frumoasă, şi mai provocătoare. În cele din urmă se ridică, se duse spre fotoliu şi în timp ce ea vorbea, încercă să facă un gest afectuos. May îi îndepărtă mâna cu o mişcare bruscă a umărului.

— Ce-i, amice? îi spuse ea.

Willie îi şopti ceva afectuos.

— Nu încerca să te apropii de mine când nu sunt pregătită, îi spuse fata. Când e vorba să mă feresc, sunt iute ca un şarpe.

— Îmi pare rău, spuse Willie retrăgându-se încet spre fotoliul lui.

Petrecură două ore conversând destrămat, May trăncănind când despre viaţa ei de acasă când chestionându-l pe Willie în legătură cu „Caine”, amândoi pe acelaşi ton comunicativ şi amical. Willie îşi scoase haina şi cravata şi se întinse pe pat, fumând ţigară după ţigară şi întreţinând dialogul tot mai posomorât. Începu să caşte, iar May căscă de două ori mai prelung şi zgomotos.

— Ei drăcie, habar n-am avut, Willie, cât de obosită eram. Mă culc.

— Minunat, spuse Willie uşurat, fără să se mişte din pat.

May se uită la el ironic şi se duse în camera de baie. După câteva minute ieşi încingându-şi halatul de baie albastru peste cămaşa de noapte.

— Eşti încă aici?

Willie sări de pe locul său şi o cuprinse în braţe. Ea îl sărută afectuos şi-i spuse:

— Noapte bună, dragul meu.

— Nu plec, spuse Willie.

— O, ba da.

Puse mâna pe mânerul uşii şi o deschise. Willie o împinse cu podul palmei şi o ţinu închisă.

— Ce dracu’, May…

— Uite ce-i, Willie, îi spuse May plecându-se înapoi şi

privindu-l calm. Te înşeli. Mi-am dat partea mea de contribuţie, şi chiar ceva mai mult, pentru băieţii întorşi din misiune… şi nu te priveşte ce gândesc eu acum despre asta… dar nu înseamnă că ai pus stăpânire pe mine. Îmi placi, Willie, ţi-am dovedit-o cu prisosinţă, dar încă nu m-am deprins cu noile obiceiuri. Nu, *nu* mă lua tare. Îţi faci iluzii şi, chiar dacă încerci, află că te pot pune la punct cu o singură mână.

— Te cred, zise furios Willie. Sunt convins că ai multă experienţă. Noapte bună!

Uşa trântită făcu destul demult zgomot ca să trezească toată lumea de la etaj. Ca să iasă din încurcătură, Willie nu mai aşteptă ascensorul şi se sui în grabă pe scara de serviciu luminată cu bec roşu.

La ora opt May fu trezită de telefon după un somn neliniştit. Luă receptorul şi răspunse plictisită:

— Da?

— Eu sunt, răspunse vocea supusă a lui Willie. Eşti de acord să luăm prânzul de dimineaţă?

— Da. Cobor în cincisprezece minute.

Willie stătea la o masă când May păşi prin snopul razelor de soare care pătrundeau prin cadrul uşii. Purta un pulover alb, fustă gri şi în jurul gâtului un colier de perle false; părul îi cădea împrejurul feţei în bucle line; era cum nu se putea mai drăguţă. Willie se ridică în picioare şi trase un scaun pentru ea. Două gânduri succesive îi străfulgerară mintea: „Doresc eu oare să trăiesc restul vieţii cu această fiinţă?” şi „Cum aş mai putea trăi cu alta? Unde am s-o mai găsesc?”

— Hello, spuse el. Ţi-e foame?

— Nu prea.

Comandară mâncare; dar o lăsară neatinsă. Conversaţia lor se reduse la aprecieri izolate despre peisaj. Fumară şi băură cafea.

— Ce ţi-ar place să faci azi? o întrebă Willie.

— Orice vrei.

— Ai dormit?

— Aşa şi-aşa.

— Regret cele petrecute aseară, zise Willie, deşi nu intenţionase să se scuze.

May îi zâmbi rece şi-i răspunse:

— N-ai ce să regreţi, Willie.

Pe Willie îl cuprinse o senzaţie de ameţeală; avea impresia că se află la marginea unei punţi de vas şi priveşte într-o mare tulbure, stăpânit de impulsul de a sări peste bord. Simţea că i se usucă gura. Înghiţi adânc şi sări.

— Ce-ai zice dacă ar fi să-ţi petreci restul vieţii cu un monstru ca mine? spuse el cu greutate.

May se uită la el oarecum amuzată, oarecum întristată.

— Asta ce mai e, dragă?

— Nu ştiu, cred că ar trebui să începem să vorbim despre căsătoria noastră, stărui Willie.

May îşi puse mâna pe a lui şi-i spuse zâmbind calm:

— Vrei să faci din mine o femeie cinstită, Willie?

— Nu ştiu ce-am putea face altceva cu vieţile noastre. Dacă crezi că sunt nebun, spune-mi-o.

— Nu cred că eşti nebun. Doresc doar să-ţi spun că n-ai vorbit ca un adevărat bărbat.

Willie râse, apoi se uită lung la ea.

— Ei, ce spui?

May îşi întoarse privirea şi se uită în jurul încăperii însorite. Cele mai multe mese erau goale. Într-un colţ, lângă fereastră, cei doi tineri căsătoriţi, în costume tinereşti de schi, stăteau rezemaţi unul de altul, iar mireasa îi da soţului în gură o bucăţică de prăjitură.

— Ce să spun şi despre ce, Willie?

— Despre căsătoria noastră.

— Nu te-am auzit propunându-mi să ne căsătorim.

— Îţi propun să ne căsătorim, spuse Willie silindu-se să pronunţe cât mai desluşit.

— Am să mă gândesc, îi răspunse fata.

Îşi scoase din geantă rujul, apoi se uită serios la Willie. Avea un aer aşa de surprins, că May pufni în râs.

— O, uite, scumpul meu, zise ea punând rujul pe masă şi prinzându-l de braţ. Ce-mi spui este grozav de plăcut. Sunt convinsă că este cel mai frumos lucru pe care-l poţi face. Dar în dimineaţa asta toate ne merg prost. Nu pot lua imediat drept bune cuvintele tale ca să te consider legat de ele, pentru că în acest moment te simţi ruşinat şi necăjit de situaţia mea. Dacă va fi să ne căsătorim, o vom face, cred, cândva. Hai să vorbim de alte lucruri.

Willie o privea contrariat şi uluit, atent la îndemânarea cu care îşi farda gura. Fiecare vorbă rostită de ei i se întipărise în minte şi, pe măsură ce le analiza, convorbirea i se părea de necrezut. Se închipuise, adesea propunând lui May să se căsătorească cu el, dar niciodată în închipuirea lui nu apăruse ceva care să semene cu această realitate neconcludentă, întortocheată. Nu întrevăzuse niciodată posibilitatea ca, la câteva minute după ce riscase să pronunţe cuvintele fatale, să fie tot liber.

În ciuda calmului aparent şi a preciziei cu care îşi desena conturul de carmin al buzelor, May era la fel de contrariată şi uluită. Toate reacţiile şi cuvintele ei veniseră spontan. Nu se aşteptase ca Willie să o ceară în căsătorie şi cu atât mai puţin ca ea să nu accepte. Acum scena se petrecuse şi nimic nu se hotărâse.

— Aş vrea să fac o plimbare călare, zise ea continuând să se uite în oglindă. O mică plimbare liniştită. Vrei?

— Sigur, spuse Willie. Grăbeşte-te şi pictează-te mai repede.

Se plimbară pe nişte cai bătrâni şi trişti, cu şei uriaşe de cowboy. Ori de câte ori calul ei o lua înainte în trap uşor, May se prindea de coarnele şeii şi râdea cu respiraţie tăiată. Willie era un călăreţ cu experienţă. Pentru el

distracţia era insipidă, totuşi îl încânta aerul pur, peisajul impunător şi, mai mult ca orice, frumuseţea şi buna dispoziţie a iubitei lui. La ora prânzului li se făcu foame şi mâncară nişte cotlete uriaşe. După-amiază se plimbară în sanie, cuibăriţi sub paturi cu miros de cal, mângâindu-se drăgăstos, în timp ce bătrânul vizitiu guraliv le înşira monoton fel de fel de amănunte geologice în legătură cu valea. Înapoiaţi la hotel, începură să bea cu mult înainte de cină şi petrecură o seară de dans şi sporovăială într-o ceaţă de afecţiune şi prietenie. Willie se despărţi de May la uşa ei, după un sărut scurt, dar din tot sufletul, şi se urcă în cameră clocotind de virtute bărbătească şi de exaltare alcoolică.

Călătoria cu autobuzul înapoi la San Francisco, din ziua următoare, a fost lungă. Le-a făcut totuşi destul de multă plăcere privind pe fereastră piscurile şi cheile înzăpezite ale munţilor, mână în mână şi fără să spună nimic. Dar când autobuzul intră în valea San Joaquin şi începu să gonească pe şoseaua 99, printre livezi de pruni şi grădini de legume cafenii şi pustii în peisajul de iarnă, Willie îşi dădu seama că venise timpul să discute serios. La capătul acestui drum de macadam, lung şi drept, nu se afla numai San Francisco şi „Caine”. Mai era şi mama lui.

— Scumpo îi spuse el.

May se întoarse şi-l privi drăgăstos.

— Te-ai mai gândit la noi? continuă Willie.

— Sigur, foarte mult.

May se înălţă în scaun şi-şi desprinse mâna ca să aprindă o ţigară.

— Ei… ce zici?

În timpul cât aprinse chibritul şi-l aruncă în scrumieră, prin mintea lui May trecu. Un lanţ lung de gânduri. Miezul lor era un sentiment de nesiguranţă şi nemulţumire, şi în plus bănuiala că se afla într-o poziţie rea. Dar punctul ei tare era raţiunea şi de aceea socoti că era preferabil să

primească ce i se oferă. Dorea ca Willie să fie al ei.

— Tu ştii bine, Willie, că eu înţeleg greu, zise ea zâmbind şi roşind ruşinată şi încurcată. Când? Unde? Ce vrei să faci?

Willie suspină adânc, îi prinse mâna strâns şi-i spuse:

— Astea sunt lucruri la care ne vom gândi după aceea.

May se îndreptă în scaun şi-i aruncă o privire bănuitoare.

— Uite ce-i, dragul meu, să lămurim clar un lucru. Dacă îmi propui un cămin de consolare, ca unei femei căzute, nu mă interesează. Nu doresc să mă iei în căsătorie pentru că îţi pare rău de mine sau fiindcă vrei să faci un gest nobil sau ceva de felul ăsta.

— Te iubesc, May.

— Ar fi bine să te gândeşti mai serios la întreaga situaţie.

— Nu vreau să mă mai gândesc, spuse Willie, dar tonul vocii era lipsit de convingere.

Nu era lămurit asupra motivelor lui şi se temea ca la baza propunerii să nu fie cumva un cavalerism înşelător. Willie Keith se afundase într-o morală de periferie, fără să aibă experienţă şi fără să fie cel mai sclipitor tânăr de pe planetă. Noaptea petrecută cu May îi slăbise stima ce-i purta, dar ca obiect al dorinţei lui o înălţase. De fapt nu ştia ce trebuie să facă şi în general era de plâns, ca orice tânăr nehotărât cu o fată frumoasă ca May alături de el şi în mâinile lui.

— Ai să vorbeşti despre asta cu mama ta?

— Păi, cred că este preferabil să afle, mai curând sau mai târziu.

— Tare aş vrea să ascult această conversaţie.

— Am să ţi-o repet diseară, după ce-am să vorbesc cu ea. Cuvânt cu cuvânt.

După o lungă tăcere, Willie adăugă:

— Mai e şi problema religiei. Cât demult ţii la… la a ta?

Cuvintele fură rostite cu greutate. Se simţea stingherit, deoarece îşi dădea seama cât de stupid şi nesincer era făcând o problemă din ceva cu totul ireal.

May spuse:

— În orice caz, cred că nu sunt o catolică fervent㠂. Asta nu va fi o problemă.

— Minunat.

Autobuzul opri lângă un restaurant de la marginea şoselei. Willie se ridică uşurat.

— Hai să intrăm. Mor să beau o cafea.

O doamnă în vârstă, de pe un scaun din faţă, îşi despacheta în poală coşul cu mâncare. Bătrâna privi cu admiraţie duioasă la fata frumoasă cu păr roşcat şi haină din păr de cămilă şi la tânărul sublocotenent cu obraji îmbujoraţi, în tunică lungă cu nasturi auriţi, centură albă de mătase şi şapcă albă de ofiţer. Apoi se adresă domnului bătrân de lângă ea care se uita în coşul cu mâncare:

— Uite, dragă, uite o pereche minunată.

Două sticle de şampanie

Maryk se trezi dintr-un somn zbuciumat în zgomotul unui burghiu care sfredelea direct deasupra lui, la câţiva centimetri de cap. Dădu deoparte teancul de pături de pe cuşetă şi sări jos. Când picioarele goale atinseră puntea rece şi umedă, începu să dârdâie. Se îmbrăcă la lumina unei lanterne cu o uniformă kaki soioasă.

Trebuia să intre în cel mai neplăcut serviciu din marină, garda de douăzeci şi patru de ore ca ofiţer de punte pe o navă neîncălzită, legată în bazinul de andocare. „Caine” era un cadavru de fier. Căldura, lumina şi electricitatea nu mai funcţionau. Căldările şi principalele maşini zăceau eviscerate. Tot combustibilul fusese pompat, iar bâzâitul ventilatoarelor, care erau plămânii navei, tăcuse şi fusese înlocuit cu nesfârşitele zăngănituri şi pocnituri de scule, ţipete şi scârţâitul continuu al raşchetelor. Lucrătorii de pe şantier încercau să reîntinerească, prin chirurgie plastică, bătrâna navă acoperită de cicatrice. În culoare stagna aerul ceţos din San Francisco, cu miros rânced de mucegai, iar în cabinele ofiţerilor şi în cazărmile echipajelor era un haos de cărţi, de reviste împrăştiate şi de rufe murdare.

Ofiţerii şi marinarii din echipaj erau încartiruiţi în barăci. Pe navă mai rămăseseră doar ofiţerul de gardă şi sentinela de la schelă, ca să facă legătura dintre defuncta cocă şi vechea ei identitate. După două ore de la intrarea navei în doc, comandantul Queeg plecase la locuinţa lui din Arizona, lăsând în locul lui pe Gorton. Adams, Carmody, Rabbitt şi Paynter plecaseră în permisie, iar echipajul clocotea de nemulţumire în barăci, aşteptând să treacă cele cinci zile după care abia îşi puteau începe permisiile. Starea lor de

spirit era atât de deprimată şi atmosfera din barăci aşa de funerară, încât chiar lui Maryk, cât era el de prietenos cu marinarii, îi venea foarte greu să-i viziteze pentru apel.

Se urcă pe punte într-o dimineaţă cenuşie noroasă şi se strecură cu grijă prin harababura de ţevi, furtunuri, piese de maşini, scânduri, prelate şi lăzi. La schelă îl găsi pe Chiftea, subofiţerul de serviciu, în uniformă albă şifonată şi murdară, adormit pe un colac de parâme. Îl trezi fără să-l dojenească şi-l trimise să cumpere cafea şi gogoşi. Chiftea porni căscând pe schela lungă şi cenuşie care trecea peste golul bazinului de andocare.

La ora opt sosi la bord clătinându-se aspirantul Harding. Arăta vânăt-cenuşiu. După ce luă serviciul în primire de la primul-locotenent, se duse pe două cărări în careu şi adormi tun pe canapea, deasupra unui maldăr de cuţite şi furculiţe.

Maryk se duse la căminul ofiţerilor celibatari şi încercă să-l trezească pe Keefer, dar romancierul bombăni:

— Ne întâlnim la unu la masă la St. Francis – şi adormi tun într-o clipă.

Primul-locotenent se îmbrăcă cu uniforma albastră de ceremonie, care tot mai mirosea a camfor deşi fusese curăţită. Ieşi din cămin şi luă autobuzul spre oraş.

San Francisco fusese locul copilăriei lui şi ardea să-l revadă încă din clipa în care „Caine” trecuse pe sub podul Golden Gate. Dar când ajunse iarăşi în Market Street, nu ştiu ce să mai facă. Îşi omorî timpul hoinărind fără rost pe străzi până la ora unu.

Keefer îl aştepta în holul hotelului, St. Francis, ghemuit într-un fotoliu, palid şi fără vlagă. Intrară în eleganta sală a restaurantului şi mâncară un prânz ales, costisitor. Romancierul ţinu să comande o sticlă de şampanie ca să sărbătorească eliberarea temporară de sub tirania lui Queeg. Cea mai mare parte o bău el. Lui Maryk i se păru că are gust de bere dulce.

— Ce-i cu tine, Steve? îl întrebă Keefer. Arăţi ca o curcă plouată.

— Ştiu.

— De ce?

— N-aş putea să-ţi explic. N-ai avut niciodată, Tom, câte o zi din astea când simţi că în aer pluteşte ceva rău... că înainte de sfârşitul zilei are să ţi se întâmple ceva neplăcut?

— Desigur. Asta te neliniştеşte?

— Probabil. Nu ştiu, dar de când m-am sculat văd totul în negru.

Se uită împrejur.

— Mi se pare tare nostim să mă găsesc aici. Steve Maryk mâncând la St. Francis. Când eram copil credeam că aici mănâncă numai milionarii.

— Cum îţi pare Frisco după... câţi ani?

— Cred, zece ani... ne-am mutat la Pedro în 1933. Ei, groaznic. Mă simt ca un strigoi.

— Atunci, asta te supără. Revederea locului de copilărie te face conştient de trecerea timpului. Simţi în ceafă suflul rece al morţii.

Maryk zâmbi trist.

— Suflul rece al morţii. Bagă asta în romanul tău în fereastra lângă care şedeau începu să răpăie ploaia.

Maryk zise:

— S-a dus dracului plimbarea pe podul Golden Gate. Dacă încă te mai gândeai la asta.

— Dă-o dracului, o prostie romantică. Uneori mă entuziasmez şi eu. Mergem la Berkeley. Am acolo ceva pregătit dinainte.

— Ce?

— Cunosc acolo un profesor de engleză. I-am telefonat azi-dimineaţă. Ne-a invitat la un ceai literar. Principalul lucru este că nouăzeci la sută din membrii clubului literar sunt fete.

— Sper să mă aleg şi eu cu ceva.

— Ţin-te bine, o să mă asculţi vorbind despre „Romanul celui de al doilea război mondial”.

— Perfect.

Maryk îşi aprinse o ţigară de foi.

Ambilor ofiţeri li se părea ciudat că se află departe de navă, într-un hotel luxos, îmbrăcaţi în uniforme albastre. Se uitau unul la altul ca nişte străini. Şi ca nişte străini aşezaţi alături, începură să vorbească despre lucruri intime. Îşi împărtăşiră ample informaţii despre situaţia lor familiară. Într-o jumătate de oră Maryk află despre familia lui Keefer şi aventurile lui de dragoste mai mult decât aflase într-un an de serviciu împreună la bordul lui „Caine”. Îi povesti romancierului despre întâmplările lui pescăreşti şi se simţi măgulit că Keefer îl urmărea cu mult interes, punându-i numeroase întrebări pe marginea celor istorisite de el.

— Pare să fie o viaţă minunată, Steve.

— Nu este. Ca să câştigi un dolar, trebuie să munceşti din greu. Te speteşti, iar piaţa e întotdeauna în contratimp. Când prinzi heringi, nimeni nu cere heringi, când prinzi macrou, pe piaţă se găseşte aşa demult că poţi să-l vinzi ca îngrăşăminte… şi aşa se întâmplă mereu. Iar intermediarii îţi storc ultima centimă. E o meserie pentru străinii proşti, ca taică-meu. Şi eu sunt prost, dar nu sunt străin. Am să găsesc altceva de lucru.

— Adică în marină?

— Exact. Sunt un prost, dar îmi place marina.

— Nu te înţeleg, Steve. Pescuitul este ceva atât de onorabil şi util. Nicio mişcare irosită, nicio picătură de combustibil arsă fără rost. Te speteşti, e adevărat, dar la sfârşit ai obţinut *peşte.* Tocmai tu, dintre toţi, să doreşti marina! Hârtii peste hârtii… nimic decât supunere oarbă, manevre şi exerciţii idioate, toate fără niciun scop… pierdere inutilă de energie… iar marina *din timp de pace*… un fel de şcoală duminicală pentru adulţi în fiecare zi a săptămânii…

— Crezi că ţara n-are nevoie de marină militară?

— Ba da.

— Cu cine va fi încadrată?

— Cu Queegi, fireşte. Nu cu cetăţeni folositori.

— Desigur, să o lăsăm Queegilor. Dar într-o zi vine războiul, şi peste tine se năpusteşte un Queeg şi începi să ţipi că-i un asasin.

— Ţipătul te ajută să treacă timpul.

— Marina nu înseamnă numai Queegi.

— Evident că nu. Queeg este un deşeu al sistemului. Dublat de un monstru, pentru că puţina lui personalitate nu poate face faţă standardelor din marină... în treacăt fie zis, şampania asta este grozavă. Păcat că n-o apreciezi... Totuşi, Steve, adevărata marină este un mic grup ermetic format din tată în fiu. Este *o* tradiţie, ca şi clasa guvernantă britanică. N-o să poţi străluci în sânul ei. Ai fi considerat un umil intrus...

— Tu eşti de părere că pescuitul este folositor. Ei bine, eu cred contrariul, că încadrarea cu oameni a navelor militare este folositoare. În acest moment este al dracului de necesară...

— Dumnezeule, va să zică eşti patriot, Steve.

— Pe dracu! Mă pricep la marinărie şi prefer să sacrific douăzeci de ani pentru marină şi să obţin o pensie, decât să mă aleg cu o artrită sau cu spatele spintecat, scoţând peşte din apă. Cel puţin asta-i ce cred eu, cu capul meu prost.

— Fii binecuvântat, fiule. În sănătatea amiralului Maryk, comandantul Pacificului în 1973.

Turnă cu zgomot şampanie în paharul lui Maryk şi-l sili să bea.

— Cum mai stai cu presimţirea ta, fiule?

— Când nu mă gândesc la ea, dispare.

— Fetiţele de la Berkeley vor rezolva totul. Să-i dăm drumul.

Profesorul Curran, un bărbat scurt şi gras, cu faţă trandafirie şi gură mică de copil, îi conduse pe cei doi ofiţeri într-un salon plin de studente vorbăreţe. Ici şi colo câte un tânăr timid şi urât. Sosirea celor doi „veterani” de război, în uniforme albastre cu fireturi aurii, electriză atmosfera. Fetele părăsiră aerul sincer indiferent şi luară atitudini prefăcut indiferente. Urmă o vie agitaţie a pufurilor de pudră şi a rujurilor de buze.

Profesorul îi făcu lui Keefer o prezentare lungă şi exagerat de măgulitoare. Este una din stelele literare care se înalţă acum în America, le spuse el fetelor, care-l sorbeau din ochi pe Keefer. Cită câteva din povestirile scurte şi poeziile lui apărute în „Yale Quarterly” şi în alte periodice bune. Vorbi despre piesa lui, „Buruiana nepieritoare”, pentru care Asociaţia Teatrelor reţinuse opţiunea pe un an.

— Dar, adăugă el abil, ca nu cumva să credeţi că Thomas Keefer este un scriitor numai pentru cititori cu gusturi pretenţioase, daţi-mi voie să vă informez că a scris şi povestiri pentru „Esquire” şi „Ladies’ Home Journal”… care sunt, cum se ştie, cele mai bune reviste din câte cunosc.

Fetele chicotiră şi schimbară între ele priviri de cunoscătoare. Pentru Maryk, care sta ghemuit în colţul unei canapele verzi, uzate, din fundul camerei, toate astea erau noutăţi. Keefer nu-i vorbise niciodată despre scrierile lui. Constatarea că tovarăşul lui de navă era într-adevăr un tânăr autor cu greutate îl punea într-o situaţie neplăcută. Îi era ruşine gândindu-se că se alăturase glumelor proaste din careul ofiţerilor în legătură cu romanul lui Keefer.

— Şi acum, vom avea neaşteptata plăcere de a asculta vorbind despre „Romanul celui de al doilea război mondial” – nu pe mine, ci pe un tânăr care este indicat să scrie romanul celui de al doilea război mondial, locotenentul Thomas Keefer de pe „Caine”.

Keefer răspunse aplauzelor zgomotoase cu un zâmbet

fermecător şi începu să vorbească liber. Fetele păreau că-i sorb cuvintele, dar Maryk nu desprinse din cele spuse decât trista constatare că notele lui proaste la limba engleză fuseseră pe drept meritate. În amestecătura de nume – Kafka, Proust, Hemingway, Stein, Huxley, Crane, Zweig, Mann, Joyce, Wolfe – nu recunoscu decât unul singur, pe Hemingway. Îşi aducea vag aminte că citise un roman de Hemingway într-o ediţie ieftină, atras de desenul de pe copertă, o fată goală stând în pat de vorbă cu un soldat îmbrăcat; dar povestirea îi păruse prea bine scrisă ca să fie o poveste erotică şi renunţase s-o citească până la sfârşit.

Keefer vorbi o jumătate de oră. Când termină, Maryk se simţi complet dezorientat şi umilit. Fetele se înghesuiră în jurul vorbitorului, iar Maryk, sprijinit de perete, duse şchiopătat o conversaţie aridă cu două din fetele mai puţin drăguţe, al căror singur interes pentru el se limita la informaţiile ce le putea da despre Keefer Maryk se întreba dacă asta nu însemna împlinirea presimţirii lui: o după-amiază în care îşi frecase penibil nasul din cauza ignoranţei şi stupidităţii, lui. Se îndoia că ar mai putea vorbi vreodată cu Keefer fără să se simtă stingherit.

În scurt timp romancierul cuceri două din cele mai drăguţe fete şi se duseră, să, cineze într-un restaurant francez luminat cu sfeşnice şi cri vedere spre golf. Maryk telefonă la cancelaria navei, obişnuitul telefon de control de la ora opt. Se înapoie la masă muşcându-şi buzele cu ua aer îngrijorat.

— Ne cheamă la bord, Tom.

— Ce! Când?

— Chiar acum.

— Care-i cauza?

— Am vorbit cu Jellybelly. N-a vrut să spună. Gorton doreşte să ne întoarcem.

Fetele scoaseră mici exclamaţii de dezamăgire. Plecară necăjiţi în Buickul roşu decapotabil, Keefer blestema

ghinionul şi făcea presupuneri dezastruoase în legătură cu chemarea. Primul-locotenent sta tăcut şi-şi freca palmele umede de mânecile hainei.

În lumina reflectorului galben de la capul schelei stăteau Gorton şi Harding lângă un grup de sudori cu glugi, plecaţi deasupra flăcărilor albastre ale aparatelor lor.

— Despre ce-i vorba? strigă Keefer din josul schelei, tropăind nerăbdător în spatele lui Maryk.

— Mai bine te-ai grăbi, domnule Maryk, zise Gorton zâmbind şiret. Ofiţerul secund are obligaţia să informeze pe ofiţerul de gardă unde se găseşte în orice moment. Am telefonat la toate barurile din oraş...

Faţa turtită a primului-locotenent încremeni.

— Ce vrei să spui?

— Ţi-am spus. Asta-i. Adams şi cu mine am primit azi după-amiază ordin de mutare. Dumneata eşti noul secund de pe „Caine”.

Gorton luă mâna primului-locotenent şi i-o strânse cordial.

— *Eu?* se bâlbâi Maryk. *Eu?*

— În întreaga escadră se petrece acelaşi lucru. Pe „Simon” a fost numit secund un tip de-abia înaintat locotenent în octombrie. Iar noul lui comandant este un locotenent de rezervă. E ceva general. Ne aşteaptă o noapte de lucru...

— Dar eu, eu n-am primit ordin de mutare? îl întrerupse nerăbdător Keefer.

— Nu, şi n-ai să primeşti niciodată, Tom. Asta-i situaţia. L-au luat şi pe Carmody. Dumneata şi cu Steve îl veţi duce pe „Caine” la cimitirul navelor. Într-un an vei fi şi dumneata ofiţer-secund.

Keefer îşi scoase şapca albă şi o trânti pe punte. Şapca ricoşă, se duse de-a dura şi dispăru. Gorton se rezemă de balustradă.

— Păcat, zise el, a căzut în vreo băltoacă din santină. Se

pare că noul prim-locotenent are nevoie de o şapcă nouă.

— Ducă-se dracului „Caine” şi toţi de la bordul lui, inclusiv eu! zise Keefer înjurând.

Maryk privi posomorât împrejur, ca şi cum atunci se prezenta pentru prima oară la bord. „Asta-i”, reflectă în sinea lui, fără să poată spune ce înţelegea prin „asta”.

Doamnei Keith nu-i fu de loc greu să observe că Willie al ei nu mai era acelaşi care plecase cu trei zile înainte la Yosemite. Luară masa în apartamentul ei cu vedere spre golf, din hotelul Mark Hopkins. Privelişte a era splendidă, masa excelentă, şampania dintr-o recoltă franţuzească rară; dar Willie habar n-avea de privelişte, mâncarea doar o ciuguli, iar sticla de vin o lăsa în găleata cu gheaţă topită, afară doar când mama îi aducea aminte să toarne în pahare.

Doamna Keith îşi dăduse seama că viaţa de pe „Caine” îl schimbase pe Willie. Faţa i se ascuţise. Dispăruseră rotunjimile inocente de copil grăsuţ, la care se gândise cu atâta drag, şi pe chipul fiului începeau să apară falca pătrată şi pometii proeminenţi ai mamei. Ochii şi gura exprimau prea puţin veselia naturală de altădată şi mai mult oboseală şi o anumită îndârjire agresivă. Părul părea mai rar. Toate acestea le observase din primele momente de pe chei. Dar schimbarea de acum era mai profundă, o jenă şi o stare de absenţă posomorâtă, iar mama ştia bine care era pricina.

— May Wynn este o fată foarte drăguţă, zise ea după o lungă tăcere, în timp ce-i turna ceai lui Willie.

— O, da.

— Cum stau lucrurile între tine şi ea?

— Cred că s-ar putea să mă însor, cu ea, mamă.

— O-o? Aşa, dintr-o dată?

— Nu. O cunosc de multă vreme.

— De când?

Doamna Keith zâmbi:

— Drept să-ţi spun, Willie, ai fost tare ascuns în privinţa asta.

Willie îi povesti pe scurt romanul lui sentimental, explicându-i că nu-i spusese nimic fiindcă până de curând nu-l luase în serios.

— Dar acum, da?

— Evident, mamă.

— Bine, dar la început ai subestimat-o, Willie. Este excepţional de atrăgătoare. Care-i originea ei? Îi cunoşti părinţii?

Willie mărturisi totul. Adăugă câteva reflecţii despre egalitatea tuturor americanilor şi necesitatea de a judeca oamenii mai mult după meritele lor decât după origine. La sfârşit, puse o vorbă bună pentru May, destăinuindu-i că se înscrisese la universitate numai ca să fie demnă de el. Doamna Keith ascultă calmă întreaga destăinuire, lăsându-l pe Willie să vorbească fără să-l întrerupă. Aprinse o ţigară, se sculă de la masă şi rămase în picioare lângă fereastră, privind spre golf. Willie avea ciudata senzaţie că mai trecuse cândva printr-o astfel de scenă. Îşi reaminti că se simţise la fel în copilărie când discutase cu mamă-sa despre câteva note rele luate la şcoală.

— Ai cerut-o în căsătorie?

— Da.

— La Yosemite, nu-i aşa?

— Da.

— Aşa am bănuit şi eu.

— N-a acceptat încă, zise Willie cu aerul că adăuga o notă bună în favoarea lui May. Mi-a spus că ar fi bine să mă gândesc mai serios şi să-ţi spun şi ţie.

Doamna Keith îi zâmbi compătimitor peste umăr.

— Cred că va accepta, Willie.

— Sper că da.

— Willie… care sunt precis relaţiile tale cu această fată?

— Mi-ai pus o întrebare delicată, mamă.

— Consider că mi-ai răspuns, Willie.

— Nu-ţi face o idee greşită. Nu este o fată uşuratică şi n-am trăit cu ea…

— Sunt sigură că nu-i o fată uşuratică…

— E o fată drăguţă şi bună, în privinţa asta poţi să te încrezi în cuvântul meu.

— Willie, ai terminat dejunul? Vino aici pe sofa, lângă mine. Vreau să-ţi povestesc ceva.

Se aşează aproape de el şi-i luă o mână în mâinile ei. Lui Willie nu-i plăcea acest contact; era prea intim, prea părintesc şi îl punea prea mult în situaţia de copil care are nevoie de povaţă; totuşi nu se îndură să-şi retragă mâinile.

— Înainte ca tatăl tău să se căsătorească cu mine, spuse doamna Keith, în vremea când era încă student în medicină şi intern, a trăit trei ani cu o infirmieră. Nu cred că ştii.

Willie îşi reaminti de trista aluzie la o infirmieră, pe care tatăl i-o făcuse în cursul convorbirii despre May, dar nu spuse nimic.

— N-am cunoscut-o, dar i-am văzut fotografia şi am aflat multe despre ea. Se numea Katherine Quinlan şi era o brunetă frumoasă, înaltă, cu ochii mari frumoşi… cam blegi, mă ierţi că vorbesc aşa, dar frumoşi… şi o siluetă splendidă. Ştiam de existenţa ei înainte de a ne căsători. Tatăl tău mi-a povestit totul. Am fost la un pas să rup logodna. Eram nebună de gelozie.

Oftă uşor amintirii.

— I-am cerut să-mi dea cuvântul de onoare că totul se terminase şi aşa era. Dar şi el, Willie, dorise cândva să se căsătorească cu această fată. Era firesc. Tatăl lui n-a căutat să-i schimbe hotărârea, ci pur şi simplu i-a cerut să judece singur situaţia. Tatălui tău, Willie, îi plăcea societatea oamenilor distinşi şi un trai uşor şi luxos. Obişnuia să vorbească adesea despre o viaţă spartană de cercetător, dar n-a fost decât un vis cu care se amuza. Dacă tatăl tău

s-ar fi căsătorit cu infirmiera, ar fi dus o viaţă spartană şi ar fi regretat. Iată de ce nu s-a însurat până ce nu m-a cunoscut pe mine. Dă-mi, te rog, o ţigară.

După o clipă continuă.

— Orice bărbat are un sentiment de datorie faţă de o fată cuminte cu care a avut o aventură de dragoste. Mai mult, capătă o slăbiciune pentru ea. Este inevitabil. Adevărul este că orice fată cu puţină minte ştie lucrurile astea. Şi dacă ea doreşte cu adevărat un soţ şi simte că are şanse să-l aibă, va risca. Este ultimul zar.

Willie se îmbujoră şi dădu să vorbească. Mama i-o luă înainte.

— Dragă Willie, ăsta-i mersul natural şi inevitabil al lucrurilor. S-a petrecut de un milion de ori. Oricine poate ajunge într-o astfel de situaţie. Nu uita însă că o căsătorie trebuie să se bazeze nu numai pe o conştiinţă pătată sau pe slăbiciunea pentru fizionomia unei fete, ci şi pe situaţia ei socială şi alte considerente similare. Dacă te căsătoreşti dintr-un sentiment de vinovăţie, foarte bine, dar sentimentul de vinovăţie trece, şi atunci cu ce te-ai ales? Acum, cinstit vorbind, crezi că pe această fată o iubeşti, sau doar te simţi obligat faţă de ea?

— Şi una şi alta.

— Asta înseamnă că te simţi obligat faţă de ea. Firește, încerci să-ţi spui că o iubeşti ca să faci căsătoria cât mai plăcută posibil. Willie, vrei ca această cântăreaţă de bar să-ţi facă copii? Vrei ca aceşti vânzători ambulanţi de fructe, aceşti italieni din Bronx... fără îndoială oameni buni şi cumsecade... să-ţi fie socri şi să-ţi vină în casă ori de câte ori vor dori, ca bunici ai fiilor sau fiicelor tale? Îţi poţi imagina tabloul ăsta?

— De unde ştiu eu că, urmând altă cale, va fi mai bine? Pe această fată cel puţin o doresc. Este singura pe care am dorit-o vreodată.

— Willie, ai douăzeci şi trei de ani. Tatăl tău s-a însurat la

treizeci de ani. În viitorii şapte ani vei cunoaşte o mie de fete.

— Spui mereu că vreau să mă căsătoresc cu ea pentru că mă simt vinovat. De unde ştii ce simt eu? O iubesc. E frumoasă, are o fire plăcută, nu este proastă, sunt sigur că va fi soţie bună şi, dacă situaţia ei socială este inferioară, ce înseamnă asta? Dacă o părăsesc, cred că o voi regreta toată viaţa…

— Scumpul meu, am rupt două logodne înainte de a mă căsători cu tatăl tău. De fiecare dată am crezut că s-a sfârşit lumea.

— La ce-mi foloseşte situaţia socială a unei soţii? Dacă vreodată mă întorc din acest război blestemat, ce-am să fiu? Un pianist…

— Greşeşti vorbind aşa, şi ştii bine că greşeşti. Te apropii cu paşi repezi de maturitate, Willie. Crezi într-adevăr că lumea spectacolelor te va mai atrage? Nu începi oare să-ţi dai seama că poţi face ceva mai bun decât să-ţi pierzi vremea cu pianul?

Lovitura îl nimeri în plin. În lungile ore de cart pe „Caine”, Willie ajunsese tot mai mult la convingerea că la pian era doar un diletant fără talent. Dorinţa lui era ca după război să-şi aleagă o carieră universitară, la o universitate serioasă ca Princeton, unde să predea literatura şi eventual (iar aceasta era visul său cel mai intim, destăinuit numai lui însuşi cu mare greutate) să scrie lucrări ştiinţifice sau chiar un roman, două.

— Nu ştiu ce-am să fac. Este ceva atât de îndepărtat…

— *Eu* ştiu ce-ai să faci. Vei deveni un distins profesor. Şi când n-am să mai exist, vei fi un om bogat şi independent, într-un mediu de profesori şi savanţi ca Hutchins şi Conant, oameni de condiţia ta… şi, pentru Dumnezeu, Willie, cum i-ar sta lui May în mediul ăsta? Ar putea fi ea fericită ca soţie de universitar? O vezi turnând ceai decanului Wicks sau conversând cu doctorul Conant?

Willie se ridică, se duse la masă şi scoase sticla din căldare. Nu mai rămăsese decât o jumătate de pahar de vin fad. Îl turnă în pahar şi-l dădu pe gât.

— Dragă Willie, îţi spun ceea ce şi tatăl tău ţi-ar fi spus. El ar fi fost poate mai puţin brutal şi nu atât de lipsit de tact. Regret, dar am făcut tot ce-am putut. Dacă greşesc, nu ţine seama de mine.

Se duse la geanta ei de pe birou şi se şterse la ochi cu batista. Willie se apropie şi-i puse braţul pe după umeri.

— Nu sunt supărat, mamă. Ştiu, tu faci ce crezi că este bine. Asta-i partea dureroasă a situaţiei. Cineva trebuie să sufere…

— Cât timp nu eşti tu acela, nu-mi pasă, Willie.

Willie plecă de lângă ea şi se duse în dormitor. Se plimbă între masa de toaletă şi cele două paturi alăturate şi, cu toate că mintea îi era frământată, observă grija meticuloasă cu care mama lui îşi aranjase papucii, cămaşa de noapte de mătase înflorată şi serviciul de argint pentru toaletă pe care i-l dăruise el când împlinise cincizeci de ani.

Poziţia lui se prăbuşea. Era adevărat că propunerea de căsătorie făcută lui May pornise dintr-un sentiment de vinovăţie; era adevărat că o bănuia de a fi mizat pe căsătorie când îi cedase; era adevărat că poziţia socială a lui May îl jena; era adevărat că nu şi-o putea închipui ca soţie a unui profesor universitar. Nu era sigur că o iubea. Noaptea de la Yosemite îi întunecase sentimentele şi aruncase o umbră de îndoială şi rezervă asupra întregii legături cu May. Era un neghiob căzut în cursă, sau un îndrăgostit înfocat? Fără îndoială că înclina să se considere mai degrabă un neghiob prins în cursă. Amorul propriu începu să-şi spună cuvântul şi un val de dezgust îl cuprinse. Se uită în oglindă şi observă că era groaznic de palid.

„Eşti un tâmpit vrednic de milă”, murmură spre oglindă şi se întoarse în salon; mama sta unde o lăsase.

— Ascultă, mamă, să nu mai vorbim de asta.

Se aşează într-un fotoliu şi îşi puse mâna la ochi.

— Mâine nu se va întâmpla nimic. Lasă-mă să mă gândesc.

— N-aţi intenţionat să vă căsătoriţi în timpul acestei permisii?

— Nu ştiu, nu ştiu. Nu ne-am făcut un plan precis. Ţi-am spus că ea nici măcar n-a acceptat propunerea mea.

— E foarte înţeleaptă. Atunci, Willie, aşteaptă cel puţin până te întorci iarăşi. Nu e cinstit să te legi definitiv cu o fată în momentul când pleci înapoi la război. Făgăduieşte-mi că nu te vei căsători acum. Atâta îţi cer şi, crede-mă, ţi-o cer în interesul tău.

— Te cred, mamă. Probabil că nu mă voi căsători acum. Dar nici nu-ţi pot spune că am renunţat la ea, pentru că probabil nu voi renunţa.

— Sunt mulţumită, scumpul meu.

Îi puse mângâietor mâna pe umăr şi se duse în dormitor. Fiul ei rămase deprimat în fotoliu. După câteva clipe, mama îl chemă în dormitor. În timp ce-şi pudra nasul la masa de toaletă, îi spuse:

— Ştii, dragul meu, ce-aş dori să fac?

— Ce?

— Aş vrea să bem două pahare de coniac bun şi, după aceea, să vedem un film comic şi naiv. Ştii cumva unde rulează în oraş un astfel de film?

— Regret, mamă. Peste puţin mă întâlnesc cu May.

— A-a. Bine, zise ea veselă, ai timp să bei ceva cu mine până atunci?

— Sigur.

— Unde stă May?

— Într-un mic hotel de lângă hotelul St. Francis.

— A-a. Atunci ai să poţi eventual să mă laşi în drum la un cinema.

— Desigur, mamă.

Willie se duse la fereastră. Îşi rezemă fruntea de geamul

rece, fără să privească nicăieri. Niciodată nu-şi simţise sufletul atât de gol şi de abătut. Gura se sprijinea pe rama de lemn a ferestrei. Fără să-şi dea seama, muşcă din lemn. Dinţii lăsară o urmă adâncă şi se pomeni, cu gura plină de email şi praf. Îşi şterse gura cu batista şi se uită trist la urma celor două rânduri de dinţi din lemn.

„Ei, îşi zise el, alţii scrijelesc inimi pe pomi.”

A doua zi o conduse pe May la aeroport. Sărutul de despărţire a fost pasionat. Nu stabiliseră nimic. Nu-i povestise lui May conversaţia cu mamă-sa. Până la terminarea războiului se considerau vag şi neoficial logodiţi, dar fără inel şi fără vreun plan precis. May părea mulţumită. În orice caz, nu obiectă nimic.

Permisia lui Stilwell

Suspendaţi toate lucrările pe „Caine” afară de cele executate treizeci la sută sau mai mult. Scurtaţi la trei săptămâni perioada de revizie generală. „Caine” pleacă la Pearl cel mai târziu la 29 decembrie.

Willie îi duse lui Maryk telegrama în biroul provizoriu al navei instalat într-o magazie din apropierea bazinului de andocare: în realitate, o masă în colţul unei săli mari de expediţie, supraaglomerată, unde noul ofiţer-secund şi Jellybelly îşi petreceau cea mai mare parte a zilei rezolvând problemele administrative ale navei la o maşină de scris veche, înconjuraţi de teancuri de procese-verbale, formulare, dosare, normative şi fel de fel de alte broşuri de toate mărimile şi culorile.

— Oh, fir-ar să fie, exclamă Maryk.

— Ce înseamnă asta? Nicio permisie pentru seria a doua? întrebă Willie.

Jellybelly se opri din scris. Deşi nu-şi ridică privirea, faţa-i părea mult mai lungă.

— Cred că nu. Jellybelly, cheamă-l la telefon pe comandant.

În timp ce ofiţerii se frământau, furierul făcu legătura cu oraşul Phoenix.

— Domnule ofiţer-secund, zise el acoperind receptorul cu mâna, la telefon e doamna Queeg. Spune că domnul comandant a stat în oraş până noaptea târziu şi mai doarme încă. Vrea să ştie dacă e ceva urgent.

Secundul se uită la ceasul din perete care arăta douăsprezece şi un sfert şi zise:

— Spune-i că-i urgent.

Furierul se execută şi trecu repede receptorul lui Maryk. După două minute auzi vocea posomorâtă şi răguşită a lui Queeg:

— Alo? Ce-i?

Secundul îi citi telegrama prin telefon. Urmă o pauză, în cursul căreia îl auzi pe comandant suflând greu.

— Buun. Dacă ăsta-i ordinul, execută-l, zise Queeg, înştiinţează-l pe ofiţerul cu reparaţiile din şantier şi aşa mai departe. Ştii ce-ai de făcut sau nu?

— Da, domnule comandant.

— Nu văd necesar să vin acolo, dar dacă nu te poţi descurca, vin.

— Cred că pot, domnule comandant. Vreau să vă întreb ce fac cu permisiile.

— Hm. Ce anume? Ei, nu se mai poate, Steve. Îmi pare rău, ai un ghinion grozav…

— M-am gândit în primul rând la oameni, domnule comandant. Aşa cum stau acum lucrurile, înseamnă că seria a doua nu va căpăta nicio zi de permisie.

— Bine, dar nu e vina mea. Au ghinion.

— M-am gândit, domnule comandant, că în cazul în care am chema prima serie mai devreme, am putea să le dăm celorlalţi câte o săptămână… cel puţin unui mare număr dintre ei.

— Cum dracu’ ai putea face asta? Sunt împrăştiaţi în toată ţara.

— Am adresele lor. Le telegrafiez.

— Ha! Nu-i cunoşti pe marinari. Vor spune că n-au primit telegramele.

— Le voi da ordin să confirme prin telegramă-retur. Celor care nu răspund, le telefonez. Celor pe care nu-i găsesc cu telefonul, le trimit scrisori recomandate expres cu dovadă de primire.

— Cine va plăti toate aceste telegrame, telefoane şi scrisori expres? spuse arţăgos comandantul. N-avem

fonduri alocate pentru…

— Avem un excedent la fondul de ameliorare a hranei, domnule comandant.

Tăcere. Apoi comandantul spuse:

— Bine, dacă vrei să-ţi iei pe cap toată tevatura asta, n-am nimic de obiectat. Şi eu doresc ca oamenii să-şi ia permisia, dar totodată nu uita că, în acest moment, sunt alte lucruri mai importante de făcut. Dă drumul telegramelor şi telefoanelor dumitale. Pentru fiecare om întors, trimite altul în permisie.

— Vă mulţumesc, domnule comandant. Cu ofiţerii ce fac?

— Mă tem că n-au nici o şansă. Voi recomanda să li se prelungească permisia la prima ocazie. Cum merg în general lucrurile?

— Telegrama asta ne-a încurcat rău, domnule comandant. Dar cred că este doar o chestiune de încheiat nasturii mai repede.

— Noii ofiţeri s-au prezentat?

— Doi dintre ei, domnule comandant… Jorgensen şi Ducely.

— Bine, să înceapă imediat studierea rolurilor. Să facă în fiecare zi câte o temă. De nu, nicio permisie pe uscat.

— Am înţeles, domnule comandant.

— Perfect. Nu ezita să mă chemi la telefon dacă ai vreo îndoială. Ni se vor instala radaruri noi?

— Da, domnule comandant. Lucrarea este mai mult de jumătate terminată.

— Bun, asta era de fapt problema principală. Bun. La revedere.

— La revedere, domnule comandant.

Furierul ieşi cu mers greoi, ţinând în mână lista marinarilor din prima serie şi copia telegramei de rechemare dictată ca Maryk. Trecu pe lângă Stilwell, care se apropie de masă răsucind bonetul în mână.

— Mă iertaţi că vă supăr, domnule ofiţer-secund, zise

tunarul cu glas tremurat. Vă salut, domnule aspirant Keith.

Scoase din buzunarul pantalonului o telegramă mototolită şi i-o înmână secundului. Maryk o citi şi i-o arătă lui Willie.

Mama grav bolnavă. Doctorul spune că s-ar putea să nu mai trăiască. Vino acasă. Paul.

— Paul este fratele meu cel mic, zise marinarul. Credeţi că aş putea obţine o permisie pentru caz urgent, domnule locotenent Maryk?

— Cazul tău este cam complicat, Stilwell... Willie, care-i procedura permisiilor pentru caz urgent?

— Nu ştiu. De când sunt ofiţer cu educaţia n-am avut niciun caz...

— Ştie Jellybelly, domnule ofiţer-secund, interveni Stilwell. De Lauche a obţinut permisie pentru caz urgent când eram la Guadal. Murise tată-său...

— Willie, cheamă-l pe capelanul şantierului. Întreabă-l care-i procedura.

Capelanul nu era la birou, dar ajutorul lui îi spuse lui Willie că, în mod obişnuit, se verifică seriozitatea bolii prin preotul din oraşul de domiciliu al marinarului sau prin Crucea Roşie.

— Cum ne putem pune în legătură cu preotul tău, Stilwell? Îi cunoşti adresa? spuse Maryk.

— Nu ţin de nicio biserică, domnule ofiţer-secund.

— Bine, atunci bănuiesc că e un birou al Crucii Roşii. Willie, trimite o telegramă.

— Domnule ofiţer-secund, eu locuiesc într-un orăşel mic de tot, îl întrerupse marinarul. Nu-mi aduc aminte să existe vreun birou al Crucii Roşii...

Willie se uită atent la marinar şi-i spuse:

— Crucea Roşie va rezolva repede cazul tău, Stilwell. Nu te nelinişti...

— În timpul ăsta mama poate să moară. Aveţi telegrama fratelui meu, domnule aspirant. Ce mai vreţi?

— Stilwell, du-te mai departe de masă. Vreau să vorbesc cu secundul.

— Da, domnule aspirant.

Marinarul se retrase în cealaltă parte a camerei şi se lipi de perete, cu mâinile încleştate în pantaloni şi bonetul dat pe spate; faţa posomorâtă exprima desperare.

— Stilwell l-a pus pe frate-său să-i trimită telegrama asta, spuse Willie secundului. Maică-sa n-are nimic. El este neliniştit din cauza soţiei... după cât se pare este genul de soţie pentru care ai de ce să te nelinişteşti. Mă mir că n-a şters-o acasă de acum o săptămână.

Maryk îşi freca încet ceafa cu podul palmei.

— Ştiu ce-i cu soţia lui Stilwell. Ce să fac?

— Lăsaţi-l să plece, domnule ofiţer-secund. Locuieşte în Idaho. În câteva ore poate fi acasă. Daţi-i o permisie de şaptezeci şi două de ore. Comandantul n-o să afle niciodată. Dacă află, aveţi ca justificare telegrama.

— Dacă află comandantul, telegrama nu mă ajută, Willie.

— Stilwell este totuşi o fiinţă omenească, domnule ofiţer-secund. N-a comis ceva care să merite să fie încătuşat ca un animal.

— Eu am obligaţia să aduc la îndeplinire ordinele şi intenţiile comandantului. Ştiu al dracului de bine care ar fi intenţia lui în cazul ăsta. Comandantul Queeg nu l-ar lăsa să plece, chiar dacă maică-sa *ar fi* pe moarte...

— Dumneavoastră nu sunteţi Queeg, domnule ofiţer-secund.

Maryk îşi muşcă buzele.

— Dacă-l las pe Stilwell să plece, fac rău, Willie. Gorton n-ar fi făcut asta. Dacă încep rău, termin rău.

Willie ridică din umeri.

— Vă cer iertare că am stăruit atât demult.

— Da de unde, nu-ţi fac nicio vină. Şi eu aş stărui la fel dacă altul ar fi secund. Cheamă-l pe Stilwell.

La semnul lui Willie, marinarul se apropie încet de masă

cu un aer indiferent.

— Stilwell, îi spuse secundul punând mâna pe receptor, în chestia ta am să-l întreb pe comandant.

— Nu mai pierdeţi vremea, domnule ofiţer-secund, zise Stilwell pe un ton înăsprit de ură.

— Te aştepţi să conduc nava altfel decât doreşte comandantul?

Marinarul nu răspunse. Maryk îl privi compătimitor.

— În cât timp ai putea să ajungi acasă?

Stilwell oftă şi spuse înăbuşit:

— Cinci ore cel mult, cu avionul şi cu autobuzul, domnule ofiţer-secund…

— Şaptezeci şi două de ore ţi-ar fi de ajuns?

— O, Doamne, vă sărut picioarele, domnule ofiţer-secund…

— Să nu mai repeţi vorbele astea prosteşti. Vrei să-mi dai cuvântul de onoare că vei fi înapoi la sfârşitul acestor şaptezeci şi două de ore?

— Jur, domnule ofiţer-secund, jur că voi fi…

Maryk se întoarse spre aspirant.

— În dosarul ăsta de pe cutia cu corespondenţă se află o mapă cu formulare. Decât să-l aşteptăm pe Jellybelly, ce-ar fi dacă ai completa imediat la maşină un permis de şaptezeci şi două de ore? Îl semnez şi poate pleca. Cât mai curând, cu atât mai bine.

Willie începu să bată repede la maşină şi în trei minute îi trecu lui Maryk hârtiile. Stilwell sta alături năuc. Secundul semnă hârtiile.

— Îţi dai seama, Stilwell, ce înseamnă pentru mine să fii înapoi la timp? îi spuse secundul.

— Da, domnule ofiţer-secund. Mai bine mor decât să nu vin înapoi, domnule ofiţer-secund.

— Pleacă.

— Dumnezeu să vă binecuvânteze, domnule ofiţer-secund.

Cei doi ofiţeri se uitară după marinar care o luase la fugă cât îl ţineau picioarele. Maryk clătină trist din cap şi ridică de pe masă graficul executării lucrărilor. Willie spuse:

— Un ofiţer-secund poate face mult bine. Cred că este latura cea mai aleasă a acestei funcţii.

— Datoria unui secund, zise Maryk colorând cu creion roşu un şir de pătrăţele din grafic, este de a face numai ce doreşte comandantul. Nu-mi mai cere lucruri din astea, Willie. N-am să mai fiu sentimental.

Din păcate, la sfârşitul celor şaptezeci şi două de ore Stilwell nu se întorsese pe „Caine”, dar comandantul da.

Willie află de aceste două situaţii neplăcute prin telefon, la şase şi jumătate dimineaţa, în apartamentul mamei sale de la hotel unde-şi petrecuse noaptea. Fu chemat la telefon de Jellybelly, care se scuză că-l deranjează, explicându-i că tocmai sosise comandantul şi dorea să facă la ora opt apelul oamenilor.

— Bine, am să vin, îi spuse somnoros, Willie, şi adăugă: Ei, Stilwell s-a întors?

— Nu, domnule aspirant.

— Dumnezeule!

Când sosi la şantierul naval, echipajul împuţinat de pe „Caine” se adunase în rânduri neregulate la marginea bazinului de andocare. Intră în rândul ofiţerilor, căscând şi regretând că nu avusese timp să-şi ia micul dejun. Cerul era acoperit cu nori cenuşii şi când Maryk, împreună cu comandantul sosiră la capul schelei, ploaia începu să picure. Oamenii luară posomorâţi poziţie de drepţi. Queeg, proaspăt bărbierit, îmbrăcat cu un raglan albastru nou, arăta fercheş, dar ochii li erau congestionaţi şi faţa buhăită şi palidă.

— N-am să vă ţin mult, zise el privind împrejur la echipaj şi ascuţindu-şi vocea ca să fie auzit peste zgomotul scârţâiturilor şi zbârnâiturilor de macarale. În dimineaţa

asta soarele californian este cam zgârcit. Doresc doar să vă spun că, în ciuda scurtării perioadei de revizie a navei, îmi dau toată silinţa să căpătaţi toţi puţină permisie. Este ceva neplăcut. Cum ştiţi, suntem în război şi lucrurile nu pot decurge pentru toţi aşa cum am vrea. Ţin să vă previn pe toţi, cât se poate de serios, ca nu cumva să plecaţi de aici fără voie. Nu uitaţi că permisia nu este un drept ci o favoare specială, iar dacă marina vă cere să lucraţi 365 de zile pe an şi o zi în plus în anii bisecţi, n-aveţi ce face, aşa că nimeni nu este obligat să vă ceară scuze. Cum vă spun, voi căuta să fac tot ce pot, dar să nu plece nimeni fără voie. Marina vă va descoperi chiar dacă v-aţi ascunde într-o gaură de şarpe şi vă va trimite înapoi pe „Caine" chiar dacă nava se va afla în Oceanul Indian. Aşadar, vă urez să aveţi o şedere plăcută în San Francisco şi... domnule locotenent Maryk, să dăm drumul oamenilor înainte de a ne uda ploaia până la piele.

Willie urmări dacă pe faţa lui Queeg nu apare vreun semn de mirare sau de nemulţumire din cauza absenţei lui Stilwell; dar comandantul păstră tot timpul un aer de bună dispoziţie jovială. Marinarii plecară tropăind la barăcile lor, iar ofiţerii porniră în urma comandantului şi a secundului pentru o adunare la căminul ofiţerilor celibatari. În clipa aceea Willie îl zări pe Stilwell ieşind dintr-o stradă laterală fără să fie văzut de comandant şi venind în fugă spre schela navei, ca să se prezinte ofiţerului de gardă. Aspirantul simţi o mare uşurare. Vru să-i şoptească lui Maryk vestea cea bună, dar secundul vorbea cu Queeg.

Ofiţerii se grupară în jurul unei canapele din holul căminului, bând coca-cola. Queeg le prezentă noua repartiţie ai ofiţerilor pe servicii. Keefer devenea ofiţer cu artileria. Willie era înălţat în funcţia de ofiţer cu transmisiuni!

Willie îi examină pentru prima oară atent pe cei dei ofiţeri noi ai careului. Aspirantul Jorgensen era un tip înalt, masiv,

cu păr blond creţ, ochi miopi cu ochelari groşi şi un zâmbet permanent. Spatele îi era cabrat şi fundul îi ieşea în afară, ca o mică turnură de rochie. Aspirantul Ducely era firav, cu ten palid, trăsături feciorelnice şi braţe lungi, slabe. Willie bănui că exigenţa normelor fizice din vremea când era la Furnald Hall nu mai era atât de severă. Lordoza aspirantului Jorgensen era cavernoasă faţă de a lui Willie; totuşi, se afla aici cu tresă strălucitoare de aspirant.

— Apropo, se adresă pe neaşteptate Queeg lui Maryk, nu l-am văzut la apel pe amicul nostru Stilwell. Sau a fost? Am impresia că nu l-am văzut.

— Păi, domnule comandant... dădu să vorbească Maryk, dar Willie îi luă repede vorba din gură:

— Stilwell este aici, domnule comandant.

— Eşti sigur? spuse sec comandantul. De unde ştii că n-a luat-o la sănătoasa?

— *L-am văzut eu* lângă schelă, la câteva secunde după apel, zise Willie adresându-se mai mult lui Maryk decât comandantului.

— M-da.

Comandantul păru convins. Se ridică de pe canapea bombănind:

— N-are nicio scuză să întârzie la apel. Nu-i aşa, domnule locotenent Maryk? Scoate-l la raport.

Willie credea că salvase situaţia. Se îngrozi când îl auzi pe Maryk spunând:

— Lui Stilwell i-am dat o permisie de şaptezeci şi două de ore, domnule comandant.

Queeg se aşeză iarăşi pe canapea, uimit.

— Ai făcut asta? Şi de ce ai făcut asta, domnule locotenent?

— A primit o telegramă că mama lui era pe moarte.

— Te-ai gândit să-mi telefonezi şi să-mi ceri aprobarea?

— Da, domnule comandant.

— Şi de ce nu mi-ai telefonat? Ai verificat telegrama prin

Crucea Roşie?

— Nu, domnule comandant.

— De ce n-ai verificat-o?

Maryk se uită la comandant fâstâcit şi năuc.

— Bine, să trecem la problemele administrative ale vasului, domnule locotenent Maryk. Unde-i graficul executării reparaţiilor?

— În cabina mea, domnule comandant.

Willie tremura de frică, şi pentru Maryk şi pentru el.

Ajunşi în cabina secundului, Queeg izbucni:

— Dă-o dracului, Steve, ce-a fost şiretlicul ăsta stupid cu Stilwell?

— Un caz urgent, domnule comandant…

— Caz urgent! Pe dracu! Doresc să scrii Crucii Roşii şi să afli dacă maică-sa a murit sau a fost cât de cât bolnavă şi ce a fost adevărat. Din cauza ticălosului ăstuia am avut toată tevatura aia cu Serviciul Pacificului. Ţi-a duci aminte când ne-am tăiat parâma de remorcare? De aici a pornit totul…

Maryk era uimit. Era prima dată când comandantul recunoştea că parâma fusese tăiată.

— … şi asta a fost din vina lui Stilwell. Admiţi ca un timonier să nu avertizeze pe comandant că nava se afla într-un astfel de pericol? Eu ştiu de ce a tăcut. În dimineaţa aceea am ţipat la el pentru că a fost prea obraznic manevrând timona după placul lui şi apoi a făcut pe deşteptul lăsându-mă să intru în încurcătură. Buun. Cunosc genul ăsta. Aceşti agitatori cu gânduri de răzbunare sunt prada mea. Pe nemernicul ăsta am să-l urmăresc şi-l voi prinde, te rog să mă crezi. Scrie Crucii Roşii în dimineaţa asta, ai auzit?

— Am înţeles, domnule comandant.

— Să vedem graficul.

Discutară un sfert de oră despre mersul reparaţiilor. Queeg nu se arătă prea atent; punctă diferitele articole şi

puse ici şi colo câte o întrebare sporadică. Se ridică şi se îmbrăcă cu raglanul.

— Steve, spuse el în treacăt strângându-şi cordonul, vreau să lămurim un lucru. Nu apreciez de loc modul dubios şi lipsit de fermitate cum ai tratat această problemă a lui Stilwell. Şi doresc să aflu sincer dacă înţelegi să te îndrepţi şi să mergi pe drumul cel bun.

Îşi întoarse privirea de la Maryk. Faţa secundului era încruntată şi necăjită.

— Pentru mine e clar că-l simpatizezi pe Stilwell. Foarte bine. Dar dă-mi voie să-ţi reamintesc că eşti secundul meu. Ştiu prea bine că întreaga navă este contra mea. De asta n-am grijă. Voi ţine seama când va veni timpul caracterizărilor. Ar fi preferabil să te hotărăşti de partea cui eşti.

— Domnule comandant, îmi dau seama că am greşit când nu v-am consultat la telefon în cazul lui Stilwell, vorbi cu greutate secundul, frecându-şi palmele năduşite şi privind în jos. Nu sunt contra dumneavoastră, domnule comandant. Am făcut doar o mare greşeală. N-o voi mai repeta, domnule comandant.

— Este asta, Steve, o făgăduială de la om la om, sau vrei doar să pui unsoare pe rană?

— Nu mă pricep să pun unsoare pe rană, domnule comandant. Cât priveşte caracterizarea mea, aţi avea tot dreptul să-mi daţi din cauza lui Stilwell un „nesatisfăcător” pentru lipsă de loialitate. Dar e pentru prima şi ultima oară.

Queeg îi întinse mâna. Secundul se ridică de pe cuşetă şi i-o strânse.

— Accept cele spuse şi doresc să uit incidentul, zise Queeg. Te consider un ofiţer foarte bun, cu mult cel mai bun de pe navă şi sunt fericit să te am aici. Ceilalţi au destulă bunăvoinţă şi inteligenţă, dar niciunul dintre ei nu este marinar şi nici cei doi noi-veniţi nu par a fi de prima mână...

— Cred că avem un excelent careu de ofiţeri, domnule comandant.

— Da, este adevărat. Ca înrolaţi în timp de război sunt excelenţi. Dar dumneata şi cu mine trebuie să conducem nava asta. Îmi dau seama că nu sunt omul cel mai maleabil din lume şi nici cel mai capabil: Probabil că am făcut multe lucruri care ţi s-au părut foarte ciudat şi probabil că am să mai fac. Eu nu pot conduce această navă decât într-un singur fel, Steve, şi de-ar fi să se prăbuşească cerul, tot aşa o voi conduce. Iar dumneata eşti secundul meu şi te afli la mijloc. Cunosc bine ce înseamnă asta. Am fost trei luni secundul, celui mai afurisit câine din marină şi tot acest timp mi-am făcut datoria şi am fost al doilea câine din cei mai afurisiţi. Numai aşa poate merge treaba.

— Da, domnule comandant.

Queeg îi zâmbi amical:

— Bine, plec.

— Vă însoţesc, domnule comandant.

— Mulţumesc, Steve. Îmi face multă plăcere.

În zilele care urmară „Caine” fu asamblat în grabă de lucrătorii şantierului, fără ca vreuna din părţile lui componente să arate mult mai bună decât fusese; la fel ca un ceas demontat de un copil, speranţa generală era nu că va merge mai bine ca înainte, ci doar că va tici iarăşi ca înainte. Fuseseră cârpite câteva din piesele cele mai prăpădite din compartimentul maşinii şi se instalase un radar nou. În rest acelaşi „Caine” bătrân şi jegos. Nimeni nu ştia de ce durata reviziei fusese redusă la jumătate, dar ca de obicei Keefer îşi spuse părerea.

— Probabil e până la urmă cineva a calculat că hodoroaga asta de navă nu va rezista la mai mult de o debarcare. Aşa că au înzdrăvenit-o exact cât să-şi mai dea ultima suflare.

În ziua de 30 decembrie, la apusul soarelui, „Caine”

trecea pe sub Golden Gate cu douăzeci şi cinci de oameni lipsă, care preferaseră curtea marţială pentru neprezentare la bord, decât o altă campanie cu Queeg. Willie Keith se afla pe puntea de comandă. Când ultimele dealuri rămaseră în urma pupei şi nava pătrunse în marea purpurie, un val de tristeţe îl învălui. Ştia că asta însemna o lungă, lungă despărţire de May. Va avea de navigat sute de mii de mile şi va trece probabil prin multe bătălii înainte ca nava să mai revină în aceste ape. Soarele apunea în faţă, sub şiruri neregulate de nori întunecaţi, proiectând pe cer un imens evantai de raze roşii. Tabloul evoca o supărătoare asemănare cu drapelul japonez.

Totuşi seara, în careu, mâncă un cotlet bun şi în noaptea aceea nu fu de cart. Dar ceea ce îl dispunea mai mult ca orice era faptul că se va culca într-o cabină adevărată şi nu în magazie. Moştenise cuşeta lui Carmody şi avea ca tovarăş de cameră pe Paynter.

Când Willie se strecură în cuşeta strâmtă de sus şi se băgă între cearşafurile noi, aspre, ale marinei, avu o senzaţie de lux şi confort. Nu avea mai mult spaţiu decât sub capacul unui sicriu. Supapa noduroasă a tubulaturii de încălzire îi atingea aproape stomacul.

Cabina de ofiţer era mai mică decât camera de toaletă din casa lui din Manhasset. Dar ce importanţă avea? Trecerea de la magazie la această cuşetă însemna o înălţare imensă în lumea lui. Willie închise ochii, ascultă cu plăcere zumzetul ventilatoarelor şi simţi în oase vibraţiile maşinilor, transmise prin arcurile cuşetei. Nava prinsese iarăşi viaţă. Se simţea bine, în siguranţă şi la el acasă. Aţipi aproape imediat şi dormi minunat.

PARTEA A CINCEA

REVOLTA

Cercul supunerii

Orice carte recentă de istorie militară conţine probabil menţiunea că, la începutul anului 1944, cel de-al doilea război mondial era virtual câştigat. Ceea ce era foarte adevărat. Marile momente hotărâtoare – Guadalcanal, El Alamein, insulele Midway şi Stalingradul erau de domeniul trecutului. Italia capitulase. Asasinii germani se retrăgeau. Puterea militară limitată a japonezilor, risipită de-a lungul unui imperiu prea întins, începuse să scârţâie. Puterea industrială a aliaţilor era în plină ofensivă; aceea a inamicilor era în regres. Situaţia era excelentă.

Dar pentru orizontul îngust al aspirantului Keith, războiul apărea într-o lumină destul de diferită de părerea istoricilor postbelici. La miezul nopţii din acest ajun de An Nou, stând în cabina rece şi întunecată a timonei de pe „Caine”, în timp ce bătrâna etravă a navei spinteca apele negre spre apus, Willie privea foarte sumbru situaţia mondială.

În primul rând, era convins că fusese un idiot întrând în marină şi nu în armata de uscat. În Europa treaba cu adevărat grea o făcea Rusia. Locul deşteptului în acest război, spre deosebire de ultimul război, era în infanterie, care se lăfăia în Anglia fără să facă nimic, pe când proştii care se refugiaseră în marină se zbăteau pe mări ca să ia cu asalt formidabila barieră a insulelor japoneze din Pacificul Central. Soarta lui erau acum palmierii vestejiţi de pe insulele de corali, jerbele bateriilor de coastă, bombele avioanelor şi, fără îndoială, mine cu sutele, iar la sfârşit poate chiar fundul mării. În acest timp ceilalţi din armata de uscat vizitau probabil catedrala Canterbury sau locul de naştere al lui Shakespeare, braţ la braţ cu englezoaice

drăguţe, a căror bunăvoinţă faţă de americani devenise o legendă pretutindeni cunoscută.

Willie avea impresia că războiul contra Japoniei este cel mai vast şi mai ucigător din istoria omenirii şi că probabil se va termina în 1955 sau 1960, după intervenţia Rusiei şi la un deceniu după prăbuşirea Germaniei. Cum vor putea fi goniţi vreodată japonezii din faimoasele lor „portavioane nescufundabile" – lanţul acela de insule mişunând de avioane în stare să distrugă orice flotă care s-ar fi apropiat? Probabil că în fiecare an va fi câte o nimicitoare Tarawa. Era sigur că acum se îndreptau spre următoarea. Iar războiul se va desfăşura în acest ritm până ce el va cheli şi va îmbătrâni.

Willie nu nutrea acelaşi respect ca istoricii pentru victoriile de la Guadalcanal, Stalingrad şi insulele Midway. Ultimele ştiri de pe fronturile de luptă îi lăsaseră în minte doar vaga impresie că în partida care se desfăşura, noi aveam un mic avans, obţinut cu o trudă lentă şi chinuitoare. În copilărie se întrebase adesea cum trebuie să fi trăit oamenii în zilele zbuciumate de la Gettysburg şi Waterloo; acum ştia, dar nu-şi dădea seama că ştie. Războiul acesta i se părea diferit de toate celelalte: vast, brutal şi lipsit de dramatism.

Era pe cale să participe în bătălii la fel de mari ca oricare altele din istorie. Dar pentru el vor apare ca simple acţiuni dezgustătoare, încâlcite şi obositoare. Abia după ani de zile, citind cărţi care vor descrie scenele la care luase parte, va începe să considere bătăliile lui ca Bătălii. Abia atunci, când fierbinţeala tinereţii va fi trecut, va ajunge să se simtă mândru amintindu-şi că şi el, Willie Keith, luptase în ele.

Timp de două zile „Caine" navigă pe o vreme noroasă cu ploaie rece. Ca de obicei pe o astfel de vreme, mâncară sandvişuri jilave, agăţaţi de pontili, şi dormiră pe aţipite între ruliuri şi tangaje. După zilele de aur ale permisiei pe

uscat, acest scurt interval de chin păru ofiţerilor şi echipajului mai greu decât oricare altul prin care trecuseră vreodată. Aveau impresia că sunt blestemaţi să navigheze pe un iad de ploaie fără sfârşit.

În a treia zi pătrunseră în seninul însorit al mărilor din sud. Hainele verzi de ploaie, sveterele şi vindiacurile dispărură. Ofiţerii în uniforme kaki şifonate şi echipajul în uniforme de pânză reveniră la înfăţişarea lor obişnuită. Mobilele fură dezamarate. La prânzul de dimineaţă li se servi iarăşi mâncare caldă.

— Posomorârea şi tăcerea generală din careu dădură pasul unei revărsări de reminiscenţe vesele şi lăudăroşenii, brodate pe zilele de permisie, într-un anumit fel împuţinarea echipajului ajutase la procesul de redresare spirituală. Marinarii care preferaseră curtea marţială riscului de a continua să mai servească sub comanda lui Queeg erau dintre cei vicleni, nemulţumiţi sau slabi de cuget. Cei care se reîntorseseră pe „Caine” erau băieţi veseli, gata să accepte şi binele şi răul, îndrăgostiţi de bătrâna navă, oricât de groaznic o înjurau.

În această zi, Willie făcu un important salt în viaţă. Era şeful cartului de la douăsprezece la patru. Keefer era de faţă ca să-i corecteze vreo eventuală greşeală gogonată şi însuşi comandantul Queeg şezu tot cartul cocoţat în scaunul său de pe punte, când moţăind când clipind placid în lumina soarelui. Willie conduse cartul fără greşeală. Totul se reducea la simpla grijă de a menţine locul navei în escortă în timp ce convoiul naviga în zigzag. Cu toate că în sine şovăia, se stăpâni şi manevră vasul cu fermitate. Când termină cartul, scrise în jurnalul de bord:

12-4 – Nimic de semnalat.
Willie Seward Keith
Aspirant USNR

Semnase multe jurnale pentru carturile din port, dar acesta era altceva. Adăugă o înfloritură la semnătură, emoţionat de parcă şi-ar fi pus numele pe un document istoric.

Coborî scările spre careul ofiţerilor într-o stare de înflăcărare mocnită şi începu să lucreze vesel un teanc de mesaje cifrate. Continuă aşa până când noul cambuzier-secund – un negru durduliu, simpatic, cu ochi mari căprui, pe nume Rasselas – îi atinse braţul şi-i ceru voie să aşeze masa pentru prânz. Willie trase deoparte lucrurile, îşi turnă o ceaşcă de cafea şi se aşeză sorbind pe canapeaua din careu, cu picioarele cocoţate. Radioul transmitea în surdină un cvartet de Haydn; băieţii de la staţia de radio nu observaseră şi acum îl întrerupseră. Rasselas întinse o faţă de masă albă, nouă şi aşeză cu zgomot tacâmurile. Din bufet unde Whittaker, în uniformă kaki nouă de cambuzier-şef, domnea peste băieţii de la popotă, venea o aromă de friptură la grătar. Willie suspină mulţumit şi se ghemui în colţul canapelei, legănat încet de mişcarea navei. Privi în jurul lui careul proaspăt şpriţuit cu vopsea verde deschis, tapiţeria mobilei din piele nouă maro, bronzurile lustruite, scaunele lucioase. În definitiv, îşi spuse ei, există în lume şi locuri mai rele decât careul de pe „Caine”.

Ceilalţi ofiţeri sosiră unul câte unul, bărbieriţi, în uniforme curate, bine dispuşi şi înfometaţi. Se reluară vechile glume. Willie îi găsea veseli şi hazlii: fecunditatea lui Harding, romanul lui Keefer, murdăria apei proaspete de pe vas („otrava lui Paynter”), neozeelandeza cu şapte negi a lui Maryk şi la urmă de tot poza de Don Juan a lui Willie Keith. În cursul perioadei de revizie a navei ofiţerii şi marinarii o zăriseră pe May Wynn, şi frumuseţea ei ispititoare devenise de domeniul basmului. Apariţia lui May, asociată cu amintirea frumoaselor infirmiere care-l vizitaseră pe Willie la Pearl Harbour, creaseră aspirantului o reputaţie de forţă mistică asupra femeilor.

Pentru flecăreala din careu era un subiect excelent. Tema era erotică şi, deci, oricine putea s-o discute. Un mormăit la momentul potrivit era o glumă de mare efect. Willie era încântat. Protestă, negă şi se arătă supărat, dar nu încetă să întreţină glumele pe seama lui mult timp după ce ceilalţi păreau dispuşi să renunţe; se aşeză la masă în cea mai bună dispoziţie. Prezenţa celor doi noi veniţi, Jorgensen şi Ducely, îl făcea să se simtă şi mai legat de ceilalţi ofiţeri. Îşi dădea seama cât de necopţi şi intruşi trebuie să fi părut el şi Harding, acum cinci luni, dispăruţilor Gorton, Adams şi Carmody. În timp ce ducea la gură o lingură plină cu supă de mazăre, nava trecu peste un val uriaş tangând puternic. Observă mişcarea abilă de braţ cu care contracarase tangajul, reuşind să ţină lingura fără să se verse nicio picătură; râse pe înfundate încântat şi înghiţi supa.

După-masă, în clipa în care Ducely, aspirantul cu înfăţişare fragilă, da să iasă din careu, Willie îi spuse:

— Nu vrei să facem o mică plimbare pe teugă? Să vorbim puţin despre transmisiuni.

— Da, domnule aspirant, zise supus noul ajutor al ofiţerului cu transmisiunile.

Pătrunseră prin uşa dinspre teugă într-un amurg purpuriu răcoros. Singura luminozitate era un petic de cer auriu spre apus.

— Ei, Ducely?

Willie sta sprijinit cu un picior pe babaua din tribord şi cu mâinile rezemate pe saulele balustradei.

— Ai început să te obişnuieşti cu „Caine”?

— Mă voi sili cât voi putea. Groaznică soartă, nu?

Willie îi aruncă o privire plictisită.

— Poate că da. Fiecare navă are şi părţi bune şi părţi rele…

— O-o, desigur. Bănuiesc că nu este prea mult de făcut pe o asemenea rablă – şi asta contează. Apoi cred că cea

mai mare parte a timpului o vom petrece în şantiere navale ca să ne cârpim, ceea ce iarăşi îmi convine. Numai de n-ar fi aşa de înghesuit şi murdar! Careul ofiţerilor parcă-i un coteţ de găini.

— Ei, mai mult. Sau mai puţin ai să te obişnuieşti, Ducely. Bănuiesc că nu eşti prea încântat de magazie?

— Este ceva revoltător. Prima noapte am crezut că mor. Vai, fumul de la coş!

— Groaznic, nu? zise Willie foarte amuzat.

— Înfiorător.

— După un timp n-are să te mai supere aşa demult.

— Nicio grijă. Nu mai dorm acolo.

Zâmbetul de pe faţa lui Willie se şterse.

— O-o! Şi unde o să dormi?

— În cancelaria navei. Nimeni n-o foloseşte în timpul nopţii. Am un pat pliant. Acolo-i minunat. Foarte aerisit.

Informaţia îl irită grozav pe Willie.

— Nu cred că comandantul va fi de acord. În această privinţă este foarte curios…

— L-am întrebat, domnule aspirant. Mi-a spus că pot dormi oriunde găsesc un loc liber de doi metri.

Willie îşi spuse în sine că este un prost. *El* suferise cinei luni fără să se gândească la această soluţie simplă.

— Hm. Ei, acum eşti considerat că mă ajuţi la transmisiuni şi…

— Voi fi încântat să încerc, domnule aspirant. Dar nu prea mă pricep la transmisiuni…

— *Cât* anume te pricepi?

— În realitate, deloc, domnule aspirant. Vedeţi, eu, ca să zic aşa, am intrat în marină direct. Mama deţine cea mai mare parte a unui şantier din Boston şi… toată chestia a fost o încurcătură. O singură literă din alfabet mi-a făcut tot buclucul… o literă. În momentul când îmi completau ordinul, m-au întrebat dacă doresc să fiu un „S” sau un „G”. Mi-au spus că S înseamnă „specialist” iar G „generalist”.

Atunci i-am întrebat ce este preferabil şi mi-au spus că un „G” este considerat ceva superior. Aşa că, fireşte, am cerut „G”. Asta a fost greşeala mea. Pe Dumnezeul meu, totul era aranjat. Urma să intru în serviciul presei. Şi am intrat. Am fost trimis într-o mică localitate din Virginia. Şi, pe neaşteptate, într-o bună zi a venit dispoziţia ca toţi aspiranţii calificaţi „G” să fie îmbarcaţi. Totul s-a petrecut aşa de iute, încât mama n-a mai putut face nimic. Aşa am ajuns aici.

— Trist.

— O, nu-mi pasă. Cred că serviciul presei este mai rău decât pe „Caine”. *Scriptologie*! Dacă există ceva la care nu mă pricep o iotă este scriptologia.

— Foarte rău. Transmisiunile sunt exclusiv scriptologie, Ducely. N-ai încotro, trebuie să ajungi să te pricepi…

— Bine, să nu spuneţi însă că nu v-am prevenit, domnule aspirant, zise Ducely oftând resemnat. Îmi voi da, bineînţeles, toată silinţa, dar n-am să vă fiu de prea mare folos…

— Ştii să scrii la maşină?

— Nu. Şi ce-i mai prost, sunt distrat. Uit unde am pus o hârtie la două minute după ce am lăsat-o din mână.

— Începând de mâine ai să urmezi un curs de dactilografie cu Jellybelly şi ai să înveţi să scrii la maşină…

— Am să încerc, dar nu cred c-am să învăţ vreodată. Sunt tare neîndemânatic...

— Şi cred că ar fi bine să începi imediat să descifrezi. Eşti de cart mâine dimineaţă?

— Nu, domnule aspirant.

— Perfect. Vino după micul dejun în careu şi am să-ţi arăt cifrurile…

— Mi-e teamă c-am să vă fac să aşteptaţi, domnule aspirant. Mâine dimineaţă trebuie să-mi prepar tema de calificare pentru domnul locotenent Keefer.

Începuse să se întunece şi cerul se acoperise cu stele.

Willie se uită la faţa spălăcită a ajutorului său şi se întrebă dacă şi a lui exprimase cândva acest amestec de impertinenţă şi prostie.

— Atunci, stai ceva mai târziu în noaptea asta şi termină tema.

— Am să stau dacă insistaţi, domnule aspirant, dar sunt groaznic de obosit.

— Dă-o dracului. Atunci, la noapte odihneşte-te bine, zise Willie.

Dădu să plece, apoi spuse:

— Vom începe să descifrăm după-amiază. Afară, bineînţeles, dacă n-ai altceva mai important de făcut.

— Nu, domnule aspirant, zise resemnat Ducely mergând în urma lui. Nu cred că am.

— Excelent.

Deschise nervos zăvorul uşii de la teugă, îi făcu semn ajutorului său să treacă şi trânti uşa aşa de tare, că se auzi până în cazarma echipajului.

Această unitate va lua cu asalt şi va cuceri atolul Kwajalein şi alte obiective din insulele Marshall, în scopul de a se stabili baze pentru viitoarele atacuri spre vest...

Willie privi lung cuvintele şapirografiate neciteţ. Puse deoparte voluminosul ordin de operaţii şi trase din raftul de cărţi un atlas de război. Îl desfăcu la harta Pacificului Central şi văzu că Kwajalein era cel mai mare atol din centrul insulelor Marshall, înconjurat de fortăreţe japoneze. Şuieră.

Pe patul lui se afla un maldăr de corespondenţă oficială. Talmeş-balmeşul de plicuri ştampilate cu menţiunea roşie „secret” fusese răsturnat din trei saci poştali cenuşii care zăceau mototoliţi pe podea. Conţinutul lor se adunase în ultima lună la Pearl Harbour. Acum avea obligaţia să le înregistreze, să le îndosarieze şi să răspundă de ele; era

primul lot de poştă secretă de când moştenise funcţia lui Keefer.

Willie aruncă o pătură peste corespondenţă şi duse comandantului ordinul de operaţii. Queeg ocupa acum cabina de pe puntea principală în care dormiseră înainte doi ofiţeri. Sub supravegherea lui minuţioasă, şantierul naval o transformase într-o cabină cu o singură cuşetă, o masă mare, un fotoliu, o sofa, un seif mare şi numeroase portavoci şi interfoane. Comandantul se întrerupse din bărbierit ca să răsfoiască ordinul. Pe foi picură săpun.

— Hei, Kwajalein? reflectă el. Buun. Lasă asta aici. Nu discuţi fireşte cu nimeni, nici chiar cu Maryk.

— Am înţeles, domnule comandant.

Când Willie începu să înregistreze şi să îndosarieze corespondenţa, făcu unele descoperiri neplăcute. Keefer îi predase o serie de registre cu colţurile îndoite şi cheile de la dulapul arhivei, trecându-i degajat şi câteva mâini de corespondenţă secretă care zăcea pe fundul dulapului de haine, sub pantofi şi rufe murdare, îl asigurase pe Willie că era „gunoi fără importanţă”.

— Am avut intenţia să le clasez o dată cu seria următoare. Poţi să le înregistrezi şi pe-astea, zisese el căscând.

După aceea se urcase iarăşi în cuşetă şi continuase să citească „Veghea lui Finnegan”.

Willie găsi dosarele din dulapul arhivei într-o dezordine fără margini. Îndesate într-un sac de iută ar fi fost mai uşor de identificat. Mapele erau clasate după un sistem de înregistrare complicat şi idiot, care folosea pentru fiecare hârtie patru notaţii diferite. Willie calculă că înregistrarea corespondenţei îi va lua cinci sau şase zile de muncă neîntreruptă. Se duse în cancelaria navei şi urmări cum înregistra Jellybelly câţiva saci de corespondenţă fără caracter secret. Furierul scria înregistrările la maşină pe formulare verzi şi, în mai puţin de o oră, clasă o cantitate

de corespondenţă cât avea Willie în cabina lui.

— De unde ai luat sistemul ăsta? îl întrebă pe marinar.

Jellybelly se întoarse şi-i aruncă o privire plictisită, nedumerită.

— Nu l-aţi mai văzut nicăieri, domnule aspirant? Sistemul marinei.

— Dar astea ce sunt?

Willie împinse registrele lui spre Jellybelly.

— Astea le-ai văzut?

Furierul se dădu înapoi de parcă registrele ar fi fost leproase.

— Asta-i treaba dumneavoastră, domnule aspirant, nu a mea…

— Ştiu, ştiu…

— Domnul locotenent Keefer a încercat de vreo şase ori să mă facă să înregistrez în aceste registre secrete. Regulamentul interzice ca un voluntar să…

— Eu vreau să ştiu doar dacă aceste registre sunt oficiale sau nu.

Marinarul strâmbă din nas.

— Oficiale? Pe naiba! Pe un furier de clasa a treia, un sistem ca ăsta l-ar face să verse sânge. Domnul locotenent Funk l-a inventat în 1940. La trecut domnului locotenent Anderson, care l-a trecut domnului locotenent Ferguson, care l-a trecut domnului locotenent Keefer.

— De ce nu s-au folosit de sistemul marinei? Pare mult mai simplu…

— Domnule aspirant, zise rece furierul, nu mă întrebaţi de ce ofiţerii fac anumite lucruri. Răspunsul meu nu v-ar face plăcere.

În săptămânile care urmară, Willie revizui organizarea întregului serviciu. Introduse sistemele marinei de îndosariere şi înregistrare. Arse vreo şaizeci de publicaţii oficiale perimate şi aranjă restul în ordine, aşa că într-o clipă putea găsi orice lucrare. În timpul acestei operaţii se

surprinse adesea mirându-se în legătură cu Keefer. Era evident că romancierul irosise un timp considerabil cu corespondenţa. Willie îşi aduse aminte de după-amiezi întregi pierdute cu căutări de adrese sau publicaţii, presărate cu accesele de furie ale lui Keefer împotriva sistemelor zăpăcite ale marinei. Îşi reaminti cum ofiţerul cu transmisiunile sta ore întregi aplecat peste registre, înjurând. Willie ştia că romancierul preţuia timpul mai presus de orice, ca să poată scrie şi citi. Şi mai ştia că Keefer era cea mai strălucită inteligenţă de pe „Caine”. Cum a putut atunci acest om să nu-şi dea seama că se chinuia, învinuind marina din cauza propriilor sale greşeli? Willie începea să-l privească pe romancier cu alţi ochi. Strălucirea minţii lui Keefer părea că păleşte puţin.

În zilele câte mai rămăseseră până la acţiunea din Kwajalein, comandantul Queeg căzu într-o ciudată stare de apatie. Putea fi găsit aproape la orice oră din zi stând în chiloţi pe cuşetă sau la masa de lucru, distrându-se cu un joc de răbdare făcut din piese lucrate la traforaj. Nu ieşea decât noaptea, când erau în port, ca să privească filmul de pe teugă. În larg, în timpul exerciţiilor, treceau zile întregi fără să fie văzut la puntea de comandă. Ofiţerului şef al cartului îi da ordine prin portavoce. Bâzâitul strident al buzzerului comandantului deveni pe puntea de comandă un sunet la fel de obişnuit ca ţiuitul sondei ultrason. Încetă să mai ia masa în careul ofiţerilor şi nu mânca aproape nimic, în afară de cantităţi enorme de îngheţată cu sirop de arţar, care îi era adusă în cabină.

Ceilalţi ofiţeri îşi închipuiau că Queeg se ocupă cu memorizarea documentelor în legătură cu operaţia, dar Willie ştia mai bine. De câte ori dusese mesaje descifrate în cabina comandantului, nu-l găsise niciodată studiind planuri de luptă sau manuale de tactică. Ori dormea, ori mânca îngheţată, ori citea o revistă ilustrată, ori sta pur şi simplu culcat pe spate cu ochii aţintiţi în tavan. Se comportă ca un

om care încearcă să uite o mare supărare, îşi spunea Willie. Aspirantul bănuia că poate Queeg se certase cu soţia în timpul perioadei de revizie a navei sau că în grămada de corespondenţă primise ştiri proaste de alt gen. Nu-i trecuse niciodată prin minte că ştirile acestea erau, de fapt, ordinul de operaţie.

Atitudinea lui Willie faţă de bătălia care se apropia era un amestec de entuziasm, teamă surdă şi bucuria de a afla în foarte scurt timp un secret. Din voluminosul ordin de operaţie, din lunga listă de nave care urmau să ia parte şi din nenumăratele amănunte seci care făceau atât de greu de citit copiile cenuşii ale ordinului, se degaja o impresie de siguranţă. În fundul sufletului, Willie se simţea destul de liniştit, aventurându-se contra japonezilor sub aripa marinei.

Într-o zi caldă şi însorită de ianuarie, din porturile insulelor Hawai ieşiră puzderie de nave care se împrăştiară până la orizont; după ce se aliniară într-un vast cerc, luară direcţia spre Kwajalein.

Armada pluti calm pe imensităţile oceanului, zile şi nopţi în şir, fără incidente. Nicio urmă de inamic nu se arătă; doar ondulările nesfârşite ale apei, albastră ziua şi neagră noaptea, cer senin şi nave de luptă în toate direcţiile, cât cuprindeai cu ochiul, înaintând pe sub stele şi soare ca o imensă diagramă. Radarul, această riglă fantomatică capabilă să măsoare spaţiul gol cu o precizie de câţiva metri, făcea ca respectarea diagramei să fie o treabă dintre cele mai simple. Vasta formaţie, atât de precisă şi rigidă, totuşi atât de iute şi fluidă când îşi schimba direcţia şi se realinia – un adevărat miracol plutitor care depăşea şi cele mai îndrăzneţe visuri ale lui Nelson – era menţinută cu o uşurinţă nepăsătoare de sutele de ofiţeri de punte, între care niciunul din zece nu era marinar de carieră: studenţi, vânzători în magazine, profesori, avocaţi, funcţionari, scriitori, farmacişti, fermieri, pianişti; aceştia erai tinerii

care întreceau în execuţie pe ofiţerii veterani din flota lui Nelson.

Willie Keith era acum ofiţer de punte cu experienţă, convins de utilitatea tuturor mijloacelor mecanice care-i uşurau sarcina. Nu lua treaba în glumă. Era în permanenţă mândru de iuţeala cu care îşi însuşise măiestria marinărească şi autoritatea militară. Se învârtea prin cabina timonei cu buzele strânse, bărbia ridicată, fruntea încreţită în semn de concentrare, umerii arcuiţi şi mâinile încleştate pe binoclu, prin care scruta des orizontul. Era, fără exagerare, un ofiţer de punte competent. Îşi ascuţise repede tentaculele nervoase imperceptibile cu care putea sesiza comportarea navei de la etravă până la pupă – principala însuşire a unui ofiţer de punte. În cele cinci luni pe puntea de comandă prinsese subtilităţile serviciului de cart, jargonul transmisiunilor şi al raportărilor şi ritualul vieţii de pe navă. Ştia când să dea ordin şefului de echipaj secund să trimită oamenii la curăţenie, când să stingă lumina pe navă, când să trezească pe bucătari şi brutari în zorii zilei, când să trezească pe comandant şi când să-şi îngăduie să doarmă. Putea să câştige sau să piardă câteva sute de iarzi prin mici manevre ale timonei sau ale maşinilor şi putea să calculeze în zece secunde direcţia şi viteza spre o nouă poziţie de escortă, trăgând cu creionul o singură linie pe diagrama de manevră. Întunericul compact, pe o rafală de ploaie la miezul nopţii, nu-l speria; pentru că ecranul radarului îi prelua sarcina sub forma unui desen în puncte verzi.

„Caine” se afla în flancul drept al formaţiei, pe centura interioară de protecţie antisubmarină. Două centuri de distrugătoare înconjurau convoaiele de trupe, portavioanele, crucişătoarele, cuirasatele şi navele de debarcare. Fiecare distrugător urmărea continuu ecourile submarine înregistrate în limitele unui con îngust de mare, iar conurile se suprapuneau. Niciun submarin nu se putea

apropia de formaţie fără să provoace la bordul unuia dintre distrugătoare ţiuitul de semnalizare. O singură centură de protecţie ar fi fost suficientă; dublarea protecţiei era un exemplu al preferinţei americane pentru condiţii de siguranţă cât mai generoase. „Caine” era situat lateral şi în urma navei-comandant, unde apropierea unui submarin era aproape imposibilă, deoarece atacatorul s-ar fi expus să fie urmărit din pupă, sub apă. Dragorul era deci un factor de siguranţă în plus. Misiunea lui de luptă i se părea oarecum lipsită de impetuozitatea atacului lui „Bonhomme Richard” contra lui „Serapis”.[18]

Nu era totuşi mai puţin adevărat că naviga în apele inamicului, cu aparatele de detectare acustică în stare de alarmă. Dacă în locul lui Willie ar fi fost ofiţer de punte însuşi marele John Paul Jones, n-ar fi putut face mai mult.

În timp ce formaţia de atac naviga încet, zile şi nopţi de-a rândul, viaţa la bordul bătrânului dragor de mine lua forme ciclice care se repetau aidoma cu fiecare rotire completă a acelor de ceasornic. Devenea tot mai evident că, după fluxul de agitaţie provocat de schimbarea comandantului, pe „Caine” se înscăuna acum un nou stil de viaţă...

Într-o dimineaţă, la Pearl Harbour, cu puţin înainte de plecarea în misiune, comandantul Queeg văzuse câteva mucuri de ţigară strivite pe punte. După ce-l mustră pe ofiţerul de cart, se duse în cancelaria navei şi dictă acest ordin:

Ordin interior navă nr. 6-44.

1. Puntea principală a acestei nave va fi ţinută în stare de perfectă curăţenie permanentă.

2. Nerespectarea va avea ca urmare pedepsirea disciplinară severă a întregului echipaj.

[18] E vorba de atacul naval victorios al navei americane asupra celei engleze, în timpul războiului de independenţă.

Ordinul fusese afişat la vedere. În dimineaţa următoare Queeg găsi un muc de ţigară într-un jgheab de pe teugă şi suspendă toate permisiile echipajului. În următoarele două zile marinarii de punte respectară ordinul şi puntea principală rămase tot timpul curată. Îndată ce „Caine” porni spre Kwajalein, ordinul fu dat uitării şi puntea era iarăşi murdară ca înainte, cu excepţia orelor de curăţenie; totuşi, unul dintre marinarii de punte primise sarcina să ţină curat un mic petic de punte între cabina comandantului, scara de la puntea de comandă şi tambuchiul care ducea la careul ofiţerilor.

Acesta era aspectul caracteristic al respectării noului ordin. Şiretenia ascuţită a echipajului reuşise să descopere obiceiurile şi potecile comandantului şi oamenii se mişcau într-un mic cerc de supunere, extins până la limita vederii şi auzului, care-l urmărea ca un reflector; dincolo de această limită „Caine” rămânea vechiul „Caine”. Când şi când comandantul făcea câte o escapadă dincolo de cerc; urmarea era un vacarm strident, iar nemulţumirea lui Queeg se traducea imediat printr-o nouă lege pe navă. Proaspătul edict, indiferent ce poruncea, era respectat cu stricteţe... în cercul de supunere; în restul navei era ignorat. Marinarii de pe „Caine”, luaţi individual, ar fi fost surprinşi de o astfel de descriere a vieţii la bordul navei lor. Probabil că ar fi contestat exactitatea ei. Atitudinea echipajului faţă de Queeg varia de la antipatia moderată, în general, până la ura veninoasă a câtorva care avuseseră de furcă cu el. Avea însă şi adepţi. În afara cercului de supunere viaţa era mai uşoară, mai murdară şi mai nedisciplinată ca oricând; o adevărată anarhie, temperată doar de regulile aspre de convieţuire stabilite de marinari şi un oarecare respect faţă de doi, trei ofiţeri, îndeosebi faţă de Maryk. Erau marinari cărora le plăcea murdăria, jocurile

de noroc şi culcatul târziu şi care susţineau că Queeg este cel mai bun comandant din câţi au cunoscut vreodată, „numai să te ţii departe de ochii lui”.

Echipajul ştia bine că Stilwell era obiectul unei antipatii speciale din partea lui Queeg. Tunarul era foarte îngrijorat de scrisoarea pe care Maryk o trimisese Crucii Roşii în legătură cu boala mamei lui. Nu sosise încă niciun răspuns. Marinarul slăbea tot mai mult, pe măsură ce săptămânile treceau, aşteptând să cadă securea. Fiecare cart, când sta la timonă în raza de acţiune a lui Queeg, era pentru el o tortură. Marinarii care erau contra lui Queeg căutau să se arate prietenoşi faţă de tunar şi încercau să-l încurajeze; în acest fel, opoziţia ajunsese să se concentreze în jurul lui. Ceilalţi marinari îl evitau. Le era teamă ca ura comandantului să nu se extindă şi asupra prietenilor lui Stilwell.

În careul ofiţerilor erau trei atitudini distincte. Una era a lui Queeg, în fiecare zi tot mai glacial şi mai retras. Alta era a lui Maryk, închis într-o tăcere posomorâtă şi apatică, singurul care făcea legătura dintre comandant şi navă. Ofiţerul-secund vedea ce face echipajul, îşi dădea seama că datoria lui era să impună regulile stabilite de comandant; îşi mai dădea însă seama că cele mai multe reguli sau era imposibil de impus unui echipaj istovit, supraînghesuit şi îndârjit, sau puteau fi aplicate numai cu un preţ inacceptabil faţă de starea precară a navei. Se făcea că nu vede cercul de supunere, iar dincolo de acest cerc considera de datoria lui să menţină doar funcţionarea corespunzătoare a navei.

A treia atitudine era aceea a tuturor celorlalţi ofiţeri, în frunte cu Keefer. Detestarea lui Queeg pe faţă fără rezerve, începu să fie un motiv de strângere a legăturilor de afecţiune dintre ei. Petreceau ore întregi făcând glume ironice la adresa comandantului. Noii ofiţeri, Jorgensen şi Ducely, îşi însuşiră repede starea de spirit din careu şi,

după scurt timp, îl criticau pe Queeg la unison cu ceilalţi ofiţeri. Willie Keith era considerat favoritul comandantului şi, pe această temă, era ţinta multor glume; de fapt, Queeg se purta cu Willie mult mai amabil şi mai afectuos decât cu oricare dintre ceilalţi. Totuşi se alătură deschis la acţiunea de ironizare a comandantului. Singur Maryk nu participa la aceste glume, fie tăcând fie luând apărarea lui Queeg, iar dacă glumele se prelungeau prea mult, părăsea careul.

Aceasta era situaţia pe „Caine” după cinci zile de la plecarea din Pearl Harbour, în momentul în care nava traversa legendara linie spre apele japoneze.

Pata galbenă

În seara din ajunul zilei când flota trebuia să ajungă la Kwajalein, Willie era în cartul de la opt la miezul nopţii. Observă că tensiunea nervoasă a marinarilor de la puntea de comandă sporise. În cabina timonei domnea o tăcere apăsătoare, chiar în lipsa comandantului. Veşnicele discuţii pe teme erotice din cabina neagră a radarului, duse între feţe fantomatice luminate doar de incandescenţa verzuie a ecranului, nu încetaseră, dar erau greoaie, şi se purtau mai mult în jurul bolilor venerice. Marinarii din echipa de semnalizare stăteau ghemuiţi pe dulapurile de pavilioane, bând cafea rîncedă şi mormăind.

Nu se comunicase oficial că a doua zi de dimineaţă nava va fi la Kwajalein; totuşi, echipajul avea agentul său de informaţie în persoana maestrului-timonier, care descifra în fiecare noapte hărţile stelelor împreună cu Maryk. Cunoşteau distanţa până la obiectiv la fel de bine ca şi comandantul.

Willie nu împărtăşea posomorârea generală. Era cuprins de o înflăcărare diabolică. Peste două ore va intra în luptă. Peste douăzeci şi patru de ore va fi un om care şi-a riscat viaţa pentru ţară. Se simţea invulnerabil. Ştia că merge spre marginea unei prăpăstii, dar acest gen de pericol i se părea amuzant ca o săritură cu calul peste un gard înalt. Era mândru că nu-i e frică şi constatarea îl înflăcăra şi mai mult.

În afară de comandant, el singur ştia că aveau să execute în zori o misiune periculoasă. Unul dintre plicurile strict secrete ale ordinului de operaţie conţinea dispoziţiuni suplimentare. Dragorul urma să asigure protecţia unui val

de ambarcaţiuni de asalt, de la nava care le transporta până la o linie de plecare situată la numai o mie de iarzi de coastă, exact în gura bateriilor de coastă; raţiunea acestei acţiuni era greutatea ambarcaţiilor cu pescaj redus de a naviga corect singure. Willie se simţea mândru că starea lui de spirit este mai bună decât a marinarilor, deşi ei participaseră la lupte, iar el nu; cu toate că el cunoştea riscul care-i ameninţa, iar ei nu.

Optimismul lui se baza pe o apreciere subtilă (dar complet inconştientă) a poziţiei lui, făcută de viscerele şi de nervii săi. El nu avea să debarce pe coastă şi deci nu risca să dea ochii cu nişte omuleţi galbeni cu baionetele trase din teacă. Ceea ce îl ameninţa era probabilitatea destul de mare ca nava să fie avariată de un obuz, o torpilă sau o mină. Şansele ca să scape cu viaţă în următoarele douăzeci şi patru de ore scăzuseră, să zicem, destul demult, totuşi încă nu era ceva care să-l îngrijoreze. Astfel apreciase sistemul nervos al lui Willie; apoi transmisese creierului un impuls stimulator, care-i provocase clocotul bravurii.

Nervii echipajului făceau calcule mai puţin vesele – şi dintr-o raţiune simplă. Echipajul văzuse rezultatele nenorocite ale luptelor: nave arzând cu flăcări roşii şi galbene, nave scufundându-se, oameni căţăraţi pe carene înclinate, scăldate de apă, oameni înecându-se în petrol, oameni sfârtecaţi şi oameni morţi plutind pe apă. Ei erau înclinaţi să se gândească mai puţin la şanse şi mai mult la posibilităţile neplăcute.

— Ofiţerul de cart!

În portavocea cabinei hărţilor răsună vocea lui Queeg. Willie se uită surprins la cadranul fosforescent al ceasului. Zece şi treizeci, oră la care comandantul se afla de obicei în cabina lui. Se opri în faţa pâlniei de bronz a tubului.

— Keith, domnule comandant.

— Vino aici, Willie.

Comandantul, îmbrăcat complet şi echipat cu vestă de

salvare, stătea în cuşeta de deasupra mesei de navigaţie. Acesta era tabloul care-l izbi pe Willie după ce închise uşa şi cabina fu brusc Luminată de becul roşu camuflat din perete. În aer se simţea miros greu de fum de ţigară.

— Cum merg lucrurile, Willie?

— Totul este normal, domnule comandant.

Comandantul se întoarse pe o parte şi se uită fix la aspirant. La lumina roşie i se putea, vedea faţa trasă şi nebărbierită.

— Ai citit ordinele mele pentru, timpul nopţii?

— Da, domnule comandant.

— Dacă se petrece ceva neobişnuit, cât de puţin important, cheamă-mă. Ai înţeles? Nu te gândi că-mi întrerupi primul somn. Cheamă-mă.

— Am înţeles, domnule comandant.

Dar cartul trecu în mod obişnuit, cu ţiuituri de semnalizări acustice, zigzaguri şi păstrarea poziţiei în convoi. La douăsprezece fără un sfert apăru Harding, poticnindu-se în întunericul rece de pe aripa din tribord a punţii.

— Sunt gata să te schimb, zise el trist, exalând o uşoară aromă de cafea.

— Ce spui de asta? Mai avem doar patruzeci de mile, şi încă nimic.

Willie ezită înainte de a coborî, gândindu-se să se cuibărească în vreun colţ al pungii principale. Dar când coborî scara de la puntea de comandă, constată că jumătate din echipaj avusese aceeaşi idee. Pe punte nu mai rămăsese niciun colţ neocupat şi niciun loc de plimbare. Priveliştea îl indignă şi-l îndârji. Se duse jos, se dezbrăcă şi se vârî în aşternut. Cu toate că era noapte, avea ciudata senzaţie că era ziuă şi că se îmbolnăvise şi era obligat să stea în pat. Adormi, felicitându-se pentru curajul său.

BANG, bang, bang, bang, bang…

Alarma generală nu încetase să sune când ajunse în fugă pe punte, numai în chiloţi, ţinând în mână ghetele, ciorapii,

cămaşa şi pantalonii. Observă că marea era calmă, cerul negru înstelat şi navele se încrucişau încoace şi încolo într-o formaţie schimbată. Marinarii forfoteau prin culoarele întunecoase sau urcau şi coborau pe scări bocănind; de data aceasta niciunul nu mai era în situaţia de a fi pedepsit pentru că nu-şi pusese vesta de salvare şi casca! În timp ce Willie îşi trăgea pantalonii, tambuchiul dinspre careul ofiţerilor se închise cu zgomot în spatele lui şi marinarii din echipa de avarii de la provă îl zăvorâră bine. Aspirantul îşi băgă picioarele goale în ghete şi se urcă pe scara de la puntea de comandă. Ceasul din cabina timonei arăta trei şi jumătate. Mica încăpere era plină de chipuri întunecate. Willie auzi hârşâitul bilelor de oţel. Îşi luă din cuier vesta de salvare şi casca şi se apropie de silueta cu umeri gârboviţi a lui Harding.

— Sunt gata să te înlocuiesc. Ce s-a întâmplat?

— Nimic. Am ajuns.

Harding îi arătă cu mâna spre babord şi-i trecu binoclul. Willie văzu la orizont, pe linia dintre cer şi mare, o pată subţire neregulată, lată poate cât o unghie.

— Roi-Namur, zise Harding.

De-a lungul petei apărură mici străfulgerări galbene.

— Ce-i asta? zise Willie.

— Acum două ore crucişătoarele s-au desprins din formaţie şi au luat-o înainte. Bănuiesc că ele sunt. Sau poate sunt avioane. Cineva face iadul ăsta de pe coastă.

— Da, asta-i, zise Willie oarecum plictisit că inima începuse să-i bată. Dacă nimic nu s-a schimbat, te înlocuiesc.

— Nicio schimbare.

Harding plecă de pe punte târşâindu-şi picioarele. Acum, zgomotul bombardamentului de pe coastă ajungea peste mare până la urechile lui Willie, dar la această distanţă se auzea ca obişnuitele pocnituri când marinarii îşi băteau saltelele pe teugă. Willie reflectă că aceste zgomote vagi şi

micile străfulgerări colorate reprezentau iadul care se abătea acum asupra japonezilor; încercă să se închipuie o clipă un soldat cu ochi oblici, ghemuit şi tremurând de frică în jungla cuprinsă de flăcări. Dar conchise că efectul tabloului era fals şi prea puţin impresionant, ca al unei povestiri de război dintr-o revistă ilustrată. În realitate, prima impresie a lui Willie despre bătălie era o deziluzie: un simplu exerciţiu nocturn de artilerie de proporţii foarte mici.

Noaptea păli în albastru-cenuşiu, stelele dispărură; şi când flota se opri la trei mile de coastă, lumina zilei strălucea peste mare. Ambarcaţiile de asalt începură să se desprindă din gruiele navelor de transport şi să se adune pe apă roind ca nişte gândaci.

Şi acum, lui Willie Keith războiul îi apăru într-o lumină mai reală; dintr-o singură parte, deoarece de pe coastă nu se trăgea încă, dar asta nu însemna câtuşi de puţin că acţiunea la care asista nu avea ceva ucigător şi real. Insulele verzi cu margini de nisip erau în flăcări şi fumegau în numeroase puncte. Bătrânele cuirasate uriaşe, ţinta atâtor sarcasme ale ziariştilor în timp de pace, îşi justificau strălucit cei treizeci de ani de existenţă costisitoare, aruncând la fiecare câteva secunde asupra plantaţiei tropicale tone de obuze însoţite de zguduituri detunătoare. Crucişătoarele şi distrugătoarele se orânduiră lângă ele împroşcând obuze spre atol. Din timp în timp tirul de pe nave se oprea şi atunci escadrile de avioane se aliniau în aer şi se năpusteau asupra insulelor, înălţând nori de fum alb şi răbufniri de flăcări; uneori câte o ciupercă neagră se ridica până la cer, când un depozit de petrol sau de muniţii exploda cutremurând cu suflul lor punţile de pe „Caine”. Navele de transport nu încetau să lase la apă ambarcaţii de asalt, care se răspândeau pe apa învolburată în şiruri precise. Soarele răsărea trandafiriu, învăluit în aburi.

Priveliştea atolului nu fusese încă tulburată de atac. Vălătucii portocalii de flăcări, presăraţi ici şi colo, păreau

nişte trăsături decorative de penel pe frumoasele insule înverzit; tot aşa norii de fum negru şi alb, nişte boboci proaspăt înfloriţi. În aer plutea miros de pulbere, care, socoti Willie, da dimineţii o anumită notă de sărbătoare şi veselie. Nu putea spune de ce. Adevărata explicaţie era faptul că mirosul însoţit de pocnete îi reamintea focurile de artificii de la 4 iulie.

Keefer se opri o clipă lângă el pe aripa din babord a punţii de comandă. De sub cupola cenuşie a căştii îi atârnau smocuri de păr negru. Albul ochilor larg căscaţi contrasta cu fondul întunecat al orbitelor adânci.

— Îţi place spectacolul, Willie? Se pare că toate sunt ale noastre.

Willie arătă cu mâna spre roiurile de nave, strânse lângă firavele insule, sub răsăritul perlat de soare.

— Mulţimi, mulţimi. Ce părere ai acum despre marină, Tom?

Keefer zâmbi din colţul gurii.

— Pe naiba, trebuie să aibă şi contribuabilii ceva pentru miliardele de dolari pe care le plătesc.

Se sui pe scara de la puntea de artilerie.

Queeg îşi făcu apariţia, mergând aproape pe brânci; capul i se mişca fără oprire, când într-o parte când în alta, deasupra gulerului uriaş al vestei de salvare. Ochii priveau mijiţi, părând că zâmbeşte vesel.

— Ei, domnule ofiţer de cart, unde-i grupul de LVT pe care trebuie să-l conducem la coastă?

— Cred că este grupul de acolo, lângă APA 17, domnule comandant.

Willie arătă spre un vas uriaş de transport, cam la patru mii de iarzi de babord.

— APA 17, da? Eşti sigur că asta-i nava de la care vin?

— Aşa spune ordinul, domnule comandant. Grupul patru Jacob de la APA 17.

— Buun. Să ne îndreptăm spre APA 17. Viteză jumătate.

Dumneata dai ordine la timonă.

Comandantul dispăru în spatele cabinei de la puntea de comandă. Willie intră mândru în cabina timonei şi începu să dea ordine. „Caine” ieşi din formaţia de escortă şi se îndreptă spre nava de transport. Vuietul şi bubuiturile salvelor de pe cuirasate se auzeau tot mai puternic cu fiecare sută de iarzi parcursă de „Caine” spre ele. Aspirantul se simţea puţin ameţit şi înfierbântat, ca după un pahar mare de băutură tare dat pe gât prea repede. Trecea de la o aripă la alta a punţii, luând relevmente la APA, cerând la telefon datele radarului şi dând comenzi la timonă, cu o încredere de om beat.

Un şir lung de ambarcaţii de asalt ieşi din grămada de lângă APA şi se îndreptă spre bătrânul dragor. Willie se duse să-l caute pe comandant şi-l găsi aşezat pe un dulap de pavilioane, ascuns din vederea navelor de transport şi a coastei, fumând şi stând la taifas cu Engstrand.

— Grupul patru Jacob pare că se îndreaptă spre noi, domnule comandant.

— Buun.

Queeg privi vag spre mare şi pufăi din ţigară.

— Ce trebuie să fac, domnule comandant? zise Willie.

— Fă ce vrei, spuse comandantul şi chicoti.

Aspirantul se uită fix la comandantul său. Queeg continuă să-i povestească maestrului-timonier o întâmplare din debarcarea pe insula Attu. Engstrand îşi rostogoli o clipă ochii spre ofiţerul de cart şi dădu din umeri.

Willie se întoarse în cabina timonei. Ambarcaţiile de asalt se opinteau spre „Caine” sub rafale de stropi. Willie putu vedea prin binoclu un ofiţer stând în picioare la pupa ambarcaţiei conducătoare, cu un megafon mare verde sub braţ. Stropii îi împroşcau de sus până jos vesta de salvare şi uniforma kaki, şi cădeau pe spinările marinarilor ghemuiţi în faţa lui. Lentilele binoclului dădeau ambarcaţiei şi ocupanţilor ei un aspect prismatic multicolor. Willie îi putea

vedea pe marinari strigând unul la altul, dar fără să-i audă; părea o secvenţă dintr-un film mut de pe vremuri. Nu ştia ce să facă. Se gândea că ar trebui să oprească nava, dar îi fu teamă să dea o astfel de comandă.

În cabina timonei intră Maryk.

— Ascultă, unde-i comandantul? O să-i ciocnim pe nenorociţii ăia!

Aspirantul îi făcu semn cu degetul spre uşa dinspre tribord. Maryk traversă cu paşi mari cabina şi se uită spre dulapul de pavilioane.

— Amândouă maşinile stop! zise el repede.

Luă de pe raftul de sub fereastra din babord un megafon prăpădit de carton roşu şi ieşi pe punte. „Caine” încetini şi se legănă.

— Barcă, hei! strigă Maryk.

Ofiţerul din ambarcaţia de asalt răspunse; avea o voce tânără, încordată, cu accent sudic pronunţat, care abia se auzea peste zgomotul apei.

— Grupul patru Jacob. Gata să mergem la punctul de plecare.

Queeg îşi vârî capul în cabina timonei, exclamând nervos:

— Ce se petrece aici? Cine a spus să oprim? Cine ţipă aici şi la cine?

De pe cealaltă aripă a punţii secundul strigă spre comandant:

— Mă scuzaţi, dar eram cât pe-aci să dăm peste băieţii ăştia şi am oprit. Este grupul patru Jacob. Sunt gata să treacă la acţiune.

— Ei, foarte bine, strigă comandantul. Atunci să pornim. Care-i drumul şi distanţa până la punctul de plecare?

— Drum 175, distanţa 4000, domnule comandant.

— Buun, Steve. Ia comanda timonei şi du-ne acolo.

Queeg dispăru. Maryk se întoarse spre ambarcaţia de asalt şi ofiţerul din ambarcaţie îşi puse megafonul la ureche

ca să audă mesajul.

— Vom-trece-la-acţiune, bubui vocea secundului. Urmaţi-ne. Noroc.

Ofiţerul flutură o singură dată megafonul şi, în clipa în care barca se puse în mişcare, se ghemui jos. Mica ambarcaţie se afla acum la numai cinci sute de iarzi de bordul lui „Caine”. Era un LVT, unul din numeroşii monştri amfibii apăruţi în cursul celui de-al doilea război mondial; o barcă de metal cu aspect ciudat din cauza şenilelor. Se putea deplasa şi pe apă şi pe uscat pe mici distanţe şi, cu toate că nu putea face bine niciuna nici alta, exista deoarece făcea câte puţin din ambele. Willie îi compătimea pe marinarii uzi din mica ambarcaţie, care se clătina pe valuri ca o jucărie.

Maryk puse cârma spre atol. Intre „Caine” şi insula japoneză Enneubing (pe care marina o poreclise „Jacob”) nu se mai afla acum nimic în afară de cele câteva mii de iarzi de mare agitată. Willie putea zări mici detalii de pe coastă: o baracă, o barcă cu vâsle părăsită, bidoane de benzină, palmieri doborâţi. Se gândea că niciodată nu văzuse un verde de o nuanţă atât de închisă şi vie ca verdele insulei Jacob şi niciun alb atât de alb ca nisipul ei. Deasupra copacilor se înălţau două focuri mari portocalii; şi nicăieri nicio urmă de viaţă. Se întoarse să se uite la şirul de LVT care sălta în spate şi observă în ambarcaţia din frunte un marinar care flutura frenetic pavilioane de semnalizare. Aspirantul îi semnaliză cu braţele:

— Daţi-i drumul!

Pavilioanele semnalizară repede:

— H-R-I-S-T-O-A-S-E I-N-C-E-T-I-N-I-Ţ-I.

Pavilioanele de semnalizare ale marinarului dispăreau de câte ori LVT-ul se cufunda în golul înspumat dintre valuri. Rafale de stropi împroşcau ambarcaţiile de asalt la fiecare câteva secunde.

Queeg ocoli în fugă cabina punţii de comandă şi veni la

Willie.

— Ei, ei, ce-i? îl întrebă nerăbdător. Ce dracu’ vor ăia? Poţi citi sau nu poţi?

— Vor să încetinim, domnule comandant.

— Asta-i foarte prost. Trebuie să fim pe linia de plecare la ora H. Dacă nu se pot ţine după noi, când ajungem la locul respectiv o să aruncăm pe apă un marcaj de vopsea, altceva n-avem ce face.

Queeg se uită chiorâş spre insulă şi alergă în comandă.

— Ce naiba, Steve, vrei să ajungem pe coastă?

— Nu, domnule comandant. Mai avem cam o mie cinci sute de iarzi până la linia de plecare.

— *O mie cinci sute?* Eşti nebun? Suntem la mai puţin de o mie cinci sute de iarzi de *coastă…*

— Domnule comandant, relevmentul prova la insula Roi este 045. Acum este 065.

De la alidada[19] din babord, Urban strigă:

— Relevment Roi, 064.

Comandantul trecu ca o săgeată pe aripa din babord a punţii şi-l împinse la o parte pe micul maestru-timonier.

— Trebuie să fii orb.

Îşi puse ochiul la alidadă.

— Mi-am închipuit eu! Zero *cinci* patru, şi asta fără să lăsăm nicio margine pentru derivă. Acum suntem dincolo de linia de plecare. Cârma banda dreapta! Cârma banda dreapta! ţipă el. Amândouă maşinile pe drum înainte! Aruncaţi marcajul de vopsea!

Coşurile pufăiră valuri de fum negru. „Caine” se înclină mult la babord şi se întoarse brusc în direcţia opusă, croind pe mare un semicerc alb îngust. După un minut LVT-urile din grupul patru Jacob se vedeau doar ca o linie de pete săltăreţe, mult înapoi. Nu departe de ele, pe mare, se

[19] Dispozitiv atașat la diferite aparate topografice, care servește la măsurarea unghiurilor.

întindea o pată mare lucioasă, de culoare galbenă.

Mai târziu, în cursul zilei, „Caine” trecu totuşi semeţ prin canalul dintre insulele Jacob şi Ivan, împreună cu o sută de alte vase din grupul de atac. Pavilionul american flutura pe ambele insule. „Caine” aruncă ancora în lagună. Queeg ordonă instalarea de sentinele înarmate de jur împrejurul navei cu consemnul de a trage în orice înotător japonez rătăcit; marinarilor de la posturile de luptă le dădu liber. Nu mai aveau ce face. Înconjurat cum era de nave de transport, cargoboturi şi distrugătoare, „Caine” n-ar fi putut trage asupra coastei, chiar dacă i s-ar fi dat ordin. Marinarii părăsiră mulţumiţi posturile de luptă unde rămăseseră nemişcaţi paisprezece ore şi cei mai mulţi dintre ei coborâră imediat să se culce. Sensibili ca pisicile la apropierea pericolului, ei îşi dădeau seama că la Kwajalein nu-i mai ameninţa nimeni. Lui Willie i se închideau ochii de somn, totuşi se sui pe puntea de artilerie ca să privească spectacolul.

Lupta pentru Kwajalein a fost o bătălie prea ciudată ca un tânăr să se iniţieze în ale războiului. Poate că a fost cea mai ciudată din câte au avut loc vreodată. Se câştigaseră mii de mile după luni de zile când nu se trăsese niciun glonţ. Amiralii calculaseră corect că „portavioanele nescufundabile” ale Mikadoului sufereau de lipsa unui element important: avioanele. Prea multe avioane japoneze fuseseră doborâte în luptele din jurul insulelor Solomon, în ce priveşte cuirasatele, cele care mai rămăseseră deveniseră prea preţioase pentru imperiu; or, armele păstrate cu grijă nu mai sunt arme. Prin simpla sosire a navelor şi a soldaţilor americani, teoretic lupta se terminase. La Kwajalein mai rămăseseră doar câteva mii de japonezi ca să înfrunte uriaşa flotă care se înălţa din mare; în câteva ore avalanşa de bombe şi obuze îi adusese la tăcere. După toată logica războiului, ar fi urmat ca la

răsăritul soarelui pe fiecare insulă să fluture steagul alb. Deoarece, în mod ilogic, japonezii nu se arătară dispuşi să se predea, artileriştii navali porniră să-i nimicească cu o ferocitate josnică şi o bună dispoziţie stranie.

Willie gusta şi aplauda spectacolul, fără să se gândească la efectele lui ucigătoare. Pe fundalul decorativ al unui apus de soare roz şi bleu, bombardamentul lua aspectul unei seri de carnaval. Pe insulele verzi se aşterneau acum pete mari, roşii. Liniile stacojii punctate ale obuzelor-trasoare însăilau apele purpurii. Cercurile de flăcări de la gura tunurilor grele deveneau tot mai luminoase şi mai galbene în lumina amurgului; izbituri succesive cutremurau atmosfera. Peste tot plutea o mireasmă ciudată de pulbere amestecată de adierile brizei cu aroma plăcută de frunziş tropical zdrobit şi ars. Willie sta rezemat pe parapetul punţii de artilerie; vesta de salvare zăcea aruncată la picioare; casca era trasă pe spate ca să-şi răcorească fruntea asudată; fuma, fluiera melodii de-ale lui Cole Porter şi din când în când căsca; un spectator obosit, dar foarte amuzat.

Acest sânge rece, demn de un călăreţ al lui Genghis Han, părea ceva foarte neobişnuit la un tinerel simpatic ca aspirantul Keith. Din punct de vedere militar era o însuşire inestimabilă. Ca şi cei mai mulţi dintre călăii navali de la Kwajalein, el părea să considere inamicul un fel de flagel al omenirii. Pe de altă parte, după dârzenia mută şi desperată cu care mureau, japonezii păreau să creadă că luptă contra invaziei unor termite înarmate. Uitarea de către ambele părţi a faptului că adversarii erau fiinţe omeneşti ar putea fi socotită explicaţia numeroaselor masacre ale războiului din Pacific. Debarcarea de la Kwajalein, primul dintre aceste masacre, a fost un grandios exemplu clasic de război pe mare, o lecţie pentru generaţii. Niciodată o operaţie n-a fost mai chibzuit concepută şi mai chirurgical executată. Totuşi, ca prim contact al unui tânăr cu războiul, a fost prea splendidă, prea facilă, prea spectaculoasă şi prea perfectă.

Whittaker îşi scoase capul în vârful scării de la puntea de artilerie.

— *Chadan,* dom’le as’rant Keith.

Pe cer începeau să sclipească stelele. Willie coborî în careu, unde dădu peste ceilalţi ofiţeri, aşezaţi la un prânz excelent cu cotlete. După ce masa fu strânsă, Willie, Keefer, Maryk şi Harding rămaseră în jurul postavului verde ca să bea cafea.

— Ei, se adresă Keefer lui Maryk aprinzând o ţigară, ce zici de isprava de azi a bătrânului Pată-galbenă?

— Termină, Tom.

— A fost ceva – nu? – să întoarcem spatele înainte să fi ajuns la linia de plecare şi să-i lăsăm pe bieţii ăia din LVT să se descurce singuri?

— Tom, nici măcar n-ai fost pe puntea de comandă, îi răspunse scurt secundul. N-ai de unde să ştii.

— Eram pe puntea de artilerie, Steve dragă, şi am văzut şi auzit totul.

— Am lăsat un marcaj. Au ştiut precis unde se află…

— L-am lăsat când mai erau aproape douăzeci de grade până la relevmentul calculat…

— Zece grade. Comandantul a citit cincizeci-patru, nu şaizeci-patru…

— O! Şi l-ai crezut?

— … iar deriva noastră în timpul întoarcerii ne-a mai împins alte şase sau şapte sute de iarzi. Marcajul colorat a fost probabil exact.

Keefer se întoarse brusc spre Willie.

— Tu ce spui? Trebuie oare să ne ascundem ca nişte iepuri fricoşi?

Willie ezită câteva secunde.

— Bine, dar eu nu eram la alidadă. Nu-i exclus ca Urban să fi citit greşit relevmentul.

— Willie, ai fost pe punte toată ziua. L-ai văzut vreodată pe comandant pe partea punţii dinspre coastă?

Întrebarea îl luă pe neaşteptate şi, întro străfulgerare a minţii, Willie îşi dădu seama că nu-l văzuse niciodată. Eschivările şi dispariţiile din timpul zilei ale comandantului îl surprinseseră foarte mult, mai ales că la manevrele anterioare Queeg stătuse tot timpul în comandă, unde putea să audă TBS-ul şi să supravegheze pe timonier. Dar aluzia romancierului era monstruoasă. Willie se uită fix la Keefer şi nu ştiu ce să spună.

— Ei, cum e, Willie? L-ai văzut sau nu l-ai văzut?

Maryk zise enervat:

— Asta, Tom, e cea mai diabolică insinuare auzită vreodată.

— Lasă-l pe Willie să răspundă, Steve.

— Tom, eu… eram foarte ocupat să mă descurc. Nu eram atent la comandant. Nu ştiu…

— Ba ştii, dar minţi ca orice onorabil puşti de la Princeton, zise romancierul. Bine. Primeşte o plecăciune din partea mea pentru că încerci să aperi onoarea lui „Caine” şi a marinei.

Se ridică şi se duse cu ceaşca să-şi mai toarne cafea.

— Asta-i foarte bine, dar noi suntem răspunzător! De siguranţa acestei nave, fără să mai pomenim de vieţile noastre, şi nu e bine să privim uşor această răspundere.

Îşi turnă cafea proaspătă, fierbinte.

— E vorba de un fapt nou, de care trebuie să ţinem toţi seama şi să-l înfruntăm cu ştiinţă. Queeg este un laş.

Uşa se deschise şi intră Queeg. Era proaspăt bărbierit şi purta cască, iar sub braţ îşi ducea vesta de salvare.

— Aş vrea să beau şi eu o cafea din asta, Tom, dacă nu te superi.

— Desigur, domnule comandant.

Queeg se aşează în scaunul din capul mesei, aruncă jos vesta de salvare şi începu să frece bilele de oţel în mâna stângă. Puse picior peste picior, bâţâindu-l pe cel de deasupra aşa de tare că tot corpul îi sălta ritmic. Privea fix

înainte, cu un aer bosumflat şi arţăgos. Sub ochi avea cearcăne vinete adânci şi în jurul gurii cute pronunţate. Keefer puse trei linguriţe de zahăr într-o ceaşcă de cafea şi o aşează în faţa comandantului.

— Mulţumesc. Hm. În sfârşit, proaspătă.

După aceea, timp de zece minute nu mai scoase niciun cuvânt. Rămase cu ochii pironiţi în ceaşca de cafea; din când în când arunca o privire fugară la ofiţeri. După ce sorbi ultima gură îşi drese glasul şi spuse:

— Ascultă, Willie, deoarece nu pari să ai prea mult de lucru, ce-ai zice dacă mi-ai da să văd câteva mesaje. Mai am de primit încă vreo douăzeci şi şapte de numere.

— Le descifrez imediat, domnule comandant.

Aspirantul deschise seiful şi scoase tacticos maşina de descifrat.

— Tom, zise comandantul privind în ceaşca goală, însemnările mele îmi arată că a douăsprezecea temă de calificare a lui Ducely trebuia să-mi fie predată azi. Unde-i?

— Domnule comandant, am fost toţi la posturile de luptă de la trei dimineaţa…

— Acum nu suntem la posturile de luptă, de exact două ore.

— Ducely are dreptul să mănânce, să se spele şi să se odihnească, domnule comandant…

— Odihna e ceva la care te gândeşti după ce ţi-ai îndeplinit îndatoririle. Doresc să am această temă pe masă astă-seară, înainte ca Ducely să se ducă la culcare, iar dumneata n-ai să te culci până ce n-o primeşti de la el şi o corectezi. E clar?

— Am înţeles, domnule comandant.

— Şi controlează-ţi puţin tonul ăsta arogant, domnule locotenent Keefer, adăugă comandantul ridicându-se şi privind spre perete. În foile calificative există şi menţiuni despre zel şi subordonare.

După care ieşi din careu.

— Crezi că a auzit? îi şopti Willie.

— Nu, n-avea nicio grijă, zise Keefer pe un ton natural. A fost mutra lui ursuză numărul doi. Oboseală normală, plus poate o pişcătură, două, de ulcer.

— Mai bine fii atent la afurisita aia a ta de limbă, zise Maryk.

Romancierul râse.

— N-ai putea spune că-i scapă ceva. Debarcare sau nu, Ducely trebuie să-şi facă tema. N-ai văzut niciodată un mai vajnic mânuitor al evidenţelor decât, bătrânul Pată-galbenă…

Maryk se ridică şi se îndreptă spre uşă punându-şi pe cap o capelă jerpelită de front.

— Să fim înţeleşi, zise el sec. Domnule locotenent Keefer, numele comandantului acestei nave este Queeg. Eu sunt secundul lui. Doresc să nu-i mai spui pe alt nume în prezenţa mea, mă auzi? Nici Pată-galbenă, nici altfel, ci numai comandantul Queeg.

— Stai puţin, domnule locotenent Maryk, zise Keefer enervat, şi ochii aproape îi ieşiră din orbite. N-ai decât să-i spui lui Queeg ce cred despre el. Să mă trimită la curtea marţială pentru nesupunere.

Maryk trase o înjurătură şi ieşi.

— Trebuie să-l caut acum pe bietul Ducely şi să-i storc tema aia, zise Keefer.

— Iar eu trebuie să-i prezint bilanţul conturilor de întreţinere a navei, zise Harding.

Puse deoparte revista ilustrată pe care o răsfoia şi căscă.

— Cred că-i preferabil să-l fac înainte de a mă culca. Luna trecută m-a chemat la ora 1 noaptea şi mi l-a cerut.

— Strălucit administrator comandantul nostru, zise Keefer ieşind.

Harding şi Keith se uitară unul la altul cu aceeaşi expresie de amuzament amestecat cu îngrijorare. Harding se scărpină în cap.

— Willie, zise el calm, a stat comandantul tot timpul pe partea ferită a punţii de comandă?

Tonul lui făcea apel la frăţia de trei luni din magazie a doi proaspeţi aspiranţi care suferiseră cândva împreună în vârful unui arbore.

— Harding, nu sunt sigur, răspunse Willie, vorbind fără să-şi dea seama în şoaptă. Am impresia că l-am văzut mult mai puţin ca de obicei. Dar… ştii cât demult îl urăşte Keefer pe comandant.

Îşi plecă privirea în jos spre maşina, de descifrat.

Harding se ridică.

— Asta-i important… important.

— S-ar putea ca Keefer să greşească.

— Ce se întâmplă dacă această navă ajunge într-a încurcătură?

Buzele strânse ale lui Harding exprimau contrarietate şi teamă.

— Misiunea unui comandant este de a ne scoate din încurcături, Willie, nu de a controla scadenţe de rapoarte şi de teme. Hristoase, bilanţul ăsta de conturi al navei este ceva caraghios! Sunt contabil autorizat. Am făcut bilanţuri pentru Onondaga Carbide. Dumnezeu ştie ce-ar spune patronul meu dacă m-ar vedea în cantina asta, numărând batoane şi tuburi cu pastă de dinţi!… În sfârşit, toate astea nu contează. M-am înrolat în marină ca voluntar şi mă găsesc pe „Caine”, şi dacă pentru „Caine” este util ca un contabil autorizat să calculeze conturi de cinci şi zece cenţi, le voi calcula. În schimb, marina are obligaţia să-mi dea o navă în stare de funcţionare şi un comandant care luptă… D-aia am ajuns în situaţia asta neplăcută.

— Ascultă, povestea e veche. Am nimerit într-o situaţie proastă. Ghinion de război. Puteam să fim într-un lagăr japonez de prizonieri. Trebuie să mergem până la capăt, asta-i tot…

— Willie, eşti un băiat de treabă, zise Harding, dar nu eşti

căsătorit. Suntem două specii diferite. Eu port de grijă la cinci fiinţe, eu, soţia mea şi trei copii. În special unuia din copii. Un băieţaş de şase ani cu un zâmbet tare dulce. Adu-mi aminte să-ţi arăt cândva fotografia.

Harding se grăbi să iasă în culoar şi dispăru după draperiile verzi ale cabinei sale.

Moarte şi îngheţată

A doua zi în zori, grupul de atac din nord programase un alt spectacol pentru aspirantul Keith.

Urletele jalnice ale sirenelor de alarmă generală îl siliră să se urce în fugă, pe jumătate îmbrăcat, la puntea de comandă, în lumina albăstruie a unui revărsat de zori ceţos, sfâşiat de zigzaguri, arcuri şi rafale de flăcări roşii şi portocalii. Bubuitul tunurilor mari făcea să-i ţiuie urechile. Mestecă repede în gură două foi de hârtie igienică pe care le ţinea în acest scop în vesta de salvare şi cocoloaşele umede le vârî în urechi. Zgomotul exploziilor se prefăcu imediat în sunete surde inofensive. Era invenţia lui, descoperită în cursul unor exerciţii de artilerie când îi lipsise vata.

Tunurile de trei inci de pe „Caine” nu aveau de jucat niciun rol în tirul de baraj. Queeg ţinu echipajul la posturile de luptă până la răsăritul soarelui şi după aceea îi dădu liber. Willie rămase pe punte ca să guste uriaşul spectacol de pârjol. La ora opt şi jumătate, un arc mare de ambarcaţii de asalt şerpuia pe marea liniştită spre Roi-Namur, principala fortăreaţă din nordul atolului. Insulele nu mai erau de loc verzi, ci roşcate-cenuşii, ici-colo cu pete negre. Focuri mici pâlpâiau palide în lumina albă a soarelui. Tot frunzişul arsese sau se vestejise, lăsând în urmă o amestecătură de trunchiuri de copaci spintecaţi, prin care puteau fi văzute ruine de clădiri scunde şi câţiva pereţi goi dărâmaţi. Willie urmărea prin binoclu sosirea pe plajă a ambarcaţiilor de asalt, roiurile de tancuri şi de infanterişti de marină care debarcau şi neaşteptatele rotocoale albe şi portocalii din interiorul pustiit al insulelor. Văzu câţiva

infanterişti căzând. Spectacolul era impresionant şi oarecum întristător, ca atunci când vezi un duelist scos din luptă.

Deschise radioul pe postul special pe unde scurte JBD 640 şi trase cu urechea la conversaţia oamenilor din tancurile de pe uscat. Observă cu surprindere că renunţaseră la limbajul obişnuit al transmisiunilor navale. Vorbeau între ei şi cu navele care le asigurau protecţia de artilerie în fraze scurte, mânioase şi obscene. Foloseau trivialităţi groaznice. Intre tonul protocolar şi rezervat al oamenilor de pe nave şi nervozitatea mânioasă a oamenilor de pe uscat era un contrast semicomic. Pentru Willie limbajul lor era ceva nou şi interesant; ascultă aproape două ore. Tresări înfiorat când auzi cum unul din oameni murea proferând un fluviu de înjurături nemaipomenit de murdare. Se gândi că, omul murise, deoarece-l auzi cerând artileriei navale să distrugă o cazemată care-l împroşca cu gloanţe şi deodată cuvintele lui se întrerupseseră. Willie avu o vagă senzaţie de ruşine, gândindu-se că în timp ce alţii mureau el colecta poveşti pentru viitoarele taifasuri de salon şi că asta dovedea lipsă de sensibilitate. Totuşi, nu închise radioul.

La masa de prânz se simţi la un moment dat îngrijorat. Tocmai îşi turna ciocolată peste îngheţată, când o explozie îngrozitoare, mai violentă ca oricare alta auzită până atunci, făcu să zăngăne tacâmurile şi paharele; îi simţi suflul în faţă. Sări în picioare, o dată cu Keefer şi Jorgensen, şi alergară la iubloul din tribord. Jorgensen scoase repede dispozitivul de ventilaţie şi ofiţerii priviră afară. Un nor negru uriaş se înălţa spre cer deasupra Namurului. Din clocotul de la baza lui se prelingeau flăcări lungi roşietice, înspăimântătoare.

— Mai mult ca sigur că e depozitul principal de muniţii, spuse Keefer.

— Sper că a trimis în împărăţia cerului şi vreo câteva mii

de japonezi, adăugă Jorgensen potrivindu-şi binoclul.

— Mă îndoiesc.

Keefer se întoarse la scaunul lui.

— Ce-a mai rămas din ei sunt toţi în adăposturi adânci. Dar şi câţiva dintre băieţii noştri au sărit în aer, asta-i sigur.

Willie privi un minut holocaustul de pe insulă, în timp ce briza caldă şi înmiresmată îi sufla în faţă, şi aspirantul Jorgensen îi respira în ceafă mestecând cu zgomot carne. Se aşeză iarăşi la masă şi înfipse lingura în movila de îngheţată albă, decorată atrăgător cu maro. Se gândi cât de izbitor era contrastul dintre el care mânca îngheţată şi infanteriştii de pe Namur care, la câteva mii de iarzi mai departe, săriseră în aer. Nu-l tulbură într-atât ca să nu mai mănânce îngheţată, totuşi gândul i se rostogolea prin minte ca pietrişul. Până la urmă îl mărturisi cu voce tare.

Ceilalţi ofiţeri îl priviră contrariaţi. Niciunul dintre ei nu-şi întrerupse desertul. Totuşi Ducely, care de obicei îşi umplea farfuria cu ciocolată în cantităţi care pe alţii i-ar fi îmbolnăvit, îşi frână gestul de a mai lua; apoi turnă peste îngheţată doar o spirală subţire şi puse sosiera jos, sfios.

Keefer împinse din faţă farfuria răzuită până la smalţ şi spuse:

— Nu fi prost, Willie. Războiul este o treabă în care un număr mare de oameni privesc cum un număr mai mic de semeni sunt ucişi, şi sunt toarte fericiţi că n-au fost ei.

Şi-şi aprinse o ţigară.

— S-ar putea ca mâine să ne pună să dragăm mine în lagună. Insulele vor fi probabil cucerite. Nu este exclus ca mulţi dintre infanteriştii aşezaţi la masă pe frunzişul de pe coastă să ne vadă sărind cu toţii în aer. Nici unul dintre ei nu se va întrerupe din mestecat.

— Cel puţin vor mânca raţii K[20], nu îngheţată cu ciocolată, zise Willie. E cam… cam prea luxos.

[20] Raţii de trupă.

— Ascultă, nimeni nu te va trimite la curtea marţială dacă nu-ţi mănânci îngheţata, zise Keefer.

— Într-o noapte, la Guadal, am transportat de-a lungul coastei un grup de infanterişti de marină, zise Maryk mâncându-şi de zor desertul. Deşi noaptea era calmă, toţi aveau rău de mare şi şedeau ca nişte curci plouate. Căpitanul infanteriştilor sta întins pe canapeaua aia. Mi-a spus: Sunt absolut sigur că nu-mi place la Guadalcanal, dar aş prefera să stau pe el un an decât o săptămână pe găleata asta. Dacă aş şti, mi-a spus el, că mergeţi să dragaţi mine, aş sări de pe navă. Şi a mai spus: Dintre cele mai urâte treburi câte am cunoscut în războiul ăsta, dragajul este cea mai păcătoasă. Nu ştiu cum puteţi dormi noaptea ştiind că vă aflaţi pe un dragor de mine.

— Poate, într-adevăr, nava asta să dragheze mine? zise Ducely. Pare de necrezut…

— Adineauri ai predat o temă în care explici amănunţit pe şapte pagini cum facem această operaţie, zise Keefer.

— A, aia. Păi am copiat-o direct din „Manualul de dragaj”. Nici măcar nu înţeleg sensul cuvintelor. Ce-i aia *derivor,* de care se tot vorbeşte într-una?

— Domnule locotenent Keith, zise Maryk nemulţumit, ia-l imediat după masă pe ajutorul dumitale şi arată-i blestematul ăla de derivor.

— Am înţeles, domnule locotenent, zise Willie privindu-şi plictisit ţigara, ca un bătrân lup de mare.

Nu se ridicaseră încă toate tacâmurile de pe masă când radiotelegrafistul îi aduse lui Willie un mesaj operativ. Îl descifră repede. „Caine” primea ordin să plece a doua zi spre atolul Funafuti ca escortă a unui grup de LST. Funafuti era departe în sud, la mare distanţă de zona de luptă. Willie regretă că părăseşte grupul de atac.

Se opri la balustrada din faţa cabinei comandantului ca să admire priveliştea, dar spectacolul se potolise.

Bombardamentul de sprijin încă mai continua sporadic, dar tirul masiv de baraj încetase. Flota din lagună nu mai avea aspect războinic. Lângă câteva vase ancorate, marinari goi se aruncaseră în mare şi se împroşcau veseli cu apă. Culoarea mării nu mai era albastră, ci galbenă-cafenie şi plină de tot felul de gunoaie. Alte nave aeriseau aşternutul paturilor; pe balustrade atârnau tot felul de rufe.

— Va să zică, Funafuti?

Aşezat la masa din cabina lui, comandantul mânca cu o mână îngheţată dintr-o farfurie de supă, iar cu cealaltă mână potrivea piesele unui joc de răbdare.

— Buun. Spune-i lui Maryk să vină aici. Şi spune-i lui Whittaker să-mi mai trimită o farfurie mare cu îngheţată şi nişte cafea…

La uşă ciocăni cineva; o ciocănitură timidă de voluntar. Era radiotelegrafistul Smith, care intră zâmbind sfios.

— Permiteţi, domnule comandant. Mi s-a spus că domnul aspirant Keith este aici… Zi mare, domnule aspirant. Alt mesaj operativ.

— Dă-l încoace, zise Queeg.

Radiotelegrafistul puse radiograma pe masa comandantului şi ieşi repede de-a-ndărătelea. Queeg se ridică pe jumătate din scaun şi se uită la titlul radiogramei; apoi se lăsă pe spate şi spuse foarte calm:

— Ia te uită! De la Biroul personal. Fără îndoială, ordin de mutare pentru cineva…

Willie întinse mâna să-l ia:

— Îl descifrez imediat.

— Bine, Willie, descifrează-l. S-ar putea să fiu eu. Sunt cam vechi pentru bunul şi bătrânul „Caine”.

Comandantul se grăbi să-i dea radiograma şi în timp ce Willie ieşea pe uşă, adăugă:

— Şi nu uita că ordinele de mutare sunt informaţii militare secrete.

— Am înţeles, domnule comandant.

Nici nu-şi aşezase bine maşina de descifrat, şi Queeg intră agale în careu. Comandantul îşi turnă o ceaşcă de cafea.

— Cum merge, Willie?

— Încep imediat, domnule comandant.

În timp ce bătea la maşină, Queeg sta în picioare aplecat peste el. Ordinul privea pe primul-locotenent Rabbitt; era mutat pe distrugătorul-dragor „Oaks”, în curs de construcţie la San Francisco.

— Ei, Rabbitt? Ei, navă nouă. Grozav. Îl iau la mine mesajul ăsta, Willie.

Queeg se întinse peste umărul lui Willie şi trase din maşină textul descifrat.

— Fii atent, Willie. Eu şi numai eu hotărăsc când va lua cunoştinţă Rabbitt de acest ordin, înţelegi?

— Dar bine, domnule comandant, ordinul este adresat lui personal.

— Ce dracu’, Willie, începi să devii cel mai sever jurist naval din câţi am cunoscut vreodată! Află că acest mesaj este adresat lui „Caine”, al cărui comandant sunt eu şi că acum, când cunosc dorinţa Biroului, pot să-i dau drumul lui Rabbitt când vreau. N-am încă cea mai mică încredere în Harding ca înlocuitor al lui Rabbitt şi până când Harding va ajunge să fie de talia lui Rabbitt poate să mai stea pe „Caine”, ca noi ceilalţi. Este clar?

Willie înghiţi în sec; apoi spuse:

— Absolut clar, domnule comandant.

Pe Willie îl chinuia faptul de a fi obligat să-i ascundă lui Rabbitt primirea ordinului. La masă şezu în faţa primului-locotenent aruncând priviri furişe la faţa lui palidă, obosită şi calmă, cu veşnicul smoc de păr lins castaniu căzut peste ochiul stâng. Se simţea părtaş la o crimă.

Abia acum îşi dădea seama că Rabbitt îi devenise foarte drag. În braţele acestui om sărise când păşise prima oară pe„Caine” şi îşi mai aducea aminte de cuvintele lui

tărăgănate de bun-sosit: „Ho, nu te repezi aşa! Habar n-ai unde sări.” La început Willie îl luase drept un ţăran prost. Dar cu timpul Rabbitt dovedise alte însuşiri. Niciodată nu întârziase la intrarea în cart. Nu refuza pe nimeni când i se cerea un serviciu, iar serviciul făgăduit îl împlinea ca pe un ordin al comandantului. Marinarii se întreceau să-i execute ordinele, deşi le da pe un ton plăcut, glumeţ. Îşi completa jurnalul la timp şi deseori se oferea singur să-l ajute pe Willie la descifrarea radiogramelor, când se adunaseră prea multe. Şi niciodată Willie nu-l auzise spunând cuvinte rele despre cineva, cu excepţia glumelor ironice generale din careu pe socoteala lui Queeg.

Totuşi, lui Willie îi era prea frică de comandant ca să-i şoptească lui Rabbitt marea veste. Primul-locotenent intră în noaptea aceea de cart la ora douăsprezece şi se întoarse în cuşeta lui în zori, fără să ştie că ordinul care-l elibera de chin zăcea pe masa comandantului; şi nici că ea apăsa aşa de greu pe conştiinţa ofiţerului transmisionist încât acesta abia putu adormi.

A doua zi după micul dejun Willie descifra în careu radiogramele din acea zi, când Queeg intră însoţit de un comandor de marină, după toate aparenţele recent avansat, deoarece frunzele de pe cozorocul şepcii erau de un galben strălucitor, fără patina uzurii. Aspirantul sări în picioare.

— Domnule comandor Frazer, dânsul este transmisionistul meu, aspirantul Keith.

Willie dădu mâna cu un bărbat înalt, bronzat, cam de treizeci de ani, cu bărbie prelungă, ochi albaştri şi păr blond tuns perie. Cămaşa kaki a comandorului era călcată fără cusur. Queeg arăta pe lângă el jerpelit, în uniforma gri decolorată din cauza spălatului cu sodă caustică de pe „Caine”.

— Continuă-ţi lucrul, Willie, zise Queeg.

— Am înţeles, domnule comandant.

Îşi mută maşina de descifrat la celălalt cap al mesei.

Whittaker intră cu o cană fumegândă şi turnă cafea lui Queeg şi oaspetelui. Din conversaţie reieşea că Frazer, comandantul unui distrugător, fusese mutat în ţară ca să ia comanda unui nou distrugător-dragor, nou în sensul că era un distrugător modern transformat în dragor şi nu o relicvă din primul război mondial. Venise la bord, spuse el, pentru a arunca o privire, deoarece dragajul minelor îi era complet necunoscut.

— Transformă o întreagă escadră din acestea, zise Frazer. Comandantul escadrei mele, comandorul Voor, crede că sunt chemat ca să mi se dea comanda unui divizion sau a unui grup. Nu ştiu. În orice caz, trebuie să învăţ pe brânci despre dragajul minelor, asta-i sigur.

Începu să aprindă o lulea cafenie curbă.

— Voi fi fericit să vă conduc şi să vă spun câte ceva din ce cunoaştem. Ce navă v-au dat, domnule comandor?

— „Oaks”.

Inima lui Willie tresări. Observă că Queeg se uită spre el. Se aplecă mult asupra lucrului ca să-i evite privirea.

— „Oaks”, hei? Navă de 1650 de tone. Am fost un an prim-locotenent pe unul ca ăsta. Frumoase nave, zise Queeg.

— Biroul a fost destul de amabil şi mi-a trimis lista provizorie a noului meu careu de ofiţeri.

Frazer trase din buzunarul de la piept o foiţă subţire de hârtie.

— S-ar părea că vă răpesc un om al dumneavoastră. Cum se numeşte? A... da. Rabbitt.

Queeg sorbi din cafea.

— Nu v-a sosit încă ordinul lui de mutare? întrebă Frazer.

Queeg mai luă o gură de cafea şi spuse:

— O, da, avem ordinul.

Frazer zâmbi.

— Atunci e grozav. Am bănuit eu că l-aţi primit. Am văzut

pe Foxsked radiograma Biroului către dumneavoastră şi i-am pus pe băieţi s-o descifreze… Bun. Este prim-locotenent aici, nu? Îmi închipui că este foarte priceput în dragajul minelor.

— Ofiţer capabil.

— Atunci poate că am noroc. Am posibilitatea să-i obţin transportul cu maximă precădere. Eventual Rabbitt ar putea să plece în acelaşi avion cu mine şi să-mi dea multe informaţii pe drum.

— Da, dar astăzi după-amiază plecăm spre sud.

— Nu-i nicio dificultate. Trimiteţi-l să-l cazez pe nava mea. Peste două zile putem pleca. Înlocuitorul meu s-a prezentat la bord şi e gata să ia în primire postul.

— Mai e însă problema înlocuirii lui Rabbitt, zise Queeg râzând înfundat.

Râsul lui produse în careu un zgomot răzleţ.

— Ce vreţi să spuneţi, domnule comandor? Rabbitt n-are la bord un înlocuitor calificat?

— Depinde de ce înţelegeţi prin calificat… mai doriţi cafea, domnule comandor?

— Nu, mulţumesc… Sunteţi chiar aşa de lipsit de oameni, domnule comandor Queeg? De cât timp este la bord ajutorul lui Rabbitt?

— Harding? O, cred că de cinci sau şase luni.

— E slab pregătit?

— Ei nu, asta-i o apreciere prea aspră.

— Ce dracu’ domnule comandant, pe nava mea nu există ofiţer, cu excepţia secundului, căruia să nu-i pot da drumul în douăzeci şi patru de ore. Îmi închipui că funcţia implică şi menţinerea acestui nivel de pregătire.

— Da, dar totul depinde de criteriul de apreciere, domnule comandor. Îndrăznesc să afirm că pe multe nave bune aspirantul Harding ar fi considerat calificat din toate punctele de vedere. Numai că pe nava mea nivelul de pregătire acceptabil este cel excelent şi nu sunt sigur că

Harding este absolut excelent.

— Aş mai dori puţină cafea, vă rog, zise Frazer.

— Willie, zise Queeg, fii te rog amabil…

Aspirantul sări de pe scaun şi turnă cafea celor doi ofiţeri.

— Domnule comandor Queeg, înţeleg punctul dumneavoastră de vedere şi apreciez severitatea criteriilor dumneavoastră de apreciere. Pe de altă parte, însă, „Oaks” are nevoie de un prim-locotenent care să-l pună imediat în funcţiune, iar eu am mare nevoie să fiu ajutat de cineva care cunoaşte puţin dragajul. În definitiv, suntem în război. Oamenii trebuie să înveţe repede şi să-şi dea toată silinţa…

— Nu ştiu, zise Queeg cu un zâmbet superior, eu sunt de părere că în timp de război criteriile de apreciere a pregătirii ofiţerilor trebuie să fie mai ridicate, nu mai scăzute. Sunt în joc vieţi, ştiţi.

Frazer amesteca încet lapte conservat în cafea şi studia printre gene faţa lui Queeg. Comandantul lui „Caine” se înfundă în fotoliu şi se uită spre perete, continuând să zâmbească; în mâna atârnată peste spătarul fotoliului se auzea hârşâitul surd al bilelor de oţel.

— Domnule comandor Queeg, spuse comandorul cel blond, punctul dumneavoastră de vedere este justificat. Numai că pentru mine este lipsit de sens să ţin pe loc punerea în funcţiune a lui „Oaks”, aşteptând până când înlocuitorul lui Rabbitt va ajunge la nivelul de pregătire cerut de dumneavoastră, nu-i aşa? În acest caz, sunt nevoit să mă opresc la Washington şi să raportez Biroului situaţia. Ce ziceţi dacă le-aş spune deschis că aţi întâmpinat dificultăţi în pregătirea unui înlocuitor al lui Rabbitt, corespunzător criteriilor dumneavoastră, şi aş cere să-mi dea alt ofiţer…?

— N-am întâmpinat nicio dificultate de niciun fel şi nivelul de pregătire al ofiţerilor de pe acest vas poate rivaliza cu acela de pe orice altă navă a flotei, domnule comandor, zise repede Queeg.

Când îşi puse ceaşca de cafea pe masă, ceaşca făcu zgomot.

— Cum spuneam, după orice criterii afară de ale mele, Harding este perfect calificat şi, de fapt, chiar după criteriile mele nivelul lui de pregătire este foarte bun şi, cum spun, chiar dacă Rabbitt pleacă de pe „Caine” azi după-amiază, el este destul de calificat ca să îndeplinească toate sarcinile, dar vreau să spun…

— Mă bucură vorbele dumneavoastră, domnule comandor, şi sunt sigur că sunt adevărate, spuse Frazer zâmbind. Aşadar, aceasta fiind situaţia, ce-aţi zice dacă l-aş lua pe Rabbitt azi după-amiază?

— Fie, domnule comandor…

Capul lui Queeg se bâţâia nervos dintr-o parte într-alta, înfundat între umeri. Ochii priveau pe sub sprâncene.

— Fie, dar numai pentru că, după toate aparenţele, „Oaks” ar avea mult de suferit dacă Rabbitt ar mai rămâne câteva zile la bord ca să-i dea lui Harding un instructaj concentrat, şi asta-i tot ce-am urmărit… Îmi dau perfect seama că nava mea este o navă învechită şi că misiunile de luptă ale lui „Oaks” sunt mult mai importante, dar, domnule comandor, tocmai de aceea consider că pregătirea este una din principalele misiuni ale acestei nave şi dacă fac impresia că sunt prea exigent, nu ştiu cum aţi putea să-mi faceţi din asta o vină, fie dumneavoastră, fie Biroul.

— Din contra, meritaţi laudă pentru severitatea criteriilor dumneavoastră de pregătire.

Frazer se ridică şi-şi luă şapca de pe masă.

— Domnule comandant, ce părere aveţi dacă aş trimite şalupa mea să-l ia pe Rabbitt, să zicem, la ora 16. Aş scuti şalupa dumneavoastră de o cursă. Vă convine?

— Foarte bine. Dacă aveţi prieteni în Birou, puteţi să le spuneţi că şi Queeg Philip, promoţia ’36, este destul de îndrituit la un ordin de mutare… Vă conduc la schelă, domnule comandor, zise Queeg în timp ce Frazer se

îndrepta spre uşă.

— Mulţumesc. Încântat să te cunosc, Keith.

— A fost pentru mine o cinste şi o plăcere, zise Willie.

Cu greu îşi stăpâni bucuria din glas. În momentul plecării, Queeg îi aruncă lui Willie o privire ucigătoare.

De obicei, când un ofiţer mutat pleca de pe „Caine” nimeni nu observa, în afară de cartul de la schelă, care era obligat să treacă în registru ora precisă a plecării. Dar Willie, care era de cart în acea după-amiază, observă în jurul orei trei şi jumătate că pe navă se petrece ceva neobişnuit. Marinarii se adunau în apropierea scării dinspre mare şi vorbeau cu glas scăzut. Ofiţerii, la fel, începură să se îndrepte unul câte unul spre pupă. Şi ofiţerii şi marinarii urmăreau mişcările trupelor şi ale maşinilor de pe insulele cenuşii bătute de artilerie şi glumeau pe seama aspectului fizic al înotătorilor care se bălăceau în jurul unui distrugător ancorat în apropiere, sau căscau gura la oamenii care vopseau în albastru-cenuşiu coşul numărul trei. În aerul cald se simţea puternic mirosul plăcut de vopsea.

— Vine, spuse cineva.

O şalupă îngrijită apăru de după prova unei nave de transport, croindu-şi drum spre „Caine” prin apa tulbure. Printre privitori trecu un freamăt, ca printre ascultătorii unei bucăţi muzicale în pauzele de trecere de la o parte la alta. Whittaker şi cambuzierul-secund apărură din culoarul de la babord, ducând un cufăr de lemn şi deasupra lui două sacoşe albastre de pânză, în urma lor apăru pe punte Rabbitt. Clipea din ochi mirat. Ofiţerii îi strânseră mâna unul câte unul. Marinarii şedeau cu degetul mare de la mână prins în centură sau cu mâinile în buzunar. Câţiva strigară:

— La revedere, domnule locotenent Rabbitt.

Şalupa dădu semnal de oprire lungă – scara dinspre mare. Rabbitt se duse la Willie şi-l salută. Strângea vizibil din buze; ochii îi clipeau nervos.

— Cer aprobare să părăsesc nava, domnule aspirant.

— Poftiţi, domnule locotenent, spuse Willie; şi adăugă repede: Habar n-ai din ce-ai scăpat.

Rabbitt zâmbi, îi strânse mâna apăsat şi coborî pe scară. Şalupa se îndepărtă. Willie privea de lângă masa de la schelă şirul de spinări aliniate de-a lungul parapetului, îi reaminteau spectatorii jerpeliţi de dincolo de ţarcul porţii de intrare la o cununie. Se duse şi el la parapet şi se uită după Rabbitt. Şalupa dispăru după nava de transport. Nu se mai vedea decât curba de spumă din siajul şalupei.

Nu mai târziu decât peste o oră, comandantul Queeg avu un acces groaznic de furie. Paynter îi aduse un raport relativ la rezervele de combustibil şi de apă, în care arăta că în cursul operaţiei de la Kwajalein, consumul de apă al echipajului crescuse cu zece la sută.

— Va să zică oamenii uita valoarea apei? Buun, domnule aspirant Paynter, ţipă Queeg. Patruzeci şi opt de ore nu se mai dă apă pentru uzul personal al ofiţerilor şi al echipajului! Asta le va arăta poate ce înţeleg eu aici prin administraţie!

După o jumătate de oră „Caine” ridică ancora şi ieşi din laguna Kwajalein cu destinaţia spre Funafuti.

Fără apă

Pe vremea corăbiilor cu vele vântul de la pupă era o binecuvântare; nu însă şi în epoca aburului.

În drum spre Funafuti, la două sute de mile de Kwajalein „Caine” se legăna cu zece noduri sub mase de nori ca nişte imense perne murdare. Nava era învăluită în propria sa miasmă, din care nu putea scăpa. Briza sufla de la pupă cu aproximativ zece noduri. În raport cu nava, aerul nu se mişca de loc. Dragorul părea că pluteşte într-o inerţie de coşmar. Fumul de la coş se răsucea şi se rostogolea pe puntea principală, leneş, uleios, aproape vizibil. Puţea; se lipea de limbă şi de gâtlej ca o pojghiţă iritantă cu gust scârbos; ustura ochii. Aerul era cald şi umed. Mirosul de varză din lăzile de pe puntea centru, combinat cu fumul de la coş, răspândea o duhoare greţoasă. Marinarii şi ofiţerii de pe „Caine”, năduşiţi, murdari, lipsiţi de alinarea unui duş, se uitau unul la altul cu limbile scoase şi priviri abătute, ţinându-se cu mâna de nas.

„Caine” şi un distrugător de escortă protejau şase LST-uri, ca nişte uriaşe cochilii greoaie, lungi de peste o sută de iarzi, de forma saboţilor, care totuşi, lucru ciudat, arătau şubrede; ai fi zis că simplul atac hotărât al unei mici nave de asalt asupra acestor carene burtoase putea să declanşeze semnalul de abandonare a navei. LST-urile se legănau pe valuri cu o viteză de opt noduri, iar escortele navigau ceva mai repede în zigzag.

Interzicerea apei, decretată de Queeg, dura de aproape douăzeci şi patru de ore, când Maryk se prezentă în cabina comandantului. Comandantul lui „Caine” sta gol, întins pe spate în cuşetă. Două ventilatoare bâzâiau cu maximum de

viteză, vânturând aerul de deasupra lui; totuşi pieptu-i alb era acoperit cu broboane de transpiraţie.

— Ce-i, Steve? zise el fără să se mişte.

— Domnule comandant, date fiind condiţiile neobişnuite ale vântului, ce spuneţi dacă am ridica restricţia apei după o zi, în loc de două? Paynter îmi spune că avem destulă apă ca să ne ajungă până la Funafuti…

— Nu de asta-i vorba, exclamă Queeg. De ce e aşa de stupidă toată lumea pe nava asta? Crezi că eu nu ştiu câtă apă avem? Problema este că oamenii de pe nava asta au risipit apa şi, spre binele lor, le-am dat o lecţie, asta-i tot.

— Domnule comandant, au înţeles lecţia. O zi ca asta e ca o săptămână fără apă.

Comandantul strânse din buze.

— Nu, Steve, când am zis patruzeci şi opt de ore, am înţeles patruzeci şi opt de ore. Dacă aceşti oameni ajung să creadă că sunt un om nehotărât, care nu ştie ce spune, nu-i va mai putea stăpâni nimeni. Ce dracu', şi mie mi-ar place să fac un duş, Steve. Dar trebuie să suportăm aceste neajunsuri, pentru binele oamenilor…

— Nu pentru mine vă cer domnule comandant. Dar oamenii…

— Uite ce-i, nu mai începe cu de-astea!

Queeg se ridică pe un cot şi se uită furios la secund.

— Sunt la fel de preocupat ca şi dumneata de bunăstarea oamenilor, şi nu mai face pe eroul. Au risipit sau nu apa? Au risipit. Ei, pentru asta ce vrei să fac… să le aduc laude?

— Domnule comandant, consumul de apă s-a urcat cu zece la sută. A fost o zi de debarcare. În realitate, după părerea mea n-a fost o risipă…

— Foarte bine, gata, domnule locotenent Maryk.

Queeg se culcă din nou pe spate.

— Văd că vrei să discuţi, doar aşa ca să discuţi. Îmi pare rău că nu-ţi pot face această plăcere, dar acum e prea cald şi pute rău. Am terminat.

Pieptul lat al lui Maryk se înălţă cu un suspin de amărăciune.

— Domnule comandant, ce spuneţi dacă am acorda cincisprezece minute de duş după terminarea programului?

— Ei, drăcia dracului! Nu! Primesc destulă apă în supă şi în cafea ca să nu se deshidrateze. Asta-i important. Data viitoare vor ţine minte să nu mai risipească apa pe nava mea. Poţi pleca, Steve.

Vântul din pupă nu-l părăsi pe „Caine” nici în noaptea aceea şi nici a doua zi. Sub punţi, aerul care venea prin ventilatoare era insuportabil; cea mai mare parte era fum de coş. Marinarii ieşeau din cazărmile lor şi dormeau ciorchini pe duneta de la pupă sau pe puntea principală, cât puteau mai departe de coşurile navei. Unii îşi aduceau saltelele, dar cei mai mulţi se chirceau pe plăcile ruginite ale punţii, cu capul pe vestele de salvare drept perne. În timpul nopţii, cei de pe puntea de comandă respirau cu sorbituri. Pe anumite laturi ale zigzagului briza nu mai sufla direct din pupă, ci puţin pieziş, şi atunci era posibil, întinzând gâtul mult peste balustradă, să ia o sorbitură sau două de aer proaspăt, neînchipuit de plăcut.

A doua zi de dimineaţă soarele se înălţă fierbinte din mare, aruncând o lumină roşie ca para focului deasupra unei nave care părea lovită de ciumă. Peste tot pe punţi zăceau întinse, ca nişte leşuri, trupuri murdare pe jumătate goale. Sifleia de deşteptare a şefului de echipaj nu reuşi să-i trezească decât pe jumătate. Trupurile se mişcară, se ridicară şi începură să execute muncile obişnuite cu gesturi greoaie de parcă aveau membre de plumb ca echipajul de morţi din „Poemul bătrânului marinar”. „Caine” se afla acum la cincizeci de mile de ecuator, navigând aproape direct spre sud. Cu fiecare ceas soarele se înălţa mai sus pe cer şi aerul devenea tot mai fierbinte şi mai umed. Iar nava continua să se legene pe apa strălucitoare, învăluită în

propria-i duhoare de funingine şi varză.

Pe la prânz natura umană se revoltă. Oamenii de la căldări începură să folosească pe ascuns apa din încăperea de la spatele compartimentului maşinilor, unde se aflau vaporizatoarele, aşa că Queeg nu avea cum să constate modificarea presiunii din ţevi. Vestea străbătu vasul ca o telegramă. Cele două scări înguste de fier care coborau la compartimentul fierbinte şi zgomotos al maşinilor erau ticsite de marinari. Paynter află repede şi-i raportă lui Maryk în cabina hărţilor. Secundul dădu din umeri.

— Nu pot auzi o vorbă din ce spui. Din cauza funinginii îmi ţiuie urechile, zise el.

De această binecuvântată alinare putea beneficia numai echipajul. Vestea ajunse repede la cunoştinţa tuturor ofiţerilor; dar, deşi erau în unanimitate ostili lui Queeg, un vag simţ încă persistent al simbolului reprezentat de şapca ofiţerească îi opri să coboare pe scările de la compartimentul maşinilor.

La ora trei Ducely îşi puse capul pe braţe lângă maşina de descifrat şi, cu voce stinsă, îi spuse lui Willie că nu mai poate rezista şi că se duce la pupă să ia o gură de apă din compartimentul maşinilor. Willie se uită la el fioros. Aspirantul Keith semăna prea puţin în acest moment cu rotofeiul pianist vesel care, înainte cu paisprezece luni, intrase în Furnald Hall. În jurul gurii şi al nasului avea cute pronunţate; pometii şi bărbia îi ieşeau din contorul rotund al feţei. Ochii erau cufundaţi în orbite încercănate. Faţa era murdară şi acoperită cu fire de păr negru. Şiroaie de transpiraţie se scurgeau de pe obraji în gulerul desfăcut al cămăşii, mângâlind-o cu pete cafenii.

— Dacă te duci la pupă, stârpitură nenorocită, îi zise Willie (Ducely era cu şapte centimetri mai înalt ca el), te sfătuiesc să stai îmbrăcat în vesta de salvare. Jur că te arunc peste bord.

Ducely gemu, îşi înălţă capul şi continuă să bată anemic

la maşina de descifrat.

Sub un anumit aspect, izolarea lui Queeg de ofiţerii săi nu era atât de completă cât ar fi dorit el; neavând o toaletă proprie, era nevoit să coboare şi să folosească toaleta ofiţerilor din culoarul careulu. Aceste apariţii periodice ale comandantului la ore neobişnuite provocau uneori nelinişte. Pentru toţi ofiţerii devenise un obicei să fie atenţi la zgomotul uşii comandantului şi, îndată ce-l auzeau, să ia repede atitudini sârguitoare. Unul sărea din cuşetă şi lua în mână câteva adrese oficiale, altul se repezea la maşina de descifrat, un al treilea lua un toc şi o dare de seamă a popotei, iar un al patrulea deschidea un registru.

Deoarece în acest moment Willie şi Ducely se îndeletniceau cu treburi onorabile, zgomotul uşii comandantului nu-i nelinişti. Câteva secunde mai târziu apăru Queeg târşâindu-şi prin careu papucii şi, ca de obicei, trăgând posomorât cu ochiul dacă cineva stă degeaba. Cei doi ofiţeri nu-şi ridicară privirea de la munca lor de descifrare. Cât ai număra până la zece liniştea dăinui, apoi deodată în culoar se auzi un ţipăt îngrozitor. Willie sări în picioare, gândindu-se sau mai degrabă sperând că Queeg atinsese o priză defectă şi se electrocutase. Alergă în culoar urmat de Ducely. Dar constatară că nu i se întâmplase nimic rău comandantului, afară doar că ţipa ininteligibil în camera de duş a ofiţerilor. Aspirantul Jorgensen, gol puşcă, cu imensul lui fund roz apărând ca o etajeră din spatele scobit, sta sub duş cu umerii vădit uzi; pe podeaua de fier de sub picioare erau stropi de apă. Cu o mână, se ţinea prins de robinetul duşului şi cu cealaltă bâjbâia mecanic pe la urechi ca să-şi potrivească ochelarii, pe care nu-i avusese pe nas. Pe faţă îi încremenise un zâmbet idiot de scuză. Printre răcnetele confuze ale comandantului se auziră cuvintele:

— *Îndrăzneşti să* calci ordinul meu ordinul meu categoric? Cum de *îndrăzneşti?*

— Apa rămasă în ţevi, domnule comandant... în ţevi, doar atât, gângăvi Jorgensen. Doar apa din ţevi o foloseam, vă jur.

— Apa din ţevi, ai? Foarte bine! Asta-i cât pot folosi într-o fracţiune de timp *toţi* ofiţerii de pe această navă. Restricţia apei pentru echipaj expiră la ora cinci. Restricţia ofiţerilor va continua încă patruzeci şi opt de ore. Vei informa de acest ordin pe domnul locotenent Maryk şi după aceea îmi vei prezenta un raport scris explicându-mi de ce ar trebui să nu-ţi dau o *caracterizare* nesatisfăcătoare. (Cuvântul „caracterizare" sună ca o înjurătură). Imediat!

— Apa din ţevi, domnule comandant, bigui Jorgensen, dar Queeg intră în toaletă trântind uşa.

Keith şi Ducely se uitau la Jorgensen cu feţe aspre şi mânioase.

— Camarazi, dacă nu-mi iau duşul nu mă simt om, zise Jorgensen cu un aer de nedreptăţit.

— Jorgensen, spuse Willie, prin despicătura de mamut dintre bucile tale s-a scurs apa necesară pentru nouă oameni care mor de sete. După tine ăsta-i locul ei potrivit, pentru că întreaga ta personalitate este concentrată acolo. Sper că ţi-a făcut plăcere.

Ofiţerii de pe „Caine" mai trăiră fără apă alte două zile. Toţi, pe rând, îl înjurară pe Jorgensen şi după aceea îl iertară. Briza se schimbă şi oroarea fumului de la coş şi a mirosului de varză scăzu, dar vremea continuă să fie tot mai caldă şi mai înăbuşitoare. N-aveau ce face decât să sufere şi să-l bârfească pe comandant. Ofiţerii făcură din plin şi una şi alta.

Atolul Funafuti era un colier de insule scunde acoperite cu verdeaţă, aruncat în largul mării. „Caine" intră în atol puţin după răsăritul soarelui, navigând încet prin strâmtoarea de apă albastră dintre şirurile albe ale bancurilor de nisip de pe recife. O jumătate de oră mai

târziu dragorul era acostat în babordul navei-bază „Pluto”, de care îl separau alte două nave. Fură legate în mare grabă racordurile de abur, apă şi curent electric; căldările de pe „Caine” fură lăsate să se stingă; şi nava începu să sugă la sânul generos al lui „Pluto”. Nava-bază, împreună cu puii ei, se legăna prinsă de lanţul unei ancore puternice, la o mie cinci sute de iarzi de coasta insulei Funafuti.

Willie trecu primul peste schelă. O vizită la serviciul de transmisiuni al navei-bază îl scutea de zile întregi de descifrare. În atribuţiile serviciului intrau descifrarea şi şapirografierea tuturor mesajelor flotei. Descifrarea acestor AlPac, AlCom, AlFleet, GenPac, PacFleet, AlNav, Navgen, SoPacGen şi GenPacGen[21] era munca istovitoare cu care se speteau transmisioniştii de pe nava-bază.

În lagună marea era agitată. Willie traversă fără teamă scândurile nesigure instalate peste micile spaţii ameţitoare şi învolburate, cu aspect ucigaş, dintre nave. De pe distrugătorul de lângă „Pluto” se ridica o schelă înclinată, lată şi rezistentă, fixată pe role. Willie se urcă şi, la capătul ei, se pomeni într-un atelier mecanic asurzitor. Bâjbâi încoace şi încolo prin labirintul de încăperi ale navei-bază, prin culoare în zigzag, pe scări care urcau şi coborau, trecând printr-un atelier de fierărie, o frizerie, o tâmplărie, o spălătorie, o bucătărie din oţel inoxidabil unde se frigeau sute de pui de găină, o brutărie şi alte douăzeci de asemenea întreprinderi civilizate. Prin încăperile curate, proaspăt vopsite, se mişcau agale grupuri de marinari, cei mai mulţi mâncând îngheţată din pahare de hârtie. Arătau diferit de echipajul său; în general mai bătrâni, mai graşi şi mai calmi; o specie de marinari ierbivori, s-ar putea spune, în comparaţie cu lupii de pe „Caine”.

În cele din urmă ajunse într-un careu imens. De-a lungul pereţilor erau aşezate canapele de piele maro, iar pe

[21] Denumiri prescurtate ale diferitelor feluri de radiograme ale marinei.

canapele stăteau întinşi ofiţeri în uniforme kaki. Erau poate cincisprezece de astfel de trupuri culcate. Willie se duse la un trup voluminos şi-l atinse pe umăr. Ofiţerul mormăi, se rostogoli şi se ridică în capul oaselor clipind. O secundă se uită fix la Willie, apoi exclamă:

— Să fiu al dracului… regele punctelor rele, elevul Keith.

Faţa fălcoasă avea trăsături cunoscute, pe jumătate şterse. Willie îl examină pe ofiţer cu oarecare jenă şi-i întinse mâna:

— Exact.

Apoi, cu o tresărire bruscă de recunoaştere, adăugă:

— Nu sunteţi aspirantul Acres?

— Ai ghicit. Numai că sunt locotenent.

Acres râse scurt, astmatic.

— Mi se întâmplă adesea să nu fiu recunoscut. Cafea?

Câteva minute mai târziu, amestecând în ceaşca de cafea, spuse:

— Da, am pus pe mine cel puţin douăzeci de kilograme, ştiu. Aşa păţeşti pe blestematele astea de nave-bază. Aici este atât demult belşug de orice… Arăţi foarte bine. Mai slab. Ceva mai matur. Ai obţinut un serviciu bun?

— Foarte bun, zise Willie.

Se silea să nu privească uimit la Acres. Severul şi chipeşul ofiţer-instructor de altădată era acum o epavă grasă.

— Nu pot suferi acest serviciu, spuse Acres. Îi vezi pe băieţii ăştia?

Îşi roti dispreţuitor degetul spre cei adormiţi.

— Întreabă-i, şi jumătate dintre ei se vor plânge că urăsc această viaţă monotonă de necombatant, implântaţi într-un atol uitat de Dumnezeu. Spun mereu că nu doresc altceva decât să meargă să lupte. Când, o, când au să vină odată ordinele de mutare pe o navă de luptă?… Cai înaripaţi. Corespondenţa navei trece prin mâna mea. Ştiu cine face cereri de detaşare şi cine nu. Ştiu cine dă din picioare şi

ţipă când se iveşte posibilitatea să capete un serviciu temporar de stat major pe lângă comandantul unei nave de luptă. Tuturor le-ar place un astfel de serviciu. *Şi* mie mi-ar place, recunosc. Nu vrei un sandviş cu brânză? Avem un roquefort grozav.

— Sigur că da.

Roquefortul era excelent şi tot aşa pâinea albă proaspătă.

— Adevărul este, Keith, că toţi bastarzii ăştia tolăniţi fac în realitate o treabă grozav de bună şi de necesară. Ai încercat să vezi avantajele oferite de această navă? Distrugătoarele se roagă să li se acorde câteva zile lângă „Pluto". Noi suntem nava „poate-tot". Este foarte bine organizată, fără agitaţie de prisos, fără du-te-vino încoace şi-ncolo, fără echipări pentru ieşire în larg şi alergări la posturile de luptă, nimic din tot jocul ăsta de-a lupta care consumă timpul de muncă adevărată…

Mai luă o felie de pâine şi o bucată uriaşă de roquefort.

— Te-ai însurat, Keith?

— Nu.

— Eu, da, m-am însurat. Cred, în timpul promoţiei care a venit după a dumitale. Ai fost promoţia din decembrie '42, nu? Toate încep să intre în ceaţă. În sfârşit, am cunoscut o blondă, care era secretara catedrei de engleză de la universitatea Columbia. În trei săptămâni eram căsătoriţi.

Acres zâmbi, apoi oftă, sorbi cu zgomot ultima picătură din ceaşca de cafea şi o umplu iarăşi.

— Ştii, Keith, noi, instructorii, avem un serviciu tare bun. Ce cerem, căpătăm. Întotdeauna am crezut că după terminarea perioadei de instructor, o să cer să fiu numit la submarine. Am citit toată literatura de specialitate… Ei, asta a fost înainte de a mă însura. Am studiat, Keith, toate navele din catalogul naval şi… am cerut să fiu trimis pe o navă-bază. Grozav. Poşta soseşte aici foarte regulat şi trăiesc cu gândul la ea, Keith. Am un copilaş de două luni,

pe care nu l-am văzut niciodată. Fetiţă... Pe găleata asta sunt ofiţer cu transmisiunile. Dar nu te-am întrebat cu ce îţi pot fi de folos.

Acres îl duse pe Willie la biroul transmisiunilor, o cameră spaţioasă de pe puntea principală, mobilată cu scaune şi birouri de metal emailate în verde, aparate de cafea care clocoteau şi mai mulţi furieri ferchezuiţi, în uniforme noi de pânză albastră. La o vorbă a lui Acres, furierii săriră şi, din seifuri curate şi dosare în perfectă stare, scoaseră în câteva minute toate mesajele descifrate dorite de Willie şi o serie de comunicări navale recente. Transmisionistul de pe „Caine" era astfel scutit de săptămâni de muncă uriaşă. Se uită împrejur la rafturile cu cărţi aranjate în ordine alfabetică, la coşurile de sârmă pentru corespondenţă, aproape goale, la copertele elegante de plexiglas în care erau păstrate Foxsked-urile şi mesajele descifrate, şi se minună de această curăţenie supranaturală. Privirea i se opri la Acres, al cărui abdomen se revărsa în suluri groase kaki, deasupra şi dedesubtul centurii. Transmisionistul de pe „Pluto" îşi aruncă privirea la tresele de pe gulerul lui Willie, ciocănind uşor într-o foaie AlNav:

— Sunt galbene, sau argintii?

— Galbene.

— Ar trebui să fie argintii. Pe noul AlNav eşti trecut locotenent. Promoţia februarie. Felicitări.

— Mulţumesc, zise Willie strângându-i mâna, dar mai trebuie să aprobe şi comandantul meu.

— Pe dracu', asta vine automat. Cumpără-ţi nişte trese cât eşti aici. Hai cu mine, am să-ţi arăt de unde. Ţi-ai luat ce-ţi trebuie?

Când Willie se despărţi de Acres la schelă, transmisionistul îi spuse:

— Vino când vrei să luăm masa împreună. La prânz. Seara. Să mai flecărim puţin. Avem oricând căpşuni cu smântână.

— Sigur. Mulţumesc de un milion de ori.

Traversă cele două nave până la „Caine”. Când ajunse la capul schelei şi puse piciorul pe puntea de cart, ruginită şi murdară, înţepeni în poziţie de drepţi ca un neamţ şi-i trase lui Harding un salut care provocă pe faţa aspirantului un zâmbet ca după o glumă lugubră.

— Raportez că m-am întors la bord, domnule aspirant.

— Dă-o dracului, Willie. Un salut ca ăsta îţi poate scrânti braţul.

Willie se duse mai departe. Se uită zâmbind la apaşii murdari şi jerpeliţi din echipaj, care trebăluiau încoace şi-ncolo pe punte, ca de obicei. Mackenzie, Jellybelly, Langhorne cel cu bărbia osoasă prelungă, Hidosu cei cu bube pe faţă, Urban, Stilwell, adjutantul Budge, unul câte unul trecură pe lângă el şi Willie reflectă că n-avusese niciodată rude sau prieteni pe care să-i fi cunoscut aşa de bine şi să-i fi putut aprecia aşa de clar ca pe oricare dintre marinarii de pe „Caine”.

— Jellybelly, strigă Willie, pe nava-bază sunt şase saci graşi cu corespondenţă pentru noi... patru oficială, două personală...

— Am înţeles, domnule aspirant, îi aduc imediat.

Pe prová un grup de marinari împărţeau şi devorau cu ţipete stridente de gaiţe un imens rotocol de brânză galbenă, pradă de pe „Pluto”. Pe jos erau împrăştiate fărâmituri de brânză. Willie acceptă de la Kapilian, un evreu cu păr roşcat, o frântură cu urmă de deget pe ea, şi o băgă în gură.

Ajuns în cabina lui, Willie îşi prinse tresele de locotenent la gulerul unei cămăşi kaki noi, cumpărată pe „Pluto”. Trase perdeaua verde, îşi puse cămaşa şi se examină în oglindă la lumina slabă a becului de deasupra capului. Îi atraseră atenţia stomacul supt, faţa slabă şi ochii obosiţi şi încercănaţi, dar hotărâţi. Buzele erau strânse şi colţurile gurii lăsate în jos.

Scutură din cap. Cu acest gest renunţa la un plan pe care îl ţinea ascuns în el de o săptămână. Pe Pluto era un preot; trecuse pe lângă biroul lui; dar Willie ştia acum că nu-l va mai căuta pe preot ca să-i povestească cum fuseseră ţinuţi fără apă.

— Nu eşti cine ştie ce, se adresă, cu voce tare chipului din oglindă, dar n-ai să te duci să te plângi nimănui de pe „Pluto”. Eşti locotenentul Keith de pe „Caine”, asta eşti!

Stilwell judecat de curtea marţială a navei

— Dom’le as’rant, domn’ secund doreşte să vadă pe dum’voastră.

— Bine, Rasselas.

Willie lăsă cu regret pe masă cele două scrisori mucegăite de la May, care tocmai îi sosiseră din sacii poştali de pe „Pluto” şi se duse în cabina secundului.

— Lucrurile se apropie de sfârşit, Willie.

Maryk îi înmână o scrisoare lungă scrisă la maşină pe hârtie, cu antetul Crucii Roşii. Willie o citi rezemat de cadrul uşii. Inima i se strânse ca şi cum el ar fi fost cel prins în cursă.

— Comandantul a văzut-o?

— Poimâine curte marţială pentru Stilwell. Grefier ai să fii dumneata.

— Ce-am să fiu?

— Grefier.

— Ce-i asta?

Secundul clătină din cap şi zâmbi.

— Nu cunoşti regulamentele navale? Ia manualul de „Instanţe şi organe judecătoreşti” şi citeşte repede despre curţile marţiale de pe nave.

— Ce credeţi că i se va întâmpla lui Stilwell?

— Asta depinde de Keefer, Harding şi Paynter. Ei compun curtea.

— Atunci se va sfârşi cu bine.

— Poate, zise sec Maryk.

Două ore mai târziu Rasselas se ducea să-l caute pe transmisionist. Îl găsi culcat cu faţa în jos, dormind la soare

pe puntea de artilerie. Exemplarul jerpelit al lui Jellybelly din „Instanţe şi organe judecătoreşti” zăcea deschis pe punte, lângă el, cu foile răscolite de briză.

— Dom’le, dom’le as’rant, dom’le. Domn’ coa’dant vă cheamă, dom’le.

— O, Doamne! Mulţumesc, Rasselas.

Când Willie intră în cabina comandantului, Queeg îşi ridică privirea de la jocul de răbdare din mână, cu un zâmbet tineresc foarte plăcut. Gestul îl făcu pe Willie să reflecteze cât demult îi plăcuse Queeg la prima lor strângere de mână, cu mult, mult timp în urmă.

— Ei, Keith, am aici ceva pentru tine.

Queeg luă dintr-un coş de sârmă plin mai multe foi prinse între ele şi i le dădu transmisionistului. Era avansarea lui Willie la gradul de locotenent. Queeg se ridică în picioare şi-i întinse mâna:

— Felicitări, domnule locotenent.

Luni de zile Willie se consolase cu o iluzie sumbră. Se hotărâse ca la prima ocazie, când Queeg îi va întinde mâna, să i-o refuze. Cu acest singur gest i-ar fi arătat comandantului, o dată pentru totdeauna, ce gândea lumea gentlemanilor, reprezentată prin persoana lui Willie Keith, despre oamenii de felul lui Queeg. Acum, i se oferea pe neaşteptate prilejul să traducă în fapt iluzia lui… dar realitatea tristă a fost că Willie primi supus mâna comandantului şi-i spuse:

— Vă mulţumesc, domnule comandant.

— N-ai pentru ce, Willie. Au existat, fireşte, mici deosebiri de vederi între noi, dar ca ofiţer te prezinţi în general foarte bine… foarte bine. Ei, şi acum, eşti pregătit să fii grefier la curtea marţială?

— Am studiat manualul de „Instanţe şi organe judecătoreşti”… S-ar părea că eu sunt o combinaţie de procuror şi consilier juridic.

— Da, dar nu te lăsa copleşit de limbajul ăsta juridic

pompos. Am fost grefier de cinci, şase ori şi singurul lucru pe care-l cunosc… sau mai exact prefer să-l cunosc… este legea. Important este să am un grefier care să fie atent şi să înregistreze totul exact, după tipicul din manual. Furierul îşi cunoaşte treaba, aşa că vei fi într-o situaţie excelentă. Bizuie-te deci pe el şi urmăreşte să pună punctele pe i. Stilwell va fi dat afară din armată şi vreau să fiu sigur că această pedeapsă i se va aplica.

Willie nu se putu stăpâni să nu observe nedumerit:

— De unde ştiţi ce pedeapsă i se cuvine, domnule comandant?

— Ce dracu', doar este vinovat, nu? O înşelătorie ca asta cere cea mai aspră sentinţă pe care o poate da o curte marţială de navă, şi anume să fie dat afară din armată.

— Domnule comandant, asta-i exact… *în* fine, *pare* sigur că Stilwell este vinovat… dar… ca faptul să fie dovedit pe cale legală… este poate ceva mai greu decât…

— Dovadă pe dracu'! Uite mărturia lui.

Queeg luă din coşul de sârmă o foaie de hârtie scrisă la maşină şi o azvârli în faţa lui Willie.

— Aşa se rezolvă problemele astea. Curtea marţială este o simplă formalitate. Cum dracu' ar putea patru ignoranţi în ale dreptului, ca dumneata, Keefer şi ceilalţi doi, să admită o nerecunoaştere a vinovăţiei? Ar face un milion de erori. Uite, ia mărturia lui.

— Am înţeles, domnule comandant.

Willie împături cu grijă hârtia.

— Şi acum, dacă dumneata şi furierul aveţi vreo problemă sau vreun punct nelămurit, nu uitaţi să-mi aduceţi să văd procesul-verbal al şedinţei. Nu vreau ca ăi de sus să-l respingă pe cine ştie ce chichiţă formală. Vreau ca acest proces-verbal să rămână în picioare, mă înţelegi?

Willie luă mărturia lui Stilwell în cabină şi o citi. Apoi deschise manualul de „Instanţe şi organe judecătoreşti" la articolul despre mărturii şi-l studie atent, subliniind câteva

fraze. Trimise să-l cheme pe Stilwell. După câteva minute marinarul apăru în cadrul uşii. Purta o uniformă de pânză impecabil de curată şi răsucea în mâini un bonet alb nou.

— M-aţi chemat, domnule locotenent?

— Intră. Trage perdeaua… Aşează-te pe cuşeta aia.

Marinarul trase perdeaua şi rămase în picioare cu spatele la uşă.

— Tare neplăcută treabă, Stilwell.

— Ştiu, domnule locotenent. Ce-o fi o fi. Orice o fi, merită. Dacă asta-i tot…

— De ce-ai mărturisit?

— Cum dracu', dacă comandantul mă avea la mână eu scrisoarea aia de la Crucea Roşie!

— A, ţi-a arătat-o?

— Mi-a spus: „Alege. Mărturiseşte sincer şi vei fi judecat de curtea marţială a navei, sau încearcă să blufezi şi, la întoarcerea în ţară, vei fi judecat de o curte marţială generală şi vei lua probabil zece ani." *Dumneavoastră* ce-aţi fi făcut, domnule locotenent?

— Ce-are comandantul cu tine, Stilwell?

— Dumnezeu ştie! Spuneţi-mi dumneavoastră, domnule locotenent.

Locotenentul Keith îşi trase în faţă manualul de „Instanţe şi organe judecătoreşti", îi citi marinarului, cu voce tare, capitolul despre mărturii. La început faţa lui Stilwell se lumină ca de o speranţă nebănuită, dar veselia îi dispăru repede de pe faţă.

— La ce bun, domnule locotenent? Acum e prea târziu. N-am ştiut că există cartea asta.

Willie aprinse o ţigară, se lăsă pe spătar şi timp de un minut privi în sus, fumând tăcut.

— Stilwell, dacă reproduci în faţă comandantului cele ce-ţi spun acum, am să te acuz că eşti un mincinos. Dar dacă mă rogi să te sprijin după cartea asta, o voi face. Înţelegi deosebirea? Vreau să-ţi spun două lucruri la care să te

gândeşti la noapte.

— Da, domnule locotenent.

— Primul, dacă negi această mărturie, ea nu poate fi folosită împotriva ta. Asta ţi-o jur. Al doilea… şi asta să n-o spui niciodată comandantului… dacă nu te recunoşti vinovat, cred că e aproape imposibil ca o curte marţială de navă să te poată condamna.

— Dar, domnule locotenent, scrisoarea Crucii Roşii…

— *Nu dovedeşte* nimic. Telegrama ţi-a trimis-o fratele tău. Este obligaţia curţii să facă dovada că tu l-ai pus să ţi-o trimită. Fără mărturisirea ta… iar ei n-au dreptul să te silească să depui mărturie împotriva ta… cum ar putea să facă dovada asta? Unde-i fratele tău? De unde se poate scoate o dovadă scrisă a înţelegerii dintre voi?

Stilwell îl privea bănuitor.

— De ce vreţi să nu mă recunosc vinovat?

— Ascultă, puţin îmi pasă dacă te recunoşti sau nu vinovat! Datoria mea de grefier este să-ţi arăt, pe cât mă pricep, ce cale juridică mi se pare mai bună pentru tine. Nu lua drept bun ce-ţi spun. Du-te la preotul sau la juristul de pe „Pluto”. Întreabă-l despre articolul 174 din „Instanţe şi organe judecătoreşti”.

Marinarul repetă mecanic:

— „Instanţe şi organe judecătoreşti”, 174… 174… 174. Bine, domnule locotenent. Vă mulţumesc, domnule locotenent.

Plecă. Willie îşi domoli enervarea. Era foarte natural, îşi zise el, ca pentru nările echipajului toţi ofiţerii să miroasă la fel ca Queeg.

Stilwell se întoarse a doua zi dimineaţă, cu un exemplar nou de „Instanţe şi organe judecătoreşti” sub braţ.

— Domnule locotenent, aveţi dreptate. N-am să mă recunosc vinovat.

— A? Cine te-a convins?

Marinarul răspunse fără zăbavă:

— Păi, să vedeţi, Engstrand şi-a găsit un văr pe „Bolger”, a doua navă de lângă noi. Acest văr este prieten bun cu primul-furier de pe navă. Şi acest furier este un irlandez gras, chel, de vreo patruzeci de ani. Se spune că în viaţa civilă e politician. Singurul motiv că nu-i ofiţer e faptul că n-a urmat la universitate. El mi-a vândut cartea asta. Mi-a spus că nu-i ceva secret şi că oricine o poate cumpăra de la stat cu doi dolari. E adevărat?

Willie se aplecă şi se uită pe coperta exemplarului său. În partea de jos era o menţiune scrisă cu litere mici de tipar, pe care n-o observase. *De vânzare la oficiul documentelor, tipografia guvernului federal Washington 25, D.C.*

— Aşa-i, Stilwell.

Tonul cu care răspunse avea o notă de surprindere, îşi închipuise, fără niciun motiv serios, că difuzarea cărţii era limitată.

— Nu înţeleg, de ce Dumnezeu, nu are fiecare om de pe blestemata asta de navă câte un exemplar, zise tunarul. Toată noaptea l-am citit. N-am ştiut niciodată că am toate drepturile alea. În orice caz, domnule locotenent, furierul ăsta Callaghan mi-a spus că trebuie neapărat să nu mă recunosc vinovat. Spune că sigur voi fi achitat.

— El nu-i ofiţer, aşa că probabil îl poţi crede.

— Aşa-mi închipui, domnule locotenent, zise marinarul cu un aer foarte serios.

— Foarte bine, Stilwell… Asta ridică o serie de probleme. Trebuie să ai avocat, iar eu trebuie să pregătesc dosarul şi să găsesc martori. Întreaga treabă va lua în general aspectul unei judecăţi ca în filme…

— Dumneavoastră credeţi că fac bine, nu-i aşa, domnule locotenent?

— Nu văd cum ai putea fi condamnat dacă se merge pe drumul ăsta până la capăt. Cred că ar fi bine să-i spun imediat comandantului. Aşteaptă aici.

Stilwell prinse cartea cafenie cu amândouă mâinile şi,

după ce-şi umezi buzele cu limba, zise:

— Ah… da, domnule locotenent.

Willie ezită două minute în faţa uşii lui Queeg, ca să-şi pregătească răspunsurile la presupusele ţipete şi mârâituri ale comandantului. Apoi bătu la uşă.

— Intră!

În cabină era întuneric. Peste iublou atârna perdeaua de camuflaj. Willie putea zări vag trupul comandantului culcat în cuşetă.

— Cine-i şi ce doreşti? spuse o voce înăbuşită în pernă.

— Eu sunt, Keith, domnule comandant. În legătură cu judecata curţii marţiale. Stilwell nu vrea să se recunoască vinovat.

Comandantul întinse de sub pernă o mână ca o gheară şi aprinse lampa de la căpătâi. Se ridică în capul oaselor, privind chiorâş şi scărpinându-şi pieptul gol.

— Ce mai e şi asta? Nu se recunoaşte vinovat, hei? Omul ăsta este un agitator înnăscut! Las’ că-i arătăm noi. Cât este ora?

— Unsprezece, domnule comandant.

Queeg coborî din cuşetă şi începu să se împroaşte pe faţă cu apă de la chiuvetă.

— Ce părere ai de mărturia lui? Cum dracu’ poate să nu se recunoască vinovat după ce a mărturisit, hei? I-ai pus întrebarea asta?

— Vrea să conteste mărturia, domnule comandant.

— O, aşa vrea, hei? La asta se gândeşte el… Dă-mi pasta de dinţi, Willie.

Proaspătul locotenent aşteptă până ce gura comandantului se umplu cu spumă. Apoi zise cu precauţie:

— Se pare că a căpătat o consultaţie juridică de la un foarte priceput furier de pe una din navele de lângă noi, domnule comandant. Şi-a făcut rost de un exemplar din „Instanţe şi organe judecătoreşti”.

— I-arăt eu lui „Instanţe şi organe judecătoreşti”,

mormăi, comandantul cu periuţa de dinţi în gură.

— Zice că nu există nicio dovadă că el a trimis telegrama falsă, iar mărturia, zice el, a scris-o dictată sub presiune şi deci n-are nicio valoare.

Comandantul scuipă brusc apa din gură.

— Presiune! Ce presiune?

— Susţine că i-aţi spus ceva despre o curte marţială generală…

— Nu poţi pedepsi un înrolat, care a pus pe neaşteptate mâna pe o carte de regulamente, pentru că a spus o prostie pură pornită dintr-o judecată greşită. Presiune! I-am oferit o cale ca să scape de curtea marţială generală. Am să fiu probabil într-ascuns admonestat pentru o astfel de clemenţă. Şi ticălosul ăsta numeşte asta presiune!… Dă-mi prosopul.

Queeg se şterse pe faţă şi pe mâini.

— Buun, zise aruncând deoparte prosopul şi luând cămaşa de pe spătarul scaunului. Unde-i micuţul nevinovat maltratat?

— În cabina mea, domnule comandant. Adineauri mi-a spus…

— Trimite-l sus la mine.

Stilwell era de o oră în cabina comandantului. Willie sta la pândă pe provă şi urmărea uşa comandantului, transpirând sub lumina verticală orbitoare a soarelui. În sfârşit, tunarul ieşi. Într-o mână ducea exemplarul de „Instanţe şi organe judecătoreşti”, iar în cealaltă o foaie de hârtie albă. Faţa îi era de culoarea plumbului şi transpirată. Willie se duse repede spre el.

— Ei, ce s-a întâmplat, Stilwell?

— Să vedeţi, domnule locotenent, zise marinarul cu voce aspră. Se prea poate ca dumneavoastră să aveţi intenţii bune, dar nu ştiu cum se face că, de câte ori am de-a face cu dumneavoastră, iese mai prost ca înainte. Nu vreţi să mă lăsaţi în pace? Comandantul mi-a spus să vă dau asta.

Poftim.

Willie citi ceva scris de o mână neîndemânatică:

Prin prezenta afirm că mărturia mea din 13 februarie 1944 a fost făcută de bună voie, fără nicio presiune. Am fost mulţumit că mi s-a dat posibilitatea să fac o mărturie sinceră şi n-am fost ademenit să o fac cu vreo făgăduială că voi fi tratat mai bine. Dacă este necesar, voi repeta sub jurământ că aceste fapte sunt adevărate.

Era semnată de Stilwell cu un scris de şcolar; cerneala albastră-deschis şi vârful lat al peniţei arătau că se folosise de stiloul comandantului.

Willie îi spuse:

— Stilwell, asta nu înseamnă că s-a sfârşit. Şi pe asta ţi-a luat-o sub presiune. Dacă vrei să te ajut cu ceva…

— Nu mai stăruiţi, vă rog, domnule locotenent!

În ochii marinarului apăru brusc o expresie de desperare.

— Asta-i, înţelegeţi? Aşa vreau, ăsta-i adevărul, aşa va rămâne. N-a fost nicio presiune, înţelegeţi? Nicio presiune!

Şi Stilwell aruncă peste bord exemplarul de „Instanţe şi organe judecătoreşti”.

— Niciodată n-am auzit de vreo presiune! Nu vă mai amestecaţi în treburile mele!

Coborî în fugă prin culoarul din babord. Willie se uită automat peste bord. Manualul de „Instanţe şi organe judecătoreşti” plutea pe apă, prins între cele două bordaje, înconjurat de aşchii şi gunoaie. Navele se legănau încet împreună; cartea devenise un ghem de hârtii terciuite.

Din găurile triunghiulare ale cutiilor aburite gâlgâia bere rece ca gheaţa, îmbietoare la vedere şi delicioasă la gust. Keefer, Maryk, Harding şi Willie şedeau la umbra plăcută a palmierilor. Băuseră repede câte două cutii fiecare, ca să-şi potolească setea. Apoi începură să bea mai încet şi să stea la taifas. Locul ales de ei era un intrând retras de pe plaja amenajată. Erau singuri, numai nisip şi palmieri. În

depărtare, „Pluto”, prins de lanţul ancorei, se mişca alene înainte şi înapoi în laguna verde-albastră, legănând o dată cu el şi cele şase distrugătoare pe care le alăpta.

Willie se hotărâse să nu spună nimic celorlalţi ofiţeri despre cele petrecute cu Stilwell. I se păru imoral ca acuzatorul şi membrii curţii să discute cazul înainte de judecată. Dar câteva cutii cu bere îi risipiră hotărârea. Le povesti despre încercarea lui nechibzuită de a-l face pe Stilwell să se declare nevinovat şi despre declaraţiile pe care Queeg le smulsese de la marinar.

Câtva timp niciunul nu spuse nimic. Harding se ridică şi începu să găurească alte trei cutii cu bere. Keefer sta rezemat de trunchiul unui palmier şi fuma din lulea. Maryk sta culcat cu faţa în jos pe nisip şi cu capul pe braţe. În cursul povestirii se întorsese pe jumătate în această poziţie şi rămăsese aşa.

Romancierul acceptă cutia cu bere oferită de Harding şi sorbi adânc.

— Steve, zise el pe ton liniştit.

Maryk întoarse capul.

— Steve, zise grav Keefer, ţi-a trecut vreodată prin minte gândul că Queeg ar putea fi nebun?

Ofiţerul-secund bombăni, se ridică în capul oaselor şi se chirci cu picioarele încrucişate sub el; trupul îi era roşu-cafeniu, brăzdat cu dungi groase de nisip alb îngropat în cutele pielii.

— Nu ne strica această după-amiază plăcută, Tom, zise el.

— Nu glumesc, Steve.

— N-are nici un rost discuţia asta, zise secundul scuturând nervos din cap ca un câine.

— Ascultă, Steve, nu sunt psihiatru, dar am citit mult. Sunt în stare să-ţi prezint diagnosticul lui Queeg. Este tabloul cel mai clar de psihopat din câte am văzut vreodată. Este un paranoic cu sindrom obsesivo-impulsiv. Pun

rămăşag că un examen ar confirma sută în sută diagnosticul meu. Am să-ţi spun cum este descris în cărţi acest tip…

— Nu mă interesează, zise secundul. Nu este mai smintit decât tine.

— Te afli într-o mare încurcătură, Steve.

— Nu mă aflu în nicio încurcătură.

— Am văzut-o venind de multă vreme.

Romancierul se sculă, aruncă cutia de bere şi găuri alta. Spuma i se revărsă peste mâini.

— Ascultă, Steve, cam la o săptămână de la venirea lui la bord, mi-am dat seama că era psihopat. Obsesia poalelor de cămaşă, frecatul bilelor, incapacitatea de a te privi în ochi, conversaţia cu fraze împrumutate şi lozinci, mania îngheţatei, izolarea… ce mai vrei, omul este o adevărată desfătare freudiană. Abundă în simptome. Dar asta n-are importanţă. Şi câţiva dintre prietenii mei cei mai buni sunt psihopaţi. S-ar putea susţine că şi eu sunt. Numai că Queeg este un caz extrem, la limita de trecere dintre excentricitate şi psihoză adevărată. Şi pentru că e laş, faptul de a se afla într-o zonă de luptă începe să-l împingă dincolo de linia roşie. Nu ştiu dacă nu va avea o prăbuşire bruscă sau…

— Tom, se ştie că ai citit mult mai multe cărţi decât mine, că vorbeşti mai bine şi aşa mai departe. Numai că bunul simţ valorează mai mult decât toate; vorbele şi toate cărţile din lume.

Maryk aprinse repede, o ţigară şi pufăi nervos.

— Toţi aruncaţi cuvinte bombastice; paranoic, psihopat şi altele asemenea. Comandantul Queeg nu este decât un tip sever, căruia îi place să se facă totul după cum crede el, şi există o mie de comandanţi mai mult sau mai puţin la fel ca el. Foarte bine, freacă bile. Dumneata stai treaz în cabina dumitale până dimineaţa, umplând sertarele mesei cu teancuri de hârtii mâzgălite. Fiecare este un smintit în

genul lui. Asta nu înseamnă să-i consideri nebuni.

Keith şi Harding se uitau atent când la un vorbitor când la celălalt, ca nişte copii care asistă la o ceartă de familie.

— Vorbeşti ca să nu taci, zise Keefer. Ai auzit vreodată ca vreun comandant cu mintea întreagă să fi încercat să monteze o curte marţială aşa de brutal cum face el?

— Asta se petrece zilnic. Ce dracu-i o curte marţială decât o farsă? Nimeni de pe nave nu cunoaşte dreptul. Ce spui de isprava lui De Vriess cu Bellison... şi cu Crowe?

— A fost cu totul altceva. De Vriess a ticluit curtea ca să-i scape. A îndeplinit toate formalităţile, pentru că poliţia din Auckland era înfuriată din cauza scandalului. Dar să pui la cale o judecată ca să condamni un om, trecând peste toate consideraţiile morale, asta înseamnă să violezi toate principiile marinei. Asta mă face să cred că este pe punctul de a înnebuni. Ştii prea bine că în marina noastră înrolatul este Dumnezeu. Pentru două motive. Primul, pentru că el *este* marina, şi al doilea pentru că rudele lui de acasă plătesc alocaţiile marinei. Desigur, goana după ofiţeri este ping-pongul obişnuit cu care se desfată comandanţii. Dar *înrolatul*? Regulamentele sunt împânzite cu drepturile lui. Queeg se joacă cu dinamita şi râde în sinea lui satisfăcut.

— Dacă judeci drept, Stilwell este vinovat, zise Maryk.

— Pentru ce? Dumnezeule, Steve! Pentru că a vrut să-şi vadă nevasta când scrisorile otrăvite de acasă o acuzau de adulter?

— Ascultă, să te văd cum ai să judeci mâine. Dă-ne bere, Harding. Lasă asta, Tom, sau semnalizez să vină şalupa.

Restul după-amiezii îl petrecură bând bere, din ce în ce mai posomorâţi.

Pe programul zilei se citea: *Ora 14. Curte marţială de navă pentru Stilwell John, tunar clasa a doua. În careul ofiţerilor.*

La scurt timp după masa de prânz, Queeg trimise să-l

cheme pe Harding. Apoi îl chemă pe Paynter. După alt sfert de oră Paynter aduse aceeaşi comunicare pentru Keefer. Romancierul se ridică.

— Desigur că sondează înainte de judecată opinia juriului despre verdict. Se cruţă de momentele neplăcute ale aşteptării incerte.

Willie se afla în cancelaria navei. Mintea îi bâjbâia prin ceaţa de proceduri şi formule juridice. Furierul, obez ca un caltaboş, în uniformă albă, strâmtă, îl ajuta să-şi pună în ordine hârtiile pentru proces. Când subofiţerul Bellison, căpitanul-de-arme, veni la uşă, proaspăt bărbierit şi ferchezuit, încălţat cu ghete negre lustruite, şi îl anunţă: „Ora 14, domnule locotenent Keith. Totul gata pentru curtea marţială”. Willie trecu printr-un moment de panică. Avea impresia că este complet nepregătit pentru sarcina ce i se dăduse. Îi urmă orbeşte pe furier şi pe subofiţer în careul ofiţerilor, unde-i găsi pe cei trei ofiţeri aşezaţi în jurul mesei verzi. Cu cravatele lor negre şi aerul grav şi rezervat, făceau o impresie ciudată. Stilwell intră târşâindu-şi picioarele şi frământând în mâini bonetul; pe faţă avea un zâmbet inexplicabil. Procesul începu.

Willie sta cu manualul de „Instanţe şi organe judecătoreşti” deschis în faţa lui şi dirija procedura pas, cu pas. Jellybelly îl ajuta, iar el îndruma pe acuzat şi curtea, în timp ce conducea şontâc-şontâc procesul, se gândea tot timpul la ritualul acceptării lui în frăţia din liceu, săvârşit cu ezitare, după un text tipărit, de băieţi sfioşi pe jumătate amuzaţi pe jumătate solemni, strânşi într-o cameră întunecoasă în jurul unui craniu care fumega.

Cu toate că situaţia era din cele mai simple – un acuzat care se recunoaşte vinovat şi o mărturie scrisă la dosar – totuşi timpul era irosit cu întrebări şi răspunsuri, lămuriri pentru curte, discuţii în legătură cu sensul anumitor termeni din manualul de „Instanţe şi organe judecătoreşti” şi căutări prin „Regulamentele” marinei şi manualul curţilor

marţiale. După o oră şi jumătate de astfel de sâcâieli, Keefer declară că prezentarea probelor a luat sfârşit, după care Stilwell se trezi din apatia în care fusese până atunci şi făcu cunoscut că doreşte să facă o declaraţie. Faptul dădu prilej la alte dezbateri, în cele din urmă i se permise să continue.

— Comandantul mi-a dat şase luni consemnare pe navă pentru că am citit în cart, şi acesta a fost motivul pentru care am trimis telegrama aceea plăsmuită. Trebuia să-mi văd soţia, altfel căsătoria mea s-ar fi prăbuşit, spuse Stilwell cu glas întrerupt şi sfios. Am socotit că faptul de a citi comicsuri la schelă nu era un motiv serios ca să-mi ruinez viaţa. Totuşi, sunt vinovat. Curtea ar trebui, cred, să ţină seama şi de ce am făcut asta.

Willie aşternu repede pe hârtie cât mai pe larg declaraţia lui Stilwell; apoi o citi.

— Ăsta-i miezul declaraţiei tale?

— E perfect, domnule locotenent. Mulţumesc.

— Bine, zise Keefer. Vă rog să părăsiţi sala.

Willie conduse afară pe furier, pe acuzat şi pe planton. Aşteptă în cancelaria navei patruzeci de minute, după care Bellison îi chemă pe el şi pe furier în careul ofiţerilor.

— Curtea constată că cele declarate sunt dovedite, spuse Keefer. Sentinţa este pierderea a şase învoiri.

Willie se uită uimit la cei trei ofiţeri. Paynter sta ca un idol de piatră; Harding încerca să pară solemn, dar nu-şi putu stăpâni un zâmbet; Keefer părea pe jumătate enervat, pe jumătate amuzat.

— Deci, asta-i zise ofiţerul cu artileria. Ăsta-i verdictul nostru. Înregistrează-l.

— Am înţeles, domnule locotenent.

Willie era îngrozit. Era o insultă directă adusă lui Queeg. Stilwell era deja consemnat pe o jumătate de an; pedeapsa era practic lipsită de sens. Ea echivala cu o achitare. Se uită la Jellybelly care încremenise.

— Ai luat notă?

— Da, domnule locotenent.

Ofiţerii erau la sfârşitul mesei de seară când Jellybelly, tot în uniformă albă, transpirat şi posomorât, intră în careul ofiţerilor pentru semnarea şi autentificarea procesului-verbal.

— Bine, Jellybelly, zise Keefer semnând ultimul. Du-i-l sus.

— Am înţeles, domnule locotenent, zise furierul pronunţând cuvintele cu un timbru de clopot de biserică, după care ieşi.

— Cred că avem timp să mai bem o cafea, zise Keefer.

— Înainte de ce? întrebă Maryk bănuitor.

— O să vedeţi, zise Willie. Aşteptaţi o clipă.

Peste careu se aşternu o tăcere pe care clinchetul linguriţelor din ceştile de cafea o scotea şi mai mult în evidenţă.

După o clipă se auzi bâzâitul buzzerului de la telefon. Maryk se lăsă pe spatele scaunului şi, cu un gest plictisit, ridică repede receptorul din furcă.

— Aici Maryk... Da, domnule comandant... Am înţeles, domnule comandant. La ce oră?... Da, domnule comandant. Ce fac cu ofiţerul de la schelă?... Am înţeles, domnule comandant.

Puse receptorul la loc, oftă şi spuse ofiţerilor care-l priveau nerăbdători:

— În cinci minute adunarea tuturor ofiţerilor în careu. Cineva a făcut ceva.

Queeg intră cu capul plecat, umerii încovoiaţi şi faţa vânătă de furie. Le declară că se convinsese de lipsa de loialitate a tuturor ofiţerilor. Aşadar, zise el, s-a sfârşit cu orice fel de amabilitate faţă de ofiţeri. Proclamă câteva edicte noi. Pentru orice eroare în jurnalele de bord şi de cart se vor scade cinci puncte din numărul necesar pentru un calificativ pozitiv, alte cinci puncte pentru fiecare oră de

întârziere în prezentarea unui raport sau a unei dări de seamă; şi acordarea în mod automat a calificativului „nesatisfăcător” oricărui ofiţer prins că doarme după ora opt sau înainte de opt seara.

— Domnule comandant, zise Keefer politicos, ce se întâmplă cu ofiţerii care intră în cartul de la miezul nopţii? Până dimineaţa ei nu dorm…

— Domnule locotenent Keefer, cartul de la miezul nopţii este o îndatorire ca oricare alta şi nimeni nu se aşteaptă la o scrisoare de laudă pentru că a stat în cartul de la miezul nopţii. Cum spun, dacă dumneavoastră, domnilor, v-aţi fi comportat loial faţă de mine, m-aş fi purtat şi eu loial cu dumneavoastră. Dar dumneavoastră, domnilor, v-aţi făcut-o singuri şi acum vă voi aplica regulamentul. Şi, cât priveşte prostia copilărească comisă din răzbunare astăzi după-amiază, şi în special aşa numita declaraţie a lui Stilwell, consemnată mincinos, şi anume ca să mă pună pe mine în încurcătură, nu ştiu cine-i autorul dar bănuiesc eu… şi, cum spun, în acest careu va exista de acum înainte o nouă ordine, care va da rezultate mai bune!

Uşa se închise trântită cu zgomot.

Keefer sta pe pat în şort şi citea poezii de T. S. Eliot.

— Ei, Tom!

Era vocea lui Maryk de dincolo de culoar.

— Nu vrei să vii aici o secundă, dacă nu eşti ocupat?

— Desigur.

Maryk, de asemeni în şort, sta la masa de lucru şi răsfoia un teanc de corespondenţă oficială.

— Trage perdeaua, Tom… Acum, dă-o dracului şi spune-mi: poţi să-mi explici ce are comandantul cu Stilwell?

— Desigur că ştiu, Steve, dar o să mă ocărăşti…

— Spune-mi.

— Bine. Îl urăşte pe Stilwell pentru că este frumos, sănătos, tânăr, capabil şi atrăgător şi simpatizat de toţi…

toate fiind însuşiri care lui Queeg îi lipsesc. Ai citit vreodată *Billy Budd* de Melville? Citeşte-l. Asta-i toată povestea. Stilwell este simbolul tuturor frustrărilor de care suferă comandantul, al tuturor lucrurilor pe care el ar dori să le distrugă pentru că nu le poate avea, ca un copil care vrea să spargă jucăriile altui copil. Comandantul suferă de un infantilism acut. Las deoparte un element posibil, pe care de asemeni îl consider important, poate chiar hotărâtor... cel sexual...

Maryk făcu o strâmbătură de dezgust.

— ... ştiu că din acest punct începem să ne bălăcim în noroi. Dar dorinţa înăbuşită se poate transforma în ură, pentru că toate manifestările bolnăvicioase ale comandantului se pot încadra într-o formă tipică, după teoria invertirii sexuale inconştiente, violent înăbuşite, care se potriveşte perfect cu...

— Bine, Tom. Te-am ascultat destul. Mulţumesc.

Secundul se ridică şi se sui în cuşetă. Se aşeză pe margine, legănându-şi picioarele groase şi goale.

— Acum, vrei într-adevăr să ştii de ce este pornit comandantul împotriva lui Stilwell?

— Desigur, spuse Keefer. Fără îndoială că ai o explicaţie mult mai profundă, iar eu...

— Nu cunosc nicio teorie. Nu citesc decât comicsuri, şi în şcoală am fost printre cei din coadă. Dar cunosc un fapt sau două pe care tu nu le cunoşti. Comandantul nu-l poate suferi pe Stilwell pentru că îl consideră vinovat de cele petrecute când ne-am tăiat parâma de remorcare. El crede că Stilwell într-adins nu l-a avertizat, ca să-l bage în încurcătură.

Keefer tresări surprins.

— De unde ştii? Noi nu ştim nici măcar dacă îşi dă seama că ne-am tăiat singuri parâma de remorcam...

— Îşi dă seama. La San Francisco mi-a spus exact ce ţi-am spus eu acum.

— Ei, fir-ar să fie!

— Şi comandantul crede că tot buclucul lui cu Comandamentul Pacificului şi tot ce se întâmplă cu ofiţerii şi echipajul de pe „Caine” se trag de la acest incident. El ştie cine l-a adus în situaţia asta. Nu-l subevalua pe comandant, Tom…

Romancierul clătină din cap mirat.

— Ştii, e prima oară când mi se oferă prilejul să arunc o privire în ascunzişul acestei minţi stranii. Închipuieşte-ţi, să-l învinovăţească pe Stilwell! Când el…

— Ei, acum ce mai spui Tom, de toate teoriile dumitale? Frustrare, Billy Buck, infantilism, invertire şi toate cele…?

Keefer zâmbi stânjenit.

— Crezi că m-ai înfundat? Nu de tot. Ce mi-ai spus nu este decât un simptom superficial al diagnosticului meu…

— Bine, Tom. Ce zici? Mergi mâine dimineaţă cu mine la medicul militar de pe „Pluto”, şi să-i spui ce crezi despre comandant?

Keefer făcu o pauză lungă înainte de a răspunde.

— Eu nu. Du-te dumneata. E de căderea dumitale nu a mea.

— Eu nu ştiu să-i explic toate chestiile astea psihologice. Asta-i de competenţa dumitale.

— Ai auzit vreodată de ceea ce se numeşte conspiraţie în scop de subminare a autorităţii?

— Dar dacă este nebun…

— N-am spus niciodată că-i nebun. Am spus că este pe muchie. Genul ăsta de boală este aproape imposibil de diagnosticat. Îndată ce-i acuzi, dau înapoi şi-şi impun cele mai normale şi mai convingătoare manifestări din câte ai văzut vreodată. Sunt iscusiţi ca nişte acrobaţi în a nu trece de linia care deosebeşte un degenerat de un alienat mintal. Pe Queeg ar fi preferabil să-l examineze o clinică civilă din ţară. Aici riscăm să ne înfundăm.

— În regulă, Tom.

Ofiţerul-secund sări din cuşetă şi se postă în faţa romancierului, privindu-l în ochi.

— Te-am chemat să lămurim cazul definitiv sau să ne potolim. Nu vrei să-l lămurim. Atunci *să taci* şi să nu mai vorbeşti de comandant că e nebun. Înseamnă să umbli cu lampă de benzină într-o magazie de pulbere. Înţelegi? Jur pe Hristos că voi raporta comandantului orice afirmaţii vei mai face în acest sens. Asupra acestui punct nu mai există între noi prietenie. Ţi-o spun verde dinainte.

Keefer îl ascultă grav şi reţinut; dar în ochi se putea observa o mică nuanţă de ironie. Zise calm:

— Am înţeles, Steve.

Trase perdeaua şi ieşi. Maryk se sui în cuşetă. Se sprijini într-un cot şi trase de sub pernă un volum legat în roşu, cu titlu scris în negru şi auriu – „Tulburări mintale”. Pe fiecare pagină era amprenta albastră a unei ştampile ovale, *Proprietatea medicului militar de pe U.S.S. Pluto.* Deschise cartea într-un loc marcat cu un băţ de chibrit uzat.

Jurnalul secret al lui Maryk

Puţin timp după ce nava părăsi Funafuti într-un convoi spre Noumea, ofiţerii observară că Steve Maryk începu să scrie noaptea târziu. Deşi trăgea perdeaua cabinei, totuşi când legănatul navei o dădea într-o parte, putea fi văzut la lumina lămpii de masă, aplecat deasupra unui bloc de hârtie galbenă şi muşcând încruntat capătul unui stilou. Când intra cineva, întorcea repede blocul cu faţa în jos.

În viaţa lipsită de evenimente a ofiţerilor de pe „Caine” această neînsemnată noutate stârni interes şi dădu prilej de discuţii. Maryk fu în scurt timp acuzat că scrie un roman, dar el negă zâmbind şi roşind. Nu spuse însă ce anume scrie şi doar mormăi:

— E o lucrare pe care trebuie s-o fac.

Afirmaţia lui fu bineînţeles primită cu neîncredere şi ironii. Într-o seară, la cină, Willie şi Keefer începură să facă supoziţii asupra titlului probabil şi a acţiunii romanului lui Maryk. În cele din urmă Keefer îl intitulă „Nimic nou pe frontul lui Pată-galbenă” şi începu să improvizeze titluri caraghioase de capitole, personaje şi conflicte de comedie bufă, în care eroii principali erau comandantul, fata cu negi din Noua Zeelandă şi Maryk. Ceilalţi ofiţeri prinseră ideea şi începură să facă tot felul de sugestii obscene. Atmosfera din careu degeneră în veselie isterică. Până la urmă Queeg telefona întrebând pe un ton arţăgos care era cauza ţipetelor de veselie din careu şi glumele luară sfârşit. Dar luni de zile conversaţia din timpul mesei fu când şi când animată cu noi improvizaţii pe tema romanului. Glumele continuară datorită faptului că Maryk nu încetă să scrie şi să-şi ţină ascunsă taina.

În realitate, începuse să scrie un caiet de însemnări despre excentricităţile şi tiraniile lui Queeg, intitulat „Jurnal medical despre locotenent-comandorul Queeg”. Îl ţinea închis în seiful mesei lui de lucru. Deoarece comandantul cunoştea cifrul broaştei, Maryk o demontă într-o noapte târziu şi modifică aranjamentul discului de deschidere. Apoi îi încredinţa lui Willie Keith un plic sigilat în care se afla noul cifru, cu indicaţia de a nu-l deschide decât în caz de moarte sau de dispariţie a lui.

În cursul lunilor care urmară, jurnalul luă proporţiile unui caiet voluminos de însemnări. După trimiterea la Funafuti, „Caine” căzu în ghiarele comandamentului flotei a şaptea din Pacificul de sud-vest şi primi plicticoasa şi sâcâitoarea misiune de a escorta nave. Aceste învechite distrugătoare-dragoare nu erau ataşate permanent pe lângă niciun comandament şi de aceea, erau considerate nişte bastarzi ai mărilor, expuşi să devină şerbii temporari ai oricărui potentat din marină pe domeniul căruia navigau. Se întâmplă ca în acea perioadă comandantul flotei a şaptea să aibă nevoie de escorte pentru peregrinările forţelor lui amfibii în pustiul albastru şi ploios al Pacificului de sud. Când convoiul ajunse de la Funafuti la Noumea, „Caine” fu detaşat şi trimis la Guadalcanal cu un grup de LCI, nişte stârpituri de nave care se târau cu şapte noduri. După ce se legănă în ancoră o săptămână la Guadalcanal, fu iarăşi trimis la Noumea, de acolo spre vest în Noua Guinee şi înapoi la Noumea, apoi iarăşi la Guadalcanal şi înapoi la Noumea, spre răsărit la Funafuti pentru o scurtă revedere a iubitului „Pluto”, din nou spre apus la Guadalcanal, şi iarăşi spre sud la Noumea.

Zilele deveneau săptămâni, şi săptămânile luni. Timpul părea că sta pe loc. Viaţa se reducea la o succesiune de carturi şi operaţii formale, un fel de vis febril cu soare arzător, stele scânteietoare, apă albastră strălucitoare, nopţi înăbuşitoare, zile înăbuşitoare, rafale de ploaie; notări

în jurnal; prezentări de rapoarte lunare şi verificări de conturi lunare, care se repetau aşa de des încât lunile păreau că trec la fel de repede ca zilele iar zilele: ca lunile şi timpul se scurgea contopit şi inform ca batoanele de ciocolată de la cantină şi untul din untiere.

În cursul acestei captivităţi Queeg deveni tot mai irascibil, mai retras şi mai ciudat. De câte ori ieşea din cabină avea câte o mică izbucnire violentă, pe care Maryk o trecea în jurnalul său. Băga marinari la carceră, consemna ofiţeri în cabină; interzicea consumul de apă, interzicea cafeaua; şi când operatorul cinematografic uită o dată să-l înştiinţeze că începe proiecţia filmului, interzise cinematograful pe şase luni pentru întregul echipaj. Cerea la nesfârşit rapoarte scrise şi anchete. O dată îi ţinu pe toţi ofiţerii adunaţi, patruzeci şi opt de ore, ca să afle care cambuzier stricase un aparat de cafea (n-au putut afla niciodată şi atunci anunţă tăierea a douăzeci de puncte din punctajul de calificare al tuturor), îşi luă obiceiul de a convoca pe ofiţeri în conferinţe la miezul nopţii. Permanentizarea ostilităţii dintre el şi ofiţeri, declarată şi inaugurată cu ocazia cuvântării ţinute după judecarea lui Stilwell, ajunse să fie considerată de ofiţeri un mod normal de viaţă. Dormeau în medie patru sau cinci ore pe noapte, şi acelea întrerupte. O ceaţă groasă de oboseală se aşternuse peste minţile lor. Cu fiecare săptămână ce trecea erau. Mai nervoşi, mai irascibili şi tot mai speriaţi şi scârbit de veşnicul bâzâit al telefonului din careu, urmat de comunicarea: „Comandantul doreşte să veniţi în cabina lui”. Şi de fiecare dată Maryk nu uita să adauge câte ceva în jurnalul lui secret.

La începutul lui iunie scăpară de monotonia delirantă din serviciul flotei a şaptea. La bord sosi ordinul operativ de debarcare în Saipan şi „Caine” primi misiunea de a face parte din unităţile de protecţie ale principalului grup de nave care transportau forţele de atac. Când bătrâna navă

porni singură cu viteză maximă pe ape periculoase, ca să se întâlnească cu unităţile de atac de la Eniwetok, pe ofiţeri şi pe marinari îi cuprinse o sinceră bucurie. Intre riscul canonadei şi prelungirea plictiselii de până atunci, probabil că ar fi votat pentru canonadă într-o proporţie de douăzeci la unu. Preferau să fie împuşcaţi decât să mai mucezească.

În prima zi a debarcării, Maryk făcu una din cele mai scurte însemnări din jurnalul lui medical: un incident în care era implicat Willie Keith.

Cu o oră înainte de zorii zilei de debarcare, când noaptea începea să bată în albastru şi Saipanul se arăta la orizont ca o cocoaşă neagră, Willie constată cu surprindere că era foarte înspăimântat. El, care în prima luptă se arătase atât de calm şi brav, se simţea acum ruşinat că în apropierea celei de a doua încercări era înfricoşat. Ignoranţa în ale războiului trecuse. Flăcările, zgomotul, distrugerile şi trupurile prăbuşite de la Kwajalein îi pătrunseseră în oase şi în viscere, chiar dacă în acele zile fredonase un şlagăr vesel.

Dar când soarele răsări, frumuseţea încântătoare a Saipanului îl făcu să-şi uite o clipă frica. Cu terasele şi grădinile lui, Saipanul părea un peisaj de pe paravanele şi vasele japoneze emailate; din pustiul cenuşiu al oceanului se înălţa o insulă mare, cu relief muntos ondulat, acoperit cu culturi verzi presărate cu case de ţară. Dinspre insulă sufla o adiere cu mireasmă de flori. Când se uită spre teuga murdară, unde echipajul de la tunul numărul unu stătea cu ochii aţintiţi spre coastă, ca o falangă în uniforme albastre jerpelite, veste de salvare şi căşti, Willie simţi o uşoară străfulgerare de simpatie pentru japonezi. Îşi dădu seama ce însemna să fii mărunt, cu pielea galbenă, credincios unui împărat dintr-o carte cu poze pentru copii şi să înfrunţi asaltul unor hoarde de oameni albi înalţi care se năpusteau din toate părţile în maşini pustiitoare. Deşi

bombardamentul de pe mare şi din aer însufleţise frumuseţea bucolică a insulei cu pete de flăcări şi ciuperci de praf şi fum, verdeaţa nu dispăruse complet ca pe insula Kwajalein, Şirurile ambarcaţiilor de atac păreau mai degrabă că şerpuiesc spre un parc de recreaţie şi nu spre o fortăreaţă ucigătoare.

Îndată ce debarcarea începu, „Caine” fu trimis într-un sector de patrulare antisubmarină, iar aici navigă continuu în opturi lungi de mai multe mii de iarzi. O dată ca el, alte douăsprezece nave se deplasau cu zece noduri înainte şi înapoi, desfăşurate în evantai, ca o perdea de protecţie a navelor de transport ancorate în apropierea coastei. Părea să fie un loc sigur şi starea de spirit a lui Willie se amelioră pe măsură ce orele treceau. Moralul i se ridică mai ales când observă că într-adevăr Queeg se grăbea să treacă de pe o parte pe alta a punţii de comandă, ca să rămână ferit dinspre coastă. De data aceasta nu mai exista nicio îndoială, deoarece nava îşi schimba drumul la fiecare câteva minute; iar Queeg, cu o precizie de ceasornic, de câte ori nava prezenta alt bord spre Saipan, trecea cu paşi mari pe aripa dinspre mare. Acest fapt îi oferi lui Willie prilejul, demult dorit, de a-şi manifesta dispreţul faţă de comandant, făcând exact invers. Simţi că marinarii observaseră comportarea lui Queeg; mulţi zâmbeau şi şopteau pe ascuns. Willie trecea în mod ostentativ pe partea opusă, la fiecare întoarcere a navei. Queeg părea că nu-l observă.

Situaţia era aşa de liniştită în sectorul de patrulare, încât la ora prânzului comandantul acordă repaus echipajului de la posturile de luptă şi coborî în cabina lui. Willie fu schimbat din cart. Era extenuat de oboseală; nu mai dormise de treizeci de ore. Totuşi, din cauza ordinului dat de comandant privitor la interzicerea somnului în timpul zilei, era prea riscant să se retragă în cuşetă. Ştia că Queeg doarme adânc în cabina lui; în fiecare clipă exista însă

riscul ca vreo nevoie naturală să-l aducă în careu. Willie se duse pe puntea de artilerie, se cuibări pe podeaua fierbinte de fier şi dormi acolo patru ore ca o pisică, sub soarele arzător. Se întoarse în comandă foarte odihnit, ca să intre în cartul de după-amiază.

La scurt timp după ce Keefer îi predă binoclul, un avion veni în zbor peste dealurile insulei, îndreptându-se spre „Caine”. Deodată explodă într-o rozetă de flăcări şi se prăbuşi în apă cu o jerbă imensă, la jumătatea distantei dintre dragor şi o altă navă de patrulare, distrugătorul modern „Stanfield”. Willie telefonă comandantului.

— Buun. Îndreaptă-te într-acolo cu douăzeci de noduri, fu răspunsul somnoros.

Când „Caine” şi „Stanfield” se apropiaseră la o mie de iarzi unul de altul venind spre Locul unde avionul se prăbuşise, sosi căscând şi Queeg, în şort kaki şi papuci. Pe apă nu mai era nici a rămăşiţă a avionului; doar o pojghiţă de gazolină de culorile curcubeului.

— Adio, avionule, zise Queeg.

— S-a dus la fund că o piatră, murmură Willie.

Aruncă o privire spre micul comandant pântecos şi simţi o tresărire de ruşine. Ce dracu’, nu mai avea simţul proporţiilor, pentru ca un monstru de Operetă de felul lui Queeg să-l poată plictisi şi indispune aşa de profund? Cu o clipă înainte în faţa lor murise un om. Bâzâitul TBS-urilor vorbea de alte mii care mureau pe ţărm. Pe „Caine” nu văzuse încă sânge, afară doar din cauza mânuirii neatente a sculelor.

„Sunt în pericol să devin până la urmă un smiorcăit care se înduioşează din nimica toată, pleava vieţii militare…”, se gândea Willie.

Deodată, în ambele borduri ale navei „Stanfield” se înălţară turnuri de apă. O fracţiune de secundă Willie nu ştiu ce să creadă şi se gândi că ar putea, fi o iluzie optică a climatului tropical. Apoi din gâtlej îi izbucniră cuvintele:

— Domnule comandant! „Stanfield” este încadrat de salve!

Queeg se uită şi, văzând că jerbele de apă se potoliseră, strigă spre timonerie:

— Amândouă maşinile pe drum înainte! Cârma banda dreapta!

— *Acolo*, domnule comandant.

Willie arătă cu degetul spre o fulgerare portocalie, urmată de o rafală de fum negria, pe vârful unei stânci dinspre nord.

— Acolo e bateria, domnule comandant!

Willie ieşi pe aripa punţii şi strigă spre puntea de artilerie:

— Alo! Artileria!

Jorgensen îşi scoase capul peste parapet:

— Da, domnule locotenent?

— Bateria de coastă, relevment prova 045, distanţă 4000, vârful stâncii! Acolo, vezi fulgerarea aia? Îndreaptă spre ea tunurile principale!

— Am înţeles, domnule locotenent… Atenţiune toate tunurile, baterie de coastă, 045, înălţător 10, distanţă 4000!

„Stanfield” se răsucea în cerc strâns printr-o ploaie de jerbe de apă şi, chiar în timp ce se întorcea, tunurile lui de o sută douăzeci şi cinci traseră o salvă asurzitoare. Willie văzu cum armamentele de la tunurile de pe „Caine” se repezeau la posturi. Tunurile de şaptezeci şi cinci se rotiră paralele, îndreptându-se cu fiecare secundă tot mai spre pupă pe măsură ce nava se întorcea.

— Cârma zero! Drept aşa! îl auzi pe Queeg spunând.

Dragorul se îndrepta acum într-o direcţie opusă bateriei de coastă, săltând pe apă cu douăzeci de noduri. Willie alergă în comandă.

— Domnule comandant, bateria principală este gata de tragere. Tunurile sunt pe ţintă!

Queeg părea că nu aude. Sta în picioare lângă fereastra

deschisă şi zâmbea sceptic.

— Domnule comandant, cer permisiunea să virez şi să deschid foc asupra bateriei de coastă! Suntem pe ţintă, domnule comandant!

Tunurile de la pupa lui „Stanfield” mai traseră două salve. Queeg nu dădu nicio atenţie. Nici măcar nu întoarse capul sau privirea.

— Domnule comandant, zise desperat Willie, cer permisiunea să deschid foc cu tunul patru! O lovitură clară peste pupă!

Queeg nu spuse nimic. Ofiţerul de cart alergă afară pe punte şi observă cum distrugătorul, care se vedea tot mai mic, mai trase o dată. Un nor des de praf învălui locul de pe stâncă unde fusese bateria. Din norul de praf ieşiră flăcări şi de pe coastă izbucni o nouă salvă. „Stanfield” era iarăşi luat sub foc. Trase repede patru salve. Bateria de coastă nu mai răspunse; aşa părea cel puţin să fie, deoarece nu se mai vedeau jerbe de apă în apropierea navei. „Caine” era acum prea departe pentru ca Willie să fie sigur.

După masa de seară îi povesti în şoaptă lui Maryk cele întâmplate. Ofiţerul-secund mormăi şi nu comentă nimic. Dar noaptea târziu scrise în jurnalul său:

19 iunie. Saipan. N-am văzut personal. Mi s-a raportat de către un ofiţer de punte. Afirmă că nava noastră cerceta, împreună cu un distrugător, locul unde se prăbuşise un avion. Distrugătorul, la 1000 de iarzi în babordul nostru, a fost luat sub foc de o baterie de coastă. Comandantul a schimbat drumul cu 180 de grade şi a părăsit locul fără să tragă un foc, deşi bateria era perfect în sectorul nostru de tragere, iar oamenii erau la tunuri gata să deschidă focul.

Campania din Saipan nu se terminase, când „Caine” se pomeni detaşat de la grupul de atac şi primi ordinul să escorteze un cuirasat avariat la Majuro. Cu aceasta, participarea dragorului la bătălia pentru insulele Mariane se încheia. Scăpă şi bătălia de la Turkey Shoot şi debarcarea

din Guam; în timp ce se petreceau aceste evenimente strălucite, „Caine” îşi reluă misiunea de escortă. De la Majuro însoţi un portavion la Kwajalein, un Kwajalein calm şi îmblânzit, presărat cu bărăci. Pe marginea potecilor de nisip de pe înălţimi începuse să reapară verdeaţă palidă, iar pe plajă şerpuiau neîncetat buldozere şi jeepuri. Willie consideră ciudat faptul că, o dată cu venirea americanilor, încântătoarele insule tropicale de altădată luau aspectul terenurilor virane din Los Angeles.

Bătrânul dragor escortă mai departe portavionul până la Eniwetok, de unde fu trimis înapoi la Kwajalein cu nişte LST-uri şi apoi iarăşi la Eniwetok cu un tanc petrolier. Erau acum în august, şi „Caine” continua să navigheze printre atolurile din Pacificul Central, obligat iarăşi să facă navete plicticoase, de astă dată prins în ghearele flotei a cincea.

Viaţa de pe navă continua să fie statică şi enervant de plicticoasă. Un timp nu se produse niciun incident important, iar însemnările din jurnalul lui Maryk se împuţinară. Nu mai era nimic necunoscut. Toate particularităţile personale ale fiecăruia fuseseră explorate şi chiar Queeg părea că îşi consumase surprizele. Ceea ce se petrecea azi se întâmplase şi ieri, iar mâine urma să se petreacă la fel: căldură, zigzaguri, mici izbucniri nervoase, forme scriptice, carturi, defecţiuni mecanice şi permanentele ciondăneli arţăgoase ale comandantului.

Pentru Willie, atmosfera din această perioadă nenorocită semăna cu partitura operetei *Oklahoma!* Jorgensen găsise albumul de discuri la Majuro. O punea zi şi noapte în careul ofiţerilor; şi când nu o punea el, o împrumuta băieţilor din staţia de radio care o transmiteau prin difuzoare. Willie nu va mai putea în tot restul vieţii să audă:

„*Prea multă lume crede*
Că m-ai fermecat...”

Fără să fie copleşit de o senzaţie de căldură şi plictiseală şi de o surescitare nervoasă extremă.

Willie mai avea de dus în spate şi altă povară. Cândva favoritul comandantului, devenise dintr-o dată ţapul ispăşitor al careului. După toate aparenţele, schimbarea se produsese imediat după episodul „Stanfield”. Până atunci Keefer fusese ţinta principală a lui Queeg; dar după aceea toţi observară o schimbare vizibilă a ţintei spre locotenentul Keith. Într-o seară, romancierul îi înmână ceremonios lui Willie un cap mare de ţap, din carton, tăiat dintr-o reclamă de bere. Transferul acestui simbol al ţapului ispăşitor fu însoţit cu hohote de râs, la care fără să vrea se alătură şi Willie. Chemările *„domnul locotenent Keith la raport în cabina comandantului”,* transmise prin difuzoare, răsunau de două ori pe zi şi rar se întâmpla ca Willie să se întindă să doarmă câteva ore între carturi fără să fie trezit cu scuturături de câte un cambuzier, care-i spunea „Domn’ con’dant vă pofteşte la el, dom’le locotenent.”

Nemulţumirile lui Queeg din cursul acestor întrevederi aveau ca obiect încetineala descifrărilor, expedierea corespondenţei, corectarea publicaţiilor oficiale, un miros de cafea venit din staţia de radio sau o eroare a maestrului-timonier în transcrierea unui mesaj – nu interesa ce anume. Willie începu să nutrească faţă de Queeg o ură surdă, profundă. Nu avea nimic asemănător cu ciuda copilărească pe care o simţise pentru comandantul De Vriess. Era o ură de felul aceleia nutrite de un soţ faţă de o soţie nebună; o ură matură, substanţială, provocată de legătura indestructibilă cu o persoană respingătoare, nu ca o justificare faţă de sine, ci pentru slaba licărire de satisfacţie ce o răspândea în nesfârşita beznă.

În ciuda acestei uri, Willie îşi îndeplinea îndatoririle de serviciu cu o rară conştiinciozitate şi exactitate. Îşi făcea o plăcere din a contracara pe comandant, anticipându-i motivele de nemulţumire şi închizându-i în acest fel gura.

Justificările lui sufereau totuşi de o lacună permanentă: Ducely. Ori de câte ori comandantul, bombănind ostil cu un aer triumfător, îl punea în faţa unei greşeli sau omisiuni a serviciului său, Willie constata aproape întotdeauna că ea se datora ajutorului său. Willie încercase totul ca să-l îndrepte: furia, dispreţul, invectiva, rugămintea şi chiar o întrevedere dură în prezenţa lui Maryk. La început Ducely se roşise ca un copil şi făgăduise să se îndrepte. Dar continua să fie la fel de leneş şi neglijent ca înainte. Până la urmă se mărgini să spună pe ton nervos că nu e bun de nimic, că ştie asta, că niciodată nu va fi bun de ceva şi că lui Willie nu-i rămânea altceva de făcut decât să ceară lui Queeg trimiterea lui la curtea marţială sau scoaterea din marină. Willie îşi făcu o mândrie din a nu-şi învinui niciodată ajutorul în faţa comandantului, fie direct, fie insinuând. Simţi o satisfacţie perversă când află că Ducely primise o caracterizare excelentă.

Încet, încet, august trecu şi septembrie îl prinse pe „Caine” în drum de la Kwajalein la Eniwetok, însoţit de zece târâtoare verzi LCI.

În primele două săptămâni ale lunii septembrie ofiţerii fură cuprinşi de un neastâmpăr crescând în aşteptarea unui eveniment. Se împliniseră douăsprezece luni de când Queeg fusese mutat pe „Caine” şi ştiau că puţini comandanţi rămăseseră în post mai mult de un an. În aşteptarea mult doritei radiograme a Biroului personalului, Willie îşi luase obiceiul să se ducă la staţia de radio şi să-şi arunce ochii peste Foxskeduri pe măsură ce ieşeau din maşinile de scris ale radiofoniştilor. Queeg însuşi manifesta aceeaşi încordată nerăbdare. Willie îl găsi de mai multe ori în staţia de radio, aruncându-şi privirea prin skeduri.

Se spune că oală păzită nu dă în clocot. Tot aşa nici Foxskedul vegheat nu aducea ordinul de mutare al comandantului. Starea de veghe nu făcu decât să extindă încordarea nervoasă de pe navă, trecând de la ofiţeri la

marinari. Excentricităţile, aceste ciuperci ale izolării şi plictiselii, începură să înflorească repede pe „Caine”. Marinarii lăsau să le crească bărbi de forme ciudate şi-şi tundeau părul în formă de inimi, cruci sau stele. Paynter prinse pe plaja de la Kwajalein un crab de mărimea unei coţofene, cu nişte uriaşe picioare multicolore. Îl aduse la bord şi-l ţinu în cabina lui, plimbându-l pe teugă în fiecare seară de capătul unei sfori, ca pe un câine. Oribila creatură fusese botezată Heifetz. Intre Paynter şi Keefer izbucni o ceartă violentă când crabul scăpă din sfoară, intră în cabina romancierului în timp ce acesta sta la masa de lucru scriind, şi-l ciupi cu ghiarele de un deget de la picior. Keefer apăru ţipând în careu. Încercă să-l omoare cu cuţitul de bucătărie al navei, dar Paynter se repezi între crab şi Keefer, care era gol puşcă şi înnebunit de furie. De atunci cei doi ofiţeri nu-şi mai vorbeau.

Şi aspirantul Ducely începu să se manifeste ciudat, îndrăgostindu-se la nebunie de o reclamă ilustrată de corsete din ziarul „New Yorker”. După aprecierea lui Willie, anonima fecioară din reclamă era la fel ca o mie de alte modele care prezentau lenjerie în revistele-magazin: sprâncene arcuite, ochi mari, obraji supţi, gură ţuguiată, siluetă seducătoare şi o privire dispreţuitoare şi revoltată, ca şi cum cineva tocmai îi oferise să ţină în mână o meduză. Dar Ducely se jura că-i femeia pe care o căutase toată viaţa. Scrise revistei-magazin şi firmei de lenjerie, cerându-le să-i comunice numele şi adresa fetei; de asemeni, prietenilor din trei agenţii de publicitate din New York, rugându-i să-i afle urma. Dacă la început şansele de a o găsi fuseseră cam de douăzeci şi cinci la sută, acum scăzuseră la zero. Şi Ducely tânjea în cuşeta lui, oftând zi şi noapte cu gândul la reclama de corsete.

Willie luă act cu nelinişte de aceste ciudăţenii. Îi aduceau aminte de întâmplări din romanele cu oameni aflaţi în lungi călătorii pe mare şi nu-i era de loc plăcut să constate că

printre tovarăşii lui de navă începeau să apară simptomele clasice. Dar peste puţin timp, începu şi el să se manifeste ciudat. Într-o zi, pe când era de cart la puntea de comandă şi bea cafea, îi veni ideea că ar fi ceva foarte elegant să aibă o ceaşcă de cafea cu monograma lui. Ideea în sine nu era ciudată, dar reacţia lui – da. În câteva minute ajunse să i se pară că o ceaşcă de cafea cu monogramă ar fi cel mai minunat obiect ce şi-ar putea dori să posede pe pământ. Cu gândul la ceaşcă nu putea fi atent la cart. O vedea plutind în aer dinaintea ochilor. Când se schimbă din cart, se repezi la cabina instalatorului, împrumută o pilă mică şi pierdu mai multe ore ca să graveze cu o precizie şi o fineţe de bijutier iniţialele WK pe o ceaşcă de faianţă, uitând de ora mesei şi că se făcuse noapte. Umplu bine literele gravate cu vopsea albastră şi puse cu multă grijă ceaşca în sertarul mesei de lucru ca să se zvânte, acoperind-o cu ciorapi şi rufe. La patru dimineaţa, când se trezi din somn ca să intre în cart, primul lui gând fu la ceaşcă. O scoase din sertar, se aşeză pe scaun şi o privi fericit, de parcă ar fi avut în faţă o scrisoare de dragoste. Din această cauză intră în cart cu o întârziere de zece minute, ceea ce îi atrase o bombăneală din partea lui Keefer care era obosit. În după-amiaza următoare veni cu ceaşca pe puntea de comandă şi i-o dădu cu un aer indiferent maestrului-timonier Urban ca să i-o umple cu cafea. Privirile invidioase şi admirative ale marinarilor îi făcură o deosebită plăcere.

În dimineaţa următoare, ducându-se iarăşi pe punte cu minunata lui ceaşcă, Willie turbă de ciudă văzând că Urban bea cafea dintr-o ceaşcă gravată exact ca a lui cu monograma LU. Consideră faptul drept o insultă personală. În curând observă o adevărată erupţie de ceşti cu monograme, de la un cap la altul al navei. Şeful de echipaj-secund, Winston, aduse o ceaşcă cu insignă gravată în vechi caractere englezeşti, fine, cu înfloriturі heraldice. În comparaţie cu ceaşca acestuia şi cu o duzină de ceşti ale

altor marinari, monograma lui Willie părea ceva executat la grădiniţa de copii. În noaptea aceea îşi azvârli mânios ceaşca în mare.

În această lungă perioadă de coşmar, Willie petrecu sute, poate mii de ore visând cu ochii deschişi la May Wynn, privind îndelung fotografiile ei sau citindu-i şi recitindu-i scrisorile. Ea era singura legătură cu viaţa de altădată. Existenţa lui ca civil îi părea acum o iluzie parfumată, fascinantă, ca un film de la Hollywood despre înalta societate. Realitatea era ruliul dragorului, marea, uniforma kaki jerpelită, binoclul şi buzzerul comandantului. Îi scrise fetei scrisori înflăcărate; cu foarte mare greutate îi făcu chiar unele aluzii la căsătorie. Le expedie cu un sentiment de stânjeneală şi vinovăţie, deoarece pe măsură ce timpul trecea, îşi dădea tot mai mult seama că nu se va căsători cu May. Dacă vreodată s-ar întoarce viu, dorea să trăiască în linişte şi lux şi nu într-o căsnicie zbuciumată şi nepotrivită pentru el, cu o cântăreaţă oarecare. Aşa îi spunea raţiunea, dar raţiunea avea prea puţin de-a face cu orele de visuri romantice cu care se droga ca să-şi alunge plictiseala şi să-şi înăbuşe chinul provocat de sâcâielile lui Queeg. Îşi dădea seama că scrisorile lui erau ciudat de evazive şi contradictorii; totuşi, aşa cum erau, le expedie. În schimb, în rarele ocazii când nava întâlnea un oficiu poştal naval, primea de la May teancuri de scrisori pline de afecţiune şi fericire, care imediat îl îmbărbătau şi-i pricinuiau frământări. May i se abandona complet, ocolind totuşi să pomenească ceva despre subiectul căsătoriei. În cursul acestor ciudate relaţii de dragoste pe hârtie, Willie constată că devenea din ce în ce mai legat de May şi, în acelaşi timp, tot mai conştient că era nedrept cu ea. Dar lumea viselor era un calmant prea preţios ca să fie împrăştiată; aşa că nu încetă să-i trimită scrisori înflăcărate, dar vagi.

O decoraţie pentru Roland Keefer

La 1 octombrie bătrânul dragor intra, tot sub comanda comandantului Queeg, în atolul Ulithi – un atol ca oricare altul, format dintr-un inel neregulat de insule, recife şi apă verde, la jumătatea drumului dintre Guam şi insulele Palaus, de curând capturate; în timp ce comandantul manevra prova navei spre centrul danei de acostare, Willie care căsca pe aripa din tribord a punţii de comandă simţi că cineva îl bate pe umăr. Se întoarse. Keefer îi arătă cu mâna la dreapta şi-i spuse:

— Dragă Willie, uită-te colo şi spune-mi dacă nu-i o halucinaţie.

La o mie de iarzi era ancorat un LST, vopsit cu un camuflaj tropical cafeniu şi verde. De rampa de la provă erau legate trei nave-ţintă de câte şaizeci de tone. Willie îi răspunse trist:

— O, Doamne, nu!

— Ce vezi? zise Keefer.

— Ţinte. Sigur, *d-aia* am fost trimişi în gaura asta.

Radiograma prin care „Caine” primise ordin să plece singur cu maximum de viteză de la Eniwetok la Ulithi fusese obiect de ample presupuneri în careul ofiţerilor.

— Mă duc jos şi mă înjunghii, zise romancierul.

Obositul şi bătrânul „Caine” începu iarăşi să remorcheze ţinte pentru exerciţii de artilerie, în largul mării din apropierea atolului Ulithi. Zi de zi, zorii găseau nava ieşind din canal cu o ţintă, şi de obicei nu arunca iarăşi ancora înainte ca peste atol să se lase amurgul purpuriu. Efectul acestei situaţii asupra comandantului era vizibil. În primele două zile de remorcat ţinte, fu mai irascibil şi mai certăreţ

ca niciodată. Cabina timonei răsuna de ţipetele şi înjurăturile lui. După aceea căzu într-o stare de prostraţie. Lăsă complet conducerea navei pe seama lui Maryk, chiar şi dimineaţa la ridicarea ancorei şi seara la intrarea în canal. Uneori, când era ceaţă sau ploaie, venea pe puntea de comandă şi lua conducerea. Altminteri, sta zi şi noapte în cuşeta lui, citind sau distrându-se cu jocul de răbdare traforat, ori privind fix într-un punct.

Personal locotenenţilor Keefer şi Keith. Salutări dragorilor de mine. Nu vreţi să veniţi la mine în noaptea asta? Sunt de serviciu. Roland.

Pe când se întorcea către apusul soarelui la Ulithi, „Caine” primi acest mesaj optic de pe un portavion dintr-un grup de portavioane care sosiseră în cursul zilei şi acum erau ancorate unul lângă altul, la capătul de nord al bazinului de ancorare, ca o masă de forme lunguieţe, negre pe fondul de cer roşu. Willie, care era pe comandă, trimise pe şeful de echipaj-secund să-l cheme pe Keefer, şi acesta sosi pe comandă în momentul când „Caine” îşi arunca ancora.

— Ce face clovnul ăsta norocos pe „Montauk”? zise Keefer privind prin binoclu spre portavioane. Ultima oară când am auzit de el era pe „Belleau Wood”.

— Când a fost asta?

— Nu ştiu… acum cinci, şase luni. Nu scrie niciodată.

— Văd că se mută de pe un portavion pe altul.

Pe faţa lui Keefer se aşternu un zâmbet de necaz. Adierea serii îi răscolea părul negru, lung şi lins.

— Îmi vine aproape să cred că Biroul personal mă tratează sistematic şi voit jignitor. Am prezentat cam şaptesprezece cereri de mutare pe un portavion… Ei, crezi că am putea risca să-i dăm un răspuns fără să-l mai deranjăm pe Queeg? Fireşte, răspunsul nu poate fi decât negativ, nu te mai deranja să mi-l spui. Cred că trebuie totuşi să fac o vizită monstrului în peşteră. Doamne, a

trecut un an de când l-am văzut ultima oară pe Rollo la Pearl.

— Aşa-i. Aveam impresia că a trecut mai mult.

— Te cred. Croaziera asta cu Queeg pare să dureze cât o epocă întreagă. Să sperăm că nu este într-o dispoziţie sângeroasă.

Queeg sta întins în cuşetă şi căsca uitându-se într-o revistă veche, mototolită.

— Stai să vedem, Tom, îi răspunse el. Mi se pare că la 1 octombrie trebuia să-mi prezinţi un inventar al publicaţiilor înregistrate. Mi l-ai dat?

— Nu, domnule comandant. Cum prea bine ştiţi, am fost în fiecare zi în larg şi…

— Noaptea n-am fost în larg. Cred totuşi că în ultimul timp ai scris câte ceva pentru romanul dumitale. Te-am văzut aproape în fiecare noapte scriind…

— Vă promit să fac inventarul în noaptea asta, când mă întorc, chiar dacă ar fii să stau toată noaptea…

Comandantul scutură din cap.

— Eu am metodele mele, Tom, care sunt rezultatul unui afurisit de mare număr de observaţii asupra firii omeneşti. În afară de astă, sunt un tip slab, oricât de curios ţi s-ar părea, şi dacă fac o excepţie, încep să fac altele şi atunci întregul meu sistem sare în aer şi orice ai putea crede despre felul cum conduc eu nava asta, până acum cel puţin a fost condusă corect şi n-am făcut încă nicio greşeală. Aşa că regret, şi să ştii că n-am nimic personal împotriva dumitale, dar nu te pot învoi până ce nu-mi predai inventarul.

În noaptea aceea Keefer şi Willie întocmiră inventarul, în acompaniamentul câtorva înjurături pitoreşti ale ofiţerului cu artileria. Un an de zile îl rosese faptul că Queeg nu-i îngăduia să se descarce de custodia publicaţiilor secrete. Queeg îl obligase la Pearl Harbour să le ia înapoi de la Willie, spunându-i că va fi numai pentru o săptămână,

două, până ce Willie îşi va însuşi cunoştinţele din manual; dar după aceea comandantul amânase lună de lună transferul custodiei.

— Până la urmă am încetat să-l mai conving pe criminalul ăsta nebun să-mi dea drumul din leasă, zise Keefer bombănind în timp ce scotea braţe întregi de registre din seif, deoarece mi-am dat seama că nu va renunţa niciodată la voluptatea acelor întrevederi revoltătoare, ori de câte ori eram nevoit să-l rog ceva. M-ar ţine ofiţer cu publicaţiile pe „Caine” chiar dacă aş ajunge amiral, şi el ar fi un amiral cu o treaptă mai sus ca mine. Individul ăsta este un psihopat clasic. Un examen medical oficial ar depăşi toate studiile asupra nu ştiu câtor nebuni celebri.

Continuă aşa mai multe ore. Willie aruncă în treacăt câteva cuvinte de compătimire, ca să ascundă că într-o oarecare măsură faptul în sine îl amuza grozav.

A doua zi de dimineaţă Keefer se duse cu inventarul în cabina comandantului şi i-l predă zâmbind ruşinat.

— Vă cer permisiunea, domnule comandant, să folosesc şalupa pentru vizita pe „Montauk”.

— Se aprobă. Îţi mulţumesc, Tom, zise comandantul răsfoind paginile raportului. Petrecere frumoasă.

— Ar dori să meargă cu mine şi Willie Keith, domnule comandant.

Queeg se încruntă.

— De ce nu-mi cere el învoirea?... În definitiv, sunt fericit să nu-i mai văd mutra nătângă. Mai bine ar descifra câteva din Alpac-urile şi Alcom-urile cu care este în întârziere.

Când Keefer ieşi pe puntea prova, Willie îl aştepta; dar cu toate că era îmbrăcat cu uniformă kaki nouă şi ghete lustruite, arăta abătut.

— Tom, portavioanele pleacă...

— O, Doamne, nu...

— Două dintre ele se află deja în canal. Lanţul ancorei lui „Montauk” e la verticală şi se mişcă.

— Hai să ne uităm.

Romancierul se urcă repede pe scara de pe puntea de comandă. Se opri lângă parapet privind mânios spre nord. Patru portavioane veneau spre „Caine”.

— Poate că se duc la locul de ancorare din sud, zise Willie.

Keefer nu răspunse.

Portavionul din capul formaţiei trecu pe lângă „Caine” la un mai mult de o sută de iarzi, ca un munte plutitor de fier cenuşiu, înălţat mult deasupra capetelor lor. Dragorul se legăna în valurile produse de trecerea portavionului.

— Să ne suim pe puntea de artilerie, zise Keefer.

Deşi era numai ora opt, soarele ardea puternic pe puntea de artilerie neacoperită. Keefer se uită printre gene la portavioane, care acum erau şapte şi se deplasau încet pe apa lucitoare. „Montauk” era al şaselea din linia de şir. La ieşirea din canal portavionul din cap se aplecă greoi la babord şi se îndreptă spre larg.

— Direcţia nu-i spre locul de ancorare din sud, zise necăjit Keefer.

— N-au stat prea mult, zise Willie.

Se simţea obligat să se scuze, ca şi cum dezamăgirea lui Keefer era într-o oarecare măsură din vina lui. Cei doi ofiţeri priviră o clipă tăcuţi imensa procesiune a convoiului.

— Probabil că se îndreaptă spre Filipine, zise Keefer muşcându-şi buza de jos. Prima lovitură. Sau poate se duc să se întâlnească cu navele de transport. Asta-i, Willie. Debarcarea.

— Ei, Tom, mie nu-mi pare rău că stau aici şi remorchez ţinte. Sunt ca Roosevelt. Detest războiul.

Mai trecură încet pe lângă ei alte două portavioane. „Caine” se legăna, smucindu-se în lanţul ancorei.

— Singurul lucru pe care l-am dorit de când a început războiul a fost să fac serviciu pe un portavion, marmură romancierul uitându-se în sus la avioanele înghesuite pe

pupa portavionului „Arnold Bay”.

Alt portavion trecu, şi apoi încă unul.

— Cred că-l văd, zise Willie. Uită-te colo la parapetul de la tunurile binate de patruzeci, de pe puntea hangarului, imediat după nara ancorei din provă. Acolo e Roland. Face semne cu megafonul.

Keefer dădu din cap. Luă un megafon verde de pe cârligul parapetului şi-l flutură deasupra capului. Pe măsură ce „Montauk” se apropia, Willie îl vedea tot mai clar prin binoclu pe Roland Keefer. Fostul său coleg de cameră purta o caschetă purpurie de baseball şi avea acelaşi zâmbet de bună dispoziţie, doar că faţa era mult mai slabă. Acum semăna foarte bine cu fratele lui. Ai fi zis că sus pe cheson era romancierul.

Roland strigă ceva prin megafon, dar cuvintele-i fură acoperite de plescăitul apei dintre cele două nave.

— Repetă, repetă, îi strigă Keefer.

Îşi puse megafonul la ureche. Roland era acum exact în faţă, cam la douăzeci de picioare deasupra lor, uşor de recunoscut şi fără binoclu. Când trecu pe lângă ei strigă iarăşi. Câteva cuvinte ajunseră până la ei:

— … noroc… data viitoare sigur… la revedere, Tom…

Romancierul strigă tare:

— Noroc bun, Roland. Data viitoare să-mi povesteşti tot ce-ai făcut în război.

Îl putură vedea pe Roland râzând şi dând din cap. Într-o clipă era departe de ei. Mai strigară o dată, dar nu se mai putu înţelege nimic, în afară de:

— … frate…

Willie şi Keefer rămaseră privind la punctul roşu ce se mai putea vedea din cascheta de baseball până ce „Montauk” intră în canalul Mugai, mări viteza şi se îndreptă spre larg.

Oamenii din Statele Unite fură informaţi de marea bătălie

din golful Leyte chiar în momentul când avea loc şi aflară mai multe amănunte decât marinarii care luptau acolo; şi, bineînţeles, mult mai multe decât oamenii de pe „Caine”, care şedeau la adăpost în Ulithi. Pe bătrânul dragor aflară despre desfăşurarea bătăliei doar din ştirile care se strecurau încet în textele concise ale radiogramelor cifrate, cele mai multe fiind rapoarte de avarii, presărate confuz cu nume necunoscute: Surigao, San Bernardino, Samar. În dimineaţa zilei de 26 octombrie, Willie descifra una din aceste radiograme, când dădu peste numele de „Montauk”. Mai lucră câtva timp cu aer vădit îngrijorat şi apoi se duse cu mesajul pe jumătate descifrat în cabina lui Keefer. Romancierul sta la masa lui de lucru încărcată cu tot felul de lucruri şi ştergea cu linii roşii groase un pasaj de pe o foaie galbenă de manuscris.

— Ei, Willie. Cum stăm?

Willie îi arătă mesajul.

— „Montauk”? zise repede Keefer.

— Al patrulea aliniat.

Ofiţerul cu artileria clătină din cap privind la mesaj; apoi se uită stânjenit la Willie. Îi dădu înapoi mesajul, ridică din umeri şi râse scurt.

— Fratele meu este un clovn norocos, Willie, nu fi îngrijorat, a scăpat bine şi din asta. Probabil că a câştigat şi Medalia de onoare a Congresului. E indestructibil.

— Sper că e bine…

— Ţi-a povestit vreodată de accidentul de automobil când era la şcoala pregătitoare, în care au fost omorâţi patru băieţi iar el a scăpat doar cu glezna scrântită? Fiecărui om îi este sortit un anumit drum în viaţă. El are un drum norocos.

— Păi, Tom, în câteva zile ar trebui să ştim sigur. Vor sosi aici…

— O, Doamne, a dat peste ei un avion sinucigaş…

— Cum merge romanul? zise Willie.

Ofiţerul cu artileria îşi puse ocrotitor mâna peste

manuscris...

— Aşa şi aşa. Bătrânul Pată-galbenă a reuşit într-adevăr să frâneze progresul literaturii americane. Într-un an am lucrat mai puţin decât două luni sub De Vriess.

— Când am să pot citi ceva din roman?

— Destul de curând, îi răspunse vag Keefer, aşa cum îi mai răspunsese de vreo zece ori înainte.

Două zile mai târziu, spre seară, Keefer bea cafea în careul ofiţerilor, când telefonul sună.

— Aici e Willie, Tom. Sunt pe puntea de comandă. Soseşte „Montauk".

— Vin sus imediat. Cum arată?

— Pocnit bine.

Keefer veni pe punte cu o blanchetă de telegramă purtând iniţialele de aprobare ale lui Queeg.

— Pune pe unul din băieţi să transmită asta, Willie.

Engstrand o transmise optic în momentul când „Montauk" făcea rondoul spre locul de ancorare. Semnalizatorul optic de pe puntea burduşită şi înnegrită a portavionului răspunse: *Când ancorăm vine şalupa la „Caine".* Keefer repetă cu voce tare fiecare semn Morse. Se întoarse enervat spre Willie:

— Ce dracu' răspuns e ăsta?

— Tom, cei de acolo trebuie să fie toţi zăpăciţi. Nu fi îngrijorat.

— Nu sunt îngrijorat, dar răspunsul ăsta e tare neclar.

Când cei doi ofiţeri văzură că de pe portavion se coboară o balenieră cu motor care se îndreaptă spre dana lor, coborâră pe puntea principală şi o aşteptară lângă scara dinspre mare.

— Uite-l, cel de la pupă, zise Keefer privind spre şalupă cu binoclul. Doar că şi-a pierdut cascheta de amiral.

Îi trecu lui Willie binoclul.

— El este, nu-i aşa?

— Pare să fie el, Tom, răspunse Willie.

Ofiţerul din şalupă nu semăna de loc cu Roland. Era subţirel şi cu umerii aduşi, iar lui Willie i se păru că avea şi mustaţă.

După un minut şi ceva Keefer zise:

— Nu-i Roland.

Harding, care era ofiţer de cart, veni lângă ei. Cei trei ofiţeri rămaseră tăcuţi până ce şalupa lui „Montauk” trase alături. Pe scară se sui un aspirant tânăr cu aspect sfios, mustaţă blondă şi buze subţiri de copil. Mâna stângă era înfăşurată într-un bandaj gros pătat cu galben. Se prezentă ca fiind aspirantul Whitely.

— Ce-i cu fratele meu? întrebă romancierul.

— Ah. Dumneavoastră sunteţi locotenentul Keefer?

Se uită la ceilalţi şi apoi iarăşi la Keefer.

— Domnule locotenent, regret că sunt eu cel care trebuie să vă spună. Fratele dumneavoastră a murit ieri din cauza arsurilor. L-am înmormântat în mare.

Keefer dădu din cap. Faţa îi era calmă şi aparent pe jumătate zâmbitoare.

— Vino jos cu noi, domnule aspirant, şi povesteşte-ne despre el. Keith este un vechi prieten al lui Rollo.

Ajunşi în careul ofiţerilor, Keefer stărui să toarne el cafeaua la toţi trei, deşi Willie încercase să-i ia ibricul din mână.

După ce sorbi nervos o jumătate de ceaşcă de cafea, Whitely începu:

— Trebuie să vă spun, domnule locotenent Keefer, că „Montauk” a fost salvat de fratele dumneavoastră. Va primi Crucea Navală. A şi fost propus. Îmi dau seama că asta nu înseamnă prea mult… vreau să spun pentru dumneavoastră şi familia dumneavoastră, faţă de… dar, oricum, asta-i sigur şi a meritat-o…

— Asta va însemna foarte mult pentru tatăl meu, zise Keefer cu glas obosit. Cum s-a întâmplat?

Aspirantul Whitely începu să povestească despre

întâlnirea neaşteptată a grupului de portavioane-escortă al amiralului Sprague cu principala navă de linie a flotei japoneze, în largul insulei Samar, într-un haos de rafale de ploaie şi perdele de fum. Le povesti lupta fragmentat şi confuz. Istoria deveni mai coerentă când aspirantul Whitely începu să descrie avarierea lui „Montauk”.

— Proiectilele au provocat incendii la pupă. A fost rău, pentru că timona auxiliară n-a mai funcţionat, iar comandantul-secund a ştiut asta şi, de obicei, el se ducea la locul incendiului... ştiţi, când se făceau exerciţii. Tare bun om. Comandorul Greeves. Ei, oricum, Roland era ofiţer cu constatarea avariilor. Pe puntea hangarului s-a scurs o mare cantitate de benzină de avion, fapt care a înrăutăţit situaţia, dar Roland a reuşit să arunce în mare torpilele şi muniţia. Şi-a păstrat sângele rece şi a îmbărbătat echipele de incendiu ca să lupte din răsputeri. Înţelegeţi. Şi se părea că totul merge bine. Redusese foarte mult incendiul de pe jumătatea din babord a navei, mai ales de pe puntea hangarului. Şi atunci a venit în zbor, prin perdeaua de fum şi ploaie, blestematul ăla de avion sinucigaş şi s-a izbit în puntea de comandă. Probabil că ducea cu el o torpilă, deoarece de data asta s-a dezlănţuit un adevărat iad. Explozie groaznică, incendiu oriunde îţi aruncai ochii, flăcări mari roşii peste tot pe puntea de decolare, iar nava s-a înclinat la tribord. Nimeni nu mai putea comunica cu puntea de comandă prin telefon şi eram aproape siguri că comandantul fusese lovit; toată lumea era zăpăcită, băieţii alergau ca furnicile în toate părţile, iar unii săreau peste bord. Eu conduceam o echipă de constatare a avariilor în babord şi aşa am scăpat cu viaţă. În special partea dinspre tribord a fost atinsă, în sfârşit, nici circuitul difuzoarelor nu mai funcţiona, iar racordurile electrice din jurul punţii de comanda, erau toate smulse. Nava se învârtea în cerc. Ca un nebun, derivând puternic; distrugătoarele fugeau din calea ei... şi pe deasupra blestematul ăsta de incendiu şi

fum, apoi sistemul de alarmă pentru atac cu gaze care a început să urle fără niciun motiv şi nimeni nu-l mai putea opri… O, Doamne…

Ei bine, Roland a preluat conducerea. Pe partea din babord a punţii hangarului se afla un generator de gazolină pentru energia electrică a transmisiunilor. Primul lucru pe care l-a făcut a fost să se repeadă într-acolo şi să dirijeze acţiunea de stingere a incendiului prin difuzoare. A reuşit să inunde magaziile şi să deschidă toate stingătoarele şi sistemele de spumă ignifugă şi apoi cabina de comandă a maşinilor a intrat în legătură cu el prin telefon şi i-a spus că n-au primit niciun ordin de manevrare a navei, aşa că Roland a început să conducă nava prin difuzor şi a ieşit repede afară pe puntea prova ca să vadă ce se petrece în faţă.

Ei, şi atunci din puntea de decolare s-a desprins o blestemată de bârnă aprinsă care s-a prăbuşit peste el pe punte, nu ştiu cum s-a petrecut, nimeni nu ştie. A fost prins sub ea. L-au scos de dedesubt şi au azvârlit dărâmăturile de pe punte; dar era într-o stare gravă. A continuat totuşi să lupte contra incendiului şi să conducă nava. Doi marinari l-au luat cu forţa, l-au uns, l-au bandajat şi i-au dat morfină…

Ei, în momentul ăsta a sosit comandantul, locotenent-comandorul Volk, care reuşise să se strecoare din dărâmăturile de pe puntea de comandă şi, cu toate că era buimăcit, totuşi era într-o stare mai bună decât Roland şi fiind singurul ofiţer supravieţuitor mai mare în grad, a luat comanda navei, iar Roland i-a predat-o şi l-au dus jos în infirmerie. Dar până atunci trimisese pe toţi băieţii să facă câte ceva din ce învăţaseră la exerciţii şi desigur asta a fost foarte important. Cum spun, comandorul Volk l-a propus pentru Crucea Navală şi desigur o va primi…

— L-ai mai văzut după asta? întrebă Keefer.

Ochii îi erau roşii.

— Fireşte. Am stat cu el jos în infirmerie mai multe ore. Vedeţi, preluasem conducerea serviciului lui şi îmi spunea ce să fac, vorbind printr-o gătiră a bandajului care-i acoperea faţa. Era slăbit, dar cu mintea încă întreagă. M-a pus să-i citesc radiograma de raportare a avariilor şi mi-a indicat cum s-o corectez. Doctorul mi-a spus că are cincizeci la sută şanse să scape. Aproape jumătate din corp erau arsuri de gradul trei. Dar după aceea a mai făcut şi pneumonie şi asta l-a sfârşit... Mi-a spus să vin să vă văd în cazul că...

Whitely tăcu. Îşi luă şapca de pe masă şi începu s-o răsucească în mâini stânjenit.

— Dormea când a murit. S-a stins uşor, aşa cum se întâmplă sub narcotic şi...

— Da, mulţumesc, ai făcut foarte bine că ai venit.

Romancierul se ridică.

Se ridică şi Whitely:

— I-am adus în şalupă echipamentul. Nu-i mare lucru... Dacă vreţi să-l vedeţi.

— Cred că ar fi mai bine să-l trimiteţi intact maică-si, zise Keefer. Este trecută ca ruda lui cea mai apropiată, nu-i aşa?

Whitely dădu din cap. Romancierul îi întinse mâna şi tânărul ofiţer de pe „Montauk” i-o strânse. Îşi trecu degetul arătător peste mustaţă.

— Îmi pare rău, domnule locotenent, era un om tare bun...

— Îţi mulţumesc, domnule aspirant. Dă-mi voie să te conduc la schelă.

Willie îşi puse coatele pe postavul verde, privind fix spre perete; încerca să retrăiască incendiul de pe „Montauk”. Peste câteva minute Keefer se întoarse în careul ofiţerilor.

— Tom, zise Willie ridicându-se când uşa se deschise, îmi dau seama cât de dureros trebuie să fie...

Romancierul zâmbi trist.

— Rollo s-a comportat totuşi destul de frumos, nu?

— Grozav.

— Dă-mi o ţigară. Totuşi mă surprinde. Poate că educaţia din şcoala militară are şi ea meritele ei. Ai fi fost în stare să faci ce-a făcut el?

— Nu. Aş fi fost printre cei care au sărit peste bord când nava a fos lovită de avion. Roland se purta minunat şi la şcoală… era de aşteptat…

Keefer trase cu zgomot din ţigară.

— Nu ştiu ce-aş fi făcut. Este ceva care se produce dincolo de pragul raţiunii, asta-i sigur. E ceva instinctiv. Nu-ţi poţi da niciodată seama până nu eşti pus la încercare… Da.

Se întoarse şi porni spre cabina lui.

— Ceva mă împingea să-l văd săptămâna trecută…

Willie îi puse mâna pe braţ.

— Îmi pare rău, Tom. Şi pentru Roland şi pentru tine.

Romancierul tăcu. Îşi acoperi ochii cu palma şi-i frecă apăsat, spunând:

— N-am fost, într-adevăr, niciodată prea apropiaţi, ştii. Am trăit în oraşe diferite. Dar îmi plăcea. Am avut prilejul să ne cunoaştem mai bine la universitate… Bănuiesc că l-am considerat prea mărginit. Tatăl meu l-a preferat întotdeauna pe Rollo. Poate că ştia el ceva.

Keefer intră în cabină şi trase perdeaua. Willie se sui pe teugă şi se plimbă o oră în sus şi în jos, uitându-se deseori peste apă la coca răsucită şi afumată a lui „Montauk”. Un minunat apus de soare roşu apăru o clipă şi apoi se stinse. O adiere rece fâlfâi peste clipocitul lagunei. Tot timpul încerca să şi-l închipuie pe grasul, leneşul, nepăsătorul şi şmecherul de Roland în rolul eroic pe care-l jucase la Leyte. Nu reuşi să şi-l închipuie. Văzu luceafărul strălucind deasupra palmierilor din Ulithi şi lângă el luna, doar cât o muchie de cuţit de argint. Prin minte îi trecu gândul că Roland Keefer n-are să mai vadă astfel de privelişte. Se chirci lângă lăzile cu muniţie de urgenţă şi o clipă plânse.

În noaptea aceea Willie ieşi din cart la ora douăsprezece şi se trânti pe pat frânt de oboseală. Adormise în toiul unor viziuni încântătoare cu May Wynn, când o mână îl ghionti în coaste. Bombăni. Îşi înfundă faţa în pernă şi spuse:

— Caută-l pe Ducely. Cuşeta cealaltă. De-abia am ieşit din cart.

— Vreau să vii dumneata, se auzi vocea lui Queeg Trezeşte-te.

Willie sări imediat din pat, dezbrăcat cum era. Nervii îi zbârnâiau.

— Da, domnule comandant…

În lumina roşie, întunecată a becului din culoar putu observa vag că Queeg ţinea în mână un Foxsked.

— Pe Foxskedul ăsta e o radiogramă a Biroului personal pentru noi. A sosit acum două minute…

Willie întinse mecanic mâna spre pantaloni.

— Nu te obosi să te îmbraci, în careu. Nu e frig. Descifrează asta repede.

Willie simţi sub pulpele goale umezeala rece de pe pielea scaunului din careu. Queeg rămase în picioare lângă el, urmărind fiecare literă pe măsură, ce ieşea din maşina de descifrat. Telegrama era scurtă:

Aspirantul Alfred Peter Ducely detaşat. Se deplasează cu cel mai rapid mijloc de transport aerian, la Biroul, personalului pentru altă însărcinare. Urgenţă de categoria a patra.

— Asta-i tot? întrebă comandantul cu glas sugrumat.

— Atât, domnule comandant.

— Dar de când e Ducely la bord?

— Din ianuarie, domnule comandant… de nouă, zece luni.

— Drace, asta ne reduce la şapte ofiţeri… Biroul a înnebunit…

— Trebuie să sosească cei doi ofiţeri noi, domnule

comandant. Farrington şi Voles. Dacă izbutesc să dea de urma noastră.

— Domnul aspirant Ducely poate foarte bine să mai aştepte până când ne găsesc. Cred că am exagerat întrucâtva caracterizarea lui.

În timp ce comandantul se îndrepta gârbovit spre uşă, târşâind picioarele, îmbrăcat în halatul lui de baie jerpelit, Willie spuse într-o doară, maliţios:

— Mama lui Ducely are un şantier naval, domnule comandant.

— Şantier naval, ai? zise Queeg şi ieşi trântind uşa.

În afară de infirmier, nimeni nu-l mai văzu pe comandant o săptămână după sosirea radiogramei lui Ducely; îi comunică lui Maryk prin telefon că suferă îngrozitor de migrenă. Ofiţerul-secund preluă întreaga conducere a navei.

Un galon de căpşuni

Eu sunt Pată-galbenă căpitanul,
Bătrânul Pată-galbenă căpitanul.
De trage-un glonţ în aer cineva,
Acolo, sigur, nu mă vei afla.
Eu sunt Pată-galbenă căpitanul...

La micul pian hodorogit din barul ofiţerilor de pe insula Mogmog, Willie Keith îşi regăsise vechiul talent de a improviza. Era beat turtă şi la fel erau şi Keefer, Harding şi Paynter, care stăteau ciorchine în jurul lui, cu paharele în mână, pe jumătate chicotind, pe jumătate cântând. Ofiţerul cu artileria strigă:

— Următoarea strofă o fac *eu*!

Eu sunt Pată-galbenă căpitanul,
Bătrânul Pată-galbenă căpitanul.
Să vezi oameni viteji cuprinşi de groază,
Când el zăreşte-un pic cămaşa scoasă...
O, *Pată*, *Căpitane Pată-galbenă!*

Willie se porni pe râs aşa de tare, încât căzu de pe scaunul pianului. Când Paynter se plecă să-l ridice, îşi vărsă paharul peste cămaşa lui Willie făcându-i o pată cafenie urâtă; râsetele zgomotoase ale ofiţerilor de pe „Caine” atraseră privirile grupurilor mai puţin vesele din bar.

Jorgensen veni clătinându-se spre ei, cu braţul în jurul gâtului unui aspirant înalt şi gras, cu dinţi strâmbi, pistruiat şi cu o expresie de şcolar obraznic.

— Camarazi, vă plac căpşunile cu îngheţată? întrebă Jorgensen făcând cu ochiul.

I se răspunse cu răcnete afirmative de beţivi.

— Bun, asta-i grozav, zise el, pentru că dânsul este vechiul meu coleg de cameră de la Abbot Hall, Bobby Pinckney, şi pe ce navă credeţi că este prim locotenent? Pe prea iubitul „Bridge", unde se găsesc tot felul de bunătăţi…

Ofiţerii de pe „Caine" se repeziră să-i strângă mâna locotenentului Pinckney. Acesta zâmbi cu toţi dinţii şi le spuse:

— Întâmplător, tocmai acum popota careului de ofiţeri a scos din magazie şase galoane de căpşuni congelate şi ştiu cât de greu o duceţi pe navele, astea vechi cu patru coşuri. Iar eu sunt popotarul careului de ofiţeri, aşa că… Jorgy, sau oricare dintre dumneavoastră, oricând doreşte să treacă pe acolo peste o zi, două…

Keefer se uită la ceas şi spuse:

– Willie, fă semn şalupei. Mergem să luăm căpşuni.

— Am înţeles, domnule locotenent.

Willie cântă fortissimo ultimele masuri din *Sus ancorele,* trânti capacul pianului şi ieşi după ei.

Când ofiţerii reveniră în careu, mâncară repede cina în aşteptarea desertului. La sfârşit, li se servi cu fast vesel îngheţata. Fiecare farfurie era umplută ochi cu căpşuni rumene. Primul rând de porţii fu înghiţit pe nerăsuflate şi se strigă în cor să se mai aducă. Pe neaşteptate intră în careu Queeg, în halat de baie. Conversaţia şi râsul încetară; ofiţerii se ridicară unul după altul tăcuţi.

— Nu vă ridicaţi, nu vă ridicaţi, le spuse amabil comandantul. Cui trebuie să mulţumesc pentru căpşuni? Adineauri mi-a adus Whittaker o farfurie.

— Jorgensen le-a căpătat de pe „Bridge", domnule comandant zise Maryk.

— Foarte bine, Jorgensen, foarte bine ai făcut. Cât am căpătat?

— Un galon, domnule comandant.

— Un galon întreg? Splendid. Aş dori să mai văd aici iniţiative din astea. Spune-i lui Whittaker că mai vreau o farfurie plină cu căpşuni.

Comandantul mai trimise de câteva ori să i se aducă căpşuni, ultima oară la ora unsprezece când ofiţerii se aflau în jurul mesei într-o rară dispoziţie, împărtăşindu-şi amintiri erotice, fumând şi bând cafea. Willie se culcă în noaptea aceea încântat cum nu mai fusese de multă vreme.

Zgâlţ, zgâlţ, zgâlţ…

— Ce mai e? murmură Willie deschizând ochii în întuneric.

Jorgensen sta plecat peste el.

— Nu sunt de cart… spuse somnoros Willie.

— Adunarea tuturor ofiţerilor în careu, imediat.

Jorgensen se înălţă şi-şi vârî capul în cuşeta de sus:

— Hai, Ducely, trezeşte-te.

— Isuse Hristoase, e ora trei dimineaţa, zise Willie uitându-se la ceas. Ce adunare mai e şi asta?

— Pentru căpşuni, zise Jorgensen. Scoală-te, Ducely. Trebuie să-i trezesc şi pe ceilalţi.

În careu ofiţerii se aşezară în jurul mesei, în diferite stadii de dezbrăcare, cu părul ciufulit şi feţe somnoroase. Queeg sta gârbovit, în capul mesei, îmbrăcat cu un halat purpuriu, privind mânios în gol; întregul trup i se clătina ritmic o dată cu hârşâitul bilelor de oţel din mână. Nu făcu niciun semn de recunoaştere când Willie intră în vârful picioarelor, încheindu-şi nasturii de la cămaşă, în lunga pauză care urmă, intră Ducely, apoi Jorgensen urmat de Harding, care purta centura de ofiţer de cart.

— Acum sunt toţi prezenţi, domnule comandant, zise Jorgensen.

Queeg nu răspunse nimic. Hârş, hârş, făceau bilele. Trecură câteva minute de tăcere mormântală. Uşa se deschise şi intră Whittaker, cambuzierul-şef al popotei

ofiţerilor, ducând o cutie de tablă. Când o aşează pe masă, Willie observă că era plină vârf cu nisip. Ochii negrului erau holbaţi de frică; pe obrajii lui înguşti şi lungi se prelingea sudoarea, iar limba îi tremura între buze.

— Eşti sigur că asta-i o cutie de un galon? întrebă Queeg.

— Da, dom'le con'dant. Cutie de untură. A adus-o Ochiltree de la bucătăria echipajului…

— Foarte bine. Creion şi hârtie, vă rog, se adresă comandantul fără să precizeze cui.

Jorgensen sări şi-i oferi comandantului stiloul şi blocnotesul lui.

— Domnule locotenent Maryk, de câte ori ai fost servit cu îngheţată în seara asta?

— De două ori, domnule comandant.

— Domnul locotenent Keefer.

— De trei ori, domnule comandant.

Queeg notă pe hârtie pe toţi ofiţerii şi răspunsul fiecăruia.

— Acum, Whittaker, oamenii tăi au mâncat căpşuni?

— Da, dom'le con'dant. Fiecare s-a servit o dată. Domnul Jorgensen a spus că-i în regulă, domle con'dant.

— Aşa am spus, domnule comandant, zise Jorgensen.

— O singură porţie fiecare. Eşti sigur? zise Queeg uitându-se chiorâş la negru. Asta-i o anchetă oficială, Whittaker. Pedeapsa pentru minciună este desărcinarea ruşinoasă din funcţie şi poate ani de carceră.

— Mai bine să mor, dom'le con'dant. Eu i-am servit, dom'le con'dant şi restul l-am închis. O singură porţie, dom'le con'dant, vă jur…

— Foarte bine.

— Asta înseamnă încă trei porţii. Iar eu am primit patru.

Comandantul adună de unul singur, murmurând.

— Whittaker, adu-mi un castron de supă şi lingura cu care ai servit căpşunile.

— Am înţeles, dom'le con'dant.

Negrul se duse în cambuză şi se întoarse într-o clipă cu ustensilele.

— Acum… toarnă atent în castron câte o cantitate de nisip egală cu cantitatea de căpşuni pe care ai pus-o pe o singură farfurie.

Whittaker se uită când la nisip, când la lingură, când la castron, ca şi cum erau părţile componente ale unei bombe care, împreunate, puteau să-l arunce în aer.

— Dom’le con’dant, nu pot pune exact…

— Fii cât de larg vrei.

Negrul luă cu teamă o lingură de nisip plină vârf din cutie şi o răsturnă în castron.

— Trece castronul împrejurul mesei. Controlaţi, domnilor… Şi acum, sunteţi de acord, domnilor, că asta este aproximativ cantitatea de căpşuni pe care aţi avut-o pe o singură farfurie cu îngheţată? Foarte bine. Whittaker, fă la fel de douăzeci şi patru de ori.

Nisipul scăzu în cutie şi se grămădi în castron. Willie se frecă la ochi ca să-şi alunge somnul.

— Buun. Acum, ca să fie exact, mai pune de trei ori… Buun. Domnule locotenent Maryk, ia cutia de un galon şi spune-mi cât nisip a mai rămas.

Maryk se uită în cutie şi spuse:

— Poate un sfert sau ceva mai puţin, domnule comandant.

— Buun.

Comandantul aprinse pe îndelete o ţigară.

— Domnilor, cu zece minute înainte de a convoca această reuniune, am trimis jos să-mi aducă puţină îngheţată şi căpşuni. Whittaker mi-a spus: „Nu mai sunt căpşuni.” Poate cineva dintre dumneavoastră, domnilor, să-mi dea o explicaţie pentru lipsa unui sfert din cantitatea de căpşuni?

Ofiţerii se uitară pe furiş unul la altul; niciunul nu răspunse.

— Buun.

Comandantul se ridică.

— Eu ştiu ce s-a întâmplat. Totuşi, este de datoria dumneavoastră, domnilor, să păstraţi ordinea pe această navă şi să preveniţi crime de felul furtului din proviziile careului de ofiţeri. Din acest moment sunteţi numiţi membri ai comisiei de anchetă, iar Maryk preşedinte, cu misiunea de a descoperi ce s-a întâmplat cu căpşunile.

— Vreţi să spuneţi în cursul dimineţii, domnule comandant? zise Maryk.

— Am spus din acest moment, domnule Maryk. După ceasul meu, acum nu este dimineaţă, ci numai ora trei şi patruzeci şi şapte de minute. Dacă până la ora opt dimineaţa nu ajungeţi la niciun rezultat, voi dezlega singur misterul… dar în viitoarele foi de caracterizare voi menţiona cum se cuvine incapacitatea comisiei de a-şi îndeplini însărcinarea.

După plecarea comandantului, Maryk începu un plicticos interogatoriu al lui Whittaker. După un timp, trimise să-i cheme pe ceilalţi cambuzieri. Cei trei negri rămaseră în picioare unul lângă altul şi răspunseră respectuos la întrebările puse de ofiţeri. Din relatările cu greu obţinute de la ei reieşea că în momentul când galonul cu căpşuni fusese închis pe timpul nopţii, la ora unsprezece şi jumătate – nu-şi reaminteau cine-l băgase în frigider – mai conţinea căpşuni, dar nu ştiau cât de multe. Whittaker fusese trezit la ora trei dimineaţa de ofiţerul de cart ca să ducă încă o porţie de îngheţată cu căpşuni comandantului şi găsise galonul gol, doar cu puţină zeamă roşie pe fund. Ofiţerii îi hărţuiră pe negri până în zori fără să poată modifica această versiune. În cele din urmă Maryk, plictisit, le spuse cambuzierilor să plece.

— Am ajuns la un punct mort, zise ofiţerul-secund. S-ar putea să fi mâncat ei căpşunile. Nu vom putea şti niciodată.

— Eu nu le-aş face o vină dacă le-au mâncat. Nu mai

erau suficiente pentru alt prânz, zise Harding.

— „Nu lega gura popotarului tău când treieră”, parafrază Willie, căscând, vechiul proverb.

— Lui Steve şi mie nu ne pasă de caracterizări, zise Keefer punându-şi capul pe braţe. Dar voi, ăştia mici, o să aveţi de pătimit. Şi el şi eu am putea fi înlocuitorii lui Queeg. Suntem ofiţeri notaţi excepţional, nu interesează cum. Pot să-i arunc în faţă o vorbă urâtă... de fapt i-am şi spus-o. Pe ultima foaie de caracterizare am obţinut un 4 la 0.

Ducely, cu capul căzut pe piept, sforăia zgomotos. Maryk se uită cu dezgust la el şi spuse:

— Tom, ce-ar fi dacă ai face imediat raportul şi aş suspenda reuniunea acum?

— În circa o sută douăzeci de secunde raportul va fi gata, murmură romancierul.

Se duse clătinându-se în cabina lui şi maşina de scris începu imediat să ţăcănească.

La ora opt fix buzzerul telefonului din careul ofiţerilor sună; era Queeg, care îl chema pe ofiţerul-secund în cabina lui. Maryk puse jos cu un aer amărât furculiţa încărcată cu clătite. Îşi bău ceaşca de cafea şi lăsă baltă gustarea de dimineaţă. Ceilalţi îl îmbărbătau cu reflecţii din acestea:

— Operaţia „Căpşuni”, faza a doua.

— Mai dă-l încolo!

— Te roade şaua, Steve?

— Dacă lucrurile merg prost, aruncă peste bord un marcaj colorat.

— Care ţi-e ruda cea mai apropiată?

Queeg sta la masa de lucru, îmbrăcat cu haine proaspăt spălate şi călcate; faţa buhăită era bărbierită şi pudrată. Pentru Maryk toate aceste semne prevesteau ceva rău. Îi înmână comandantului raportul privitor la anchetă, intitulat: *Căpşuni*, *dispariţie. Raportul comisiei de anchetă.* Queeg

citi atent cele două foi scrise la maşină, frecând nervos bilele în palmă. Le împinse deoparte cu dosul mâinii.

— Nesatisfăcător.

— Îmi pare rău, domnule comandant. S-ar putea ca băieţii să mintă, dar am ajuns la un punct mort. Relatările lor concordă…

— A cercetat comisia dacă ei sunt în stare să spună adevărul?

Maryk se scărpină în cap, şovăi o clipă şi spuse:

— Domnule comandant, asta ar însemna că cineva a forţat frigiderul careului de ofiţeri. În primul rând, Whittaker nu s-a plâns că s-ar fi umblat la lacăt…

— V-aţi gândit dacă nu cumva cineva de pe navă are o cheie dublă la frigider?

— Nu, domnule comandant.

— Şi de ce nu v-aţi gândit?

Maryk bâlbâi:

— Păi… să vedeţi… adevărul este, domnule comandant, că eu am cumpărat lacătul ăsta. Au fost numai două chei. Una o am eu şi cealaltă Whittaker…

— Dar ce părere ai dacă cineva a furat la un moment dat cheia lui Whittaker în timp ce dormea şi a făcut o cheie dublă… v-aţi gândit la asta?

— Domnule comandant, eu… ca să se întâmple aşa ceva, ar fi însemnat ca Whittaker să fie un om care doarme excepţional de adânc şi nu cred…

— A, nu *crezi*? *Ştii* cumva că nu doarme adânc? L-ai întrebat?

— Nu, domnule comandant…

— Şi de ce nu l-ai întrebat?

Ofiţerul-secund privi afară prin iublou. În dana de ancorare vecină se vedea prova crucişătorului uşor „Kalamazoo”, care fusese lovit la Leyte de un avion sinucigaş. Unul din bordurile provei era îndoit şi răsucit, iar Maryk se uita la blindajul înnegrit şi găurit al punţii din care

atârna în voie un ventilator smuls.

— Domnule comandant, bănuiesc că există un număr infinit de posibilităţi, dar n-am avut timp azi-noapte să le examinăm pe toate…

— N-aţi avut timp? Aţi stat în şedinţă până acum, fără întrerupere?

— Cred că în raport se menţionează, domnule comandant, că am ridicat şedinţa la ora cinci şi zece.

— Puteaţi să descoperiţi o mulţime de lucruri în cele trei ore petrecute în pat. Şi cum nimeni nu pare să fi visat o soluţie potrivită, voi continua eu cercetările, aşa cum de altfel am spus că am să fac. Dacă dezleg misterul, şi sunt aproape sigur că-l voi dezlega, ofiţerii de la bord vor avea de suferit pedeapsa cuvenită pentru că l-au pus pe comandant în situaţia de a face o lucrare a lor… Trimite-l la mine pe Whittaker.

Cambuzierii se perindară toată dimineaţa, unul după altul, în cabina comandantului, la intervale de câte o oră. Willie, care era ofiţer de cart, avu sarcina să organizeze jalnica procesiune. La ora zece, în momentul culminant al problemei căpşunilor, Willie fu distras de sosirea celor doi aspiranţi noi, Farrington şi Voles, într-o şalupă de debarcare. Ofiţerul de cart îi examină pe cei doi recruţi stângaci, în timpul cât aşteptară pe punte ca marinarii să le suie bagajele din şalupă, şi ajunse la concluzia că Farrington îi plăcea, dar Voles nu. Ultimul avea umeri rotunzi, ten verzui şi voce subţire. Părea să fie cu câţiva ani mai în vârstă decât Farrington, care arăta ca un ofiţer dintr-o reclamă de ţigări, robust, chipeş şi cu ochi albaştri. Zbuciumul şi oboseala călătoriei şi aerul oarecum ştrengăresc cu care se uita la murdăria de pe bătrâna navă îi scoteau în relief trăsăturile plăcute. Lui Willie îi plăcu cămaşa gri murdară şi zâmbetul lui poznaş. Cămaşa lui Voles era exagerat de scrobită.

— Aşteptaţi aici, domnilor, le spuse Willie.

Plecă imediat şi bătu la uşa comandantului.

— Ce-i? strigă Queeg enervat.

Comandantul stătea la masa de lucru pe scaunul turnant şi freca nervos bilele în mâna pe care o ţinea pe spătarul scaunului. Rasselas stătea lângă perete cu mâinile la spate; zâmbi scurt arătându-şi gingiile; pe nas i se prelingeau stropi de sudoare.

— Mă scuzaţi, domnule comandant. Au sosit Voles şi Farrington.

— Cine?

— Noii ofiţeri, domnule comandant…

— Bine. Era şi timpul. Buun. N-am vreme să-i văd acum. Trimite-i la Maryk. Spune-i să-i cazeze şi să facă ce mai trebuie.

— Am înţeles, domnule comandant.

Când se întoarse să plece, privirea lui Willie se izbi de privirea lui Rasselas. Negrul îi aruncă o uitătură de implorare mută, ca un viţel dus de frânghie. Willie dădu din umeri şi ieşi.

La ora douăsprezece comandantul trimise să-l cheme pe Maryk.

— Buun, Steve.

Stătea întins în cuşetă.

— Totul merge aşa cum am prevăzut eu. Cambuzierii spun adevărul. Ştiu cum să-i iau pe maimuţoii ăştia negri, am făcut multe din astea cât am fost popotar. Poţi să nu-i mai consideri suspecţi.

— Asta-i minunat, domnule comandant.

— Mi-e că i-am băgat cam tare în sperieţi, dar din când în când nu le strică.

Comandantul chicoti. Faptul că băgase în sperieţi pe cambuzieri îl dispunea.

— Cât priveşte bănuiala că cineva i-a furat cheia lui Whittaker, asta de asemeni se poate exclude. A dormit îmbrăcat şi cheia era legată cu un lanţ de cureaua lui. Şi, în

afară de asta, doarme uşor. Am constatat *eu.*

Queeg se uită la ofiţerul-secund cu un aer şiret de triumf.

— Şi acum, asta reduce cercul în care putem acţiona mai departe, nu?

Maryk continuă să privească respectuos spre comandant, în poziţie de drepţi, hotărât să nu scoată o vorbă, afară doar dacă nu era silit.

— Am să-ţi istorisesc, Steve, o întâmplare de demult, din timp de pace. Prin ’37, când eram un umil aspirant la bordul distrugătorului „Barzun” şi aveam în sarcină popota generală, s-a petrecut un mister ca acesta. O chestie cu un deficit de cinci livre de brânză în conturile bucătarului. Brânza nu era în frigider şi nici nu fusese gătită sau servită cu sandvişuri ori în alt mod. Am dovedit asta. Se evaporase exact ca şi căpşunile. Ei, secundul navei n-a dat importanţă şi mi-a spus: „Las-o baltă, Queeg.” Eu însă, cum ştii, sunt încăpăţânat. Prin cercetări ocolite, amăgiri şi alte tertipuri am descoperit că un ticălos de vlăjgan bleg, numit Wagner, un tâmpit, luase amprenta în ceară de pe cheia bucătarului în timp ce acesta dormea, îşi făcuse o cheie dublă şi fura brânză la orele mici de dimineaţă, ori de câte ori i se oferea prilejul. L-am silit să mărturisească şi i-am ars un BCD la o curte marţială de navă... Am căpătat o scrisorică frumoasă de felicitare în memoriul meu personal, dar nu pentru asta am făcut-o, nici atunci nici acum, deşi în acea vreme asta însemna mult pentru promovarea unui aspirant... Ei, m-ai înţeles?

Maryk zâmbi vag.

— Ce ne mai rămâne de făcut, zise Queeg, este să descoperim care deştept de pe „Caine” şi-a făcut o cheie dublă la frigiderul careulul de ofiţeri. Asta nu va fi greu.

După o pauză, Maryk spuse:

— Bănuiţi, domnule comandant, că s-a petrecut aşa ceva?

— Eu nu bănuiesc, izbucni nervos comandantul. În

marină nu poţi merge niciodată pe bănuieli! *Ştiu* sigur că cineva a făcut o cheie dublă. Toate celelalte posibilităţi au fost excluse, nu? Ce vrei să spui *dumneata*... că restul de căpşuni s-a evaporat?

— Nu ştiu ce să cred, domnule comandant...

— Dă-o dracului, Steve, un ofiţer de marină poate urmări o logică simplă. Doar adineauri m-am căznit să-ţi dovedesc că altă soluţie nu-i posibilă.

Comandantul repetă întregul lanţ al raţionamentului pe care-l expusese până atunci.

— Ei, de data asta m-ai urmărit?

— V-am urmărit, domnule comandant.

— Bine, slavă domnului. Buun... Acum, iată etapa următoare. Convoacă întregul echipaj. Spune-le că fiecare trebuie sa dea o declaraţie în care să arate tot ce-a făcut noaptea trecută între orele 11 şi 3 dimineaţa. Numeşte doi oameni care să fie în stare să le confirme declaraţiile şi pune-i să jure că spun adevărul când ţi le înmânează. Toate declaraţiile să fie aici pe masa mea până azi la ora 17.

Urban bătu la uşă şi intră cu o radiogramă scrisă cu creionul.

— Comunicare optică de pe coastă, domnule comandant, zise el pipăindu-şi repede bluza vârâtă în pantaloni.

Comandantul citi radiograma şi i-o trecu lui Maryk. Era ordinul pentru „Caine” să plece din Ulithi în după-amiaza aceea, ca să escorteze la Guam pe „Montauk”, „Kalamazoo” şi alte două distrugătoare.

— Buun, zise Queeg. Toate serviciile se pregătesc de plecare. Treaba asta de detectiv o să fie o variaţie distractivă în cursul călătoriei.

— Am înţeles, domnule comandant, zise Maryk.

— Ajunşi la acest punct, Tom, ne putem folosi puţin de limba dumitale de argint, zise comandantul.

Stătea la masa lui de lucru, cu grămezile de declaraţii ale

echipajului împrăştiate în dezordine în faţa lui. Keefer se rezemase cu spatele de uşă. Era a doua zi de dimineaţă la ora 9, iar „Caine” naviga lin pe apele liniştite ale ecuatorului, ca escortă a navelor avariate.

— Stai jos, Tom, stai jos. Aşează-te pe cuşeta mea. Da, lucrurile se clarifică aşa cum am prevăzut eu, continuă comandantul. Practic, sunt sigur că am prins hoţul. Totul este limpede. Până şi omul care a putut face treaba asta. Motivul, circumstanţele, metoda… toate concordă.

— Cine este, domnule comandant?

Keefer se aşează cu precauţie pe marginea cuşetei.

— Aha. Pentru moment, ăsta-i micul meu secret. Doresc să faci o scurtă comunicare. Du-te, te rog, Tom, şi spune-le prin interfon, folosind cuvintele dumitale care, ştii, sunt mult mai bine alese decât ale mele, spune-le că comandantul ştie cine şi-a făcut cheie dublă la frigiderul careului de ofiţeri. Vinovatul s-a trădat prin propria lui declaraţie, singura de pe toată nava care nu corespunde şi… ei, şi după aceea spune-le ca până la ora 12 să se prezinte singur la comandant. Dacă se prezintă, situaţia lui va fi mai uşoară decât în cazul în care va trebui să-l arestez… Crezi că ai să poţi transmite toate astea?

— Cred că da, domnule comandant, zise Keefer cu îndoială. Am să le spun cam aşa.

Şi repetă miezul ofertei ameninţătoare a comandantului.

— Este bine, domnule comandant?

— Excelent. Dacă poţi, foloseşte exact aceste cuvinte. Grăbeşte-te.

Comandantul era radios şi zâmbitor.

Willie Keith se plimba pe aripa din tribord a punţii de comandă, cu binoclul de ofiţer de cart agăţat de gât, şi privea chiorâş spre cer. Pe punte se simţea puternic mirosul de fum de la coşuri. Romancierul se apropie de el şi-i spuse:

— Cer voie să fac o comunicare din ordinul

comandantului.

— Desigur, zise Willie. Totuşi, vino încoace o clipă.

Îl duse pe Keefer la barometrul aneroid fixat pe peretele din spate al comenzii. Acul de pe cadranul cenuşiu era înclinat mult spre stânga, la 29,55.

— Ce spui? zise Willie. Pe o zi senină cu soare şi liniştită ca azi?

Keefer strânse din buze gânditor:

— Prevestiri de taifun?

— Steve le-a marcat pe toate în cabina hărţilor. Hai să aruncăm o privire.

Cei doi ofiţeri desfăcură şi examinară atent o hartă mare a Pacificului Central, colorată în galben şi albastru. Pe hartă erau marcate cu roşu trei semne de furtună dar niciunul pe o rază mai mică de câteva sute de mile de poziţia lor.

— Nu ştiu, zise Keefer. Poate că se pregăteşte altul pe aici, prin jurul nostru. Este sezonul lor. I-ai spus comandantului?

Willie dădu din cap.

— Ce-a spus?

— N-a spus nimic. M-a bruftuit, aşa cum face de la un timp.

Keefer intră în timonă, apăsă pe butonul interfonului şi aşteptă o clipă. Apoi vorbi:

— Atenţiune! Din ordinul comandantului se face următoarea comunicare.

Repetă rar şi limpede comunicarea lui Queeg. Marinarii din comandă se uitară pe furiş unul la altul şi continuară să privească în gol.

Queeg aşteptă în cabină toată dimineaţa. Dar nu veni nimeni. La douăsprezece şi un sfert comandantul începu să trimită după diferiţi marinari din echipaj, când după câte unul, când după doi sau trei. La fiecare cincisprezece sau douăzeci de minute, în difuzoare răsuna câte o nouă chemare. Procesiunea interogatoriilor continuă până la ora

patru. După aceea Queeg îi chemă pe Maryk şi pe Keefer. Când ofiţerii intrară în cabină, îl găsiră pe Jellybelly care era interogat. Faţa grasă şi albă a furierului era inexpresivă.

— V-aş fi spus, dacă ştiam, domnule comandant, zicea el. Dar nu ştiu. Tot timpul ăsta am dormit.

— Din experienţa mea, zise Queeg stând pe scaunul turnant, plecat pe spate, ştiu că în general furierul unei nave poate descoperi tot ce e de aflat pe o navă. Nu zic că ştii ceva. Nu-ţi cer să torni pe cineva. Vreau să spun că aş dori foarte mult să-ţi aprob cererea dumitale de trimitere la şcoala de furieri-şefi de la San Francisco, îndată ce acest mister va fi clarificat, vinovatul pedepsit, hotărârea curţii marţiale de navă bătută la maşină şi totul terminat, cred că voi fi în măsură să mă lipsesc de dumneata. Asta-i.

În ochii inexpresivi ai furierului licări o lumină de interes. Zise:

— Am înţeles, domnule comandant.

Şi plecă.

— Buun, băieţi, zise vesel comandantul adresându-se celor doi ofiţeri. Acum am ajuns la sfârşit.

— Aveţi intenţia să arestaţi pe cineva, domnule comandant? întrebă Keefer.

— Sigur că am, îndată ce mai strângem ceva probe. Pentru asta am nevoie de voi doi. Este vorba de puţină organizare.

— Echipajul se aştepta să arestaţi pe cineva la ora douăsprezece, zise secundul.

— Este întotdeauna bine să-i lăsăm să creadă. Primul lucru ce trebuie făcut – de fapt ultimul – este să găsim cheia dublă. Cum propuneţi, domnilor, să procedăm?

Queeg rânji, uitându-se pe rând la cei doi ofiţeri.

— Vă închipuiţi poate că-i tare greu, nu-i aşa? Ei, iată cum vom proceda. În trei etape simple. Prima etapă. Vom aduna toate cheile de pe navă, cu numele posesorului etichetat pe ele. Etapa a doua. Vom face o percheziţie

minuţioasă a navei şi o percheziţie corporală, ca să fim siguri că am adunat toate cheile. Etapa a treia. Încercăm toate cheile pe lacătul careulului de ofiţeri. Aceea, care se potriveşte, adică eticheta de pe ea, ne va indica numele vinovatului.

Keefer şi Maryk erau uluiţi. Comandantul se uită la feţele lor şi zise:

— Ei, aveţi de pus vreo întrebare? Sau sunteţi de acord că asta-i calea de urmat?

— Domnule comandant, zise prudent Keefer; azi-dimineaţă mi-aţi spus că ştiţi cine a furat căpşunile.

— Sigur că ştiu. Am vorbit cu el azi după-amiază. A minţit sfruntat, fireşte, dar l-am înfundat.

— Şi atunci, de ce nu-l arestaţi?

— E nevoie şi de ceva probe când vrei să obţii o condamnare, zise ironic Queeg.

— Spuneaţi că declaraţia lui l-a dat de gol…

— Fireşte că da. Logic, da. Singurul lucru ce ne mai trebuie acum este cheia.

— Domnule comandant, zise Maryk, vă daţi seama că pe navă există vreo două mii de chei?

— Şi ce dacă ar fi cinci mii? Le sortaţi, asta va lua poate o oră şi veţi avea numai câteva sute care ar putea să se potrivească la lacăt. Într-o secundă puteţi încerca una, într-un minut şaizeci, asta înseamnă o mie opt sute într-o jumătate de oră. Vă mai nelinişteşte altceva?

Secundul se frecă pe cap, trase aer adânc şi spuse:

— Domnule comandant, mă iertaţi, dar nu cred că planul are vreo şansă de succes. În schimb veţi irita echipajul şi vi-l veţi face ostil pe degeaba…

— Şi de ce nu va reuşi? zise Queeg privind în jos la bilele pe care le freca în palmă.

— Dumneata, Tom, crezi că va reuşi? zise Maryk întorcându-se spre ofiţerul cu artileria.

Keefer se uită pieziş la Queeg, apoi îi făcu cu ochiul

secundului şi clătină din cap.

— Nu văd de ce n-am încercă, Steve.

— Aş dori să aflu obiecţiunile dumitale, domnule locotenent Maryk, zise fornăit Queeg.

— Nu ştiu de unde să încep, domnule comandant. Cred că nu v-aţi gândit la toate. Mai întâi, nu ştim dacă există o astfel de cheie…

— Dă-mi voie să te întrerup. *Eu* îţi spun că există, deci consideră că există…

— Foarte bine, domnule comandant. Să presupunem că există. Să presupunem că începe percheziţia. Pe această navă sunt o sută de milioane de găuri de tubulaturi, de crăpături, de cutii şi de despicături unde se poate ascunde o cheie. Ar putea fi aruncată peste bord. Şansele de a o descoperi sunt nule. Şi cât priveşte omul care să v-o predea cu numele etichetat pe ea, credeţi că ar fi vreunul atât de nebun?

— Lumea e plină de nebuni, zise Queeg. Sincer vorbind, pentru că discuţi cu mine ca şi cum aş fi un mare idiot, *nici eu* nu cred că mi-o va preda. Dar cred că o va ascunde şi că noi o vom găsi, ceea ce va constitui o dovadă. Cât priveşte posibilitatea de a o arunca în mare, n-avea grijă, după toată truda ce şi-a dat ca s-o aibă, n-are să facă una ca asta…

— Domnule comandant, o cheie se poate ascunde în focarul căldării şi eu să percheziţionez o lună de zile şi să n-o găsesc, pentru că tocmai în locul ăla…

— Tot ce-mi spui înseamnă că nu eşti în stare să organizezi o percheziţie desăvârşită, aşa că poate ai dreptate. Deci voi organiza *eu* percheziţia…

— Domnule comandant, aţi spus că se va face şi o percheziţie corporală a tuturor oamenilor. Asta înseamnă să-i dezbrăcăm…

— Ne aflăm într-un climat cald, nimeni n-o să răcească, zise Queeg chicotind.

— Domnule comandant, daţi-mi voie să vă întreb, merită

să supunem echipajul la toate astea pentru un sfert de galon de căpşuni?

— Domnule Maryk, avem la bord un hoţ. Dumneata propui să-l las să fure mai departe sau poate chiar să-i dau o scrisoare de felicitare?

— Domnule comandant, cine este? interveni Keefer.

Queeg luă un aer misterios şi stătu o clipă pe gânduri.

Apoi spuse:

— Rămâne între noi trei, bineînţeles.

— Ei bine, este Urban.

Amândoi exclamară involuntar pe acelaşi ton de uimire:

— Urban?!

— Da. Micuţul şi inocentul Urban. Şi pe mine m-a surprins puţin până ce am pătruns în psihologia lui Urban. Este tipul perfect al hoţului.

— Asta-i nemaipomenit, domnule comandant, zise Keefer. Este ultimul pe care l-aş fi suspectat.

Cuvintele fuseseră rostite pe ton calm şi amabil. Maryk se uită atent la Keefer.

Comandantul spuse cu mândrie:

— Ei, este nevoie de puţină imaginaţie. Să pornim la treabă. Dumneata, Steve, începi imediat să aduni cheile. Anunţă percheziţia pentru mâine dimineaţă la ora zece şi spune-le că oricine este găsit atunci că posedă o cheie de orice fel asupra lui sau în bagajul lui va fi trimis în judecata curţii marţiale de navă. Mâine voi conduce eu personal percheziţia.

Cei doi ofiţeri ieşiră şi coborâră tăcuţi scara spre careul ofiţerilor. Keefer se duse după Maryk în cabina lui şi trase perdeaua.

— Ei, Steve... este sau nu un dement bun de legat? zise Keefer în şoaptă.

Maryk se trânti pe scaun, frecându-şi apăsat faţa cu ambele palme.

— Încetează, Tom.

— *Am încetat*, Steve. N-am mai vorbit de chestia asta de când cu cazul Stilwell. Acum a apărut ceva nou care depăşeşte linia roşie.

Maryk aprinse o ţigară şi pufăi scoţând norişori albaştri de fum.

— Foarte bine. Şi?

— Este vorba de o halucinaţie pură. Pot să-ţi spun exact ce s-a întâmplat. Ordinul lui Ducely a provocat-o. Pentru comandant a fost o lovitură groaznică. Ai văzut în ce vrilă a intrat. Ce se petrece acum este faza următoare. Încearcă să-şi reabiliteze eul zdruncinat. Reactualizează cel mai mare triumf din cariera lui navală, ancheta brânzei de pe „Barzun”. Căpşunile nu prezintă multă importanţă. Dar circumstanţele erau foarte potrivite pentru o înscenare poliţienească prin care să-şi poată dovedi că este încă acelaşi Queeg entuziast din 1937. A inventat chestia asta cu cheia dublă de la frigiderul nostru, deoarece *a socotit* că pentru gloria lui trebuie să existe una, nu fiindcă este logic. Nu este logic. Este o nebunie…

— Bine, dar atunci ce crezi că s-a întâmplat cu căpşunile?

— O, Doamne, le-au mâncat băieţii de la popotă, fără doar şi poate. Doar ştii. Ce altceva?

— I-a interogat toată dimineaţa de ieri. I-a băgat în sperieţi. Şi acum este satisfăcut că n-au furat ei…

— Aş fi vrut să aud aceste interogatorii. I-a silit să-şi menţină minciunile. A *dorit* să fie nevinovaţi. Altfel n-ar fi putut să însceneze marea dramă a cheii, nu înţelegi că…

— N-ai descoperit nimic, Tom. Încă una din teoriile tale fanteziste.

— Am descoperit un comandant bolnav de paranoia, sau atunci nu există o boală numită paranoia, replică Keefer.

Maryk luă nervos de pe masă o foaie de jurnal şi începu s-o citească. Romancierul spuse calm:

— Steve, cunoşti articolele 184, 185 şi 186 din „Regulamentul marinei”?

Secundul se ridică brusc.

— Pentru Dumnezeu, Tom! spuse el în şoaptă.

Scoase o clipă capul prin perdea şi se uită atent în culoarul careului. Apoi spuse:

— Fii atent să nu te audă.

— Măcar le cunoşti?

— Ştiu ce vrei să spui.

Secundul inspiră adânc şi pufăi plictisit.

— Tu eşti nebun, nu comandantul.

— Foarte bine, zise Keefer.

Îl privi pe secund în ochi, se întoarse şi ieşi.

În noaptea aceea secundul, trecu în jurnalul său o lungă însemnare. După ce termină, puse deoparte mapa; descuie seiful şi scoase volumul gros legat în albastru intitulat „Regulamentul marinei”. Îl deschise, se uită înapoi spre perdeaua de la. Uşa, apoi se ridică şi trase uşa de metal care nu era aproape niciodată folosită la tropice. Se întoarse şi începu să citească rar şi cu glas tare monoton articolul 184:

„Se consideră că pot interveni circumstanţe cu totul neobişnuite şi de forţă majoră în care un ofiţer subaltern este nevoit a lua comanda unui ofiţer comandant, fie punându-l sub stare de arest, fie declarându-l bolnav; o asemenea măsură nu va putea fi luată sub nici motiv fără aprobarea departamentului marinei sau a altei autorităţi superioare competente, cu excepţia cazului care obţinerea unei asemenea aprobări este în mod în neîndoios imposibilă din cauza întârzierii pe care ar implica-o sau pentru alt motiv absolut evident.”

Percheziţia

Nori groşi cenuşii se adunau pe cer. Un vânt puternic de la apus mătura fumul coşurilor de pe punte şi silea nava să ia bande mari ori de câte ori rula la tribord. Pe suprafaţa negricioasă şi agitată a mării începură să apară şiruri albe de apă împroşcată. Ici şi colo treceau clătinându-se marinari care adunau chei, distribuiau etichete împrumutau stilouri şi creioane; un murmur continuu de înjurături ostile plutea în aer.

Până la ora şapte seara, Willie Keith stătuse de vorbă cu toţi marinarii din serviciul său. Pe cuşeta lui se afla o cutie mare de carton plina cu vreo patru sute de chei etichetate, puse talmeş-balmeş. Ridică cu opinteli cutia, trecu legănându-se prin careul ofiţerilor, se urcă şovăind pe scara legănată de ruliu de la puntea principală şi înaintă cu paşi prudenţi prin culoarul ud şi alunecos care ducea la cabina comandantului. Ciocăni la uşă cu piciorul; uşa sună a gol.

— Deschideţi, vă rog, domnule comandant. Am amândouă braţele ocupate.

Uşa se deschise, azvârlind bezna în interiorul cabinei. Willie păşi peste prag în întuneric. Uşa se închise cu zgomot în urma lui şi imediat becurile luminară puternic, în cabină erau patru persoane: comandantul, aspirantul Voles, Jellybelly şi subofiţerul Bellison. Cuşeta comandantului era o mare de chei; păreau să fie o sută de mii; chei de alamă, chei de oţel, chei de fier, de toate formele, încâlcite şi înnodate una într-alta cu sforile de la etichete. Podeaua era plină de cutii de carton. Jellybelly şi Bellison sortau cu zgomot cheile în două grămezi distincte. Aspirantul Voles trecea comandantului, una câte una, cheile din grămada

mai mică. Queeg, palid, cu ochii roşii, dar plin de elan, sta la masa de lucru şi băga cheie după cheie în lacăt, încercând dacă se potriveşte şi aruncând-o după aceea într-o cutie dintre picioarele lui. Se uită în sus la Willie şi-i spuse repezit:

— Ce stai acolo ca un bleg, descarcă-le şi cară-te!

Zăngănitul monoton şi surd al potrivirii cheilor în broasca lacătului, întrerupt un moment de apostrofă, reîncepu. Aerul era greu şi îmbâcsit de fum. Willie îşi descărcă cheile în cuşeta comandantului; ieşi repede din cabină şi se duse pe teugă. Peste provă cădeau pieziş rafale de ploaie. Vântul îi biciuia pantalonii şi apa îi împroşca faţa. Willie se adăposti lângă puntea de comandă. Prova se afunda în câte un gol de val şi, când se ridica, spinteca apa în două fluvii negre înspumate. Stropii treceau pe lângă Willie, scăldau puntea şi se prelingeau peste el.

Momentele de singurătate pe teugă îi făceau plăcere pe orice vreme. Largul mării şi vântul rece erau un balsam pentru toate suferinţele lui umilitoare de pe „Caine”. În lumina slabă de amurg târziu, ploios, putea zări siluetele uriaşe întunecate ale lui „Montauk” şi „Kalamazoo”, iar distrugătoarele de escortă din apropiere ca nişte mici forme de un negru mai închis pe fondul negru-cenuşiu al oceanului. În interiorul acestor forme era lumină şi căldură şi zgomot şi toate ritualurile vieţii de pe o navă; dar după câte ştia, nu se petreceau crize de necrezut ca afacerea căpşunilor de pe „Caine”. Care dintre oamenii de cart de pe celelalte punţi de comandă, privind cum silueta îngustă a bătrânului dragor se afunda în valurile abrupte, putea bănui că echipajul lui murmura revoltat, iar comandantul se retrăsese în cabina lui şi încerca de zor cheie după cheie într-un lacăt, scăpărând din ochi?

În viaţa lui Willie, marea era ceva mai puternic decât Queeg. Comandantul atinsese în mintea sa proporţiile unei calamităţi atotprezente, un munte de răutate şi de

perversitate; dar când Willie îşi cufunda mintea în priveliştea mării şi a cerului, putea cel puţin pentru o clipă să-l reducă pe Queeg la proporţiile unui om bolnav, bine intenţionat, care se zbătea cu o sarcină *peste* puterile lui. Pentru o clipă, măruntele momente febrile de pe „Caine”, necruţătoarele scadenţe ale lucrărilor, anchetele, ordinele bizare, accesele violente, toate se atenuau în contrast cu nemărginirea mării şi luau aspectul unor filme comice. Dar Willie nu putea duce viziunea mării şi sub punţile navei. O încordare a nervilor, buzzerul din careul ofiţerilor, o adnotare scrisă cu creionul – erau de ajuns ca să fie iarăşi absorbit în lumea febrei. Dar uşurarea, atât cât dura, era minunată şi reconfortantă. Willie zăbovi o jumătate de oră pe teuga întunecoasă şi împroşcată de ploaie, aspirând adânc în bătaia vântului umed; apoi coborî.

În dimineaţa următoare mai ploua când „Caine” intra în portul Apra din Guam; dealurile stâncoase ale insulei se zăreau cenuşii din cauza ceţei. Nava fu legată la o baliză, lângă noul distrugător de 2 200 tone, „Harte”. Îndată ce parâmele fură prinse, Queeg dădu ordin să se posteze în babord santinele înarmate la fiecare douăzeci de paşi, pentru ca nu cumva cineva să transmită vreo cheie unui prieten de pe distrugător. De asemeni, îl trimise pe Jorgensen la cenzorul-şef de pe „Harte” cu rugămintea să-l încunoştinţeze în cazul în care apar chei în curierul poştal de pe „Harte”. Cenzorul, un locotenent slab, cu ochii în fundul capului, încercănaţi, se uită la Jorgensen ca la un om bănuit că nu-i în toate minţile şi-l obligă să repete de două ori cererea. După aceea aprobă din cap fără convingere.

Între timp, Willie îl ajuta pe radiosul Ducely să-şi facă bagajul. În cele din urmă Queeg aprobase plecarea aspirantului, care aranjase ca la ora zece o şalupă de pe „Harte” să-l ducă la coastă.

— De ce nu stai să asişti la percheziţie? îi spuse Willie.

Ducely râse înfundat, în timp ce încuia închizătoarele de

alamă ale frumosului său geamantan din piele de porc. Era îmbrăcat într-o uniformă albastră cu miros puternic de camfor, iar partea stângă a pieptului era împodobită cu o panglică galbenă, nouă şi două stele de campanie.

— Willie, plec la timp din iadul de pe nava asta. Mi-a fost urâtă fiecare secundă petrecută aici şi până acum au fost mult prea multe secunde din astea. Oricât de minuţioasă va fi percheziţia, n-o să găsiţi cheia. Nu există nicio cheie.

— Şi eu cred la fel, dar spectacolul va merita…

— Eu nu-ţi spun, Willie, ce cred. Ştiu precis că nu există nicio cheie.

Aspirantul se întrerupse ca să se uite în oglindă şi să-şi pieptene părul lung şi blond.

— Ce anume ştii?

— Nu-ţi spun nimic. Nu vreau să mai am de-a face cu acest maniac pântecos, acum când sunt pe punctul să scap de el.

Ducely vărsă puţin ulei pe perie şi-şi perie cu grijă părul. Willie îl prinse de umăr şi-l răsuci către el.

— Ducely, papă-lapte afurisit, ştii ceva care ar putea potoli tămbălăul ăsta nebun? Spune-mi-l, sau îi raportez lui Queeg că ascunzi ceva, aşa că te rog…

Aspirantul râse.

— Ascultă, Willie, ştiu că n-ai să-i spui nimic lui Pată-galbenă. Te cunosc. Am abuzat zece luni de această slăbiciune a ta. Îmi pare rău, Willie, că n-am putut să-ţi fiu de folos. Ţi-am spus prima oară când am vorbit cu tine că nu sunt bun de nimic. Asta sunt eu. La New York mă bucur de un anumit farmec şi acolo pot să…

— Ce ştii, Duce, despre blestematele astea de căpşuni?

Firavul aspirant rămase pe gânduri, muşcându-şi unghiile.

— Este într-adevăr ruşinos să nu-ţi spun, dar pun o condiţie. Să nu vorbeşti nimic de asta decât la douăzeci de minute după plecarea mea…

— Perfect, de acord. Ce ştii?

— Cambuzierii le-au mâncat. I-am văzut răzuind vasul de căpşuni. Era la ora unu noaptea. Pe la jumătatea cartului am coborât să mă duc la toaletă. Se simţeau aşa de bine, încât bănuiesc că nu m-au văzut trecând pe lângă cambuză…

— De ce dracu' n-ai spus asta la adunare?

— N-ai inimă, Willie? Ai văzut faţa lui Whittaker în noaptea aia? Nici cu fierul roşu sub unghii nu m-ar fi făcut să spun.

Îşi luă geamantanul de pe pat.

— Dumnezeule, când mă gândesc că *scap* din această casă de nebuni…

— Eşti un băiat norocos, zise Willie printre dinţi. Ţi-ai luat reclama de corsete?

Ducely se uită încurcat, râse şi se roşi.

— Cred că pe chestia asta ai să mă şantajezi după război. Ascultă, Willie, zece zile mi s-a părut absolut divină. Nu ştiu ce să zic. Dacă aş mai rămâne mult pe nava asta, cred că aş începe să spun că am fost lordul Nelson.

Îi întinse mâna.

— Willie, nu sunt bun la nimic, dar ştiu să respect un erou. Dă-mi mâna.

— Du-te la naiba, mormăi Willie şi-i strânse mâna.

În cadrul uşii apăru Whittaker.

— Adunare toţi ofiţerii, dom'le locot'nent…

Careul ofiţerilor era plin până la refuz cu ofiţeri, adjutanţi şi subofiţeri clasa I, aliniaţi în jurul mesei, cei mai mulţi dintre ei în picioare. În capul mesei sta Queeg, frecând bilele de oţel, fumând şi studiind în tăcere mai multe diagrame în creion roşu întinse în faţa lui pe masă.

Ducely trecu neobservat prin mulţime şi ieşi. Queeg începu să schiţeze planul percheziţiei. Elaborase o schemă după care oamenii urmau să fie adunaţi sus, dezbrăcaţi şi percheziţionaţi pe grupuri, apoi trimişi înapoi jos în

încăperile percheziţionate între timp. Scopul acestui plan era ca niciun moment cheia lipsă să nu poată fi mutată dintr-o încăpere nepercheziţionată într-alta percheziţionată şi Willie observă că, din acest punct de vedere, planul era ingenios şi eficient. Îi părea oarecum rău de Queeg. Comandantul era bine dispus; pentru prima oară după multe luni părea sincer fericit; şi era întristător să constate că toată izbucnirea lui explozivă de energie era pentru nimic. După ridicarea şedinţei, Willie îl bătu pe umăr pe Maryk.

— Vreau să vorbesc cu dumneata, Steve.

Se duseră în cabina secundului, unde Willie îi povesti cele spuse de Ducely.

— Doamne Dumnezeule, zise Maryk, sprijinindu-şi plictisit capul pe o mână. Aşadar, asta-i... cambuzierii...

— Nu te duci să-i spui bătrânului?

— Desigur, imediat. De ce să mai răstoarne nava cu susul în jos? Îmi pare rău de băieţi, dar vor avea de tras consecinţe. N-aveau dreptul să mănânce blestematele alea de căpşuni...

Maryk se urcă la cabina comandantului. Cheile se aflau încă îngrămădite cu miile în cutiile de pe podea. Comandantul stătea în scaunul turnant, jucându-se alene cu lacătul. Era îmbrăcat în haine proaspăt spălate şi bărbierit, iar pantofii luceau ca oglinda.

— Hello, Steve. Eşti gata să-i dai drumul? Doresc, fireşte, să conduci dumneata, iar eu voi supraveghea de aproape. Când vrei, îmi spui...

— Domnule comandant, a intervenit ceva.

Maryk repetă informaţia lui Ducely. Pe măsură ce Queeg sesiza consecinţele, capul i se înfunda între umeri şi în ochi îi apărea vechea privire mânioasă, goală de orice expresie.

— Să simplificăm. Ducely i-a spus lui Keith şi Keith ţi-a spus dumitale. Deci Ducely este singurul care a văzut, iar el a plecat. Aşa-i?

— Da, domnule comandant.

— Şi de unde ştim că Ducely sau Keith spun adevărul?

— Domnule comandant, amândoi sunt ofiţeri de marină…

— O, nu-mi spune mie prostia asta!

Queeg luă din cupa de pe masă o pereche de bile de oţel.

— Ducely este în stare să facă o festă de rămas bun, e complet iresponsabil şi în afară de asta, nici măcar nu ştim dacă a spus aşa ceva. Keith a ales un moment foarte convenabil ca să ne-o spună… *după ce* Ducely a plecat…

— Domnule comandant, Ducely l-a silit să-i promită că…

— Ştiu, mi-ai spus. Aş putea să-l frec bine pe domnul Ducely, dacă n-aş avea altceva de făcut. Crede că a scăpat? Aş putea să-l aduc înapoi de pe coastă ca martor… avionul lui n-a plecat… şi să-l ţin aici până o îngheţa iadul. Dar, cum spun, s-ar putea ca toată chestia asta s-o fi născocit Keith, aşa că…

— Domnule comandant, pentru ce motiv ar fi făcut asta Willie?

— De unde ştiu eu pe cine încearcă să ocrotească? Loialitatea lui faţă de superiori este nulă, asta-i sigur. Poate că o practică faţă de inferiori, într-o anumită direcţie. În orice caz, n-am să mă apuc acum să fac psihanaliza domnului locotenent Keith, când avem o treabă atât de importantă de rezolvat.

După o scurtă tăcere Maryk spuse:

— Domnule comandant, doriţi să mergem înainte cu percheziţia?

— De ce nu? Nici domnul Ducely nici domnul Keith n-au prezentat cheia, singura care mă interesează…

— Domnule comandant… domnule comandant, *nu există nicio cheie* din moment ce cambuzierii au mâncat căpşunile. Puteţi presupune că doi dintre ofiţerii dumneavoastră v-au minţit?

— Nu presupun nimic, spuse fornăit Queeg. Şi tocmai de aceea vom căuta cheia. Nimeni n-o să mă facă pe mine să

cred că *nu* există. Să pornim la treabă.

În port se rostogoleau valuri mari gonite de furtuna din larg. „Caine” şi „Harte” se împingeau unul într-altul, frecându-se, legănându-se şi măcinându-şi apărătoarele. Willie se odihnea în scaunul comandantului din cabina goală a timonei şi privea cum Bellison şi trei marinari alunecau şi înjurau pe teugă sub ploaia deasă, dublând parâmele de legare şi manşoanele apărătoare de pânză. În comandă intră Maryk, îmbrăcat cu un impermeabil negru de pe care şiroia apa; se duse la interfon şi-l deschise. Willie auzea în acelaşi timp şi vocea normală a secundului şi transmisia ei denaturată din difuzoare.

— Atenţiune! Începe percheziţia. Începe percheziţia. Toţi oamenii urcă sus. Părăsiţi toate încăperile. Percheziţiile corporale se vor face la provă, pe puntea puţului sub tendă şi la pupă în duşul echipajului.

Willie sări de pe scaun.

— Steve, nu i-ai spus ce-a zis Ducely?

— Susţine că totuşi să percheziţionăm…

— Dar asta-i ceva fără sens, este… e o nebunie…

— Dă-mi o mână de ajutor. Ce însărcinare ai?

— Percheziţii corporale la pupă. Dumnezeule, şi încă pe vremea asta… bine…

— Farrington şi Voles n-au nicio însărcinare. Dacă ai nevoie, ia pe unul dintre ei să te ajute.

Willie plecă spre pupă. Pe puntea principală care tanga şi rula era o zăpăceală generală. Pe puntea prova, marinari în echipament de ploaie de pe care se prelingea apa sau în uniforme de pânză ude leoarcă, se perindau în jurul lui Harding şi Paynter. În faţa lor şedeau în picioare doi oameni goi. Pielea roz şi albă contrasta ciudat pe fondul cafeniu deschis al grupului din spatele lor. Feţele lor exprimau jenă, sfidare şi dispreţ glumeţ. Ofiţerii le scotoceau veşmintele. Marinarii de santinelă, postaţi pe partea de la tribord, se chirciseră rezemaţi de carabine şi glumeau cu ceilalţi

marinari. Aspirantul Farrington stătea în picioare la intrarea în tambuchiul careului, cu o mână agăţată de marginea de sus a tambuchiului şi urmărea percheziţia cu un aer pe jumătate amuzat, pe jumătate îngrozit, ca un copil la un spectacol ciudat.

— Farrington, strigă Willie traversând puntea prova. Vino cu mine. Trebuie să-mi dai o mână de ajutor.

— Am înţeles, domnule locotenent.

Aspirantul porni după Willie. În timp ce treceau pe culoarul din babord, locotenentul îi spuse peste umăr:

— Ţi se pare desigur o treabă stranie.

— Păi, domnule locotenent, mă simţeam pe de lături şi fără rost. Îmi pare bine că mi se oferă prilejul să fiu de folos.

Willie nu-i putea vedea faţa, dar tonul de respect sobru era vădit. Era tonul cu care Willie se adresa locotenentului Maryk şi locotenentului Gorton cu cincisprezece luni înainte, când aceştia i se păruseră infinit mai vechi decât el, marinari pricepuţi şi încercaţi în lupte. O clipă se simţi măgulit; apoi reflectă că poate „Caine”, în totalitatea lui, îi părea lui Farrington aşa de uluitor şi de straniu, încât percheziţia nu-l mai surprindea prea mult. Willie începea să nu-şi mai dea bine seama de impresia pe care o putea face „Caine” unor nou-veniţi la bord şi înţelegea greu starea lor sufletească.

Ieşind din culoar dădu peste altă mulţime de marinari uzi şi posomorâţi, care se mişcau încoace şi încolo prin ploaie. Willie îi adună la locuri adăpostite şi stabili o ordine alfabetică de dezbrăcare. Oamenii veneau câte doi în cabina duşului şi-şi scoteau veşmintele. Farrington trecu la treabă metodic şi fără să zâmbească, ajutându-l pe Willie la percheziţionarea hainelor umede şi reci. Willie avea impresia reconfortantă că la bordul lui „Caine” venise în sfârşit un ofiţer adevărat.

Unul dintre primii marinari dezbrăcaţi fu Chiftea. Stătea

în picioare, gol, păros şi zâmbitor, în timp ce Willie îi scotocea uniforma şi ghetele strâmbând din nas din cauza duhoarei de animal pe care o răspândeau. I le înapoie repede.

— În regulă, Chiftea, îmbracă-te.

— Cum, domnule locotenent, zise cu aer nevinovat şeful de echipaj, nu vă uitaţi şi în fundul meu?

Cuvintele fuseseră spuse pe ton plăcut, aşa că Willie conchise repede că nu era cazul să se considere jignit.

— Nu, mulţumesc. Nu doresc medalii pentru eroism excepţional.

— Zău că bătrânul e smintit, nu-i aşa, domnule locotenent? zise Chiftea în timp ce-şi trăgea pantalonii.

— Nu te mai ocupa de comandant, îi zise aspru Willie. Vorbeşte respectuos.

— Pe Dumnezeul meu, domnule locotenent, nu spun decât ce-a spus domnul Keefer câtorva dintre noi…

— Nu mă interesează. Cu mine să nu vorbeşti în niciun fel despre comandant, înţelegi?

— Am înţeles, domnule locotenent, zise jenat şeful de echipaj, pe un ton care-l făcu pe Willie să se simtă vinovat şi să regrete.

Operaţia dezbrăcării marinarilor îi zgâria nervii; i se părea un fel de siluire de tip german a drepturilor individuale; iar faptul că oamenii se supuneau aşa de resemnaţi dovedea cât demult se înmuiase starea de spirit a echipajului sub regimul lui Queeg. Singura formă de protest era gluma obscenă spusă fără ruşine. Willie avea remuşcări constatând cât de uşor fusese privat şeful de echipaj până şi de această mică consolare.

Queeg îşi vârî capul pe uşa de la cabina duşului.

— Bun, bun, bun. Totul merge bine?

— Da, domnule comandant, zise Willie.

— Excelent, excelent. L-ai pus la treabă şi pe Farrington? Bravo, bravo.

Comandantul zâmbi, clătină din cap şi dispăru.

— Cine are o ţigară? zise Willie cu glas puţin tremurat din pricina mâniei.

— Aici, domnule locotenent.

Chiftea îi întinse un pachet de ţigări şi aprinse repede un chibrit, apărându-l de vânt cu podul palmei lui grase, în timp ce Willie trăgea din ţigară, Chiftea îi spuse sfios:

— Iertaţi ieşirile necăjite ale unui biet om, domnule locotenent.

Comandantul Queeg plecă grăbit mai departe, fără să dea atenţie privirilor ostile ale marinarilor înghesuiţi în cadrul uşilor sau sub prelate. De pe impermeabilul lui galben, ca un poncho, ricoşau picături de ploaie. Se întâlni cu Maryk care ieşea din tambuchiul strâmt al compartimentului maşini de la provă.

— Ei, ei, Steve, cum merge jos?

— Foarte bine, domnule comandant.

Secundul era roşu la faţă şi transpirat.

— Abia a început, bineînţeles… o să ia vreo patru ore… dar treaba merge bine…

— Bravo, bravo. Budge este un om pe care te poţi bizui. Da, da. Adevărul este, Steve, că toţi adjutanţii şi gradaţii noştri şi chiar ofiţerii îşi fac o mândrie din treaba asta! Chiar şi Keith…

— Permiteţi, domnule comandant.

Furierul Jellybelly se apropiase de cotul comandantului. Salută gâfâind, aruncând o privire spre Maryk.

— Da, ce-i?

— Dumneavoastră… domnule comandant, mi-aţi cerut un raport. Vi l-am adus…

— A, da, dar scuză-mă, Steve. Supraveghează cum merge treaba. Mână-i. Iar dumneata, vino încoace.

Queeg închise uşa cabinei şi zise:

— Ei?

— Domnule comandant, mi-aţi spus ceva în legătură cu şcoala de furieri din Frisco.

Privirea lui jellybelly era insinuantă şi sfioasă.

— Bineînţeles că da, nu glumesc cu astfel de lucruri. Dacă ai vreo informaţie care poate fi dovedită…

— Cambuzierii au fost, domnule comandant, spuse în şoaptă mătăhălosul furier.

— Pe naiba, n-au fost ei. De ce dracu’ mă faci să-mi pierd vremea…

— Domnule comandant, i-a văzut adjutantul Bellison. Era cam pe la ora unu noaptea. Se întorcea de la un joc de zaruri din cazarma echipajului de la provă. A trecut pe lângă cambuză. A spus şi la doi adjutanţi şi…

— Vrei să spui că un căpitan-de-arme ar putea să vadă pe cineva furând şi să nu-l aresteze sau măcar să-mi raporteze?

Queeg scoase bilele de oţel din buzunar şi începu să le frece. Treptat, aerul fericit de pe faţa lui dispărea, lăsând să apară cute de descurajare.

— Păi, domnule comandant, nu s-a gândit la asta pentru că, vedeţi, cambuzierii mănâncă întotdeauna resturile din careul ofiţerilor, asta nu-i ceva nou. Iar după aceea, când a început tot tărăboiul ăsta, i s-a făcut milă de ei gândindu-se că vor lua toţi un BCD, aşa că a tăcut. Dar azi-dimineaţă toată nava ştia… puteţi verifica uşor…

Queeg se afundă în scaunul turnant şi se uită plictisit la maldărul de chei de pe podea. Gura îi era uşor căscată; buza de jos trasă înăuntru.

— Bine, conversaţia noastră rămâne confidenţială.

Pe faţa furierului se aşternu un aer prefăcut de mâhnire.

— Sigur că da, aşa sper.

— Bate la maşină cererea dumitale pentru şcoala aia, cu menţiunea de aprobare, şi eu o voi semna.

— Vă mulţumesc, domnule comandant.

— Am terminat.

După o jumătate de oră Maryk începu să se întrebe ce se petrece cu comandantul. Planul prevedea ca Queeg să supravegheze pe puntea centru şi la pră în timpul cât secundul îşi concentra atenţia asupra labirintului de încăperi ale maşinilor; dar chipul preocupat şi surâzător al comandantului dispăruse de pe scena percheziţiei. Maryk se duse la cabina lui Queeg şi bătu la uşă.

— *Intră,* strigă o voce aspră.

Comandantul sta întins pe cuşetă în chiloţi şi privea fix în tavan, frecând de zor bile în ambele mâini.

— Ce-i, domnule locotenent Maryk?

— Mă scuzaţi, domnule comandant... Am crezut că supravegheaţi pe punte...

— Am migrenă. Fă dumneata şi treaba asta.

După o pauză, secundul spuse cu îndoială:

— Am înţeles, domnule comandant. Nu ştiu însă dacă am să pot supraveghea totul aşa cum doriţi...

— Atunci deleagă pe cineva să te ajute.

— Am înţeles, domnule căpitan. Doream să vă întreb... credeţi că trebuie să scoatem şi balastul de plumb din fundul navei şi să ne uităm sub toate raiurile de macara? E o treabă groaznică, domnule comandant.

— Nu mă interesează ce faci. Lasă-mă în pace. Sunt scârbit de toată treaba asta stupidă. Nimic nu se face pe vasul ăsta dacă nu mă ocup eu. Fă cum îţi place. Bineînţeles, n-ai să descoperi nimic şi n-am să zic nimic dacă nu descoperi. M-am obişnuit cu ideea că tot ce doresc să se facă pe această navă se execută întotdeauna alandala şi, fireşte, o percheziţie de mântuială nu este câtuşi de puţin o percheziţie, dar mergi mai departe şi fă cum vrei. Scuteşte-mă pe mine de treaba asta.

— Domnule comandant, zise contrariat secundul, doriţi ca percheziţia să continue?

— *Fireşte* că doresc să continue! De ce să nu continue? ţipă comandantul ridicându-se pe un cot şi uitându-se fioros

la Maryk. Doresc şi acum ca nava asta să fie percheziţionată de la provă la pupă, centimetru cu centimetru! Acum te rog să pleci. Am migrenă.

Cu toate că Maryk continuă încruntat percheziţia, echipajul simţi totuşi că ceva se schimbase. Dispariţia comandantului şi supravegherea superficială a secundului nu întârziară să se reflecte printr-o moleşire tot mai vizibilă a echipei de percheziţionare – fie ei ofiţeri sau subofiţeri – şi prin glume şi obrăznicii tot mai îndrăzneţe din partea marinarilor. Pe la ora douăsprezece percheziţia degenerase într-o farsă jalnică, supărătoare pentru ofiţeri şi distractivă pentru marinari. Cei care percheziţionau nu mai făceau decât mişcări leneşe, ca vameşii mituiţi. La ora unu, Maryk dădu ordin de oprire, acceptând rapoartele făcute cu gura pe jumătate de toţi subalternii cum că echipele de percheziţie îşi executaseră misiunea. Ploaia se oprise şi atmosfera era umedă şi ceţoasă. Secundul se duse în cabina comandantului, unde găsi storurile trase şi pe Queeg în cuşetă, dezbrăcat şi treaz.

— Ei, ai găsit-o? îl întrebă Queeg.

— Nu, domnule comandant.

— Exact aşa cum am prezis. Bine. Cel puţin am avut prilejul să apreciez capacitatea şi loialitatea subalternilor mei.

Comandantul se întoarse cu faţa la perete.

— Foarte bine. Ia cheile astea de aici şi dă-le înapoi.

— Da, domnule comandant.

— Şi poţi să comunici tuturor că dacă cineva îşi închipuie că am fost înfrânt, o să-şi schimbe părerea. Voi face arestarea la timpul cuvenit.

— Am înţeles, domnule comandant.

Secundul ordonă câtorva marinari să ducă cutiile cu chei pe puntea centru. Îi chemă pe Willie Keith, Voles şi Farrington şi le spuse să le distribuie. Echipajul se îngrămădi pe micul spaţiu dintre comandă şi bucătărie

râzând, ţipând şi luându-se la trântă, în timp ce ofiţerii începeau anevoioasa treabă a descurcării miilor de chei strigând numele de pe etichete şi trecându-le posesorilor lor. Se dezlănţui un caraghioslâc de carnaval. Eleganţii marinari de pe „Harte” se înşirară de-a lungul parapetului privind miraţi la strâmbăturile comice, mersul în mâini, cântecele obscene şi ţopăielile echipajului de pe „Caine”. Engstrand îşi aduse chitara şi începu să cânte tot felul de şlagăre ca *Tăvăleşte-mă trifoi, Hei, Gafoozalum, Bastardul rege-al Angliei* şi *Un tip a ciupit-o pe fata lui* O’ *Reilly.* Apăru şi Chiftea numai în chiloţi roz uriaşi, la talie cu o imensă cheie neagră. Ofiţerii erau prea ocupaţi cu grămezile de chei încâlcite ca să potolească această veselie exuberantă. Totul se petrecea la câţiva paşi de cabina comandantului. Desigur că zgomotele de veselie ajungeau şi în cabina întunecată şi înăbuşitoare; dar Queeg nu scoase nicio vorbă de protest.

Între timp Maryk coborâse în cabina lui. Se dezbrăcă complet, aprinse o ţigară şi scoase din seiful mesei de lucru „jurnalul medical”. Se aşeză pe cuşetă, cu mapa rezemată pe genunchi, şi începu să citească prima pagină. Ţigara de foi era pe jumătate fumată când întoarse ultima pagină şi puse deoparte jurnalul. Fumă mai departe privind fix spre peretele verde, până când simţi că mucul ţigării îl frige şi atunci îl scoase din gură. Îl stinse şi apăsă pe buzzerul de lângă pat. După scurt timp în cadrul uşii apăru Whittaker.

— Da, dom’le secund.

Faţa speriată a negrului îl făcu să zâmbească.

— Linişteşte-te, Whittaker. Vreau numai să-l găseşti pe domnul locotenent Keefer şi să-i spui să vină în cabina mea, dacă e liber.

— Da, dom’le secund.

Whittaker rânji şi plecă în fugă.

— Închide uşa, Tom, zise Maryk când sosi romancierul. Nu perdeaua, uşa.

— Am înţeles, Steve.

Keefer trase uşa de metal care scârţâi.

— Bine. Am să-ţi dau acum să citeşti ceva.

Maryk îi înmână mapa.

— Stai comod, va dura destul demult.

Keefer se aşează pe scaun. După ce citi primele rânduri, se uită întrebător la secund. Mai citi vreo două pagini şi murmură:

— Dumnezeule, o parte din ele le uitasem.

— Nu mai spune nimic până nu-l termini…

— Aşadar, Steve, ăsta-i romanul pe care l-ai scris în ultimele luni?

— Tu eşti romancier, nu eu. Citeşte mai departe.

Ofiţerul cu artileria citi jurnalul până la sfârşit. Maryk şezu tot timpul pe cuşetă frecându-şi uşor pieptul gol cu palmele şi urmărind faţa celuilalt. Când Keefer puse mapa pe masă, îl întrebă:

— Ei, ce zici?

— L-ai omorât, Steve.

— Aşa crezi?

— Te felicit. Este tabloul clinic al unui paranoic, un istoric complet al cazului, fără nicio îndoială. L-ai *distrus,* Steve. Ai făcut o treabă uimitoare…

— Bine, Tom.

Maryk îşi săltă picioarele peste marginea cuşetei şi se aplecă înainte.

— Sunt gata să merg la comandantul flotei a cincea de pe coastă şi să-i prezint cazul comandantului conform articolului 184. Vrei să vii cu mine?

Keefer ciocăni cu degetele în masă. Scoase o ţigară dintr-un pachet din buzunarul de la piept.

— Vrei neapărat să mă iei cu tine?

— Da.

— De ce?

— Tom, ţi-am spus de ce încă de când eram lângă

„Pluto”. Tu cunoşti psihiatrie. Dacă încep să vorbesc despre asta, am să fac o impresie de idiot sadea şi am să stric toată treaba…

— N-ai nevoie să vorbeşti. Jurnalul tău rezolvă totul.

— O să am de-a face cu amirali, iar ei vor chema doctori şi eu nu pot prezenta singur situaţia, nu sunt scriitor. Tu crezi că jurnalul este de ajuns. Pentru unul din afară, însă, felul în care este descrisă situaţia poate ridica multe probleme. Tu *ştii* cum s-au întâmplat toate aceste lucruri, dar când cineva le citeşte la rece… trebuie să te am lângă mine. Tom.

Urmă o tăcere lungă.

— Ticălosul m-a împiedicat să-mi văd fratele, zise Keefer cu glas şovăielnic, dar ochii priveau mânios.

— Asta n-are nicio legătură, Tom. Dacă bătrânul este bolnav la minte, n-ai de ce să-i porţi pică.

— Asta-i adevărat… am să… sunt alături de tine, Steve.

— Bine, Tom.

Secundul sări jos din cuşetă şi întinse mâna lui Keefer, privindu-l în ochi. Pescarul bondoc cu piept bombat ca un butoi şi scriitorul tras ca prin inel îşi strânseră mâinile.

— E preferabil să-ţi pui altă uniformă dacă, ai, zise Maryk.

Keefer se uită la hainele lui pătate de unsoare şi zâmbi.

— Aşa se întâmplă când scotoceşti prin magazii în căutarea unei chei inexistente.

În timp ce Maryk îşi săpunea faţa, radiotelegrafistul îi aduse un mesaj.

— TBS, domnule secund. Am ciocănit la uşa domnului comandant şi m-am uitat înăuntru, dar părea că doarme adânc.

— O iau eu.

În radiogramă scria:

Toate navele din portul Apra se pregătesc să iasă cel mai târziu la ora 15. Vor naviga spre sud şi vor căuta să evite taifunul Charlie care se apropie de Guam.

Secundul îşi şterse plictisit faţa cu un prosop umed, luă telefonul de pe consola din perete şi sună la comandant de mai multe ori. În sfârşit, Queeg răspunse şi-i ordonă somnoros să pregătească nava pentru ieşirea în larg.

Keefer era în chiloţi şi-şi lustruia ghetele când secundul intră în cabină şi-i arătă mesajul. Romancierul râse şi aruncă deoparte peria de ghete.

— Amânare.

— Nu pentru mult timp. Când ne întoarcem, va fi primul lucru pe care-l vom face...

— Sigur, Steve, sigur. Sunt alături de tine. Dar nu mor de nerăbdare...

— Nici eu.

O vizită la Halsey

Timp de două zile „Caine” naviga prin ploaie, vânt puternic şi mare agitată cu valuri de travers, într-un grup pestriţ de nave care primiseră de asemeni ordin să plece în grabă din portul Apra. Taifunul sufla prin apropiere, la o sută cincizeci de mile spre nord. În a treia dimineaţă marea se linişti; peste apă sufla un vânt moderat cu burniţă cenuşie. Navele se despărţiră în două grupuri, unul o luă spre Guam iar altul se îndreptă mai departe către Ulithi. „Caine” escorta grupul pentru Ulithi.

Direcţia nefavorabilă a furtunii fusese suficientă ca bătrânul dragor şi echipajul lui să sufere o zgâlţâială jalnică. Ruliul şi tangajul sfărâmaseră farfurii, scaune, sticle şi vesela măruntă din cambuză, răsturnaseră şi împrăştiaseră pe jos proviziile din rafturi; valurile măturaseră puntea; apa stagna acum prin culoare şi se infiltra prin nenumăratele găuri din coca ruginită. Antenele erau doborâte, iar gruia unei bărci şi rastelele grenadelor antisubmarine erau răsucite. Două zile nu se servise mâncare caldă. Marinarii stătuseră nespălaţi şi nebărbieriţi şi nu putuseră dormi mai mult de câteva minute la rând fără să nu fie treziţi de giraţia continuă a cuşetelor. Verdele şi însoritul Ulithi şi laguna lui ca o oglindă azurie li se păru un adevărat paradis oamenilor de pe „Caine”. Altădată, când vorbeau de acest loc, îi ziceau „gaură”, la care adăugau diferite completări triviale.

— Halsey este pe „New Jersey”, îi şopti Maryk lui Keefer, stând pe aripa din babord a punţii de comandă, în timp ce „Caine” intra în canalul Mugai. Uite portavionul lui şi pavilionul cu patru stele.

Keefer privi prin binoclu la cuirasatul cenuşiu ancorat aproape de intrarea în canal.

— Acum suntem sub comanda flotei a cincea, nu? şopti Keefer. Păcat că am scăpat ocazia de la Guam. Dar dacă ne întoarcem…

Pe cealaltă aripă a punţii de comandă Queeg striga spre timonă:

— Drept aşa! Am spus, drept aşa! Ei, fir-ar-a dracului de treabă! Nu te duce în baliza aia!

— După părerea mea, şi Halsey e destul de bun, zise secundul. Este un caz excepţional. Să mergem la el îndată ce aruncăm ancora…

— Domnule locotenent Maryk, strigă Queeg. Fii bun şi dă-mi relevmentul punctului de ancoraj…

Cei doi ofiţeri şedeau la pupa şalupei, privind milioanele de meduze cenuşii care mişunau sub suprafaţa lucitoare a lagunei. Keefer fuma. Maryk desena un tatuaj pe mapa de piele cafenie în care era jurnalul medical. Şalupa pufăia liniştit spre impunătorul „New Jersey”, ancorat la două mile mai departe.

— Arde al dracului soarele. Să mergem sub tendă, zise romancierul azvârlind ţigara în apă.

— Ce ghinion că a fost atât de normal în ultima săptămână, continuă în şoaptă Keefer după ce se aşezară pe pernele de piele crăpată; zgomotul motorului îi ferea să fie auziţi de echipajul şalupei.

— Păi, asta-i comportarea lui obişnuită, zise secundul. O izbucnire de om nebun, apoi câtva timp este liniştit, şi după aceea şi mai nebun.

— Aşa-i. Tu ce crezi, Steve, o să avem şansa să fim primiţi chiar de Halsey?

— Bănuiesc că da. Cred că aplicarea articolului 18 nu se petrece în fiecare zi…

— Nu ştiu cât de bine am să mă simt privindu-l în ochi pe

Halsey şi spunându-i că avem un comandant nebun.

— Nici pe mine nu mă încântă prea mult perspectivi asta.

— Adevărul este, Steve, că Pată-galbenă a condus destul de bine nava pe furtună, trebuie să recunoşti. Departe de mine gândul să-l apăr, dar ce-i adevărat e adevărat…

— Ascultă, pentru un om bolnav a fost excelent, zise secundul. Numai că n-am dormit o clipă liniştit, de frică să n-o ia iarăşi razna.

— Este uimitor, zise Keefer, aprinzând altă ţigară, cu câtă îndemânare umblă aceşti paranoici pe îngusta linie de separare dintre nebunie totală şi actele ce pot fi explicate logic. Este trăsătura lor caracteristică. De fapt, o dată ce iei drept bună premisa lor de bază, care poate fi doar cu treizeci de grade sau cam aşa ceva dincolo de realitate – nu numaidecât cu o sută optzeci de grade – orice fac ei pare justificat. Ia-l pe Pată-galbenă. Care-i premisa lui de bază? Că toţi de pe „Caine” sunt mincinoşi, trădători, laşi, şi deci această navă nu poate acţiona decât dacă el îi cicăleşte, îi spionează, îi ameninţă, ţipă şi le dă pedepse draconice. Şi cum ai să dovedeşti că premisa lui este greşită?

— Lui n-ai putea să-i dovedeşti, zise Maryk. Asta-i boala lui, nu? Dar unul din afară *ştie* că nu există navă cu un echipaj în care niciunul din oameni nu este bun.

— Ei, să sperăm că şi Halsey gândeşte aşa.

După o clipă Keefer adăugă:

— De exemplu jurnalul ăsta al dumitale. Luate unul câte unul, oricare din aceste puncte ar putea fi justificate de Queeg. Oprirea filmelor pe timp de şase luni? De ce nu? Desconsiderarea comandantului este cea mai gravă abatere după regulamentul marinei. Iadul stârnit pentru poalele bluzelor? Severitate lăudabilă în respectarea uniformei reglementare, ceva rar pentru un comandant de dragor de mine. Interzicerea apei? Prudenţă înţeleaptă, poate cam prea exagerată, totuşi în limitele doctrinei navale, pentru prevenirea lipsei de apă. Cum poţi dovedi

că, din cauza plecării lui Rabbitt, s-a răzbunat pe echipaj? Spre norocul lui, când aduni toate astea, iese curat ca cristalul, totuşi…

Clang, clang! Şalupa încetini şi Chiftea strigă:

— Am sosit la scara lui „New Jersey”, domnule locotenent Maryk!

Cei doi ofiţeri se suiră pe copastia şalupei. În faţa lor era imensul perete drept de oţel care forma bordajul cuirasatului. Se înălţa ca un zgârie-nori şi se întindea departe în părţi, asemeni blocurilor de locuinţe, ferind din vedere atolul. Maryk sări pe platforma scării, un mic grilaj pătrat de lemn, albit din cauza apei sărate, fixat în partea de jos a scării abrupte. Keefer îl urmă.

— Ancorează în larg şi aşteaptă-ne, îi strigă secundul lui Chiftea.

Se urcară pe scară zdrăngănind lanţurile balustradei. Ofiţerul de cart era un locotenent-comandor mărunt, rotund la faţă şi încărunţit la tâmple, îmbrăcat în uniformă kaki foarte curată şi foarte scrobită. Maryk îl întrebă unde se află biroul amiralului. Ofiţerul de cart îi indică imediat direcţia. Ofiţerii de pe „Caine” plecară de pe puntea de cart şi porniră încet spre pupă uitându-se ici-colo la impunătoarea punte principală a lui „New Jersey”.

Era o altă lume; şi totuşi, oarecum, aceeaşi lume de pe „Caine”, transfigurată. Se aflau tot pe o punte cu lanţuri de ancoră, macarale, ancore-cioc de pelican şi babale, ventilatoare şi parapete. Dar ancora-cioc de pelican a lui „New Jersey” era de mărimea tunurilor mari de pe „Caine”; un singur inel de la lanţul de ancoră al cuirasatului ar fi ocupat întreaga provă a dragorului; iar bateria principală, tunurile nesfârşit de lungi, împreună cu turelele lor, păreau mai mari decât întregul „Caine”. Peste tot mişunau marinari şi ofiţeri, aceeaşi mulţime de uniforme albastre presărate cu uniforme kaki, dar marinarii erau spilcuiţi ca elevii de la şcolile duminicale, iar ofiţerii arătau ca profesorii lor, maturi

şi îmbrăcaţi meticulos de îngrijit. Măreaţa citadelă a punţii de comandă şi coşurile se înălţau spre cer ca o piramidă de metal ameninţătoare, datorită bateriilor antiaeriene şi radarurilor instalate pe ea; dincolo, spre pupă, puntea se întindea mai bine de o sută de iarzi. „New Jersey” te înfricoşa.

— Cred că trebuie s-o luăm pe-aici, zise Maryk. Uşa a treia, pe partea de la tribord, sub tunul binat de o sută douăzeci şi cinci…

— Bine, zise Keefer ridicându-şi privirea spre puntea de comandă care se înălţa falnică în lumina strălucitoare de soare.

Se descurcară anevoie prin culoarele reci şi întunecoase, dar de o curăţenie perfectă.

— Aici e, zise Maryk.

Pe placa neagră de plastic de pe uşa verde scria: *Aghiotantul amiralului*. Puse mâna pe mânerul uşii.

Keefer zise:

— Steve poate că nu ăsta-i locul potrivit de unde să pornim…

— Bine, dar aici ne-au îndreptat.

Deschise uşa. În încăperea lungă, îngustă şi plină cu mese de lucru nu se găsea decât un marinar singuratic în uniformă albă, care citea o revistă umoristică multicoloră, sub lampa fluorescentă de pe masa din fund.

— Unde este aghiotantul amiralului? întrebă Maryk.

— La masă, zise marinarul fără să-şi ridice privirea.

— Când se întoarce?

— Nu ştiu.

— Care-i numărul lui de cabină?

Furierul îşi ridică alene privirea, cu un aer curios. Avea faţa palidă ca majoritatea furierilor şi putea să caşte ca un tigru, până la urechi, tot ca majoritatea furierilor. Îşi demonstră talentul în cinstea ofiţerilor de pe „Caine”; apoi zise posomorât:

— Despre ce e vorba?

— O chestiune oficială.

— Bine, orice-ar fi, puteţi să mi-o comunicaţi mie. Voi avea grijă să fie rezolvată.

— Nu, mulţumesc. Care-i numărul lui de cabină?

— Trei, optzeci şi patru, zise furierul.

Căscă încă o dată cu gura până la urechi şi-şi întoarse capul spre revista umoristică, adăugând:

— Nu-i place să fie deranjat în cabina lui. În felul ăsta nu-i veţi câştiga bunăvoinţa.

— Mulţumesc pentru sfat, zise Maryk închizând uşa.

Se uită în susul şi în josul culoarului şi porni spre pupă.

— Pe unde bănuieşti că este 384?

— Steve.

— Da?

— Cred că trebuie să stăm puţin de vorbă.

Maryk se opri şi se uită înapoi la Keefer. Romancierul rămăsese în urmă. Sta sprijinit cu spatele de uşa de la biroul aghiotantului.

— Ce-i?

— Să ieşim pe punte.

— N-avem prea mult timp…

— Hai. Colo, la capătul celălalt, văd lumină de zi.

Keefer porni repede de-a lungul culoarului şi Maryk îl urmă. Ocolind un colţ ca să iasă la lumina zilei, romancierul era cât p-aci să dea peste un infanterist de marină în mare ţinută, care păzea un cadru de uşă cu perdea verde. Infanteristul salută cu carabina şi privi înainte inexpresiv. Deasupra uşii era o placă împodobită cu patru stele de argint pe care scria: *Amiral William F. Halsey*, *USN.*

Maryk îl prinse pe Keefer de cot.

— Biroul amiralului. Ce-ar fi dacă am intra şi ne-am încerca norocul? Ducă-se dracului treptele ierarhiei. Dacă e aici, o să ne asculte…

Keefer îşi liberă braţul.

— Hai afară o clipă.

Îl duse pe secund la parapet. Se opriră în umbra turelei şi priviră peste laguna albastră plină de nave. Dinspre pupă sufla o adiere fierbinte şi umedă.

— Steve, zise romancierul, încep să judec treaba asta la rece.

Maryk se uită la el atent.

— Şi tu ai judeca la fel cu puţină imaginaţie. Poţi să-ţi dai seama de deosebirea dintre „New Jersey” şi „Caine”? Asta-i marina, adevărata marină. Nava noastră este un spital de nebuni plutitor. Toţi de pe „Caine” sunt nebuni, iar tu şi cu mine trebuie să fim cei mai nebuni când credem că am putea ieşi cu bine acuzându-l pe Queeg pe baza articolului 184. Steve, ne vor distruge. N-avem nicio şansă. Să plecăm de aici…

— Ce dracu’, Tom! Nu te înţeleg. Ce-are a face „New Jersey” cu treaba asta? Este sau nu nebun comandantul?

— E nebun, bineînţeles că este, dar…

— Atunci, de ce să-ţi fie frică? Ne-am înţeles să ne adresăm celei mai înalte autorităţi la care putem ajunge…

— Nu vom reuşi, Steve. N-am strâns destule probe contra lui. Când blestematul ăsta de război se va sfârşi, eu am să fiu un scriitoraş, la fel ca înainte. Dar tu doreşti să rămâi în marină, nu? Te vei izbi, Steve, de un zid de piatră. Pentru marină vei fi un om mort pe vecie. Iar Queeg va continua să comande pe „Caine”…

— Tom, tu însuţi mi-ai spus că jurnalul meu l-a pus la pământ…

— Desigur, aşa am crezut… pe „Caine”. Şi aşa este, dar pentru un psihiatru competent. Noi însă vrem să spunem asta marinei, nu unui psihiatru. De aceea sunt îngrijorat. N-ai cunoscut până acum mentalitatea acestor ignoranţi? Se pricep, bineînţeles, să conducă nave şi să lupte, dar minţile lor gândesc ca în epoca feudală! Ce dracu’ ştie, sau ce-i pasă lui Halsey de paranoia? Va crede că suntem nişte

blestemaţi de rezervişti rebeli. Ai citit atent articolele alea? „Iniţiativa conform acestui articol implică cele mai grave riscuri…” *Revoltă*, asta implică…

Maryk se uită într-o parte şi se scărpină în cap.

— Vreau totuşi să-mi încerc norocul, zise el. Nu pot continua să navighez cu un comandant pe care-l consider nebun…

— Asta-i după aprecierea ta. După normele marinei, pe cât le cunosc, este un om al disciplinei stricte, demn de laudă…

— O, Doamne, Tom. Răsturnarea cu josul în sus a navei pentru o cheie nu s-a întâmplat niciodată… interzicerea apei la ecuator pe mai multe zile… fuga din faţa bateriilor de coastă…

— Toate lucrurile astea pot fi luate în două sensuri. Pentru numele lui Dumnezeu, Steve, ascultă-mă şi aşteaptă! Poate că într-o săptămână, două, se ramoleşte de tot. Dacă începe să alerge în jurul punţilor gol-puşcă sau să vadă strigoi ori altceva asemănător, lucruri pe care le putem într-adevăr dovedi… şi asta se poate întâmpla oricând…

— Eu cred că putem dovedi şi acum că-i nebun…

— Ba nu cred. Mi-am schimbat părerea, Steve. Dacă crezi că dau înapoi, îmi pare rău. În realitate, îţi fac cel mai mare serviciu din viaţă.

— Tom, hai să-l vizităm pe Halsey…

— Nu te însoţesc, Steve. Dacă vrei, du-te singur.

Maryk îşi umezi buzele şi se uită nemulţumit la Keefer o clipă nesfârşită. Romancierul îi înfruntă privirea; muşchii obrajilor îi tremurau uşor.

— Tom, zise Maryk, ţie ţi-e frică, nu-i aşa?

— Da, mi-e frică, răspunse Keefer.

Secundul dădu din umeri şi pufăi.

— Ar fi trebuit să mi-o spui mai demult. Dacă ţi-e frică, atunci te înţeleg… Bine, să chemăm şalupa.

Porni mai departe.

— Aş dori să fii de acord cu mine, zise romancierul grăbindu-se să-l ajungă din urmă, şi să recunoşti că în acest moment reacţia înţeleaptă şi logică este o teamă bine gândită. Uneori teama şi retragerea este soluţia corectă a…

— Bine, Tom. Fie şi aşa.

— Am pornit la o treabă nesăbuită şi dezastruoasă. Ne retragem la timp. Asta nu-i ceva rău. Să fim mulţumiţi că…

— Nu spune „să fim”. Eu sunt şi acum gata să merg până la capăt…

— Bine, zise Keefer enervat, atunci n-ai decât să mergi mai departe şi să te ia dracu’.

— Nu pot face singur treaba asta.

— Nu-i decât o amânare. Ai tergiversat atâta timp. Ce mai contează! Eu recunosc sincer că mi-e frică, asta-i diferenţa dintre noi…

Maryk se opri din mers.

— Ascultă, Tom, zise el blajin. A fost de la început ideea ta. Niciodată n-am cunoscut cuvântul „paranoia” până ce nu mi l-ai spus tu. Şi nu ştiu bine nici acum ce dracu înseamnă. Dar cred că ai probabil dreptate când spui că comandantul nu e în toate minţile. Cred că greşim dacă rămânem indiferenţi la această constatare. Tu vrei să renunţăm la acţiunea noastră fiindcă ţi se pare riscantă, dar totodată să te şi felicit pentru asta. Nu poţi, Tom, să ai şi una şi alta. Aşa face Queeg. Keefer îşi muşcă buza de jos şi zise zâmbind acru:

— Cuvinte grele…

— Chem şalupa, zise Maryk ducându-se spre parapet şi făcând semn cu ambele braţe. Să ne întoarcem pe „Caine”.

Taifunul

Cuirasatele şi portavioanele din laguna Ulithi păreau nişte uriaşi aşezaţi unul în spatele celuilalt, o aliniere de zgârie-nori de fier plutitori care contrasta izbitor cu inelul delicat de palmieri dimprejurul lor. În vederea asaltului contra insulei Luzon, marina strânsese în atol principala ei forţă de şoc; era cea mai puternică flotă văzută vreodată pe planetă. Willie Keith sta ore întregi pe teuga pipernicitului şi ruginitului „Caine” ca să-şi imprime în memorie tabloul uimitor al acestei forţe de atac. Priveliştea îl înfiora, oricât de obişnuit era acum cu aspectele războiului. Toată energia brută din istoria umană părea că se concentrase şi ieşise la iveală în Ulithi. Îşi aducea aminte din vremurile de pace, când se plimba pe Riverside Drive la sosirea flotei – era student în anul doi la universitate – şi filosofa că navele de război erau doar nişte jucării uriaşe iar minţile naţiunilor doar nişte minţi de copii şi că naţiunile se apreciază între ele după numărul şi mărimea jucăriilor pe care le are fiecare. Mai târziu văzuse cu ochii lui aceste jucării în acţiune, hotărând de viaţă şi de moarte, de libertate şi de sclavie; se îndepărtase atât demult de filosofia lui de student, încât acum privea cu groază respectuoasă aceste nave militare uriaşe.

Şi cu toate că le privea aşa, în realitate gândea şi acum ca un student din anul doi, doar ceva mai în vârstă. Pentru că, în definitiv, ce era Ulithi? O minusculă îngrăditură de corali pe pustiul vast al oceanului.

O navă care ar fi navigat la zece mile de el nici nu l-ar fi zărit; iar dacă întreaga flotă a treia s-ar fi scufundat deodată, n-ar fi ridicat nivelul mării nici cu o miime din

grosimea unui fir de păr. Arena lumii este încă prea mare pentru cele mai ambiţioase născociri ale omului. Dovadă este că un taifun, un simplu vârtej iute de aer pornit dintr-un colţişor neînsemnat al oceanului, poate fi ceva peste puterile lui.

Maryk se afla în cabina hărţilor şi marca pe harta mare a Pacificului avertizările de taifun, dintr-un teanc de radiograme care indicau latitudinile şi longitudinile centrelor de furtună. Willie intră în cabină şi rămase în picioare privind peste umărul lui Maryk.

— Steve, crezi că aş putea să fiu într-una din zilele astea ajutor al ofiţerului cu navigaţia?

— Cum dracu’ să nu poţi!

Maryk îi trecu imediat compasul şi riglele paralele.

— Poţi începe chiar acum să marchezi poziţiile de furtuni din radiogramele astea.

— Mulţumesc.

Willie începu să bifeze cu îndemânare poziţiile şi să le marcheze cu pătrăţele roşii.

— În dimineaţa asta când ieşim în larg ai să trasezi dreptele de poziţie cu soarele, zise secundul. Engstrand va citi cronometrul la stop. Dacă n-avem timp până la căderea nopţii, poţi să calculezi drepte de poziţie cu stelele şi să le verifici cu cele calculate de mine.

— În regulă. În ultimele două săptămâni am trasat în glumă câteva drepte de poziţie cu soarele.

— Willie, vrei să te complici, zise zâmbind secundul. N-ai destule sarcini suplimentare?

— O, da. Dar bătrânul mă va obliga să descifrez până am să putrezesc. Spălătoria, educaţia morală şi serviciul de cart sunt toate foarte utile… dar să te strecori pe ocean printre taifunuri…

— Păi, la această vreme din an…

Maryk aprinse o ţigară de foi şi ieşi pe aripa punţii de

comandă. Se sprijini cu cotul de balustrada, bucuros că fără să se aştepte scapă de o treabă zilnică măruntă.

Ştia că Willie Keith este în stare să marcheze corect semnele de furtună. Insistenţa unui ofiţer tânăr de a-şi asuma o răspundere mai mare îi făcea plăcere secundului, deoarece îi oferea prilejul plăcut de a constata roadele trecerii timpului. Îşi aducea aminte cum fusese Willie în primele zile pe „Caine”, un aspirant fluşturatic, cu faţă de prunc, fără experienţă şi neglijent, care se uita la comandantul De Vriess ca un copil bosumflat bătut la fund. „Totuşi De Vriess şi-a dat seama de măsura capacităţii lui Willie”, reflectă Maryk. „Mi-a spus din primele zile că după ce va primi un picior zdravăn în fund, se va comporta cum trebuie.”

Willie apăru lângă el.

— Toate marcate.

— Foarte bine.

Maryk pufăi din ţigara de foi.

Ofiţerul cu transmisiunile se rezemă de balustradă privind atent spre locul unde erau ancorate navele.

— O privelişte cu adevărat impunătoare, nu? zise Willie. Oricât aş privi-o nu mă satur. Îţi dă impresia de forţă.

În dimineaţa următoare navele mari ieşiră în larg. „Caine” le urmă trăgând după el ţinta şi, timp de o zi şi o noapte, foarte distractive, flota a treia, divizie după divizie, făcu exerciţii de tragere înaintând spre apus. Apoi, dragorul se înapoie împreună cu ţinta găurită de proiectile, iar forţa de şoc îşi continuă drumul ca să bombardeze aerodromurile din Filipine. La înapoiere, Ulithi arăta părăsit şi sărăcăcios, ca un loc de paradă după paradă, ca o sală de bal după bal. Nu mai rămăseseră decât navele auxiliare – petroliere, dragoare, câteva şlepuri de aprovizionare şi nelipsitele şi oribilele vase de debarcare. Meduzele se îndopau cu resturile plutitoare de la navele care plecaseră.

După ce aruncară ancora, urmară zile monotone, în

cursul cărora Willie urmări după Foxskeduri isprăvile eroice ale flotei lui Halsey. Singura lui distracţie era să ţină la zi harta taifunurilor.

Willie navigase prin vecinătatea taifunurilor, pe vreme urâtă cu vârtejuri, dar nu trecuse niciodată printr-un taifun. Imaginea lui despre aceste vârtejuri umblătoare era un amestec de pagini din Joseph Conrad doar pe jumătate reamintite şi câteva rânduri recent citite din „Îndrumătorul practic al navigatorului american”. Din primele reţinuse nemuritoarea imagine a călătorilor chinezi care se rostogoleau ţipând de la un capăt la celălalt al calei întunecoase, ca o singură masă fluidă, acompaniaţi de zăngănitul dolarilor de argint împrăştiaţi în toate părţile; din „Îndrumător” ştia că taifunurile se produc din cauza ciocnirii aerului cald cu aerul rece: aerul cald se înalţă ca o bulă de aer într-un vas, arul rece năvăleşte în vidul care rezultă, iar din cauza rotaţiei pământului, aerul rece urmează un drum în spirală; şi aşa ia naştere furtuna cu vârtejuri. Nu era absolut sigur de ce la nord şi la sud de ecuator taifunurile se răsuceau în direcţii opuse; şi de ce majoritatea apăreau toamna; şi nici de ce se deplasau spre nord-vest pe un traseu în formă de parabolă. Dar reţinuse că descrierea din „Îndrumătorul practic al navigatorului american” se încheia cu un fel de scuză mormăită, în sensul că anumite aspecte ale taifunurilor n-au fost niciodată explicate satisfăcător. Acest fapt îl făcuse să nu-şi mai bată capul prea mult cu explicaţia ştiinţifică. Memorizase metodele de determinare a direcţiei şi a distanţei centrului şi regulile de navigaţie în semicercurile din stânga şi din dreapta iar cu acestea se trudise până ce le înţelesese logica.

De fapt ştia aproape tot ce se putea şti despre taifunuri, fără să fi trecut prin ele. Adică tot atât cât ar fi putut afla un neprihănit student în teologie, care se simte obligat să afle ceva despre păcat ca să poată lupta contra lui, citind „Ulise” de Joyce sau poemele lui Baudelaire.

Monotonia fu brusc întreruptă de ordinul de plecare în misiune, transmis lui „Caine” de pe uscat într-o după-amiază prin semnalizare optică: nu însă un ordin de remorcat ţinte, ci o misiune de escortare a tancurilor petroliere care urmau să se întâlnească în largul mării cu flota a treia şi să o alimenteze cu combustibil. Perspectiva unei misiuni oarecum de luptă stârni un pic de veselie în starea de apatie a echipajului. Ofiţerii, de asemeni, se înviorară. După masa din seara aceea începură să intoneze în cor cântece obscene, încheind cu imnul marinarilor *Părinte etern, atotsalvator;* ultimele versuri, îndeosebi, fură cântate în dezacorduri stridente:

O, *auzi-ne când te rugăm*
Pe întinderea mării când ne aflăm.

Oceanul era calm, cerul senin şi soarele strălucea când grupul de petroliere ieşi din canalul Mugai. Locul lui „Caine” era la extrema dreaptă a escortei, la cinci mii de iarzi de nava din frunte. Formaţia de marş în zigzag era cea obişnuită. Petrolierele scurte şi groase tăiau apa liniştit, iar distrugătoarele navigau în avangardă sondând adânc fundul mării cu degetele lor acustice. Pentru echipajele din acest grup de nave în misiune, schemele şi precauţiile de război erau ceva obişnuit ca deprinderile de toată ziua din viaţa lor de casă. Călătoria era de o monotonie adormitoare.

Pe harta taifunurilor completată de Willie Keith nu era niciun pătrăţel roşu pe spaţiul albastru dintre Ulithi şi Filipine. Presupuse deci că în aceste ape nu erau taifunuri şi îşi îndeplini liniştit micile treburi obişnuite. Totuşi, aşa cum adesea subliniase comandantul Queeg, în marină nu poţi presupune absolut nimic. Nu, cel puţin în ce priveşte taifunurile.

În noaptea de 16 decembrie „Caine” începu să se clatine

destul de puternic. Dar nu era ceva neobişnuit. Willie se văzu adeseori nevoit să se agaţe de câte un ponţii, când înclinometrul de pe puntea de comandă cobora la patruzeci şi cinci de grade şi ferestrele laterale erau acoperite de valuri uriaşe verzi cu coame albe. Citea în cabina lui „Magazinul de antichităţi”. După un timp simţi acea migrenă uşoară care îi preceda greaţa ori de câte ori citea pe o mare prea rea. Vârî cartea în raft şi se întinse pe pat, fixându-şi corpul cu genunchii şi tălpile, pentru ca mişcarea navei să-l tulbure cât mai puţin.

Îl trezi din somn şeful de echipaj-secund. Ca de obicei, se uită la ceas.

— Ce dracu’, e numai două şi jumătate…

— Domnul comandant doreşte să veniţi pe puntea de comandă.

I se păru cam ciudat. Nu faptul că era chemat; Queeg îl trezea noaptea din somn de câte ouă, trei ori pe săptămână ca să discute ceva în legătură cu vreun raport de conturi sau despre descifrarea radiogramelor; dar de fiecare dată comandantul se afla în cabina lui. În timp ce-şi trăgea pantalonii agăţat cu o mână de cuşeta de sus, îşi rememoră somnoros conturile verificate recent. Presupuse că era probabil vorba de darea de seamă a spălătoriei. Se urcă pe punte clătinându-se şi întrebându-se dacă ruliul era chiar aşa de puternic pe cât părea. Vântul sufla umed şi cald din tribord şi era destul de tare ca să şuiere printre saulele balustradei şi sârmele rampei de la scară. La fiecare ruliu valuri uriaşe se înălţau spre cer. Nu se vedeau stele.

— E în cabina hărţilor, îi spuse Harding.

— Furios?

— Nu chiar. Spasm gradul doi.

— Atunci e bine… avem un pic de ruliu.

— Da, un pic.

La lumina roşie a becului din cabina hărţilor îi zări pe

Queeg şi pe Maryk aplecaţi deasupra mesei, amândoi în chiloţi. Comandantul îşi întoarse capul închizând dintr-un ochi şi zise:

— Willie, tu ai ţinut la zi harta asta a taifunurilor, nu?

— Da, domnule comandant.

— Întrucât domnul locotenent Maryk n-a fost în stare să-mi explice satisfăcător de ce o responsabilitate atât de serioasă a fost încredinţată altuia, fără permisiunea sau aprobarea mea, bănuiesc că nici dumneata nu-mi poţi da o explicaţie?

— Domnule comandant, mi-am închipuit că orice fac în scopul perfecţionării nivelului meu profesional este foarte binevenit.

— Da, din acest punct de vedere ai dreptate, sigur că poate fi perfecţionat... dar atunci de ce treaba asta ai făcut-o de mântuială?

— Domnule comandant?

— Domnule comandant! Pe dracu! Unde sunt avertizările de taifun dintre Filipine şi Ulithi? Vrei să spui că la epoca asta din an nu sunt?

— Nu, domnule comandant. Este ceva neobişnuit, ştiu, dar în zonă nu sunt semne...

— *Afară dacă* echipei dumitale de la radio i-a fost lene să răspundă la vreun semnal de chemare sau a omis să copieze vreo avertizare de furtună, ori ai uitat-o în grozavele dumitale mape în loc să fie descifrată şi marcată pe harta asta...

— Nu cred că s-a întâmplat aşa ceva, domnule comandant...

Queeg bătu cu degetul arătător în hartă, făcând-o să foşnească.

— Barometrul a scăzut în noaptea asta cu paisprezece puncte şi vântul îşi schimbă direcţia spre dreapta la fiecare două ore, iar acum este de forţa şapte. Vreau să verifici din nou skedurile din ultimele patruzeci şi opt de ore şi mai

vreau să descifrezi imediat toate avertizările de furtună şi să mi le aduci, iar pe viitor harta taifunurilor va fi ţinută la zi de domnul locotenent Maryk.

— Am înţeles, domnule comandant.

Un ruliu brusc destul de puternic îl făcu pe Willie să-şi piardă echilibrul şi să cadă peste Queeg. Mirosul pielii goale umede a comandantului îi provocă scârbă. Se dădu repede într-o parte.

— Mă scuzaţi, domnule comandant.

— Nu-i nimic. Du-te.

Willie se duse la staţia de radio, verifică skedurile şi nu găsi nimic. Bău cafea în compania operatorilor palizi cu priviri tulburi şi plecă fericit că scăpase de coşmarul piuitului de morse. De-abia aţipise în cuşetă, când îl trezi din somn acelaşi radiotelegrafist care-i adusese cafeaua.

— Avertizare de furtună, domnule locotenent. Pentru toate navele, de la Comandamentul Suprem al Pacificului. Acum a sosit.

Willie descifră mesajul şi-l duse în cabina hărţilor. Queeg şedea întins pe cuşetă şi fuma. Maryk stătea pe scaun lângă masă, cu capul rezemat în mâini.

— A, ai găsit ceva? Am bănuit eu.

Comandantul luă mesajul şi-l citi.

— Domnule comandant, nu l-am găsit în skedurile vechi. A sosit acum zece minute…

— Înţeleg. Încă una din coincidenţele ciudate din cariera dumitale, Willie. Bine. Sunt mulţumit că te-am înduplecat să verifici, totuşi nu ştiu cum de s-a nimerit că tocmai acum a sosit. Marcheaz-o, Steve.

— Am înţeles, domnule comandant.

Secundul se uită la foaia scrisă cu creionul şi luă compasul.

— Asta trebuie să fie, domnule comandant. La est şi sud de noi… trei sute de mile… Să vedem. Exact, trei sute şaptesprezece mile… Ei spun că este o uşoară agitaţie

circulară, deşi…

— Excelent. Cu cât mai uşoară, cu atât mai bine.

— Domnule comandant, zise Willie, dacă credeţi că v-am minţit în legătură cu radiograma asta, puteţi verifica în staţia de radio…

— Cum, Willie, cine te acuză că minţi?

Comandantul zâmbi insinuant, cu faţa brăzdată de cute – negre în lumina roşie – şi trase adânc din ţigară. Capătul aprins era neobişnuit de albicios.

— Domnule comandant, când spuneţi o ciudată coincidenţă…

— Ah, ah, Willie, nu începe să-mi tălmăceşti vorbele, zise comandantul cu glas intonat. Ăsta-i un semn sigur de conştiinţă încărcată. Acum poţi pleca.

Willie simţi obişnuitul nod din stomac şi bătăile puternice ale inimii.

— Am înţeles, domnule comandant.

Ieşi pe aripa punţii de comandă şi se opri într-un loc unde îl putea bate în faţă aerul rece. Când nava bandă la babord, pieptul i se lipi cu presiune de balustradă până când avu senzaţia că se află întins pe o proeminenţă metalică şi priveşte în jos spre mare. În momentul următor se văzu nevoit să se agaţe de balustradă, de teamă să nu cadă pe spate. Simţi că-i tremură mâinile pe marginea umedă şi alunecoasă a balustradei. Rămase pe puntea de comandă, inhalând adânc şi privind peste marea învolburată, până sosi Paynter să preia cartul. După aceea se duse jos împreună cu Harding şi cei doi ofiţeri băură cafea în careul întunecos, stând în picioare fiecare ţinându-se cu un braţ de o pontilă. De la grătarul înfierbântat al aparatului de cafea venea o lumină roşie slabă.

— Ruliul s-a înrăutăţit, zise Harding.

— Nu aşa de rău ca la Frisco în larg, anul trecut.

— Nu… Sunt ceva taifunuri prin apropiere?

— Nu. Uşoară agitaţie la sud-est. Probabil că de acolo

vine furtuna.

— Pe soţia mea o îngrijorează grozav taifunurile. Mi-a scris că ne visează mereu, surprinşi de taifun.

— Ei, şi ce dacă ne surprinde? Manevrăm cu bordul sau prova în vânt, depinde unde ne aflăm, şi ieşim din încurcătură. Sper să fie singurul mare necaz din marşul ăsta.

Îşi înfipseră ceştile şi farfurioarele în tăblia cu scobituri de pe masa de alături şi fiecare se duse în cabina lui. Willie se hotărî să nu ia fenobarbital. Aprinse lampa de la căpătâi, citi cam un minut din Dickens şi adormi cu lumina aprinsă deasupra lui.

— Cum dracu’ o să se alimenteze cu combustibil pe o astfel de mare?

Willie şi Maryk stăteau pe aripa din babord a punţii de comandă. Era ora zece dimineaţa. Marea se umfla şi clocotea, neagră ca nămolul în lumina galbenă-cenuşie a unei zile posomorâte. Marginile golurilor adânci dintre valuri erau acoperite cu fâşii de spumă. Willie simţea cum vântul îi smulgea aproape pleoapele. Peste tot împrejur nu se vedeau decât creste şi văi de apă, afară doar când bătrânul dragor reuşea să ajungă cu opinteli în vârful unui val. Atunci zăreau pretutindeni nave, cuirasate şi portavioane uriaşe, tancuri petroliere şi distrugătoare, toate avântându-se prin valuri care se spărgeau cu furie pe teugele lor şi se prefăceau în râuri înspumate. Teuga lui „Caine” era tot timpul cu câţiva centimetri sub apă. La fiecare câteva minute ancorele dispăreau sub valurile negre; spuma îngrămădită la provă inunda clocotind puntea şi se scurgea în şuvoaie murdare peste bordaj. Nu ploua, dar erau ca într-o baie de aburi. Pe deasupra capului se rostogoleau grămezi masive de nori negri-cenuşii. Nava rula mai puţin ca în timpul nopţii, dar tanga mult mai mult. Puntea părea că se înalţă şi coboară ca podeaua unui

ascensor.

— Nu ştiu, zise secundul, dar bietele petroliere parcă sunt nişte somoni zburători. Or să încerce, totuşi.

— Domnule ofiţer de cart, strigă comandantul din cabina timonei. Cât arată barometrul, te rog?

Willie clătină din cap plictisit, se duse la barometru şi raportă la uşa timoneriei:

— Tot la 29,42, domnule comandant.

— Dar de ce trebuie să întreb mereu cât arată barometrul? De acum înainte să-mi raportezi la fiecare zece minute.

— Ce Dumnezeu, îi spuse Willie secundului, de şapte ore barometrul nu s-a clintit.

Maryk îşi îndreptă binoclul înainte. „Caine” se zgudui câteva secunde pe coama unui val lung şi căzu în depresiunea valului, cu zgomot de plescăit în contratimp.

— Un distrugător se alimentează cu combustibil de la „New Jersey”, colo sus… departe, în provă… cred că furtunul de alimentare s-a rupt…

Willie aşteptă cu binoclul la ochi ca nava să se înalţe iarăşi. Văzu cum distrugătorul devie brusc de lângă cuirasat, târând după el un furtun negru sinuos. Cuplajul de alimentare de pe cuirasat se bălăngănea nebuneşte pe marginea punţii principale.

— N-au să reuşească prea mult să se alimenteze aici.

— Chiar acum poate că nu.

Willie îi raportă lui Queeg accidentul. Comandantul se lăsă în jilţ, îşi scărpină bărbia ţepoasă şi spuse:

— Ei, ăsta-i ghinionul lor, nu al nostru. Aş vrea puţină cafea.

Grupul de atac continuă să încerce să se alimenteze până la prânz, cu preţul multor furtunuri de alimentare, parâme de remorcă şi benzină risipite, în timp ce ofiţerii tineri ca Willie de pe celelalte nave comentau glumeţ cât de mărginit putea fi comandantul flotei. Ei nu ştiau,

bineînţeles, că amiralul primise misiunea de a sprijini din aer debarcarea generalului MacArthur pe insula Mindoro şi deci trebuia să-şi alimenteze cu orice preţ navele, sau altfel armata de uscat ar fi fost lipsită de protecţia aviaţiei. La ora unu şi jumătate grupul de atac întrerupse alimentarea cu combustibil şi începu să navigheze spre sud-vest ca să iasă din furtună.

Willie era ofiţer de cart de la opt seara până la miezul nopţii. În timpul cartului ajunse treptat, să-şi dea seama că vremea era extrem de rea. O vreme care să te îngrijoreze. În cursul a două ruliuri abrupte simţi fiori de panică. Prinse curaj văzând aerul nepăsător al timonierilor şi al maeştrilor-timonieri, care se ţineau strâns de timonă sau de telegraful maşinilor şi mormăiau între ei înjurături triviale pe un ton obosit dar calm, în timp ce cabina întunecoasă a timonei rula, se prăbuşea, se ridica şi se cutremura, iar ploaia bătea în ferestre şi se infiltra înăuntru prelingându-se pe punte. Celelalte nave nu se vedeau. Willie menţinu poziţia navei în convoi după reperele radarului şi relevmentele la cel mai apropiat petrolier.

La unsprezece şi jumătate intră clătinându-se un radio-telegrafist ud până la piele, care-i aduse o radiogramă în legătură cu furtuna. O citi şi-l trezi pe Maryk; secundul moţăia în scaunul comandantului, cu mâinile încleştate pe braţele scaunului ca să nu fie azvârlit. Se duseră în cabina hărţilor. Queeg, adormit tun, cu gura căscată, în cuşeta de deasupra mesei, nu se mişcă.

— Acum ciclonul este la o sută cincizeci de mile, aproape exact la est, murmură Maryk trasând cu compasul poziţia pe hartă.

— Atunci am ieşit din semicercul periculos, zise Willie. Până mâine dimineaţă vom fi departe.

— S-ar putea.

— Voi fi fericit să revăd soarele.

— Şi eu.

Când Willie se întoarse după predarea cartului în cabina lui, aspectul lucrurilor de care era în mod obişnuit înconjurat îi insuflă un puternic sentiment de încredere. Nimic nu-şi schimbase locul. Cabina era în ordine, lampa de pe masă lumina strălucitor, iar cărţile favorite şedeau pe raft neclintite şi îmbietoare. Perdeaua verde şi o pereche de pantaloni kaki murdari atârnaţi într-un cârlig se legănau înainte şi înapoi cu fiecare geamăt de ruliu al navei, descriind unghiuri bizare, ca suflate de un vânt puternic. Willie dorea mult să adoarmă adânc şi să se trezească pe o zi însorită, cu vremea rea rămasă în urmă. Înghiţi o pastilă de fenobarbital şi în scurt timp adormi.

Îl treziră nişte pocnete puternice şi zgomote de sfărâmare venind din careul ofiţerilor. Se ridică brusc şi sări din pat. Observă că puntea se înclina mult la tribord; foarte mult; aşa demult că nu reuşi să stea în picioare. Deşi era ameţit de somn, îşi putu totuşi da seama cu groază că nu era vorba de un simplu ruliu. Puntea *rămânea* aplecată.

Alergă dezbrăcat în careul luminat doar de un bec mic roşu, ţinându-se cu amândouă mâinile departe de peretele din tribord al culoarului. Puntea începu să revină încet în poziţie orizontală. Toate scaunele din careu se duseseră unul peste altul în peretele dinspre tribord, într-un teanc inform de picioare, spătare şi funduri de scaune. În momentul când Willie intră în careu, începură să alunece înapoi cu acelaşi zgomot îngrozitor. Uşa cambuzei atârna slobodă. Dulapul cu veselă se deschisese şi tot conţinutul lui fusese aruncat pe jos. Serviciul de porţelan al careului era o grămadă de cioburi care acum alunecau şi zornăiau în toate părţile.

Nava reveni în poziţie verticală şi se aplecă la babord. Scaunele încetară să mai alunece. Willie se gândi să fugă dezbrăcat pe punte, dar se stăpâni. Se întoarse în cabină şi începu să şi tragă pantalonii.

Încă o dată puntea se înălţă dreaptă şi se aplecă la

tribord; înainte să-şi dea seama ce se întâmplă, Willie se rostogolise prin aer cu aşternut cu tot şi acum zăcea întins pe carena rece şi umedă; salteaua sta alături înfăşurată în cearceaf, ca un perete alb care se pleca tot mai mult spre el. O clipă crezu că era pe punctul să moară într-o navă răsturnată. Dar încet-încet, bătrânul dragor de mine reveni spre babord. Nu semăna cu niciunul din ruliurile prin care trecuse Willie vreodată. Nu era ruliu. Era moartea, era sfârşitul. Îşi luă ghetele şi cămaşa, fugi pe puntea intermediară şi se sui pe scara care ducea pe puntea principală.

Se pocni cu capul de capacul tambuchiului care era închis; simţi o durere ameţitoare şi văzu lumini în zigzag. Crezuse că negreala din capul scării este întunericul nopţii de afară. Se uită la ceas. Era şapte dimineaţa.

Câteva clipe zgârie cu unghiile, desperat, capacul tambuchiului. Apoi îşi reveni; îşi reaminti că în capac era o mică deschizătură rotundă ca un capac mai mic. Răsuci zăvorul cu mâini tremurânde. Capacul se deschise. Willie îşi trecu prin deschizătură ghetele şi cămaşa şi se strecură prin ea pe puntea principală. Lumina cenuşie îl făcu să clipească. Ace zburătoare de apă îi înţepau pielea. Aruncă o privire spre marinarii îngrămădiţi în culoarele de sub spardek, care se uitau la el cu ochii holbaţi. Renunţă la haine şi se repezi în picioarele goale pe scara punţii de comandă, dar la jumătatea drumului trebui să se oprească şi să se agaţe, deoarece „Caine” banda iarăşi la tribord. Dacă nu s-ar fi apucat strâns de bara scării şi nu s-ar fi prins de ea şi cu braţele şi cu picioarele, ar fi căzut sigur în marea verde-cenuşie care clocotea sub el.

Chiar în momentul când se prindea, auzi prin difuzor vocea stridentă a lui Queeg care ţipa desperat:

— Voi, ăia de jos, de la compartimentul maşinilor din probă, vreau presiune, PRESIUNE în blestemata asta de maşină din tribord, auziţi, PRESIUNE urgentă, dacă nu vreţi

ca blestemata asta de navă să se ducă la fund!

Willie se sui cu greu pe puntea de comandă, punând mână după mână, în timp ce nava se înălţa şi cobora peste valuri uriaşe, continuând să bandeze puternic. Puntea de comandă era plină ciorchine de marinari şi ofiţeri, toţi agăţaţi de barele dulapurilor de pavilioane, de balustrade sau de tacheţii de pe puntea de comandă, toţi privind cu ochii holbaţi cum nu-i mai văzuse Willie niciodată. Se prinse de braţul lui Keefer. Faţa lungă a romancierului era cenuşie.

— Ce dracu' se petrece?

— Unde-ai fost? Mai bine pune-ţi o vestă de salvare…

Willie îl auzi pe timonier strigând din comandă:

— Începe să răspundă, domnule comandant. Drum 087!

— Foarte bine. Ţine-o mult la stânga.

Vocea lui Queeg era aproape în falsetto.

— Zero opt şase, domnule comandant. Domnule comandant! Zero opt cinci! Acum nava se întoarce.

— Slavă Domnului, zise Keefer muşcându-şi buzele.

Nava reveni la stânga şi în acest timp o rafală violentă de vânt îl izbi pe Willie în faţă şi-i răvăşi părul.

— Tom, ce se întâmplă? Ce-i?

— Blestematul de amiral încearcă să facă alimentare cu combustibil în centrul unui taifun, asta se întâmplă…

— Alimentare cu combustibil! În condiţiile *astea*?

De jur împrejurul navei, cât vedeai cu ochiul, nu erau decât valuri cenuşii cu coame albe. Dar erau valuri cum Willie nu mai văzuse niciodată. Erau înalte cât nişte blocuri şi mărşăluiau pe lângă ei maiestuoase şi în ritm; printre ele „Caine" părea un mic taxi. Nu se mai legăna ca o navă care brăzdează apa, ci se înălţa şi se prăbuşea ca un gunoi pe suprafaţa dinţată a mării. Aerul era plin de stropi zburători. Era imposibil să vezi dacă era apă de mare pulverizată sau ploaie; totuşi Willie îşi dădu seama imediat că era apă de mare, pentru că îi simţi gustul sărat pe buze.

— Combustibilul câtorva nave a scăzut la a zecea parte,

zise Keefer. Trebuie să se alimenteze, sau altfel nu mai scapă de aici…

— Dumnezeule! Noi cum stăm cu combustibilul?

— Patruzeci la sută, interveni Paynter.

Micul ofiţer-mecanic stătea cu spatele lipit de cabina punţii de comandă şi cu mâna se ţinea de cârligul stingătorului de incendiu.

— Acum se întoarce repede, domnule comandant! strigă timonierul. Drum 062… drum 061…

— Adu cârma la zero. Tribord încet înainte. Babord jumătate înainte!

Nava se înclină la tribord şi reveni, într-un ruliu brusc, înfiorător, totuşi în ritm obişnuit. Apăsarea din pieptul lui Willie slăbi. Abia acum remarcă zgomotul care acoperea aproape complet glasurile din comandă. Era un fel de scâncet jalnic profund, care venea de pretutindeni şi de nicăieri, un zgomot care se înălţa peste plescăitul valurilor sparte, peste scârţâitul navei şi răgetul coşurilor fumegânde.

— Uuuuuu, Uuuuuu, Uuuuuu.

Un zgomot universal, de parcă şi marea şi aerul sufereau.

— Uuuuu, Uuuuu, Uuuuu…

Willie se duse clătinându-se la barometru. Acul tremura la 29, 28. Se întoarse la Keefer.

— Tom, barometrul… când s-a dezlănţuit asta?

— A început să coboare când eram în cartul de noapte. De atunci nu m-am clintit de-aici. Comandantul şi Steve stau pe punte de la ora unu. Vântul ăsta îngrozitor a început adineauri… nu ştiu exact, acum cincisprezece sau douăzeci de minute… trebuie să aibă o sută de noduri…

— *Drum* 010, domnule comandant!

— *Ia din cârmă! Ţine la 000! Amândouă maşinile jumătate înainte!*

— De ce Dumnezeu navigăm spre *nord*? zise Willie.

— Drumul flotei este pe direcţia din care bate vântul, cât

timp facem alimentarea cu combustibil…

— Nu vor reuşi *niciodată* să facă alimentarea în felul ăsta…

— Se vor scufunda încercând…

— Ce dracu' s-a întâmplat pe ruliurile alea uriaşe? Am avut lipsă de presiune?

— Am ajuns cu bordul în vânt şi nava n-a mai vrut să revină. Maşinile merg bine… până acum…

Vâjâitul jalnic al furtunii deveni mai puternic.

— Uuuuuu, Uiiiiii!

Comandantul Queeg ieşi bălăbănindu-se din cabina timonei. Faţa cenuşie ca vesta de salvare era acoperită cu peri negri; ochii congestionaţi erau aproape închişi din cauza buhăiturilor din jurul lor.

— Domnule Paynter! Vreau să ştiu de ce dracu' maşinile alea n-au răspuns când am cerut presiune…

— Au răspuns, domnule comandant.

— Ei, drăcia dracului, va să zică mă faci mincinos? N-am avut presiune în maşina din tribord timp de un minut şi jumătate, până când n-am început să ţip în microfon…

— Domnule comandant, vântul…

(Uuuu… iiiiii… Uuiii!)

— Nu-mi întoarce vorba, domnule Paynter! Vreau să te duci jos la maşinile dumitale şi să stai acolo în să supraveghezi ca ordinele pe care le dau să fie executate, şi repede…

— Peste câteva minute intru în cart, domnule! Comandant…

— *Nu* intri, domnule Paynter! Eşti *şters* de pe lista de cart. Du-te jos la maşini şi rămâi acolo până îţi spun eu să vii sus, chiar dacă va trebui să stai şaptezeci şi două de ore! Şi dacă mai am vreo întârziere de presiune, poţi să începi să-ţi pregăteşti apărarea la curtea marţială generală!

Paynter dădu calm din cap şi coborî cu precauţie scara punţii de comandă.

Cu prova în vânt „Caine” merse mai bine. Spaima care-i cuprinsese pe ofiţeri şi marinari începu să scadă. Se aduseră căni cu cafea proaspătă de la bucătăria echipajului şi în curând starea de spirit se amelioră suficient ca marinarii să înceapă iarăşi cu glumele triviale. Tangajul era tot brusc şi destul de abrupt ca stomacul să se resimtă, dar pe „Caine” fusese destul demult tangaj şi în trecut, iar mişcarea nu era atât de alarmantă ca ruliurile lungi care ridicaseră puntea de comandă deasupra mării. Neobişnuita îngrămădeală de oameni de pe puntea de comandă se rări; marinarii rămaşi începură să vorbească în şoaptă despre clipele de panică dinainte.

Valul de optimism nu mai ţinu seama de vânt care îşi cânta lugubra lui jale la fel de tare ca înainte, nici de norii fugăriţi de vânt care erau la fel de groşi, şi nici de barometru care scăzuse la 29,19. Oamenii de pe bătrânul dragor se obişnuiseră acum cu gândul că se aflau într-un taifun. Doreau doar să creadă că vor scăpa teferi din el; şi cum deocamdată situaţia nu era critică şi doreau mult să creadă aşa, credeau. Nu mai conteneau repetând reflecţii ca „asta-i o navă cu noroc” şi „scârba asta ruginită şi bătrână n-ai s-o vezi scufundându-se”.

Starea de spirit a lui Willie era într-o foarte mare măsură la fel ca a celorlalţi. Cafeaua caldă din stomac îl ajută să se simtă vesel şi mândru că se află într-o situaţie grea şi totuşi nu-i e frică. Îşi recăpătă sângele rece în suficientă măsură ca să aplice învăţămintele din „Îndrumătorul practic al navigatorului american” la furtuna de acum şi calculă că centrul ei se află la aproximativ o sută de mile spre est şi se apropie cu douăzeci de mile pe oră. Ba chiar aştepta cu plăcere eventualitatea ca ochiul nepăsător al furtunii să treacă peste „Caine”; se întreba dacă pe bolta întunecată de nori se va mai vedea atunci vreun petic de cer senin.

— Aud că dumneata mă schimbi din cart şi nu Paynter.

În timp ce sta cu faţa spre vânt şi calcula, Harding se

apropiase de el fără să-l observe.

— Sigur. Trebuie să te schimb chiar acum?

— În halul ăsta?

Willie îşi aplecă privirea şi se examină. Constată că nu avea pe el decât pantalonii uzi leoarcă şi zâmbi.

— Cam nereglementar, nu?

— Nu ştiu dacă situaţia impune ţinută albastră cu sabie, zise Harding, dar cred că îmbrăcat te-ai simţi mai bine.

— Mă înapoiez imediat.

Willie coborî pe puntea principală şi se strecură prin deschizătura din capacul tambuchiului. Observă că marinarii plecaseră din culoarele punţii principale. În careu îl găsi pe Whittaker şi pe cambuzieri, toţi îmbrăcaţi cu veste de salvare, aşezând o faţă de masă albă, îndreptând scaunele trântite şi culegând revistele rostogolite pe jos.

— Dom'le loct'nent, zise Whittaker cu glas plângăreţ, eu nu ştiu cum să servim prânzul de dimineaţă, n-au scăpat decât tăvi de cositor. Nu mai avem farfurii decât pentru doi ofiţeri, dom'le locot'nent…

— Pe naiba, Whittaker, cred că nu mai e cazul să luăm prânzul de dimineaţă aici. Întreabă-l pe domnul locotenent Maryk. Cred că cei de sus se mulţumesc cu sandvişuri şi cafea.

— Vă mulţumesc, dom'le locot'nent.

Feţele negre ale cambuzierilor se luminară.

— Tu, Rasselas, nu pune faţa de masă. Mergi să întrebi cum zice domn' locot'nent Keith…

În timp ce se căznea să se îmbrace în cabina săltăreaţă, Willie se amuza reflectând cât de repede se trecuse într-o singură dimineaţă de la o situaţie între viaţă şi moarte la o problemă de servire a prânzului în careu. Persistenţa cambuzierilor în rutina protocolară şi decorul neschimbat al cabinei, cu aceeaşi lumină galbenă discretă de bec, îl înviorau. Aici jos era Willie Keith, nemuritorul şi indestructibilul Willie de altădată, care scria scrisori lui May

Wynn, descifra mesaje şi verifica conturile spălătoriei. Taifunul de deasupra era un fel de film emoţionant de aventuri periculoase simulate, totuşi interesante şi instructive, cu condiţia ca el să nu-şi piardă calmul. Se gândea că va putea cândva să scrie o schiţă scurtă despre taifun pe tema cambuzierilor îngrijoraţi de servirea prânzului de dimineaţă. Se întoarse pe puntea de comandă optimist, cu hainele uscate, şi preluă cartul. Rămase în picioare în comandă, la adăpost de bura zburătoare, cu braţul prins de scaunul comandantului, sfidând taifunul care se jelea mai tare ca niciodată:

— Uuuu! Iiiii!

Barometrul indica 29,05.

Revolta

O navă cu aburi, nefiind sclava vântului ca o navă cu pânze, înfruntă mai bine dificultăţile obişnuite ale furtunilor. O navă de război este un tip special de navă cu aburi, construită nu ca să fie încăpătoare şi comodă, ci ca să producă forţă. Chiar şi dragorul „Caine” putea opune furtunii vreo treizeci de mii de cai-putere; o forţă suficientă ca să deplaseze o jumătate de milion de tone cu treizeci de centimetri pe minut. Nava în sine cântărea ceva mai puţin de o mie de tone. Era ca un cocoş bătăios gata să înfrunte fără frică neprevăzutul.

Dar când natura regizează un spectacol capricios cum este taifunul, cu rafale de vânt de o sută cincizeci de mile pe oră sau mai mult, se pot petrece lucruri surprinzătoare. Cârma, bunăoară, poate să devină inutilizabilă. Ea acţionează contra apei prin care trece; dar dacă vântul bate din spatele navei şi sufla destul de tare, se poate ca presiunea apei să devină egală cu presiunea cârmei şi deci să nu mai lucreze de loc. Atunci nava va devia brusc sau chiar se va întoarce cu bordul în vânt. Sau mai este posibil ca marea să împingă în cocă într-un fel, vântul într-alt fel şi cârma într-un al treilea fel, încât rezultanta forţelor să silească nava să reacţioneze foarte dezordonat la manevrele timonei, variind de la un minut la altul sau chiar de la o secundă la alta.

De asemeni este teoretic posibil ca, în timp ce comandantul doreşte să întoarcă nava într-o anumită direcţie, vântul să o împingă cu atâta putere în altă direcţie, încât întreaga forţă a maşinilor să nu fie suficientă ca să

întoarcă prova navei. În acest caz nava se va canarisi[22] foarte periculos. Totuşi un astfel de rezultat este improbabil. O navă de război modernă, care funcţionează corect şi este condusă cu pricepere, are toate şansele să înfrunte orice taifun.

Cel ai eficace mijloc de care se foloseşte furtuna în lupta împotriva navei este străvechea groază de fantoma ei. Ea face zgomote înfiorătoare, strâmbături înfricoşătoare şi-l zgâlţâie pe comandant ca să-l zăpăcească şi să-l împiedice să ia hotărâri judicioase în momentele critice. Dacă vântul reuşeşte să canarisească nava destul demult timp, există riscul ca maşinile să se avarieze şi să fie scoase din funcţiune... şi atunci vântul câştigă. Pentru că, mai presus de orice, nava trebuie să navigheze tot timpul sub control. Ca masă plutitoare, ea suferă de un mare dezavantaj în comparaţie cu vechea corabie de lemn cu pânze: fierul nu pluteşte. Un distrugător fără maşini pe vreme de taifun se va răsturna aproape sigur, sau se va umple cu apă şi se va scufunda.

Manualele spun că atunci când situaţia este într-adevăr critică, cea mai bună soluţie este să se întoarcă nava cu prova contra vântului şi a valurilor, ca în acest fel să scape de acţiunea periculoasă a vântului. Dar asupra acestui punct autorii nu sunt toţi de acord. Niciunul dintre autori n-a cunoscut suficient, din experienţă proprie, cele mai critice momente ale taifunurilor, ca să poată face generalizări absolute. De altfel, niciunul dintre autori nu ţine cu orice preţ să capete această experienţă.

Emisiunea TBS-ului era aşa demult acoperită de zgomotul continuu al vântului şi al valurilor, încât Willie se văzu nevoit să-şi pună urechea la difuzor:

[22]Canarisire – înclinare transversală a unei nave, datorită pătrunderii apei printr-o spărtură sau a repartiției neuniforme a încărcăturii.

Întrerupeţi alimentarea. Executaţi imediat. Noul drum al flotei 180. Navele mici reorientează escorta.

— Ce? Ce-a fost asta? zise Queeg stând lângă Willie.

— Se întrerupe alimentarea, domnule comandant, ne întoarcem spre sud. Executarea imediată.

— Bine că ieşim din iad. Era şi timpul.

Maryk, bondoc şi voluminos în vesta de salvare, zise:

— Nu ştiu cum o să navigăm cu pupa în vânt, domnule comandant. Să mergi pe mare cu vântul dinapoia traversului înseamnă sinucidere…

— Orice drum care ne scoate de aici este bun, zise Queeg.

Privi afară la valurile furioase care se cabrau şi se zvârcoleau, înalte cât arborele navei oriunde te uitai. Împroşcăturile de stropi zburau prin aer ca o rupere de nori. La câteva sute de iarzi dincolo de navă, munţi cenuşii de apă se pierdeau într-un zid de ceaţă albă. Împroşcăturile începeau să se izbească cu zgomot în ferestre, sunând mai mult ca grindina decât ca apa.

— Buun. Willie, cheamă-l pe Paynter şi spune-i să rămână lângă maşini ca să acţioneze repede. Steve, eu am să conduc din staţia de radar. Dumneata rămâi aici.

TBS-ul scârţâi şi scânci. Vocea transmiţătorului se auzi gâlgâită, ca venită de sub apă:

Navele mici din convoi. Executaţi reorientarea. Viteză maximă.

— Buun. Amândouă maşinile pe drum înainte! Cârma la dreapta. Rămâi la 180, zise Queeg şi ieşi repede din comandă. „Caine” plonjă într-o depresiune de valuri acoperită cu spumă. Stilwell răsuci timona, spunând:

— Dumnezeule, timona asta. Pare că nu mai lucrează.

— A ieşit probabil cârma din apă, zise Maryk.

Etrava navei se avântă în mare şi se înălţă încet, revărsând şuvoaie groase de apă. Cabina timonei se cutremură.

— Cârma la dreapta, zise Stilwell. Dumnezeule, se roteşte repede. Drum 010, domnule ofiţer-secund… 020…

Dragorul se înclină ca un zmeu luat de vânt şi se răsuci brusc la dreapta. Willie se pomeni aruncat în ferestrele ude; fiori de groază îi trecură prin braţe şi picioare.

— Drum 035, domnule ofiţer-secund… 040…

În timp ce continua să gireze la tribord, „Caine” se înălţa şi cobora pe valuri, împins oblic de vânt, navigând mai mult ca o epavă decât ca o navă sub controlul timonei. Peste teugă suflau rafale de stropi. Willie se uită instinctiv la Maryk şi prinse curaj văzând că secundul sta atârnat cu ambele mâini de o grindă de deasupra capului, cu spatele rezemat de parapet, privind calm cum teuga aluneca repede pe apă.

— Ascultă, Willie!

În portavoce se auzi vocea piţigăiată şi furioasă a comandantului.

— Trimite-l aici pe blestematul ăla de radiotehnician. Nu pot vedea nimic pe îndrăcitul ăsta de radar.

— Am înţeles, domnule comandant, strigă Willie în portavoce şi transmise prin interfon tehnicianului ordinul comandantului.

Aplecarea ameţitoare a lui „Caine” şi neobişnuitele înălţări şi coborâri cu puntea înclinată începeau să-i provoace greaţă.

— Domnule locotenent Maryk, zise timonierul cu glas schimbat. Nu se mai răsuceşte…

— Ce drum ai?

— Zero nouă trei.

— Suntem cu bordul în vânt. A luat-o vântul. O să revină încet.

— Tot 093, domnule ofiţer-secund, zise Stilwell după un minut de tangaj şi ruliu violent, ruliuri puternice lente în sus şi prăbuşiri repezi ameţitoare spre tribord.

Era greu de spus dacă acum „Caine” se deplasa cât de

cât, sau doar era smucit în lături şi înainte. Senzaţia de mişcare era dată exclusiv de mare şi de vânt; totuşi, maşinile funcţionau cu douăzeci de noduri.

— Vino mult la dreapta, zise Maryk.

— Mult la dreapta, domnule ofiţer-secund… Dumnezeule, domnule ofiţer-secund, timona asta… am impresia că *s-a rupt transmisia cârmei!* E moale de tot…

Lui Willie i se zbârli părul când se uită la figurile înspăimântate ale marinarilor. Simţi că şi pe faţa lui *se* aşterne aceeaşi expresie de groază.

— Încetează să mai trăncăneşti, Stilwell. Transmisiei cârmei este în regulă, zise Maryk. Nu fi copil. N-ai mai fost până acum la timonă pe mare?…

— Ei, Steve, se auzi vocea ascuţită a lui Queeg. Ce dracu' se întâmplă acolo? De ce nu ne întoarcem?

— Vântul şi marea sunt de vină, domnule comandant. Am pus cârma mult la dreapta… strigă Maryk în portavoce.

— Atunci, foloseşte-te de maşini*. Întoarce-o*. Hristoase, eu trebuie să fac toate aici? *Unde-i* tehnicianul ăla? Pe radarul ăsta nu se vede decât verdeaţă…

Maryk începu să manevreze maşinile. O combinaţie de „încet înainte" la elicea din babord şi foarte încet înapoi la cea din tribord făcură ca prova navei să revină încet spre sud.

— A rămas la 180, domnule ofiţer-secund, zise în cele din urmă Stilwell, întorcând faţa spre Maryk cu un aer de uşurare în ochi.

Nava sălta şi banda când pe un bord când pe celălalt. Deoarece însă pe ambele borduri bandele erau egale, ruliurile adânci nu mai erau alarmante. Willie începea să se obişnuiască să vadă cele trei coşuri ruginite stând parcă paralel cu marea, de nu se mai vedea între ele decât apa înspumată. Mişcarea coşurilor dintr-o parte într-alta, ca nişte uriaşe ştergătoare de parbriz, nu-i mai provoca groază ci îl distra. Ceea ce îl îngrozea erau ruliurile încete, de

durată lungă şi pe un singur bord.

În cabina timonei intră Queeg ştergându-se la ochi cu batista.

— Al dracului mai înţeapă stropii. Ei, ai reuşit în sfârşit s-o întorci? Cred ca acum suntem în regulă.

— Suntem pe poziţie, domnule comandant?

— Destul de aproape, bănuiesc. *Eu* unul nu-ţi pot spune. Tehnicianul zice că stropii dau această imagine înceţoşată a mării pe ecran. Dacă ne-am fi îndepărtat prea mult, cred că convoiul ne-ar fi transmis un bobârnac…

— Mă gândesc că poate ar trebui să balastăm, domnule comandant, zise secundul. Suntem prea uşori. Doar treizeci şi cinci la sută combustibil. Una din cauzele pentru care nava nu se întoarce repede este şi faptul că navigăm prea mult afară din apă…

— Nu te îngrijora, nu şavirăm[23] încă.

— Am manevra mai uşor, domnule comandant…

— Da, şi să ne murdărim rezervoarele de combustibil cu apă sărată şi după aia să avem pierderi de presiune la fiecare cincisprezece minute când vom face realimentarea. Convoiul are raportul nostru relativ la cantitatea de combustibil. Dacă ar fi socotit că este vreun pericol, ne-ar fi dat ordin de balastare.

— Cred că ar trebui să amarăm grenadele antisubmarine, domnule comandant.

— Ce-i, Steve, te-a cuprins panica din cauză că vremea s-a înrăutăţit puţin?

— Nu m-a cuprins panica, domnule comandant…

— Se presupune că suntem încă o navă antisubmarină, ştii bine. La ce dracu’ mai sunt bune grenadele antisubmarine amarate, dacă în următoarele cinci minute detectăm un submarin?

Maryk privi prin geamul înceţoşat la valurile uriaşe care

[23]A şavira (despre nave) – a se scufunda.

clocoteau afară.

— Domnule comandant, n-o să facem vânătoare de submarine pe vremea asta…

— De unde ştim?

— Domnule comandant, „Dietch” din escadra noastră a fost prins de furtună în Aleutine şi a fost scufundat de propriile lui grenade antisubmarine smulse de valuri. I-a sărit în aer pupa. Comandantul a fost judecat şi condamnat de curtea marţială…

— Ei, drăcia dracului, dacă ţii aşa demult să amarezi grenadele antisubmarine, n-ai decât. Nu-mi pasă. Totuşi, ia măsuri ca cineva să stea lângă ele gata să le amorseze dacă detectăm un submarin…

— Domnule locotenent Maryk, interveni Stilwell, grenadele antisubmarine au fost amarate.

— Au fost amarate! exclamă Queeg. Cine spune asta?

— Eu… chiar eu le-am amarat, domnule comandant.

Vocea marinarului tremura. Sta cu picioarele îndepărtate, cu mâinile prinse de timonă şi ochii pe girocompas.

— Şi cine ţi-a spus să faci asta?

— Am primit ordin de la domnul locotenent Keefer, domnule comandant. Când nava este în pericol, să le amarez…

— Şi cine a spus că nava este în pericol, ai?

Queeg se bălăbănea înainte şi înapoi, prins de mânerul ferestrei, şi se uita fioros la spatele timonierului.

— Păi, domnule comandant, eu… eu le-am amarat, când a fost ruliul ăla mare pe la ora şapte. Toată pupa era scăldată de apă. A trebuit să montez un ţin-te-bine…

— Ce dracu’ e asta, domnule locotenent Maryk, de ce nu sunt niciodată informat de lucrurile astea? Iată-mă navigând cu o grămadă de grenade antisubmarine inutilizabile…

— Domnule comandant, zise Stilwell, i-am spus domnului locotenent Keefer…

— Tu să vorbeşti numai când eşti întrebat, imbecilul dracului! strigă Queeg. Domnule locotenent Keith, să-i faci marinarului ăstuia raport de obrăznicie şi de neglijenţă în serviciu! Uite la el! I-a spus domnului locotenent Keefer! Eu trebuie să ascult de domnul Keefer! Ascultă, Steve, adu alt timonier şi mutra asta respingătoare de idiot tâmpit să n-o mai văd de acum înainte în ochii mei…

— Mă iertaţi, domnule comandant, zise imediat secundul, ceilalţi timonieri sunt încă frânţi de oboseală din noaptea trecută. Stilwell este cel mai bun timonier al nostru şi ne este necesar…

— Te rog să nu mă contrazici! ţipă comandantul. Ei, drăcia dracului, mai este vreun ofiţer pe nava asta care să asculte de ordinul meu? Am spus, vreau să…

Engstrand intră bălăbănindu-se în comanda legănată de ruliu şi se prinse de Willie ca să nu cadă. Din uniforma de pânză şiroia apă.

— Mă scuzaţi, domnule locotenent Keith. Domnule comandant, barometrul…

— Ce-i cu barometrul?

— Douăzeci şi opt, nouăzeci şi patru, domnule comandant… douăzeci şi *opt…*

— Cine dracu’ urmăreşte barometrul? De ce nu mi s-a mai raportat de o jumătate de oră?

Queeg ieşi repede pe aripa punţii de comandă, ţinându-se când cu o mână când cu cealaltă de ferestre, de telegraful maşinilor şi de cadrul uşii.

— Domnule locotenent Maryk, zise răguşit timonierul, nu mai pot ţine drum 180. Deviază spre babord…

— Vino mai mult la dreapta.

— E banda dreapta, domnule ofiţer-secund… drum 172, domnule ofiţer-secund… deviază repede…

— De ce e cârma banda dreapta? strigă Queeg împleticindu-se peste pragul uşii. Cine dă aici ordine la cârmă? A înnebunit toată lumea pe nava asta?

— Domnule comandant, girează la babord. Timonierul n-o poate ţine la 180… zise Maryk.

— Acum e unu *şase* zero, domnule ofiţer-secund, zise Stilwell privind speriat la Maryk.

Direcţia navei era hotărâtă acum de efectul puternic de giruetă al furtunii. Cârma nu mai lucra, iar nava deriva lateral în voia vântului şi a valurilor. Direcţia navei devia de la sud spre est.

Queeg se prinse cu mâinile de timonier şi urmări câtva timp compasul. Sări la telegraf şi manevră cu o mână „jumătate” şi cu cealaltă „stop”. Indicatoarele de la maşini răspunseră imediat. Puntea începui să vibreze sub presiunea unilaterală a maşinilor.

— Asta o va întoarce, zise comandantul. Ce drum ai acum?

— Continuă să se micşoreze, domnule comandant, 152… 148…

Queeg mormăi:

— E nevoie de câteva secunde ca să-şi revină…

„Caine” dădu încă o bandă înfiorătoare la tribord şi rămase aşa. Valurile care veneau dinspre babord se spărgeau de navă ca de un buştean plutitor. „Caine” se legănă puţin sub greutatea tonelor de apă, dar nu se îndreptă. Se ridică pe jumătate şi se aplecă iarăşi la tribord. Faţa lui Willie era lipită de fereastră şi văzu apa la câţiva centimetri de ochi. Putea chiar să observe băşici mici de spumă. Stilwell, agăţat de timonă, cu picioarele fugind de sub el, bâlbâi:

— Continuă să se micşoreze, domnule comandant… drum 125…

— Domnule comandant, derivăm pe un bord, zise Maryk cu glas pentru prima oară lipsit de fermitate. Încercaţi să puneţi înapoi maşina de la tribord, domnule comandant.

Comandantul părea că nu aude.

— Domnule comandant, domnule comandant, *puneţi*

înapoi maşina de la tribord!

Queeg, prins de telegraf cu braţele şi cu genunchii, îi aruncă o privire înspăimântată; faţa i se înverzise; se supuse şi mută maneta telegrafului. Nava se opinti şi se cutremură groaznic; continuă să deriveze dusă de vânt, urcând şi căzând cu fiecare val de la înălţimea unei clădiri înalte.

— Ce drum ai?

Vocea comandantului se auzea ca un croncănit înăbuşit.

— S-a oprit la 117, domnule comandant…

— Crezi că o să prindă, Steve? şopti Willie.

— Sper că da.

— O, Sfântă Fecioară, fă să se poată îndrepta nava asta! se auzi un glas straniu, tânguitor.

Tonul glasului îl făcu pe Willie să se înfioare. Pipernicitul Urban, maestrul-timonier, se aruncase în genunchi şi strângea în braţe habitaclul, cu ochii închişi şi capul plecat pe spate.

— Taci, Urban, îi spuse aspru Maryk. Scoală-te în picioare…

— Domnule ofiţer-secund, drum *120!* Vine la dreapta, domnule ofiţer-secund! exclamă Stilwell.

— Bun, zise Maryk. Ia din cârmă.

Stilwell execută fără să se uite la comandant. Willie observă omisiunea, cu toate că era cuprins de groază; şi mai observă că Queeg, înţepenit la pupitrul telegrafului, părea absent.

— Am luat din cârmă, domnule ofiţer-secund… drum 124, domnule ofiţer-secund.

„Caine” se ridică încet şi se clătină puţin spre babord, înainte de a da iarăşi o bandă adâncă la tribord.

— Merge bine, zise Maryk.

Urban se sculă din genunchi şi se uită împrejur ruşinat.

— Drum 128… 129… 130…

— Willie, zise secundul, aruncă o privire la radar. Vezi

dacă poţi să-mi spui unde dracu’ ne aflăm în formaţie.

— Am înţeles!

Willie trecu clătinându-se pe lângă comandant, spre aripa descoperită a punţii. Vântul îl lipi imediat de comandă şi stropii îl plesniră ca o împroşcătură de pietricele ude. Era uluit; dar şi foarte bucuros, gândindu-se că în ultimele cincisprezece minute vântul devenise mult mai puternic decât înainte şi deci, dacă s-ar fi expus într-un spaţiu neadăpostit, ar fi fost suflat peste bord. Râse cu hohot, dar abia îşi auzi glasul în urletul gutural al furtunii. Se duse cu paşi mărunţi până la uşa staţiei de radar, întoarse zăvorul şi încercă s-o deschidă, dar vântul o ţinea strâns închisă. Bătu cu pumnii în oţelul ud, lovi în ea cu piciorul şi strigă:

— Deschideţi! Deschideţi! E ofiţerul de cart!

Apăru o crăpătură care se lărgi. Trecu prin ea ca o săgeată, doborând în cale pe unul dintre băieţii de la radar care împingeau în uşă. Uşa se închise brusc ca pe arc.

— Ce dracu! exclamă Willie.

În mica încăpere se îngrămădiseră poate douăzeci de marinari, toţi în veste de salvare cu lanterne electrice impermeabile agăţate de ele, toţi cu fluiere atârnate în jurul gâtului, toţi cu aceleaşi chipuri palide nebărbierite şi priviri îngrozite.

— Cum stăm, domnule locotenent? se auzi vocea lui Chiftea din spatele mulţimii.

— Stăm foarte bine…

— N-o să fim nevoiţi să abandonăm nava, domnule locotenent? zise un fochist murdar pe faţă.

Deodată Willie îşi dădu seama că, în afară de îngrămădeala de oameni, se mai petrecea ceva foarte ciudat în staţie. Era puternic luminată. Nimeni nu mai era atent la liniile verzui întunecate de pe ecranul radarului. Se porni pe un potop de înjurături de care se minună şi el când îi ieşiră din gură. Marinarii se dădură puţin înapoi de lângă el.

— Cine a aprins lumina aici? Cine-i de cart?

— Domnule locotenent, nu-i nimic pe ecrane, doar imaginea mării, se tângui un marinar.

Willie mai înjură puţin, apoi spuse:

— Stingeţi becurile. Vârâţi-vă mutrele în ecranele astea şi nu vă mişcaţi de acolo.

— E-n regulă, domnule locotenent, dar nu ne va folosi la nimic, zise marinarul pe un ton prietenos dar şi respectuos.

Când se făcu întuneric, Willie observă imediat că marinarul avea dreptate. Pe ecrane nu se vedea nici urmă de imagine a celorlalte nave, ci doar împroşcături estompate şi dungi verzi.

— Ştiţi, domnule locotenent, se auzi vocea tehnicianului, vârful arborelui nostru este aproape tot timpul sub nivelul apei şi toată apa asta de afară este ca un corp solid, domnule locotenent. Ecranele sunt blocate…

— Indiferent ce se întâmplă, zise Willie, continuaţi să urmăriţi radarul până ce veţi prinde ceva! Iar ceilalţi care nu sunt de aici… fie!… rămâneţi aici şi staţi deoparte, pentru ca oamenii din cartul radarului să-şi facă datoria…

— Stăm într-adevăr bine, domnule locotenent?

— O să fim nevoiţi să abandonăm nava?

— Era cât pe-aci să săr în apă la ultimul ruliu…

— O să scape nava din situaţia asta, domnule locotenent?

— Stăm foarte bine, strigă Willie. Stăm foarte bine. Nu vă pierdeţi capul. Peste câteva ore o să-i raşchetaţi iarăşi vopseaua.

— Dacă izbuteşte să iasă din nenorocirea asta, am să raşchetez scârba asta ruginită până la Ziua de Apoi, zise o voce, urmată de o cascadă de râsete scurte.

— Rămân aici sus chiar dacă pentru asta voi fi trimis la curtea marţială…

— Şi eu…

— Ce dracu’, peste patruzeci de oameni sunt pe puntea

de comandă…

— Domnule locotenent, se auzi iarăşi vocea fonfăită a lui Chiftea, sincer vorbind, ştie bătrânul ce face? Asta-i tot ce vrem să aflăm.

— Bătrânul e la înălţime. Voi, stârpiturilor, să tăceţi şi s-o lăsaţi mai moale. Doi dintre voi să mă ajute să deschid uşa.

Prin crăpătura uşii pătrunse o rafală de vânt cu împroşcături de apă. Willie se strecură afară şi uşa se închise cu zgomot. Vântul îl împinse în peretele comenzii, în secunda cât se scurse până ce intră, fu udat leoarcă de parcă şi-ar fi turnat pe el găleţi cu apă.

— Radarurile sunt blocate, Steve. Până nu se potoleşte bura asta, nu se poate vedea nimic…

— Foarte bine.

Cu tot vaietul şi gălăgia furtunii, Willie observă că în comandă domnea tăcere. Queeg era agăţat de telegraf ca înainte. Stilwell se clătina la timonă. Urban, vârât între habitaclu şi fereastra din faţă, ţinea strâns în mâini jurnalul de cart ca pe o Biblie. De obicei mai erau şi alţi marinari în cabina timonei – telefonişti, maeştri-timonieri – dar acum se fereau de ea ca de ciumă. Maryk sta în picioare prins cu ambele mâini de scaunul comandantului. Willie se duse clătinându-se în partea de la tribord şi se uită afară peste aripa punţii. O mulţime de marinari şi ofiţeri şedeau înghesuiţi lângă cabina de comandă, ţinându-se unul de altul; vântul le biciuia hainele. Willie îi văzu pe Keefer, Jorgensen şi, foarte aproape de el, pe Harding.

— O să scăpăm cu bine, Willie? îl întrebă Harding.

Ofiţerul de cart dădu din cap şi se retrase în cabina timonei. Îl neliniştea faptul că nu avea şi el lanternă şi fluier, ca toţi ceilalţi.

— Ghinionul meu să fiu de cart, îşi zise el.

De fapt încă nu credea că nava se va scufunda, dar regreta acest dezavantaj. Echipamentul lui de salvare se afla în masa de lucru din cabină. Se gândi să-l trimită pe

şeful de echipaj-secund să i-l aducă, dar îi fu ruşine să dea un astfel de ordin.

Câteva minute „Caine” navigă şovăitor, când la dreapta când la stânga drumului de 180. Apoi, brusc, marea se umflă şi nava fu izbită în aceeaşi clipă de un val şi de o rafală de vânt şi aruncat aproape vertical spre babord. Willie se împletici, căzu peste Stilwell şi se prinse cu mâinile de cavilele timonei.

— Domnule comandant, zise Maryk, insist să balastăm… cel puţin tancurile de la pupă, dacă vrem să navigăm cu vântul în spate…

Willie se uită la Queeg. Faţa comandantului era schimonosită ca şi cum ar fi privit spre o lumină orbitoare. Nu făcu niciun semn că a auzit.

— Cer aprobarea să balastez tancurile de la pupă, domnule comandant, zise secundul.

Buzele lui Queeg se mişcară.

— Nu aprob, zise comandantul cu glas calm şi stins.

Stilwell răsuci brusc timona, smulgând cavilele din mâinile lui Willie. Ofiţerul de cart se agăţă de un tub de deasupra capului.

— Acum vine la *tribord.* Drum 189… 190… 191…

— Domnule comandant, cârma banda dreapta? întrebă Maryk.

— Foarte bine, murmură Queeg.

— Cârma banda dreapta, zise Stilwell. Drum 200…

Secundul se uită fix la comandant câteva secunde, în timp ce dragorul se apleca adânc la babord şi începea o cursă ameţitoare de alunecare pe bordaj în vârful valurilor, răsucit încet de vânt în direcţie contrară.

— Domnule comandant, trebuie să ne folosim iarăşi de maşini, nava nu mai răspunde la cârmă… Domnule comandant, dacă am schimba drumul contra vântului? Cu vântul ăsta în pupă nava va continua să deriveze…

Queeg împinse manetele telegrafului şi zise*:*

— Drumul flotei este 180.

— Domnule comandant, trebuie să manevrăm în aşa fel încât să salvăm nava…

— Convoiul cunoaşte condiţiile meteorologice. N-am primit ordin să manevrăm la discreţie…

Queeg privea drept înainte, continuând să se ţină agăţat de telegraf, în timp ce cabina timonei se rotea când la stânga când la dreapta.

— Drum 225… creşte repede, domnule comandant.

Un val cenuşiu înspăimântător apăru la babord, mult deasupra punţii de comandă, şi se prăbuşi peste ea. Apa de pe aripa deschisă pătrunse şuvoi în cabina timonei, inundând-o până la genunchii lui Willie. Apa era surprinzător de caldă şi vâscoasă ca sângele.

— Domnule comandant, îmbarcăm apă pe *puntea de comandă*! zise Maryk cu glas strident. *Trebuie* să ne întoarcem în vânt!

— Drum 245, domnule comandant.

Vocea lui Stilwell era sugrumată de plâns.

— Nu mai răspunde de loc la maşini, domnule comandant.

„Caine” se canarisi aproape complet la babord. Toţi cei din cabina timonei, cu excepţia lui Stilwell, alunecară pe puntea inundată şi se îngrămădiră unul peste altul lângă ferestre. Apa plescăi în geam sub nasul lor.

— Domnule locotenent Maryk, s-a stins lumina girocompasului! ţipă Stilwell agăţându-se desperat de timonă.

Vântul mugea şi urla în urechile lui Willie. Era întins pe punte şi se rostogolea prin apa sărată, încercând să se prindă de ceva ferm.

— O, Doamne, Doamne Isuse Hristoase, salvează-ne! se jeli vocea lui Urban.

— Întoarce cârma, Stilwell! Mult la dreapta! Mult la dreapta! strigă aspru secundul.

— Mult la dreapta, domnule ofiţer-secund!

Maryk se târî pe burtă, se aruncă peste telegraful maşinilor, smuci cu forţa manetele din prinsoarea spasmodică a mâinilor lui Queeg şi le întoarse în direcţia opusă.

— Scuzaţi-mă, domnule comandant...

Coşurile tuşiră cu zgomot îngrozitor.

— Ce drum ai? strigă Maryk.

— Doi şapte cinci, domnule ofiţer-secund!

— Vino mult la dreapta!

— Am înţeles, domnule ofiţer-secund.

Bătrânul dragor se ridică puţin de la suprafaţa apei.

Willie Keith nu înţelegea ce face secundul; totuşi manevra era destul de simplă. Vântul întorcea nava de la sud la vest. Queeg încercase să-l întoarcă iarăşi spre sud. Maryk făcea acum exact invers; profitând de girarea navei la dreapta şi ajutând cu toată forţa maşinilor şi a cârmei, încerca să întoarcă nava complet spre nord în contra vântului şi a valurilor. Într-un moment mai liniştit, Willie ar fi înţeles uşor logica acţiunii, dar acum îşi pierduse cumpătul. Stătea jos pe punte, agăţat de cutia telefonului, bălăcindu-se în apa din jurul lui şi uitându-se la secund ca la un vrăjitor sau la un înger trimis de Dumnezeu să-l salveze printr-o minune. Pierduse încrederea în navă. Era cât se poate de conştient că sta pe o bucată de fier în voia unei mări periculoase şi mânioase. Nu se putea gândi la nimic altceva decât la dorinţa lui fierbinte de a fi salvat. Taifunul, „Caine”, Queeg, marea, marina, serviciul, tresele de locotenent, pe toate le uitase. Era ca o pisică muiată care miaună printre dărâmături.

— Continuă să vină la dreapta? Ce drum ai? *Anunţă mereu* drumul! strigă Maryk.

— Vine repede, domnule ofiţer-secund! ţipă timonierul ca înjunghiat. Drum 310, drum 315, drum 320...

— Ia din cârmă!

— Să iau din cârmă, domnule ofiţer-secund?

— Da, ia din cârmă, ia din cârmă!

— Am… am luat, domnule ofiţer-secund…

— Foarte bine.

„Ia din cârmă, ia din cârmă, ia din cârmă”… cuvintele se imprimau tot mai adânc în mintea înceţoşată şi paralizată a lui Willie. Se ridică în picioare şi privi împrejur.

„Caine” naviga în poziţie normală. Se apleca când pe o parte când pe cealaltă, dar egal. Dincolo de ferestre nu se mai vedea nimic; doar bura albă deasă. Nici marea, nici teuga nu se mai zăreau.

— Te simţi bine, Willie? Am crezut că ai leşinat.

Maryk, prins de scaunul comandantului, îşi întoarse privirea spre el.

— Mă simt bine. Ce, ce se petrece, Steve?

— Păi… ce să fie? Dacă navigăm aşa o jumătate de oră, scăpăm cu bine… Care-i drumul? îi strigă lui Stilwell.

— Trei doi cinci, domnule ofiţer-secund… acum vine mai încet…

— Bineînţeles, lupta cu vântul… o să se întoarcă… ne oprim la 000…

— Am înţeles, domnule ofiţer-secund.

— Nu ne oprim la 000… zise Queeg.

Willie uitase de prezenţa comandantului. Imaginea lui Maryk ca părinte, conducător şi salvator îl absorbise complet. Se uită acum la omuleţul palid care sta cu mâinile şi braţele răsucite pe după pupitrul telegrafului şi avu impresia că Queeg era un străin. Comandantul clipi şi scutură din cap, ca şi cum atunci se trezise:

— Vino la stânga până la 180.

— Domnule comandant, nu putem să navigăm cu pupa în vânt şi să salvăm nava, zise secundul.

— La stânga până la 180, timonier.

— Rămâi aşa, Stilwell, zise Maryk.

— Domnule locotenent Maryk, drumul flotei este 180.

Vocea comandantului era stinsă, aproape în şoaptă.

Privea înainte inexpresiv.

— Domnule comandant, am pierdut contactul cu formaţia… radarurile sunt blocate…

— Ei şi, o să-i găsim… Nu calc ordinul numai pentru oleacă de vreme rea…

— Am oprit la 000… zise timonierul.

— Domnule comandant, de unde ştim care sunt acum ordinele? spuse Maryk. Poate că antenele navei-comandant sunt doborâte… poate ale noastre… chemaţi convoiul şi spuneţi-i că suntem în primejdie…

„Caine” împungea şi străpungea apa. Era iarăşi o navă care putea să navigheze. Willie simţea în oasele picioarelor vibraţia normală a maşinilor, semn că nava înfrunta bine tangajul. Dincolo de cabina timonei nu era decât perdeaua albicioasă a burei şi scâncetul sumbru al vântului, care când urca când cobora în game tremurate.

— Nu suntem în primejdie, zise Queeg. Vino la stânga până la l80.

— Rămâi aşa! zise Maryk în aceeaşi clipă.

Timonierul se uită de la un ofiţer la celălalt, cu ochii holbaţi de spaimă.

— Fă aşa cum îţi spun! ţipă secundul.

Se întoarse spre ofiţerul de cart.

— Willie, notează ora.

Se duse cu paşi hotărâţi spre comandant şi-l salută.

— Domnule comandant, mă scuzaţi, dar sunteţi bolnav. Vă înlocuiesc provizoriu la comanda navei, conform articolului 184 din „Regulamentul marinei”.

— Nu înţeleg ce vrei să spui, zise Queeg. Timonier, la stânga până la 180.

— Domnule locotenent Keith, dumneavoastră sunteţi ofiţer de cart, ce dracu’ trebuie să fac? strigă Stilwell.

Willie se uită la ceas. Era zece fără un sfert. Se miră, gândindu-se că nu trecuseră nici două ore de când intrase

în cart. Importanţa celor ce se petreceau între Maryk şi Queeg îi pătrundea încet în minte. Nu-i venea să creadă că-i adevărat. Era tot aşa de necrezut ca propria lui moarte.

— Nu te sinchisi de domnul locotenent Keith, zise Queeg lui Stilwell.

Avea o uşoară nervozitate în glas, foarte nepotrivită cu împrejurările de acum. Era tonul cu care era obişnuit să-şi arate nemulţumirea când găsea pe punte un ambalaj de chewing-gum.

— Ţi-am spus să vii la stânga. Îţi ordon. Acum vino la stânga şi repede…

— Domnule comandor Queeg, aţi încetat să mai daţi ordine pe puntea asta de comandă, zise Maryk. V-am înlocuit, domnule comandant. Sunteţi pe lista bolnavilor, îmi asum răspunderea. Ştiu că voi fi judecat de curtea marţială. Am luat comanda…

— Eşti arestat, Maryk. Du-te în cabina dumitale, zise Queeg. La stânga până la 180, îţi ordon!

— Pentru Dumnezeu, domnule locotenent Keith! exclamă timonierul uitându-se la Willie.

Urban se vârâse în colţul cel mai îndepărtat al comenzii. Privea când la Willie când la secund, cu gura căscată. Willie se uită la Queeg care sta lipit de telegraf; apoi la Maryk. Simţi că-l cuprinde, o imensă fericire de om beat.

— Rămâi la 000, Stilwell. Domnul locotenent Maryk şi-a asumat răspunderea. Domnul comandant Queeg este bolnav.

— Cheamă-ţi schimbul, domnule locotenent Keith, spuse în aceeaşi clipă comandantul pe un ton care aducea a mânie. Şi dumneata eşti arestat!

— N-aveţi nicio calitate să mă arestaţi, domnule comandor Queeg, zise Willie.

Schimbarea izbitoare a modului cum i se adresau comandantului aduse pe faţa lui Stilwell o expresie de fericită surprindere. Îi aruncă lui Queeg un zâmbet

dispreţuitor.

— Rămas la 000, domnule locotenent Maryk, zise timonierul şi se întoarse cu spatele la ofiţeri.

Queeg se descleştă brusc de pupitrul telegrafului şi traversă comanda clătinându-se, îndreptându-se spre aripa de la tribord.

— Domnule locotenent Keefer! Domnule aspirant Harding! Este vreun ofiţer afară? strigă spre aripă.

— Willie, telefonează lui Paynter şi spune-i să balasteze imediat toate tancurile goale, zise Maryk.

— Am înţeles.

Willie ridică telefonul şi chemă compartimentul căldări.

— Alo, Paynt. Ascultă, balastăm. Inundă imediat toate tancurile goale… Ai perfectă dreptate, era şi timpul…

— Domnule locotenent Keith, eu n-am dat niciun ordin de balastare, zise Queeg. Cheamă imediat căldările şi contramandează…

Maryk se duse spre interfon.

— Atenţiune, toţi ofiţerii se prezintă pe puntea de comandă. Toţi ofiţerii se prezintă pe puntea de comandă.

Apoi îi spuse aparte lui Willie:

— Cheamă-l pe Paynter şi spune-i că ordinul nu-l priveşte pe el.

— Am înţeles.

Willie ridică telefonul din furcă.

— Am mai spus şi o repet, exclamă arţăgos Queeg. Sunteţi arestaţi amândoi! Părăsiţi imediat puntea de comandă. Purtarea voastră este dezonorantă.

Protestele lui Queeg îi dădeau lui Willie o senzaţie de fericire şi forţă. În această cabină de timonă, canarisită, umedă şi întunecoasă, în această semiobscuritate de amurg în plină dimineaţă, cu mugetul vântului ucigător la ferestre, avea impresia că trăieşte cea mai fericită clipă din viaţa lui. Nu-i mai era frică de nimic.

— Willie, zise Maryk, crezi că ai putea să arunci o privire

la barometru fără să fii suflat peste bord?

— Desigur, Steve.

Ieşi pe aripa din babord, ţinându-se cu grijă de mâna curentă a punţii de comandă. Când ajunse la cabina hărţilor, uşa se deschise şi Harding, Keefer şi Jorgensen ieşiră ţinându-se de mână unul de altul.

— Care-i pricina, Willie? Ce se petrece? strigă Keefer.

— Steve l-a desărcinat pe căpitan!

— Ce-e?

— Steve l-a desărcinat pe căpitan! Şi-a asumat comanda! L-a trecut pe comandant pe lista bolnavilor!

Ofiţerii se uitară unul la altul şi se grăbiră spre cabina timonei. Willie coti spre parapetul dinapoi şi examină barometrul aburit de ceaţă. Se lăsă jos pe mâini şi pe genunchi şi se târî înapoi la cabina timonei.

— Steve, barometrul a urcat, strigă Willie ridicându-se în picioare când ajunse la uşă. A urcat! Douăzeci şi opt cu nouăzeci şi nouă, aproape 29,00!

— Bine, probabil că peste puţin o să trecem prin momentul cel mai critic.

Maryk stătea în picioare cu spatele spre timonă. Toţi ofiţerii, cu excepţia lui Paynter care lipsea, stăteau, uzi leoarcă, rezemaţi de parapet unul lângă altul. Queeg se prinsese iarăşi de telegraf şi se uita fioros la secund.

— Ei bine, asta e, domnilor, zise Maryk ridicând vocea ca să fie auzit prin mugetul vântului şi zgomotul împroşcăturilor de apă din ferestre. Îmi asum toată răspunderea. Comandantul Queeg va fi tratat mai departe cu respect, dar eu dau toate ordinele de comandă...

— Să nu crezi că răspunderea este numai a dumitale, interveni ţâfnos Queeg. Tânărul domn Keith te-a sprijinit de la început în comportarea dumitale de răzvrătit şi va plăti la fel ca dumneata. Iar dumneavoastră, domnilor ofiţeri, zise întorcându-se şi ameninţându-i cu degetul, dacă vreţi să vă fie bine, sfătuiţi-i pe Maryk şi pe Keith să se pună singuri

sub stare de arest şi să-mi redea comanda cât mai este timp s-o facă. Aş putea să mă las înduplecat să trec cu vederea peste cele întâmplate ţinând seama de împrejurări, dar…

— Nici vorbă de asta, domnule comandant, zise Maryk. Sunteţi bolnav…

— Nu sunt mai bolnav decât dumneata, exclamă Queeg pe vechiul lui ton ţâfnos. Veţi fi toţi condamnaţi pentru conspiraţie la revoltă, să nu credeţi că glumesc…

— Nimeni nu va fi condamnat în afară de mine, spuse Maryk adresându-se ofiţerilor. Este o acţiune a mea, luată fără să mă sfătuiesc cu nimeni, conform articolului 184, şi dacă am aplicat greşit articolul 184, eu voi fi condamnat pentru asta. Până atunci voi toţi primiţi ordine de la mine. Altceva n-aveţi de făcut. Mi-am asumat comanda, am balastat pe răspunderea mea, nava se găseşte pe drumul ordonat de mine…

— Domnule locotenent Maryk! strigă Stilwell. Ceva în probă, o navă sau aşa ceva, nu departe de bordaj!

Maryk se răsuci repede, privi atent prin fereastră şi apucă manetele telegrafului, dându-l brutal pe Queeg la o parte. Comandantul se clătină şi se prinse de mânerul ferestrei.

— Cârma banda dreapta! strigă secundul, telegrafiind în acelaşi timp la ambele maşini să pună înapoi la maximum.

Vizibilitatea crescuse puţin, aşa că prin bura învârtejită de furtună se putea vedea cam până la cincizeci de iarzi înaintea şi înapoia navei. Nu departe, în babord sălta pe valurile negre o uriaşă formă roşie.

Îndată ce începu să se întoarcă, „Caine” se aplecă şi derivă brusc, împins de travers de vânt. Forma plutea acum mai aproape. Era imensă, lungă şi îngustă, mai lângă decât„Caine” ”, de culoare roşie aprinsă. Valurile se spărgeau deasupra ei cu împroşcături de spumă.

— Doamne sfinte! zise Keefer. E fundul unei nave.

Priviră cu toţii îngroziţi. Plutea încet în pupa babord, roşu şi nesfârşit de lung, legănându-se uşor în bătaia valurilor.

— Distrugător, zise Harding cu glas sugrumat.

„Caine” se îndepărtă acum de epavă. O parte din ea nu se mai putea vedea.

— O vom ocoli, zise Maryk. Amândouă maşinile pe drum – înainte, Willie.

— Am înţeles.

Ofiţerul de cart comunică telefonic ordinul. Simţea o senzaţie groaznică în golul stomacului.

Maryk se duse la interfon şi apăsă pe buton:

— Atenţiune, toţi marinarii de pe punte se uită atent ca să descopere supravieţuitorii. Vom ocoli de două ori nava răsturnată. Raportaţi la puntea de comandă tot ce vedeţi. Nu vă pierdeţi capul. Aveţi grijă să nu fie suflat nimeni peste bord. Avem destule alte necazuri.

Queeg, agăţat de fereastră, în colţul din faţă al comenzii, zise:

— Dacă eşti atât de îngrijorat de siguranţa navei, de ce te mai maimuţăreşti împrejurul epavei în căutarea supravieţuitorilor?

— Domnule comandant, nu putem trece pe lângă ei fără să ne pese… zise secundul.

— O, să nu mă înţelegi greşit. Şi eu cred că trebuie să-i căutăm pe supravieţuitori. De fapt, îţi dau ordin să faci aşa. Îţi atrag doar atenţia asupra inconsecvenţei…

— Cârma la stânga, zise Maryk.

— Aş vrea, în afară de asta, să-ţi atrag atenţia, zise Queeg, că înainte cu douăzeci de minute de a mă desărcina ilegal, ţi-am dat ordin să-l schimbi pe acest timonier, iar dumneata n-ai executat ordinul. Este cel mai periculos agitator de pe vas. Executând ordinul dumitale în loc de ordinul meu, a devenit părtaş la revoltă şi va fi condamnat dacă…

Peste puntea de comandă a lui „Caine” se abătu urlând

un val care-l înclină puternic la babord. Queeg căzu pe mâini şi în genunchi. Ceilalţi ofiţeri alunecară, se clătinară şi se prinseră unul de altul. Încă o dată dragorul de mine lupta din greu contra vântului care-l împingea pe travers. Maryk se repezi la pupitrul telegrafului şi manevră maşinile, schimbând des poziţiile. Manetelor şi modificând repede ordinele pentru cârmă. Reuşi prin manevre line să întoarcă nava spre sud. Şi continuă să navigheze aşa până ce uriaşa epavă se văzu iarăşi vag în faţă. Apoi începu să manevreze ca grijă în jurul ei, ţinând vasul cât mai departe de epava în curs de scufundare. Acum era complet spălată – de apă doar când o adâncitură de val o împingea de dedesubt, fundul roşu rotund mai apărea la suprafaţă. Ofiţerii şopteau între ei. Queeg, cu un braţ prins în jurul habitaclului, privea fix afară.

Lui „Caine” îi trebuiră patruzeci de minute ca să facă un ocol complet al navei naufragiate, luptând cu vântul şi valurile, tot timpul tangând, rulând şi opintindu-se la fel de greu ca în tot cursul dimineţii şi de câteva ori dând bande adânci sub vânt. Willie se înfiora de fiecare dată. Dar acum cunoştea deosebirea dintre frica onorabilă şi groaza animalică. Una era suportabilă, omenească; nu-l aducea în stare de neputinţă; cealaltă era castrare morală. Nu mai era copleşit de groază şi simţea că n-ar mai putea fi, chiar dacă nava s-ar scufunda, atâta timp cât Maryk s-ar găsi în apă lângă el.

Secundul sta afară pe aripa punţii, ferindu-şi cu ambele mâini ochii de împroşcările apei şi scrutând de jur împrejur coamele succesive ale valurilor negre, în timp ce „Caine” se îndrepta din nou spre nord. Intră în comandă lăsând în urma lui şiroaie de apă scursă de pe haine.

— Mai ocolim o dată şi plecăm, zise el. Cred că s-a dus la fund. N-o mai pot zări… Cârma la stânga.

Willie se duse iarăşi bâjbâind la barometru şi văzu că urcase la 29,10. Se strecură lângă Maryk şi-i raportă

situaţia strigându-i la ureche. Maryk dădu din cap. Willie îşi şterse faţa îmbujorată de biciuirea împroşcăturilor de apă.

— De ce dracu’ nu se potoleşte, Steve, dacă barometrul urcă?

— O, Doamne, Willie, ne găsim la treizeci de mile de centrul unui taifun. Orice se poate întâmpla aici.

Secundul zâmbi cu toată gura în bătaia vântului.

— Încă mai putem trece prin tot felul de surprize afurisite… Cârma zero! strigă prin uşă.

— Cârma la zero, repetă timonierul.

— Ai obosit, Stilwell?

— Nu, domnule locotenent. Dacă vreţi mă lupt cu scârba asta de timonă toată ziua!

— Foarte bine.

Uşa de la staţia radarului se deschise şi telefonistul Grubnecker îşi vârî faţa cu favoriţi.

— Bellison raportează ceva care pare să fie o plută, în pupa tribord, domnule locotenent.

Maryk, urmat de Willie, traversă comanda în cealaltă parte a punţii, strigându-i lui Stilwell în trecere:

— Cârma banda dreapta.

La început nu văzură decât coame şi văi de apă învăluite în bură; apoi, când „Caine” se înălţă pe coama unui val, zăriră amândoi, exact în dreptul babordului, un punct negru care aluneca pe panta unui val.

— Cred că sunt pe ea trei oameni! strigă Willie.

Se duse clătinându-se spre balustrada pavilionului, ca să vadă mai bine. O rafală puternică de vânt îl trânti cu burta peste capotul de pânză al dulapului pavilioanelor. În timp ce gâfâia, ţinându-se desperat de dulap ca să nu fie rostogolit peste bord şi înghiţind apă sărată din băltoaca de pe capot, vântul îi smulse pantalonii şi-i duse fluturând peste balustradă în mare. Se ridică cu greu în picioare fără să dea atenţie faptului.

Queeg sta în pragul uşii, faţă în faţă cu secundul.

— Ei, domnule locotenent Maryk, ce mai aşteptţi? De ce nu pregăteşti biga din tribord şi nu dai ordin marinarilor de la punte să fie gata de lansat colaci de salvare?

— Vă mulţumesc, domnule comandant. Tocmai voiam să dau acest ordin, dacă mă lăsaţi să trec.

Queeg se dădu deoparte. Secundul intră în comandă şi transmise instrucţiuni prin difuzor. Începu să manevreze cu multă grijă spre obiectul zărit, deoarece nava deriva. Peste puţin timp se putu observa clar că era o plută de salvare cenuşie, cu trei oameni pe ea şi alte două capete care săltau alături în apă.

— Este bine să aflaţi, domnilor, zise Queeg adresându-se ofiţerilor în timp ce Maryk manevra maşinile şi cârma, că eram pe punctul de a da ordin să balastăm şi să navigăm contra vântului, când domnul Maryk, cuprins de panică, a comis actul său criminal. În minte hotărâsem dinainte ca, în cazul în care nava-comandant nu dă ordin până la ora 10, să acţionez după aprecierea mea…

Maryk se adresă timonierului:

— Foarte bine, Stilwell, întoarce, ceva mai mult la dreapta. Mult la dreapta…

Queeg continuă.

— … şi n-am avut niciun motiv să destăinui hotărârea mea domnului locotenent Maryk, care îmi făcea impresia că mă tratează ca pe un idiot slab de minte, şi voi spune la fel şi despre ofiţeri, şi vor fi destule probe ca să…

— Nu da peste ei, Stilwell! Cârma zero!

Maryk opri maşinile şi se duse la difuzor:

— Acum aruncaţi colacii de salvare!

Supravieţuitorii fură traşi la bord. Bellison aduse la puntea de comandă un marinar palid, cu priviri de om înnebunit de groază, îmbrăcat doar în chiloţi, mâzgălit cu dungi de petrol şi cu o tăietură sângerândă pe obraz.

— A fost „George Black”, domnule locotenent, zise adjutantul. Dânsul este Morton, maestru-timonier trei.

Ceilalţi sunt jos în infirmerie.

Morton povesti pe scurt, gângăvindu-se, groaznica întâmplare. „George Black” fusese întors cu bordul în vânt şi toate manevrele maşinilor şi ale cârmei nu reuşiseră să-l întoarcă. Trombele, lăzile cu muniţii şi gruiele fuseseră smulse de valuri; apa începuse să inunde compartimentele maşinilor; curentul electric se întrerupsese, luminile se stinseseră. Adusă în această stare, nava plutise în derivă timp de zece minute, dând bande din ce în ce mai adânci la tribord, în timp ce toţi marinarii ţipau îngroziţi şi se rugau; în cele din urmă dăduse o bandă înfiorătoare la tribord şi nu se mai oprise. Ultimul lucru de care îşi mai reamintea era clipa când s-a pomenit sub apă în întuneric beznă, după care a ieşit la suprafaţă şi s-a izbit de fundul roşu al navei.

— Vom continua să navigăm în cerc, zise Maryk.

Scrută marea brăzdată de valuri, care acum era vizibilă pe mai multe sute de iarzi.

— Cred că furtuna s-a mai potolit. Du-l jos, Bellison.

— Reiau comanda, domnule locotenent Maryk, zise Queeg, şi până s-o potoli furtuna să nu mai discutăm nimic…

Maryk se întoarse plictisit spre comandant.

— Nu, domnule comandant. Mi-am asumat comanda. Vă cer respectuos să coborâţi în cabina dumneavoastră. Ordinele contradictorii pun în primejdie nava…

— Mă dai afară de pe puntea de comandă?

— Da, domnule comandant.

Queeg se uită spre ofiţeri. Feţele lor erau speriate şi sobre.

— Dumneavoastră, domnilor, participaţi toţi la acest act? … Dumneata, domnule locotenent Keefer?

Romancierul îşi muşcă buzele şi se uită la Maryk.

— Nu participă nimeni. Nu este nimeni obligat să participe, zise repede secundul. Vă rog să părăsiţi puntea, domnule comandant, sau cel puţin să vă abţineţi de a mai

da ordine…

— Voi rămâne pe puntea de comandă, zise Queeg. Nava se află sub răspunderea mea. Nu voi vorbi cât timp voi crede că actele dumitale nu-mi primejduiesc nava. Dacă văd însă că o pui în primejdie, voi vorbi şi, de va fi nevoie, cu pistolul în mână…

— Nimeni nu vă ameninţă cu pistolul, domnule comandant. Ceea ce spuneţi îmi convine.

Secundul făcu semn din cap ofiţerilor.

— E-n regulă, nu-i nevoie să staţi aici. Vom avea o adunare îndată ce vremea ne va îngădui.

Ofiţerii începură să iasă unul după altul din comandă. Keefer se duse la Willie, îl salută şi-i spuse zâmbind uşor:

— Sunt gata să te schimb.

Willie se uită mirat la ceas. În mintea lui timpul încetase să se mai scurgă. Era douăsprezece fără un sfert.

— E-n regulă, zise ofiţerul de cart.

Formulele protocolare ale predării schimbului îi veniră mecanic pe buze.

— Navigăm în direcţii şi cu viteze variate, în căutarea supravieţuitorilor de pe „George Black”. Navigăm cu căldările unu, doi şi trei. Grenadele antisubmarine au fost amarate. Întreaga navă este în stare bună de funcţionare. Ultima oară când m-am uitat la barometru, urcase la 29,10. Drumul flotei este 180, dar am pierdut contactul cu formaţia din cauza blocării radarurilor *şi* nu ştiu unde ne aflăm. Cred că la aproximativ o sută cincizeci de mile răsărit de Ulithi. Poţi verifica poziţia noastră relativă la 0800. Ne aflăm mai mult sau mai puţin în acelaşi loc. Comandantul a fost desărcinat pe baza articolului 184 şi se află încă pe puntea de comandă. Comanda o are secundul şi acum dă ordine, la timonă. Cred că asta-i tot.

— Un cart foarte obişnuit, zise Keefer.

Willie zâmbi trist.

Keefer salută.

— E-n regulă, am preluat cartul.
Apucă mâna lui Willie, i-o strânse afectuos şi i şopti:
— Bună treabă.
— Să ne ajute Dumnezeu, murmură Willie.

PARTEA A ŞASEA

CURTEA MARŢIALĂ

Avocatul apărării

Razele slabe de soare ale unei dimineţi cu ceaţă din San Francisco, care cădeau pe biroul comandorului de rezervă Theodore Breakstone, jurisconsult militar districtual la Comandamentul 12, luminau un dosar gros de pânză aşezat peste un teanc de hârtii în dezordine. Pe eticheta dosarului era scris, cu litere de mână în creion roşu „Caine”. Breakstone, un om cu figură masivă, păr zbârlit şi nas mare noduros, stătea pe un scaun turnant cu spatele la birou şi privea afară spre port, la o navă de transportat trupe care se legăna la ancoră în curentul mareei. Faţa îi trăda o dorinţă fierbinte, dusă la exasperare. Comandorul Breakstone dorea mult să lupte pe mare şi visul lui era să comande o navă de transportat trupe; era un amator înflăcărat de canotaj şi în primul război mondial condusese pentru scurt timp un distrugător, dar fusese prins în capcana serviciului judiciar al marinei din cauza excelentelor însuşiri de jurist dovedite în viaţa civilă. Biroul personal din departamentul marinei ignora cererile lui. Îşi domolea dezamăgirea printr-un limbaj şi o comportare caustică, spunând la orice pas „la dracu” şi „afurisit”.

În poală ţinea un mănunchi de foi lungi de hârtie, liniate pe ambele feţe cu o dungă albastră: raportul comisiei de anchetă privind desărcinarea neautorizată a locotenent-comandorului P.F. Queeg, comandantul lui U.S.S. „Caine”. În ultimii trei ani comandorul Breakstone ţinuse mii de asemenea foi în mâinile lui păroase. Expresiile, atitudinile, accentele sentimentale presărate în umplutura de cuvinte bombastice îi erau cunoscute ca crestăturile şi scobiturile

unei scări vechi pentru o servitoare bătrână care o curăţă de mulţi ani. Nu-şi putea reaminti de vreun alt caz care să-l fi frământat şi întristat atât demult. Ancheta fusese făcută de mântuială. Faptele din acest caz, în măsura în care fuseseră descoperite, erau un talmeş-balmeş groaznic de încâlcit. Se întorsese cu spatele la birou după ce recitise pe jumătate raportul, ca să-şi calmeze o migrenă cu greaţă, că atunci când citea într-un tren care-l hurducăia.

Auzi o bătaie în despărţitura de sticlă dintre cămăruţa lui şi biroul zgomotos plin de mese, clasoare şi tinere voluntare cu bluze albastre. Se răsuci cu scaun cu tot şi aruncă hârtiile pe birou.

— Hello, Challee. Intră.

Prin uşa deschisă intră un locotenent-comandor.

— M-am gândit la un tip, domnule comandor…

— Foarte bine. Care?

— Nu-l cunoaşteţi. Barney Greenwald…

— Ofiţer activ?

— De rezervă. Totuşi, un ofiţer foarte bun. Pilot de vânătoare. Locotenent…

— Ce dracu’ poate şti un aviator în materie de drept?

— În viaţa civilă e avocat, domnule comandor.

— Avocat şi *pilot de vânătoare?*

— E un băiat excelent…

— Ai spus că-l cheamă Greenwald? Olandez, sau ce?

— Evreu, domnule comandor…

Nasul noduros al comandorului Breakstone făcu o strâmbătură. Challee luă o atitudine ceva mai rigidă. Stătea în picioare cu o mână în buzunarul vestonului, iar în cealaltă ţinea o mapă neagră. Atitudinea lui era o împerechere plăcută de intimitate şi respect. Avea păr roşcat ondulat, faţă rotundă şi o expresie de bună-dispoziţie.

— … dar, cum spun, domnule comandor, este un băiat excepţional…

— Ce dracu', ştii doar că n-am nimic împotriva evreilor. Ăsta-i un caz afurisit de delicat, asta-i tot…

— Sunt sigur că-i omul care ne trebuie, domnule comandor…

— Ce te face să fii aşa de sigur?

— Îl cunosc destul de bine, domnule comandor. A urmat facultatea de drept din Georgetown în acelaşi timp cu mine… era cu un an înaintea mea, dar ne-am împrietenit…

— Atunci, stai jos, stai jos. Ce face la comandamentul 12?

Challee se aşează pe scaunul de lângă birou, păstrând o ţinută respectuoasă.

— A ieşit de curând din spital unde a fost internat pentru arsuri de gradul trei. I-au dat un serviciu temporar, evidenţa cadrelor ofiţereşti din aviaţie. Aşteaptă să i se dea o calificare medicală bună ca să se întoarcă la escadrila lui…

— În ce împrejurări a căpătat arsurile? Doborât?

— Nu, domnule comandor. S-a izbit de o barieră. Avionul lui a ars complet, dar pe el au reuşit să-l scoată…

— Nu prea eroic…

— Cât priveşte meritele lui ca aviator, nu prea ştiu ce-a făcut Barney. Cred că a doborât vreo două avioane japoneze…

— Ce te face să crezi că ar fi bun pentru cazul „Caine"?

— Păi, domnule comandor, Maryk este, după câte înţeleg eu, un om fără şanse de scăpare şi Barney este bun pentru astfel de cazuri.

Challee tăcu o clipă. Apoi adăugă:

— Cred că dintr-un anumit punct de vedere, l-aţi putea considera ciudat. Foarte ciudat. Eu m-am obişnuit cu el. Este din Albuquerque. Pe Barney îl interesează foarte mult indienii. Ai zice că-i place la nebunie acest subiect. După ce a absolvit facultatea de drept, s-a specializat în procese cu indieni… a câştigat foarte multe din ele. Îşi făcuse o clientelă foarte numeroasă la Washington, înainte de a se

înrola…

— Unde? La corpul de instruire a rezerviştilor?

— Nu, ca voluntar. Apoi s-a mutat în aviaţie.

Câteva secunde Breakstone se trase de nas, apoi spuse:

— Pare să fie cam prea tinerel.

— Nu cred, domnule comandor.

— Ai vorbit cu el?

— Nu încă, domnule comandor. M-am gândit că trebuie să vă întreb mai întâi.

Comandorul Breakstone îşi împleti degetele mâinilor şi-şi trosni încheieturile. Se roti cu scaunul dintr-o parte în alta.

— Ce Dumnezeu, nu putem găsi un ofiţer activ? Dacă e ceva care n-am vrea să planeze asupra acestui caz, trebuie ca el să nu apară ca un conflict între ofiţerii activi şi ofiţerii de rezervă… Şi aşa situaţia este destul de delicată…

— Am vorbit cu cei opt băieţi de pe lista pe care mi-aţi dat-o. E o treabă riscantă. Le e frică. Iar doi dintre ei au fost mutaţi şi s-au şi îmbarcat…

— Ai vorbit cu Hogan?

— Da, domnule comandor. M-a implorat aproape cu lacrimi în ochi să nu i-l repartizăm lui. Zice că este un proces pierdut şi singurul lucru pe care l-ar putea face avocatul apărării este să se pună rău cu marina pentru totdeauna…

— Nu-i aşa…

— Nu fac decât să repet cuvintele lui…

— În definitiv, poate că întrucâtva aşa şi este.

Breakstone se trase de nas.

— Ce dracu’, cineva trebuie să apere cazul ăsta. Când poţi să-l aduci aici pe acest Greenwald?

— Cred că astăzi după-amiază, domnule comandor…

— Adu-l aici. Nu-i spune despre ce-i vorba. Vreau să-i vorbesc eu primul.

Locotenentul Greenwald se prezentă la biroul comandorului Breakstone către sfârşitul zilei. După un

interogatoriu scurt şi morocănos, ofiţerul-jurisconsult îi dădu dosarul „Caine”. A doua zi de dimineaţă, când comandorul sosi la birou, îl găsi pe sfrijitul pilot aşteptându-l afară, înfundat într-un fotoliu.

— Intră, Greenwald. Crezi că poţi lua cazul?

Breakstone îşi scoase impermeabilul şi, în timp ce-l aşeza pe umeraş, observă că dosarul se afla pe biroul lui.

— Aş prefera să nu-l iau, domnule comandor.

Breakstone se întoarse şi-l privi, neplăcut surprins. Pilotul stătea în cadrul uşii uitându-se timid în jos. Avea gură bleagă de adolescent, faţă palidă, păr şaten ondulat; mâinile îi atârnau moi.

„Pare mai curând un puşti, decât un avocat evreu bătăios”, reflectă Breakstone, aşa cum reflectase şi în ziua precedentă.

— De ce? îl întrebă.

— Păi, din mai multe motive, domnule comandor.

Greenwald ţinea ochii în jos, sfios.

— Dacă aveţi vreun alt caz în care să vă pot fi de folos... vreau să spun că n-aş dori să se creadă că nu cooperez...

— Care-i cauza? E prea greu pentru dumneata?

— N-aş vrea, domnule comandor, să vă răpesc timpul cu părerile mele despre acest caz... dat fiind că...

— *Te rog* să-mi răpeşti timpul. Stai jos.

Privirea lui Breakstone fu atrasă de groaznicele cicatrici de arsuri de pe mâinile pilotului, care acum atârnau între genunchi: pielea grefată alb-albastră, marginile roşii de carne vie şi ţesutul zbârcit al cicatricelor. Spectacolul lor îl fascina. Cu greu îşi ridică privirea.

— Challee mi-a spus că eşti foarte bun ca să aperi un năpăstuit...

— Oamenii ăştia nu sunt năpăstuiţi. Merită să fie loviţi.

— O-o, aşa crezi? Sincer vorbind, eu cred la fel, totuşi au dreptul la o apărare bună şi ei nu-şi pot găsi singuri avocat, aşa că...

— Cred că vor fi achitaţi. Bineînţeles, dacă au o apărare cât de cât inteligentă…

Breakstone îşi înălţă sprâncenele.

— O-o, aşa crezi?

— Keith şi Stilwell vor fi sigur achitaţi. De asemeni Maryk, dacă procesul este condus cu puţin creier. Cred că aş putea să-i scap.

Ofiţerul-jurisconsult era derutat de această aroganţă, exprimată cu glas timid şi şovăitor de locotenentul cu înfăţişare stângace.

— Spune-mi, te rog, cum.

— Păi, mai întâi acuzaţia este absurdă. Revoltă. Nu se pomeneşte nici de forţă, nici de violenţă, nici de lipsă de respect. Maryk a fost tare grijuliu să nu depăşească limitele legale. El s-a folosit greşit de articolul 184, crezând că săvârşeşte un act de revoltă. Cea mai grea acuzaţie ce i se poate aduce ar fi o comportare care a prejudiciat ordinea sau disciplina… deşi, cum spun, nu mă interesează…

Părerea comandorului despre locotenentul Greenwald se schimbă brusc în bine, deoarece şi el sesizase critica adusă de Greenwald acuzaţiei.

— Nu uita, Greenwald, că dumneata ai citit doar recomandările comisiei de anchetă, nu acuzaţia definitivă… Acuzaţia *eu* o redactez şi, într-adevăr, *este* vorba de o comportare prejudiciabilă. Comisia de anchetă a fost compusă dintr-un singur om, un comandor din grupul de dragaj de aici, şi nu cred să fi văzut vreodată manualul de „Instanţe şi organe judecătoreşti”, înainte de a fi fost trimis pe „Caine”. Asta-i buclucul aici, suntem lipsiţi de oameni şi niciunul din cei disponibili nu cunoaşte dreptul. Când există un om ca dumneata, care nu e prea mult ocupat, cred că este de datoria dumitale să te faci disponibil…

Breakstone apăsă pe sonerie şi aprinse nervos o ţigară de foi. În cadrul uşii apăru locotenent-comandorul Challee.

— Da, domnule comandor? Hello, Barney…

— Challee, prietenul dumitale crede că acest caz este prea uşor sau aşa ceva. Îl poate rezolva uşor, numai că nu vrea sau ceva în sensul ăsta.

— Domnule comandor Breakstone, regret dacă n-am fost clar, zise Greenwald. Jack m-a întrebat dacă aş avea ceva împotrivă să dau o mână de ajutor într-un proces… nu mi-a spus amănuntele… iar eu i-am răspuns că sunt bucuros să vă ajut. Să întocmeşti ordinea de precădere a personalului din aviaţie este o treabă tare plicticoasă. Dar pe aceşti oameni de pe „Caine” nu vreau să-i apăr. Comandorul Queeg nu este nebun. E un lucru evident. O dovedeşte raportul psihiatrului. Nătărăii ăştia au dat peste un paragraf din regulamentul marinei care le-a dat nişte idei, se opun în grup unui comandant mediocru şi prost… ca mulţi alţi comandanţi… se zăpăcesc şi scot nava din acţiune. Eu sunt un avocat prea bun şi prea scump şi nu înţeleg să contribui cu serviciile mele la achitarea lor. Dacă aveţi…

— Dumneata eşti al dracului de sigur că le poţi obţine achitarea, zise Breakstone mestecând ţigara de foi.

— Pot să scape.

— Aş vrea să ştiu cum, zise Challee. N-am văzut niciodată un caz mai evident ca ăsta…

— Domnule locotenent Greenwald, nimeni nu te poate sili să-i aperi pe aceşti indivizi, zise ofiţerul-jurisconsult. Dar, auzindu-te vorbind, dumneata pari să fii în principiu foarte sigur. Cred că vei apăra cu convingere pe Maryk. Opt ofiţeri, printre care patru jurişti, au refuzat cazul, în afară de dumneata, n-am auzit pe altul să-i acorde vreo şansă de scăpare. Prima condiţie a unui apărător bun este încrederea în apărarea lui. Nu mă îndoiesc că şi dumneata împărtăşeşti principiul care recunoaşte şi celui mai periculos criminal dreptul la cea mai bună apărare?

Greenwald privi în jos la unghii; gura îi era uşor întredeschisă şi privirea tristă.

— Aş accepta să pledez în acest proces, cu condiţia ca în

cazul în care obţin un certificat medical bun…

— Războiul va mai dura destul ca să-ţi aureşti medaliile, zise ofiţerul-jurisconsult.

— Aveţi de gând să-i trimiteţi în judecată pe toţi trei?

— Mai întâi pe Maryk. În ce priveşte pe Keith şi Stilwell, mai aşteptăm până vedem ce se întâmplă. În orice caz, asta îi voi recomanda amiralului. În general, el face ce-i spun eu.

— Când va începe judecata curţii marţiale?

Breakstone se uită la ajutorul lui.

— Cred că va putea începe peste două săptămâni, domnule comandor, în cazul în care comandorul Blakely poate fi liber să prezideze. Mi-a spus că-mi va comunica astăzi după-amiază.

— Unde se află acum „Caine”? zise Greenwald.

— În bazinul de andocare Hunters Point, spuse Challee.

— Pot să mă duc să vorbesc cu Maryk înainte de a mă angaja?

Breakstone aprobă din cap.

— Challee, caută un mijloc de transport pentru locotenentul Greenwald.

— Am înţeles, domnule comandor.

Greenwald se ridică.

— Cred că am să mă duc acum.

— Jeepul va fi la intrarea, principală în zece minute, Barney, zise Challee.

— Perfect.

Pilotul îşi puse pe cap şapca albă cu cozoroc. Marginea cozorocului era cojită şi verde. Avea înfăţişarea unui student sărac, care face pe chelnerul şi-şi cheltuieşte banii pe discuri de patefon în loc să-şi cumpere de-ale mâncării. Ieşi bălăbănindu-şi mâinile mari acoperite de cicatrici.

Challee zise:

— Va lua procesul, domnule comandor.

— Ciudat animal, zise ofiţerul-jurisconsult. Deşi pare aşa

stângaci şi sfios, are o părere a dracului de bună despre el.

— Este un avocat bun, zise ajutorul. Dar nu va putea să-l scape pe Maryk.

Locotenentul Greenwald era obişnuit cu portavioanele, iar„Caine”, aşa cum sta pe cavaleţi[24] în bazinul de andocare, ruginit şi înghesuit, îi păru o mică ambarcaţie de râu. Coborî schela lungă şi abruptă de lemn care ducea peste golul docului până la dragor. În mijlocul sfărâmăturilor de pe puntea principală observă, lângă gruia şalupei de la pupă, o gaură zdrenţuită, largă de patru picioare, împresurată cu o barieră de frânghie. În jurul găurii zăceau ca nişte măruntaie cabluri ruginite şi ţevi răsucite.

— Aş vrea să-l văd pe locotenentul Maryk, spuse el marinarului scund cu faţa ca o lună plină, în uniformă albă, de la masa de lângă schelă.

— Nu-i aici, domnule locotenent.

— Unde-i?

— Cred că-i la „Chrysanthemum”, domnule locotenent. O ambarcaţie de excursie pusă la dispoziţia căminului de ofiţeri celibatari, la dana 6.

— Unde-i comandantul vostru?

— Comandantul White nu se întoarce până la ora şase, domnule locotenent.

— Cum ai zis? Comandantul White?

— Da, domnule locotenent.

— Cum te cheamă?

— Urban, domnule locotenent.

— A, da. Urban.

Greenwald îl examină atent pe marinarul care urma să fie martorul principal al lui Challee.

[24] Postament pe care se așază ambarcațiile la bordul unei nave sau pe uscat.

— Unde-i comandorul Queeg, Urban?

O privire circumspectă întunecă faţa maestrului-timonier.

— Nu ştii unde este Queeg?

— Nu ştiu nimic despre comandorul Queeg, domnule locotenent.

— Ce-i cu gaura asta din punte?

— A căzut peste noi un avion sinucigaş, la Lingayen.

— A fost rănit cineva?

— Nimeni n-a fost rănit. A ricoşat şi a căzut peste bord.

— Cine comanda atunci nava? Comandantul White?

— Nu, domnule locotenent.

Urban îl privi foarte bănuitor şi se întoarse spre masa de la schelă.

— Cine era atunci? Tot domnul locotenent Maryk era comandant?

Urban mormăi ceva, deschise jurnalul de bord şi se făcu că scrie ceva. Greenwald se întoarse, traversă schela şi se îndreptă spre „Chrysanthemum”.

Când îl văzu prima oară pe Maryk, avocatul rămase surprins. Din raportul comisiei de anchetă îşi făcuse o altă imagine despre secund: plăpând, slab, nervos, negricios şi cu o expresie de mic intelectual. De fapt, îl vedea sub chipul lui Bill Pelham, un marxist cu glas tunător din vremea studenţiei lui, doar că era îmbrăcat în uniforma marinei. Ofiţerul voinic, cu capul ca o ghiulea şi faţă turtită, care sta clipind pe marginea patului de campanie în mijlocul aşternutului răscolit şi-şi freca palmele pe pieptul lat şi gol, îi răsturnă complet ideea pe care şi-o făcuse despre cazul „Caine”.

— Păi, indiferent pe cine vor să numească, pentru mine este foarte bun, zise Maryk plictisit. Eu nu cunosc pe nimeni. Bănuiesc că nu prezintă mare importanţă. Dumneata îţi iei o mare belea pe cap…

— Cum ai să te aperi?

— Nu ştiu.

— De ce l-ai desărcinat?

— Am crezut că-i nebun.

— Nu mai crezi la fel?

— Nu ştiu ce să mai cred.

— De unde ţi-ai procurat toate datele alea despre paranoia, pe care le-ai debitat ofiţerului anchetator?

— Le-am citit într-o carte, bombăni Maryk.

— Păi, mă ierţi, Maryk dar nu pari să cunoşti prea mare lucru în chestia asta.

— N-am pretins niciodată. Dumnezeule, în loc să mă întrebe despre navă, despre taifun sau despre comandant m-a interogat timp de o oră despre paranoia. În chestiile astea sunt tufă. M-am încurcat ca un prost şi mi-am dat seama. Iar la curtea marţială am să mă încurc la fel.

Se uită la Greenwald. Deasupra ochilor mari, sprâncenele îi erau contractate într-o expresie de contrarietate şi deznădejde.

— Am să-ţi spun doar atât, că aceleaşi lucruri par al dracului de diferite când se petrec în mijlocul unui taifun sau când vorbeşti de ele la şase mii de mile depărtare, în clădirea biroului federal…

Uşa se deschide şi intră Keefer, fercheş în uniforma albastră proaspăt călcată, cu pieptul plin de barete şi stele de campanie. Pe tresele de aur din partea de jos a mânecilor luciul se ştersese; cele din partea de sus erau de un galben strălucitor. În mână avea o sacoşă neagră de piele.

— Steve, mă duc. Ai timp să mâncăm ceva?

— Nu cred, Tom… Locotenentul Greenwald, locotenentul Keefer, ofiţerul nostru cu artileria… Ai reuşit să-ţi reţii un loc la avion?

— Da, făcând curte unei mârţoage bătrâne şi uscate din serviciul de transporturi. Aproape că a trebuit s-o iau de nevastă.

Maryk zâmbi sec.

— Ei, atunci petrecere frumoasă.

Ofiţerul cu artileria bătu cu palma în sacoşă.

— Ştii ce-i asta?

— Romanul?

— Prima jumătate. Am să încerc s-o vând în răsărit.

— Îţi urez, băiete, să iei pe el un milion de dolari.

Keefer aruncă o privire spre Greenwald, şovăi, se uită iarăşi la Maryk şi zise zâmbind:

— Plec dintr-o cloacă de bălegar.

Uşa se închise.

— Ascultă, zise Greenwald cu capul plecat, privind spre vârfurile ghetelor, întâmplător sunt un avocat foarte bun.

— Trebuie să fii al dracului de bun ca să mă scapi din asta.

— De ce vorbeşti aşa?

— Pentru că, aşa cum sunt privite lucrurile de biroul federal, sunt vinovat. După câte înţeleg, oricum ai privi situaţia, sunt vinovat. Dă-i unui cap prost răgaz suficient de gândire şi se va zăpăci complet…

— Mi-e foame, zise avocatul. Unde am putea să mâncăm ceva şi să stăm de vorbă?

— La dana 8 este un restaurant cu autoservire…

— Haide.

Maryk se uită la avocat şi dădu din umeri.

— De acord, zise secundul întinzându-se să-şi ridice pantalonii albaştri mototoliţi care zăceau la picioarele patului.

— Dacă ai de gând să te recunoşti vinovat, zise Greenwald cu voce tare, ca să fie auzit peste zdrăngănitul tacâmurilor şi al farfuriilor de tablă şi pălăvrăgeala sutelor de muncitori de la şantierul naval care mâncau în aburii mirositori de sudoare, varză şi supă de roşii, atunci toată afacerea devine o simplă formalitate. Chiar în acest caz nu e bine să te ridici în picioare şi să declari în faţa curţii că eşti „vinovat”. Trebuie să te tocmeşti cu Challee. Este un

caz încâlcit şi Challee, ca să fie sigur de succes, s-ar putea s-o lase mai moale…

Secundul băgă în gură o furculiţă plină cu jumări şi luă o gură de cafea.

— Nu sunt bun de tocmeală…

— Bineînţeles, dar treaba asta o face avocatul în numele dumitale…

— Ascultă, Greenwald, se poate ca după carte să fiu vinovat, dar eu nu mă simt vinovat. Ce Dumnezeu, eu n-am încercat să pun stăpânire pe navă, eu am încercat s-o salvez. Dacă m-am înşelat crezând despre Queeg că-i nebun, se poate, dar eu am crezut că fac bine.

Greenwald clătină din cap, umezindu-şi buzele cu limba:

— Nicio intenţie delictuală.

— Asta-i. Nicio intenţie delictuală.

— Atunci, să *nu* te recunoşti vinovat. Lasă-i pe ei să dovedească asta… Ce crede prietenul dumitale Keefer despre Queeg?

Secundul îşi întoarse încruntat privirea.

— Uite ce-i, întreaga răspundere este a mea… aşa trebuie să fie…

— Şi Keefer a crezut că Queeg este paranoic?

— Nu ştiu ce-a crezut el. Nu-l amesteca.

Greenwald începu să-şi cureţe unghiile.

— Seamănă cu un tip pe care l-am cunoscut cândva în şcoală. Un coleg cu numele de Pelham.

Faţa secundului era posomorâtă şi aspră, ochii priveau departe. Dădu pe gât cafeaua.

— Scârboasă cafea servesc aici.

— Ascultă, Maryk, vreau să fiu avocatul dumitale, dacă mă accepţi.

Maryk aprobă din cap şi se uită în ochii avocatului; treptat încruntarea dispăru i se prefăcu într-o expresie sfioasă de recunoştinţă.

— Păi, accept, şi-ţi mulţumesc. Am nevoie de cineva…

— Nu vrei să afli câtă pregătire am?

— Cred că este excelentă, altfel ofiţerul-jurisconsult nu te-ar fi trimis la mine…

— Totuşi ascultă. În viaţa civilă am fost un avocat bătăios. După patru ani de la terminarea universităţii, câştigam douăzeci de mii de dolari pe an.

Pe faţa de adolescent a lui Greenwald se aşternu un zâmbet interior, trădat de o anumită lumină în jurul ochilor; capul şi-l ţinea timid într-o parte, uitându-se la linguriţa cu care desena cercuri într-o pată de cafea de pe masă.

— În afară de asta, la trei ani după terminarea Universităţii, am smuls o sută de mii de dolari de la guvern pentru un grup de indieni Cherokee, cărora li se luase prin înşelăciune pământul acum patruzeci *de ani.*

— Dumnezeule, te pomeneşti că *mă poţi* scăpa şi pe mine! zise secundul uitându-se sceptic la Greenwald.

— Aş vrea să-ţi mai spun ceva. Aş prefera să fiu acuzatorul şi nu apărătorul dumitale. Nu ştiu încă precis cât de vinovat eşti. Dar cred că eşti sau un răzvrătit, sau unul din cei mai mari nătângi din toată marina. A treia posibilitate nu există.

Maryk clipi mirat.

— Dacă ai de gând să-mi dezvălui toate dedesubturile cazului, spune-mi, şi atunci vom trece la pregătirea apărării dumitale. Dacă ai de gând să rămâi încuiat, pentru că eşti mândru şi nobil şi descurajat, de asemeni spune-mi, şi atunci mă întorc în oraş.

— Ce doreşti să afli? zise secundul după o pauză acoperită de zgomotul din restaurant.

— Tot ce ştii despre dumneata, despre Keefer, despre Keith şi orice ar putea explica de ce ai făcut prostia asta…

— Desigur, dumneata o numeşti prostie, exclamă Maryk. Toţi îi spun la fel, acum când suntem în viaţă şi putem vorbi despre ea. Dacă Queeg şi eu şi întreaga navă am fi acum în fundul mării… nu mi s-ar fi adus nicio vină dacă *nu l-aş fi*

desărcinat pe Queeg şi nava s-ar fi răsturnat, cum a şi fost la un pas să se întâmple. Ştii că trei nave de luptă s-au scufundat în taifunul ăla…?

— Desigur. Totuşi, cam patruzeci din ele au rămas la suprafaţă, fără ca secundul să-l desărcineze pe comandant.

Maryk îl privi foarte surprins. Scoase o ţigară de foi şi se uită la ea gânditor în timp ce-i desfăcea ambalajul foşnitor de celofan.

Fusese într-adevăr luat prin surprindere. Greenwald îl zgândărise să-şi dezvăluie gândul secret cu care se justifica faţă de sine, o mângâiere cu care se consolase mândru, în tăcere, în tot cursul chinuitoarei anchete oficiale. Preocupat de eroismul lui greşit înţeles, de trădarea lui Keefer şi de soarta nenorocită care-l apăsa, nu-i trecuse niciodată prin minte aspectul complet schimbat al cazului, sugerat ironic de avocat.

— De unde eşti dumneata? îl întrebă pe Greenwald.

Acesta nu se arătă surprins de lipsa de legătură a întrebării.

— Din Albuquerque.

— O-o. Am crezut că eşti din New York… deşi după vorbă nu pari să fii numaidecât newyorkez…

— Ei bine, sunt evreu, dacă asta vrei să spui, zise pilotul zâmbind uşor spre ghetele lui.

Maryk râse.

— Am să-ţi spun câte ceva din ceea ce doreşti să afli. Să mergem pe „Chrysanthemum”.

Se aşezară pe canapeaua de piele din salonul ambarcaţiei de excursii şi, timp de o oră, Maryk îi povesti cum se convinsese că Queeg era nebun. Când sfârşi de povestit, rămase tăcut privind prin iublou la şantierul zgomotos, împănat cu macarale, coşuri de vapoare şi catarge. Avocatul aprinse ţigara de foi pe care i-o oferise secundul şi trase din ea neîndemânatic, clipind. După un timp zise:

— Ai citit vreodată romanul prietenului dumitale Keefer?

Maryk se uită la el cu aerul nedumerit al unui om trezit din somn.

— Nu l-a arătat nimănui niciodată. Trebuie să fie al dracului de lung. Întotdeauna l-a ţinut în sacoşa aia neagră.

— Probabil o capodoperă.

— Tom e un tip cultivat, dacă-i vorba de asta…

— Aş dori să-l citesc. Sunt sigur că descrie acest război cu toate zădărniciile şi pustiirile lui sinistre, iar pe militarii de carieră îi prezintă ca pe nişte sadici stupizi cu mentalitate fascistă, trecând repede peste acţiunile militare şi fără să insiste asupra vieţii bieţilor cetăţeni fatalişti, hazlii şi simpatici, deveniţi soldaţi. O mulţime de scene erotice, în care cât timp fata îşi scoate chiloţii, proza devine ritmică şi plăcută.

Greenwald observă zâmbetul îndoielnic ascuns al lui Maryk şi ridică din umeri.

— Să ştii că sunt în măsură să vorbesc aşa, pentru că, deşi războiul nu s-a sfârşit, au apărut deja romane de război. Le-am citit pe toate. Îmi plac romanele în care autorul arată cât de groaznici sunt oamenii ca militari şi cât de superioare sunt sentimentele lor ca civili. Îmi dau seama că asta-i realitatea, pentru că eu însumi sunt un civil sentimental.

Trase din ţigară, făcu o strâmbătură de scârbă şi o aruncă într-un vas de alamă pe jumătate plin cu nisip.

— Cum poţi fuma ţigări din astea?… Ascultă, Maryk, am să-ţi spun un lucru. Ticălosul din această treabă încurcată este sensibilul romancier prietenul dumitale, dar asta nu ne foloseşte la nimic…

— Aş vrea să nu fie amestecat, zise Maryk apăsat.

— Nu va fi. În măsura în care depinde de mine, nu va fi adus ca martor. Ce-ai făcut, ai făcut. În realitate e mai bine să spui că ai făcut-o din propria dumitale greşeală, dar după o judecată generoasă, decât că ai luat drept bune

aprecierile psiho-medicale ale unui romancier sensibil. Faptul că acum umblă să se pună la adăpost... doar te-a prevenit când aţi fost pe „New Jersey”, nu? A avut o intuiţie de romancier cu imaginaţie, îl bârfea la spate pe Pată-galbenă – în treacăt fie zis, grozavă poreclă – dar ştia al dracului de bine care va fi rezultatul când s-ar da cărţile pe faţă.

— După toate câte ţi-am povestit, zise Maryk cu farmec copilăresc, nu crezi că Queeg era nebun?

— Nu.

— Atunci, să mă ia dracu’, zise Maryk abătut.

— Nu neapărat. Mai spune-mi un lucru. Cum s-a făcut că te-au lăsat să comanzi nava până la golful Lingayen?

Maryk îşi umezi buzele şi privi în altă parte.

— E ceva important?

— Nu ştiu până ce nu-mi spui.

— Ei bine, asta a fost ceva al dracului de ciudat.

Secundul mai scoase o ţigară de foi din buzunarul de la piept.

— Să vezi, când ne-am întors după taifun la Ulithi, nava mai era într-o stare destul de bună. Fundul şalupei sfărâmat, vreo două drăgi pierdute şi câteva instalaţii exterioare îndoite şi turtite. Dar maşinile funcţionau. Puteam încă să navigăm.

Greenwald îi întinse un chibrit aprins, şi secundul trase din ţigară ca să se aprindă.

— Mulţumesc... Imediat ce-am sosit m-am prezentat comandantului, la Comandamentul Escadrei Cinci, şi i-am povestit cele întâmplate. S-a înfuriat grozav; a trimis să-l aducă pe Queeg chiar în dimineaţa aceea şi l-a pus pe medicul-şef să-l examineze. După ce l-a consultat, doctorul, un medic militar cu patru trese şi nas de beţiv sadea, a spus că după părerea lui Queeg nu-i de loc nebun. A spus că-i face impresia unui ofiţer cu inteligenţă normală, poate puţin cam obosit. Dar că nu i-ar da voie să-şi reia serviciul.

A mai spus că el *nu* este psihiatru şi întrucât Queeg fusese patru ani pe mare, cel mai bun lucru ar fi să-l trimită cu avionul în ţară şi să se facă un control psiho-medical. Comandantul era tare supărat pe mine. Mă aflam în biroul lui când medicul i-a prezentat raportul. Spunea că amiralul îl pusese pe foc să-i procure un număr mai mare de dragoare de mine pentru Lingayen, deoarece multe fuseseră scoase din funcţiune în timpul taifunului şi că o s-o păţească dacă îl scoate pe „Caine” din formaţie. Aşa că după ce a vorbit când aşa când altminteri, l-a adus pe Queeg în birou şi i-a arătat în cuvinte umflate cât de mare nevoie are amiralul de dragoare. Apoi l-a întrebat dacă crede că eu aş putea comanda nava până la Lingayen. I-a cerut să cântărească ţinând seama de interesele marinei şi nu după simţămintele lui personale şi i-a mai spus că după Lingayen eu voi primi pedeapsa ce mi se va cuveni. Ei bine, Queeg m-a surprins într-adevăr. Era calm şi liniştit. A spus că i-am fost secund timp de unsprezece luni şi că, după această lungă pregătire, crede că m-a instruit perfect în conducerea navei, cu toate că eram un caracter neloial şi răzvrătit. I-a recomandat să-mi dea comanda navei până la Lingayen. Aşa s-au petrecut lucrurile.

Greenwald învârtea în mână o clamă pe care o răsucise în forma unui semn de întrebare. O azvârli afară prin iublou şi zise:

— Unde se află acum Queeg?

— La el acasă, la Phoenix. Doctorii de aici i-au dat drumul şi au spus că este apt pentru serviciu. I s-a încredinţat un serviciu temporar pe lângă comandamentul 12, ca să fie în apropiere când vor începe dezbaterile curţii marţiale.

— A făcut o greşeală recomandându-te să comanzi nava până la Lingayen – vreau să spun dacă ţine să fii pedepsit.

— Aşa gândesc şi eu. De ce crezi că a făcut-o?

Pilotul se ridică şi se întinse dezgolindu-şi mâinile şi încheieturile brăzdate de cicatrici. Ţesutul cicatrizat lucios

continua şi sub mânecă.

— Poate că, aşa cum i-a cerut comandantul, a ţinut seama de interesele marinei… Mă întorc la comandamentul 12 şi încep să-l bat la cap pe Jack Challee…

— Ce vrei să susţii în apărarea mea?

Secundul se uită îngrijorat la avocatul cel deşirat.

— Că eşti nevinovat, fireşte. Eşti cu adevărat un mare erou al marinei. Am să te mai vizitez.

Permisia lui Willie

Willie Keith era în avion în drum spre New York. Comandantul Breakstone recomandase noului comandant al lui „Caine” să-i dea voie să se ducă.

— În orice caz, poţi să-i dai o permisie de zece zile înainte de începerea procesului, îi spusese ofiţerul-jurisconsult prin telefon locotenent-comandorului White. Lasă-l, sărmanul, să plece cât timp mai este posibil. Dumnezeu ştie când va mai fi iarăşi liber.

Willie ceruse permisia pentru un singur motiv: să se ducă acasă şi s-o rupă cu May. În cursul agitaţiei din ultimele luni, gândurile în legătură cu ea evoluaseră şi ajunsese să-şi dea seama că purtarea lui faţă de May, inclusiv corespondenţa lor, era monstruoasă. Încă o mai dorea. În măsura în care cuvântul „dragoste” înseamnă ceva şi descrierile acestei stări psihice din romane şi poezii sunt exacte, el putea spune că o iubea. Dar avea intuiţia intimă şi neclintită că nu va ajunge niciodată să se însoare cu May. Era un vechi şi cunoscut conflict sufletesc descris în literatură; dar era ceva plictisitor şi trist să constate că ajunsese el în acest conflict. Totuşi, acum înţelegea că adevărata victima a situaţiei era May şi era hotărât să-i redea, libertatea înainte ca judecata curţii marţiale să-l pună în faţa unei noi şi neprevăzute cotituri în viaţa lui. Considera că nu mai era posibil să se separe printr-o simplă scrisoare sau prin tăcere. Trebuia să discute cu ea şi să accepte orice suferinţă şi pedeapsă pe care i-o va impune. Se angaja într-o acţiune din cele mai neplăcute. Cu greu suporta să se gândească la perspectivele ei, încercă să-şi alunge gândurile intrând în vorbă cu un agent de editură,

gras şi chel, care avea locul lângă el. Dar vecinul era adeptul metodei de a călători în avion cu pilule somnifere. Un timp îl iscodi pe Willie ca să afle dacă omorâse câţiva japonezi sau dacă fusese decorat ori rănit; dar acum, când avionul se hurducăia şi se clătina în aer deasupra Munţilor Stâncoşi, agentul pierduse orice interes pentru el şi îşi scosese din geantă ziarele. După aceea desfăcu un flacon cu capsule galbene, înghiţi trei şi căzu în stare de inconştienţă. Willie regreta că nu-şi luase pastilele lui obişnuite de fenobarbital. În cele din urmă trase perdeaua, împinse spătarul scaunului înapoi, închise ochii şi se cufundă într-un vârtej de gânduri neplăcute în legătură cu „Caine”.

Printre visele lui Willie din copilărie erau câteva pe care nu le putuse uita niciodată, îndeosebi unul în care îl vedea pe Dumnezeu ca un uriaş apărând brusc deasupra pomilor de pe peluza locuinţei lui şi apoi plecându-se şi uitându-se fix la el. La fel de vie i se întipărise în minte impresia de ireal şi chin pe care i-a lăsat-o scena din anticamera biroului juridic al comandamentului 12. În faţa ochilor îi apăreau zidurile verzi masive; dulapul plin cu cărţi juridice groase, legate în cafeniu şi roşu; un singur bec fluorescent deasupra capului, care arunca o lumină albăstruie; scrumiera de pe birou plină cu mucuri de ţigări care exalau un miros rânced; „comisia de anchetă”, un comandor mic, sfrijit şi ursuz, cu voce seacă şi sarcastică şi cu o expresie de funcţionar poştal răutăcios care refuză un colet prost ambalat.

Cât de diferit fusese totul faţă de ce-şi imaginase Willie; cât de nedrept, cât de superficial; şi, în afară de asta, la ce nivel scăzut şi jalnic! Se închipuise erou într-o dramă grandioasă. În intimitatea întunericului din cabina lui, stând întins pe pat, rostise în şoaptă *revolta de pe „Caine”, revolta de pe „Caine”,* savurând rezonanţa cuvintelor şi închipuindu-şi un lung articol din *Time* cu acest titlu, foarte

favorabil eroilor Maryk şi Keith. Încercase chiar să-şi închipuie fotografia lui Maryk pe coperta unei reviste de actualităţi. Se aşteptase să se vadă în faţa unui şir de amirali, la o masă acoperită cu o cuvertură verde, justificându-şi actul cu calm şi cu fapte de necombătut. Amintirea acestui vis îl chinuia îngrozitor. El, figura-cheie a revoltei, se vedea convocat de preşedintele Roosevelt la Washington, pentru o conversaţie intimă în biroul lui, convingându-l cât de excepţional era cazul „Caine” şi că din el nu rezulta niciun semn de moral scăzut în marină. Se gândise chiar ca, la oferta generoasă a lui Roosevelt de a-l numi în orice serviciu ar dori, el să răspundă modest:

— Domnule preşedinte, doresc să mă întorc pe nava mea.

Acest amestec confuz de viziuni tehnicolore năstruşnice îl obsedase în tot timpul campaniei din Lingayen şi al călătoriei de întoarcere la Pearl Harbour. Atacul avionului sinucigaş japonez se petrecuse aşa de repede şi produsese atât de puţină avarie (nici măcar nu-l văzuse înainte de a se lovi de nava lor), încât întâmplarea avusese ca efect doar să-i sporească splendoarea imaginii de eroi cu sânge rece ce-şi făcuse despre Maryk, despre el însuşi şi despre toţi ofiţerii de pe „Caine”.

Iluzia începuse să se întunece la Pearl Harbour, o dată cu sosirea la bord a comandantului White, un locotenent-comandor de carieră inteligent, plăcut la înfăţişare şi binecunoscut pentru priceperea de a restabili ordinea în situaţii tulburi. După o zi, Maryk se reîntorsese la funcţia plicticoasă şi subalternă de secund. Atmosfera înflăcărată de aventură din careul ofiţerilor se potolise. Ofiţerii începuseră iarăşi să se comporte rezervat şi să-şi cântărească vorbele. White era un tip rece, calm şi competent. Se purta ca şi cum desărcinarea lui Queeg nu se petrecuse. Condusese de la început nava la fel de bine ca Maryk şi se bucurase imediat de concursul echipajului.

Viziunea lui Willie despre revoltă, ca o victorie a eroismului rezerviştilor asupra absurdităţii nevrotice a ofiţerilor de carieră, pălise; academia militară era iarăşi stăpână pe situaţie.

Cu toate acestea Willie nu era încă pregătit pentru ceea ce avea să se petreacă la San Francisco. Nu se aşteptase câtuşi de puţin ca măreaţa-revoltă de pe „Caine” să fie tratată de autorităţi drept o problemă juridică plicticoasă şi de loc urgentă; şi că pentru biroul juridic al comandamentului 12 să nu prezinte, mai multă importanţă decât furtul unui transport de untură. Trecuseră zile de-a rândul de când nava sta în bazinul de andocare, fără să se ia vreo măsură în urma raportului prezentat de comandantul White. Şi când, în sfârşit, începuse ancheta, nu fuseseră nici amirali, nici masă verde, nici convocarea din partea preşedintelui. Nu fusese decât interogatoriul condus de un ofiţer neînsemnat dintr-un birou neînsemnat.

Oare acest nivel coborât al anchetei, se întreba Willie, prefăcuse faptele evidente, prezentate de el, în întâmplări stângaci descrise, neverosimile, care cu cât căuta să le completeze mai mult, cu atât îl discreditau pe el, şi nu pe Queeg? Faptele pe care se bizuise ca să-l înfiereze pe Queeg apăreau mai degrabă ca dovezi ale neloialităţii sau incapacităţii lui. Chiar însetarea, una din marile crime ale lui Queeg, îi suna în urechi ca o măsură de prudenţă, iar contrabanda de apă a echipajului din sala maşinilor ca un act de rebeliune instigat de nişte ofiţeri incapabili. Ceea ce nu reuşise să explice anchetatorului a fost chinuitoarea istovire de care suferiseră toţi. Comandantul îl privea cu îndoială în timp ce-i vorbea despre căldura şi fumul de coş de pe navă, iar la sfârşit îi spusese:

— Sunt sigur, domnule locotenent, că aţi avut de îndurat suferinţe insuportabile. De ce însă n-aţi adus la cunoştinţa comandantului contrabanda de apă?

Îşi dăduse seama că ar fi trebuit să răspundă:

— Pentru că l-am considerat laş şi nebun…

Dar din gură îi ieşise cu totul alt răspuns:

— Păi, nimeni altul n-a făcut asta, aşa că n-am înţeles de ce aş fi făcut-o eu.

Îşi reamintea că plecase de la interogatoriu cu sentimentul groaznic că se autoacuzase; un presentiment care se dovedise a fi foarte real. După cinci zile de nelinişte, fusese convocat la biroul comandorului Breakstone. I se înmânase raportul de anchetă. Simpla atingere a foilor reci de hârtie cu liniatură albastră îi produsese o senzaţie de groază încă înainte de a începe să le citească. Un zbucium de coşmar îl cuprinsese când ajunsese la pasajul referitor la el; parcă citea un buletin medical care îi anunţa moartea iminentă:

Propunere (3)

Ca locotenentul de rezervă Willis Seward Keith din marina Statelor Unite să fie trimis în judecata curţii marţiale generale sub acuzaţia de revoltă.

Willie acceptase raţional perspectiva brutală a trimiterii lui la curtea marţială, dar în suflet era ca un iepure speriat care se uită împrejur cu ochi holbaţi, în căutare de ajutor. Îşi dădea seama că era încă Willie Keith, acelaşi inocent şi vesel Willie care plăcea tuturor, Willie care putea să delecteze lumea aşezându-se la pian şi cântând *Dacă ai şti ce ştia antilopa.* Dar tras în ţeapa justiţiei militare, din cauza unei întâmplări foarte neplăcute, părea că orice urmă de curaj se scurge din el, ca aerul dintr-o anvelopă înţepată; simţea că revine încet la fosta lui personalitate de la Princeton şi de la barul Tahiti şi că un gând vechi, care nu-i mai trecuse prin minte de ani de zile, îi şoptea din subconştient: „Mama o să mă scape şi din încurcătura asta”.

Culcat pe fotoliul aplecat, cu stomacul opintit în cureaua de siguranţă ori de câte ori avionul se hurducăia, torcea în minte firul unei lungi acţiuni sumbre, în care mamă-sa

angaja pentru apărarea lui pe cei mai mari avocaţi ai ţării. Îşi imagina feţele lungi ale ofiţerilor din completul curţii marţiale, uimiţi de minţile strălucite ale juriştilor aşezaţi în faţa mesei lui. Născocea depoziţii lungi de martori, iar pe Queeg îl vedea zvârcolindu-se sub sarcasmul usturător al interogatoriului luat de un avocat al apărării care semăna cu Thomas E. Dewey. Visul sumbru deveni apoi mai straniu, mai puţin coerent; îi apăru vag May Wynn, cu o înfăţişare bătrână şi aspră şi pielea acoperită de pete hidoase. Willie adormi.

Avionul zbura acum deasupra clădirilor înalte şi ascuţite din Manhattan, în lumina unor zori, de zi violet-sidefii. Willie se trezi şi, când privi prin ferestruica rotundă, îi veni inima la loc. New York-ul era cel mai frumos loc de pe pământ. Nu numai atât. Era paradisul, era insula pierdută, cu primăvară blândă aurie, era locul unde o iubise pe May Wynn. Avionul se înclină şi alunecă în jos. Deasupra norilor dinspre răsărit apărea soarele galben-alburiu, luminând atmosfera cu raze oblice. În timp ce avionul se rotea, zări iarăşi Manhattanul, Empire State Building, Crysler Building, Radio City şi, deasupra ceţii purpurii, care încă învăluia oraşul, vârfurile suliţelor lor rumenite brusc de văpaia răsăritului de soare, în minte îi reveni coasta de la Kwajalein, întinderea albastră, nesfârşită a Pacificului de sud, răbufnirile portocalii ale bateriilor de coastă de pe dealurile verzi ale Saipanului şi cabina inundată a timonei de pe „Caine”, zgâlţâită şi răsucită de tangaj în mugetele taifunului. În acel moment Willie înţelese ce înseamnă războiul.

— O jumătate de oră întârziere, mormăi agentul de editură de lângă el, închizând cu zgomot fermoarul servietei.

Când Willie păşi din avion pe schela de coborâre, îl surprinse senzaţia de vânt rece care-i biciui faţa şi-i înţepă plămânii. Uitase de iarnă; iar din avion priveliştea primăvăratică a New Yorkului îl înşelase. Începu să tremure

de frig în mantaua groasă de punte şi-şi strânse fularul alb de mătase în jurul gâtului. În timp ce cobora treptele scoţând aburi pe gură, o văzu pe maică-sa făcându-i veselă semne cu mâna din spatele unei ferestre a sălii de aşteptare. Traversă repede fâşia bătută de vânt a aerodromului. În clipa următoare era sărutat şi îmbrăţişat frenetic în sala de aşteptare încălzită.

— Willie, Willie, Willie! O, dragul meu, cât de plăcut este să te simt iarăşi lângă mine!

Primul gând al lui Willie fu: „cum a încărunţit!” Nu era sigur dacă aceasta se petrecuse în lipsa lui, sau poate înainte de război fără să-şi dea seama, şi abia acum observa. Părul ei roşcat luase o culoare închisă, cafeniu-cenuşie nedefinită.

— Arăţi minunat, mamă.

— Îţi mulţumesc, dragule! Lasă-mă să mă uit bine la tine…

Se lăsă pe spate, ţinându-l de mâini, şi-l examină cu atenţie, radiind de bucurie. Înfăţişarea lui o încânta, dar totodată o neliniştea. Pe figura fiului ei se observau efectele mării. Faţa arsă de soare, obrajii supţi, nasul proeminent şi falca ieşită în afară îl făceau să pară altul. E fireşte Willie, Willie al ei, până şi arcul gurii lui de copil e acelaşi, reflecta ea, totuşi…

— Te-ai făcut bărbat, Willie.

— Nu chiar, mamă, îi spuse fiul cu un zâmbet obosit.

— Arăţi atât de bine! Cât timp poţi să stai?

— Mă întorc cu avionul duminică dimineaţa.

Îl îmbrăţişă iarăşi.

— Cinci zile! Nu-i nimic. Le voi savura mai mult decât cinci ani.

În drum spre casă Willie vorbi foarte puţin. Fără să vrea, minimaliză pericolele şi exageră plictiseala, ca toţi americanii cumsecade, din filme, care se arată zgârciţi la vorbă. Cu cât mama insista să-i dea mai multe amănunte,

cu atât erau mai vagi răspunsurile lui. Observă că mamă-sa dorea să-i spună că scăpase de nenumărate ori din ghearele morţii, dar el stărui sus şi tare că nu luase niciodată parte la o acţiune serioasă de război. La drept vorbind, acum când se întorcea în lumea civilă, era oarecum decepţionat că în amintirile lui de război lipseau morţii, răniţii şi momentele de scăpare ca prin urechile acului, îl enerva interogatoriul mamei. Simţea totuşi un impuls firesc să vorbească despre adevăratele momente de pericol, dar o ruşine inexplicabilă îl oprea. Atitudinea taciturnă fusese întotdeauna la el o formă mai subtilă şi foarte onorabilă de lăudăroşenie, şi se folosi de ea din plin.

Se aşteptase la adevărate explozii de nostalgie când va zări prima oară casa; dar automobilul coti în alee şi foşni pe pietriş până la uşa din faţă, iar el doar se uita distrat la peluza cafenie şi pomii desfrunziţi. Interiorul casei era neschimbat; totuşi, părea gol şi tăcut, iar aroma îmbietoare de slănină prăjită nu acoperea mirosul pătrunzător de camfor. Camerele miroseau cu totul altfel decât altădată. Îşi dădu imediat seama de ce: nu mai era nicio urmă de fum de ţigară; demult dispăruse din perdele, covoare şi tapiţerie.

— Fac un duş înainte de masă, mamă.

— Foarte bine, Willie. Eu mai am treabă până atunci.

Luă din vestibul. Un ziar şi se uită la titluri în timp ce urca scara: *MacArthur înaintează spre Manila.* Intră în camera lui şi aruncă ziarul. Avu impresia că în minte se pune în mişcare un mecanism şi că vechea lui identitate începe să intre încet în acţiune. Nimic nu i se păru ciudat; nicio senzaţie de schimbare bruscă sau de timp scurs, niciun impuls de bucurie deosebită când îşi văzu vechile cărţi şi patefonul. Se dezbrăcă şi atârnă uniforma printre costumele civile. Numai ţâşnitura puternică de apă din pâlnia duşului îl surprinse. Se obişnuise cu împroşcăturile firave şi întrerupte ale duşului de pe „Caine”. Minunatul

şuvoi bogat de apă, uşurinţa cu care putea potrivi amestecul de apă fierbinte şi rece i se păru un lux mai grozav decât orice altceva din casă. Pe „Caine” apa fierbinte se obţinea dând drumul la abur sub presiune într-o ţeavă de apă rece pe jumătate înfundată. O mică greşeală de potrivire putea să te fiarbă de viu în câteva secunde, ca pe un peşte. De câteva ori Willie ieşise urlând dintr-un nor de aburi învălmăşiţi.

Dintr-un capriciu, scoase din dulap cele mai bune haine de stofă englezească, un costum splendid cu ţesătură cafenie-roşcată care costase două sute de dolari la Abercrombie & Fitch şi alese după multe mofturi o cravată de lână albastru de cobalt, ciorapi Argyle şi o cămaşă albă cu clapele gulerului prinse jos cu nasturi. Pantalonii îi cădeau prea largi; haina i se păru prea gros căptuşită şi prea largă. Dar cea mai ciudată senzaţie o avu când îşi înnodă cravata. După ce doi ani purtase numai cravate negre, cea de acum i se păru ţipătoare şi feminină. Se privi în oglinda care acoperea toată partea interioară a uşii de la dulapul de haine. O clipă aspectul feţei îl surprinse. Observă o parte din schimbările remarcate de mamă-sa. Îl nelinişti rărirea părului pe linia frunţii. Dar impresia neplăcută se generaliză când se privi mai îndelung; era acelaşi Willie, dar cu o mână obosită şi nu prea încântată de hainele lui ţipătoare. Coborî preocupat, cu o senzaţie de stânjeneală din cauza umpluturii groase de vată de sub umerii hainei.

Îi era foame şi, în timp ce mama trăncănea fericită despre înfăţişarea lui elegantă, mâncă o farfurie mare de ouă cu slănină şi mai multe chifle.

— Înainte nu beai aşa de multă cafea ca acum, zise doamna Keith umplându-i pentru a patra oară ceaşca şi privindu-l cu un aer de îngrijorare amestecată cu respect.

— Acum sunt un monstru.

— Voi, marinarii, sunteţi teribili.

— Să mergem în bibliotecă, mamă, zise Willie golindu-şi ceaşca de cafea.

În încăperea căptuşită cu cărţi cafenii simţi prezenţa unui strigoi, dar îşi stăpâni sentimentul de groază şi tristeţe. Se trânti în fotoliul de piele roşie al tatălui său, alegând intenţionat locul consacrat, fără să ţină seama de privirea afectuoasă, oarecum mâhnită, a mamei, îi povesti cum s-a petrecut revolta. După câteva explicaţii de indignare, mama rămase tăcută şi-l lăsă să vorbească. Lumina din cameră se întunecă, în timp ce nori grei cenuşii se rostogoleau pe cerul de dimineaţă, acoperind razele de soare de pe brazdele golaşe de afară. Când Willie termină de povestit şi se uită la faţa ei, ea îl privea fix şi trăgea din ţigară.

— Ei, mamă, ce crezi?

Doamna Keith şovăi o clipă şi spuse:

— Ce crede… lui May i-ai spus?

— May nici măcar nu ştie că sunt la New York, răspunse el nervos.

— N-ai de gând s-o vezi?

— Cred că da.

Mama oftă.

— Tot ce-ţi pot spune, Willie, este că acest Pată-Galbenă pare să fie un monstru odios. Tu şi cu secundul sunteţi complet nevinovaţi. Aţi făcut ce trebuia.

— Doctorii spun altfel.

— Aşteaptă şi-ai să vezi. Curtea îl va achita pe secund. Pe tine nici măcar nu te va judeca.

Optimismul orb al mamei sale nu-l mângâia pe Willie. Din contră, îl plictisi enorm.

— Nu vreau să-ţi fac o vină, mamă, dar cunoşti prea puţin cum merg lucrurile în marină, asta-i sigur.

— Poate că nu. Ai luat vreo hotărâre în privinţa lui May, Willie?

Willie n-ar fi dorit să răspundă, dar era prost dispus şi

enervat; povestind revolta, îşi pierduse stăpânirea de sine.

— Ei bine, probabil că-ţi va face mare plăcere. Am ajuns la concluzia că nu merge. Am renunţat.

Mama îşi înclină uşor capul şi se uită în poală, părând că-şi stăpâneşte un zâmbet.

— Atunci, Willie, de ce vrei s-o vezi? N-ar fi mai bine să n-o vezi?

— Nu pot, mamă, s-o ignorez ca pe o târfă cu care am petrecut cândva o noapte.

— Te-ai deprins să vorbeşti ca marinarii, Willie.

— Nu cunoşti limbajul marinăresc.

— Ai să treci printr-o scenă penibilă, fără sens…

— May are dreptul la această scenă.

— Când vrei s-o vezi?

— Dacă este posibil, în seara asta. Cred că am să-i telefonez acum…

Doamna Keith zise cu un aer vesel, maliţios:

— Vezi, nu sunt chiar atât de proastă. I-am invitat pe-ai noştri mâine seară. Am bănuit eu că în seara asta vei fi ocupat.

— Va fi singura seară. În celelalte patru seri vei fi liberă să faci cum vrei.

— Dacă-ţi închipui, dragul meu, că sunt încântată din cauza asta, te înşeli. Împărtăşesc în totul mâhnirea ta…

— Foarte bine, mamă…

— Într-o zi am să-ţi povestesc, Willie, despre un bărbat cu care nu m-am căsătorit, un bărbat foarte frumos şi atrăgător, dar uşuratic, care mai este încă în viaţă.

Doamna Keith se roşi puţin şi se uită afară pe fereastră. Willie se ridică.

— Mă duc să-i telefonez.

Mama veni spre el, îi cuprinse talia cu braţul şi-şi rezemă capul pe umărul lui. Willie nu se opuse. Afară, printre ramurile negre ale pomilor, cădeau alene fulgi albi şi groşi de zăpadă.

— Dragul meu, nu fi îngrijorat de curtea marţială. Am să vorbesc cu unchiul Lloyd. El o să ştie ce-i de făcut. Crede-mă, nimeni nu te va pedepsi pentru o faptă atât de frumoasă şi curajoasă.

Willie se duse în dormitorul mamei, luă telefonul interior de pe noptieră şi-l puse în priza din camera lui. Chemă magazinul de dulciuri din Bronx. În timp ce aştepta să răspundă, împinse uşa cu piciorul.

— May Wynn nu e acasă, răspunse cu accent străin o voce vulgară de femeie. Încercaţi la Circuit 6-3475.

Chemă celălalt număr.

— Hotel Woodley, bună dimineaţa, răspunse telefonista.

Willie cunoştea bine hotelul Woodley: un hotel modest cu faţadă de teatru, pe Strada 47.

— May Wynn, vă rog.

— Domnişoara Wynn? Un moment.

Urmară mai multe sunete repetate de apel şi, în sfârşit, se auzi:

— Alo?

Nu era însă vocea lui May. Era o voce de bărbat.

— Încerc să obţin camera domnişoarei May Wynn, zise Willie cu o strângere de inimă.

— Aici este camera lui May. Cine telefonează?

— Numele meu este Willie Keith.

— Willie! Dumnezeule! Aici e Marty Rubin, Willie, ce dracu’ faci? Unde eşti?

— În ţară.

— În ţară? Unde? La San Francisco?

— Sunt în Long Island. Unde-i May?

— E aici. Asta-i grozav. Ascultă, Willie, ştia că vii? Nu mi-a spus nimic… Aşteaptă o clipă s-o trezesc…

Pauza dură mult.

— *Alo! Willie!*

— Alo, May. Îmi pare rău că te-am trezit…

— Nu fi prostuţ, scumpule. Nu… nu-mi vine să cred! Când

ai sosit?

Lui Willie nu-i plăcuse niciodată banalul „scumpule” din limbajul lumii teatrale şi, îndeosebi, îl irita când îl folosea May, mai ales în acest moment vocea ei era înăbuşită şi piţigăiată, cum era de obicei când se trezea din somn.

— Am sosit acum o oră cu avionul.

— De ce nu m-ai înştiinţat? Dumnezeule…

— M-am gândit să-ţi fac o surpriză.

— Sunt într-adevăr surprinsă. Sunt uluită.

Urmă o tăcere, foarte neplăcută pentru Willie.

— Ascultă, scumpule, când te văd?

— Oricând vrei tu.

— Ah, dragă, nu puteai să alegi o zi mai nepotrivită. Am gripă sau nu ştiu ce dracu’ e şi… am putea mânca împreună… nu, stai, facem altfel… Marty, când facem afurisita aia de înregistrare pe disc? Când pot scăpa?… Până atunci nu?… Ah, Willie, ce harababură! De vină e spectacolul ăsta la radio pe care trebuie să-l înregistrez… s-a nimerit să fie azi… m-am drogat ca să fiu într-o formă mai convenabilă… Marty, scumpule, n-am putea s-o amânăm?… Ah, Willie, trebuia să mă fi înştiinţat…

— Consideră că nu ţi-am telefonat. Nu-ţi strica socotelile, zise Willie privindu-se în oglinda de la dulapul de haine. Te văd poate mâine.

— Nu, nu! Termin pe la ora trei, scumpule… când, Marty*?* Trei şi jumătate, Willie… ne întâlnim la Brill Building, poţi?

— Ce este şi unde se află Brill Building?

— Oh, *Willie.* Brill Building. Ce dracu’, am uitat că nu înregistrezi cântece. Uite, ştii, vizări de Rivoli… o clădire mare cenuşie… fii atent, studiourile Sono-phono, poţi să ţii minte? Sono-phono.

— E-n regulă. Trei şi jumătate. Am să vin. Nu mai urmezi la universitate?

— Ah.

Vocea ei devenise plângăreaţă.

— Mă tem că am cam chiulit. Am să-ţi spun eu.

— Pe curând.

— Da, scumpule.

Willie trânti receptorul aşa de tare, că aparatul alunecă de pe masă zdrăngănind şi căzu pe podea. Se dezbrăcă de hainele civile, lăsându-le mototolite grămadă pe un scaun şi se îmbrăcă cu uniforma. Avea două şepci, una aproape nouă şi alta pe care o purta întotdeauna pe mare, a cărei garnitură aurie căpătase o culoare verzuie întunecată. Alese şapca veche şi-i puse o coafă albă nouă, care-i scotea şi mai mult în evidenţă cocleala garniturii.

Splendoarea Manhattanului, admirată de Willie din avion, nu se mai vedea de loc pe Broadway colţ cu strada 15, când ieşi din metrou. Era acelaşi vechi şi murdar colţ aglomerat: ici un debit de ţigări, colo o tarabă de oranjade, mai încolo fâlfâia copertina de pânză a unui cinematograf, peste tot oameni necăjiţi şi obosiţi mergând repede sub vântul aspru care flutura ziarele şi ridica vârtejuri de zăpadă de-a lungul rigolelor. Toate astea Willie le cunoştea prea bine.

Camera de primire a studiourilor Sono-phono, cam de doi iarzi pătraţi, avea pereţi subţiri tencuiţi cu ipsos, în fund o uşă, o masă verde de metal şi o funcţionară foarte urâtă cu tenul de culoarea pereţilor, care mesteca un ghemotoc mare de gumă roz.

— Da? Cu ce vă pot servi?

— Am întâlnire aici cu May Wynn.

— N-a terminat. Nu puteţi intra, înregistrează.

Willie se aşează pe singurul scaun galben, desfăcându-şi fularul şi mantaua de punte. Funcţionara se uită la panglicile decoraţiilor, numără stelele şi-i aruncă o ocheadă curtenitoare discretă. De dincolo de peretele subţire, auzi vocea unui bărbat:

— Perfect. Acum să facem imprimarea.

O mică orchestră începu să cânte şi Willie auzi vocea lui May:

„Prea multă lume crede
Că m-ai fermecat”...

Imediat îi reveniră în minte căldura şi mizeria din careul de pe „Caine” şi ura iremediabilă contra lui Queeg, distonant amestecată cu răscolirile duioase ale primei epoci de dragoste cu May. Pe măsură ce cântecul continua, o tristeţe nemărginită punea stăpânire pe el. Când se termină, Marty Rubin deschise uşa şi zise:

— Hello, Willie! Ce plăcere să te văd! Intră!

Era mai gras ca niciodată. Costumul verde pe care-l purta era foarte prost ales pentru tenul lui gălbejit, iar ochelarii erau aşa de groşi, că dinapoia lor ochii i se vedeau deformaţi. Strânse mâna locotenentului.

— Arăţi splendid, băiatule!

May era în picioare la microfon, de vorbă cu doi bărbaţi în cămaşă. Muzicanţii îşi împachetau instrumentele. Studioul era o cameră goală cu cabluri şi aparate de înregistrare. Willie se opri nehotărât în cadrul uşii.

— A sosit, May! strigă impresarul.

May se întoarse, alergă spre Willie, îi cuprinse gâtul cu braţul şi-l sărută pe obraz.

— În câteva secunde plecăm de aici, iubitule, îi şopti.

Willie rămase în picioare, rezemat de cadrul uşii, cât timp fata mai stătu de vorbă, vreo zece minute, cu impresarul şi cu cei doi bărbaţi în cămaşă: din cauza mantalei groase se simţea tot mai încălzit.

— Vreau să beau ceva şi pe urmă să iau o gustare, zise May când se aşezară singuri la o masă din sala pustie de la etaj a restaurantului Lindy.

— Ciudat regim de viaţă mai duci... Asta ce mai e? zise Willie când May băgă repede în gură o pilulă albă.

— Aspirină. Pune mâna pe frunte.

Fruntea ei era fierbinte. Willie o privi îngrijorat. Era trasă la faţă, cu părul prins neglijent cu ace în vârful capului, iar sub ochi avea cearcăne. May îi zâmbi trist şi oarecum provocător.

— Îmi dau seama în ce hal sunt, dragul meu. Grozav moment ai ales ca să cazi din cer.

— Trebuia să stai în pat, May.

— Patul este pentru cei care-şi pot îngădui să stea în el... Lasă, povesteşte-mi acum totul despre război.

În loc să-i povestească, îi puse el întrebări. May cânta la un bar de pe Strada 52, primul ei angajament de săptămâni întregi. Tatăl ei fusese bolnav o jumătate de an şi prăvălia de fructe, condusă numai de maică-sa, nu mai aducea niciun câştig. May întreţinea familia. Închiriase o cameră de hotel în cartierul comercial, de teamă să nu se îmbolnăvească de pneumonie din cauza călătoriilor lungi în metrou.

— Sunt cam la limita puterilor, Willie. În definitiv, şcoala şi cântatul la bar nu prea se împacă. În general, dorm pe unde apuc. În metrou, în sălile de curs... groaznic.

— Vrei să renunţi la şcoală?

— Nu, nu. Am renunţat la unele cursuri, asta-i tot. Dar nu-mi pasă. Nu doresc să fiu o Phi-Beta. Vreau doar să mă cultiv puţin. Hai să vorbim franţuzeşte. Ştiu să vorbesc franţuzeşte. *Avez-vous le crayon de ma tante?*

May izbucni în râs. Lui Willie îi păru că privirea ei era tulbure şi expresia feţei opacă. May goli ceaşca de cafea dintr-o sorbitură.

— În legătură cu cântatul meu, am constatat două lucruri. Mai întâi, că n-am prea mult talent – acum sunt într-adevăr convinsă – şi al doilea, că cea mai mare parte a celorlalte cântăreţe au şi mai puţin talent. Asta înseamnă că îmi voi putea câştiga existenţa, până voi crăpa. Ceea ce, aşa cum merge starea sănătăţii mele, va fi marţea viitoare. Am să-ţi spun de ce. Hai să mergem în camera mea. Am să

pot sta întinsă în timp ce vorbim. Mai am şi de cântat în noaptea asta. Ţi-am spus că arăţi de trei ori mai bine ca de obicei? Acum pari mai curând un lup decât un iepuraş.

— Parcă-ţi plăcea iepuraşul…

— Mai exact, un iepuraş care seamănă a lup. Cred că sunt puţin ameţită, dragul meu. Un Martini înainte de micul dejun nu e o idee prea bună. Trebuie să nu mai uit lucrul ăsta. Hai să plecăm.

În taxi îl sărută pe neaşteptate pe gură. Mirosea a gin.

— Ţi-e aşa silă de mine?

— Ce întrebare…

— Bolnavă, prost îmbrăcată… uite, haina asta, dintre toate hainele, p-asta a trebuit s-o pun… în cârdăşie cu nişte muzicanţi jerpeliţi, într-un studio jerpelit… suntem nişte îndrăgostiţi într-o zodie nenorocoasă, Willie. Îndrăgostiţi ghinionişti. Vino, noapte blajină, şi dă-mi-l pe Willie. Şi când va muri, ia-l şi taie-l în stele mici, mititele şi va face faţa cerului aşa de frumoasă, că lumea întreagă se va îndrăgosti de noapte. Nu cumva ai crezut, dragul meu, că trăiesc cu Marty Rubin?

Faţa lui Willie se îmbujoră.

— Şi toate astea numai dintr-un Martini?

— Şi o febră, să zicem de peste 38°. Când ajungem acasă, s-o controlăm. Într-adevăr, nu pot numi asta un noroc prea mare. După ce ai ocolit jumătate de glob, îmi telefonezi şi îţi răspunde un bărbat. Telefon cu ghinion. Chiar dacă răspunde Shakespeare, închizi telefonul.

Taxiul coti brusc la colţul unei străzi şi ea fu azvârlită peste el. Mirosul părului era acelaşi; suav şi provocător. O cuprinse cu braţul. Trupul era mai slab decât îl ştia.

— Iubitule, spune tuturor locotenenţilor de pe „Caine” să nu-şi ia niciodată prin surprindere iubitele. Spune-le să-şi avertizeze iubitele cu mult, mult timp înainte, ca să aibă răgaz să dea afară bărbaţii din apartamentele lor, să se odihnească o săptămână şi să se ducă la un salon de

cosmetică să-şi facă micile lor şmecherii stupide. Sunt grozav de impresionată de decoraţiile tale, Willie. Ai fost vreodată rănit, iubitule?

— Nici măcar la un pas...

— Ştii ceva? Eu am un sclav. Un sclav adevărat. Numele lui este Marty Rubin. N-a auzit niciodată de Proclamaţia de Emancipare. Vezi, ăsta-i avantajul unei educaţii universitare! Făgăduieşte-mi să nu-i spui că Lincoln i-a eliberat pe sclavi. Unchiul Tom Rubin. Dacă n-ar fi fost el, cred că acum eram moartă, şi părinţii mei într-un azil de săraci. Vai! Aşa de repede acasă?

Locuinţa ei era o cămăruţă nenorocită pe un coridor întunecos. Cuvertura patului, covorul, fotoliile erau roase până la urzeală, iar zugrăveala de pe tavan scorojită. Închise uşa şi-l sărută cu pasiune.

— În haina asta eşti cât un urs de mare. Nu-i aşa că la trei dolari nu e prea scumpă camera asta? Faptul că mi-au dat-o a fost o favoare specială făcută lui Marty. Din păcate, n-are baie. E jos, în hol. Ei, mai întâi să vedem cum stau cu drăguţa de febră. Poate că n-am chiar atât ca să mă bag în pat. Uite, citeşte colecţia mea de laude.

În timp ce el întorcea foile albumului cu tăieturi din ziare, ea îl urmărea amuzată, cu termometrul strâns între buze. Era plin de articole decupate. Pe o pagină întreagă, cu un arc de stele aurii lipite deasupra, era un articol lung de laude exagerate, însoţit de fotografia lui May, apărut în *Daily News* din New York. Articolul era intitulat: *May Wynn, ultima rivală a lui Dinah Shore.*

— Nu-mi face plăcere să-ţi spun ce-a trebuit să fac pentru asta, zise May cu termometrul între dinţi.

Apoi adăugă:

— Dar nu ce te gândeşti tu, după mina pe care-o faci.

Willie se sili să-şi schimbe repede expresia feţei.

— Ei, acum să vedem.

May întoarse termometrul spre fereastră:

— Ei, nu-i chiar aşa rău. Doar 38°. Hai să ne plimbăm călare prin Central Park.

— Te bagi în pat. Chem imediat un doctor…

— Acum, dragă, nu te repezi să pregăteşti ceainice cu apă fierbinte şi să te speli pe mâini până la coate. Am consultat doctorul. Trebuie să mă odihnesc şi să iau aspirină. Toată problema e – ce program ai? Când trebuie să te întorci acasă la maică-ta?

— Seara asta e a noastră, spuse Willie cu o mină de om jignit.

— O-o? Asta-i minunat.

Se apropie de el şi-i puse braţele în jurul gâtului.

— Atunci, pot să mă bag în pat? Vom sta frumos de vorbă ca pe vremuri… şi deseară voi fi plină de viaţă şi frumoasă.

— Desigur.

— Atunci, uită-te un minut pe fereastră. Ai o privelişte splendidă.

Willie se supuse. Dincolo de curticica de aerisire, la un metru mai departe, pe pervazul ferestrei de vizavi se aflau două sticle de lapte, o roşie şi un pachet de unt, înconjurate cu mici cercuri de zăpadă. Peretele de cărămidă era înnegrit de funingine. În spate auzi foşnete repezi de îmbrăcăminte femeiască.

— Gata, iubitule. Vino şi aşază-te lângă mine.

Rochia şi ciorapii erau aranjaţi pe fotoliu; May sta rezemată în pat, sub cuvertură, într-un halat de baie cenuşiu. Îi zâmbi trist.

— Hedy Lamarr, gata pentru scena seducţiei.

— Scumpa mea, zise Willie aşezându-se pe pat şi luându-i mâna, regret că am venit într-un moment aşa de nepotrivit… regret că nu te-am anunţat…

— Willie, nu regreţi nici pe jumătate cât regret eu. Numai că faptul este împlinit, şi nu mai e nimic de făcut.

Îi prinse mâna între mâinile ei.

— Dragul meu, ştiu ţi-ar închipuit că stau acasă într-un

interior cald şi vesel, fără nicio ocupaţie, scriindu-ţi scrisori şi recitindu-le de mii de ori pe ale tale, iar în rest într-o stare de hibernare. Dar realitatea e alta. Tatăl se îmbolnăveşte de pleurezie şi ciorapii se găuresc, iar eu sunt obligată să caut bani şi colegii îmi fac propuneri... ceea ce nu mă revoltă prea mult, deoarece dovedeşte că mai am o meserie de rezervă... dar am fost o fată cu adevărat cuminte.

Se uită la el cu o privire sfioasă şi obosită:

— Primul semestru l-am terminat cu suficient. Am luat chiar foarte bine la literatură.

— Ascultă, de ce nu dormi? Te-ai extenuat la audiţia aia...

— Care a fost un fiasco... nu puteam nici măcar să fiu atentă, aşteptând să apari...

— Ai de lucru la noapte?

— Da, dragă. În fiecare noapte, afară de luni, aşa scrie în contract... dacă mama, tata şi cu mine vrem să mâncăm... o grămadă de fete ard de dorinţa să mă înlocuiască...

— De ce nu mi-ai spus că ai necazuri? Am bani...

Pe faţa lui May se aşternu o expresie de spaimă. Îi apăsă mâna.

— Willie, nu sunt un caz filantropic... poate că am exagerat ca să justific interiorul meu sărăcăcios. Sunt într-o situaţie excelentă, financiară şi de orice fel... doar că am o răceală păcătoasă... Oh, n-ai fost niciodată răcit?

Începu să plângă, acoperindu-şi ochii cu mâna lui. Pe degetele lui Willie se prelinseră lacrimi fierbinţi. O ţinu strâns lipită de el şi o sărută pe păr.

— Poate că ar fi mai bine să dorm. Dacă încep să plâng, nu mai sunt bună de nimic, spuse ea în şoaptă, cu ochii ascunşi sub mâna lui.

Îşi ridică privirea şi-i zâmbi.

— Ce-ai vrea să citeşti? „Troilus şi Cresida”? „Crima lui Sylvestre Bonnard” în franţuzeşte? „Istoria Angliei” de

Trevelyan? Sunt în teancul de pe masă…

— Lasă că mă descurc. Tu culcă-te.

— De ce nu te duci să vezi un film? E preferabil decât să stai în gaura asta de şoarece şi să mă asculţi cum sforăi…

— Rămân aici.

O sărută.

— Faci rău. O să capeţi dumnezeu ştie ce boală.

— Dormi.

— Te-ai întors în ţară, şi iubita ta, plângăreaţă şi beată, trăncăneşte fără noimă, îţi leşină în braţe într-o ascunzătoare de gândaci…

May alunecă sub cuvertură.

— Am o nemaipomenită capacitate de reîntremare. Scoală-mă la şapte şi jumătate. Trage-mă jos din pat, dacă nu mă trezesc. Ai să te miri cum o să arăt… să ne închipuim că la şapte şi jumătate ne întâlnim prima oară…

Într-un minut adormi; părul roşcat-închis se răspândise în dezordine pe perna albă. Willie se uită mult timp la faţa ei palidă mâzgălită cu fard. Apoi luă „Troilus şi Cresida”, deschise la întâmplare şi începu să citească. Dar pe la jumătatea paginii dădu peste un pasaj despre dragoste şi imediat gândurile începură să-i zboare în altă parte.

Acum era definitiv hotărât să termine cu May. Reîntâlnirea cu ea îi întărise această hotărâre. Era convins că are dreptate. Considera, pe cât de sincer îi era cu putinţă şi fără să fie prea mândru de concluzie, că nu era decât un intelectual burghez destul de mediocru. Ambiţia lui nu năzuia mai sus de o viaţă de profesor gentleman la o universitate de gentlemani. Dorea o viaţă bună cum numai banul o poate da, şi asta însemna banii mamei sau ai soţiei, nu banii universităţii. Cândva, în viitor, îşi dorea o soţie în genul lui, blândă, dulce, drăguţă şi educată, împreună cu toate micile satisfacţii ale unei situaţii sociale bune şi ale unei familii bogate. May Wynn era inteligentă, desigur; excepţional de atrăgătoare, se poate, dar nu în acest

moment. Era însă vulgară, bătătoare la ochi şi exagerat de parfumată ca toate artistele; apoi, îi îngăduise de la început tot felul de intimităţi şi se culcase cu el. Îi părea oarecum decăzută şi uşuratică; în orice caz, necorespunzătoare pentru toate proiectele lui de viitor. În afară de asta, era catolică. Deşi May tăgăduise orice ataşament faţă de religia ei, totuşi pe Willie nu-l convinsese. Înclina să creadă în părerea generală despre catolici, că nu-şi părăsesc niciodată complet religia şi că sunt în stare de reveniri neaşteptate. Nu dorea de loc să-şi complice viaţa lui şi a copiilor cu o astfel de eventualitate supărătoare.

E greu de spus dacă n-ar fi trecut toate astea cu vederea, în cazul că ar fi regăsit o fată frumoasă şi triumfătoare, steaua unei comedii muzicale de mare succes. Fapt e că acum era într-o cameră sărăcăcioasă dintr-un hotel murdar, lângă o fată bolnavă, nedichisită şi fără bani. Cărţile de şcoală o făceau mai degrabă demnă de compătimit decât de dorit. Încercase să se apropie cât mai mult de gusturile lui, şi încercarea ei dăduse oarecum greş. Totul se sfârşise.

Dormea cu gura deschisă şi respira repede, chinuit şi şuierător. Halatul de baie cenuşiu se desfăcuse şi i se vedeau sânii. Vederea lor îl stingherea. Îi trase cuvertura până la bărbie, se trânti în fotoliu şi aţipi.

— Am halucinaţii? zise Willie când taxiul trase în faţa barului Grotto. Unde-i Tahiti? Unde-i Yellow Door? Nu-i ăsta locul unde…

— Aici a fost Yellow Door, zise May. Tahiti a dispărut. Era unde-i acum restaurantul chinezesc de colo. Nimic nu durează mult pe această stradă nenorocită.

— Ce s-a petrecut cu domnul Dennis?

— A murit, zise May ieşind din taxi în noaptea biciuită de rafale de vânt.

În timpul mesei May rămase tăcută şi apatică; şi tot apatic îi făcu semn cu mâna când dispăru din vederea lui,

după perdeaua cabinei de îmbrăcat. Rămase uimit când o văzu ieşind să cânte, o jumătate de oră mai târziu. Avea o mină proaspătă şi radioasă. Clienţii, înghesuiţi în pivniţa plină de fum, între pereţii înguşti ai stâncilor de carton intercalate cu vase pline cu peşti cenuşii mohorâţi, o ascultară în tăcere, aplaudând mult după fiecare cântec. May mulţumi pentru aplauze cu ochi vioi şi un zâmbet feciorelnic neprefăcut; apoi continuă să cânte. După cinci cântece executate cu aceeaşi vervă, îşi strânse în mână poalele rochiei verzi de seară şi sări zveltă ca un gimnast de pe mica scenă.

— Cum de mai are energie să facă toate astea? îl întrebă Willie pe Rubin, care sosise pe la mijlocul programului şi se înghesuise lângă el pe scaunul de la perete al măsuţei minuscule.

— Păi, doar ştii că spectacolul trebuie să meargă. E profesionistă. Clienţii nu plătesc berea mai puţin pentru că May este răcită.

May veni la masa lor cu un şal galben străveziu în jurul gâtului şi o haină neagră de catifea pe umeri. Rubin se ridică şi o sărută pe obraz.

— Puiule, poate că ar trebui să răceşti mai des. În seara asta te-ai întrecut.

— Mă simt excelent... Nu crezi, Willie, că arăt mai bine?

— Eşti splendidă, May.

— Nu mai exagera, ştiu că minţi... Unde o ştergi.

— Mai am de vorbit şi cu alţi clienţi. Willie, după spectacolul de la ora două, convinge-o să se culce.

Willie şezu cinci ore pe scăunelul tare, conversând cu May sau ascultând-o în timp ce cânta. Clienţii veneau şi plecau, dar ai fi zis că cei care plecau transmiteau la uşă feţele lor noilor veniţi, aşa demult semănau unii cu alţii. Aerul se făcu tot mai greu, oamenii deveniră tot mai zgomotoşi, iar peştii din vase căzură la fund şi rămaseră nemişcaţi în nămol, cu gura căscată şi ochii holbaţi. Pentru

Willie mediul din barurile de noapte nu mai prezenta niciun farmec. Faptul de ați câştiga existenţa într-un astfel de fals decor cu miros de mucegai i se părea o soartă mai rea chiar decât şederea perpetuă pe „Caine”.

Nu-i spuse nimic lui May despre revoltă, totuşi nu-şi putu refuza plăcerea de a o face să râdă şi să rămână uimită povestindu-i faptele năstruşnice ale lui Queeg. May îşi revenise uimitor. Comportarea ei era veselă şi plin de viaţă, iar în semiobscuritatea de pivniţă a barului, fardul o făcea să pară rumenă la faţă şi sănătoasă. Totuşi, înfăţişarea ei din acea după-amiază îl impresionase prea mult ca acum să nu se simtă stânjenit. Seara trecu în discuţii reţinute, cordiale şi evazive despre fel de fel de lucruri. May înţelese tonul lui şi făcu la fel.

Când se întoarseră în camera nenorocită de la hotel, era trei fără un sfert. Willie se stăpânea cu greu, să nu caşte şi ochii îl usturau. Fără să scoată o vorbă, se dezbrăcară de paltoane, se întinseră în pat şi câteva minute se sărutară sălbatic. Buzele lui Willie simţeau fierbinţeala frunţii şi a mâinilor ei, totuşi continua să o sărute. În cele din urmă, dintr-un impuls comun se potoliră şi se opriră. May îl privi în faţă; în puţina lumină răspândită de lampa de la căpătâi ochii îi străluceau.

— Willie, între noi s-a lămurit totul, nu?

Este cea mai neplăcută întrebare din lume. Willie n-avea nevoie să răspundă. Răspunsul i se citi pe faţa nefericită.

— Atunci, de ce facem asta? adăugă May.

— Ca de obicei, ai dreptate. Sunt un porc. Să ne oprim.

— Nu. Din nefericire mie tot îmi place să te sărut.

Şi iarăşi îl sărută de câteva ori. Dar cuvintele rostite alungaseră înflăcărarea. Se ridicară, şi Willie se duse spre fotoliu.

— Cel puţin dacă n-aş fi fost răcită, zise May cu tristeţe.

— May! May! Pentru mine după-amiaza de azi n-a schimbat nimic… aşa sunt eu…

— Scumpul meu, nu-ţi dai seama. Poate că a schimbat totul. Nimeni nu iubeşte o mâţă bolnavă. Dar acum a trecut. A fost o luptă grea. Scrisorile tale îmi făceau rău…

— Ce pot spune, May? Eşti cea mai minunată fată din câte am cunoscut vreodată…

— Deşi pare destul de curios, totuşi ăsta-i adevărul. Pentru tine aşa sunt. Numai că tu eşti prea tânăr, ori îţi iubeşti prea mult mama sau aşa ceva.

Se ridică în picioare şi-şi trase distrată fermoarul rochiei; se duse la dulapul de haine şi-şi puse halatul de baie, fără să se ferească. Cele câteva clipe cât îi privi trupul tânăr, aproape gol, fură foarte chinuitoare pentru Willie. Dorea să o strângă în braţe cu aceeaşi intensitate cu care simţea nevoia să respire, dar îşi dădea seama că acum era absolut imposibil. Se întoarse spre el, cu mâinile în buzunarele halatului. În jurul ochilor şi al gurii i se putea vedea un tremur de nesiguranţă şi chin.

— Cred că totul e perfect clar?

— Da, May.

— Nu mă iubeşti?

— Totul este încâlcit şi neplăcut, May. Vorbele nu ajută la nimic…

— Se poate, dar aş dori să lămuresc sincer şi decent totul înainte de a se termina. Dacă nu mă mai iubeşti, atunci este clar. Totuşi mă săruţi ca şi cum m-ai iubi. Explică-mi asta.

Lui Willie îi venea greu să-i spună că iubea gura lui May, dar nu într-atât ca s-o aibă lângă el toată viaţa, deşi aceasta s-ar fi putut exprima în cuvinte foarte simple.

— Nu ştiu ce înseamnă dragostea, May. Este un simplu cuvânt. Tu vei fi întotdeauna chipul pe care-l doresc. Ăsta-i adevărul, dar viaţa mai cere şi altceva. Nu cred că am fi fericiţi împreună. Nu din vreo vină a ta. Consideră-mă un snob şi să pornim de aici. Orice lucru greşit dintre noi este greşit din vina mea…

— Asta din cauză că sunt săracă, sau proastă, sau catolică, sau ce? Nu poţi să spui cu vorbe, ca să-mi dau seama?

Nu exista decât o singură cale ca să scape din acest cleşte. Willie privi în podea şi nu scoase o vorbă timp de câteva secunde lungi. Cu fiecare secundă în plus simţea, ca loviturile unui pumnal, o nouă împunsătură de ruşine şi de stânjeneală, iar din răni i se scurgea respectul de sine. În cele din urmă May reuşi să spună cu glas calm, totuşi puţin tremurat:

— Foarte bine, Willie. Oricum, trebuia să-ţi uşurezi mintea de povara asta.

Deschise sertarul unui birou murdar şi cojit şi scoase un flacon şi o cutie cu pilule.

— Cobor în hol să mă doftoricesc. Nu întârzii. Vrei să aştepţi?

— May…

— Nu lua aerul ăsta tragic, dragă. Nu se scufundă pământul. Nici eu, nici tu n-o să murim.

Willie luă automat de pe masă „Troilus şi Cresida” şi citi vreo două pagini. Când May intră, tresări cu un aer vinovat şi puse cartea deoparte. Ochii ei erau roşii şi, fără fard, arăta foarte palidă. Îi zâmbi vag.

— Citeşte mai departe, dragă. Dă-mi totuşi o ţigară. N-am îndrăznit să fumez toată ziua, mi-a fost teama să nu-mi facă rău la voce.

Luă o scrumieră şi se aşeză pe pat oftând, cu spatele rezemat de perne.

— Ah, ce gust minunat. De fapt, temperatura mi-a coborât. Acum e sub 38°. Nimic nu te vindecă mai bine ca aerul de la bar. Ce-ai de gând să faci după război, Willie! Ai să cânţi iarăşi la pian?

— Nu cred.

— N-ar trebui. Cred că ar trebui să devii profesor.

— Cine poate, da; cine nu, ei… profesoratul…!

— Lumea n-ar putea exista fără profesori. E o carieră care ţi se potriveşte. Te văd într-un oraş universitar, ducând o viaţă frumoasă, liniştită, aprofundându-l tot mai mult pe Dickens, pe măsură ce anii se vor scurge…

— Sună eroic, nu?

— Dragă Willie, fiecare face ce ştie să facă mai bine. Mi-ai vorbit cândva de dorinţa ta de a studia. Considerai asta o desăvârşire.

— Da, m-am gândit la asta, May. Ar însemna încă un an de şcoală…

— Desigur că mama ta te va ajuta, nu?… Mai ales *acum.*

May căscă până la urechi.

— Scuză-mă, dragă…

Willie se ridică.

— Nu-ţi fac nicio vină că te plictiseşti cu mine… în afară de asta, trebuie să fii frântă de oboseală…

— O, nu, stai jos. Nu mă plictisesc cu tine şi nici nu sunt supărată pe tine.

Căscă iarăşi; îşi puse mâna la gură şi râse.

— Nu-i stupid? Ar trebui să bocesc şi să-mi smulg părul. Probabil că nu mai am niciun pic de energie. Adevărul este, Willie, că m-am obişnuit destul demult cu această idee. Am avut oarecare speranţă la San Francisco… mai precis, la Yosemite… dar nu şi după ce ai vorbit cu maică-ta şi m-ai trimis acasă. Totuşi, nu mi-a stricat cu nimic faptul că a trebuit să fiu credincioasă cuiva…

— May… ştiu ce-a însemnat Yosemite pentru tine… pentru mine…

— Acum, dragul meu, n-am adus vorba de asta ca să-ţi chinuieşti conştiinţa. Amândoi am avut intenţii bune. Eu am încercat, bănuiesc, să te prind. Nu ştiu. Ar trebui să iau ceva lecţii de psihologie ca să-mi dau seama…

— Mama nu te urăşte, May… nu este în firea ei…

— Willie dragă, zise May cu un uşor accent de îndârjire plictisită. Ştiu precis, dar precis, ce sentimente are mama

ta faţă de mine. Să trecem peste asta.

Mai vorbiră un timp, dar nu mult. Îl însoţi până la uşă şi-l sărută afectuos.

— Totuşi arăţi foarte, foarte bine, îi şopti ea.

— Mâine îţi telefonez, May. Îngrijeşte-te.

Chemă ascensorul. Ea rămase în pragul uşii, privindu-l. Când uşa ascensorului fu deschisă de un negru în cămaşă, fără veston, îi spuse repede:

— Te mai văd?

— Sigur. Îţi spun mâine. Noapte bună.

— La revedere, Willie.

A doua zi nu-i telefonă; şi nici în ziua următoare, nici după aceea. Se duse la matineuri cu mama, la dineuri cu mama şi la spectacole de noapte tot cu mama; îşi vizită familia tot cu mama. Când doamna Keith îl îndemna să iasă singur, refuza posomorât. Într-o după-amiază se duse şi se plimbă de unul singur prin Furnald Hall. Saluturile continui ale elevilor cu feţe copilăreşti în uniforme kaki la început îl măguliră, apoi îl întristară. În hol nu se schimbase nimic. Canapeaua de piele, pe care stătuse de vorbă cu tată-său despre cele patruzeci şi opt de puncte rele ale lui, era tot acolo; de asemeni, cabina de telefon de unde vorbise cu May de sute de ori... şi, ca şi altădată, lângă cabina se afla grupul de elevi nerăbdători să telefoneze, iar înăuntru tânărul abia venit, tuns chilug, care fredona la telefon o melodie sentimentală şi chicotea. În atmosferă plutea o impresie de timp mort. Willie se grăbi să iasă din clădire. Era o după-amiază mohorâtă cu vânt şi, cum cu mama urma să se întâlnească la restaurant abia peste două ore, se duse într-un bar întunecos, jerpelit şi gol de pe Broadway şi bău repede patru scotch-uri cu sifon, care-l ameţiră puţin.

Unchiul său Lloyd veni la masă pe la ora nouă seara. În viaţa civilă era bancher, dar acum era colonel în serviciul de informaţii al armatei de uscat, şi-i plăcea mult să

vorbească despre experienţa câştigată ca artilerist în primul război mondial. În legătură cu revolta se arătă foarte sever. Îi povesti lui Willie o serie de întâmplări, ca să-i arate că avusese comandanţi mult mai răi decât Queeg şi că întotdeauna se comportase faţă de ei loial, suportând totul ca un adevărat militar în timp de război. Evident, îl dezaproba pe Willie şi considera situaţia lui ca fiind serioasă. Doamna Keith stărui să-i dea o mână de ajutor fiului ei, dar unchiul Lloyd îi făgădui doar că se va sfătui cu unul dintre prietenii lui din marină care ar fi cea mai bună cale de urmat.

— S-ar putea, Willie, ca până la urmă să nu te trimită în judecata curţii marţiale, îi spuse el. Dacă celălalt camarad al tău, Maryk, este achitat, cred că toată povestea va lua sfârşit. Sper că după asta te vei învăţa minte. Războiul nu este un joc de societate. Dacă nu te poţi deprinde să accepţi lucrurile aşa cum sunt ele, pentru ţară nu eşti bun de nimic în caz de pericol.

După ce-i vorbi astfel, plecă la Washington, unde avea închiriat un apartament la hotelul Shoreham.

Sâmbătă seară, Willie se afla în camera lui şi se pregătea să meargă la operă. Privirea îi căzu pe ceasul de la mână; şi-şi dădu seama că peste douăsprezece ore va fi în avion, în drum spre „Caine” şi spre curtea marţială. Mâna i se răsuci scurt, ca un braţ de patefon automat, ridică receptorul telefonului şi chemă hotelul Woodley.

— May? Ce faci? Aici, Willie.

— Alo, scumpule! Pierdusem orice speranţă să mai…

— Merge mai bine răceala ta?

— A trecut complet. Mă simt excelent.

— Mâine dimineaţă plec înapoi. Aş vrea să stau de vorbă cu tine.

— În noaptea asta lucrez, Willie…

— Pot veni la bar?

— Sigur.

— Am să vin pe la douăsprezece.

— Perfect.

Willie nu crezuse că „Don Juan” îl va putea vreodată plictisi. Opera fusese întotdeauna pentru el un paradis al muzicii, în care timpul sta pe loc şi viaţa se dezintegra în frumuseţe pură. În seara aceasta avu impresia că Leporello era un clovn ordinar, baritonul un bătrân răguşit, Zerlina o amatoare cu glas piţigăiat, iar intriga operei o plictiseală cumplită. La mijlocul ariei lui preferate se uită la ceas prin întuneric. În sfârşit, se termină.

— Mamă, zise el în timp ce ieşeau din holul teatrului în strada noroioasă, te-ai supăra dacă mă duc puţin în oraş? Te revăd acasă.

Faţa ei exprima cât de bine îl pricepuse şi cât de îngrijorată era.

— Willie… în ultima noastră noapte?

— Nu voi întârzia, mamă.

Ar fi fost în stare s-o suie cu forţa într-un taxi, dacă ar mai fi stăruit. Ea trebuie să-şi fi dat seama, pentru că făcu singură semn unui taxi.

— Petrecere frumoasă, dragul meu.

Când intră în înghesuitul Grotto, May cânta. Stătu în picioare la bar privind cu sufletul plin de amărăciune la feţele bărbaţilor din local, care se uitau cu admiraţie la ea. Când spectacolul se sfârşi, nu mai era niciun loc de stat jos. May îl luă de mână şi-l duse în cabina ei. Strălucirea becului din încăperea sufocantă, nu mai mare decât un dulap, îl orbea. Se rezemă de masa de machiaj. Ea se aşeză pe scaun şi se uită în sus spre el. În ochi i se putea citi clar văpaia interioară de dragoste pură care o atrăgea spre el, cu totul diferită de ce-ai fi putut bănui după faţa fardată, umerii albi şi sânii rotunzi, pe jumătate ieşiţi afară din rochia de cântăreaţă, lipită de corp.

— Ultima oară am omis să-ţi spun ceva, zise Willie. Aş vrea să ştiu părerea ta.

Îi descrise amănunţit revolta şi ancheta. Semăna cu o spovedanie; în timp ce vorbea, se înflăcără. May îl ascultă calmă.

— Ce vrei să-ţi spun, Willie? zise ea când termină de povestit.

— Nu ştiu, May. Tu ce crezi? Ce trebuie să fac? Ce se va întâmpla?

Ea oftă lung.

— De-asta ai venit astă-seară? Ca să-mi spui asta?

— Am vrut să ştii şi tu.

— Willie, nu ştiu prea multe despre marină. Dar nu cred că ai avea ceva de făcut. Marina este o organizaţie condusă de oameni destul de inteligenţi. N-or să condamne pe niciunul dintre voi, pentru că în realitate aţi încercat să salvaţi vasul. În cel mai rău caz aţi făcut o greşeală de apreciere bine-intenţionată. Asta nu-i o crimă…

— A fost revoltă, May…

— Oh, Doamne. Cine crezi că eşti, Fletcher Christian? L-aţi legat pe Queeg în lanţuri şi l-aţi lăsat într-o barcă în voia valurilor? L-aţi ameninţat cu puşti şi pumnale? Eu, una, cred că era nebun, orice-ar spune medicii… nebun de-a binelea. Dragă Willie, *tu* nu eşti în stare să te revolţi… nici măcar contra mamei tale, dar contra unui comandant de vas…

O clipă, râseră amândoi. Deşi concluzia lui May era aceeaşi ca a mamei, pe Willie îl îmbărbătă şi-i dădu o bună dispoziţie sufletească, pe când părerea doamnei Keith se păruse subiectivă şi stupidă.

— Bine, May. Nu ştiu de ce a trebuit să te mai sâcâi şi cu necazurile mele… Mulţumesc.

— Când pleci?

— Mâine dimineaţă la şapte.

May se ridică şi puse zăvorul la uşă.

— Aici lucrează cei mai indiscreţi muzicanţi din lume, zise ea:

Se apropie de Willie şi-l cuprinse în braţe. Se sărutară

sălbatic şi nesfârşit de lung.

— Şi acum, gata, zise May împingându-l din braţe. Aminteşte-ţi de asta toată viaţa. Trebuie să pleci. Prezenţa ta mă chinuie.

Deschise uşa. Willie ieşi în stradă strecurându-se greu printre dansatorii care îl înghionteau.

Încă nu-şi dădea seama de ce venise în realitate; se învinuia de o ultimă pâlpâire de dorinţă de a o vedea, sub pretextul unui sfat. Nu avea cum să recunoască în această dorinţă binecunoscutul impuls al soţului de a se sfătui cu soţia lui.

A doua zi, pe o dimineaţă cu soare, avionul plecă după orar. În timp ce avionul decola, mama îi făcea semn cu mâna de pe peluza vizitatorilor. Willie privi în jos la clădirile din Manhattan, încercând să descopere hotelul Woodley; dar nu se putea distinge dintre clădirile murdare ale cartierului comercial.

Curtea marţială – prima zi

Manualul de „Instanţe şi organe judecătoreşti” începe cu un capitol întristător, intitulat „Infracţiuni şi descrierea lor”.

Nu cuprinde decât o sută douăzeci şi trei de pagini; nici jumătate dintr-un roman poliţist de douăzeci şi cinci de cenţi; dar în acest număr redus de pagini marina tratează despre cele mai grave greşeli, imoralităţi, nechibzuinţe şi crime pe care oamenii le pot făptui. Începe cu revolta şi încheie cu folosirea nepermisă a unui aparat de distilare. Între aceste limite se află infracţiuni foarte grave ca adulterul, omorul, violul şi mutilarea, dar şi abateri morale de mică importanţă ca etalarea unei fotografii obscene. Sunt pagini triste, deprimante, înfiorătoare, mai ales prin tonul lor prozaic şi metodic.

Această listă de infracţiuni nu cuprindea însă o învinuire sau o descriere în care să se încadreze abaterea, unică în genul ei, săvârşită de locotenentul Stephen Maryk. Comandorul Breakstone observase de la prima vedere că, deşi cele petrecute semănau cu crima de revoltă mai mult decât cu orice altă infracţiune, faptul că Maryk invocase articolul 184, ca şi comportarea sa ulterioară, strict legală, făceau puţin probabilă o condamnare pentru revoltă. Era cel mai ciudat gen de situaţie ambiguă. În cele din urmă se decisese pentru o inculpare largă, prevăzută pentru abateri rare sau complicate, „comportare prejudiciabilă ordinei şi disciplinei”, şi redactase cu multă grijă următoarea descriere a faptelor:

În care locotenentul Stephen Maryk din rezerva marinei militare a Statelor Unite, în sau în jurul zilei de 18

decembrie 1944, fiind la bordul navei.U.Caine, din proprie iniţiativă, fără cuvenita aprobare şi fără vreun motiv justificat, a desărcinat din funcţia de comandant pe locotenent-comandorul Philip Francis Queeg, din marina militară a Statelor Unite, comandantul legal numit al zisei nave, care era atunci şi acolo în exerciţiul legal al comandei, Statele Unite fiind în stare de război.

Procurorul, locotenent-comandorul Challee, nu se aştepta la nicio dificultate ca să dovedească aceste fapte. Era un ofiţer tânăr, inteligent şi zelos, care deţinea acest înalt grad datorită unei avansări excepţionale în timp de război. Viaţa lui la San Francisco era întunecată de un uşor sentiment de culpabilitate. După mai mulţi ani de serviciu pe mare, ceruse să fie detaşat în justiţia militară ca să fie lângă frumoasa lui soţie, care era model de fotograf; şi era oarecum ruşinat că i se aprobase cererea. De aceea îşi îndeplinea îndatoririle de serviciu cu un zel excepţional şi, în acest moment, considera sincer condamnarea lui Maryk drept obiectivul lui personal de război.

Challee socotea probele acuzării evidente. Îşi dădea seama că o învinuire de revoltă era greu de dovedit. Dar după părerea sa, incriminarea blândă a comandorului Breakstone era o descriere clară a unor fapte clare. Apărarea nu putea nega că întâmplarea se petrecuse; Maryk semnase jurnale în care o descrisese. Cuvintele-cheie erau *fără cuvenita aprobare şi fără vreun motiv justificat.* Pentru a dovedi temeinicia lor, Challee nu avea nevoie să arate decât că Queeg nu era şi n-a fost niciodată nebun. Avea depoziţia comandorului Weyland din Ulithi, care stătuse de vorbă cu comandantul lui „Caine” imediat după revoltă. Trei psihiatri de la spitalul marinei din San Francisco, care-l examinaseră pe Queeg timp de mai multe săptămâni, erau gata să depună în faţa curţii că era un om sănătos, normal şi inteligent. La anchetă, douăzeci de

adjutanţi şi marinari de pe „Caine” afirmaseră că nu-l văzuseră niciodată pe Queeg săvârşind ceva care să poată fi socotit dement sau anormal. Niciun ofiţer sau marinar, cu excepţia celor doi complici la revoltă, Keith şi Stilwell, nu vorbiseră defavorabil despre comandant. Challee aranjase să apară în faţa curţii câţiva adjutanţi şi marinari prezentabili, care să-şi repete depoziţiile de la anchetă.

Împotriva acestui şir de probe se găsea doar aşa-numitul jurnal medical al lui Maryk. Comisia de anchetă îl înlăturase, considerându-l „o colecţie plângăreaţă de severităţi obişnuite”, adăugând că tot ce putea dovedi era lipsa latentă şi de lungă durată a loialităţii lui Maryk. Challee era sigur că instanţa va socoti la fel. Orice ofiţer care a trecut de gradul de locotenent servise cândva sub un comandant excentric şi tiranic. Era riscul obişnuit al vieţii militare. Challee era dispus să povestească întâmplări mult mai ciudate decât cele descrise în jurnalul lui Maryk.

Procurorul ştia că Greenwald avea un singur punct de atac: chestiunea intenţiei delictuale. Se aştepta la o tiradă oratorică pe tema că Maryk acţionase în interesul serviciului, oricât de greşit ar fi fost diagnosticul său despre Queeg. Challee era pregătit să spulbere concluzia falsă ce s-ar fi putut trage, că lui Maryk nu i se poate imputa nicio vină.

El raţiona că Maryk, călcând în picioare întreaga valoare morală a tradiţiei militare şi îndrăznind să comită actul de revoltă al destituirii comandantului său, se condamnase *ipso facto* singur, fiind vinovat de „comportare prejudiciabilă ordinii şi disciplinei”. Dacă nu s-ar recunoaşte acest fapt, dacă precedentul creat de Maryk ar rămâne nepedepsit, întregul lanţ ierarhic de comandă din marină ar fi periclitat! Orice comandant, care ar părea ciudat secundului său, ar fi în pericol să fie desărcinat în mod sumar. Challee era sigur că o instanţă compusă din ofiţeri, în special una prezidată de severul şi austerul comandor

Blakely, va reţine acest aspect. Se aştepta deci la o victorie satisfăcătoare asupra lui Barney Greenwald.

Aprecierea lui despre proces era corectă. Se înşela doar asupra presupusei strategii a lui Greenwald.

Willie Keith se întoarse la „Chrysanthemum” pe la unsprezece dimineaţa. Îşi lăsă valizele în camera lui şi căută prin celelalte camere pe ofiţerii lui „Caine”, dar nu găsi decât paturi goale răvăşite. Apoi auzi vag un fel de zbierăt care venea din cabina duşului:

„Parlez-moi d’amour
Rrrrrredites-moi des choses tendres...”

Şi-şi dădu seama că Keefer se întorsese. Îl găsi pe romancier stând în galenţi dinaintea oglinzii şi ştergându-se.

— *Je vous aim...* ptiu... Willie, bătrâne adorator al lui Dickens! Ce mai faci, flăcăule?

Îşi strânseră mâinile. Trupul bronzat al lui Keefer era slab şi faţa o avea trasă de parcă nu mâncase de o săptămână, dar era vesel şi în ochii lui mari observă o strălucire neobişnuită.

— Unde sunt ceilalţi, Tom?

— Încoace şi-ncolo. Nava iese azi din doc, aşa că cea mai mare parte a băieţilor sunt la bord. Steve s-a dus undeva cu avocatul lui...

— Cine-i avocatul lui?

— Un locotenent debarcat de pe un portavion. De profesie avocat.

— Bun?

— Nu-ţi pot spune. Lui Steve pare să-i placă. Un tip care mormăie, îşi târşâie picioarele... Fel de fel de belele au căzut pe capul nostru, Willie. Ştii ce s-a întâmplat cu amicul tău Stilwell? A înnebunit.

Keefer îşi trecu prosopul în jurul umerilor şi se frecă

repede.

— Ce?

— Diagnosticul este melancolie acută. E internat la spitalul militar. Ştii, începuse să facă urât pe navă.

Willie îşi aducea aminte foarte bine de faţa palidă, tristă şi îngândurată a lui Stilwell. În cursul călătoriei de întoarcere în ţară ceruse de două ori să fie înlocuit la timonă din cauza durerilor de cap care-i împăienjeneau vederea.

— Ce s-a întâmplat, Tom?

— Păi, nu eram aici. Mi s-a povestit că, la un moment dat, nu s-a mai dat jos din cuşetă şi a rămas acolo trei zile, fără să mai răspundă la apel şi fără să mai vină la masă. Spunea că-l doare capul. Până la urmă au trebuit să-l ducă la spital. Bellison spune că era complet lipsit de vlagă şi grozav de murdar…

Willie făcu o strâmbătură de groază.

— Ce vrei, era de aşteptat, Willie. Era destul să te uiţi la el ca să-ţi dai seama că era unul din aceia care se consumă în ei. Şi, în afară de asta, fără o educaţie serioasă, un an de persecuţii de-ale lui Queeg, toate brodate pe un fond sensibil, iar pe deasupra în pericol să fie trimis în judecata curţii marţiale pentru revoltă… ah, trebuie să ştii că nu mai e vorba de revoltă. E altceva… dă-mi, te rog, o ţigară… mulţumesc.

Keefer înfăşură prosopul peste şale şi ieşi în sală bocănind şi exalând un nor cenuşiu de abur. Willie îl urmă, întrebându-l cu vădită nerăbdare:

— Ce-i cu revolta?

— Steve urmează să fie judecat pentru comportare prejudiciabilă ordinii şi disciplinei. Ţi-am spus eu că răscoptul ăla de comandor a delirat când a propus să fie judecat pentru revoltă. Continui să cred că n-aveţi de ce să fiţi îngrijoraţi. Băieţii de la serviciul juridic îşi dau seama că au de-a face cu un caz şubred…

— Dar Stilwell? Va compărea sau nu în faţa curţii?

— Willie, bietul băiat este dărâmat. Aud că-i vor face tratament cu şocuri electrice… Cum ţi-ai petrecut permisia? Te-ai căsătorit cu fata?

— Nu.

— Eu am avut o permisie foarte plăcută, zise romancierul trăgându-şi chiloţii. Cred că am vândut romanul.

— Ei, Tom! Asta-i grozav! Ce editură?

— Casa Chapman. Dar n-am semnat încă nimic. Totuşi, se pare că treaba merge bine…

— Cum, n-ai semnat încă contractul?

— Au citit douăzeci de capitole şi un rezumat. E primul editor căruia i l-am arătat.

Ofiţerul cu artileria vorbea ca despre ceva obişnuit, dar faţa lui radia vizibil de mândrie. Willie se uită la el cu admiraţie. În definitiv, teancul de foi galbene care creştea neîncetat pe masa de lucru a lui Keefer fusese pe jumătate o joacă. Pentru Willie romancierii erau sau nişte fiinţe mitice… nişte uriaşi morţi, ca Thackeray, sau oameni strălucitori şi bogaţi la care era imposibil de ajuns, ca Sinclair Lewis şi Thomas Mann.

— Îţi… îţi vor da un avans mare, Tom?

— Păi, cum ţi-am spus, nu-i încă nimic definitiv. Dacă totul merge bine, cinci sute sau o mie. De dolari.

Willie şuieră admirativ.

— Nu-i prea mult, zise Keefer, totuşi pentru un prim roman incomplet…

— E minunat, Tom, minunat! Sper să fie un uriaş succes de librărie! Mai demult ţi-am spus că doresc să-mi dai exemplarul numărul un milion, cu autograf. Îmi menţin această dorinţă…

Pe faţa lui Keefer apăru un zâmbet glumeţ nestăpânit.

— Nu te grăbi, Willie… n-am semnat încă nimic…

Pe Steve Maryk curajul îl părăsi chiar din primele clipe ale

procesului, în momentul în care membrii curţii depuneau jurământul. Şapte ofiţeri şedeau în picioare pe o estradă semicirculară, înapoia unei mese acaju lustruite, cu braţul drept ridicat, privind cu gravitate evlavioasă la Challee în timpul cât acesta citea solemn jurământul de pe un exemplar terfelit al manualului de „Instanţe şi organe”. În spatele lor, pe peretele dintre cele două ferestre late, atârna un drapel american imens. Afară, vârfuri verzi-cenuşii de eucalipţi fremătau în lumina soarelui de dimineaţă, iar dincolo de ei sclipea golful albastru. Fusese o glumă răutăcioasă neintenţionată a celor care proiectaseră sala de audienţe a curţii marţiale din comandamentul doisprezece, când o aşezaseră pe insula Yerba Buena, într-un loc cu împrejurimi aşa de frumoase şi o privelişte atât de ademenitoare. Din această cauză sala cenuşie, pătrată, părea şi mai apăsătoare. Drapelul atârna între ochii acuzatului şi întinsul neîncătuşat al soarelui şi al apei, iar dungile roşii şi albe ale drapelului păreau gratii adevărate.

Ochii lui Maryk erau îndreptaţi spre faţa preşedintelui curţii, comandorul Blakely, care sta în picioare la mijlocul mesei, exact în faţa drapelului. Avea o figuri care te înspăimânta: nas ascuţit, gura ca o linie neagră şi, sub sprâncenele groase, ochi mici iscoditori care priveau bănuitor şi sfidător. Blakely era complet cărunt, sub bărbie îi atârna o guşă fleşcăită, avea buzele palide şi în jurul ochilor zbârcituri. Maryk îi cunoştea reputaţia: ofiţer de submarine, ridicat din rândurile marinarilor, mutat pe uscat din cauza unei afecţiuni cardiac, cel mai sever adept al disciplinei din comandamentul doisprezece. Maryk tremura când se aşează pe scaun după solemnitatea jurământului; şi ceea ce-l făcea să tremure era mai ales faţa lui Blakely.

Un locotenent-comandor din marina activă şi cinci locotenenţi completau juriul. Aveau înfăţişarea oricăror şase ofiţeri de marină care treceau întâmplător prin holul căminului de ofiţeri celibatari. Doi dintre locotenenţi erau

medici de rezervă; doi erau ofiţeri activi de front; unul era ofiţer de rezervă din trupele de front.

Până se îndepliniră diferitele formalităţi legale introductive, ininteligibile pentru Maryk, pendula mare de deasupra mesei lui Challee trecu de la zece la unsprezece fără un sfert. Challee chemă ca prim martor pe locotenent-comandorul Philip Francis Queeg.

Aprodul ieşi. Toţi cei din sală priveau spre uşă. Intră fostul comandant al lui „Caine”, bronzat, cu privirea senină, într-o uniformă albastră nouă cu trese aurii strălucitoare pe mâneci. Maryk nu-l mai văzuse de aproape două luni. Schimbarea era uimitoare. Cea mai recentă imagine de care îşi amintea era aceea a unui om pântecos, puţin încovoiat, îmbrăcat cu vestă de salvare gri şi cu o uniformă kaki udă, care se ţinea prins de telegraful maşinilor, cu faţa nebărbierită lividă şi schimonosită de frică. Omul din faţa lui se ţinea drept, cu o figură plină de încredere şi de bună dispoziţie… şi chiar tânără, în ciuda puţinelor fire de păr blond de pe creştetul trandafiriu al capului. Nervii lui Maryk erau încordaţi.

Queeg luă loc pe platforma din mijlocul sălii. Comportarea lui în cursul chestiunilor introductive rămase curtenitoare şi fermă. Nu privi niciodată în direcţia lui Maryk, deşi secundul sta în dreapta lui, la numai câţiva paşi, înapoia băncii apărării.

Challee trecu repede la dimineaţa taifunului şi-i ceru fostului comandant să spună cu propriile cuvinte cele întâmplate. Răspunsul lui Queeg fu o descriere scurtă şi coerentă a revoltei, prezentată într-un limbaj precis. Maryk îşi spunea în sine că faptele erau exacte; faptele exterioare. Micile nuanţări în ce spusese şi ce făcuse, şi bineînţeles omisiunea completă a amănuntelor în legătură cu înfăţişarea şi comportarea comandantului, fură de ajuns ca să schimbe complet întregul tablou. Potrivit spuselor lui Queeg, el se străduise tot timpul să menţină drumul şi

viteza flotei şi, în ciuda înrăutăţirii vremii, reuşise să le menţină până în momentul în care secundul său fusese cuprins pe neaşteptate de un acces de nebunie furioasă şi-i luase comanda. După aceea, continuând să rămână pe puntea de comandă ca să indice secundului ieşit din minţi manevrele corecte necesare, reuşise ca vasul să treacă în condiţii bune prin furtună.

Membrii curţii urmăriră expunerea cu interes şi simpatie. La un moment dat comandorul Blakely aruncă spre Maryk o privire lungă ameninţătoare. Înainte ca Queeg să fi sfârşit de vorbit, Maryk îşi pierduse orice speranţă. Se uită la avocatul lui cu ochi speriaţi. Greenwald se juca desenând cu creion roşu, pe un bloc de hârtie, turme de purcei graşi.

— Domnule comandor, zise Challee, aţi putea să vă explicaţi în vreun fel actul secundului dumneavoastră?

— Da, spuse calm Queeg. Era o situaţie critică. Vântul era de forţa 10-12, valurile erau uriaşe şi, bineînţeles, nava le înfrunta foarte greu. Domnul locotenent Maryk manifestase toată dimineaţa semne vizibile de nervozitate crescândă şi de inconsecvenţă. Cred că în momentul când nava a dat ultima bandă periculoasă, a intrat pur şi simplu în panică şi a săvârşit acel act iraţional. A avut iluzia că numai el putea salva nava. Cea mai gravă slăbiciune a lui a fost îngâmfarea în priceperea lui marinărească.

— Era „Caine” în pericol grav în acel moment?

— N-aş putea spune, nu. Fireşte, un taifun este întotdeauna un risc foarte mare, dar nava navigase bine până în acel moment şi a continuat să navigheze bine şi după aceea.

— Aţi fost vreodată bolnav mintal, domnule comandor?

— Nu, domnule procuror.

— Sufereaţi de vreo altă boală în momentul când domnul locotenent Maryk v-a desărcinat?

— Nu.

— Aţi protestat contra desărcinării?

— Cât am putut demult.

— Aţi încercat să vă reluaţi comanda?

— De repetate ori.

— L-aţi prevenit pe secundul dumneavoastră de consecinţele actului său?

— I-am spus că săvârşeşte un act de revoltă.

— Ce v-a răspuns?

— Că, deşi se aşteaptă să fie trimis în faţa curţii marţiale, va păstra cu orice risc comanda.

— Care a fost atitudinea locotenentului Keith, ofiţerul de cart?

— Era într-o stare de panică la fel de rea ca Maryk, sau chiar mai rea. L-a sprijinit pe Maryk tot timpul.

— Care a fost atitudinea celorlalţi ofiţeri?

— Erau uluiţi, dar s-au resemnat. În împrejurările de atunci nu cred că ar fi putut face altceva.

— Carea fost atitudinea timonierului?

— Pe Stilwell îl consideram cel mai periculos agitator de pe navă. Din punct de vedere psihic era dezechilibrat şi, pentru un anumit motiv, era foarte devotat locotenentului Keith. A participat cu bucurie la sfidarea ordinelor mele.

— Unde-i în prezent Stilwell?

— Aud că se află sub supraveghere medicală la spitalul de aici, cu diagnosticul de melancolie acută.

Challee se uită spre curte.

— Mai aveţi ceva de spus, domnule comandor Queeg, în legătură cu cele petrecute pe „Caine” în ziua de 18 decembrie?

— Bineînţeles că am reflectat mult asupra lor. Este cea mai gravă întâmplare din cariera mea şi, după câte ştiu, a fost singura discutabilă. A fost o întâmplare nefericită, ciudată. Dacă ofiţerul de cart ar fi fost oricare altul în afară de Keith, iar timonier oricare altul în afară de Stilwell, faptul nu s-ar fi petrecut. Keefer sau Harding sau Paynter n-ar fi executat ordinele lui Maryk şi l-ar fi dat afară imediat. Un

marinar normal la timonă n-ar fi ţinut seama de cei doi ofiţeri şi ar fi dat urmare ordinelor mele. A fost un mare ghinion ca aceşti trei oameni – Maryk, Keith şi Stilwell – s-au aliat contra mea într-un moment crucial. Un ghinion mare pentru mine, iar pentru ei un ghinion şi mai mare.

În timp ce Queeg vorbea, Maryk luă creionul din mâna lui Greenwald şi scrise pe hârtie: *Pot dovedi că nu eram în panică.* Avocatul scrise dedesubt: *Foarte bine. S-ar putea să nu fie necesar*, iar în jurul ambelor fraze desenă un porc mare.

— Curtea doreşte să interogheze martorul, zise Blakely. Domnule comandor Queeg, de când sunteţi în serviciul marinei?

— În curând voi împlini paisprezece ani, domnule preşedinte.

— În acest timp aţi trecut toate examenele medicale şi psihice prescrise pentru intrarea în academia navală, la absolvirea şcolii, primirea comenzii unei nave, avansare şi aşa mai departe?

— Da, domnule preşedinte.

— Fişa dumneavoastră medicală conţine vreo menţiune din care să rezulte că aţi suferit cândva de vreo boală mintală sau de altă natură?

— Nu, domnule preşedinte. În toamna anului 1938 mi s-au scos amigdalele. Este singura menţiune de boală.

— Aţi avut vreo caracterizare nesatisfăcătoare ori vreo mustrare sau avertisment, domnule comandor Queeg?

— Nu, domnule preşedinte. Am în fişa mea o menţiune de apreciere.

— Acum, domnule comandor, curtea ar dori să-i explicaţi, dacă puteţi, cum a ajuns locotenentul Maryk la părerea că eraţi bolnav mintal, dat fiind trecutul şi caracterizările dumneavoastră în serviciu.

Challee se uită imediat la Greenwald, crezând că se va opune întrebării. Avocatul apărării rămase însă pe scaun cu

capul plecat, desenând mai departe pe blocul de hârtie. Era stângaci; mâna şi încheietura mâinii acoperite de cicatrice ţineau strâns creionul în mişcare.

— Da, domnule preşedinte. Vreau mai întâi să subliniez că am luat comanda unei nave extrem de dezorganizate şi murdare. Mi-am dat seama că aveam în faţă o muncă grea şi de lungă durată. M-am hotărât să aduc nava la un nivel corespunzător, oricât de neplăcută ar fi fost calea. Am luat multe măsuri severe. Pot spune că locotenentul Maryk s-a opus de la început hotărârilor mele în această direcţie. N-a privit câtuşi de puţin la fel ca mine ideea aducerii navei la un nivel corespunzător şi probabil a dedus, din persistenţa mea pe acest drum, că sunt nebun. Loialitatea lui îndoielnică şi lipsa de fermitate m-au obligat, bineînţeles, să iau măsuri tot mai aspre şi... cred că asta-i explicaţia, domnule preşedinte. Şi, cum spun, am să continui să comand nava, în ciuda necazului pe care mi l-a provocat Maryk.

Între preşedinte, Challee şi Greenwald avu loc un schimb de priviri. Avocatul apărării se ridică pentru interogatoriu.

— Domnule comandor Queeg, zise respectuos avocatul privind în jos la creionul din mână, aş dori să vă întreb dacă aţi auzit vreodată expresia de „Bătrânul Pată-galbenă”.

— În legătură cu ce? întrebă Queeg privind sincer nedumerit.

— În legătură cu orice.

— Bătrânul Pată-galbenă?

— Da. Bătrânul Pată-galbenă, domnule comandor.

— N-am auzit.

— Aşadar, n-aveţi cunoştinţă de faptul că toţi ofiţerii de pe „Caine” foloseau în mod obişnuit expresia de „Bătrânul Pată-galbenă” când era vorba de dumneavoastră?

Procurorul sări în picioare.

— Mă opun întrebării! Este o hărţuire necuviincioasă a martorului.

Blakely zise glacial:

— Cum justifică avocatul apărării acest mod de interogare?

— Cu voia curţii, ţin să spun că este de datoria avocatului apărării să demonstreze netemeinicia cuvintelor din textul incriminării, le citez: *fără cuvenita aprobare şi fără vreun motiv justificat.* Punctul de vedere al apărării este că îndrituirea locotenentului Maryk au fost articolele 184, 185 şi 186 din „Regulamentul marinei” şi că motivul justificat a fost comportarea, ţinuta şi hotărârile comandorului Queeg în timpul cât a fost comandant pe „Caine”. Porecla de „Bătrânul Pată-galbenă” folosită de ofiţerii de pe „Caine” şi faptele care au justificat această poreclă vor fi foarte edificatoare. Citez articolul 185: *soluţia desărcinării comandantului său trebuie să fie singura pe care un ofiţer raţional, ponderat şi cu experienţă ar considera-o necesară pe baza faptelor existente astfel stabilite.*

În timp ce Greenwald vorbea, preşedintele mişca din sprâncene.

— Şedinţa se suspendă, zise preşedintele.

Pe coridor, Greenwald se rezemă de perete şi-i spuse lui Maryk:

— Comandorului Blakely nu-i plac evreii. L-ai auzit cum intonează numele de „Greenwald”. Am o ureche absolută pentru armoniile astea.

— O, Doamne, zise nenorocit Maryk.

— N-are nicio importanţă. Nu este neapărat necesar să iubeşti pe evrei ca să le strângi mâna sincer. Mie mi s-a strâns întotdeauna sincer mâna în marină şi la fel mi-o va strânge şi Blakely, cu toate strâmbăturile lui din sprâncene.

— Nu cred că am vreo şansă, oftă trist secundul.

— Queeg bravează, zise Greenwald.

Aprodul îi invită să se întoarcă în sala de şedinţe.

— Înainte de a se pronunţa, curtea doreşte să atragă atenţia avocatului apărării asupra unui punct, zise Blakely

privind foarte sever spre Greenwald. Cazul de faţă este foarte delicat şi neobişnuit. Este vorba de onoarea şi cariera unui ofiţer cu o fişă militară nepătată şi o vechime de paisprezece ani, care a servit mult timp pe front. Curtea recunoaşte că apărarea este obligată să încerce contestarea competenţei acestui ofiţer. Totuşi, cerinţele de etică juridică, precum şi respectul şi subordonarea militară rămân în vigoare. Avocatul apărării va suporta întreaga răspundere pentru comportarea sa în acest proces, inclusiv folosirea fără discernământ şi abuziv a dreptului de interogare.

Preşedintele se opri şi se uită pătrunzător spre Greenwald, care sta în dosul mesei lui şi privea în jos la turma de porci pe care o desenase.

— În legătură cu discuţia anterioară, obiecţiunea procurorului se respinge. Stenograful curţii va repeta întrebarea.

Micul grefier în uniformă albă citi monoton:

— Aşadar n-aveţi cunoştinţă de faptul că toţi ofiţerii de pe „Caine” foloseau în mod obişnuit expresia „Bătrânul Pată-galbenă” când era vorba de dumneavoastră?

Capul lui Queeg căzuse între umeri şi privea chiorâş în gol. Dintr-o dată lui Maryk îi păru mult mai natural.

— N-am cunoştinţă de acest fapt.

— Domnule comandor, zise Greenwald, câte caracterizări scrise aţi făcut locotenentului Maryk, în afară de aceea de după desărcinarea dumneavoastră?

— Două, cred.

— Una în ianuarie şi alta în iulie?

— Exact.

— Vă reamintiţi conţinutul lor?

— Păi, după câte îmi reamintesc, nu erau caracterizări rele.

— I-aţi dat în amândouă calificarea optimă? Excepţional?

— Ei bine, asta a fost la început. Se prea poate să-i fi dat.

— Vă stau la dispoziţie fotocopiile caracterizărilor, ca să vă reîmprospătaţi memoria, domnule comandor.

— Da, pot spune precis că aşa a fost. Pe vremea aceea încă îl apreciam ca excepţional.

— Nu vine aceasta în contradicţie cu afirmaţia anterioară, că de la început s-a opus dorinţelor dumneavoastră în legătură cu „Caine”?

— Nu, nu este nicio contradicţie, depinde cum o interpretaţi. Eu nu mă folosesc de caracterizări ca să mă răzbun contra ofiţerilor care sunt în dezacord cu mine, iar Maryk îşi cunoştea meseria… poate că n-ar fi trebuit să spun că s-a opus de la început măsurilor luate de mine. De fapt, la început a fost foarte activ, dar foarte repede s-a dat deoparte ca un laş. Acest gen de zel timpuriu este binecunoscut şi nu sunt primul comandant care să se fi înşelat la început.

— Aţi afirmat, în caracterizarea pe care i-aţi făcut-o la 1 iulie, că era calificat pentru comandă?

— Ei bine, aşa cum am spus, s-a arătat foarte activ la început. Dacă vreţi să aflaţi cum a sfârşit, de ce nu prezentaţi ultima lui caracterizare?

— N-aţi scris această ultimă caracterizare, domnule comandor, după ce v-a desărcinat pentru motiv de alienaţie mintală?

— Asta n-are nimic de-a face, exclamă Queeg cu un pic din vechea lui intonaţie nazală. Caracterizarea nu este un mijloc de represalii sau de răzbunare… nu, în mâinile mele, nu!

— Deocamdată nu mai am nicio altă întrebare.

Şi zicând aceasta, Greenwald se întoarse spre curte:

— Domnul comandor Queeg va fi chemat ca martor al apărării.

Sprâncenele preşedintelui exprimară mirare, urmată de resemnare. Lui Queeg i se îngădui să plece. Ieşi grăbit din sală.

— Cheamă pe locotenentul Thomas Keefer, zise Challee.

Romancierul intră în pas cadenţat, cu umerii traşi înapoi, capul plecat puţin într-o parte, privind înainte inexpresiv. După ce depuse jurământul, se aşeză pe scaunul de martor, petrecându-şi unul peste altul picioarele slabe. Îşi sprijini coatele pe braţele scaunului şi degetele mâinilor le împreună peste stomac. Piciorul i se agită uşor tot timpul cât făcu depoziţia.

Challee debită monoton întrebările introductive, după care spuse:

— Şi acum, domnule locotenent Keefer, să ne întoarcem la dimineaţa zilei de 18 decembrie. Unde eraţi în momentul când a fost desărcinat comandantul Queeg?

— În cabina hărţilor de pe puntea de comandă.

— Ce făceaţi?

— Păi, vremea era îngrozitoare. Eram acolo mai mulţi ofiţeri şi marinari. Doream să fim la îndemână în cazul în care intervine ceva urgent, dar fireşte n-am stat în comandă ca să n-o aglomerăm.

— Arătaţi-ne cum aţi aflat că comandantul a fost desărcinat.

— Domnul locotenent Maryk a dat ordin ca toţi ofiţerii să se prezinte în comandă. Când am ajuns acolo, ne-a spus că comandantul este bolnav şi de aceea, şi-a asumat comanda.

— Unde era comandorul Queeg în acel moment?

— În cabina timonei.

— A fost de acord cu afirmaţia lui Maryk?

— N-a fost. A protestat mereu şi ne-a avertizat că în cazul în care executăm ordinele lui Maryk, ne facem vinovaţi de complicitate la revoltă.

— Manifesta comandorul Queeg vreun semn exterior de boală?

— Păi…

Keefer se răsuci pe scaun şi pentru o clipă întâlni privirea

încordată a lui Maryk. Fostul secund întoarse capul enervat.

— Păi, ce pot să vă spun? În toiul unui taifun nimeni de pe o navă cu patru coşuri nu arată prea bine. Era ud, obosit şi privea foarte încordat...

— Era agitat, făcea spume la gură sau dădea vreun alt semn obişnuit de demenţă?

— Nu.

— Vorbea cumva incoerent sau bolborosit, când a protestat contra desărcinării?

— Nu, vorbea clar.

— Arăta mai rău decât, să zicem, locotenentul Keith?

— Nu, domnule procuror.

— Sau decât Maryk?

— Cred că nu. Eram toţi obosiţi, uzi leoarcă şi îngrijoraţi.

— Care a fost răspunsul dumneavoastră la comunicarea lui Maryk?

— Lucrurile s-au petrecut foarte repede şi confuz, în timp ce comandorul Queeg ne vorbea, a fost zărită nava „George Black” care tocmai se răsturnase. Maryk a început manevrele pentru salvarea supravieţuitorilor şi, timp de o oră, asta a fost tot ce ne-a preocupat pe fiecare.

— Aţi depus vreo stăruinţă ca să-l convingeţi pe Maryk să redea lui Queeg comanda?

— Nu.

— Eraţi ofiţerul imediat inferior în grad după Maryk?

— Da.

— Nu v-aţi dat seama de gravitatea situaţiei?

— Desigur că da, domnule procuror.

— N-aţi considerat întemeiată avertizarea făcută de comandorul Queeg în legătură cu complicitatea la revoltă?

— Ba da.

— De ce n-aţi luat nicio măsură de remediere?

— N-am fost prezent când comandantul a fost desărcinat. Nu ştiam ce-a putut face într-un moment critic, ca să-l convingă pe secund că era bolnav. Şi fiecare eram

preocupaţi să salvăm mai întâi pe supravieţuitorii de pe „Black” şi apoi să vedem de nava noastră. Nu era de loc momentul pentru discuţii contradictorii. Când furtuna s-a potolit, situaţia se cristalizase. Maryk exercita efectiv comanda. Întreaga navă asculta de ordinele lui. În acel moment orice opunere din partea mea ar fi însemnat un act de revoltă. În interesul siguranţei navei, am considerat că cea mai bună cale era să mă supun ordinelor sale până când o autoritate superioară va aproba sau va anula actul lui. Asta am făcut.

— Domnule locotenent Keefer, aţi fost la bordul lui „Caine” tot timpul cât la comandă era comandorul Queeg?

— Da.

— Aţi observat vreodată semne de demenţă în comportarea sa?

Keefer şovăi, îşi umezi buzele şi se uită la Maryk, care-şi rodea încheietura unui deget privind pe fereastră la pomii însoriţi.

— Nu pot... nu pot răspunde competent la această întrebare pentru că nu sunt psihiatru.

Challee i se adresă pe un ton sever:

— Domnule locotenent Keefer, dacă aţi vedea un om dându-se tumba pe punte şi făcând spume la gură sau alergând încoace şi încolo prin culoarele navei ţipând că-l urmăreşte un tigru, v-aţi încumeta să spuneţi că acel om are o criză de nebunie?

— Da, fireşte.

— S-a comportat vreodată în acest fel comandorul Queeg?

— Nu. În felul ăsta, nu.

— V-aţi gândit vreodată că ar putea fi nebun?

— Mă opun la întrebare, zise Greenwald ridicându-se de pe scaun. Martorul nu este expert. Simplele păreri nu sunt admise ca mărturii.

— Retrag întrebarea, zise Challee cu un mic zâmbet, iar

Blakely dădu ordin să se şteargă din procesul verbal întrebarea.

Când Greenwald se aşeză pe scaun, Maryk îi împinse în faţă blocul de hârtie pe care scrisese cu creion roşu deasupra porcilor: *De ce, de ce, DE CE?* Greenwald scrise repede pe altă foaie de hârtie: *Implicarea în proces al lui Keefer te dezavantajează. În loc de un secund eroic, doi impostori paraponisiţi. Gândeşte-te bine.*

— Domnule locotenent Keefer, zise procurorul, aţi avut cunoştinţă înainte de 18 decembrie că Maryk îl suspecta pe Queeg de alienaţie mintală?

— Da.

— Arătaţi cum aţi aflat acest fapt.

— La Ulithi, cam cu două săptămâni înainte de taifun, Maryk mi-a arătat un jurnal medical în care făcea însemnări despre comportarea lui Queeg. Mi-a cerut să merg cu el pe „New Jersey” şi să raportăm situaţia amiralului Halsey.

— Care a fost reacţia dumneavoastră când aţi citit jurnalul medical?

— Am fost uimit aflând că Maryk a ţinut acest jurnal.

— Aţi consimţit să-l însoţiţi?

— Da.

— De ce?

— Păi, am fost uluit. Şi... sigur, era superiorul meu şi de asemeni prietenul meu bun. M-am gândit că nu se face să-l refuz.

— Aţi crezut că jurnalul justifică desărcinarea lui Queeg.

— Nu. Când am ajuns la bordul lui „New Jersey” i-am spus cât am putut de stăruitor că, după părerea mea, jurnalul nu justifică o asemenea acţiune şi că amândoi am putea fi acuzaţi de uneltire în scop de revoltă.

— Care a fost răspunsul său?

— Mi-a urmat sfatul. Ne-am întors pe „Caine” şi niciunul dintre noi n-a mai pomenit de jurnal sau de starea mintală a lui Queeg.

— Aţi informat pe comandant despre jurnalul lui Maryk?

— Nu l-am informat.

— De ce nu?

— Ar fi fost ceva neloial şi contrar intereselor superioare ale navei de a instiga pe comandant împotriva secundului său. Era evident că Maryk renunţase la intenţia de a mai da curs problemei. Am considerat-o o chestiune închisă.

— Aţi fost surprins când, două săptămâni mai târziu, l-a desărcinat pe comandant?

— Am fost uluit.

— V-a făcut plăcere, domnule locotenent Keefer?

Keefer se frământă pe scaun, se uită la faţa fioroasă a lui Blakely şi răspunse:

— Am spus că Maryk era prietenul meu bun. Am fost foarte îngrijorat. Am prevăzut că, în cel mai bun caz, va trece prin dificultăţi grave şi, o dată cu el, şi noi toţi. Am considerat că era o situaţie groaznică. Foarte departe de a-mi face plăcere.

— Nu mai am nicio altă întrebare.

Challee făcu semn din cap spre Greenwald.

Avocatul apărării se ridică.

— Nu am nicio întrebare.

Toţi cei şapte membri ai curţii se întoarseră să se uite la Greenwald. Blakely, cu sprâncenele înălţate la maximum, zise:

— Apărarea are intenţia să recheme pe martor mai târziu?

— Nu, domnule preşedinte.

— Nu intenţionaţi să-l interogaţi?

— Nu, domnule preşedinte.

— Stenograful curţii, zise Blakely, va consemna că acuzatul n-a dorit să interogheze pe locotenentul Keefer. Curtea va interoga pe martor… Domnule locotenent, curtea doreşte să-i descrieţi toate situaţiile observate de dumneavoastră care au putut determina pe un ofiţer

ponderat şi cu experienţă să ajungă la concluzia că comandorul Queeg era dement.

— Domnule preşedinte, aşa cum am spus, nu sunt psihiatru.

Keefer era în acest moment foarte palid.

— Acum, în legătură cu aşa-zisul jurnal medical. Dumnevoastră l-aţi citit, domnule locotenent. Aveaţi cunoştinţă de faptele menţionate în jurnal?

— Cea mai mare parte, da, domnule preşedinte.

— Este exact că aceleaşi fapte, care l-au convins pe locotenentul Maryk că ar trebui raportate amiralului Halsey, pe dumneavoastră nu v-au convins?

— Nu m-au convins, domnule preşedinte.

— De ce nu?

Keefer făcu o pauză, privi în sus spre ceas şi apoi iarăşi la Blakely.

— Domnule preşedinte, este un subiect care depăşeşte cunoştinţele unui profan în materie...

— Aţi afirmat că eraţi prieten bun cu Maryk. Curtea încearcă să descopere, între altele, eventualele circumstanţe atenuante în favoarea hotărârii lui de a-şi desărcina comandantul. Oare faptele menţionate în jurnal au însemnat pentru dumneavoastră, ca profan, că comandorul Queeg era un ofiţer normal şi competent?

În ton era o nuanţă de ironie. Keefer răspunse repede:

— După câte înţeleg eu ca profan, domnule preşedinte, incapacitatea mintală este ceva relativ. Comandorul Queeg era un adept al disciplinei riguroase, extrem de meticulos în a urmări cele mai mici abateri şi stăruia foarte insistent ca toate să se facă aşa cum dorea el. În discuţie, nu era cea mai maleabilă persoană din lume. Nu este de căderea mea să-i pun la îndoială modul de a judeca, dar au fost câteva ocazii în care am socotit că era prea aspru şi că pierdea prea mult timp cu chestiunile mărunte. Faptele menţionate în jurnalul medical erau de acest gen. Au fost foarte

neplăcute. Dar a trage de aici concluzia că comandantul era alienat mintal... am fost obligat să-l previn pe Maryk în modul cel mai sincer să nu facă asta.

Blakely făcu semn procurorului şi vorbi puţin în şoaptă cu el. Apoi spuse:

— Nu mai e nicio altă întrebare. Martorul poate pleca.

Keefer coborî de pe scaun, se întoarse şi ieşi repede.

Maryk se uită în urma lui cu un uşor zâmbet trist.

În şedinţa de după-amiază, Challee începu prin a chema pe Harding şi pe Paynter. Doi martori cam taciturni. La un moment dat, Paynter fu admonestat de curte pentru lipsă de claritate. Challee reuşi să stoarcă de la ei confirmarea mărturiei lui Keefer; comandantul nu le făcuse după desărcinare impresia că era nebun şi nu ştiuseră ce anume îl determinase pe secund să ia hotărârea de desărcinare. În cursul interogatorului reieşi limpede că niciunul nu-l simpatiza pe Queeg. Totuşi, unul după altul, fură constrânşi să confirme că nu l-au văzut niciodată săvârşind acte de nebunie, în tot timpul cât le-a fost comandant.

În cursul interogatoriului lui Harding, Greenwald scoase în evidenţă faptul că Stilwell fusese consemnat pe navă o jumătate de an pentru că citise în timpul cartului şi că întregul echipaj fusese pedepsit cu tăierea a cinci zile din permisia în ţară, deoarece câţiva marinari apăruseră fără veste de salvare la exerciţiile generale. De la Paynter obţinu o descriere a judecării lui Stilwell de către curtea marţială a navei.

Când fu rândul lui Challee să-l interogheze, acesta îl strânse rău cu uşa pe ofiţerul-mecanic.

— Domnule locotenent Paynter, v-a cerut comandorul Queeg să-l declaraţi vinovat pe Stilwell?

— Nu mi-a dat ordin, nu. Totuşi, felul în care mi-a explicat legea arăta limpede ce fel de verdict dorea.

— Ce verdict aţi înţeles că dorea?

— Vinovat şi eliminare din marină pentru comportare rea.

— Ce verdict a pronunţat curtea?

— Vinovat şi suprimarea a şase permisii.

— A încercat comandorul Queeg să vă sileascăsă schimbaţi sentinţa?

— Nu.

— A trimis curţii vreo mustrare?

— Nu.

— V-a pedepsit în vreun fel?

— Da. Ne-a interzis să dormim după ora 8 dimineaţa şi a început să ţină o carte neagră a erorilor de redactare din jurnalul de bord.

— Cu alte cuvinte, această pedeapsă crudă a constat din ordinul de a redacta corect jurnalul de bord şi de a nu dormi în timpul orelor de serviciu pe navă, aşa este?

— Bine, dar în acel timp fiecare făceam de cart un schimb din trei şi nu aveam voie să dormim în…

— Vă rog să răspundeţi la întrebare. În asta a constat pedeapsa?

— Da.

— Nu mai am altă întrebare.

Se ridică Greenwald.

— Domnule locotenent Paynter, ce făcea nava în acel moment?

— Serviciul de escortă în prima linie.

— Aţi fost mult timp îmbarcat?

— Practic, fără întrerupere.

— Care erau ofiţerii de punte?

— Keefer, Keith şi Harding. Eu eram foarte des scos de pe listă din cauza defectării maşinilor.

— Toţi erau şefi de servicii?

— Da.

— Şi făceau de cart ca ofiţeri de punte patru ore din douăsprezece în permanenţă, săptămână de săptămână. Câte ore de somn puteau avea în medie?

— Păi, să vedeţi, două nopţi din trei pierdeau câte patru ore… fie în cartul de la miezul nopţii, fie în cartul de dimineaţă. Apoi exerciţii de alarmă generală în zori… cred că patru sau cinci ore… în cazul în care nu erau exerciţii de alarmă generală în cursul nopţii.

— Au fost în multe nopţi exerciţii de alarmă?

— Cam două în fiecare săptămână.

— Comandorul De Vriess a interzis vreodată ofiţerilor de punte să doarmă în timpul zilei?

— Nu. Ne îndemna mereu să dormim când nu eram de cart. Spunea că nu vrea să aibă pe puntea de comandă fantome cu priviri împăienjenite.

Procurorul îl interogă din nou scurt.

— Domnule locotenent Paynter, a murit vreunul dintre ofiţerii de punte din cauza surmenajului?

— Nu.

— Au suferit tulburări nervoase?

— Nu.

— Din cauza acestei groaznice persecuţii a interzicerii somnului în orele de activitate, a păţit ceva nava?

— Nu.

Următorul martor fu chemat Urban. Când depuse jurământul, glasul şi mâna dreaptă a micului maestru-timonier tremurau. Procurorul îl făcu să declare că, în afară de Queeg, Maryk, Keith şi Stilwell fusese singura persoană prezentă în cabina timonei când fusese desărcinat, comandantul.

— Care erau atribuţiile dumitale?

— Ţineam jurnalul maestrului-timonier, domnule procuror.

— Spune cu vorbele dumitale cum s-a întâmplat când locotenentul Maryk l-a desărcinat pe comandant.

— Păi, l-a desărcinat la zece fără cinci. Am însemnat asta în jurnalul meu…

— Cum l-a desărcinat?

— I-a spus: „Vă iau comanda, domnule comandant”.

— Altceva n-a mai făcut?

— Nu-mi mai reamintesc.

— De ce l-a desărcinat? Ce se petrecea în acel moment?

— Nava banda foarte periculos.

Challee se uită desperat spre curte.

— Urban, descrie tot ce s-a întâmplat în cele zece minute înainte de desărcinarea comandorului Queeg.

— Păi, aşa cum am spus, nava banda foarte periculos.

Challee aşteptă privind atent la marinar. După o lungă tăcere izbucni.

— Asta-i tot? A spus ceva secundul? A spus ceva comandantul? A spus ceva ofiţerul de cart? Nava a bandat timp de zece minute fără ca cineva să scoată o vorbă?

— Păi, domnule procuror, era taifun. Nu-mi reamintesc prea bine.

Blakely se plecă înainte privind încruntat spre maestrul-timonier, pe deasupra degetelor împreunate.

— Urban, ai depus jurământ. Răspunsurile ocolite la întrebările puse în faţa curţii marţiale înseamnă dispreţuirea curţii şi asta este o treabă foarte proastă. Acum gândeşte-te bine şi răspunde.

Urban zise desperat:

— Păi, comandantul dorea să întoarcem la stânga şi secundul dorea să întoarcem la dreapta sau cam aşa ceva.

— De ce dorea comandantul să întoarcă nava la stânga?

— Nu ştiu, domnule procuror.

— De ce dorea secundul să întoarcă nava la dreapta?

— Domnule procuror, eu sunt maestru-timonier. Eu ţineam jurnalul maestrului-timonier. Am ţinut în ordine jurnalul, deşi nava banda foarte rău. N-am înţeles ce se petrecea şi nici acum nu înţeleg.

— Comandantul se purta ca un om nebun?

— Nu, domnule procuror.

— Dar secundul?

— Nu, domnule procuror.

— Părea secundul că este speriat?

— Nu, domnule procuror.

— Dar comandantul?

— Nu, domnule procuror.

— Nimeni nu părea speriat?

— *Eu* eram al dracului de speriat, domnule procuror. Vă rog să mă iertaţi, domnule procuror.

Unul dintre membrii curţii, un locotenent de rezervă cu înfăţişare de irlandez şi păr roşcat cârlionţat, chicoti cu zgomot. Blakely se întoarse spre el. Locotenentul începu să-şi facă de lucru scriind ceva pe un bloc de hârtie galbenă.

— Urban, zise Challee, eşti singurul martor al celor petrecute, care n-a fost amestecat direct în ele. Mărturia dumitale este de cea mai mare importanţă…

— În jurnalul maestrului-timonier am scris cum s-a petrecut, domnule procuror.

— Jurnalul nu cuprinde conversaţii. Eu mă silesc să aflu ce s-a vorbit.

— Păi, domnule procuror, cum am spus, unul dorea să întoarcă la dreapta şi altul dorea să întoarcă la stânga. După aceea, domnul locotenent Maryk l-a desărcinat pe comandant.

— Dar este absolut adevărat că în dimineaţa aceea comandantul nu s-a purtat niciun moment ciudat sau ca un om nebun?

— Comandantul era la fel ca întotdeauna, domnule procuror.

Challee ţipă:

— Nebun sau sănătos, Urban?

Urban se lăsă înapoi pe scaun, privind fix la procuror.

— Bineînţeles că era sănătos, domnule procuror, atâta cât mi-am putut da seama.

— Nu-ţi reaminteşti nimic din tot ce s-a vorbit de oricare din cei prezenţi în dimineaţa aia?

— Eram ocupat să fac însemnări în jurnal, domnule procuror. Doar ce v-am spus în legătură cu întorsul la stânga sau la dreapta şi despre furtună că era rea, atât.

— Ce ştii despre balastare?

— Da, s-a vorbit ceva despre balastare.

— În ce sens?

— S-a vorbit dacă să balastăm.

— Cine dorea să balasteze?

— Păi, domnul comandant sau domnul locotenent Maryk, nu ştiu care din ei.

— Este de cea mai mare importanţă să-ţi reaminteşti care dintre ei, Urban.

— Nu ştiu nimic despre balastare, domnule procuror. Tot ce ştiu este că au vorbit despre asta.

— A fost balastată nava în dimineaţa aceea?

— Da, domnule procuror, deoarece îmi reamintesc că am însemnat asta în jurnalul meu.

— Cine a dat ordin să se balasteze?

— Nu-mi aduc aminte, domnule procuror.

— De prea multe nu-ţi aduci aminte!

— Am ţinut în ordine jurnalul, domnule procuror. Pentru asta eram acolo.

Challee se întoarse spre Blakely exclamând:

— Cred că acest martor nu ia în seamă avertismentul curţii.

— Urban, zise Blakely, ce vârstă ai?

— Douăzeci de ani, domnule preşedinte.

— Ce şcoală ai făcut?

— Un an la colegiu.

— Ai spus aici tot adevărul, sau nu l-ai spus?

— Domnule preşedinte, maestrul-timonier nu este obligat să asculte discuţiile dintre comandant şi secund. El este obligat să-şi ţină în ordine jurnalul. Nu ştiu de ce domnul locotenent Maryk l-a desărcinat pe comandant.

— L-ai văzut vreodată pe comandant făcând ceva de om

nebun?

— Nu, domnule preşedinte.

— Îţi plăcea comandantul?

Urban zise cu un aer nenorocit:

— *Sigur* că îmi plăcea, domnule preşedinte.

— Continuaţi interogatoriul, se adresă preşedintele către Challee.

— Nu mai am nicio întrebare.

Greenwald se apropie de platforma martorilor, bătând cu creionul roşu în palmă.

— Urban, erai la bord când „Caine” şi-a tăiat singur remorca ţintei în larg de Pearl Harbour?

— Da, domnule.

— Ce făceai în momentul când s-a întâmplat asta?

— Eram… adică, comandantul era furios pe mine, ţipa la mine… pe puntea de comandă.

— De ce?

— Aveam poalele bluzei afară din pantaloni.

— Şi în timp ce comandantul discuta despre poalele bluzei dumitale, nava a trecut peste remorca propriei ţinte?

Challee îl privise până acum pe avocat cu sprâncenele ridicate. Sări de pe scaun.

— Mă opun la acest fel de interogare şi cer ca întregul interogatoriu contradictoriu privitor la această chestiune să fie radiat din procesul verbal. Avocatul l-a determinat pe martor, prin întrebări sugestive, să afirme că „Caine” şi-a tăiat singur remorca ţintei, un punct substanţial care n-a fost atins în cursul interogatoriului direct.

Greenwald zise:

— Martorul a declarat că nu l-a văzut niciodată pe comandant făcând ceva anormal. Eu încerc să resping această afirmaţie. Manualul de „Instanţe şi organe”, articolul 282, prevede că întrebările sugestive sunt permise în cursul interogatoriului contradictoriu.

Preşedintele ordonă evacuarea sălii. Când părţile

reveniră. Blakely spuse:

— Avocatul apărării va avea ocazia să producă probe mai târziu şi atunci va putea să recheme pe martor. Obiecţiunea se admite. Interogatoriul privitor la această chestiune se va radia din procesul verbal.

În cursul după-amiezii Challee chemă doisprezece adjutanţi şi marinari de pe „Caine”, care depuseră, scurt şi posomorâţi, că Queeg li s-a părut la fel ca orice comandant şi că, după cunoştinţa lor, nu făcuse nimic anormal, atât înainte de taifun cât şi în timpul taifunului sau după aceea. Primul dintre ei era Bellison. Interogatoriul lui Greenwald se mărgini la trei întrebări şi răspunsuri:

— Adjutant Bellison, ce înseamnă o personalitate paranoică?

— Nu ştiu, domnule.

— Ce deosebire este între psihonevroză şi psihoză?

— Nu ştiu, domnule.

Bellison îşi încreţi fruntea.

— Ai putea să-ţi dai seama că o persoană este nevrotică dacă ai întâlni-o?

— Nu, domnule.

Greenwald puse aceleaşi trei întrebări fiecăruia dintre cei doisprezece membri ai echipajului şi primi aceleaşi răspunsuri. Această litanie, repetată de douăsprezece ori, avu un efect iritant crescând asupra lui Challee şi asupra curţii. Se uitau fioros la Greenwald şi se agitau nervoşi de fiecare dată când începea să-i interogheze.

După depoziţia ultimului marinar, a lui Chiftea, curtea suspendă şedinţa. Maryk şi avocatul ieşiră împreună, tăcuţi, din clădirea curţii marţiale. Peste golf cădeau oblic ultimele raze portocalii ale apusului de soare, iar aerul era răcoros şi plăcut după mirosul de lac şi linoleum din sala curţii. Se îndreptară spre jeepul cenuşiu al marinei pus la dispoziţia lui Greenwald. Pietrişul de pe alee scârţâia sub paşii lor.

— Ne-au bătut la puncte, zise calm Maryk.

— Cine ştie? răspunse Greenwald. Nu ne-a venit încă rândul să marcăm. Cunoşti oraşul. Unde am putea mânca bine?

— Te conduc eu.

În timpul mesei Greenwald bău mai multe pahare mari cu whisky şi povesti tot felul de lucruri despre indieni, fără vreo aluzie la proces. Îi spuse lui Maryk că ambiţia lui sinceră fusese să se facă antropolog, dar că ajunsese avocat datorită spiritului său combativ, întrucât socotea că indienii aveau mai mare nevoie să fie apăraţi decât să fie studiaţi. Îi mărturisi că deseori regretase această alegere.

Lui Maryk, avocatul îi părea din ce în ce mai ciudat, în sinea lui, secundul pierduse orice speranţă. Era convins că Queeg, Keefer şi Urban îl înfundaseră din prima zi. Totuşi, nutrea încă un pic de încredere nejustificată în straniul lui apărător. Perspectiva condamnării era prea chinuitoare ca să nu mai spere nimic. Pedeapsa maximă era scoaterea din cadrele marinei şi cincisprezece ani închisoare.

Curtea marţială – ziua a doua, dimineaţa

— Locotenentul Keith, zise aprodul deschizând uşa anticamerei la zece şi două minute.

Willie îl urmă orbeşte. Trecu prin mai multe uşi şi se pomeni, pe neaşteptate, în sala de şedinţe. Simţi furnicături prin braţe şi prin picioare, ca atunci când „Caine” se apropia de o coastă pe care trebuia să se debarce trupe. Sala era un tablou înceţoşat, cu feţe severe, înfricoşătoare; drapelul american i se părea uriaş, iar roşul, albul şi albastrul de pe pânză de un colorit exagerat de viu, ca un drapel dintr-un film colorat. Depuse jurământul şi acum se afla pe platforma martorilor fără să-şi dea seama cum ajunsese acolo. Faţa lui Challee era încruntată şi ameninţătoare.

— Domnule locotenent Keith, eraţi ofiţer de cart pe „Caine” în cartul dinaintea prânzului în ziua de 18 decembrie?

— Da.

— A fost comandantul desărcinat de secund în cursul acestui cart?

— Da.

— Cunoaşteţi motivul pentru care secundul a făcut acest act?

— Da. Comandantul îşi pierduse stăpânirea de sine şi controlul navei, iar noi ne aflam în pericol iminent de scufundare.

— Câţi ani aţi servit pe mare, domnule locotenent?

— Un an şi trei luni.

— Aţi fost vreodată pe o navă care se scufundă?

— Nu.

— Ştiţi câţi ani a servit pe mare comandorul Queeg?

— Nu.

— Comandorul Queeg a servit pe mare peste opt ani. Care dintre dumneavoastră doi era mai calificat să aprecieze dacă nava se scufundă sau nu?

— Eu, domnule procuror, dacă sunt în deplinătatea facultăţilor mele mintale, şi comandorul Queeg nu este.

— Ce vă face să credeţi că nu este în deplinătatea facultăţilor?

— În dimineaţa zilei de 18 decembrie nu era.

— Aţi studiat medicina sau psihiatria?

— Nu.

— Ce calificare vă îndreptăţeşte să apreciaţi că în ziua de 18 decembrie comandantul dumneavoastră nu era în deplinătatea facultăţilor?

— Am observat cum se comporta.

— Foarte bine, domnule locotenent. Descrieţi curţii tot ce-aţi observat în comportarea comandantului şi v-a determinat să credeţi că şi-a pierdut deplinătatea facultăţilor.

— A înţepenit lângă telegraful maşinilor. Faţa era împietrită de groază. Era livid. Comenzile lui erau nehotărâte, vagi şi necorespunzătoare.

— Este, domnule locotenent, de căderea unui ofiţer de punte doar cu un an vechime pe mare, să aprecieze dacă comenzile comandantului său sunt sau nu corespunzătoare?

— În mod obişnuit, nu. Dar când nava este în pericol să se ducă la fund, iar felul în care comandantul conduce nava măreşte acest pericol în loc să-l micşoreze, este imposibil ca ofiţerul de punte să nu-şi dea seama de acest lucru.

— Făcea comandorul Queeg spume la gură, sau delira, ori vorbea fără sens, sau gesticula ca un om anormal?

— Nu. Părea paralizat de frică.

— Paralizat, totuşi dădea ordine.

— Cum am spus, ordinele lui nu uşurau ci agravau situaţia.

— Fiţi precis, domnule locotenent. În ce fel ordinele lui agravau situaţia?

— Păi, stăruia mereu să navigăm cu vântul din pupă, când nava deriva şi banda periculos. Şi a refuzat să balastăm.

— A refuzat? Cine i-a cerut să balasteze?

— Domnul locotenent Maryk.

— De ce a refuzat comandantul?

— A spus că nu vrea să murdărească tancurile cu apă sărată.

— După ce a fost desărcinat, comandorul Queeg s-a comportat ca un nebun furios?

— Nu.

— Descrieţi comportarea comandorului după ce a fost desărcinat.

— De fapt, după aceea părea că se simte mai bine. Cred că s-a simţit mai bine pentru că nu mai avea nicio răspundere…

— Nu v-am cerut părerea, domnule locotenent. Vă rog să spuneţi curţii nu ce credeţi dumneavoastră, ci numai ce-aţi observat. Ce-a făcut comandantul?

— A rămas în cabina timonei. A încercat de câteva ori să reia comanda.

— Într-o formă liniştită, raţională, sau într-o formă agitată, furioasă?

— Comandantul n-a fost niciodată agitat sau furios, nici înainte şi nici după ce a fost desărcinat. Există şi alte forme de alienare mintală.

— Spuneţi-ne şi nouă care sunt celelalte forme, domnule locotenent.

Tonul lui Challee era vădit ironic.

— Ei bine, din puţina psihiatrie pe care o cunosc ştiu, de

exemplu, că există depresiunea gravă, întunecarea gândirii, înstrăinarea de realitate şi incapacitatea de a raţiona... forme din acestea...

Willie simţea că se poticneşte rău.

— În afară de aceasta, n-am afirmat niciodată că în dimineaţa aceea comandorul Queeg nu dădea ordine raţionale. Ele erau însă raţionale numai în măsura în care erau exprimate într-o engleză corectă. În rest ele dovedeau o completă înstrăinare de realitate.

— Aceasta, după opinia dumneavoastră de expert în psihiatrie şi în conducerea navelor? Foarte bine. Aveţi însă cunoştinţă că comandorul Queeg a fost declarat raţional de psihiatri de profesie?

— Da.

— Credeţi că şi aceşti psihiatri sunt bolnavi mintali, domnule locotenent-Keith?

— N-au fost pe puntea de comanda a lui „Caine” în timpul taifunului.

— Aţi fost ofiţer loial?

— Cred că da.

— În perioada dinainte de 18 decembrie l-aţi sprijinit întotdeauna sincer pe comandorul Queeg sau i-aţi fost ostil?

Willie ştia că Queeg compăruse în faţa curţii în prima zi, dar nu ştia ce depoziţie făcuse. Îşi cântări cu grijă răspunsul.

— În câteva ocazii izolate am fost în dezacord. În rest am avut faţă de dânsul o atitudine loială şi respectuoasă.

— În ce ocazii aţi fost în dezacord?

— Întotdeauna a fost vorba de aceeaşi neînţelegere principială. Când comandorul Queeg oprima sau maltrata pe marinari, m-am opus. Fără prea mare succes.

— Când a maltratat comandantul pe marinari?

— Ei bine, nu ştiu de unde să încep. Mai întâi l-a persecutat sistematic pe tunarul secund clasa doua Stilwell.

— În ce fel?

— La început l-a consemnat şase luni pe navă pentru că a citit în cart. A refuzat să-i acorde permisie în ţară într-un moment când în viaţa lui familială se produsese o criză gravă. Maryk i-a acordat totuşi o permisie pentru caz urgent de şaptezeci şi două de ore, dar Stilwell s-a întors cu o întârziere de câteva ore. Şi pentru asta comandantul i-a trimis în judecata curţii marţiale de navă.

— N-a fost Stilwell judecat pentru trimiterea unei telegrame false?

— Da, şi achitat.

— Dar trimiterea în judecata curţii marţiale de navă a fost pentru fraudă, nu numai pentru absenţă fără învoire.

— Da. Mă scuzaţi, am vorbit pripit.

— Nu vă grăbiţi şi fiţi precis. Credeţi că cititul în cart pe timp de război este o abatere neglijabilă?

— Nu cred că justifică pedeapsa consemnării pe şase luni.

— Sunteţi în măsură să faceţi aprecieri asupra chestiunilor de disciplină navală?

— Sunt o fiinţă umană. În cazul lui Stilwell consemnarea a fost o măsură inumană.

Challee tăcu o clipă.

— Aţi spus că permisia lui Stilwell a fost acordată de Maryk. Ştia Maryk că comandantul Queeg refuzase să-i dea permisie lui Stilwell?

— Da.

— Prin urmare, afirmaţi sub jurământ, domnule locotenent, zise procurorul cu aerul că a dat peste ceva extrem de interesant, că cu mult înainte de luna decembrie ’43 Maryk a violat cu ştiinţă ordinele comandantului său?

Willie îşi pierdu cumpătul. Nu-i trecuse prin minte că este primul care divulgă acest fapt vinovat.

— Bine, dar în realitate a fost vina mea. Eu l-am rugat. Eram ofiţer cu educaţia şi am socotit că starea morală a

marinarului… de fapt cred că prăbuşirea lui mintală de acum se datorează persecuţiei comandantului…

Challee se întoarse spre Blakely.

— Cer curţii să pună în vedere martorului să nu mai răspundă cu păreri inconsistente.

— Mărginiţi-vă la fapte, domnule locotenent, mormăi Blakely.

Willie se mişcă pe scaun şi simţi cămaşa udă lipită de corp.

Challee spuse:

— Avem aşadar mărturia dumneavoastră, domnule locotenent, că împreună cu Maryk şi Stilwell aţi căzut de acord să ocoliţi un ordin categoric al comandantului dumneavoastră, cu un an înainte de taifunul din 18 decembrie…

— În aceleaşi împrejurări aş face la fel.

— Dumneavoastră credeţi că loialitate înseamnă să vă supuneţi ordinelor cu care sunteţi de acord, sau tuturor ordinelor?

— Tuturor ordinelor, cu excepţia persecuţiei nejustificate.

— Credeţi că, în afară de nesupunerea la ordine, în marină nu există nicio altă cale de recurs contra a ceea ce *dumneavoastră* consideraţi persecuţie nejustificată?

— Ştiu că se poate trimite o scrisoare autorităţii superioare prin intermediul comandantului.

— De ce n-aţi procedat aşa în acest caz?

— Mai aveam de navigat încă un an sub comanda lui Queeg. Principala problemă era să obţin ca Stilwell să se ducă acasă.

— Nu este o coincidenţă nefericită faptul că acelaşi trio de recalcitranţi – Maryk, Stilwell şi dumneavoastră – v-aţi unit ca să-l desărcinaţi pe comandant?

— Stilwell şi cu mine eram în mod întâmplător de cart când comandantul a intrat în panică. Orice alt ofiţer de cart şi orice alt timonier ar fi făcut la fel.

— Se prea poate. Acum arătaţi curţii toate celelalte cazuri de oprimare şi de maltratare pe care le-aţi avut de suferit.

Willie ezită câteva secunde. Privirile ostile ale membrilor curţii le simţea ca o apăsare pe frunte.

— S-ar putea ca acum să le consideraţi pe toate obişnuite şi naive, domnule procuror, dar atunci când s-au petrecut au fost serioase. A suspendat pe şase luni filmele numai pentru că nu fusese din greşeală invitat la o reprezentaţie… a interzis apa la ecuator pentru că îl supărase mutarea unui ofiţer… convoca în conferinţă la miezul nopţii pe şefii de servicii ca să discute chestiuni lipsite de importanţă, fără să ţină seama că aceştia făceau de cart douăsprezece ore din douăzeci şi patru. Şi a interzis somnul în timpul zilei, aşa că nici n-apucam bine să ne culcăm şi eram treziţi din somn…

— Am avut destule mărturii pe chestiunea asta a somnului. Desigur, era sau nu război, ofiţerii de pe „Caine” doreau să-şi facă somnul lor, nu-i aşa?

— Am spus că-i uşor de făcut glume pe chestiile astea. Dar nu-i de loc uşor să conduci timona vasului într-o anumită formaţie, pe furtună cu ploaie, când din şaptezeci şi două de ore n-ai dormit nici patru ore la rând.

— Domnule locotenent Keith, a folosit vreodată comandorul Queeg tortura corporală contra ofiţerilor sau marinarilor?

— Nu.

— I-a înfometat, i-a bătut sau le-a provocat într-un fel sau altul vreo vătămare corporală care să fi fost consemnată în evidenţele medicale ale lui „Caine”?

— Nu.

— A dat vreodată pedepse neîngăduite de regulament?

— N-a făcut niciodată ceva neîngăduit de regulament sau, dacă făcea, retracta imediat. A dovedit în acest fel cât demult se poate oprima şi maltrata fără să se depăşească limitele îngăduite de regulament.

— Nu v-a plăcut comandorul Queeg, domnule locotenent, nu-i aşa?

— La început mi-a plăcut foarte mult. Dar treptat mi-am dat seama că era un mic tiran şi total incompetent.

— Aţi socotit că era şi dement?

— Nu, până în ziua taifunului.

— V-a arătat vreodată Maryk jurnalul lui medical despre Queeg?

— Nu.

— A discutat vreodată cu dumneavoastră despre starea sănătăţii comandantului?

— Nu. Domnul locotenent Maryk n-a îngăduit niciodată să fie criticat comandantul în prezenţa sa.

— Cum! În pofida nesupunerii lui din decembrie ’43?

— Dacă se spunea ceva neplăcut despre comandant, ieşea din careu.

— Se făceau remarci neplăcute pe seama comandantului în careu? Cine le făcea?

— Toţi ofiţerii, cu excepţia lui Maryk.

— Puteţi spune că comandorul Queeg avea un careu de ofiţeri loiali?

— Toate ordinele lui erau executate.

— În afară de cele care, după părerea dumneavoastră, trebuiau ocolite… Domnule locotenent Keith, aţi spus, că nu vă plăcea comandantul.

— Acesta-i adevărul.

— Să ne întoarcem la dimineaţa zilei de 18 decembrie. Hotărârea dumneavoastră de a da ascultare lui Maryk s-a întemeiat pe credinţa că comandantul înnebunise sau pe faptul că nu vă plăcea comandorul Queeg?

Willie se uită câteva clipe lungi la faţa lividă a lui Challee. Întrebarea era cu două tăişuri. Willie ştia care era răspunsul sincer; dar mai ştia că un astfel de răspuns l-ar fi distrus şi pe el şi pe Maryk. Totuşi, nu se simţi în stare să spună o minciună.

— Nu pot răspunde, zise în cele din urmă Willie cu glas scăzut.

— Pentru ce motive, domnule locotenent?

— Sunt obligat să vă arăt motivele?

— Refuzul de a răspunde la o întrebare, fără a avea motive plauzibile, înseamnă desconsiderarea curţii, domnule locotenent.

Willie răspunse greoi:

— Nu sunt sigur. Nu-mi mai reamintesc starea de spirit de atunci.

— Nu mai am de pus nicio întrebare, zise Challee.

Procurorul se răsuci pe călcâie şi se aşează pe scaun.

Willie era absolut sigur în acel moment, privind feţele ţepene ale curţii, că se condamnase pe sine şi pe Maryk cu propria-i gură. Tremura de furie neputincioasă contra absurdităţii ritualului procedural al curţii, care-l împiedica să izbucnească şi să-şi arate răspicat motivele actului său; totodată, îşi dădea seama că n-ar putea niciodată să se justifice după principiile marinei. Adevărul adevărat era că dăduse ascultare lui Maryk din două motive: în primul rând, apreciase că secundul avea mai multe şanse să salveze nava şi al doilea, fiindcă îl ura pe Queeg. Până în clipa în care Maryk şi-a asumat comanda, nu-i trecuse niciodată prin minte că Queeg ar putea să fie într-adevăr dement. Şi mai ştia foarte bine că nu crezuse niciodată că Queeg era nebun. Absurd, josnic, rău, laş, incapabil, da… dar cu mintea întreagă. Singura apărare posibilă a lui Maryk (şi a lui Willie) era demenţa lui Queeg; iar această apărare era falsă. Challee ştia asta; de asemeni, curtea; iar acum ştia şi Willie.

Greenwald se ridică să-l interogheze.

— Domnule locotenent Keith, aţi afirmat că nu vă plăcea comandorul Queeg.

— Da, nu-mi plăcea.

— Aţi declarat în cursul anchetei toate motivele pentru care nu vă plăcea?

— Prea puţin. Nu mi s-a dat posibilitatea să spun decât jumătate din motive.

— Vă rog să arătaţi şi celelalte motive, dacă n-aveţi nimic împotrivă.

În mintea lui Willie se alcătuiau cuvinte care, ştia bine, aveau să schimbe cursul câtorva vieţi, iar pe el să-l bage într-o încurcătură din care să nu poată ieşi niciodată. Totuşi, vorbi. A fost ca şi cum ar fi lovit cu pumnul într-o uşă de sticlă.

— Principalul motiv pentru care comandorul Queeg nu-mi plăcea era laşitatea lui în timpul luptelor.

Challee sări în picioare. Greenwald continuă repede:

— Ce fel de laşitate?

— În repetate rânduri s-a ascuns din faţa bateriilor de coastă…

— Mă opun! ţipă procurorul. Avocatul apărării administrează probe care depăşesc obiectul anchetei, îl sileşte pe martor la calomnii lipsite de temei despre un ofiţer al marinei militare. Cer curţii să avertizeze pe avocat şi să dispună radierea întrebării şi a răspunsului din procesul-verbal al şedinţei.

— Rog curtea, zise Greenwald înfruntând privirea fioroasă a lui Blakely, să ţină seamă că aversiunea martorului faţă de Queeg nu numai că a făcut parte din obiectul anchetei, dar a fost faptul-cheie relevat în concluziile ei. Cauza acestei aversiuni este de cea mai mare importanţă. Martorul şi-a mărturisit ignoranţa în medicină şi psihiatrie. Se prea poate ca actele săvârşite de Queeg, care pe martor în lipsa cunoştinţelor medicale l-au făcut să aibă aversiune faţă de el, în realitate să fi fost acte iresponsabile de om dement. Apărarea va prezenta probe materiale în sprijinul tuturor afirmaţiilor făcute de martor asupra acestui

punct şi va dovedi că, de fapt, actele lui Queeg erau o consecinţă a bolii…

Challee se adresă nervos lui Greenwald:

— Nu este momentul că apărarea să-şi prezinte probele şi nici să pună concluzii…

— Domnul procuror este cel care a pus în discuţie problema aversiunii mărturisite a locotenentului Keith faţă de Queeg, îi întoarse repede vorba Greenwald. Proba se administrează atunci când se iveşte ocazia…

Blakely bătu uşor cu ciocănelul în masă.

— Avocatul apărării şi procurorul sunt avertizaţi pentru schimburi directe de cuvinte pe ton necuviincios. Se suspendă şedinţa.

Când părţile din proces se întoarseră în sală, Blakely avea deschis în faţa lui pe masă un exemplar din „Regulamentul marinei”. Purta ochelari cu ramă neagră groasă, care îi dădeau un aer profesoral ciudat.

— Pentru lămurirea părţilor curtea va da citire, înainte de a se pronunţa, articolului 4, secţiunile 13 şi 14, din partea privitoare la normele de comportare în marină.

„Pedeapsa cu moartea sau altă pedeapsă, *a căror pronunţare intră în competenţa curţii marţiale*, *poate fi aplicată oricărei persoane din serviciul marinei*, care *în timpul luptei dovedeşte laşitate*, *neglijenţă sau neloialitate*, *ori se dă înapoi sau se fereşte de pericolul la care trebuie să se expună... ori în timpul luptei îşi părăseşte postul sau îndeamnă pe alţii să facă astfel.*

Blakely îşi scoase ochelarii, închise cartea şi continuă pe un ton grav şi plictisit:

— Curtea apreciază acest proces ca fiind delicat. Avocatul apărării şi martorul sunt avertizaţi că se găsesc pe un teren din cele mai periculoase. Acuzând pe un ofiţer al marinei Statelor Unite de o abatere care se pedepseşte cu moartea, cea mai odioasă din cariera militară, echivalentă cu omuciderea, îşi asumă cea mai gravă răspundere şi se

expun a consecinţe a căror gravitate nu poate fi suficient subliniată. Faţă de cele arătate, curtea întreabă pe avocatul apărării dacă doreşte să-şi retragă întrebarea.

Greenwald zise:

— Nu, domnule preşedinte.

— Curtea cere martorului să chibzuiască atent la consecinţele răspunsurilor sale şi să spună dacă doreşte să le retragă.

Willie zise, clănţănind puţin din dinţi:

— Nu, domnule preşedinte.

— Pe baza celor arătate, zise Blakely dând cartea deoparte cu un oftat zgomotos, obiecţiunea acuzării se respinge. Avocatul apărării îşi continuă interogatoriul.

Willie povesti despre fuga lui Queeg din faţa bateriilor de coastă de la Saipan, care trăgeau asupra navei „Stanfield”. Descrise amănunţit episodul de la Kwajalein, care dusese la porecla de „Bătrânul Pată-galbenă” a lui Queeg. Pentru prima oară observă, în timp ce vorbea, o schimbare de expresie pe feţele juraţilor. Solemnitatea rece a privirilor de până atunci dispăruse şi acum în faţa lui erau şapte oameni care ascultau cu interes o povestire uluitoare. Challee, foarte încruntat, lua tot timpul note pe hârtie.

— Domnule locotenent, cine a lansat această poreclă de „Bătrânul Pată-galbenă”? zise Greenwald.

— Nu ştiu sigur, domnule avocat. A apărut de la sine.

— Ce însemna?

— Bineînţeles, laşitate. Dar era totodată în legătură cu marcajul galben. A fost ceva care a apărut firesc, şi a rămas.

— Aţi vorbit despre toate manifestările de laşitate de care vă reamintiţi?

— Păi, în orice situaţie de luptă comandorul Queeg se găsea fără excepţie pe partea punţii de comandă care nu era expusă tirului de pe coastă. Când patrulam aproape de coastă, de câte ori nava îşi schimba drumul, comandantul

se muta pe aripa opusă a punţii. Toţi oamenii au observat acest fapt. Era un haz general. Toţi cei de pe puntea de comandă vă vor confirma ceea ce vă spun, dacă nu le va fi frică să vorbească.

Greenwald îl întrebă:

— În afară de aceste acte de laşitate, ce alte motive mai aveaţi ca să nu vă placă Queeg?

— Păi... cred că pe cele mai izbitoare le-am spus... în afară de unul, şi anume mi-a extorcat o sută de dolari...

Challee se ridică iritat.

— Mă opun. Cât timp va mai îngădui curtea astfel de afirmaţii nedovedite şi fără legătură? Problema din acest proces nu este dacă comandorul Queeg a fost un ofiţer-model, ci dacă era sau nu dement în ziua de 18 decembrie. Avocatul apărării nici măcar nu a atins această problemă. Cred că există o înţelegere ascunsă între avocatul apărării şi martor ca să defăimeze cât mai mult pe comandorul Queeg şi în acest fel să devieze problema...

Greenwald îi răspunse:

— Obiecţiunea este identică cu ultima care a fost respinsă de curte. Protestez contra acuzaţiei de înţelegere ascunsă. Faptele sunt fapte şi nu este nevoie de înţelegere ascunsă ca să fie date la iveală. Toate aceste fapte au legătură directă cu capacitatea mintală a comandorului Queeg de a comanda o navă de luptă, iar ca interes probatoriu, ele lămuresc aversiunea lui Keith faţă de comandantul său, un fapt stabilit cu mare greutate de către procuror în cursul interogatoriului.

— Obiecţiunea este identică, zise Blakely frecându-se la ochi, şi se respinge. Continuaţi interogatoriul.

— Descrieţi această aşa-numită extorcare, domnule locotenent.

Willie povesti cum a fost pierdută lada cu băuturi în golful San Francisco. Comandorul Blakely se strâmbă dezgustat. Greenwald spuse:

— V-a dat ordin comandorul să-i plătiţi băuturile?

— O, nu. Nu mi-a dat ordin. M-a silit să recunosc că în calitate de şef al şalupei eram răspunzător de toate actele echipei de lucru... deşi el dăduse echipei de lucru toate ordinele... şi după aceea mi-a cerut să mă gândesc ce ar trebui să fac ca urmare a acestei răspunderi. Asta a fost tot. Dar eu aveam nevoie să mă duc a doua zi în permisie. Logodnica mea venise cu avionul de la New York ca să mă întâlnească. Aşa că m-am dus la comandant ca să-i cer voie. M-am scuzat pentru nepriceperea mea şi i-am spus că aş dori să-i plătesc valoarea băuturilor. Mi-a primit banii foarte bucuros şi mi-a semnat biletul de permisie.

— Nu mai am de pus nicio întrebare, zise Greenwald şi se duse la locul lui.

Simţi o strângere puternică a genunchiului pe sub masă. Desenă repede un porc furios cu ochi crucişi, cufundat într-un cazan din care ieşeau aburi, sub care scrise „Queeg”; după ce îl arătă lui Maryk, îl rupse în bucăţi şi-l aruncă în coşul de hârtii.

Challee îl interogă din nou pe Willie timp de douăzeci de minute, încercând să descopere contradicţii sau inexactităţi în cele spuse despre Queeg; făcu foarte multe ironii pe seama lui Willie, dar nu reuşi să-i zdruncine depoziţia.

Când părăsi platforma martorilor, Willie se uită la ceasul din perete. Ca şi în dimineaţa taifunului, îl uimi încetineala cu care se scursese timpul. Îşi închipuia că stătuse patru ore pe scaunul martorilor.

Challee chemă pe comandorul Randolph P. Southard, un ofiţer zvelt şi elegant cu figură aspră şi părul tuns scurt, ale cărui panglici de război şi decoraţii de culori diferite erau aliniate în trei şiruri pe buzunarul de la piept. Procurorul atrase repede atenţia că Southard era comandantul unei escadre de distrugătoare şi comandase timp de zece ani distrugătoare de diferite tipuri, inclusiv din cele cu patru coşuri din primul război mondial. Era martorul-expert al lui

Challee în ce priveşte conducerea navelor de luptă.

Southard spuse că în condiţii de taifun un distrugător navighează la fel de bine şi în contra vântului şi cu vântul din pupă. De fapt, arătă el, din cauza înălţimii mari a suprastructurii din provă, distrugătoarele au tendinţa să se întoarcă în vânt. Aşa că sunt oarecum mai uşor de manevrat cu vântul din provă. Confirmă că străduinţele lui Queeg de a urma drumul spre sud al flotei constituiau cea mai bună cale ca să scape de ameninţarea taifunului; iar hotărârea lui Maryk de a se întoarce spre nord a fost nesigură şi periculoasă, deoarece ţinea nava în drumul direct al furtunii.

Greenwald începu interogatoriul, spunând:

— Domnule comandor Southard, aţi condus vreodată o navă prin centrul unui taifun?

— Nu. Am fost adesea pe la periferia lui, dar am reuşit întotdeauna să evit centrul.

— Aţi comandat vreodată un distrugător-dragor, domnule comandor?

— Nu.

— În acest proces, domnule comandor, este vorba de un distrugător-dragor surprins în centrul unui taifun…

— Am cunoştinţă de asta, zise glacial Southard, Am avut sub comanda mea în escorte distrugătoare-dragoare de mine şi am citit manualul privitor la ele. Nu se deosebesc de distrugătoare decât în ce priveşte tonajul francbordului.

— Vă pun aceste întrebări, domnule comandor, pentru că sunteţi singurul martor-expert în conducerea navelor şi întinderea cunoştinţelor dumneavoastră ca expert trebuie să fie bine precizată pentru curte.

— Foarte bine. Am condus timp de zece ani fel de fel de tipuri de distrugătoare, în toate situaţiile ce se pot concepe. N-am condus un distrugător-dragor în centrul unui taifun, nu, dar nu ştiu dacă a mai condus altcineva în afară de comandantul lui „Caine”. Este un ghinion de unul la mie.

— Puteţi afirma fără rezervă că regulile de conducere ale unui distrugător sunt valabile şi pentru un distrugător-dragor surprins în centrul unui taifun?

— Ei bine, în centrul unui taifun nu există reguli ferme. Este o situaţie în care totul rămâne la aprecierea comandantului. Prea multe lucruri se întâmplă atunci şi în foarte scurt timp. Totuşi, marinăria e marinărie.

— O întrebare ipotetică, domnule comandor. Să presupunem că vă aflaţi la comanda unui distrugător pe vânt şi mare mai rele decât oricare prin care aţi trecut vreodată. Nava navighează bandată. Vă aşteptaţi să se scufunde. Vă aflaţi într-un pericol extrem. Aţi încerca să aduceţi nava cu prova în vânt, sau cu pupa în vânt?

— Este o chestiune foarte ipotetică.

— Da, domnule comandor. Vreţi să răspundeţi?

— Am să răspund. În extremis aş lua un drum în contra vântului, dacă pot. *Numai* în extremis.

— De ce, domnule comandor?

— Pentru că maşinile şi cârma dau cel mai bun randament în acest fel – asta-i tot. Şi, în afară de asta, este ultima şansă ca să mai poţi stăpâni nava.

— Dar să presupunem că a naviga în contra vântului ar însemna să stai în drumul furtunii în loc să fugi de ea?

— Mai întâi faci ce-i mai urgent. Te afli la un pas să te scufunzi, încerci să scapi oricât de rău ar fi. Nu uitaţi, aţi spus în extremis.

— Da, domnule comandor. Nu mai am de pus nicio întrebare.

Challee se ridică imediat.

— Domnule comandor, după părerea dumneavoastră cine poate judeca mai bine dacă nava se află în extremis?

— Nu există decât un singur judecător. Comandantul.

— De ce?

— Marina l-a făcut comandant pentru că el cunoaşte mările şi navele mai bine decât oricare altul de pe navă.

Este ceva foarte obişnuit ca ofiţerii în subordine să creadă că nava este pe ducă atunci când vremea e ceva. Mai proastă.

— Nu credeţi totuşi, domnule comandor, că atunci când toţi ofiţerii în subordine sunt de acord că nava este pe punctul de a se scufunda, comandantul ar trebui să-i asculte?

— Nu! Panica este un risc obişnuit pe mare. Cea mai importantă datorie a comandantului este să nu ţină seama de ea şi să nu asculte decât de propria sa judecată.

— Vă mulţumesc, domnule comandor.

Curtea marţială – ziua a doua – după-amiaza

Doctorul Forrest Lundeen era un comandor gras, cu tenul roz, ochelari cu ramă de aur şi păr blond lins, puţin cărunt. Era şeful secţiei de psihiatrie de la spitalul marinei şi prezidase comisia medicală care îl examinase pe Queeg. Se aşează confortabil în scaunul de martor şi răspunse prompt şi bine dispus la întrebările lui Challee.

— Cât timp a durat examenul dumneavoastră, domnule doctor?

— Pe comandor l-am ţinut sub permanentă observaţie şi control timp de trei săptămâni.

— Cine a făcut parte din comisie?

— Eu, doctorul Bird şi doctorul Manella.

— Toţi trei sunteţi psihiatri practicieni?

— Doctorul Bird şi doctorul Manella sunt psihiatrii şi în viaţa civilă. Sunt ofiţeri de rezervă. Eu m-am specializat în psihiatrie în marină de cincisprezece ani.

— Ce a constatat comisia?

— Comandorul Queeg a fost eliberat din spital cu un buletin de sănătate perfectă.

— Nu s-a constatat niciun semn de alienaţie mintală?

— Niciunul de niciun fel.

— Asta înseamnă că comandorul Queeg este absolut normal?

— Ştiţi bine că normalitatea este în psihiatrie o ficţiune. Este ceva foarte relativ. Nu există adult care să nu prezinte probleme, cu excepţia doar a unui fericit imbecil. Comandorul Queeg are o personalitate bine adaptată.

— Credeţi posibil ca înainte cu două săptămâni de

examenul dumneavoastră comandorul Queeg să fi fost nebun?

— Este absolut imposibil. Comandorul este în prezent sănătos mintal şi a fost întotdeauna sănătos mintal. Un şoc psihic lasă urme, care pot fi întotdeauna descoperite.

— Aţi constatat urme la comandorul Queeg?

— Niciuna.

— Comandorul Queeg a fost desărcinat în mod sumar din comanda vasului „Caine”, în ziua de 18 decembrie 1944, de către secundul său care a afirmat că comandantul era bolnav mintal. Credeţi că la acea dată comandorul Queeg se putea afla într-o stare de şoc psihic care să justifice actul secundului?

— Absolut imposibil.

— Este posibil ca un om sănătos mintal să comită acte agresive, supărătoare, ridicole?

— Se întâmplă în fiecare zi.

— Să presupunem o clipă – aceasta-i o întrebare ipotetică – să presupunem că în tot timpul cât a deţinut comanda comandorul Queeg a fost aspru, irascibil, mojic, tiranic, şi că a dovedit deseori o judecată greşită. Ar veni acesta în contradicţie cu constatările comisiei?

— Nu. Noi nu am constatat că era un ofiţer desăvârşit. Noi am constatat doar lipsa unei boli mintale.

— Din câte îl cunoaşteţi pe comandor, aţi putea afirma că era irascibil şi aspru?

— Da. Asta-i evident.

— Deşi aţi constatat acest fapt, totuşi susţineţi că actul secundului de a-l desărcina a fost nejustificat?

— Din punct de vedere psihic, complet nejustificat. Aceasta a fost concluzia unanimă a comisiei medicale.

— Spuneţi-ne ce pregătire de specialitate au colegii dumneavoastră.

— Bird posedă o pregătire specială în tehnica freudiană. Este proaspăt laureat al facultăţii de medicină de la

Harvard. Manella este unul din cei mai cunoscuţi specialişti în psihosomatică de pe coasta de vest.

— Spuneţi-ne care este situaţia lor actuală.

— Bird face încă parte din personalul meu. Manella a fost mutat săptămâna trecută şi se găseşte în drum spre Filipine.

— Vom reţine raportul dumneavoastră ca depoziţie şi-l vom audia pe doctorul Bird. Vă mulţumesc, domnule doctor.

Procurorul se îndură să-i arunce lui Greenwald o privire directă şi un mic zâmbet rece. Greenwald se îndreptă târşâindu-şi picioarele spre platforma martorilor, frecându-şi nasul cu dosul mâinii şi privind în jos spre picioare, cu un aer general de stânjeneală şi frământare.

— Domnule doctor Lundeen, pregătirea mea este juridică, nu medicală. Sper că-mi veţi îngădui să încerc a lămuri câţiva termeni tehnici. Am să vă pun probabil unele întrebări elementare.

— Sunt întru totul de acord.

— Aţi spus că comandorul Queeg a avut, ca orice adult, probleme la care s-a adaptat. Puteţi să ne descrieţi aceste probleme?

— Numai că cele mai multe din aceste. Aspecte sunt considerate secrete clinice.

— Aşa este. Lăsând deoparte tot ce este informaţie confidenţială, aţi putea să ne descrieţi în general aceste probleme?

Challee exclamă:

— Obiectez. Nu comandorul Queeg este judecat, ci locotenentul Maryk. Întrebarea implică o dezvăluire inutilă de secrete medicale.

Blakely se uită la Greenwald. Pilotul ridică din umeri.

— Las la aprecierea curţii. Probele în legătură cu factorii perturbanţi care afectează constituţia mintală a comandorului Queeg sunt evident de cea mai mare

importanţă pentru soluţia cazului.

Blakely aruncă o privire plictisită către procuror şi ordonă evacuarea sălii. În mai puţin de un minut părţile fură chemate înapoi şi Blakely spuse:

— Întrebarea este esenţială. Obiecţiunea se respinge. Doctorul poate face uz de privilegiul secretului medical în răspunsuri.

Challee se înroşi şi se îndesă în scaun. Stenograful repetă întrebarea.

— În general, zise Lundeen, s-ar putea spune că este vorba de un complex de inferioritate, generat de o copilărie nefericită, agravat de unele întâmplări la vârsta adultă.

— Copilărie nefericită în ce sens?

— Fond perturbat. Părinţi divorţaţi, necazuri financiare, probleme şcolare.

— Şi factorii agravanţi de la vârsta adultă?

— Ei bine, despre aceştia nu pot vorbi prea mult. În general, comandorul este foarte stingherit de statura lui măruntă, de poziţia inferioară pe care o are în promoţia lui şi alţi asemenea factori. Se pare că sforţările istovitoare făcute la Academia Militară au lăsat urme.

Lundeen tăcu o clipă, apoi continuă:

— Asta-i cam tot ce vă pot spune.

— Ce puteţi spune despre viaţa lui familială actuală?

Doctorul zise şovăitor:

— Cu întrebarea asta începeţi să intraţi în domeniul clinic.

— Dar există tensiuni? Nu-i nevoie să le descrieţi.

— N-am să răspund la nicio întrebare relativă la acest aspect. Cum am spus, comandorul s-a adaptat bine la toate perturbările din trecut.

— Ne puteţi descrie specificul acestei adaptări?

— Da, pot. Identitatea lui ca ofiţer de marină este factorul esenţial de echilibrare. Este cheia siguranţei lui personale şi de aceea este excesiv de grijuliu ca să-şi apere

reputaţia. Asta explică severitatea şi irascibilitatea despre care am vorbit înainte.

— Înseamnă că refuză să admită greşeli?

— Da, există o tendinţă în acest sens. Comandorul este stăpânit de ideea fixă a apărării propriei sale reputaţii. Asta nu implică, firește, existenţa unui dezechilibru.

— Înseamnă că este un perfecţionist?

— O personalitate cam de acest gen.

— Înclinat să-şi cicălească subalternii pentru cele mai mici amănunte?

— El se mândreşte că este meticulos. Nu îngăduie nicio greşeală a subalternilor, pentru că ar putea să-i pună în primejdie reputaţia.

— O personalitate, stăpânită de o dorinţă de perfecţiune atât de aprigă, este în stare să evite toate greşelile?

— Ştim cu toţii că realitatea nu poate fi controlată sută la sută de vreo fiinţă omenească…

— Totuşi, nu va admite greşelile pe care le-a făcut, înseamnă că este un mincinos?

— Hotărât, nu! El… s-ar putea spune că în mintea lui denaturează realitatea în aşa fel ca să iasă nevinovat. Există o tendinţă să scoată pe alţii vinovaţi…

— Denaturarea realităţii nu este, domnule doctor, un simptom de boală mintală?

— În sine, sigur nu. Este o chestiune de gradaţie. Nimeni dintre noi nu are curajul să accepte întreaga realitate.

— Dar nu cumva comandorul denaturează realitatea mai mult, să zicem, decât dumneavoastră sau orice altă persoană care nu se află sub tensiune?

— Asta-i slăbiciunea lui. Alţi oameni au alte slăbiciuni. Asta, în mod hotărât, nu face însă pe cineva inapt.

— Un om cu o astfel de personalitate nu este înclinat să creadă că ceilalţi sunt contra lui, ostili lui?

— Este o caracteristică a lui. Un astfel de om este permanent cu ochii-n patru ca să-şi apere încrederea în

perfecţiunea lui.

— Ar putea fi bănuitor *pe* subalternii lui şi înclinat să pună la îndoială loialitatea şi capacitatea lor?

— Într-o oarecare măsură este posibil. Aceasta face parte din preocuparea lor, continuă de a părea perfecţi.

— Dacă este criticat de superiori, n-ar fi înclinat să se creadă persecutat pe nedrept?

— Aşa cum am spus, toate au o singură cauză, toate decurg din aceeaşi premisă de bază, străduinţa permanentă de a fi perfect.

— Ar putea fi înclinat spre încăpăţânare?

— Ei bine, în personalitatea unui astfel de individ există o oarecare rigiditate. Nesiguranţa interioară îl opreşte să admită că cei care au alte păreri pot avea dreptate.

Greenwald trecu brusc de la întrebări pe bâjbâite la întrebări precise.

— Aţi afirmat sub jurământ, domnule doctor, că în comportarea comandorului există următoarele simptome: rigiditatea personalităţii, ideea persecuţiei, bănuială nejustificată, îndepărtarea de realitate, teama perfecţionistului, o premisă de bază nereală şi preocupare obsesivă de autojustificare.

Doctorul Lundeen se uită surprins.

— Toate într-o formă atenuată, domnule avocat, toate bine compensate.

— Da, domnule doctor. Există un termen psihiatric special, o denumire distinctă pentru acest sindrom?

— Sindrom? Cine a spus sindrom? Folosiţi greşit termenul. Nu există niciun sindrom, pentru că nu există nicio boală.

— Vă mulţumesc pentru corectare, doctore. Am să mă exprim altfel. Aceste simptome sunt manifestările unei singure forme de perturbare nevrotică?… Intră într-o anumită categorie psihiatrică?

— Ştiu, bineînţeles, unde vreţi să ajungeţi. Este, firește, o

personalitate paranoidă, dar asta nu înseamnă o afecţiune care să facă pe cineva inapt.

— Ce fel de personalitate aţi spus, doctore?

— Paranoidă.

— Paranoidă, domnule doctor?

— Da, paranoidă.

Greenwald se uită la Challee, apoi privi încet în jur la fiecare din feţele judecătorilor şi se îndreptă spre masa lui. Challee se ridică. Pilotul îi spuse:

— N-am terminat interogatoriul. Vreau să-mi consult notele.

Challee se aşeză pe scaun. Trecu un minut de tăcere. Greenwald răsfoia prin hârtiile de pe masa lui. Cuvântul „paranoic” plana în aer.

— Doctore, la o personalitate paranoidă, ca aceea a comandorului Queeg, cum distingeţi forma maladivă de forma adaptată?

— Aşa cum am spus de repetate ori – în vocea lui Lundeen se simţea o notă de plictiseală şi enervare – este o chestiune de gradaţie. Nimeni nu-i absolut normal. Poate dumneavoastră sunteţi un maniaco-depresiv în formă atenuată. Poate că eu sunt un schizofrenic. Milioane de oameni trăiesc normal cu aceste stări compensate. Stările fizice analoage sunt, de exemplu, lordoza, tahicardia, adică ceva care constituie o debilitate personală, dar nu un factor de totală inaptitudine. Trebuie să vezi dacă există factorul de totală inaptitudine.

— Acest factor de totală inaptitudine este ceva absolut sau ceva relativ, domnule doctor?

— Ce vreţi să spuneţi?

— Este posibil ca un om să aibă o personalitate paranoidă care să nu-l facă inapt pentru servicii subalterne, dar să-l facă inapt pentru comandă?

— Nu este exclus.

— Deci, ca ofiţer cu transmisiunile el nu ar fi un bolnav

mintal... dar pentru funcţia de comandant al navei ar fi un bolnav mintal. Este exact?

— Amestecaţi alandala o serie de termeni medicali pe care-i folosiţi foarte incorect, zise ţâfnos Lundeen.

— Mă scuzaţi, domnule doctor.

— În cazul comandorului Queeg, comisia mea nu l-a găsit inapt pentru comandă...

— Îmi amintesc de această depoziţie. Puteţi să descrieţi punctul unde personalitatea paranoidă devine o cauză de inaptitudine?

— Când omul îşi pierde controlul de sine şi al realităţii din jurul lui.

— Care sunt simptomele unui paranoid inapt, când constată că realitatea îl depăşeşte?

— Ei bine, reacţiile variază. Se repliază în apatie, sau în furie, *sau* în colaps nervos... totul depinde de împrejurări.

— Este posibil ca factorul morbid să apară în cursul unei convorbiri particulare?

— Cu un psihiatru versat, da.

— Vreţi să spuneţi că pacientul ar intra într-o stare de furie sau de apatie?

— Nu. Vreau să spun că psihiatrul ar putea descoperi mecanismele inaptitudinii: inflexibilitatea, sentimentul persecuţiei, ideile fixe şi aşa mai departe.

— De ce este nevoie de un psihiatru, domnule doctor? O persoană inteligentă, cultă, ca mine sau ca domnul procuror sau ca un membru al curţii nu poate descoperi un paranoic?

Doctorul Lundeen zise ironic:

— Este evident că dumneavoastră nu sunteţi familiarizat cu acest tip de personalitate. Trăsătura caracteristică a acestei nevroze este aparenţa extrem de rezonabilă şi o comportare normală foarte convingătoare. Mai ales în ce priveşte autojustificările.

Timp de o jumătate de minut Greenwald privi în podea.

Pe platforma curţii se produse un foşnet când toţi judecătorii se mişcară în scaun ca la un impuls comun.

— O întrebare ipotetică, domnule doctor, în legătură cu un comandant care are o personalitate paranoidă... Să presupunem că se manifestă în felul următor: în timpul bombardamentului se zăpăceşte sau se înspăimântă şi îşi pierde stăpânirea de sine; distruge bunurile statului şi neagă; falsifică acte oficiale; extorchează bani de la subalterni; dă pedepse exagerate pentru abateri mici. Este inapt pentru comandă?

După o lungă aşteptare, în timp ce membrii curţii se uitau fix la el, Lundeen spuse:

— Întrebarea este incompletă. În celelalte privinţe, omul îşi îndeplineşte satisfăcător îndatoririle?

— Ipotetic, să zicem că da.

— Ei bine, atunci el... el nu este neapărat inapt, nu. Evident, nu este prea dezirabil. Este în funcţie de condiţiile de recrutare a ofiţerilor. Dacă ai alţi oameni la fel de bine pregătiţi ca el pentru comandă, desigur că aceştia ar fi de preferat. Dacă te afli în război şi personalul de comandă este insuficient, atunci îl poţi folosi. Este unul din riscurile războiului.

— Domnule doctor Lundeen, ca martor-expert aţi putea spune că comandorul Queeg ar trebui să fie repus la comanda unei nave militare a Statelor Unite?

— Ei bine, eu... întrebarea n-are sens. Este de căderea Biroului personal. Din punct de vedere mintal, omul nu este bolnav. Am spus de repetate ori că o tulburare paranoidă, oricât de atenuată, este o stare deformată şi extrem de neplăcută pentru cei din jurul lui. În război eşti nevoit să te foloseşti de ce ai. Nu este inapt.

— V-ar conveni ca fiul dumneavoastră să lupte sub comanda comandorului Queeg?

Lundeen se uită cu un aer nenorocit spre procuror; Challee sări în picioare.

— Mă opun întrebării. Ea implică mărturisirea unei reacţii emotive personale şi nu a părerii unui expert.

— Îmi retrag întrebarea, zise Greenwald. Vă mulţumesc, domnule doctor Lundeen. Apărarea a terminat.

Comandorul Blakely zise:

— Curtea doreşte să lămurească un punct.

Ceilalţi membri ai curţii se uitară foarte atenţi la preşedinte.

— Domnule doctor, este posibil să existe o stare din astea... o incapacitate temporară din cauza încordării, care să nu ducă la o prăbuşire psihică totală? Sau... să mă exprim altfel. Să zicem că un om cu o stare paranoică atenuată nu este inapt pentru încordările obişnuite pe care le implică o comandă. Să presupunem că din cauza unei situaţii extrem de periculoase, aceste încordări se multiplică şi se intensifică. Randamentul lui va scade? Va manifesta el tendinţa de a se zăpăci, de a-şi pierde cumpătul, de a judeca greşit?

— Da, se. Poate. O încordare extremă are astfel de efecte aproape asupra oricui, domnule preşedinte.

— Asta nu este admis pentru un comandant.

— Nu, dar practic vorbind, domnule preşedinte, sunt şi ei oameni.

— Foarte bine, domnule doctor, vă mulţumesc.

Challee începu să-l interogheze din nou, făcându-l să afirme de mai multe ori, sub diferite forme, că Queeg nu era şi n-a fost niciodată într-o stare de incapacitate psihică. Doctorul făcu aceste afirmaţii tot mai accentuat, din când în când uitându-se spre avocatul apărării.

— Doctorul Bird va fi ultimul meu martor, se adresă Challee curţii, când aprodul ieşi să cheme pe al doilea psihiatru.

— Foarte bine, zise Blakely uitându-se la ceasul din perete; era ora două şi cinci.

Locotenentul care intră era un bărbat înalt şi slab, cu înfăţişare tânără, păr negru, ten închis şi trăsături fine. Avea ochi mari, negri şi pătrunzători, înfundaţi în orbite adânci. În privirea lui avea ceva de fanatic. Arăta foarte chipeş.

La întrebările lui Challee confirmă tot ce spusese doctorul Lundeen despre Queeg. Cu glas vioi şi clar, totuşi calm, arătă că Queeg era apt pentru comandă şi că nu fusese niciodată inapt. Challee îl întrebă:

— Doctorul Manella a fost de aceeaşi părere cu dumneavoastră şi doctorul Lundeen?

— Da.

Challee făcu o pauză şi după aceea îl întrebă:

— Aţi descoperit în starea comandorului vreo indicaţie de ceea ce se cheamă o personalitate paranoidă?

— Eu aş prefera s-o numesc personalitate obsesivă cu aspecte paranoide.

— Dar aceasta nu indică incapacitate mintală?

— Nu, nu indică.

— În raportul comisiei dumneavoastră sunt folosiţi termenii de „personalitate paranoidă” şi „personalitate obsesivă”?

— Nu.

— De ce nu, domnule doctor?

— Păi, în psihiatrie terminologia este departe de a fi precisă. Aceiaşi termeni pot să aibă sensuri diferite chiar pentru aceleaşi şcoli. „Personalitatea paranoidă” are o nuanţă de incapacitate şi în realitate nu implică aşa ceva, cel puţin pentru mine, doctorul Lundeen sau doctorul Manella.

— Aşadar, comandorul Queeg a fost declarat apt pe baza a trei opinii psihiatrice diferite?

— Da.

— Aţi fost în unanimitate de acord, domnule doctor, că comandorul Queeg este acum apt din punct de vedere

mintal şi că era apt mintal şi în ziua de 18 decembrie când a fost desărcinat sumar pentru motiv de boală mintală?

— Aceasta a fost concluzia noastră unanimă.

— Nu mai am nicio întrebare de pus.

Greenwald se apropie de martor.

— Domnule doctor, există în analiza freudiană noţiunea de boală mintală?

— Ei da, există oameni tulburaţi şi oameni adaptaţi.

— Dar *tulburat* şi *adaptat* nu corespund aproximativ cu termenii de *bolnav* şi *sănătos* folosiţi de profani?

— Foarte aproximativ, da.

— Admiteţi că comandorul Queeg suferă de un complex de inferioritate?

— Da.

— Bazată pe ce?

— Traumă foarte severă din copilărie. Dar acum este complet compensată.

— Există o deosebire între *compensat* şi *adaptat?*

— Foarte precisă.

— Puteţi s-o explicaţi?

— Ei bine…

Bird zâmbi, se lăsă pe spatele scaunului şi continuă:

— Să zicem că cineva are o tulburare psihică, adânc îngropată în inconştient. Ea îl va impulsiona să facă lucruri ciudate şi îl va ţine într-o permanentă stare de tensiune, dar el nu va şti niciodată de ce. El se poate *compensa*, găsind căi de exteriorizare a acestor impulsuri ciudate, prin puterea voinţei prin fantezie, prin oricare dintre miile de mijloace conştiente. Dar nu se poate niciodată *adapta*, decât dacă este psihanalizat şi tulburarea respectivă este scoasă din inconştient şi adusă la lumina zilei.

— A fost vreodată psihanalizat comandorul Queeg?

— Nu.

— Atunci, este o persoană *tulburată?*

— Da, este. Totuşi, tulburarea nu-l face inapt.

— Doctorul Lundeen a spus că este *adaptat.*

Bird zâmbi.

— Este iarăşi o chestiune de terminologie. Adaptarea are un sens special în metoda freudiană. Doctorul Lundeen l-a folosit aproximativ în sensul că pacientul şi-a compensat tulburarea.

— Ne puteţi descrie tulburarea comandorului?

— Fără o amplă analiză n-aş putea să o descriu corect.

— N-aveţi nicio părere despre ceea ce ar putea fi?

— Tabloul aparent este bineînţeles clar. Comandorul Queeg simte în subconştient că este antipatizat pentru că este rău, absurd şi insignifiant ca persoană. Acest sentiment de vină şi de ostilitate îşi are originea în copilărie.

— Cum s-a compensat?

— Îndeosebi pe două căi. Printr-o comportare paranoidă, inutilă şi indezirabilă, şi prin cariera sa navală care îi este extrem de utilă şi dezirabilă.

— Cariera militară este deci rezultatul tulburării de care suferă?

— Cele mai multe cariere militare sunt rezultatul unor astfel de tulburări.

Greenwald se uită pe furiş la Blakely.

— Aţi putea explica acest fapt, doctore?

— Vreau să spun doar că o astfel de carieră reprezintă o evadare, o şansă de întoarcere în pântecele matern şi de renaştere cu un eu sintetic fără cusur.

Challee se ridică.

— Până unde va merge această discuţie tehnică fără absolut nicio legătură?

— Vă opuneţi întrebării? zise Blakely încruntat.

— Cer curţii să pună capăt risipei de timp pe care o face apărarea cu chestiuni confuze şi fără legătură cu cazul de faţă.

— Se ia notă de cerere. Continuaţi interogatoriul.

Greenwald continuă:

— Domnule doctor, aţi observat vreo deprindere ciudată la comandorul Queeg? Un gest pe care-l face cu mâinile?

— Vă referiţi la frecarea bilelor?

— Da, a făcut asta în prezenţa dumneavoastră?

— În prima săptămână, nu. Apoi mi-a vorbit de acest obicei şi i-am recomandat să şi-l reia dacă se simte mai bine. Şi aşa a făcut.

— Descrieţi, vă rog, acest obicei.

— Păi, freacă sau ciocneşte tot timpul în mână doua bile… când într-o mână când în cealaltă.

— V-a spus de ce face asta?

— Îi tremură mâinile. Face asta ca să le dea de lucru şi să-şi ascundă în acest fel tremuratul.

— De ce îi tremură mâinile?

— Tensiune interioară. Este unul din simptomele aparente.

— Frecarea bilelor are vreo semnificaţie în analiza freudiană?

Bird se uită stânjenit spre Curte.

— Bine, dar cu asta intrăm în limbajul tehnic.

— Vă rog să-l faceţi cât mai puţin tehnic posibil.

— Dar fără analiza persoanei nu se poate aprecia decât relativ semnificaţia lui. S-ar putea să însemneze masturbaţie reprimată. S-ar putea să fie plăcerea de a mângâia cocoloaşe otrăvitoare de fecale. Totul depinde de…

— Fecale?

— Pentru lumea infantilă, fecalele sunt o otravă ucigătoare şi deci un mijloc de răzbunare. Ar putea să fie un mod de exprimare a furiei şi a duşmăniei contra lumii.

Membrii curţii schimbau între ei priviri chiorâşe, pe jumătate amuzate, pe jumătate scandalizate. Challee protestă iarăşi contra risipei de timp a curţii şi Blakely iarăşi îl refuză. Preşedintele privea uimit la doctorul freudian, ca

la ceva de necrezut.

— Domnule doctor, continuă Greenwald, aţi afirmat sub jurământ că comandorul este o persoană *tulburată*, nu *adaptată.*

— Da. În termeni profani asta înseamnă deci că este bolnav.

Bird zâmbi.

— Mi-aduc aminte, este adevărat, că am fost de acord cu asemănarea aproximativă a termenilor *tulburat* şi *bolnav.* Dar în acest sens un număr extrem de mare de oameni sunt bolnavi…

— Totuşi, în cazul de faţă este vorba numai de boala comandorului Queeg. Dacă este bolnav, cum a putut comisia dumneavoastră să-i dea un aviz de perfectă sănătate?

— Mi-e teamă că vă jucaţi cu cuvintele. Noi n-am constatat nicio inaptitudine psihică.

— Este posibil ca boala lui, mult agravată, să-l facă inapt?

— Foarte mult agravată, da.

— Altă posibilitate nu există, domnule doctor? zise brusc Greenwald pe ton grav.

— Ce vreţi să spuneţi?

— Să presupunem că cerinţele comandei ar fi mult mai dificile decât vă închipuiţi că sunt… Această boală atenuată n-ar putea să-l facă pe Queeg inapt?

— Este o ipoteză absurdă, pentru că…

— Credeţi? Aţi fost vreodată în misiune pe mare, domnule doctor?

— Nu.

— Aţi *fost* vreodată pur şi simplu pe mare?

— Nu.

Stăpânirea de sine a lui Bird începea să cedeze vizibil.

— De când sunteţi în marină?

— De cinci luni… nu, cred că sunt şase, acum…

— Aţi avut în vreun fel de-a face cu comandanţi de nave

înainte de acest caz?

— Nu.

— Pe ce vă bazaţi aprecierea dumneavoastră despre solicitările unei comande?

— Păi, pe cunoştinţele mele generale…

— După părerea dumneavoastră, pentru a exercita o comandă nu este nevoie de o persoană foarte dotată, excepţională?

— Ei, nu…

— Nu?

— Nu foarte dotată, nu. Reacţii corespunzătoare, o inteligenţă acceptabilă şi o pregătire şi experienţă suficiente, dar…

— Sunt aceste însuşiri suficiente, să zicem, pentru un psihiatru priceput?

— Păi, de fapt nu… adică, este un domeniu diferit…

— Cu alte cuvinte, ca să fii psihiatru e nevoie de o capacitate mai mare decât aceea necesară pentru un comandant de navă?

Avocatul se uită spre Blakely.

— Este nevoie… adică aptitudinile diferă. Comparaţia jignitoare, dumneavoastră o faceţi, nu eu.

— Domnule doctor, dumneavoastră aţi admis că comandantul Queeg este bolnav, ceea ce înseamnă mai mult decât a admis doctorul Lundeen. Singura chestiune care mai rămâne de precizat este: *cât* de bolnav este. Dumneavoastră sunteţi de părere că nu este suficient de bolnav ca să fie inapt pentru comandă. Întrucât dumneavoastră nu cunoaşteţi prea bine condiţiile necesare pentru exercitarea unei comenzi, deduc că puteţi greşi în concluzia dumneavoastră.

— Resping deducţia dumneavoastră.

Bird privea ca un copil ofensat. Glasul îi tremura.

— Aţi substituit cuvântul corect cu acela de *bolnav*, care este un cuvânt imprecis, cu sensuri variate…

— Mă iertaţi, ce fel de cuvânt aţi spus că este?

— Cu sensuri variate... încărcat, jignitor... n-am spus niciodată bolnav. Cunoştinţele mele despre cerinţele unei comenzi sunt corespunzătoare, altfel aş fi refuzat să fac parte din comisie...

— Poate că ar fi trebuit...

Challee strigă:

— Martorul este hărţuit.

— Îmi retrag ultima afirmaţie. Nu mai am alte întrebări de pus, zise Greenwald şi se îndreptă cu paşi rari spre locul lui.

Timp de zece minute Challee încercă să-l facă pe Bird să-şi retracteze cuvântul „bolnav". Tânărul doctor îşi pierdu cumpătul. Deveni arţăgos şi didactic, lansând nori de termeni tehnici. Refuză să-şi retracteze cuvântul. Până la urmă Challee renunţă şi acceptă ca nărăvaşul doctor să se retragă. Depuse la dosarul curţii raportul comisiei medicale, raportul doctorului din Ulithi, mai multe foi calificative ale lui Queeg, diferite copii de pe jurnale de bord şi rapoarte din arhiva lui „Caine". Cu acestea prezentarea probelor acuzării luă sfârşit.

— Este ora trei, zise Blakely. Apărarea este gata să-şi prezinte probele?

— Am numai doi martori, domnule preşedinte, zise pilotul. Primul este acuzatul.

— Doreşte acuzatul să depună ca martor? întrebă Blakely.

La un semn al avocatului, Maryk se sculă în picioare.

— Da, domnule preşedinte, cer să depun ca martor.

— Stenograful va lua notă că cererea s-a făcut conform legii... Apărarea îşi prezintă probele.

Maryk povesti întâmplarea din dimineaţa zilei de 18 decembrie, care nu fu decât o repetare a versiunii lui Willie Keith.

Greenwald îl întrebă:

— Când aţi desărcinat pe comandant, nava se afla *într-un* pericol extrem?

— Exact.

— Pe ce vă bazaţi această apreciere?

Maryk îşi umezi buzele.

— Păi, pe mai multe lucruri, ca de pildă… nu mai puteam ţine drumul. Ne-am întors cu bordul în vânt de trei ori într-o oră. Luam ruliuri mai adânci decât putea înregistra înclinometrul. Îmbarcam cantităţi considerabile de apă în cabina timonei. Generatoarele de curent nu mai funcţionau. Becurile şi girocompasul se stingeau intermitent. Nava nu mai răspundea la cârmă şi la manevrele maşinilor. Radarul era bruiat de bură şi mare. Eram pierduţi în voia valurilor.

— Aţi atras atenţia comandantului asupra acestei situaţii?

— De repetate ori, timp de o oră. I-am cerut voie să balastăm şi să ne întoarcem în vânt.

— Ce-a răspuns?

— Păi, aproape de fiecare dată răspunsul a fost o privire fixă sau repetarea dorinţelor lui.

— Care erau dorinţele lui?

— Bănuiesc ca să păstrăm drumul flotei până ce ne scufundăm.

— Când aţi început să scrieţi jurnalul dumneavoastră medical despre comandant?

— Imediat după debarcarea din Kwajalein.

De ce aţi început acest jurnal?

— Păi am început să cred că comandantul ar putea să fie bolnav mintal.

— De ce?

— Aruncarea marcajului galben în faţa arhipelagului Kwajalein, interzicerea apei şi trimiterea lui Stilwell în judecata curţii marţiale.

— Descrieţi amănunţit aceste trei întâmplări.

Blakely întrerupse relatarea secundului despre întâmplarea de la Kwajalein ca să-l chestioneze amănunţit în legătură cu relevmentele, distanţele şi spaţiul dintre „Caine” şi şalupele de debarcare, luând note după răspunsuri.

— După aceste trei episoade, îl întrebă Greenwald, de ce nu v-aţi adresat direct autorităţilor superioare?

— Nu eram sigur de motivele mele şi de aceea am început să scriu jurnalul. M-am gândit că în cazul în care constat că m-am înşelat, am să ard jurnalul. Iar dacă aveam dreptate va fi o informaţie utilă.

— Când i l-aţi arătat locotenentului Keefer?

— Câteva luni mai târziu, după întâmplarea cu căpşunile.

— Descrieţi întâmplarea cu căpşunile.

Maryk povesti sumar întâmplarea.

— Spuneţi-ne, domnule locotenent, comandorul Queeg n-a făcut nicio încercare să reia comanda după ce taifunul a trecut?

— Da, în dimineaţa zilei de 19. Tocmai zărisem pilota şi ne pregăteam să intrăm în formaţie ca să ne întoarcem la Ulithi.

— Descrieţi ce s-a petrecut.

— Da, eram în cabina timonei şi redactam un raport radio către comandantul flotei relativ la desărcinarea comandantului. Comandantul a intrat şi s-a uitat peste umărul meu. Mi-a spus: „N-ai vrea să vii în cabina mea şi să stăm puţin de vorbă înainte de al trimite?” I-am spus că n-am nimic împotrivă. Am coborât şi am stat de vorbă. A reluat aceeaşi temă ca în ziua precedentă, cum că am să fiu judecat pentru revoltă. Mi-a spus: „Ai făcut cerere să fii primit în marina activă. Asta înseamnă că s-a zis cu cererea dumitale, îţi dai seama?” Apoi a început să-mi spună cât de mult a iubit el marina şi că nimic nu i-a fost mai drag în viaţă şi chiar dacă ar ieşi curat din treaba asta, cariera lui va fi distrusă. I-am spus că îmi pare rău de el, şi într-devăr

regretam. Şi mi-a mai spus că, în oric caz urma să fie înlocuit de la comandă peste câteva săptămâni, aşa că mare lucru tot nu realizam. La sfârşit mi-a făcut o propunere. Că este dispus să uite totul şi să nu mai raporteze incidentul. El şi-ar relua comanda, iar toată întâmplarea ar fi dată uitării şi menţionată… doar ca un acces de nervi în timpul taifunului.

— Ce-aţi răspuns la propunerea asta?

— Păi, am fost uimit. I-am spus: „Domnule comandant, toată nava ştie ce s-a petrecut. Faptul a fost înregistrat în jurnalul maestrului-timonier şi în jurnalul de cart şi de bord, iar eu am semnat jurnalul de bord în calitate de comandant.” Şi atunci şi-a dres glasul, a tuşit şi, în cele din urmă, mi-a spus că jurnalele erau scrise cu creionul şi că probabil cuprinsul lor consta doar din câteva rânduri şi n-ar fi prima oară când ciornele de jurnal sunt corectate şi modificate ulterior.

— I-aţi amintit de prevederile legale care interzic ştersăturile?

— Da, iar el a râs într-un anumit fel şi mi-a spus că există legi şi legi, printre care şi legea autoconservării. Mi-a spus că n-am altă ieşire decât asta sau trimiterea mea în judecată curţii marţiale pentru revoltă şi o menţiune nefavorabilă în memoriul său, ceea ce n-ar merita şi deci nu vede de ce din cauza a câtorva rânduri scrise cu creionul să se ajungă la o asemenea situaţie.

— Aţi stăruit în refuzul dumneavoastră?

— Da.

— Ce-a urmat?

— A început să insiste şi să mă roage. A continuat aşa câtva timp. A fost ceva foarte neplăcut.

— S-a comportat nerezonabil?

— Nu. La un moment dat a… izbucnit în plâns. Dar, se manifesta reglabil. Totuşi, la sfârşit a devenit groaznic de furios şi mi-a spus că n-am decât să merg mai departe şi să

mă ia dracu', după care mi-a poruncit să ies afară din cabină. Aşa că am expediat radiograma.

— De ce n-aţi acceptat propunerea comandantului?

— Nu văd cum aş fi putut s-o accept.

— Totuşi pericolul taifunului trecuse. Aţi crezut că nu va fi în stare să conducă nava înapoi la Ulithi?

— Încheiasem un act oficial şi nu credeam că ştersăturile din jurnal ar putea să-l modifice. De asemeni, credeam în continuare că era inapt mintal.

— Totuşi spuneţi că raţiona normal.

— Comandorul Queeg se comporta de obicei foarte normal, cu excepţia momentelor de mare încordare când avea tendinţa să nu mai judece raţional.

— Aşadar, după douăzeci şi patru de ore vi s-a oferit şansa să radiaţi din actele oficiale toate cele întâmplate, cu ştiinţa şi aprobarea comandantului?

— Da.

— Domnule locotenent Maryk, aţi fost cuprins de panică în timpul taifunului?

— Nu.

— Cum puteţi dovedi afirmaţia dumneavoastră?

— Păi… prin tot ce s-a întâmplat. După desărcinarea comandantului am salvat cinci supravieţuitori de pe „George Black" în momentele culminante ale taifunului. Nu cred că un ofiţer în panică ar fi putut să-i salveze în condiţiile de atunci.

— Aţi desărcinat pe comandant în mod voit?

— Da, îmi dădeam seama de ce făceam.

— L-aţi desărcinat fără temei legai?

— Nu. Temeiul meu legal au fost articolele 184, 185 şi 186.

— L-aţi desărcinat fără un motiv justificat?

— Nu. Motivul meu justificat a fost extenuarea mintală a comandantului în momentul când nava era în pericol.

— Nu mai am de pus nicio întrebare.

Challee se apropie de Maryk, adresându-i-se pe ton vădit ostil:

— Să începem cu asta, domnule locotenent: n-a stat comandantul pe puntea de comandă tot timpul cât aţi *efectuat* salvarea?

— Da, a stat.

— Nu v-a dat ordin să schimbaţi drumul navei şi să căutaţi supravieţuitorii?

— Mi-a ordonat să fac asta, dar după ce schimbasem drumul navei în acest scop.

— Nu v-a dat îndrumări în tot cursul operaţiei de salvare?

— Tot timpul n-a făcut altceva decât să comenteze ordinele date de mine.

— Aţi fi putut să efectuaţi salvarea fără ordinele sau comentariile lui, cum le numiţi dumneavoastră?

— Fireşte, m-am silit să fiu politicos. Era încă ofiţerul cel mai mare în grad dintre cei prezenţi. Dar eram prea ocupat ca să fiu atent la comentariile pe care le făcea şi de aceea nu mi le mai reamintesc.

— Nu v-a atras atenţia să faceţi un lucru elementar, cum a fost pregătirea bigii?

— Am ţinut biga cu plasa de salvare gata pregătită până în ultimul moment. N-am vrut să risc să fie smulsă de valuri. Mi-a atras atenţia, dar nu era nevoie.

— Domnule locotenent Maryk, ce notă v-aţi da în ce priveşte loialitatea faţă de comandantul dumneavoastră?

— E greu de spus.

— Cred şi eu că este. Patru? Doi? Zero?

— Cred că am fost un ofiţer loial.

— N-aţi eliberat dumneavoastră un permis de şaptezeci şi două de ore lui Stilwell în decembrie ’43, contrar instrucţiunilor categorice ale comandantului?

— Da, i-am eliberat.

— Şi credeţi că a fost un act loial?

— Nu. A fost un act neloial.

Challee era descumpănit. Se uita fix la Maryk.

— Recunoaşteţi că aţi comis un act neloial în primele zile ca secund?

— Da.

— Foarte interesant. De ce aţi comis acest act neloial.

— N-am nicio scuză. N-am mai comis după aceea astfel de acte.

— Totuşi recunoaşteţi că aţi început cariera de secund aşa cum aţi terminat-o, în mod neloial?

— Nu recunosc c-am terminat-o neloial.

— Aţi auzit pe ceilalţi ofiţeri făcând reflecţii ironice şi jignitoare la adresa comandamentului?

— Am auzit.

— Cum i-aţi pedepsit?

— Nu i-am pedepsit. Le-am atras atenţia în repetate rânduri ca să nu mai facă astfel de reflecţii şi nu le-am permis în prezenţa mea.

— Dar n-aţi pedepsit aceste acte de indisciplină făţişă. De ce?

— Există limite la ceea ce poţi face într-o anumită situaţie.

Challee se agăţă de descrierea taifunului făcută de Maryk, prinzându-l cu mici nepotriviri şi scăpări. Dar secundul recunoscu calm erorile şi nepotrivirile şi continuă descrierea. Atunci procurorul schimbă vorba şi începu să-l chestioneze în legătură cu nivelul culturii lui, scoţând în relief că notele lui în gimnaziu şi la colegiu fuseseră mediocre şi că nu avea nicio pregătire în psihiatrie sau în altă ştiinţă.

— Atunci, de unde v-aţi însuşit termenii ăştia bombastici despre paranoia?

— Din cărţi.

— Ce fel de cărţi? Spuneţi-ne titlurile.

— Manuale medicale despre bolile mintale.

— Aţi avut o preferinţă specială pentru cărţile de

psihiatrie?

— Nu. Am împrumutat manuale de ici, de colo de la medicii de pe nave, după ce am început să bănuiesc pe comandant că este bolnav.

— Şi dumneavoastră, cu nivelul de cultură pe care-l aveţi... v-aţi închipuit că aţi înţeles aceste cărţi ştiinţifice scrise în termeni tehnici foarte neobişnuiţi şi greu de priceput?

— Totuşi am înţeles ceva din ele.

— Aţi auzit vreodată de zicala, cunoştinţele puţine sunt periculoase?

— Da.

— V-aţi însuşit câţiva termeni pe care nu i-aţi înţeles şi, pe baza lor, aţi cutezat să vă desărcinaţi comandantul pe motiv de boală mintală. Aşa-i?

— Nu l-am desărcinat pe baza celor citite în cărţi. Nava era în pericol...

— Lăsaţi deoparte nava. Acum discutăm priceperea dumneavoastră în psihiatrie, domnule locotenent.

Challee îl bombardă cu zeci de termeni de psihiatrie, cerându-i să-i definească şi să-i explice. Îl aduse pe secund în situaţia de a mormăi încruntat monosilabe şi de a repeta mereu „nu ştiu”.

— În realitate, nu ştiţi ce vorbiţi când discutaţi despre boala mintală, nu-i aşa?

— N-am spus că ştiu prea multe despre asta.

— Şi totuşi aţi socotit că ştiţi destul ca să comiteţi un act care putea fi calificat revoltă vădită, bazându-vă pe priceperea dumneavoastră în materie de diagnostic în psihiatrie.

— Am vrut să salvez nava.

— Ce drept aveaţi să uzurpaţi răspunderea comandantului în ce priveşte siguranţa navei... ca să nu mai vorbim de priceperea dumneavoastră în psihiatrie?

— Păi, eu...

Maryk se uită fix fără să mai continue.

— Răspundeţi, vă rog, la întrebare! Din două una: sau actul dumneavoastră se baza pe diagnosticul psihic dat lui Queeg... sau, de nu, era cea mai gravă violare a disciplinei navale pe care aţi fi putut s-o comiteţi vreodată. Este aşa?

— Dacă nu era bolnav, ar fi fost un act de revoltă. Dar era bolnav.

— Aţi auzit diagnosticul psihiatrilor calificaţi care au depus ca martori?

— Da.

— Care a fost diagnosticul lor... era sau nu bolnav în ziua de 18 decembrie?

— Ei au spus că nu era.

— Domnule locotenent Maryk, aţi socotit că priceperea dumneavoastră în materie de manevrare a navei era mai bună decât a comandantului?

— În împrejurări normale comandantul putea manevra nava. Dar în situaţii excepţionale nu mai era sigur de ce trebuia să facă.

— Nu este oare invers posibil... că în situaţii excepţionale *dumneavoastră* eraţi cel care nu mai ştiaţi ce manevre să faceţi şi deci nu înţelegeaţi hotărârile logice ale comandantului? Nu este cumva posibil?

— Se poate, totuşi...

— Dintre comandant şi secund, care credeţi că se presupune că judecă mai bine în materie de manevrare a navei?

— Comandantul.

— Şi acum, domnule locotenent, aşa-zisa dumneavoastră justificare se reduce la două afirmaţii, nu-i aşa? Una, că ofiţerul comandant era mintal bolnav, şi a doua că nava se afla într-o situaţie periculoasă... este exact?

— Da.

— Medicii au constatat că nu era mintal bolnav, este adevărat?

— Părerea lor asta este, da…

— Atunci curtea trebuie să presupună că aprecierea comandantului asupra situaţiei navei era bună, iar a dumneavoastră greşită, nu-i aşa?

— Da, zise Maryk, afară doar… nu uitaţi, dacă doctorii n-au greşit. Ei nu erau acolo.

— Atunci, domnule locotenent Maryk, întreaga dumneavoastră apărare se rezumă la asta. Diagnosticul psihiatric fulger făcut de dumneavoastră la faţa locului este… în ciuda ignoranţei dumneavoastră mărturisite în materie de psihiatrie… superior aprecierii a trei psihiatri, făcută pe baza unui examen de specialitate care a durat trei săptămâni. Aceasta-i apărarea dumneavoastră, da?

Maryk făcu o pauză lungă, apoi cu glas tremurat zise:

— Tot ce pot spune este că ei nu l-au examinat în momentul când nava era în pericol.

Challee se întoarse şi zâmbi semnificativ spre curte. Apoi continuă:

— Cine era pe navă al treilea ofiţer în ordine ierarhică?

— Locotenentul Keefer.

— Era un ofiţer competent?

— Da.

— Ce situaţie are în viaţa civilă?

— Este scriitor.

— Socotiţi că mintea lui este la fel de bună ca a dumneavoastră? Sau poate chiar mai bună?

— Poate chiar mai bună.

— I-aţi arătat acest jurnal medical al dumneavoastră?

— Da.

— După ce l-a citit, s-a arătat el convins că ofiţerul comandant era mintal bolnav?

— Nu.

— V-a sfătuit cu două săptămâni înainte de taifun să nu încercaţi să desărcinaţi pe comandant?

— Da.

— Şi totuşi, cu două săptămâni mai târziu… în ciuda întregii tradiţii a disciplinei navale… în ciuda argumentelor ofiţerului imediat mai mic în grad, care are o minte superioară după propria dumneavoastră mărturisire, argumente care anterior vă convinseseră că diagnosticul dumneavoastră este greşit… totuşi aţi mers mai departe şi v-aţi asumat comanda navei?

— L-am desărcinat pentru că în timpul taifunului arăta vizibil bolnav.

— Nu credeţi că este ilogic sau o înfumurare fantastică să stăruiţi în diagnosticul dumneavoastră ignorant, faţă de opinia a trei psihiatri?

Maryk se uită nenorocit spre Greenwald, care privea în jos spre masă. Fruntea secundului era acoperită de cute. Îşi legăna capul înapoi şi înainte, ca un taur înfuriat.

— Ei bine, aşa s-ar părea. Nu ştiu.

— Foarte bine. Şi acum, în ce priveşte această uluitoare convorbire în care comandantul v-a propus să falsificaţi procesele verbale oficiale. A fost de faţă vreun martor?

— Nu, eram singuri în cabina comandantului.

— S-a făcut vreo ştersătură? Există cea mai mică urmă de probă tangibilă în sprijinul relatării dumneavoastră?

— Comandantul ştie că aşa s-a petrecut.

— Vă sprijiniţi, în ce priveşte confirmarea acestei calomnii jignitoare, pe însăşi afirmaţia ofiţerului pe care îl calomniaţi?

— Nu ştiu ce-o să spună el.

— Anticipaţi că comandorul Queeg o să jure fals?

— Nu anticipez nimic.

— Nu este oare probabil că aţi ticluit această poveste, care nu poate fi confirmată sau respinsă decât de cealaltă parte interesată, numai ca să întăriţi grozava dumneavoastră apărare că vă pricepeţi în psihiatrie mai bine decât nişte psihiatri?

— N-am ticluit-o.

— Totuşi, *încă* mai credeţi că diagnosticul dumneavoastră despre comandorul Queeg este superior celui al medicilor?

— Numai… numai acela despre Queeg în dimineaţa taifunului, se bâlbâi Maryk; fruntea îi era transpirată.

— Alte întrebări nu mai am, zise ironic Challee.

Maryk se uită spre avocatul lui. Greenwald clătină uşor din cap şi spuse:

— N-am nicio întrebare de pus.

Secundul plecă de pe platforma martorilor cu un aer buimăcit. După ce Greenwald spuse că ultimul martor ai apărării, comandorul Queeg, poate să apară a doua zi de dimineaţă, Blakely suspendă şedinţa.

Queeg contra Greenwald

Avocatul apărării prezenta curţii fotocopii de pe foile calificative ale lui Maryk; apoi ceru să fie introdus Queeg. Fostul comandant al lui „Caine” luă loc pe platforma martorilor, bine dispus şi sigur de el cum fusese şi în prima zi. Secundul se minună iarăşi de schimbarea realizată de soare, de repaus şi de uniforma albastră nouă. Queeg arăta ca un comandant de navă dintr-o reclamă ilustrată.

Greenwald nu pierdu nicio clipă ca să treacă la atac.

— Domnule comandor, aţi avut în dimineaţa zilei de 19 decembrie o convorbire cu locotenentul Maryk în cabina dumneavoastră?

— Să mă gândesc. Asta înseamnă a doua zi după taifun. Da, am avut.

— A fost la cererea dumneavoastră?

— Da.

— Care a fost subiectul convorbirii?

— Păi, ca să zic aşa, îmi părea rău de el. Nu-mi plăcea să-l văd ruinându-şi viaţa din cauza unei greşeli comise sub panică. Mai ales că-i cunoşteam ambiţia de a deveni ofiţer activ în marina militară. Am încercat cât am putut să-i explic greşeala pe care o făcuse. L-am sfătuit să-mi redea comanda navei, oferindu-i în schimb să fiu cât se poate de indulgent în raportul meu despre cele petrecute.

— Care a fost răspunsul lui?

— Păi, cum ştiţi, a persistat pe calea care l-a adus în faţa acestei curţi marţiale.

— Ziceţi că v-a părut rău de el. Nu eraţi cumva îngrijorat de consecinţele întâmplării asupra carierei dumneavoastră?

— Ei, în definitiv îmi dădeam seama că verdictul

medicilor va face lumină, aşa cum a şi făcut. Nu pot spune că eram prea îngrijorat.

— I-aţi oferit să nu raportaţi de loc incidentul?

— Bineînţeles că nu. I-am făgăduit să raportez incidentul în termenii cei mai atenuaţi posibil.

— Cum aţi fi putut să-i atenuaţi?

— Ei bine, m-am gândit că existau circumstanţe atenuante. O situaţie critică în care un ofiţer tânăr putea foarte bine să-şi piardă cumpătul. Apoi a fost operaţia de salvare pe care a condus-o bine sub îndrumarea mea. Şi mai ales aş fi ţinut seama de faptul că, restituindu-mi comanda, îşi recunoştea greşeala. În acel moment era singura cale ca să mai poată fi salvat.

— Nu i-aţi propus niciodată să nu mai raportaţi incidentul?

— Cum aş fi putut? Era înregistrat în jurnalele de cart.

— Jurnalele erau scrise cu creionul, la maşină sau cum?

— Era acelaşi lucru.

— Erau scrise cu creionul, domnule comandor?

— Păi, să mă gândesc. Probabil că aşa erau... jurnalul maestrului-timonier şi ciorna de jurnal a ofiţerului de cart sunt întotdeauna scrise cu creionul. Mă îndoiesc că în atmosfera de emoţie de atunci furierul s-a grăbit să transcrie jurnalele la maşină.

— I-aţi propus să ştergeţi incidentul din jurnalele scrise cu creionul şi să nu mai faceţi niciun raport?

— Nu. Ştersăturile în jurnalele scrise cu creionul nu sunt permise.

— Locotenentul Maryk a depus mărturie sub jurământ, domnule comandor, că dumneavoastră i-aţi făcut totuşi o astfel de propunere. Nu numai atât, dar că l-aţi rugat şi aţi stăruit şi chiar aţi plâns, ca să accepte să şteargă cele câteva rânduri, iar în schimb i-aţi făgăduit să daţi uitării incidentul şi să nu-l mai raportaţi.

— Nu-i adevărat.

Queeg vorbea calm şi bine dispus.

— Nu-i absolut nimic adevărat în toate astea?

— Păi, este o deformare a celor ce v-am spus. Versiunea mea este purul adevăr.

— Negaţi propunerea de a şterge, incidentul din jurnale şi de a-l da uitării?

— Neg categoric. E o născocire. Şi apoi, plânsul şi stăruinţa – asta-i ceva fantastic.

— Acuzaţi pe domnul locotenent Maryk de sperjur?

— Eu nu-l acuz. Este destul de acuzat în situaţia în care se află. Probabil că veţi mai auzi multe lucruri ciudate despre mine de la domnul locotenent Maryk.

— Nu este evident că unul dintre dumneavoastră nu spune adevărul asupra acestei convorbiri?

— Aşa se pare.

— Puteţi dovedi că nu sunteţi dumneavoastră?

— Doar invocând memoriul meu de ofiţer de marină, fără nicio pată timp de peste opt ani, contra cuvântului unui om trimis în judecată pentru revoltă.

— Atunci înseamnă că în această chestiune este de ales între cuvântul lui şi al dumneavoastră?

— Din nefericire n-a mai fost altcineva în cabina mea în acel moment.

— Domnule comandor, aţi recomandat comandantului din Ulithi să aprobe ca Maryk să conducă pe „Caine” până la golful Lingayen?

— Am socotit că ar fi în stare. Da, i-am făcut această recomandare.

— În ciuda faptului că într-o situaţie critică, aşa cum aţi povestit, l-aţi văzut săvârşind din cauza panicii o greşeală gravă… o greşeală dintre cele mai dezastruoase?

— Bine, dar nu l-am recomandat pentru comandă. Comandantul din Ulithi mi-a spus că marina avea nevoie desperată de dragoare de mine. Mi-a cerut să las deoparte orice considerente personale. Şi am făcut abstracţie de

considerentele mele personale. Maryk îşi însuşise pregătirea pe care i-o dădusem. Şi chiar dacă în urma acestui fapt va fi achitat, iar eu voi avea de purtat o pată pe tot restul carierei mele navale, totuşi voi spune că am făcut bine recomandându-l.

— Cum de aţi fost aşa de sigur că nu va face, intrând în panică, o altă greşeală care să coste viaţa tuturor celor de pe„Caine” ”?

— Păi, n-a făcut, nu? Mi-am asumat un anumit risc, dar n-a făcut nicio greşeală.

— Domnule comandor, „Caine” a fost lovit de un avion sinucigaş la Lingayen, şi totuşi Maryk a adus nava teafără înapoi. Era aşa ceva posibil din partea unui om înclinat să facă greşeli în momente de panică?

— Bine, dar am înţeles că a fost o lovitură în ricoşet, practic o ratare. Oricum, din câte ştiu Keefer era de serviciu în momentul critic. Keefer este un ofiţer excepţional, cel mai bun de pe navă. Mă bizuiam pe el mai mult decât pe Maryk.

— Domnule comandor, aţi primit vreodată o sută zece dolari de la locotenentul-junior Keith?

— Se poate. Chiar aşa pe loc nu-mi aduc aminte că am primit.

— El a afirmat sub jurământ că v-a dat.

— Mi-a dat el mie? Cu ce ocazie?

— Cu ocazia pierderii unei lăzi a dumneavoastră în golful San Francisco. Şi-a asumat. Răspunderea pierderii şi a plătit valoarea ei.

— Da. Acum mi-aduc aminte. A fost cu un an în urmă. În decembrie sau cam aşa. Era răspunzător de pierdere şi a insistat să plătească. Şi aşa a făcut.

— Ce se afla în ladă de a costat o sută zece dolari?

— Lucruri personale. Nu-mi mai amintesc. Probabil uniforme, cărţi, instrumente de navigaţie... lucruri obişnuite.

— Vă reamintiţi de cifra de o sută zece dolari?

— Cam atât, nu-mi mai reamintesc precis.

— De ce era Keith răspunzător de pierdere?

— Păi era şeful şalupei şi răspunzător de descărcare. A dat ordine prosteşti şi contradictorii. Marinarii s-au zăpăcit, lada a căzut în apă şi s-a scufundat.

— O ladă de lemn plină cu îmbrăcăminte să se scufunde?

— Bănuiesc că mai erau şi alte lucruri. Aveam nişte suveniruri din rocă de corali.

— Domnule comandor, nu cumva lada era plină numai cu sticle de băuturi alcoolice?

După o pauză foarte scurtă, cât o bătaie de inimă, nu mai mult Queeg răspunse:

— Precis nu.

— Keith a afirmat sub jurământ că l-aţi pus să plătească treizeci şi una de sticle cu băuturi alcoolice.

— De la Keith şi de la Maryk o să auziţi o groază de denaturări bizare. Amândoi, sunt inculpaţi în acest proces, şi de aceea sunt în stare să, facă tot soiul de afirmaţii bizare.

— Singur v-aţi făcut această ladă?…

— Nu. Mi-a făcut-o marangozul-secund de pe navă.

— Cum se numea?

— Nu-mi aduc aminte. Trebuie să fie menţionat în listele personalului. A plecat de pe navă demult timp.

— Unde se află acum acest marangoz-secund, domnule comandor?

— Nu ştiu. La Funafuti l-am mutat pe coastă, la cererea comodorului de a-i pune la dispoziţie un marangoz. Asta a fost în luna mai care a trecut.

— Nu vă reamintiţi numele?

— Nu.

— Nu era marangozul-secund clasa a doua Otis F. Langhorne?

— Lang, Langhorne. Pare să fie el.

— Domnule comandor, în momentul de faţă există un marangoz-secund Otis F.Langhorne la şcoala de reparare a avariilor de pe Insula Comorii, chiar aici în golf. Apărarea îl poate cita, dacă este necesar.

Queeg era vizibil încolţit. Capul i se înfundă între umeri. Aruncă o privire spre Challee.

— Sunteţi sigur că este una şi aceeaşi persoană?

— Livretul lui militar arată că a servit douăzeci şi una de luni pe „Caine”. Pe livret este semnătura dumneavoastră. Credeţi necesar să-l citǎm?

Challee interveni:

— Mă opun acestor interminabile întrebări lipsite de importanţă în legătura cu lada şi cer să fie radiate din procesul-verbal al şedinţei.

Greenwald replică:

— Este necesar să verificăm crezământul ce se poate acorda martorului. Rog curtea să aprecieze că nimic nu poate fi mai esenţial pentru proces.

Obiecţiunea lui Challee fu respinsă şi întrebarea repetată. Queeg spuse:

— Bine, dar se pune întrebarea care ladă a bătut-o în cuie Langhorne. Am avut două lăzi, după câte îmi aduc aminte.

— Da.

Greenwald făcu o pauză lungă.

— Bine! Acesta-i un aspect nou, de care Keith n-a pomenit. Langhorne a confecţionat ambele lăzi, domnule comandor?

— Păi, nu-mi mai aduc aminte dacă în această împrejurare am avut două lăzi sau au fost două lăzi în două împrejurări diferite. Este o chestiune foarte măruntă, care s-a petrecut demult şi de atunci s-a scurs un an în care am trecut prin lupte, un taifun şi prin spitalizarea asta, nu-mi aduc bine aminte... Da, după câte îmi reamintesc acum, au fost două lăzi în două împrejurări diferite.

— Care a fost cealaltă împrejurare?

— Nu-mi reamintesc. După câte bănuiesc, s-ar putea chiar să se fi petrecut demult, în timp de pace.

— Ambele lăzi le-aţi pierdut în golful San Francisco?

— Cum spun, nu ştiu precis, nu-mi reamintesc.

— Domnule comandor, în acest proces există multe puncte a căror soluţionare depinde de crezământul ce vi se poate acorda dumneavoastră şi celorlalţi ofiţeri. Dacă doriţi, voi cere o suspendare de cinci minute ca să vă reamintiţi cât mai clar împrejurările în legătură cu aceste două lăzi.

— Nu-i necesar. Daţi-mi voie, vă rog, să mă gândesc o clipă.

În tăcerea care urmă se auzi zgomotul slab al creionului lui Blakely frecat între palmă şi masă. Queeg rămase privind pe sub sprâncene.

— Da. Acum ştiu precis. Am făcut o afirmaţie inexactă. O ladă am pierdut-o în portul San Diego, cred că a fost în ’38 sau ’39, în împrejurări asemănătoare. Asta era aceea care conţinea îmbrăcăminte. Lada pierdută de Keith conţinea băuturi.

— Treizeci şi una de sticle?

— Cam aşa.

— Cum v-aţi procurat cele treizeci şi una de sticle cu…

Challee îl întrerupse:

— Rog curtea să ţină seama că regulamentul privitor la „Instanţe şi organe” cere ca prezentarea probelor să fie scurtă, esenţială şi în legătură cu obiectul procesului. Este lipsit de sens să întrerup la nesfârşit judecata cu obiecţiuni. Contest întreaga tactică a apărării de a lungi interogatoriul cu chestiuni fără nicio legătură, care creează confuzie.

Blakely îi replică:

— Curtea cunoaşte condiţiile de administrare a probelor şi mulţumeşte procurorului că i-a atras atenţia asupra lor. Apărarea continuă.

— Cum v-aţi procurat, domnule comandor, cele treizeci şi

una de sticle de whisky în timp de război? zise Greenwald.

— Am cumpărat raţiile ofiţerilor mei de la popota de băuturi din Pearl.

— Aţi transportat aceste băuturi din Pearl în Statele Unite pe vasul dumneavoastră? Cunoaşteţi regulamentul…

Queeg îl întrerupse:

— Cunosc regulamentul. Lada a fost sigilată înainte de a porni la drum. Am depozitat-o sub lacăt în aceleaşi condiţii ca alcoolul medicinal. În Statele Unite nu se putea procura whisky, iar la Pearl se găsea. Fusesem trei ani neîntrerupţi în misiune de luptă. Mi-am îngăduit această abatere în calitate de comandant al lui „Caine”. Era ceva care se făcea în mod obişnuit şi mai cred, cum se spune, că rangul are privilegiile lui. N-am avut intenţia să ascund curţii acest fapt şi nu mi-e ruşine de el. Doar că am confundat în minte cele două lăzi.

— Keith a afirmat sub jurământ, domnule comandor, că nu el ci dumneavoastră aţi dat echipajului toate ordinele care au provocat pierderea lăzii.

— Este o minciună.

— De asemeni, că aţi refuzat să-i semnaţi autorizaţia de plecare în permisie până ce nu v-a despăgubit de pierdere.

— Asta-i altă minciună.

— Se pare că se pune iarăşi problema crezământului, domnule comandor… de astă dată este vorba de cuvântul dumneavoastră contra cuvântului lui Keith. Este exact?

— De la Keith nu veţi auzi despre mine decât minciuni. Are o ură bolnavă contra mea.

— Ştiţi cumva de ce, domnule comandor?

— Nu ştiu ce să spun, poate că indignarea lui contra unor închipuite nedreptăţi făcute de mine bunului său amic, marinarului Stilwell. Aceştia doi erau grozav de intimi.

— Intimi, domnule comandor?

— Păi, aveam impresia că de fiecare dată când lui Keith i se părea că m-am uitat chiorâş la Stilwell, începea să

scâncească şi să facă zarvă de parcă i-aş fi ocărât nevasta. Nu ştiu cum să-mi explic altfel faptul că cei doi s-au înţeles aşa de repede să-l sprijine pe Maryk când m-a desărcinat, decât că erau foarte intimi şi într-un anumit fel înţeleşi.

— Domnule comandor, lăsaţi să se înţeleagă că locotenentul Keith şi marinarul Stilwell aveau raporturi anormale?

— Eu nu las să se înţeleagă nimic, zise Queeg cu un uşor zâmbet. Afirm fapte evidente, pe care oricine avea ochi să vadă le cunoştea.

Greenwald se întoarse şi se uită spre Blakely.

— Nu doreşte curtea să atragă atenţia martorului asupra gravităţii acuzaţiei pe care o insinuează?

— Nu insinuez nimic, domnule! zise fornăit Queeg. Nu ştiu să existe ceva imoral între cei doi şi nu vreau să insinuez nimic. Am spus doar că Keith lua întotdeauna partea lui Stilwell şi acest fapt este cel mai uşor lucru de dovedit şi asta-i tot ce am spus sau am vrut să spun. Regret că mi se răstălmăcesc cuvintele.

Blakely, cu faţa crispată, se adresă lui Greenwald:

— Aveţi de gând să stăruiţi asupra acestui subiect?

— Nu, domnule preşedinte.

— Foarte bine. Continuaţi.

— Domnule comandor, pe vremea când „Caine” remorca ţinte la Pearl Harbour, nu s-a întâmplat cumva să treceţi cu nava peste parâma de remorcare şi s-o tăiaţi?

— Obiectez!

Challee se ridică iarăşi în picioare. Blakely îi aruncă o privire vădit enervată şi ordonă evacuarea sălii, făcând semn celor doi jurişti să rămână.

Faţa lui Challee era cenuşie ca plumbul.

— Fac apel la indulgenţa curţii. Sunt obligat să mă opun. Problema asta cu parâma de remorcare depăşeşte orice limită. Tactica avocatului apărării este o insultă adusă demnităţii acestor dezbateri. În mod sistematic, transformă

această judecată într-un proces contra comandorului Queeg. Nu produce nicio probă în legătură cu problema în discuţie. Nu face altceva decât să-l înjosească şi să-l defăimeze pe Queeg.

Greenwald spuse:

— Domnule preşedinte, domnul procuror a arătat foarte clar că, după părerea sa, raportul celor trei psihiatri este o dovadă *prima facie*[25] a vinovăţiei acuzatului. Poate că el doreşte ca apărarea să admită vinovăţia acuzatului. Totuşi, eu zic că aparţine curţii să aprecieze în ce măsură comandantul lui „Caine” era suficient de apt din punct de vedere mintal, ca să fie stăpân pe el şi pe comandă în timpul taifunului, iar nu unor medici de pe uscat, oricât de strălucitori ar fi. Această apreciere este hotărâtoare pentru soluţionarea cazului. N-am altă cale ca să lămuresc acest punct hotărâtor decât analizând felul cum s-a comportat martorul în serviciu în situaţii critice anterioare taifunului.

— Avocatul apărării este rugat să părăsească sala, zise Blakely.

— Sunt obligat să declar respectuos, spuse procurorul, că după părerea mea, în cazul în care obiecţiunea este respinsă şi instanţa de revizuire dezaprobă hotărârea curţii, aceasta va însemna un viciu grav care va infirma întreaga procedură, iar rezultatul va fi o greşită administrare a justiţiei.

— Foarte bine, vă puteţi retrage.

Trecură cincisprezece minute de aşteptare. Blakely şi ceilalţi membri ai curţii priveau sever când părţile se întoarseră în sală.

— Obiecţiunea se respinge. Martorul va răspunde la întrebare.

Challee părea uluit când se aşeză încet jos. Stenograful citi din procesul verbal întrebarea relativă la parâma de

[25] La prima vedere, evidentă (lat.).

remorcare.

Queeg răspunse prompt:

— Ei bine, iată povestea acestei calomnii. Observasem câteva explozii de proiectile prea aproape de tribordul nostru. Eram foarte preocupat ca nava mea să nu intre în unghiul de tragere a celorlalte nave. Ne găseam într-o zonă cu exerciţii de tragere. Urmăream atent exploziile. La timonă se afla acelaşi marinar Stilwell, un zăpăcit care nu-mi inspira nicio încredere. A omis să mă anunţe că ne învârtim în cerc complet la 360°. În cele din urmă am observat ce se petrecea şi imediat am schimbat drumul evitând, după câte prea bine ştiu, să trec peste parâma de remorcare. Totuşi în timp ce ne întorceam, parâma s-a rupt. Au circulat o serie de bârfeli, lansate îndeosebi de Stilwell şi Keith, cum că eu aş fi tăiat parâma de remorcare. În raportul meu scris către Comandamentul Pacificului am atribuit accidentul calităţii defectuoase a parâmei. Iar Comandamentul cunoştea toate aceste bârfeli răutăcioase. Dar cunoştea şi toate împrejurările în care se produsese accidentul. Şi totuşi a acceptat raportul meu. Se află la dosar. Aşadar, zic, se prea poate ca cineva să considere adevărate aceste bârfeli răutăcioase, dar eu cred că este mult mai indicat să se dea crezământ felului în care a soluţionat Comandamentul chestiunea.

Greenwald clătină din cap.

— Spuneţi că aţi fost distras de exploziile proiectilelor. Nu v-a mai distras şi altceva?

— După câte îmi aduc aminte, nu.

— În timp ce nava dumneavoastră se întorcea cu 360°, nu cumva eraţi ocupat cu mustrarea pe îndelete a unui maestru-timonier numit Urban, pentru că avea poalele bluzei afară din pantaloni?

— Cine spune asta… tot Keith?

— Vreţi să răspundeţi la întrebare, domnule comandor?

— Este, firește, o minciună maliţioasă.

— Era în acel moment Urban pe puntea de comandă?

— Da.

— Avea poalele bluzei afara?

— Da, şi l-am mustrat. Asta mi-a luat aproximativ două secunde. N-am obiceiul să insist prea mult asupra lucrurilor acestora. După aceea s-au produs exploziile de proiectile şi asta m-a distras.

— Aţi semnalat acele explozii ofiţerului de cart sau secundului?

— Se prea poate. Nu-mi reamintesc. N-am fugit să mă plâng ofiţerului meu de punte de fiecare dată. Se poate foarte bine să nu fi spus nimănui. Dar pentru că a venit vorba de aceste poale de bluză... toată treaba asta este o denaturare tipică a lui Keith... aş vrea să spun că aspirantul Keith, care avea obligaţia în calitate de ofiţer cu educaţia să urmărească respectarea regulamentului privitor la uniforme, a neglijat-o complet. Când am preluat comanda, nava arăta ca *o* joncă chinezească. Şi l-am silit pe Keith să urmărească şi să interzică aceste poale de bluză, dar lui i-a fost frică şi, după câte ştiu, acesta a fost un alt motiv ca să mă urască şi să lanseze tot ce-a circulat în legătură cu tăierea parâmei de remorcare.

— Aspirantul Keith n-a făcut nicio depoziţie asupra acestui punct, domnule comandor. Puteţi indica numele vreunui ofiţer care să confirme că a văzut acele explozii?

— S-ar putea să le fi văzut toţi şi la fel de bine s-ar putea să nu le fi văzut nici unul. Faptul s-a petrecut acum cincisprezece luni şi între timp am fost în război şi am avut pe cap lucruri mult mai importante decât cele câteva explozii de proiectile din largul portului Pearl.

— Aţi aruncat un marcaj galben în largul insulei Jacob în prima dimineaţă a debarcării de la Kwajalein?

— Se prea poate. Nu-mi reamintesc.

— În ordinele dumneavoastră se prevede şi aruncarea marcajului?

— Nu-mi reamintesc. De atunci au mai fost alte câteva debarcări.

— Vă reamintiţi care era prima dumneavoastră misiune în timpul debarcării?

— Da. Să conduc un grup de ambarcaţii de asalt până la linia de plecare spre insula Jacob.

— V-aţi îndeplinit misiunea?

— Da.

— De ce aţi aruncat marcajul colorat?

— Nu ştiu sigur dacă am aruncat un marcaj.

— Domnule comandor, ordinele lui „Caine” din dimineaţa aceea sunt acte înregistrate şi nu fac nicio menţiune despre aruncarea unui marcaj colorat. Curtea a ascultat depoziţii repetate în sensul că aţi aruncat un marcaj. Contestaţi aceste depoziţii?

— Păi, se prea poate să-l fi aruncat, ca să marcheze vizibil linia de plecare, dacă într-adevăr l-am aruncat, dar totul e tulbure în mintea mea.

— Cât de departe de la coastă era linia de plecare?

— După câte îmi amintesc, o mie de iarzi.

— În timpul cât aţi condus ambarcaţiile de asalt, aţi rămas în apropierea lor?

— Am stat, bineînţeles, ceva mai în faţă ca să nu le scufund cu valul din provă.

— Cât de în faţă?

— Toată treaba asta s-a petrecut cu un an în urmă…

— Cincizeci de iarzi? Douăzeci de mii de iarzi?

— Ei bine, nu ştiu. Poate vreo sută de iarzi.

— Domnule comandor, nu cumva aţi mers la o milă în faţa ambarcaţiilor de asalt, aţi aruncat marcajul şi v-aţi retras cu maximum de viteză, lăsând ambarcaţiile să caute pe bâjbâite linia de plecare?

Challee sări în picioare.

— Întrebarea este abuzivă şi izbitor de sugestivă.

— Dată fiind memoria slabă a domnului comandor, zise

Greenwald, mă gândesc să retrag întrebarea şi să trec la fapte mai recente.

— Curtea doreşte să interogheze pe martor, zise Blakely.

Greenwald se retrase la masa lui, urmărind atent faţa preşedintelui.

— Domnule comandor, zise Blakely, faţă de implicaţiile pe care le pot avea depoziţiile dumneavoastră asupra acestui punct, insist să vă scrutaţi memoria şi să daţi răspunsuri corecte.

— Bineînţeles că mă străduiesc să fac aşa, domnule preşedinte, dar, cum spun, astea sunt chestiuni prea mărunte şi după Kwajalein am trecut prin mai multe acţiuni şi prin taifun, iar acum prin toată tevatura asta…

— Ţin seama de asta. Dacă este necesar, curtea poate să-şi suspende şedinţele pentru câteva zile ca să obţină depoziţii de la ofiţerii şi marinarii din grupul ambarcaţiilor de asalt. Justiţia va fi uşurată dacă vă puteţi reaminti suficient ca să-i daţi câteva răspunsuri precise asupra unor situaţii de fapt. Mai întâi, vă puteţi cumva reaminti dacă ordinele dumneavoastră prevedeau instrucţiuni în legătură cu aruncarea unui marcaj colorat?

— După câte îmi aduc aminte, nu prevedeau. Asta se poate verifica în arhiva navei. Dar din câte îmi reamintesc acum, pot afirma – cred – precis că nu prevedeau un asemenea marcaj.

— Foarte bine. Vă rog să repetaţi explicaţia aruncării acestui marcaj.

— Ei bine, cred că l-am aruncat ca să marchez vizibil linia de plecare.

— Când v-aţi întors, ca să vă îndepărtaţi de coastă, ambarcaţiile acelea se aflau pe linia de plecare?

— Atât cât am putut să-mi dau seama, da. Totul a fost o chestiune de relevmente şi de puncte radar faţă de drum, dar le-am adus aproape de linie cât a fost omeneşte posibil.

— În acest caz, domnule comandor, din moment ce

ambarcaţiile se aflau deja pe linia de plecare, la ce mai folosea marcajul colorat?

Queeg ezită.

— Ei bine, s-ar putea spune, ca un factor de siguranţă, încă un reper în plus. Poate că am greşit exagerând măsurile de precauţie, pentru a fi absolut sigur că ştiau precis unde se află, dar eu întotdeauna am socotit că în privinţa siguranţei n-ai dreptul să greşeşti.

— Domnule comandor, din momentul când v-aţi întâlnit cu ambarcaţiile şi până în momentul când aţi aruncat marcajul, care a fost cea mai mare distanţă dintre dumneavoastră şi ambarcaţii?

— Ei bine, pe mare distanţele sunt înşelătoare, în special când este vorba de astfel de ambarcaţii joase.

— Aţi stat la distanţa strigătului? zise Blakely cu o uşoară nuanţă aspră nestăpânită.

— Distanţa strigătului? Nu. Comunicam prin semafor. Le-aş fi scufundat dacă aş fi stat la distanţa strigătului.

Blakely arătă cu degetul spre ofiţerul cu păr roşcat din capul stâng al mesei.

— Locotenentul Murphy informează curtea că a fost comandant de ambarcaţie în situaţii similare, în cursul a trei debarcări. El spune că practica era să se stea la distanţa strigătului, niciodată la mai mult de o sută cincizeci de iarzi.

Queeg se lăsă în scaun şi se uită pe sub sprâncene la locotenent.

— Ei bine, se poate. Era o zi cu vânt, iar valul din provă era foarte înalt. A fost mai uşor să comunicăm prin semafor decât să ţipăm prin megafoane.

— Dumneavoastră conduceaţi nava?

Queeg făcu o pauză.

— După câte îmi amintesc acum, locotenentul Maryk o conducea, da, îmi aduc bine aminte acum, i-am atras atenţia că a lăsat o distanţă prea mare.

— Cât de mare?

— Nu pot spune, dar la un moment dat distanţa era sigur prea mare şi atunci l-am chemat deoparte şi i-am atras atenţia să nu se îndepărteze de ambarcaţii.

— De ce conducea secundul dumneavoastră?

— Păi, el era ofiţer cu navigaţia şi pentru mai multă precizie, ca să nu mai fie nevoie să se repete ordinele… da, acum îmi revine totul în minte. După câte îmi reamintesc, am aruncat marcajul pentru că Maryk se îndepărtase prea mult şi am vrut să fiu sigur că ambarcaţiile ştiau exact unde se afla linia de plecare.

— Nu i-aţi dat ordin să încetinească, când aţi văzut că distanţa era prea mare?

— Bine, dar totul se petrecea foarte repede şi poate că timp de câteva secunde am supravegheat coasta şi abia după aceea am observat că ne îndepărtam. Aşadar, acesta este motivul pentru care am aruncat marcajul, ca că compensez faptul că Maryk se îndepărtase prea mult de ambarcaţii.

— După câte va reamintiţi, aşa s-au petrecut lucrurile, domnule comandor?

— Aşa s-au petrecut, domnule preşedinte.

Blakely se adresă lui Greenwald:

— Puteţi continua interogatoriul.

Avocatul, stând rezemat de masa lui, zise brusc:

— Domnule comandor Queeg, aveaţi obiceiul ca în timpul debarcărilor să staţi pe partea punţii de comandă neexpusă spre coastă?

— Asta-i o întrebare jignitoare, zise Queeg mânios, iar răspunsul meu este: Nu! Eram nevoit să fiu prezent pretutindeni tot timpul alergând când pe o parte când pe alta a punţii de comandă, pentru că Maryk era ofiţer cu navigaţia, iar Keith era ofiţer de cart la posturile de luptă şi amândoi fugeau sistematic pe partea ferită a punţii, aşa că eram şi navigator şi ofiţer de cart şi de aceea trebuia să mă

deplasez când pe o parte când pe alta a punţii. Şi acesta este adevărul, oricâte minciuni s-au spus curţii despre mine.

Greenwald privea mut şi inexpresiv la membrii curţii, care se agitau pe scaun.

— Domnule comandor, zise el îndată ce Queeg se opri, vă reamintiţi de un incident petrecut în cursul debarcării din Saipan, când nava U.S.S. „Stanfield” a intrat sub focul unei baterii de coastă?

— Desigur că-mi aduc foarte bine aminte.

Fostul comandant se uită încruntat la Greenwald, respirând greu.

— Nu ştiu ce minciuni au fost spuse curţii în legătură cu această măruntă întâmplare, dar voi fi bucuros să vă informez corect şi asupra ei. Acelaşi ofiţer Keith, despre care am pomenit, a început să ţipe şi să strige încoace şi încolo pe puntea de comandă, făcând pe grozavul că vrea să tragă asupra bateriei de coastă, deşi „Stanfield” se afla în unghiul meu de tragere şi deci era absolut imposibil să trag. Aşa că m-am întors la locul meu de patrulare, fiindcă asta era misiunea ce mi se fixase, de a patrula, şi nu de a distruge bateriile de coastă, iar avionul se scufundase fără nicio urmă şi cât îl priveşte pe „Stanfield”, se descurca singur foarte bine.

— Care este diametrul de giraţie al lui „Caine”, domnule comandor?

— O mie de iarzi, dar…

— Domnule comandor, în timpul cât v-aţi întors o mie de iarzi, „Stanfield” n-a ieşit din unghiul dumneavoastră de tragere ca să puteţi avea unghi liber spre bateria de coastă?

— După câte ştiu „Stanfield” a urmat un curs paralel cu al meu. Niciodată n-am avut unghi liber, asta-i tot ce ştiu.

— Curtea doreşte să interogheze pe martor, zise Blakely.

Challee se ridică.

— Domnule preşedinte, martorul este vădit tulburat din cauza acestei grele încercări, fapt uşor de înţeles, şi vă cer să suspendaţi şedinţa ca să-i daţi răgaz...

— Nu sunt câtuşi de puţin tulburat, exclamă Queeg, şi sunt dispus să răspund la orice întrebare şi de fapt cer să mi se dea posibilitatea să vă informez corect asupra orice s-a spus defăimător despre mine în depoziţiile precedente. În cele cincisprezece luni pe „Caine” n-am făcut nicio greşeală şi asta o pot dovedi, iar memoriul meu a fost până acum nepătat şi nu vreau să fie batjocorit de minciunile şi răstălmăcirile unor ofiţeri neloiali.

— Domnule comandor, doriţi să suspendăm şedinţa?

— Categoric nu, domnule preşedinte. În ce mă priveşte, vă cer să nu suspendaţi şedinţa.

— Foarte bine. În cursul acestui incident a fost „Stanfield” lovit?

— Nu, n-a fost lovit, domnule preşedinte.

— A fost încadrat cu salve?

— Da, a fost încadrat cu salve, domnule preşedinte.

— Şi n-aţi putut manevra în niciun fel ca să-l sprijiniţi cu artileria? Aţi încercat?

— Cum spun, domnule preşedinte, se afla în unghiul meu de tragere şi, în această situaţie, am apreciat că datoria mea era să mă întorc la locul de patrulare antisubmarină şi nu să-mi pierd vremea încercând să fac pe grozavul cu trageri de la distanţă mică asupra coastei. Aceasta a fost hotărârea mea în calitate de comandant, pe care o menţin ca fiind în concordanţă cu întreaga tactică navală, domnule preşedinte.

— Domnule comandor, credeţi că a răspunde la focul inamicului asupra dumneavoastră sau asupra unei unităţi din apropiere înseamnă o depăşire de misiune?

— Categoric nu, domnule preşedinte, dacă unghiul de tragere permite. Dar „Stanfield” se afla în unghiul meu de tragere.

Blakely se uită încruntat spre ceilalţi membri ai curţii şi după aceea făcu semn din cap lui Greenwald.

Avocatul spuse:

— Domnule comandor, în dimineaţa de 18 decembrie, în momentul când aţi fost desărcinat, „Caine” se afla pe punctul de a se scufunda?

— Categoric nu!

— Se afla în acel moment în pericol grav?

— Categoric nu. Nava răspundea perfect la comenzi.

— N-aţi spus celorlalţi ofiţeri că aveaţi de gând să schimbaţi la ora zece drumul spre nord, aşa cum a făcut Maryk... adică la aproximativ cincisprezece minute după ce desărcinarea a avut loc?

Queeg îşi vârî mâna în buzunarul vestonului şi scoase două bile strălucitoare de oţel.

— Da, am făcut această afirmaţie şi intenţia mea aceasta a fost.

— De ce aţi avut intenţia să părăsiţi drumul flotei, domnule comandor, dacă nava nu era în pericol?

Urmă o tăcere lungă. Apoi Queeg zise:

— Ei bine, nu văd nicio contradicţie. Am arătat de repetate ori în depoziţia mea că principiul meu este siguranţa înainte de orice. Cum spun, nava mea nu era în pericol, dar taifunul este taifun şi ajunsesem la concluzia că ar fi fost la fel de bine să-i rezistăm navigând contra vântului. Poate că la ora zece mi-aş fi pus în executare această intenţie, sau poate că nu. Cântăream încă toţi factorii dar, cum spun, nava răspundea la comenzi şi chiar după ce Maryk m-a desărcinat, am avut grijă ca nava să răspundă la comenzi. Nu mi-am părăsit nicio clipă postul.

— Atunci hotărârea lui Maryk de a veni spre nord n-a fost un act ilogic, săvârşit într-un moment de panică?

— Actul săvârşit de el sub efectul panicii a fost desărcinarea mea. După aceea l-am supravegheat să nu facă vreo greşeală dezastruoasă. N-am avut intenţia să mă

răzbun cu preţul tuturor vieţilor de pe „Caine”.

— Domnule comandor, aţi citit jurnalul medical al locotenentului Maryk?

— Da, domnule avocat, am citit acest interesant document. Este cea mai mare colecţie de minciuni, răstălmăciri şi semiadevăruri din câte am văzut vreodată şi sunt extrem de bucuros că m-aţi întrebat, pentru că doresc să se consemneze în procesul-verbal al dezbaterilor şi părerea mea despre acest jurnal.

— Vă rog, domnule comandor, să ne arătaţi părerea dumneavoastră şi orice consideraţii în legătură cu episoadele din jurnal.

— Ei bine, ca să încep cu problema asta a căpşunilor, adevărul adevărat este că am fost trădat, indus în eroare şi tras pe sfoară de secundul meu şi de acest grozav gentleman numit Keith, care s-au înţeles să-mi corupă ofiţerii, încât am ajuns să fiu singur contra întregii nave, fără niciun sprijin din partea ofiţerilor mei… Şi acum chestia asta a căpşunilor… dacă nici ăsta n-a fost un caz de vădită conspiraţie în scopul favorizării unui răufăcător, ca să scape de pedeapsa justiţiei… Maryk omite cu grijă micul fapt, dovedit de mine categoric printr-un raţionament de eliminare, că cineva avea o cheie de la frigider. El spune că ajutoarele cambuzierului au mâncat căpşunile, dar dacă aş vrea să-mi dau osteneala aş putea dovedi matematic în faţa acestei curţi că nu ei le-au mâncat. Apoi a fost iarăşi chestia apei, când, ca să zic aşa, echipajul făcea baie de şapte ori pe zi iar vaporizatoarele noastre erau jumătate din timp absolut goale şi eu încercam să aplic cele mai simple principii de conservare a apei, dar nu, domnul Maryk, eroul echipajului, dorea vădit să-i răsfeţe şi… sau luaţi chestia cafelei… nu, mai întâi căpşunile… totul depindea de o căutare amănunţită a cheii, şi aici Maryk, cu ajutorul lui Keith, ca de obicei, au făcut-o de mântuială. Într-adevăr, au executat o serie de operaţii inutile care nu serveau la nimic

şi... apoi faptul de a, lua în glumă distrugerea continuă a aparatelor de cafea care erau proprietatea statului – care a fost atitudinea fiecăruia, începând cu Maryk? Niciun simţ al răspunderii, deşi am atras mereu atenţia că războiul nu va dura o veşnicie şi că de toate aceste lucruri se va da socoteală. A fost-o luptă continuă, mereu acelaşi lucru, Maryk şi Keith care îmi subminau autoritatea, mereu obiecţiuni, deşi personal mi-a plăcut Keith şi am căutat să-l pregătesc, pentru ca în schimb să fiu lovit pe la spate când... cred că am explicat chestia căpşunilor şi... a, da, judecarea lui Stilwell. Asta a fost o chestie ruşinoasă, cu totul tipică...

Comandorul Queeg trecu la prezentarea judecăţii de la curtea marţială care, spuse el, a fost tot o conspiraţie a lui Keith şi a lui Maryk, ca să-l discrediteze. Apoi vorbi despre lipsurile constatate la spălătorie, neglijenţele din dările de seamă ale cambuzei şi din inventarele oficiale ale navei; şi continuă aşa, trecând de la un subiect la altul, înşirându-şi nemulţumirile contra ofiţerilor săi, în special contra lui Maryk şi a lui Keith. Abia se oprea ca să respire. Părea că nu se mai poate opri. Pe măsură ce vorbea, povestirea lui devenea tot mai puţin clară şi salturile în timp şi în spaţiu tot mai bruşte şi mai greu de urmărit. Vorbea şi vorbea, rostogolindu-şi bilele, cu faţa radiind de satisfacţie când rezumă toate aceste puncte, enumerându-le succesiv. Greenwald se duse încet spre masa apărării şi se rezemă de ea, ascultând respectuos. Membrii curţii priveau fix la martor. Challee sta ghemuit în scaun şi-şi rodea unghiile. Frazele deveneau tot mai lungi şi mai încâlcite. Blakely începu să arunce priviri spre ceasul din perete.

Queeg continuă aşa cam opt sau nouă minute şi termină spunând:

— Bineînţeles, nu vă pot prezenta aceste lucruri decât sumar, din memorie, dar dacă am lăsat ceva deoparte, vă rog să-mi puneţi întrebări suplimentare, iar eu voi căuta să

răspund la fiecare. Totuşi, cred că am atins punctele principale.

— Vă mulţumesc, a fost un răspuns foarte minuţios şi complet, spuse Greenwald.

Scoase dintr-o mapă de pe masă fotocopii negre lucioase.

— Domnule comandor, vă prezint două copii autentice de pe două foi calificative scrise de dumneavoastră despre locotenentul Maryk. Recunoaşteţi că sunt scrise de dumneavoastră?

Queeg luă copiile şi spuse morocănos, uitându-se la ele:

— Da, recunosc.

— Vă rog să citiţi curţii caracterizarea dată de dumneavoastră lui Maryk în ianuarie 1944.

— Am declarat deja, zise Queeg, că la început a pornit foarte bine, dar cu timpul s-a lăsat moale…

— Această declaraţie o avem, domnule comandor. Vă rog să citiţi caracterizarea.

Queeg citi cu glas sugrumat o descriere excepţional de elogioasă a lui Maryk.

— Vă mulţumesc, domnule comandor. Aceasta a fost în ianuarie. Iar până în iulie, adică şase luni mai târziu, „Caine” trecuse prin debarcările din Kwajalein şi Saipan. Nu-i aşa?

— Da.

— Se întâmplaseră, printre alte incidente, şi următoarele: lipsa apei, ancheta cafelei, judecata lui Stilwell şi suspendarea filmelor. Este adevărat?

Queeg ezită.

— Păi, până atunci, cred că da.

— Vă rog să citiţi caracterizarea dată de dumneavoastră lui Maryk la 1 iulie.

Queeg se uită îndelung la fotocopie, se plecă asupra ei şi începu să citească mormăit:

— „De la ultima caracterizare acest ofiţer a făcut noi

progrese în îndeplinirea serviciului. Este permanent loial, neobosit, conştiincios, curajos şi eficient. În prezent îl consider perfect calificat pentru comanda unui distrugă tor-dragor de 1200 de tone. Zelul şi desăvârşirea lui profesională fac din el un exemplu excepţional pentru ceilalţi ofiţeri, fie activi fie de rezervă. N-am cuvinte să-l laud mai mult. Recomand să fie trecut în marina activă.”

— Vă mulţumesc, domnule comandor. Nu mai am nicio întrebare de pus.

Greenwald se duse la masa lui şi se aşeză pe scaun. Martorul se uită rugător spre procuror.

Challee se ridică încet, ca un bătrân reumatic. Se apropie de platforma martorilor cu aerul că vrea să-i pună o întrebare. Apoi se întoarse spre Blakely:

— N-am nicio întrebare de pus.

— Vă puteţi retrage, domnule comandor, zise Blakely. Queeg ieşi din sala de şedinţe aşa cum îl văzuse Maryk de mii de ori trecând prin cabina timonei… cu umerii gârboviţi, capul plecat, păşind grăbit şi rostogolind bilele între degete.

— Apărarea a terminat prezentarea probelor, zise Greenwald.

— Suspendare până la ora unu, încheie Blakely.

Verdictul

Challee avea înfăţişarea unui om care se pregăteşte să înceapă o partidă de box când se ridică pentru rechizitoriu.

— Să mă ierte curtea, dar aproape că nu ştiu ce să spun despre problemele prezentate de apărare. N-am ce să combat. Nu pot fi considerate probe sub nicio formă. N-au nicio legătură, nici cu acuzaţia nici cu incriminarea. N-au nimic de-a face nici cu acuzatul, nici cu actele pentru care a fost trimis în judecată.

Prima întrebare pusă de avocatul apărării în acest proces a fost: „Domnule comandor, aţi auzit vreodată expresia Bătrânul Pată-galbenă?” Atunci am obiectat contra întrebării, iar acum obiectez contra întregii strategii şi tactici folosite de apărare în faţa curţii. Singura preocupare a apărării a fost să sucească şi să răsucească în aşa fel dezbaterile încât nu Maryk, ci comandorul Queeg să devină acuzat. Într-o oarecare măsură a reuşit. A făcut tot ce-a putut ca să scoată de la ceilalţi martori orice critică neruşinată şi maliţioasă la adresa comandorului şi l-a silit pe Queeg să se apere în faţa curţii, sub impulsul momentului, fără nicio pregătire, fără sfatul unui avocat, fără drepturile şi garanţiile acordate de lege unui acuzat.

Foarte bine. Ce-a dovedit avocatul apărării în cursul acestei orgii de împroşcări murdare, insulte, întrebări ticluite şi defăimări? Să presupunem că tot ce a încercat să dovedească împotriva comandorului Queeg este adevărat... ceea ce eu nu recunosc o clipă... dar chiar aşa, ce-a dovedit, zic, decât că Queeg nu era un ofiţer pregătit? Ce-a încercat să scoată în evidenţă, decât că timpul cât Queeg a stat la comanda lui „Caine” a fost o harababură nefericită

de hotărâri greşite şi administraţie proastă? Dădea acest fapt locotenentului Maryk dreptul să-l desărcineze sumar din comandă? Este oare posibil ca această curte să înscăuneze precedentul că un comandant, care pare să facă greşeli, poate fi desărcinat de către subalterni? Şi ca după aceea singura lui cale de recurs să fie pe platforma martorilor de la o curte marţială generală, silit să răspundă la orice chichiţă măruntă şi să-şi justifice toate actele lui de comandă în faţa unui avocat ostil care apără cauza subalternilor lui recalcitranţi? Un astfel de precedent n-ar fi decât un cec în alb pentru încurajarea actelor de revoltă. Ar însemna distrugerea totală a autorităţii comandantului.

Singura problemă în acest proces a fost dementa comandorului Queeg... dementa, nu erorile, răutăţile sau judecăţile lui greşite. Textul articolelor 184, 185 şi 186 exclude orice altă situaţie în afară de nebunie totală, neîndoielnică şi vădită a comandantului. Apărarea nu şi-a dat nicio silinţă ca să stabilească existenţa unei astfel de situaţii, pentru simpla raţiune că n-a existat. Comandantul Queeg a fost întotdeauna şi este încă sănătos la minte, ca oricare dintre noi, oricâte erori a putut face, iar avocatul apărării ştie asta.

A navigat vreun ofiţer din compunerea acestei curţi cu un comandant care să nu fi comis nicio eroare de raţionament? Există ofiţer care să fi servit în marină mai mulţi ani şi să nu fi dat peste un comandant cu manifestări emotive şi apucături personale excentrice? Comanda unui vas este cea mai mare răspundere ce poate apăsa asupra unui om. Comandantul este un dumnezeu...in teorie. Unii corespund mai mult, alţii mai puţin acestui ideal. Dar condiţiile de recrutare din marină sunt riguroase. De aceea, în caz de litigiu, prezumţia este întotdeauna de partea comandantului. El este un om călit în lupte. Oricare ar fi slăbiciunile lui... şi este posibil să aibă slăbiciuni grave... el este un om care poate comanda o navă de luptă.

În sprijinul acestei susţineri este suficient să citez faptul bine cunoscut că acest proces este primul în treizeci de ani în care se dezbate cazul unui comandant de navă militară desărcinat pe baza acestor articole. Şi chiar în acest proces constatările ştiinţifice ale psihiatrilor sunt categorice şi unanime în favoarea sistemului de numire a comandanţilor practicat în marină! Medicii spun ca marina *a ştiut* ce face când i-a încredinţat comandorului Queeg comanda lui „Caine”.

Cu îngăduinţa curţii, avocatul apărării a scos în evidenţa orice greşeală izolată, orice eroare de raţionament făcută de comandantul lui „Caine” sau considerată ca atare de unii subalterni. Curtea ştie că toate acestea se reduc la plângeri contra severităţii şi a meticulozităţii... afară de una. Aceea care se referă la învinuirea că acest ofiţer al marinei militare s-a dovedit laş în cursul luptelor. Nu voi discuta acest punct. Las la aprecierea curţii să stabilească dacă un laş a putut să ajungă la comanda unei nave de luptă şi să rămână nedescoperit de superiorii săi timp de cincisprezece luni de serviciu în zonele de război. Am încredere că această curte va şti să facă deosebirea dintre un raţionament greşit şi un act de laşitate. Las la aprecierea curţii să respingă această pată de pe obrazul marinei.

Să privim faptele. Comandorul Queeg a primit comanda unei nave învechite, ruginite şi hodorogite. A purtat această navă nevătămată timp de cincisprezece luni prin lupte şi a îndeplinit o mulţime de misiuni într-un mod socotit mulţumitor de superiorii săi. Nu există în memoriul său nicio nemulţumire din partea superiorilor... ci numai din partea subalternilor. El a realizat aceste dovezi de serviciu combatant satisfăcător, în ciuda ostilităţii şi a lipsei de loialitate a ofiţerilor săi. Le-a obţinut în ciuda tensiunilor sale interioare descrise de medici... şi asupra cărora apărarea a stăruit tendenţios, încercând zadarnic să le

prezinte drept manifestări de demenţă. Comportarea comandorului Queeg, privită în lumina dificultăţilor sale emotive şi a lipsei de loialitate, a ofiţerilor săi, înseamnă nu o comportare greşită, ci una splendidă, impresionantă. Ea îl arată ca fiind un ofiţer loial, harnic şi extrem de conştiincios, care a fost pe nedrept silit să treacă prin această chinuitoare încercare.

Acuzatul nu are nicio justificare. Avocatul apărării n-a adus niciun psihiatru care să conteste concluziile comisiei medicale. N-a adus pentru că n-a putut găsi nici unul. O dată împrăştiat norul de defăimări, faptele rămân aşa cum erau la început. Un ofiţer comandant de navă din marina militară a Statelor Unite a fost desărcinat din comandă în mod deliberat şi fără justificare legală. Justificarea invocată în temeiul articolelor 184, 185 şi 186 a fost declarată inexistentă de către comisia medicală. Apărarea n-a prezentat niciun motiv justificat, fie boală mintală, fie altul. S-a dovedit cu depoziţiile experţilor că hotărârile comandorului Queeg, în ce priveşte manevrarea navei în timpul taifunului până în momentul când a fost desărcinat, erau nu numai judicioase şi logice, dar şi cele mai potrivite şi posibile în acele împrejurări.

Pe acuzat îl condamnă faptele. Niciun fapt uşurător n-a fost stabilit în sprijinul apărării sale. Curtea va respinge, sunt sigur, încercarea cinică şi jignitoare a avocatului apărării de a o influenţa cu mijloace emotive. Curtea va constata că incriminarea este dovedită de fapte.

Nu putea exista un contrast mai izbitor între felul lui Challee de a pune concluzii şi cel al lui Greenwald. După expunerea vehementă a procurorului, pilotul vorbi pe un ton calm, şovăitor şi presărat cu scuze. Tot timpul se uită la Blakely şi la Challee. Începu prin a sublinia că a acceptat cu rezervă apărarea lui Maryk şi numai la cererea insistentă a procurorului.

— Am avut rezerve, zise Greenwald, deoarece mi-am dat seama că singura apărare posibilă a acuzatului era să dovedesc curţii incompetenţa mintală a unui ofiţer al marinei militare. A fost cea mai neplăcută sarcină din câte am avut vreodată. Daţi-mi voie să precizez un lucru. Apărarea n-a susţinut niciodată că comandorul Queeg este un laş. Întreaga apărare se bazează pe o prezumţie contrară: că un om care ajunge la comanda unei nave a marinei militare a Statelor Unite nu poate fi laş. Şi că, aşadar, dacă săvârşeşte acte discutabile, explicaţia trebuie să fie alta.

Continuând pe acelaşi ton calm şi modest, Greenwald trecu în revistă depoziţiile nefavorabile împotriva lui Queeg, subliniind mai ales acele puncte care, socotise el, l-au impresionat pe Blakely. Atrase atenţia asupra faptului că ambii psihiatri au admis într-o formă sau alta că Queeg era bolnav din punct de vedere mintal. Şi repetă tot timpul că aparţine curţii, care cunoaşte condiţiile navigaţiei pe mare, să aprecieze şi să decidă dacă boala lui Queeg era sau nu suficient de gravă ca să-l facă inapt. Se referi scurt şi cu regret la comportarea lui Queeg în faţa curţii – evazivitate, incoerenţă, deziceri şi neputinţa de a se opri din vorbă – ca semne nefericite ale bolii lui mintale. Vorbi foarte puţin despre Maryk. Tot timpul pomeni numai de Queeg, Queeg, Queeg.

Curtea dezbătu timp de o oră şi zece minute. Maryk fu achitat.

Maryk şi Greenwald se aflau pe trotuarul din faţa clădirii curţii marţiale, înconjuraţi de un mic grup de oameni radioşi. Mama secundului sta lipită de el, plângând şi râzând; o femeie măruntă, grasă, cu pălărie verde şi faţă rotundă brăzdată de riduri, ca o fotografie zbârcită a fiului ei. Lângă ea sta tatăl, un bărbat voinic, simplu, îmbrăcat modest, care o bătea uşor pe umăr. Toţi ofiţerii de pe

„Caine” erau de faţă. Willie Keith zburda, striga şi bătea pe spate pe fiecare. Nu era decât gălăgie, felicitări şi veselie. Greenwald era asaltat cu felicitări călduroase.

— Bravo, acum ascultaţi, ascultaţi toţi, strigă Keefer. Ascultaţi aici. Trebuie să sărbătorim!

— Sigur! Sigur! Să sărbătorim. Hai să sărbătorim! Să ne beţivim! Să ne îmbătăm! Să ne turtim!... şi urmă un cor de obscenităţi.

— Ei, vreţi să ascultaţi? Totul este pregătit. Dineu la Fairmont! Am reţinut o cameră. Eu plătesc. Sunt bogat! strigă Keefer. Este o dublă sărbătorire. În corespondenţa de azi dimineaţă am primit contractul pentru romanul meu şi un cec de o mie de dolari! Casa Chapman plăteşte!

Câţiva marinari, ceva mai departe de clădire, se întoarseră să privească miraţi la micul grup zgomotos de ofiţeri care chiuiau şi dănţuiau în lumina dogoritoare a soarelui.

— Am să mă îmbăt groaznic, strigă Harding. Am să mă trezesc în arestul beţivilor. Şi tare mult o să-mi placă.

Jorgensen, în culmea veseliei, strângea în braţe şi săruta un trunchi de eucalipt. Ochelarii îi căzură jos şi se făcură ţăndări. Se uită împrejur şi chicoti.

— Se va servi numai şampanie, strigă romancierul. Şampanie, ca să toastăm pentru a cincea eliberare. Eliberarea de sub tirania Bătrânului Pată-galbenă!

Maryk clipi din ochi fâstâcit.

— Greenwald este invitat?

— Invitat! Ce dracu’, e oaspetele de onoare, ţipă Keefer. Un Daniel! Un Daniel a fost la proces! De asemeni mama şi tata! Telegrafiază fraţilor! Spune-le să vină cu avionul. Adu pe oricine vrei!

Greenwald spuse:

— Petrecere frumoasă, băieţi. Pe mine excludeţi-mă...

Mama spunea printre hohote de plâns:

— Eşti un băiat bun, Steve. N-ai făcut niciodată ceva

rău…

— Dă-o dracului, zise Maryk către Greenwald, smulgându-se din braţele mamei. Dacă nu vii, nici eu nu merg. S-a terminat.

— Omule, nu ne strica cheful, zise Keefer trecându-şi braţul peste umărul lui Greenwald. Ce-ar însemna petrecerea noastră fără eroul acestei clipe?

— Dumneata eşti eroul… o mie de dolari, zise avocatul luându-i braţul de pe umăr.

— Am să trimit o limuzină şi un şofer după dumneata… zise Keefer.

— Nu va fi nevoie. La Fairmont? E-n regulă. Am să vin.

Greenwald se întoarse şi dădu să se urce pe scară.

— Unde te duci, Barney? îl întrebă repede Maryk.

— Trebuie să mă explic cu Challee. Dumneata du-te. Te întâlnesc deseară.

Keefer strigă după el:

— Dă-i lui Challee un prosop să-şi şteargă lacrimile şi transmite-i salutări din partea lui „Caine”.

Ofiţerii izbucniră în chiote şi hohote de râs.

Cea mai izbitoare ornamentaţie de pe masă era un uriaş tort verde cu îngheţată, în formă de carte. Pe el era scris cu litere înflorite, groase, din zahăr galben:

MULŢIMI, MULŢIMI
Roman de
Thomas Keefer

Masa, ornată de jur împrejur cu o ghirlandă de ferigi şi trandafiri, era plină cu flori, lumânări, tacâmuri de argint şi sticle de şampanie. Pe faţa de masă albă era împrăştiată beteală aurie şi argintie de la sticlele de vin. Era ora şapte. Scaunul din capul mesei era tot liber şi nu se servise încă niciun fel de mâncare, dar ofiţerii erau deja beţi şi gălăgioşi. Domnul şi doamna Maryk zâmbeau jenaţi la glumele decoltate ale celor din jur şi râdeau cu zgomot ori de câte

ori râdea şi fiul lor. Secundul sta la dreapta scaunului gol al lui Greenwald, lângă părinţii lui. În faţa lor şedeau alături Keefer şi Keith, animând veselia cu un tir continuu de glume pe seama „Bătrânului Pată-galbenă”. Era un subiect inepuizabil. La coada mesei, Jorgensen se topea de râs chicotind şi înjurând; privea împrăştiat şi din ochii congestionaţi îi curgeau lacrimi. Câţiva ofiţeri noi, care se prezentaseră la bord după întoarcerea navei şi care nu-l văzuseră niciodată pe Queeg, ascultau cu ochii holbaţi glumele celorlalţi şi râdeau fără să le priceapă, bând pahar după pahar din şampania lui Keefer.

Willie se distra minunat. Deşi bănuia că Keefer nu se comportase destul de bărbăteşte în faţa curţii marţiale, nu avusese posibilitatea să afle adevărul. Prezenţa martorilor în sala de şedinţe nu fusese permisă decât în cursul depoziţiei fiecăruia, aşa că niciunul nu ştia ce declaraseră ceilalţi; iar Maryk nu pronunţase niciun cuvânt de nemulţumire contra lui Keefer în tot cursul procesului. Marea minune a achitării secundului şi uşurarea lui Willie de frica în care se zbătuse până atunci contribuiseră ca orice suspiciune să fie uitată. Bău din şampania romancierului mai mult decât toţi, cu excepţia *poate* a lui Harding. Vechiul său coleg de cameră din magazie era într-o stare de nirvana alcoolică. Din timp în timp Harding se ridica şi se ducea împleticindu-se să îmbrăţişeze pe câte cineva, pe Keefer, pe Maryk sau pe Paynter, indiferent pe care. Pe Willie îl sărută bâlbâind:

— Mi-a dat şapca… ca… să vărs în ea. O fire nobilă Willie Keith…

Keefer zise:

— Probabil că va trebui să facă asta iarăşi, înainte de sfârşitul nopţii.

Willie luă imediat un castron cu salată de ţelină şi-l ţinu sub gura lui Harding, iar Harding se făcu că vomită şi toţi începură să râdă cu hohote, în afară de cei doi bătrâni care

priveau nedumeriţi. Petrecerea se scurgea în această atmosferă veselă, când Keefer sări de pe scaun strigând:

— Uite-l că vine! Umpleţi-vă paharele! Să bem în sănătatea eroului victorios! A lui Greenwald Magnificul!

Uniforma albastră a avocatului era mototolită şi lăbărţată, iar mersul nu din cele mai sigure, dar nimeni de la masă nu era în măsură să observe. Se îndreptă spre capul mesei şi rămase în picioare, cu gura căscată, sprijinit într-o mână de scaunul gol şi privind năuc la cei din jur.

— Ei, petrecerea e în toi? zise el în timp ce vinul curgea cu zgomot în douăsprezece pahare şi toţi ofiţerii îl salutau ţipând.

Keefer bătu cu cuţitul în pahar.

— Gata, linişte, rebeli beţivi… un toast, eu vorbesc!

Ridică paharul.

— Pentru locotenentul Barney Greenwald… un Cicero cu două trese… un Darrow cu aripi… teroarea procurorilor… salvatorul năpăstuiţilor şi al umiliţilor… Sfântul Gheorghe al baroului, care a ucis cu limba lui înfricoşătoare cel mai groaznic balaur… pe Bătrânul Pată-galbenă!

Ovaţionară; băură; cântară *Ce băiat grozav e el,* destul de fals, mai mult zbierând decât urmărind melodia. Avocatul sta în picioare, palid, tras la faţă, din când în când zâmbind prosteşte.

— Vorbeşte! Vorbeşte! strigă Keefer bătând din palme şi lăsându-se în jilţ, şi toţi repetară aplaudând.

— Nu, nu, mormăi Greenwald.

Dar după o clipă se pomeni stând singur în picioare şi toate feţele de la masă se întoarseră spre el. Gălăgia se potoli şi urmă o tăcere de aşteptare.

— Sunt ma’ beat ca or’care din voi, zise Greenwald. Am b’ut cu proc’rorul… ca să-l fac să-şi retragă câteva cuvinte murdare pe car’ mi le-a spus… pân’ la urmă l-am făcut să-mi strângă mâna la al nouălea whisky sec… poate al zecelea…

— Asta-i bine, zise Maryk. Challee este un băiat cumsecade…

— A trebuit să vorbesc mult şi ’nsistent, Steve… ştii, i-am jucat o festă murdară la curte… Bietul Jack! A avut argumente minunate… ei, *Mulţimi*, *Mulţimi?*

Se uită ca prin ceaţă la tort.

— Păi, cred că acum ar trebui să răspund la toastul autorului sărbătorit.

Apucă bâjbâind o sticlă şi turnă vin într-un pahar şi peste mâini.

— Titlu biblic, bineînţeles. Nu putea fi mai potrivit, pentru o carte despre război. Bănuiesc că i-ai tras o săpunealã bună marinei?

— În orice caz, nu cred că Serviciul Presei va avea ceva de obiectat, zise zâmbind romancierul.

— Excelent. Cineva trebuia să-i descrie pe aceşti prusaci îngâmfaţi şi abuzivi, zise Greenwald. Se clătină şi se prinse de scaun, continuând: V-am spus că sunt cam făcut… îmi voi continua cuvântarea, n-aveţi grijă… mai întâi, nu cunosc cartea. Cine-i eroul, dumneata?

— Orice asemănare este simplă coincidenţă…

— Fireşte, sunt subiectiv şi sunt beat, zise Greenwald, dar am impresia că, dacă aş scrie un roman de război, aş încerca să fac din Bătrânul Pată-galbenă un erou.

Jorgensen izbucni în râs, dar nimeni din ceilalţi nu râse şi aspirantul tăcu uitându-se mirat împrejur.

— Da, da, vorbesc serios, aşa aş face. Să vă spun de ce. Să vă spun de ce sunt subiectiv. Eu sunt evreu, bănuiesc că cei mai mulţi dintre dumneavoastră ştiu. Numele de Greenwald o arată, şi vă asigur că sunt evreu din cap până-n picioare. Jack Challee mi-a spus că m-am folosit de o tactică tipic evreiască… bineînţeles şi-a retras cuvântul şi s-a scuzat după ce i-am spus câteva lucruri pe care nu le cunoştea… Dar oricum… motivul pentru care l-aş face erou pe Bătrânul Pată-galbenă este mama mea, o evreică

scundă, grasă, cu păr cărunt, aduce foarte mult cu doamna Maryk, pe care o rog să nu se simtă ofensată.

În realitate pronunţă „ofenşată”. Vorbea cu pauze şi confuz. Ţinea strâns paharul din care se scurgea vin. Cicatricele de pe mâini făceau impresia unei rame roşii în jurul pielii vinete grefate.

— Desigur, băieţi, toţi aveţi mame, dar ele n-ar fi în aceeaşi situaţie nefericită ca mama mea dacă am pierde războiul ăsta, pe care fireşte n-o să-l pierdem. Am câştigat până acum destule victorii. Vedeţi, germanii nu glumesc când e vorba de evrei. Dincolo, peste ocean, ne fac săpun. Ei ne consideră nişte paraziţi ai societăţii, care trebuie ’sterminaţi, iar cadavrele noastre transformate în ceva folositor. Considerând valabilă premisa… eu fiind subiectiv n-o consider, dar considerând valabilă premisa, săpunul este o idee bună ca multe altele. Dar nu pot fi de acord cu ideea ca mama mea să fie transformată într-un calup de săpun. Am avut la Cracovia un unchi şi o mătuşă care sunt acum săpun, dar asta-i altceva. Pe unchiul şi pe mătuşa mea nu i-am văzut niciodată, n-am văzut decât scrisori în idiş trimise de ei, încă de când eram copil, dar nu le-am putut citi niciodată. Sunt evreu, totuşi nu ştiu să citesc în idiş.

Feţele care priveau spre el începeau să devină serioase şi nedumerite.

— Acum ajung şi la Bătrânul Pată-galbenă. Ajung şi la el. Vedeţi, în timp ce eu studiam dreptul şi amicul Keefer de aici îşi scria piesa, iar Willie al nostru se afla pe terenurile de sport de la *Prinşton*, în tot timpul acela indivizii ăştia pe care noi îi numim ofiţeri activi, aceşti prusaci îmbâcsiţi şi absurzi din marina militară şi din armata de uscat… mânuiau tunuri. Bineînţeles, nu făceau asta ca s-o apere pe mama mea de Hitler, ei făceau asta pentru bani, aşa cum face fiecare. Chestiunea este, în ultimă analiză… în ultimă analiză… *ce* anume facem fiecare pentru bani? Pentru bani

Bătrânul Pată-galbenă a stat de strajă acestei ţări îmbelşugate şi fericite. Între timp, eu am câştigat tot mai mulţi bani, ducând o viaţă liberă fără prusaci. Fireşte, în acele vremuri ne închipuiam că numai proştii intră în armată. Plată proastă, fără perspectiva de a deveni milionar şi fără să fii stăpân pe mintea şi trupul tău. Nu era ceva pentru intelectualii sensibili. Aşa că, atunci când s-a dezlănţuit acest iad, iar germanii au început să nu mai aibă săpun şi să considere că a venit timpul să treacă peste ocean ca s-o facă săpun şi pe doamna Greenwald… cine s-a dus să-i oprească? Nu fiul ei Barney. Un nazist nu poate fi oprit cu un manual de drept. Aşa că am aruncat manualele de drept şi am dat fuga să învăţ cum se zboară. Straşnic tip. Între timp… şi ca să fiu bun de ceva mi-a trebuit un an şi jumătate… cine o apăra pe mama ca să nu devină o bucată de săpun? Comandorul Queeg.

Da, chiar Queeg cel slab la minte şi absurd, da, foarte mulţi ca el care nu erau de loc slabi la minte, prieteni, mulţi dintre ei mai ascuţiţi la minte decât oricare dintre noi, nu vă faceţi iluzii, cei mai inteligenţi oameni din câţi am cunoscut… în armata de uscat şi în marină nu poţi fi bun dacă nu eşti foarte bun. Deşi poate că nu chiar într-atât ca să-l cunoască pe Proust şi „Veghea lui Finnegan” şi toate astea.

Greenwald se opri şi se uită în dreapta şi în stânga.

— Am impresia că-mi pierd şirul ideilor. Da, trebuie să toastez pentru marele scriitor de pe „Caine”. Da, gata, am să mă silesc să nu bat prea mult câmpii. Dacă devin incoerent, să-mi facă cineva semn cu şervetul. Nu pot rămâne la masă, aşa că sunt bucuros că m-aţi invitat să ţin un toast şi că-l pot termina. Nu pot rămâne pentru că nu mi-e foame. Pentru această masă, nu. De fapt, ar fi contrar convingerii mele.

Se întoarse spre Maryk.

— Steve, adevărul este că această masă este o

mistificare. Dumneata *eşti* vinovat. Ţi-am spus-o de la început. Bineînţeles, eşti doar pe jumătate vinovat. De aceea ai fost doar pe jumătate achitat. Eşti un om mort. Acum ai tot atât de puţine şanse să devii un ofiţer de carieră în marină câte ai avea dacă ar fi să te alegi preşedinte al Statelor Unite. Instanţele de revizuire vor califica procesul drept o greşită administrare a justiţiei, ceea ce şi este, iar în fişa dumitale va apare o lungă mustrare... poate şi în a mea... şi pentru Steve Maryk asta înseamnă că se va întoarce la meseria lui de pescar. Te-am scăpat folosind subtilităţi juridice înşelătoare... făcând nişte clovni din Queeg şi din psihiatrul freudian... ceea ce a fost ca şi cum aş fi împuşcat doi iepuri dintr-un foc... şi făcând apel într-un chip ocolit, foarte incorect, la orgoliul marinei. Am făcut tot ce-am putut, doar că n-am fluierat *Ancorele sus.* Singurul moment critic a fost atunci când a făcut depoziţie scriitorul de pe „Caine”. Aproape că te-a băgat la fund, băiete. Nu-l înţeleg de loc fiindcă, printre alte opere, este şi autorul revoltei de pe „Caine”. Mie mi se pare că ar fi trebuit să fi fost alături de dumneata şi de Willie şi să declare făţiş că a stăruit tot timpul că Queeg este un paranoic periculos. Numai că, vedeţi, implicarea lui Keefer în proces ar fi înrăutăţit situaţia... ştii bine asta, aşa că din moment ce el urmărea să arunce totul pe dumneata, n-am putut face altceva decât să-l las să meargă mai departe...

— Un moment...

Keefer dădu să se ridice.

— Scuză-mă, domnule locotenent Keefer, termin acum. Am ajuns la toast. Ridic paharul pentru dumneata. Ai obţinut un rezultat excelent. Ai vrut să scapi de Queeg, şi ai scăpat. Ai rămas cu cămaşa albă, nepătată. Steve s-a curăţat pentru totdeauna, iar dumneata vei fi viitorul comandant al lui „Caine”. Te vei retrage plin de foi calificative excelente. Îţi vei publica romanul în care vei dovedi că marina pute, veţi câştiga un milion de dolari şi te

vei căsători cu Hedy Lamarr. Nu vei primi nicio mustrare, ci numai drepturi de autor pentru romanul dumitale. Aşa că nu te supăra pentru o mică mustrare din partea mea. Ce importanţă are? Pe Steve l-am apărat fiindcă am constatat că nu el trebuia trimis în judecată. Singura cale ca să-l apăr, a fost să-l înfund pe Queeg în locul dumitale. Regret că am fost nevoit să recurg la această cale şi mi-e ruşine ca am făcut-o şi d-aia m-am îmbătat. Queeg merita ceva mai bun din partea mea. Îi datoram un serviciu, înţelegi? L-a împiedicat pe Hermann Göering să-şi spele fundul lui gras cu săpun făcut din mama.

Aşa că n-am să mănânc la masa dumitale, domnule locotenent Keefer, şi nici n-am să beau din vinul dumitale, ci doar am să-mi ţin toastul şi am să plec. Ridic paharul în sănătatea scriitorului de pe „Caine” şi pentru succesul cărţii lui.

Şi aruncă tot vinul din pahar în faţa lui Keefer. Îl stropi puţin şi pe Willie. Se petrecu aşa de repede, încât ofiţerii de la celălalt capăt al mesei nu ştiau ce se întâmplase. Maryk dădu să se ridice:

— Pentru Dumnezeu, Barney…

Avocatul îl împinse cu mâna tremurândă şi-l sili să stea jos. Keefer scoase automat o batistă şi începu să se şteargă pe faţă privind uluit la Greenwald. Greenwald zise:

— Dacă ai de gând să faci ceva, Keefer, te aştept în hol. Putem merge într-un loc liniştit. Amândoi suntem beţi, aşa că va fi o luptă corectă. Probabil că ai să mă baţi. Sunt un luptător slab.

Ceilalţi ofiţeri începură să şoptească agitaţi între ei, privind chiorâş spre Keefer. Greenwald ieşi cu paşi rari din cameră, poticnindu-se puţin lângă uşă. Romancierul se ridică. Urmă o tăcere mormântală, foarte neplăcută, ca şi cum cineva ar fi proferat nişte cuvinte murdare. Keefer se uită împrejur şi izbucni în râs. Nimeni nu-l privi în ochi. Se aşează pe scaun.

— La dracu. Bietul băiat e beat mort. Mie mi-e foame. Mâine dimineaţă o să vină să-şi ceară scuze. Willie, spune-le să ne aducă mâncarea.

— Da, Tom.

Prânzul fu mâncat repede într-o linişte perfectă, întreruptă doar de rare reflecţii pe ton scăzut. Când Keefer tăie tortul, se auziră doar câteva slabe aplauze. Petrecerea luă sfârşit imediat după cafea. Pe masa răvăşită se mai aflau încă cinci sticle de şampanie nedestupate.

Când ieşi din salonul particular unde avusese loc masa, Willie avu curiozitatea să se uite atent prin hol. Dar pilotul plecase.

PARTEA A ŞAPTEA

ULTIMUL CĂPITAN AL LUI „CAINE”

Avionul japonez de sacrificiu

Dintre chipurile persoanelor întâlnite de Willie în timpul războiului şi care i-au reapărut mai târziu în memorie, acela al comandorului Queeg a fost cel mai viu şi mai persistent. Totuşi a mai fost un om care a avut o influenţă şi mai mare asupra vieţii şi a caracterului său; un om a cărui faţă n-a văzut-o niciodată şi al. Cărui nume nu l-a cunoscut niciodată. A doua zi după ce l-a întâlnit pe acest om – asta s-a petrecut târziu, în iunie 1945 – Willie Keith i-a scris lui May Wynn o scrisoare de opt pagini, rugând-o să se mărite cu el.

Acel om a fost pilotul unui avion japonez de sacrificiu, care şi-a curmat viaţa la Okinawa ca să-l incendieze pe bătrânul şi ruginitul „Caine”.

Keefer era comandant, şi Willie secundul lui. Comandorul White, abilul pacificator, irosise cinci luni ca să restaureze ordinea pe anarhicul dragor şi se întorsese la cariera lui de pe navele mari, întreruptă cu această ocazie. Distrugătoarele cu patru coşuri căzuseră în mâinile tinerilor Rezervişti. Willie fusese avansat la 1 iunie locotenent-major; câteva dintre vechile dragoare aveau ca secunzi chiar locotenenţi.

Biroul personal ajunsese, evident, la concluzia că împrăştierea ofiţerilor şi a echipajului de pe „Caine” era cea mai bună soluţie ca să potolească înverşunarea din zilele lui Queeg. În total, trei sferturi dintre marinari erau oameni noi. Farrington era singurul ofiţer rămas din epoca revoltei. Maryk fusese mutat de pe navă la o săptămână după achitare şi trimis să comande un LCI, o umilire care a însemnat sfârşitul năzuinţelor lui navale. Nimeni n-a aflat ce

devenise Queeg.

Willie era de fapt cel oare conducea nava. Keefer se izolase la fel ca şi Queeg, doar că el îşi scria romanul în loc să rezolve jocuri de răbdare. Din fericire pentru Willie, comandorul White prinsese simpatie pentru el şi îl pusese să se pregătească intens, două luni ca ofiţer-mecanic şi două luni ca prim-locotenent; era ofiţer cu artileria când a primit telegrama de numire în funcţia de ofiţer-secund. În tot acest timp Keefer fusese secund, o figură posomorâtă, rar văzută pe navă. Nu-şi ştersese complet pata de vin pe care io aplicase pe faţă Barney Greenwald. Toţi noii ofiţeri şi marinari cunoşteau întâmplarea. Revolta şi judecata de la curtea marţială erau subiecte inepuizabile de bârfeală când Keefer şi Willie nu erau de faţă. Impresia generală a celor de pe „Caine” era că romancierul este un om ciudat, nedemn de încredere. Willie era simpatizat, dar din cauza rolului pe oare-l jucase în cursul revoltei era de asemeni privit cu neîncredere.

În rarele momente când conducea nava, Keefer era nervos, exigent, aspru şi gata să bată cu pumnul în ponţii şi să ceară ţipând executarea promptă a ordinelor sale. Nu era un bun conducător de navă; de nenumărate ori zgâriase bordajele petrolierelor şi ale şlepurilor. Pe navă se vorbea deschis că acesta era motivul pentru care îl lăsa pe secund să conducă aproape tot timpul.

Totuşi, era şi el pe puntea de comandă când avionul de sacrificiu s-a năpustit asupra lui „Caine”.

— Ia te uită!

Strigătul lui Urban de pe aripa din tribord a punţii de comandă era aproape vesel. Dar când se auzi strigătul următor al lui Keefer: „Foc! Toate tunurile foc!”, spaima din glas era neîndoielnică.

În acelaşi moment, şi nu ca răspuns la ordinul comandantului ci spontan, începu bubuitul tuturor tunurilor de douăzeci de milimetri de pe navă.

Willie se găsea în cabina hărţilor şi trasa drumul navei. „Caine” ocolea capătul de sud al insulei Okinawa, în drum spre Nakagusuku Wan, ca să ia corespondenţa pentru grupul de dragaj. Nu se comunicase nicio avertizare de atac aerian. Era la ora zece, într-o dimineaţă noroasă mohorâtă. Marea era calmă şi pustie.

Puse jos creionul şi riglele paralele şi trecu în fugă prin cabina timonei spre aripa din tribord. Traiectorii roz punctate de proiectile trasoare se îndreptau acum spre avionul de sacrificiu, care se vedea cafeniu pe fondul de nori, cam la o mie de picioare înălţime şi mult înaintea provei. Venea în picaj, direct spre „Caine”, clătinându-se dezordonat în timp ce cobora. Era un avion mic, şubred, de tip vechi. Pe măsură ce se apropia, aripile păreau că se lungesc şi cele două cercuri roşii se văzură clar. Spre el convergeau patru şiruri de proiectile; avionul le absorbea pe toate şi plana în jos liniştit. Acum se vedea foarte mare; era un avion vechi care cobora bălăbănindu-se nesigur.

— O să ne nimerească!

Keefer şi Urban se trântiră pe punte. Când ajunse la numai câteva picioare, avionul se înclină pe o parte. Willie zări o clipă prin ochiul carlingei chipul pilotului cu ochelari de protecţie.

„Nebunul”, reflectă Willie, şi imediat se lăsă în genunchi, cu faţa spre plăcile punţii. Avea impresia că avionul vine direct spre el.

I se păru foarte lungă clipa până când avionul se lovi de vas şi, în timp ce sta ghemuit, cu faţa spre puntea rece vopsită în albastru, mintea îi fu străfulgerată de o avalanşă de gânduri clare. Miezul lor – care mai târziu îi va schimba cursul vieţii – era un sentiment de regret copleşitor şi sfâşietor că nu s-a însurat cu May. De când renunţase la ea, reuşise într-o mare măsură să o izgonească din minte. Când era plictisit sau indispus, gândurile la ea îl năpădeau iarăşi, dar le alunga considerându-le semne de slăbiciune.

Dar sentimentul puternic de regret al unei fericiri pierdute, care îl stăpânea acum, era ceva cu totul diferit. Era izbucnirea adevărului. Se gândi că viaţa lui s-a sfârşit, iar peste groaza morţii care îl paraliza culmina regretul că nu o va mai revedea niciodată pe May.

Avionul se izbi de navă cu zgomotul pe care-l fac automobilele când se ciocnesc pe şosea, iar al doilea zgomot care urmă fu un bubuit de explozie. Dinţii lui Willie scrâşneau ca după o lovitură de pumn în faţă, iar urechile îi ţiuiau. Se ridică în picioare clătinându-se. Nu putu vedea decât o coloană de fum cenuşiu-albăstrui care se înălţa în spirale dincolo de spardek[26], unde marinarii de la tunuri încă mai şedeau culcaţi, ca nişte protuberanţe cenuşii izolate.

— Domnule comandant, chem repede oamenii de la posturile de luptă şi-i trimit la pupă ca să vedem cum arată…

— Foarte bine, Willie!

Keefer se ridică scuturându-se pe haine cu mâinile tremurânde; părul îi ieşise de sub şapcă şi căzuse peste ochi. Privea uluit în gol. Willie alergă în cabina timonei şi apăsă pe maneta interfonului. Timonierul şi maestrul-timonier îl priveau îngroziţi.

— Atenţiune! spuse el repede şi cu glas puternic, am primit înapoia traversului lovitura unui avion de sacrificiu. Nava se comportă normal. Echipele de incendiu şi echipele de avarii de la pupă şi provă intră imediat în acţiune…

În cabina timonei pătrunseră valuri de fum albastru puturos, iritându-i plămânii ca o ţigară tare. Tuşi şi continuă:

— Raportaţi la puntea de comandă avariile. Dacă este necesar, daţi drumul la spumă, aspersoare şi la bioxidul de

[26] punte continuă (fără tambuchiuri) înapoia centrului navei, deasupra punții principale.

carbon. Staţi gata lângă valvulele de inundare a magaziilor… chî, chî… dar nu inundaţi până nu primiţi ordin…

Închise brusc maneta roşie şi, când clopotul de alarmă începu să sune, ieşi pe aripa punţii. Fu buimăcit de fumul şi de suflul fierbinte care-l izbiră în faţă. Dincolo de spardek se înălţau flăcări portocalii, înalte cât arborele, care se propagau spre puntea de comandă. Vântul sufla din pupă. Nori de fum ţâşneau din flăcări şi se rostogoleau peste aripa punţii.

— Am crezut că te-ai dus la pupă, strigă nervos Keefer.

Silueta lui se vedea întunecată prin fum. Şi el şi oamenii de pe puntea de comandă îşi puneau vestele de salvare.

— Am înţeles, domnule comandant. Chiar acum mă duc…

Willie se văzu nevoit să folosească de coate şi de umeri ca să-şi facă drum până jos pe punte şi în culoar printre marinarii care se agitau ţipând, trăgând furtunuri, smulgând veste de salvare sau alergând fără niciun rost. Reuşi să ajungă pe puntea principală. Aici era mai puţin fum decât pe puntea de comandă; fumul era suflat în sus şi înainte. Dintr-o imensă spărtură zdrenţuită, de pe puntea de deasupra compartimentului căldări de la pupă, izbucneau cu vuiet flăcări roşii groase ca nişte trunchiuri de stejar. Marinari murdari de negreală ieşeau împleticindu-se din tambuchiul îngust al compartimentului tampon. Pe punte erau împrăştiate bucăţi din aripile avionului. Şalupa era în flăcări. Furtunuri încâlcite împânzeau puntea, iar oamenii din echipele de incendiu, cu feţe palide, căşti şi veste de salvare, se agitau să le cupleze la gurile de incendiu, sau să târască spre spărtură nişte bidoane roşii, mici ca nişte jucării. Scoteau scurte strigăte slabe, înăbuşite de zgomotul soneriilor de la posturile de luptă şi de vuietul din compartimentul căldări care acum se vedea. Mirosea a ars… a ulei ars, a lemn ars, a cauciuc ars.

— Care-i situaţia? strigă secundul către un marinar care

ieşea clătinându-se din tambuchiul compartimentului tampon.

— Avionul se află acolo înăuntru, domnule locotenent. Tot afurisitul ăla de loc e în flăcări. Budge ne-a spus să ieşim afară. El încearcă să închidă valvula tubulaturii principale de combustibil… nu ştiu dacă o să mai poată ieşi… am deschis dispozitivul de spumă înainte de a ieşi…

— Ce-i cu căldările?

— Nu ştiu, domnule locotenent, compartimentul este plin de aburi şi flăcări…

— Ştii cum se deschid supapele de siguranţă? ţipă Willie ca să fie auzit în zgomotul de pe punte.

— Da, domnule locotenent…

— Perfect. Deschide-le…

— Am înţeles, domnule locotenent…

Se auzi o explozie şi din compartimentul căldări izbucni un rotocol de flacără albă. Willie se dădu înapoi clătinându-se. Pe partea, dinspre spardek focul îşi croia drum în sus. Willie îşi făcu loc prin furnicarul de marinari până la Bellison, care răsucea cu o cheie valvula unei guri principale de incendiu.

— Ai presiune pe gura asta de incendiu?

— Da, domnule locotenent… pare să fie un incendiu tare afurisit… abandonăm vasul?

— Pe dracu’ nu! Stingem focul! ţipă Willie.

— Am înţeles, domnule locotenent. O să încercăm…

Willie îl bătu pe spate pe adjutant şi se strecură prin culoarul ticsit de oameni, poticnindu-se de furtunuri. Ajungând la scara punţii de comandă, rămase mirat văzându-l pe Keefer ieşind repede din cabina lui cu un sac de pânză groasă de formă neregulată.

— Ce zici, Willie? Avem vreo şansă? spuse Keefer în timp ce Willie se dădea deoparte ca să-l lase să se suie primul pe scară.

— Cred că da, domnule comandant. Ce-i cu *sacul* ăsta?

— Romanul, ca în caz de…

Keefer lăsă sacul jos lângă dulapul de pavilioane şi privi chiorâş spre pupă, tuşind şi fâlfâind o batistă în dreptul nasului. Marinarii de la tunurile de pe spardek se căzneau prin fum şi flăcări să descurce furtunurile ţipând şi înjurând. Marinarii de pe puntea de comandă – radarişti, maeştri-timonieri şi radio-telegrafişti – şi trei dintre ofiţerii noi se strânseră în jurul lui Willie cu ochii holbaţi şi priviri fixe.

— Domnule comandant, încă nu pare să fie prea grav… doar unul din compartimentele căldări…

Willie începu să descrie avaria. Dar avea impresia că Keefer nu-l asculta. Comandantul privea spre pupă, cu mâinile în şolduri. Fumul trecea pe lângă faţa lui. Globurile ochilor aveau un aspect gălbui opac cu margini roşii. Nori de abur şuierător izbucniră deasupra dunetei.

Keefer se uită pătrunzător la Willie.

— Ce-a explodat?

— Le-am spus să deschidă siguranţele de la numărul trei, domnule comandant…

Pe spardek se produse brusc o explozie puternică. O ploaie de focuri de artificii – albe şi galbene, brăzdate cu roşu – săreau în toate direcţiile. Marinarii se rostogoleau pe scări ţipând. Prin aer ţiuiau gloanţe şi se izbeau în puntea de comandă.

— Dumnezeule, sunt proiectilele de antiaeriană, strigă Keefer, pitindu-se. Nava asta sare în aer, Willie. Peste un minut focul o să ajungă la magaziile de muniţii…

Din toate cele trei coşuri răbufni un fum galben murdar ca o vomitare. Vibrarea maşinilor principale se opri. Nava înainta tot mai încet, clătinându-se. Flăcările de la mijlocul navei reflectau pe marea cenuşie o lumină portocalie.

— A intrat apă în conductele de combustibil, strigă Keefer. Am pierdut sucţiunea. Dă ordin tuturor oamenilor…

Proiectilele de şaptezeci şi cinci din depozitul de urgenţă de pe dunetă începură să explodeze cu pocnituri

înfiorătoare şi fâşii de flăcări albe. Keefer ţipă, se clătină şi căzu pe punte. Valuri de fum puturos de la praful de puşcă învăluiră puntea de comandă. Willie se ghemui lângă comandant şi văzu cum câteva picioare cu pantaloni de pânză albastră ordinară se căţărau pe balustradă şi săreau în mare.

— Braţul meu, braţul meu, zise Keefer ţinându-se de umăr şi bătând din picioare.

Printre degete apăru sânge şi începu să picure.

— Vă simţiţi bine, domnule comandant? Oamenii încep să sară în apă…

Keefer se ridica cu o mină abătută, schimonosită de durere.

— Transmite ordinul de abandonare a vasului… Dumnezeule, am impresia că mi se desprinde braţul din umăr… cred că m-a nimerit o schijă…

— Domnule comandant, pe cuvântul meu, cred că nu trebuie încă să abandonăm nava…

Keefer se ridică pe un genunchi şi se sculă în picioare clătinându-se. Se duse poticnindu-se în comandă şi apucă cu mâna plină de sânge maneta interfoanelor.

— Vorbeşte comandantul. Toţi oamenii abandonează nava…

Willie, care era în pragul uşii, n-auzi decât vocea slabă a comandantului din cabina timonei şi nicio transmisie prin difuzoare.

— Domnule comandant, îi strigă el, interfoanele nu funcţionează…

Marinarii de pe puntea de comandă se îngrămădiseră lângă balustrada punţii, ca vitele când caută să se încălzească lipindu-se una de alta.

— Ce spuneţi, domnule locotenent? Putem sări? strigă Urban.

— Rămâneţi pe loc…

Keefer ieşi împleticindu-se din cabina timonei. O altă

explozie în fumul de pe dunetă fu urmată de o izbitură de metal în puntea de comandă şi de un suflu fierbinte.

— Nava asta nu mai rezistă nici cinci minute! zise Keefer.

Se duse repede până la balustradă şi se uită atent spre pupă.

— Uite, acolo la pupă toţi sar. Toată afurisita asta de punte principală o să sară în aer.

Se repezi prin grupul de marinari şi luă sacul de pânză.

— Hai! Toţi oamenii peste bord…

Marinarii începură să se agite şi să se înghiontească, aşa cum fac călătorii din metrou; doreau să sară cât mai repede peste balustradă. În graba lor îl izbiră şi-l înghesuiră pe Willie, care se plecase peste balustradă ca să vadă prin fumul înecăcios ce se petrece la pupă.

— Domnule comandant, la pupă nu sare nimeni… toţi oamenii din apă sunt de la puntea de comandă!

De pe aripa punţii de comandă marinarii şi ofiţerii săreau unul după altul în apă. Keefer era cu un picior, peste balustradă. Cu braţul sănătos ţinea strâns sacul de pânză. Se căţăra cu grijă, ferindu-şi braţul însângerat.

— Domnule comandant, îi strigă Willie, la pupă nu sar… nu sar…

Keefer nu-i dădu nicio atenţie. Willie îl prinse de umăr în timp ce se pleca să sară.

— Domnule comandant, vă cer aprobarea să rămân cu voluntari la bord şi să încerc să sting focul!

În ochii sticloşi ai romancierului apăru o licărire de înţelegere. Îi privi nervos, ca şi cum Willie îi spusese ceva foarte absurd.

— La dracu’, Willie, dacă vrei să te sinucizi, nu te pot opri!

Keefer sări. Picioarele slăbănoage îi fluturară în aer. Căzu în apă pe stomac şi începu să se îndepărteze de navă. În jurul lui se vedeau capete săltând din apă. Pe puntea de comandă rămăsese numai aspirantul Farrington. Stătea

rezemat de dulapul pavilioanelor şi se ştergea la ochi cu mâneca.

— De ce ai rămas? îl întrebă aspru Willie.

— După dumneavoastră, domnule locotenent.

Faţa aspirantului, ca o reclamă de gulere, era mânjită cu negru, dar zâmbea, jumătate a spaimă şi jumătate a joacă de copil.

Cu timona nesupravegheată, „Caine” se întorsese între timp cu bordul în vânt, aşa că puntea de comandă fu repede măturată de fum. Incendiul de pe dunetă fusese localizat datorită exploziilor. Doar ici şi colo se mai vedea câte o slabă licărire galbenă. Lăzile cu muniţii erau nişte ruine zdrenţuite care ardeau mocnit. Willie putea să vadă acum la pupă pâlpâiri neregulate de flăcări, în mijlocul unei mase uriaşe de fum alb.

Dintr-o dată, câmpul de observaţie se lărgi. Văzu iarăşi oceanul şi Okinawa, dealurile verzi liniştite şi orizontul. Nava se întorsese pe jumătate, aşa că un minut îi ajunse ca să calculeze relevmentele; îşi dădu seama că de la izbitură nava nu se deplasase aproape de loc. Piscul de la Yuza Dake avea încă relevmentul 329. Nava se legăna fără direcţie pe o mare cu valuri domoale. Din coşul numărul trei se înălţa un firicel de fum galben. Strigăte izolate în travers accentuau tăcerea calmă. Câţiva marinari din apă se îndreptau spre pupă, făcând semne şi strigând spre cei de pe navă. Nu săriseră mulţi în apă; după câte observă Willie, trecând de la o aripa la alta a punţii, cam vreo cincisprezece, douăzeci de oameni.

Simţi o linişte sufletească profundă şi o vigoare proaspătă învăluindu-i umerii ca o haină.

— Sunt sigur că putem salva hodoroaga asta de navă, zise el către Farrington.

— Da, domnule Locotenent. Vă pot ajuta?

— Poţi să porneşti grupul electrogen... pâc-pâcul ăla de pe puntea prova?

— Mi-au arătat odată băieţii de la radio, domnule locotenent…

— Porneşte-l repede. Deschide comutatoarele interfoanelor. Vezi că sunt marcate.

Farrington coborî în fugă scara. Willie se uită prin binoclu la oamenii din apă şi-l zări pe comandant plutind pe spate la vreo patruzeci de iarzi de pupă, ţinând strâns sacul cenuşiu. Grupul electrogen tuşi, dădu rateuri şi începu să duduie ca un Ford vechi. Willie se duse în cabina timonei. Îl cuprinse revolta văzând cum timona oscila liberă înainte şi înapoi. Apăsă pe maneta interfoanelor şi auzi un bâzâit de curent electric. Vocea lui răsună deasupra punţilor:

— Atenţie, aici vorbeşte ofiţerul-secund. Vă cer să nu abandonaţi nava. N-avem avarii decât la compartimentul căldări, de la pupă. Zgomotele pe care le-aţi auzit au fost exploziile de la câteva muniţii de urgenţă de pe spardek. Acum un minut situaţia părea foarte gravă. Comandantul a dat voie oamenilor să abandoneze nava, dar în acelaşi timp a aprobat ca voluntarii să rămână la bord şi să încerce salvarea navei. Să stingem incendiul şi să dăm puţină presiune în maşinile principale. Tunarii să fie gata să inunde magaziile de muniţii, dar nu până ce nu dau ordin. Compartimentul căldări prova… dacă puteţi obţine presiune, încercaţi să dirijaţi combustibil spre tancurile din provă. Probabil că la pupă tubulaturile sunt smulse. Închideţi valvulele de blocare pentru ca apa să nu urce în tubulaturile din provă. Puneţi în funcţiune pompele şi apa s-o împrăştiem în sala cazanelor din spate. Păstraţi-vă calmul. Aduceţi-vă aminte ce-aţi învăţat în timpul exerciţiilor şi procedaţi la fel. Nava poate ajunge prin propriile ei mijloace în port, chiar în dimineaţa asta. Dacă o abandonăm, vom fi puşi la dispoziţia serviciului personal din Okinawa. Dacă reuşim să facem treaba asta, probabil că vom obţine o reparaţie generală a navei în Statele Unite. Rămâneţi pe navă.

Farrington se întoarse la puntea de comandă. Willie îi spuse să treacă la timonă iar el se grăbi să se ducă la pupă. Culoarul era gol. Pe puntea principală se mai vedeau doar răbufniri de flăcări roşii deasupra spărturii; în jurul lor sâsâiau nori cenuşii care le învăluiau aproape complet. Râuleţe de spuma şi apă curgeau printre furtunurile de incendiu încâlcite. Cât mai departe de craterul zdrenţuit marinari şi ofiţeri stăteau de vorbă, lângă balustradă. Unii dintre ei fumau! Cam vreo cincisprezece se strânseseră împrejurul spărturii din punte şi împroşcau cu furtunurile apă peste gaura din compartimentul căldări; dinăuntru ieşeau aburi de apă vaporizată. Câţiva marinari treceau un furtun prin compartimentul-tampon, iar de jos pătrundea afară un fluviu de înjurături groaznice, ca între oameni care trudesc din greu. Din şalupa carbonizată, dar care nu mai ardea, Chiftea, leoarcă de năduşeală în vesta de salvare, scotea metodic apa murdară. Nimeni nu mai alerga.

Pe puntea din faţa magaziei, sanitarul în genunchi, împreună cu două ajutoare, bandaja oameni culcaţi pe saltele sau pe brancarde. Willie se duse la răniţi şi schimbă câteva cuvinte cu ei. Unii dintre ei fuseseră de cart în compartimentul căldări. Arsurile lor erau înfăşate în bandaje groase cu pete galbene. Mai erau oameni cu răni grave provocate de explozia muniţiilor şi un marinar cu piciorul zdrobit, care se vedea umflat şi cu pete verzi. Adjutantul Budge era printre cei cu arsuri.

— Cum merge, adjutant?

— Foarte bine, domnule locotenent. Cred că am reuşit să răpunem focul. Noroc că am izolat tubulatura principală de combustibil înainte de a ieşi afară…

— Ai făcut apelul? Sunt toţi oamenii?

— Pe Hidosu nu l-am putut găsi, domnule locotenent… este singurul… nu ştiu, poate că e pe-aici, pe undeva.

Adjutantul dădu să se ridice. Willie îl împinse să stea jos.

— N-ai grijă, am să-l găsesc…

Coşurile numărul unu şi doi răbufniră cu huruit puternic, răspândind o masă de fum ca cerneala, iar nava vibră. Secundul şi adjutantul se uitară unul la altul şi zâmbiră fericiţi.

— Presiune pe unu şi doi, zise Budge. O să fie bine…

— Bun, cred că e cazul să pornim şi să culegem pe cei din apă. Stai liniştit…

— Sper că domnului comandant i-a plăcut baia, zise în şoaptă adjutantul. L-a întrecut cu mult pe Queeg…

— Taci, Budge! zise tăios Willie.

Se grăbi să plece. Din momentul când nava fusese lovită de avionul sinucigaş şi până la obţinerea presiunii, trecuseră cincisprezece minute.

În ceasul cât dură operaţia de salvare, Willie îşi păstră perfect luciditatea, încrederea şi calmul, care puseseră stăpânire pe el în momentul când Keefer sărise peste bord. Nimic nu i se păru greu. Pe măsură ce la puntea de comandă curgeau rapoartele de avarii, luă zeci de decizii prompte, cu toate că abia termina să rezolve o urgenţă gravă şi altele mai mici apăreau. Conduse încet nava printre înotători, având grijă să oprească elicele ori de câte ori se apropia de ei.

Când veni rândul comandantului să fie tras la bord, îi trecu timona lui Farrington şi se duse la scară. Keefer era incapabil să se caţere pe scară; aşa că un marinar se băgă în apă lângă el, îl legă peste mijloc cu o frânghie, iar romancierul fu tras din apă, ud leoarcă, ţinând strâns la piept sacoşa cenuşie îmbibată de apă. Îndată ce ajunse la nivelul punţii, Willie îl prinse în braţe şi-l ajută să stea în picioare. Buzele lui Keefer erau vinete. Părul îi atârna şuviţe peste faţă; ochii erau congestionaţi şi holbaţi.

— Cum dracu’ ai reuşit, Willie? zise gâfâind. A fost un miracol. Am să te propun pentru Crucea Militară…

— Vă rog să luaţi comanda, domnule comandant. Vă simţiţi bine?

— Nici gând, văd că procedezi minunat. Continuă. Culege-i pe toţi. Eu am să-mi schimb hainele… trimite-l pe sanitar să-mi fixeze afurisitul ăsta de braţ, mă înjunghie de mor… Ai făcut apelul?

— Îl fac acum, domnule comandant…

— Bravo… continuă… dă-mi o mână de ajutor, Winston…

Keefer porni clătinându-se spre cabina lui, sprijinit pe umărul şefului de echipaj-secund, lăsând o dâră de apă pe punte.

— Peste o jumătate de oră urc la puntea de comandă, Willie… fă apelul…

Lista oamenilor lipsă se reducea pe măsură ce înotătorii erau pescuiţi, unul câte unul.

— Până la sfârşit pe foaia de hârtie scrisă cu creionul rămăsese un singur nume nebifat: Everett Harold Black, fochist clasa a treia… Hidosu. O echipă de cercetare traversă în cizme înalte până la şolduri compartimentul inundat şi devastat unde se aflau căldările. Marinarul lipsă fu găsit.

Când raportul echipei fu adus sus, Keefer era pe puntea de comandă, cu braţul într-o eşarfă albă nouă. „Caine” se afla pe locul uncie fusese lovit. Era ora douăsprezece şi soarele strălucea fierbinte deasupra capului. Pe nava înnegrită de funingine predomina un miros acru de mucezeală.

— Asta-i, Willie. Fiecare are un destin… Sărmanul Hidosu… Care-i drumul pentru intrarea în canal?

— Zero opt unu, domnule comandant.

— Foarte bine, timonier, vino la drum 081. Maestru-timonier, viteză optsprezece noduri…

— Domnule comandant, zise Willie, vă cer aprobarea să cobor şi să supraveghez scoaterea cadavrului…

— Sigur, Willie. Du-te.

Marinarii de pe punte înfăşurau furtunurile şi măturau cu

zgomot sfărâmăturile de pe dunetă şi de pe puntea principală, sporovăind veseli despre micile lor eroisme. Îl salutară pe Willie făcând glume cu voce tare în legătură cu călătoria în Statele Unite. Câţiva dintre ei stăteau în jurul bucătăriei, mestecând sandvişuri groase sau smulgând pâini întregi din mâinile bucătarilor care îi înjurau; alţii puneau pe foc cazanele cu supă ca să pregătească prânzul. În jurul spărturii înconjurate cu o barieră de saulă se strânsese un grup de marinari care priveau în jos. Din compartimentul întunecos al căldărilor, glasurile oamenilor din echipa de cercetare se auzeau ca dintr-un cavou inundat. Doi aspiranţi noi, care săriseră peste bord, şedeau lângă saulă în uniforme kaki schimbate şi priveau în spărtură râzând. Când îl zăriră pe Willie, tăcură.

Îi privi o clipă posomorât. Erau puşti veniţi de la o şcoală de aspiranţi din vest, care se văitau tot timpul din cauza temelor din roluri pentru ofiţerii noi şi le tărăgănau, zicând că nu înţeleg rostul lor. Bombăneau că n-au destul timp de dormit. Neglijenţa cu care manipulau radiogramele şi adresele era intolerabilă. În afară de asta, nu încetau o clipă să se compătimească între ei pentru soarta nefericită de a fi fost repartizaţi pe „Caine”. Willie ar fi vrut în acest moment să le ceară ironic să facă o temă, dacă nu aveau altceva mai bun de făcut decât să privească, dar se întoarse fără să le spună un cuvânt şi se strecură în compartimentul tampon. Îi auzi râzând pe înfundate în spatele lui.

În timp ce cobora pe scara îngustă a puţului, simţi că-l sufocă o duhoare de ars şi de ceva şi mai puturos, îşi puse batista la nas şi porni spre compartimentul căldări. Pe grilajul umed şi unsuros alunecă şi se poticni. Când ajunse în compartiment i se păru foarte ciudat, ceva de coşmar, să vadă sus, deasupra capului, lumină de soare şi jos apă bălăcind în interiorul şi în jurul căldărilor. Echipa de cercetare era departe, în babord; Willie coborî ultima scară;

simţi că în pantaloni îi pătrundea apă rece şi lipicioasă. Trecu prin apa până la glezne. Când nava se înclina, apa se ridica până la brâu. Marinarii din echipa de cercetare veniră lângă el şi unul dintre ei îndreptă o lanternă puternică spre apă.

— Aşteptaţi până trece banda, domnule locotenent. O să-l puteţi vedea foarte bine.

Willie nu era obişnuit cu morţii. Văzuse doar câteva rude aşezate în sicrie căptuşite cu pluş, în semiîntunericul gălbui al capelelor funerare, în timp ce o orgă jelea duios prin difuzoare şi în aer plutea miros de flori. Dar aici nu intervenise un antreprenor de pompe funebre ca să înfrumuseţeze moartea lui Hidosu. Timp de câteva secunde apa scăzu şi fascicolul de lumină al lanternei îl arătă clar pe marinar, ţintuit pe punte sub motorul turtit al avionului japonez, cu faţa şi uniforma înnegrite de unsoare. Priveliştea îi reaminti lui Willie de veveriţele călcate de maşini, întâlnite adesea pe şoselele din Manhasset, în dimineţile de toamnă. Era cutremurător să-şi dea seama dintr-o dată că oamenii sunt la fel de fragili şi uşor de distrus ca veveriţele. Apa murdară acoperi iarăşi leşul. Willie îşi stăpâni lacrimile şi greaţa, şi zise:…

— Asta-i o treabă de voluntari. Oricare dintre voi care nu poate suporta este scuzat…

Echipa de cercetare era compusă numai din negri. Se uită la fiecare în parte. Toţi aveau expresia care-i face pe oameni, pentru o clipă egali înaintea unui mort… un amestec de teamă, suferinţă, regret şi stânjeneală.

— Păi, dacă vă oferiţi toţi, e minunat. În primul rând instalaţi un palanc pe grinda aia transversală şi îndepărtaţi dărâmăturile de pe el. Îl trimit aici pe Winston cu o tendă. După aceea, în loc să-l căraţi pe scări, îl ridicaţi cu saule prin spărtura din punte.

— Am înţeles, domnule locotenent, spuseră toţi.

Marinarul cu lanterna adăugă:

— Vreţi să-l vedeţi pe japonez, domnule locotenent? Este pe punte în babord…

— A mai rămas mult din el?

— Păi, mare lucru nu. Nu este ceva prea atrăgător…

— Sigur, arată-mi drumul…

Rămăşiţele pilotului de sacrificiu erau groaznice. Willie aruncă o privire în carlinga turtită, la oasele şi carnea purpurie carbonizată, ghemuite în chip grotesc în poziţie de stat jos, ca şi cum mortul încă ar mai fi zburat; se vedea un şir dublu de dinţi rânjiţi, dezgoliţi de carne; şi, ceea ce era mai impresionant, ochelarii de aviator rămăseseră intacţi şi se înfundaseră în figură, dându-i înfăţişarea că este încă viu şi priveşte. În aer mirosea ca într-o măcelărie.

— Ei, domnule locotenent, aşa cum spun marinarii, „ăi buni mor”.

— Am… am să plec şi-am să-l trimit încoace pe Winston.

Willie îşi făcu repede drum printre rămăşiţele avionului, sfărâmăturile punţii şi accesoriile căldărilor, până la tambuchiul de ieşire, grăbit să ajungă mai iute în curentul plăcut de aer sărat care venea de afară.

Keefer se ghemui, palid şi toropit, în scaunul de comandant de pe puntea de comandă şi-l lăsă pe Willie să conducă nava în port. Trecu la comandă doar în momentul acostării, dând ordine cu glas monoton, plictisit. Marinarii de pe navele din apropiere se opriră din lucru ca să se uite miraţi la duneta sfâşiată şi arsă şi la scobitura neagră uriaşă din mijlocul navei.

Willie coborî în cabină, se dezbrăcă de hainele ude şi murdare, le aruncă jos grămadă şi făcu un duş. Se îmbrăcă cu uniforma kaki cea mai curată, trase perdeaua şi se întinse în cuşetă căscând. În acel moment începu să tremure. La început numai mâinile, dar la foarte scurt timp îi tremura tot corpul. Fapt curios, senzaţia nu-i displăcea. Îi provoca o stare de căldură şi o furnicătură plăcută pe sub

piele. Apăsă cu degetul tremurând pe buzzer, ca să vină un băiat de la bufet.

— Adu-mi un sandviş cu carne, Rasselas… orice, dar să fie cu carne… şi cafea fierbinte, *fierbinte*… ca aburul adevărat.

— Da, dom'le locot'nent.

— Am să bag degetul în cafea şi dacă nu se băşică, cer să fii pedepsit.

— Cafea fierbinte. Da, dom'le locot'nent.

Accesul de tremurat încetă brusc când sosi mâncarea: două sandvişuri groase cu carne rece de miel şi cafea care nu se vedea de aburii din ea. Willie înfulecă sandvişurile. Luă din sertarul mesei o ţigară de foi primită de la Hidosu cu două zile înainte; marinarul trecuse cu o cutie de ţigări pe la toţi ofiţerii şi le oferise, pentru înaintarea lui ca fochist clasa a treia. O clipă şovăi, părându-i-se ciudat să fumeze ţigara dată de un mort; apoi o fumă rezemat de spatele scaunului turnant, cu picioarele sprijinite de masă. Îi trecu prin minte o serie de tablouri posibile. Văzu avionul de sacrificiu izbindu-se de puntea de comandă şi zdrobindu-l pe el, în loc să se prăbuşească pe puntea principală. Se văzu spintecat de o schijă de la muniţiile de urgenţă; lovit în cap de un obuz de antiaeriană; ars de explozia unei magazii de muniţii, până ce nu mai rămăsese din el decât jumătate de schelet ca pilotul japonez. Gândurile erau înfiorătoare şi totodată plăcute, ca o poveste bună de groază; ele îi provocau desfătarea supremă de a fi încă în viaţă şi teafăr după trecerea pericolului. Atunci îi trecu prin minte gândul că înaintarea lui Hidosu fusese sentinţa lui de moarte. Cu două zile înainte fusese transferat de la compartimentul maşinilor de la pupă, care acum era intact, în compartimentul căldărilor unde murise.

În fumul răspândit de ţigara marinarului mort, Willie începu să reflecteze despre moarte viaţă, despre noroc şi Dumnezeu. Poate că filosofii se simt bine când sunt

năpădiţi de astfel de gânduri, dar pentru alţi oameni este un adevărat chin când aceste noţiuni – nu ca simple vorbe, ci ca realităţi – străpung crusta întâmplărilor cotidiene şi pătrund în suflet. O jumătate de oră de meditaţie chinuitoare de acest fel poate schimba cursul unei vieţi. Când Willie Keith stingea în scrumieră mucul ţigării de foi, nu mai era acelaşi Willie care o aprinsese. Tânărul acela dispăruse pentru totdeauna.

Începu să scrie conceptul unei scrisori către părinţii lui Hidosu. Buzzerul telefonului sună. Era Keefer, care pe un ton calm şi foarte cordial îi spuse:

— Willie, dacă n-ai absolut nimic împotrivă, te-ar deranja să vii o clipă sus?

— Da, domnule comandant. Imediat.

Pe puntea prova mai mulţi marinari şedeau cocoţaţi pe copastie în bătaia brizei de după-amiază, sporovăind veseli între ei. Willie auzi repetate de mai multe ori cuvintele „domnul locotenent Keith”. Când păşi din tambuchi, conversaţia încetă. Câţiva dintre marinari săriră jos de pe copastie. Toţi priveau spre el, cu un aer pe care nu-l mai observase înainte pe feţele lor. Cu mult timp în urmă îi observase privind în acest fel pe comandantul De Vriess, după o manevrare precisă a navei. Era un tablou încântător. „Hello domnule locotenent”, spuseră mai mulţi dintre ei fără rost, dat fiind că Willie intra şi ieşea din tambuchi de douăzeci de ori pe zi fără să fie salutat.

— Noroc.

Willie le zâmbi şi se duse în cabina lui Keefer. Romancierul sta pe cuşetă într-un halat roşu de baie, rezemat de un teanc de perne. Eşarfa atârna goală în jurul gâtului, iar braţul bandajat sta întins lângă el pe cuşetă. Bea ceva de culoare cafenie închisă dintr-un pahar de apă. Făcu semn cu paharul spre Willie: câţiva stropi săriră afară.

— Coniac medicinal. Special pentru pierderi de sânge, prescris de sanitar... Cred că şi pentru nervii încercaţi după

o zi de eroism. Bea puţin.

— Am să beau, mulţumesc, domnule comandant. Unde-i?

— Dulapul de sub cuşetă. Foloseşte paharul de la chiuvetă. Ceva bun. Serveşte-te şi stai jos.

Coniacul alunecă pe gâtul lui Willie ca apa caldă, fără cea mai slabă înţepătură. Se lăsă pe spatele scaunului turnant, cuprins de o dogoare plăcută.

— Ai citit vreodată „Lord Jim”?

— Da, domnule comandant, l-am citit.

— O poveste grozavă.

— Cea mai bună din câte s-a scris, aş putea spune.

— Ciudat de potrivită cu întâmplările de azi.

Romancierul îşi ridică greoi capul şi se uită fix la Willie, care din politeţe privea inexpresiv.

— Nu crezi?

— De ce, domnule comandant?

— Păi, tipul sare peste bord când nu trebuia… comite acest singur act de laşitate… şi apoi îl obsedează toată viaţa…

Keefer dădu pe gât paharul.

— Dă-mi sticla de coniac. Am primit adineauri prin semnalizare optică telegrama asta. Citeşte-o.

Luă sticla şi-i trecu lui Willie telegrama: *Comandantul lui „Caine” se prezintă comandantului Wharton, la bordul lui „Pluto”, ora 17.*

— Puteţi să vă duceţi, domnule comandant? Braţul merge bine?

— Dă-l dracului de braţ, Willie, nu-i decât anchilozat. Câţiva muşchi torsionaţi. Nimic. N-am nicio scuză de niciun fel. Mă tem că trebuie să mă duc. Vrei, te rog, să mergi cu mine?

— Desigur, domnule comandant, dacă credeţi că este necesar…

— Tu ştii mai bine decât mine ce s-a petrecut. În timp ce salvai nava, eu stam în apă, în afara pericolului…

— Domnule comandant, hotărârea dumneavoastră de a abandona nava n-a fost un act de laşitate, n-aveţi de ce să vă frământaţi din cauza asta. Când întreaga dunetă sărea în aer şi oamenii se aruncau peste, bord, apoi flăcările şi fumul şi situaţia generală confuză, orice ofiţer prudent ar fi făcut la fel…

— În realitate nu gândeşti aşa, zise Keefer privindu-l în faţă.

Willie mai luă o înghiţitură de coniac şi nu răspunse.

— Totuşi, zise comandantul, am să-ţi fiu veşnic recunoscător dacă tot aşa ai să-i spui şi comandantului Wharton.

— Aşa am să-i spun…

După un moment de tăcere, Keefer zise:

— De ce ai rămas la bord, Willie?

— Bine, domnule comandant, dar nu uitaţi că eu văzusem la faţa locului proporţiile reale ale avariei, iar dumneavoastră nu le-aţi văzut. Apoi eraţi rănit şi zdruncinat, iar eu nu eram… dacă lucrurile s-ar fi petrecut invers…

— Tot aş fi sărit.

Keefer îşi lăsă capul pe perne şi privi în sus.

— Ascultă, Willie, faptul de a avea creier este o chestie păcătoasă. Mă pune într-o situaţie mult mai rea decât pe Queeg. El putea să-şi înghită toate minciunile lui grosolane, de autoconservare, pentru că era stupid. Eu însă pot să analizez. Faptul de a fi sărit mă pecetluieşte pe vecie. Mi-a dat o identitate. Nu-l pot uita, decât doar dacă devin paranoic ca Queeg şi, din păcate, am capul foarte sănătos. N-am suficientă tărie de caracter, dar am mult creier. Asocierea lor este foarte posibilă… de fapt poate că există o corelaţie, nu ştiu…

— Domnule comandant, mă iertaţi, dar aţi trecut prin momente foarte grele şi aţi pierdut mult sânge, aşa că nimic din ce spuneţi despre dumneavoastră n-are raţiune.

Aveţi tăria de caracter necesară oricui.

— Willie, tu mi-ai pus bilele de oţel pe pernă?

Willie îşi plecă privirea spre pahar. Făcuse asta într-o dimineaţă, când Keefer izbise la acostare un tanc petrolier şi după aceea ţipase la timonier şi-l pedepsise.

— Eu… da, eu le-am pus. Regret, domnule comandant, a fost un lucru stupid…

— Vreau să-ţi spun ceva, Willie. Eu îl înţeleg şi-l compătimesc pe Queeg mai mult decât îl vei înţelege tu vreodată, afară doar dacă vei primi comanda unei nave. Nu-ţi poţi da seama ce înseamnă comanda până ce n-ai avut-o. Este serviciul cel mai apăsător şi cel mai trist din întreaga lume. Este un coşmar, afară doar dacă nu eşti un bou. Tot timpul şovăi pe o potecă îngustă de decizii corecte şi fericite, care şerpuieşte printr-o întunecime fără margini de greşeli posibile. În fiecare clipă poţi săvârşi o sută de omoruri fără premeditare. Un bou ca De Vriess nu-şi dă seama de asta… sau nu are suficientă imaginaţie ca să-şi bată capul cu asta… şi în plus are siguranţa reflexă a picioarelor de bou de a rămâne pe poteca bună. Queeg nu avea creier, dar avea nervi şi ambiţie şi nu e de mirare că s-a prăbuşit. Eu cred că m-am descurcat destul de bine… până azi. Nu?

Tonul apelativ îl făcu pe Willie să se simtă foarte stânjenit.

— Desigur, domnule comandant.

— Ei, a fost o luptă. Secund nu înseamnă nimic. Comanda, comanda e totul… nu ştiu, poate că aş fi dus-o cu bine până la capăt, dacă n-ar fi fost acest ticălos de aviator de sacrificiu venit din senin…

Glasul lui Keefer sună răguşit şi în ochi îi izbucniră lacrimi. Willie se ridică şi-şi întoarse faţa.

— Domnule comandant, revin puţin mai târziu, nu vă simţiţi de loc bine…

— O, nu, stai aici, Willie. Sunt într-o stare excelentă. Mă

simt foarte prost numai pentru că voi fi un „Lord Tom” pe viaţă…

Willie rămase rezemat de masă, tot fără să se uite la comandant. După o clipă Keefer zise sec:

— Foarte bine, acum mă simt excelent. Să mai bem un coniac.

Lacrimile dispăruseră. Îi întinse lui Willie sticla.

— Poate că cel mai umilitor aspect al întregii situaţii este… mă întreb dacă, după toate trăncănelile mele despre marină, nu există totuşi o înţelepciune ocultă în judecăţile ei tainice. Pe Roland l-au pus pe un portavion, iar pe mine m-au trimis pe „Caine”. Şi printr-o coincidenţă diabolică, amândoi am fost puşi la aceeaşi probă, un incendiu provocat de un aviator de sacrificiu. Roland a murit salvându-şi nava, iar eu am sărit…

— Domnule comandant, daţi tot felul de interpretări unui accident întâmplător. Calmaţi-vă şi uitaţi-l. Dacă mergeţi să vă prezentaţi comandantului Wharton la ora 17, ar trebui să începeţi să vă pregătiţi… Vă mai doare braţul?

Keefer se ridică în capul oaselor strâmbându-se.

— Mă doare al dracului… dar asta-i altceva. Vreau să merg… foarte bine, Willie…

Comandantul îşi scoase picioarele din cuşetă, mişcându-şi braţul cu grijă.

— Mai bem un coniac înainte de plecare?

— Nu, mulţumesc, domnule comandant…

Keefer se uită la el admirativ, zâmbind trist.

— Mă întreb dacă îţi dai seama cât demult te-ai schimbat în aceşti doi ani pe „Caine”?

— Bănuiesc că toţi ne-am schimbat, domnule comandant…

— Nu cât tine. Ţi-aduci aminte de ordinul ăla operativ pe care l-ai uitat trei zile în pantalonii lepădaţi?

Willie zâmbi.

— Nu ţi-am spus niciodată, dar chiar în noaptea aceea

am avut o convorbire cu De Vriess. Fapt destul de curios, eu am spus că eşti un caz incorigibil. De Vriess a spus că s-ar putea să devii un ofiţer excepţional. Nu mi-am explicat niciodată cum de a putut spune asta. Vei căpăta o medalie, Willie, dacă recomandarea mea înseamnă ceva... îţi mulţumesc că mi-ai îngăduit să plâng la un pahar de coniac cu tine. Acum mă simt mult mai bine.

Se întinse să-şi ia pantalonii.

— Pot să vă ajut la îmbrăcat, domnule comandant?

— Nu, mulţumesc, Willie... nu sunt neputincios... fiziceşte, nu. Cum crezi că-mi vor spune în careu – Bătrânul Plonjon-de-lebădă?

Ochii îi sclipiră şi Willie nu mai putu să-şi stăpânească râsul.

— Domnule comandant, peste o săptămână toţi vor uita acest lucru, inclusiv dumneavoastră...

— Îmi voi reaminti de asta şi pe patul de moarte, dacă am să mor într-un pat, sau oriunde am să mor. Viaţa fiecăruia pivotează în jurul a unu sau poate două momente. Momentul meu s-a petrecut azi-dimineaţă. Ce să fac?... Mama nu şi-a crescut băiatul ca să se facă soldat. Sunt însă şi un scriitor foarte bun, ceea ce înseamnă ceva. Oricare ar fi părerea lui Barney Greenwald. Probabil el a prevăzut că am să sar. Cred că şi din curtea marţială am sărit, cu toate că şi azi sunt convins că nu-l puteam ajuta pe Steve în niciun fel. Da. Am să mai beau un ultim pahar, dacă tu nu vrei.

Îşi încinse îndemânatic centura cu o singură mână, îşi turnă coniac şi-l bău.

— Mi se pare ceva foarte curios zise el, să mă aflu în sfârşit într-o situaţie în care cuvintele nu mai pot schimba nimic. E prima oară în viaţa mea... sau poate că mă înşel. E preferabil să te bărbiereşti, Willie.

— Da, domnule comandant.

— Dă-o dracului, cred că ai câştigat dreptul de a-mi

spune iarăşi Tom. Chiar Lord Tom... În sfârşit, nimic nu-ţi poate limpezi mai bine mintea ca aerul proaspăt dintr-o şalupă. Dar avem şalupă? Am uitat.

— Arată destul de groaznic, domnule comandant, dar motorul încă mai merge...

— Splendid.

Când Willie puse mâna pe clanţa uşii, Keefer îi spuse:

— Apropo...

Scotoci în raftul de deasupra mesei şi scoase o mapă neagră groasă.

— Aici sunt primele douăzeci de capitole din „Mulţimi". Restul sunt cam jilave. Ţi-ar face plăcere să te uiţi prin ele la noapte, în timp ce te destinzi?

Willie privea mirat.

— Sigur... mulţumesc, domnule comandant... îmi va face mare plăcere. Începusem să cred că va trebui să-l cumpăr ca să-l pot citi...

— Ei, Willie, nu te pripi, tot sper că ai să-l cumperi, nu-mi ciupi din drepturile de autor. Oricum, doresc să aflu părerea ta despre roman.

— Sunt sigur că-mi va place foarte mult, domnule comandant.

— Ei bine, pune-ţi la lucru mintea ta luminată de specialist în literatura comparată şi nu-mi cruţa sentimentele, din simplă deferenţă militară.

— Da, domnule comandant.

Willie ieşi cu mapa la subţioară, bucuros ca şi cum ar fi pus mâna pe un document extraconfidenţial.

În noaptea aceea târziu, îi scrise lui May.

O scrisoare de dragoste

Trecuse mult de miezul nopţii când Willie închise manuscrisul lui Keefer. Îl puse deoparte şi se duse în cancelaria vasului. Aprinse lampa galbenă de pe masă, zăvorî uşa şi dezveli maşina de scris. În camera neaerisită domnea o tăcere absolută, cu excepţia scârţâitului înfundat al apărătoarelor dintre cocă şi bordajul lui „Pluto”. („Caine” se afla acostat lângă nava-bază, pentru reparaţii.) În sertarul cu hârtie de scris dădu peste câteva pornografii zdrenţuite ale furierului; îl amuză faptul că nu simţea nicio poftă să se uite la ele. Băgă hârtie în maşină şi începu să scrie fără să se oprească.

Draga mea May,

Dacă există o amintire caracteristică din viaţa trăită de mine pe această navă, o amintire pe care o voi păstra veşnic, aceea este trezirea mea din somn cu zgâlţâieli. Cred că în ultimii doi ani am fost trezit în acest fel de mii de ori. Până la urmă am fost trezit şi din somnul în legătură cu tine, şi singura mea speranţă mi-e în Dumnezeu că nu va fi prea târziu.

Îmi dau seama că această scrisoare va ajunge la tine ca o bombă. Citeşte-o, iubita mea, şi la sfârşit hotărăşte dacă merită să-i răspunzi. După câte bănuiesc, pentru tine nu însemn acum mai mult decât oricare altul dintre neisprăviţii clienţi de la Grotto. Totuşi, trebuie să-ţi scriu aceste rânduri.

După atâta timp nu mai are niciun rost să mă scuz de ce nu ţi-am scris de cinci luni. Ştii bine de ce nu ţi-am scris. Ajunsesem la ceea ce am considerat atunci că era o

hotărâre nobilă şi anume că, în cazul în care am de gând să mă despart de tine, cea mai bună cale ar fi o despărţire categorică şi că nu are rost să te mai torturez cu o corespondenţă ambiguă. Şi din clipa în care m-am hotărât să renunţ la tine o dată pentru totdeauna, fiindcă nu erai – Dumnezeu să mă ierte – potrivită pentru mine, nu ţi-am mai scris.

Acum doresc să fii soţia mea. Acesta-i motivul pentru care îţi scriu iarăşi. Este o dorinţă dincolo de orice îndoială, este adevărul adevărat. Te iubesc. N-am iubit niciodată pe nimeni ca pe tine, nici chiar pe părinţii mei. Te-am iubit din clipa în care ţi-ai scos haina la „Luigi's", dacă îţi mai reaminteşti, când ai apărut în faţa ochilor mei ca femeia cea mai dorită de pe faţa pământului, şi pentru mine asta-i tot ce contează. După aceea am constatat că erai mai inteligentă decât mine şi de asemeni că aveai mai mult caracter, dar acestea au fost simple accesorii fericite. Te-aş fi iubit, cred, chiar dacă te-ai fi dovedit o proastă. Aşadar, bănuiesc că la baza dragostei mele este atracţia fizică, şi întotdeauna asta va fi. Poate că nu-ţi place ce-ţi spun, pentru că tu atragi uşor sute de dobitoci, dar aceasta-i realitatea.

Adevărul este, iubita mea dulce, că această atracţie trupească aproape ne-a distrus vieţile, pentru că în capul meu idiot, necopt şi snob, mi s-a părut că este o cursă. După Yosemite, mama mi-a vorbit îndelung şi deschis, sfătuindu-mă să nu mă căsătoresc cu tine, stăruind asupra ideii că eram prins în mrejele tale trupeşti. Dacă vrei să ştii ce s-a schimbat, îţi pot spune. Multe lucruri mi s-au întâmplat în ultimele cinci luni şi rezultatul final a fost că, în acest timp, am îmbătrânit cât în cinci ani şi acum pot spune cu toată certitudinea că am ieşit din ceaţa adolescenţei, oricât de departe aş fi încă de a fi devenit un bărbat. Acum văd foarte limpede că tu şi eu suntem un miracol care se petrece o singură dată în viaţă. Nu pot înţelege cum sau de

ce ai ajuns să mă iubeşti, când eşti mai tare, mai înţeleaptă, mai drăguţă, capabilă să câştigi prin muncă mai mult şi în orice altă privinţă mai bună decât mine. Poate că m-a ajutat şi trecerea pe la Princeton, şi în acest caz mulţumesc lui Dumnezeu pentru Princeton. Ştiu că ideea snoabă de a intra prin căsătorie într-o, citez, „familie bună” – cât demult roşesc de ruşine nu mai citez – pentru tine nu înseamnă nimic. Oricum ar fi, faptul că tu mă iubeşti pentru mine este un noroc fantastic.

Iubito, rândurile astea sunt ca ruperea unui dig. Nu ştiu ce să aştern pe hârtie mai întâi. Principalul lucru este: vrei să te măriţi cu mine când mă voi întoarce în ţară? Fie că războiul va mai dura sau se va sfârşi? Mie îmi vine să cred că în câteva luni se va termina. Dacă aşa va fi, iată ce doresc să fac. Doresc să mă întorc la universitate şi să obţin titlul de doctor în litere şi poate cel de doctor în filosofie, dacă banii îmi vor ajunge; după oare să obţin un post de profesor la un colegiu, nu mă interesează unde, dar de preferinţă într-un oraş mic. Cât despre bani, nu vor fi banii mamei. Tata, Dumnezeu să-i odihnească sufletul, mi-a lăsat o poliţă de asigurare care îmi va ajunge să mă întreţin timp de doi sau trei ani la învăţătură; şi, în plus, poate că guvernul va ajuta pe veterani, aşa cum a făcut şi în ultimul război. Oricum, această problemă se poate rezolva. Fiindcă veni vorba, tata mi-a spus indirect, de mai multe ori, că ar trebui să mă căsătoresc cu tine. A intuit că am descoperit ceva minunat.

Îmi dau seama că doresc să fiu profesor. Ca şi în altele, m-ai înţeles perfect şi în această privinţă. În prezent, sunt de două luni secund pe „Caine” (Dumnezeule, câte veşti am să-ţi dau – ai răbdare o clipă) şi am organizat un program educativ pentru marinari, pe baza cursurilor trimise de Institutul de Educaţie al Forţelor Armate. Nu pot să-ţi descriu plăcerea pe care am simţit-o ajutându-i pe oameni să înceapă a prinde drag şi interes pentru o seamă

de subiecte, sfătuindu-i cum să-şi facă temele şi supraveghindu-i să progreseze la învăţătură. *Simt* că este munca pentru care sunt făcut. În ce priveşte cântatul la pian, cât de departe aş putea ajunge? N-am talent, ştiu dar să cânt la pian şi să compun uşor rime îndoielnice, scamatorii distractive pentru petrecerile de sâmbătă seara. Viaţa de bar, în totalitatea ei, cu blestemaţii ăia de clienţi cu feţe făinoase ca de mort şi cu aerul puturos, repetată noapte de noapte, tot acest amestec cleios şi banal de pseudo-erotism, pseudo-muzică şi pseudo-haz, nu sunt pentru mine. Nici pentru tine. În aceste baruri de noapte, tu eşti ca un diamant pe o grămadă de gunoi.

În ce priveşte religia. (Să începem cu ce este esenţial… sunt atâtea de spus!) N-am fost niciodată religios, dar am văzut aici pe mare prea multe stele şi soare şi vieţi omeneşti pierite, ca să mai pot ignora pe Dumnezeu. Asist la slujbe religioase când pot. Sunt un gen de creştin diluat. Catolicismul mi-a inspirat întotdeauna teamă şi nu-l înţeleg. Despre asta mai putem vorbi. Dacă vrei să creşti copiii în religia catolică, ei bine, cred că orice creştin este creştin. Aş prefera să nu mă căsătoresc după un ritual pe care nu-l înţeleg – sunt cât se poate de sincer cu tine, pentru că totul este acum cioburi – dar voi face şi asta, dacă tu o doreşti. Despre toate aceste lucruri putem sta de vorbă şi se vor rezolva, numai dacă tu mă mai iubeşti încă aşa cum m-ai iubit.

O completare a noutăţilor (deşi, fireşte, nu-ţi pot spune unde mă aflu sau altceva de acest gen). Ţi-ai putut da desigur seama că nu mă aflu într-o închisoare pentru revoltă. Maryk a fost achitat mai mult prin abilitate avocăţească, aşa că judecarea mea a căzut. Bietul marinar Stilwell a înnebunit; adus în stare de nebunie, bănuiesc, din cauza lui Queeg, de care acum îmi pare tot aşa de rău ca de Stilwell; amândoi sunt victime ale războiului, în egală măsură. De curând am aflat că Stilwell s-a însănătoşit

destul de bine după o terapie cu şocuri electrice şi că se află pe coastă într-un serviciu cu răspundere limitată. Queeg a fost înlocuit cu un minunat absolvent al Academiei Militare, care în patru luni a pus ordine pe navă şi după aceea i-a trecut comanda lui Keefer. Aşa că în prezent avem comandant un romancier, un adevărat privilegiu.

Acum îmi dau seama foarte clar că „revolta” a fost în cea mai mare parte opera lui Keefer – deşi trebuie să-mi asum şi eu bună parte din vină, iar Maryk la fel – şi îmi mai dau seama că toţi trei am greşit. Noi am trecut asupra lui Queeg ura pe care ar fi trebuit s-o simţim faţă de Hitler şi de japonezi, care ne-au smuls de pe uscat şi ne-au întemniţat ani de zile într-o navă veche şi nesigură. Lipsa noastră de loialitate a făcut ca situaţia să fie de două ori mai grea, şi pentru Queeg şi pentru noi deopotrivă; pe el l-a împins la cele mai grave acte de violenţă şi l-a adus într-o stare psihică complet anormală. Iar după aceea Keefer i-a băgat în cap lui Steve ideea cu articolul 184, după care a urmat restul grozăviei. Queeg a condus cincisprezece luni nava, pe care cineva trebuia totuşi s-o conducă, şi niciunul dintre noi nu putea s-o facă. Cât priveşte taifunul, nu ştiu dacă era mai bine să mergem spre nord sau spre sud şi nici n-am să ştiu vreodată. Dar cred că Maryk nu trebuia să-l desărcineze pe comandant. Dacă în momentul când situaţia devenise suficient de rea Queeg ar fi hotărât să schimbe direcţia spre nord, sau dacă Maryk ar fi făcut asta şi Queeg şi-ar fi descărcat nervii numai după aceea, n-ar mai fi fost nicio blestemată de curte marţială. Iar „Caine” ar fi continuat să ia parte la cele mai măreţe acţiuni ale războiului, în loc să stea dosit la San Francisco. Adevărul este că, din moment ce comandantul tău e un prost incompetent – şi ăsta-i un risc al războiului – nu ai altceva de făcut decât să i te supui, ca şi cum ar fi cel mai inteligent şi cel mai competent, să-i acoperi greşelile, să asiguri bunul mers al navei şi să înduri. Aşa că m-am

învârtit tot timpul în jurul şurii lui Robin Hood, ca să ajung la vechi adevăruri banale, ceea ce cred că face parte din procesul de maturizare. Nu cred că Keefer gândeşte la fel şi nu ştiu dacă va gândi vreodată aşa. Este prea inteligent ca să fie înţelept, dacă asta poate fi o justificare. Prea puţin din ce spun este original. Toate astea le ştiu de la avocatul lui Maryk, un evreu uimitor cu numele de Greenwald, pilot-aviator de vânătoare, poate cel mai ciudat tip din câţi am cunoscut vreodată.

Keefer în cele din urmă s-a lăsat convins şi mi-a arătat o parte din romanul lui. Nu ştii, cred, că a vândut manuscrisul incomplet editurii Chapman, care i-a dat un avans de o mie de dolari. Am avut o masă de sărbătorire, care însă s-a transformat în ceva foarte neplăcut, despre care am să-ţi povestesc altă dată. Totuşi, am citit câteva capitole în noaptea asta şi trebuie să spun cu regret că îmi par excepţional de bune. N-am impresia că este ceva prea original ca idee şi stil – un fel de amestec din Dos Passos, Joyce, Hemingway şi Faulkner – dar este curgător şi unele scene sunt strălucite. Acţiunea se petrece pe un portavion, dar sunt şi multe episoade petrecute pe coastă, cu scene erotice din cele mai grozave pe care le-am citit vreodată. Se va vinde ca pâinea caldă, sunt sigur. Titlul este „Mulţimi, Mulţimi”.

În definitiv, nu ştiu sigur în ce măsură te interesează toate astea. Am recitit cele scrise până aici şi am impresia că este cea mai idioată şi mai dezlânată propunere de căsătorie făcută vreodată. Cred că scriu ceva mai repede decât poate mintea mea gândi, dar ce importanţă are? Mintea mea nu mai cunoaşte altceva decât dorinţa de a mă căsători cu tine. Nimic nu i-a mai rămas în afară de încordare – şi va fi o grea şi lungă încordare – în aşteptarea hotărârii tale. Iubito, să nu crezi că sunt beat sau că scriu sub un impuls de nebunie. Asta-i adevărul. Dacă am să trăiesc până la o sută şapte ani şi indiferent dacă te întorci

sau nu la mine, n-am să am niciodată alte sentimente faţă de tine. Eşti soţia hărăzită mie de Dumnezeu şi numai faptul că am fost prea nătâng şi necopt poate explica de ce abia după trei ani mi-am dat seama de asta. Dar sper să am cincizeci de ani răgaz ca să te conving şi nu doresc altceva decât să-mi dai posibilitatea s-o fac. Ce-aş mai putea spune? Poate că în scrisorile de dragoste se cuvine să te arăţi înflăcărat de frumoşii ochi ai iubitei, de buzele şi de părul ei, să-i juri credinţă eternă şi aşa mai departe. Iubito, te iubesc, te iubesc, te iubesc, asta-i tot. Eşti tot ce-mi doresc pentru restul vieţii mele.

Mă gândesc, firește, că poate viaţa de soţie a unui om care lucrează într-o universitate nu te atrage. La aceasta nu pot altfel răspunde decât că, în cazul în care mă iubeşti, ai să vii şi ai să încerci. Cred că îţi va place. Nu cunoşti decât New York-ul şi Broadway-ul. Mai există şi altă lume, cu iarbă verde, liniște, soare strălucitor şi cu oameni culţi şi drăguţi, şi cred că după foarte scurt timp îţi va place. Totodată, vei fi o scânteie de viaţă în acest mediu… Este cam soporific şi ireal, acesta-i principalul lui cusur… şi poate că mă vei stimula să fac o lucrare de valoare, în loc să repet acelaşi mormăit de la an la an. În orice caz, toate astea sunt de văzut. Totul depind? Dacă tu mai simţi, aşa cum simţeai acum, că aparţineai unul altuia.

Pentru Dumnezeu, scrie-mi cât mai repede posibil. Iartă-mi toate absurdităţile de până acum, şi nu te răzbuna întârziind răspunsul. Eşti sănătoasă? Tot îi mai înflăcărezi pe clienţi? Dar pe tinerii înşiraţi la bar tot îi mai faci să holbeze ochii la tine? Ultima oară când am fost la Grotto ani vrut să mă bat cu zece dintre ei, din cauza felului cum se uitau la tine. De ce nu mi-am dat seama atunci de adevăratele mele sentimente – nu voi şti niciodată. Cât despre mama, nu te gândi la ea, May, sau dacă te gândeşti, nu fi severă. Cred că îşi va schimba părerea. Dacă nu, se va lipsi pur şi simplu de plăcerea pe care ar putea s-o aibă

văzându-ne fericiţi împreună. Orice va spune sau va face, nu va conta. Mama n-a avut prea mult de la viaţă, în ciuda averii ei. Din acest punct de vedere îmi pare rău pentru ea, dar nu aşa demult ca să renunţ la soţia mea. Ăsta-i lucru hotărât.

În sfârşit, este ora două şi un sfert după miezul nopţii şi aş putea să scriu până în zori fără să obosesc. Aş fi dorit, iubita mea, să-ţi fac propunerea mea de căsătorie în cel mai frumos loc din lume, cu muzică şi mireasmă plăcută, în loc să-ţi îndrug o scrisoare incoerentă într-o cancelarie sumbră de navă, pe care o vei primi mototolită şi murdară. Dar dacă această scrisoare te va face pe jumătate fericită cât m-ar face pe mine răspunsul tău afirmativ, atunci nicio frumuseţe n-ar putea să o facă mai bună.

Te iubesc, May. Răspunde-mi repede, repede.

Willie.

Citi scrisoarea poate de douăzeci de ori, tăind o expresie ici, introducând o propoziţiune colo. Până la urmă nu mai putu s-o descurce. Atunci o copie toată la maşină, o aruncă în cabina lui şi-şi făcu o ceaşcă de cafea. Era ora patru când ridică ciorna curată şi o citi pentru ultima oară. Îşi imagină impresia pe care i-o va face lui May: uluitoare, oarecum umilită, înflăcărată şi gângăvită... dar şi sinceră. Mai erau încă vreo zece locuri unde ar fi vrut s-o corecteze, totuşi se hotărî să-i dea drumul aşa. Era imposibil să facă din ea o scrisoare bună, demnă; era într-o poziţie proastă, nedemnă. Se întorcea târându-se la o fată pe care o părăsise. Niciun fel de cuvinte nu puteau schimba situaţia. Dacă îl mai iubea – şi era foarte sigur că-l iubea, judecând după ultimul lor sărut –atunci ea va trece peste prostia lui şi peste mândria ei, şi-l va accepta. Asta era singura lui dorinţă, iar dacă împlinirea ei depindea de o propunere de căsătorie, aceasta era suficientă. Lipi scrisoarea, o aruncă în cutia de scrisori a navei şi plecă să se culce, convins că de acum

înainte, cu excepţia unui alt atac de avion japonez sinucigaş, viaţa lui va fi o simplă aşteptare până ce scrisoarea va ocoli jumătate de lume şi până ce răspunsul se va întoarce pe aceeaşi cale lungă.

Nu numai Willie se potoli, dar şi „Caine”. Descurcăreţii reparatori de pe „Pluto” cârpiră repede avariile de pe dunetă; dar în compartimentul zdrobit al căldărilor cotrobăiră două săptămâni ca să ajungă la concluzia că nu puteau repara căldările. Se putea face, ziceau ei, dar sacrificând prea mult din timpul şi mijloacele materiale ale navei-bază. Erau de reparat alte victime mai utile ale avioanelor de sacrificiu, distrugătoare noi şi distrugătoare de escortă. Aşa că spărtura din punte fu acoperită cu plăci, iar „Caine” primi ordin să plece de lângă nava-bază şi să acosteze la o dană, departe în susul portului. Acolo rămase până la sfârşitul campaniei din Okinawa şi până ce ofiţerul operativ al Comandantului dragoarelor din Pacific încercă să-şi pună mintea la lucru, printre o mie de alte preocupări, şi să se întrebe ce să facă cu ea.

Nava mai avea două căldări în compartimentul neavariat, cu care putea să facă douăzeci de noduri sau cam atât. La începutul lui iulie, ofiţerul operativ, pe nume comandorul Ramsbeck, veni la bord şi ieşiră în larg să facă o ieşire de probă, deranjând scoicile de pe fundul navei pentru prima oară după săptămâni. Ramsbeck îi explică lui Keefer şi lui Willie că serviciul dragoarelor din Pacific ezită să trimită nava în ţară pentru revizie generală cât timp mai este în ea puţină viaţă.

— O dată scos din prima linie de lupte, n-ar mai putea probabil să se întoarcă la timp, ca să mai fie de vreun ajutor în vasta operaţie de dragaj care le sta în faţă. „Caine” funcţionă satisfăcător în ieşirea de probă, iar Keefer îi spuse că doreşte mult să participe la operaţiile care vor urma. Willie adăugă că distrugătoarele cu patru

coşuri, care fuseseră transformate în nave-bază pentru hidroavioane, funcţionau perfect numai cu două căldări. Ramsbeck păru plăcut impresionat, atât de atitudinea comandantului şi a secundului, cât şi de funcţionarea lui „Caine”. A doua zi le trimise un ordin operativ de dragaj în Marea Chinei, în care era inclus şi „Caine”.

Într-o dimineaţă, cu două zile înainte de ieşirea în larg pentru dragaj, Willie se afla în cabina lui şi scria jurnalul de operaţii pe luna iunie, făcând pauze lungi ca să se întrebe de ce nu primise încă veşti de la May. Curierul de la schelă bătu în uşa deschisă şi zise:

— Permiteţi, domnule locotenent, „Moulton” acostează la bordul nostru.

Willie alergă pe puntea principală. Prova celuilalt dragor se apropia de teugă, şi pe puntea de comandă îl văzu pe prietenul său Keggs, ars de soare şi cu înfăţişare de vechi marinar, plecat peste balustradă şi dând ordine cu voce tare. Îndată ce parâmele fură legate, Willie sări peste golul dintre nave şi ieşi în calea lui Keggs în clipa când acesta cobora scara punţii de comandă.

— Comandantul Keggs, bănuiesc?

— Exact!

Keggs îi cuprinse gâtul cu braţul său lung.

— Mă adresez comandantului Keith?

— Secundului Keith. Felicitările mele, Ed.

În timp ce şedeau în cabina comandantului de pe „Moulton” şi beau cafea, Keggs zise:

— Ei, Willie, este explicabil. Eu am fost pe mare şase luni mai mult decât tine. Tu vei primi comanda lui „Caine” cel mai târziu în decembrie.

Faţă-de-cal căpătase un aer de autoritate şi de gravitate; acum părea mai degrabă o faţă de armăsar. Keggs, reflecta Willie, arăta mai tânăr ca acum trei ani la şcoala de aspiranţi, când buchea desperat până în zori manualele de artilerie. O clipă deplânseră tristul sfârşit al lui Roland

Keefer. Apoi, privindu-l pe Willie dintr-o parte, Keggs zise:

— După câte văd, nu vrei să-mi vorbeşti despre revolta de pe „Caine”...

— Ai aflat?

— Willie, s-a aflat în tot grupul dragoarelor de mine. Tot ce-am auzit erau simple zvonuri... nimeni n-a aflat dedesubtul adevărat... este secret?

— Bineînţeles că nu.

Willie îi povesti întâmplarea. Comandantul lui „Moulton” clătină tot timpul din cap neîncrezător şi de vreo două ori fluieră.

— Maryk este cel mai norocos om din marină, Willie. Nu ştiu cum a scăpat...

— Păi, cum ţi-am spus, avocatul ăsta a fost senzaţional...

— Trebuie să fi fost... Vrei să-ţi spun ceva? Într-o noapte, la Noumea, m-am îmbătat împreună cu secundul... asta se întâmpla sub comanda Ducelui de fier... şi mi-a citat pe dinafară articolul 184. Apoi mi-a spus că abia aşteaptă ca Ducele să facă un singur lucru cu adevărat absurd şi să-l înhaţe. Dar nu mi-a mai pomenit de asta niciodată. Să-l fi văzut pe Sammis cum îşi bătea joc de el...

— Ei nu fac niciodată, Ed, acel singur lucru cu adevărat absurd. Ăsta-i secretul.

Cu şaptesprezece zile înainte de sfârşitul războiului, dragorul „Caine” pescui în sfârşit o mină.

Se aflau în Marea Chinei. Dragoarele erau dispuse în două linii de relevment, pe o lăţime de cinci mile. Soarele abia se ridicase deasupra orizontului, împrăştiind o lumină albă orbitoare. Dragajul începuse la răsăritul soarelui şi liniile neregulate de nave înaintau cu precauţie în câmpul de mine pe o mare verde cu fund mic. Mina apăru brusc în siajul lui„Caine”, plutind la suprafaţa apei, ca o uriaşă minge ruginită cu coarne. Keefer ţipă nervos şi dădu ordin să se arunce un marcaj colorat. Maestrul-timonier înălţă

repede pavilionul de avertizare. O navă vânător de submarine din spatele lor se îndreptă spre mină şi începu să tragă în ea cu mitraliera. Mina explodă cu un bubuit şi şuierat îngrozitor, înălţând o jerbă de apă roz-albă de o sută de picioare. De-a lungul întregii formaţii de dragoare începură să apară mine. Apa era peste tot pătată cu marcaje galben-verzui. „Caine” se afla al doilea în linie, aşa că marinarii începură să supravegheze îngrijoraţi apa din faţă.

Peste mai puţin de un minut semnalizară o mină drept în provă, învăluită într-o mantie de apă galbenă. Keefer făcu de trei ori ocolul punţii de comandă dând ordine contradictorii de manevrare, în timp ce „Caine” se apropia de mină şi tunurile trăgeau în ea. Se aflau la mai puţin de o sută de picioare când mina dispăru cu un muget de iad, înălţând spre cer o cascadă de apă înfiorătoare. Apoi observatorii reperară altă mină în provă, pe partea din babord şi, aproape în acelaşi moment, „Caine” reuşi să taie cablul de ancorare al altor două mine. Timp de cinci minute pe puntea de comandă fu un adevărat balamuc.

Dar orice noutate, chiar o noutate ucigătoare cum este dragajul, îşi pierde repede efectul şi devine ceva obositor. După ce „Caine” pescuise şapte mine din care aruncase în aer şase, deveni evident, chiar pentru nervosul comandant că operaţiunea nu era grea şi, cu puţin noroc, nici periculoasă mortal. Aşa că trecu în cealaltă extremă, devenind încrezut şi dând ordine imprudente. La un moment dat se apropie aşa demult de două mine ca să le facă să explodeze, încât Willie se sperie rău.

Dar în dimineaţa aceea cu Willie se petrecu ceva curios, de o cu totul altă natură. Era demult timp convins că destinul lui „Caine” era să nu pescuiască niciodată mine. Această ironie a destinului i se păruse o încununare foarte potrivită cu ciudata carieră a navei. Deşi studiase minuţios dragajul, crezuse sincer că şi acest manual era la fel de

inutil ca şi cifrul olandez şi francez din seif. Începuse chiar, cu totul neraţional, să nu mai creadă în existenţa minelor. Aşadar, reflectă el, utilajul încâlcit de pe puntea pupei folosea totuşi la ceva! Drăgile se scufundaseră într-adevăr sub nivelul minelor ancorate şi acolo se puseseră lin în mişcare; foarfecii lor tăiaseră efectiv cablurile de ancorare ale minelor; iar minele erau într-adevăr nişte mingi de fier care puteau să facă nava să sară în aer. Era o dovadă mai mult că marina ştia oarecum ce are de făcut. Deşi Willie începuse să se obişnuiască cu aceste dovezi, totuşi simţea o jenă neplăcută de câte ori se mai ivea una nouă.

Cariera de dragor a lui „Caine” era destinată să fie scurtă: în această privinţă instinctul lui avusese dreptate. Pe Willie abia începuse să-l distreze periculosul joc, când pompele de alimentare ale căldării numărul unu încetară să mai funcţioneze, iar nava încetini la douăsprezece noduri. Acest fapt reducea manevrabilitatea unei nave lungi cum era „Caine” sub limita de siguranţă într-o zonă de mine derivante. Comandantul grupului dădu ordin lui „Caine” să iasă din formaţie şi să se întoarcă în Okinawa. Era cu puţin înainte de ora douăsprezece. Un dragor de mine auxiliar, una din navele de curăţire din ariergardă, veni să înlocuiască golul, iar „Caine” se opri, se întoarse şi porni. Keggs, de pe puntea de comandă a lui „Moulton”, ultimul din linie, făcu semne de rămas bun lui Willie şi-i transmise mesajul optic: *Norocosule. Poate că am să încerc şi eu să arunc o cheie în pompele mele. La revedere.*

La întoarcere avură sumbra plăcere de a distruge încă o mină care plutea la câteva mile în spatele dragoarelor. Willie fu singurul care observă sinistra minge cafenie. O urmări prin binoclu, simţind pentru ea un fel de afecţiune de proprietar, în timp ce mina rezista grindinei de gloanţe care o împroşcau. Apoi deodată nu se mai văzu şi, în locul ei, apăru cât ai clipi o coloană de apă roz clocotitoare; iar pentru „Caine”, al doilea război mondial luă sfârşit.

La acea dată, bineînţeles, nimeni nu ştia asta. Nava intră şontâc în Buckner Bay (cum fusese rebotezat Nakagusuku Wan) şi Keefer trimise lui „Pluto” o radiogramă cerându-i aprobarea să acosteze un timp la bordul ei. A doua zi primi de la nava-bază o scrisoare acră. Din cauza unei avalanşe de lucrări mai urgente, „Caine” nu putea fi reparat de nava-bază până în august. Keefer primea ordin să facă tot posibilul ca nava să-şi repare singură avariile, folosind materialele pe care nava-bază era bucuroasă să i le furnizeze.

Aşadar, bătrânul dragor de mine se legăna iarăşi la ancoră în golf, acumulând rugină, şi scoici. Willie avea timp destul ca să-şi pună tot felul de întrebări în legătură cu May şi începu să devină nervos. Trecuseră şase săptămâni de când îi trimisese propunerea de căsătorie. Intre timp îi scrisese de mai multe ori, mamei, şi ea îi răspunsese. Se consola cu obişnuitele explicaţii ale oamenilor plecaţi peste oceane. Poate că scrisoarea lui sau a lui May se rătăcise prin labirintul marinei. Poate că un taifun avariase nava care aducea corespondenţa. Poate că May nu era la New York. În orice caz, serviciul poştal era nesigur în timp de război… şi aşa mai departe. Niciuna din aceste presupuneri nu-l mulţumea prea mult, pentru că ştia cât de rapidă şi de sigură era în realitate poşta militară. Două săptămâni până la douăzeci de zile erau suficiente pentru a trimite o scrisoare din Okinawa şi a primi răspuns. În lipsă de altceva mai bun, marinarii trimiteau scrisori cu sutele, aşa că Willie cunoştea foarte bine mecanismul distribuirii scrisorilor. Cu fiecare zi ce trecea, speranţele lui se micşorau. De trei ori compuse scrisori pasionate şi strălucitoare şi după aceea le rupse fiindcă-i păreau caraghioase când le citea.

Într-o după-amiază, intrând în cabina sa, văzu pe masă un plic gros cu adresa scrisă de o mână feminină, nu scrisul rotund şi aplecat al mamei, ci scrisul vertical şi ascuţit al lui May, cum crezu în primul moment de emoţie. Se repezi la

scrisoare şi, nebun de fericire, desfăcu repede plicul. Era de la locotenentul-junior Ducely. O pagină mare de ziar, împăturită, căzu jos din plic.

Dragă Willie,

M-am gândit că tu şi cei care aţi mai rămas pe bătrâna navă drăcească vei tresări citind alăturata pagină de ziar. M-am reîntors la Serviciul Presei – pe Str. Church 90, la o aruncătură de băţ de barurile mele favorite, mulţumesc Domnului – iar pagina asta a fost pe masa mea de ieri după-amiază. Eram obligat să o îndosariez, dar am scris să-mi trimită încă un exemplar şi pe acesta ţi-l trimit ţie. Cred că Bătrânul Pată-galbenă a fost trimis la păscut pentru totdeauna, ceea ce trebuie să-ţi facă plăcere. Stuber Forks, în Iowa! Mor de râs, repetând singur aceste cuvinte. Nu mai poate să conducă nici măcar un depozit de aprovizionare de pe un banc de nisip.

Aici am auzit tot felul de relatări, vagi despre „marea revoltă de pe CAINE”. A devenit un fel de legendă, deşi nimeni nu ştie ce s-a petrecut în realitate, în afară de faptul că Maryk a fost achitat. Ei, n-ai să mă crezi, dar cu cele două stele de campanie ale mele şi faptul că am fost efectiv pe legendarul „Caine”, sunt considerat aici un veteran al mării şi bineînţeles asta mă plictiseşte, totuşi fac pe grozavul. Puteam să am aici un adevărat harem, dacă mi-ar fi plăcut fundurile mari şi picioare păroase, dar bănuiesc că sunt cam mofturos. Mai ales că sunt aproape logodit. Asta probabil te va uimi. Îţi aduci aminte de toate scrisorile acelea trimise în ţară în legătură cu fata din reclama de corsete din *New Yorker.* Ei bine, când m-am întors în ţară, un camarad al meu de la „Batten, Barton, Dustine şi Osborne” i-a dat într-adevăr de urmă şi este probabil cea mai frumoasă fată din New York. Se numeşte Crystal Gayes (numele ei adevărat este un nume polonez greu de pronunţat), un model binecunoscut şi o copiliţă

dulce foc. Din această cauză, în ultimele şase luni am avut foarte mult de lucru la Stork Club şi, dragul meu, mă crezi sau nu, a fost mult mai greu ca pe bătrânul şi iubitul „Caine”. Apropo, am văzut-o pe iubita ta May Wynn cântând la un bar. Mi s-a părut teribil de fascinantă, dar n-am putut sta de vorbă cu ea.

Ei, Willie, sper că m-ai iertat pentru tot ce-ai tras de pe urma mea. Eu nu sunt făcut din stofa ta. Nu ţi-am spus niciodată cât demult ţi-am admirat felul în care ai îndurat persecuţiile Bătrânului Pată-galbenă, deşi ştiu că de cele mai multe ori a fost din vina mea. Sunt doar o lăcustă, pe când tu, dragul meu, eşti o încrucişare între un corsar şi un martir creştin.

În sfârşit, dacă vii vreodată în ţară, caută-mă în cartea de telefon. Mama mea se numeşte Agnes B. Ducely. Cele mai afectuoase salutări băieţilor şi fereşte-te de avioanele japoneze de sacrificiu.

Cu toată prietenia,
Alfred

P.S. Observă că Bătrânul Pată-galbenă este tot locotenent-comandor. Promoţia lui a fost avansată în martie şi bănuiesc că a fost sărit, iar asta înseamnă că s-a tras definitiv cortina peste el. Ura.

Willie ridica de jos foaia de jurnal. Era prima pagină a ziarului din Stuber Forks, Iowa. În partea de jos a pagini era încercuit cu creion roşu un articol cu litere groase. Era şi o fotografie a lui Queeg pe două coloane, stând la masa de lucru, făcându-se că scrie cu creionul şi privind spre aparat cu un uşor zâmbet şiret. Willie avu o tresărire şi o senzaţie de greaţă când îi văzu faţa.

Un veteran al războiului din Pacific rănit în lupte,
noul secund al antrepozitului naval local

Articolul, scris în stilul, prolix şi bombastic al unei teme de liceu, făcea mult caz de isprăvile lui Queeg pe „Caine”. Nu pomenea nimic de revoltă sau de procesul de la curtea marţială. Willie privi îndelung faţa lui Queeg, apoi mototoli foaia, se duse în careul ofiţerilor şi o aruncă prin iublou în mare. Imediat regretă; se gândi că ar fi trebuit să i-o arate şi lui Keefer. Era răscolit de amintirea vechilor orori şi de scurta menţiune din scrisoare despre May, dar mai ales de un sentiment puternic de invidie faţă de Ducely. Era conştient că acest sentiment era ceva caraghios. N-ar fi schimbat locul cu Ducely; totuşi, trăia intens acest sentiment neplăcut.

Când sosi vestea aruncării bombei atomice şi apoi, la scurt timp, comunicatul oficial că Rusia declarase război Japoniei, în rândurile ofiţerilor şi marinarilor de pe „Caine” se produse o schimbare totală. Pe punţi şi prin culoare erau numai feţe vesele. Se vorbea despre proiecte de pace, căsătorie, înscriere la şcoli, alegerea unei profesiuni civile. Erau printre oamenii din echipaj şi pesimişti care susţineau că totul era propagandă, dar nu li se acorda niciun crezământ. În fiecare zi amiralii trimiteau avertizări severe că războiul continuă; nu impresionau însă pe nimeni.

Ca toţi ceilalţi, Willie începu să-şi cântărească şansele de plecare din marină; dar pe navă îşi păstra un aer sever şi impunea respectarea regulilor obişnuite, în ciuda curentului de destindere şi a veseliei din rândurile echipajului. Îl plictisea şi totodată îl amuza văzându-i pe noii ofiţeri îngrămădiţi ca ploşniţele în jurul aparatului de radio din careu, manifestându-şi cu exclamaţii nerăbdarea faţă de întârzierea comunicatului oficial al capitulării Japoniei. Ultimii veniţi la bord păreau că se plâng cel mai tare. Medicul navei îndeosebi („Caine” primise în sfârşit un medic în iunie) îşi exprima foarte des dispreţul său total

faţă de guvern şi de marină şi-şi mărturisea convingerea că Japonia capitulase de o săptămână, dar că vestea era ţinută secretă până ce se vor elabora în grabă legile de menţinere sub arme a rezerviştilor pe încă o perioadă de doi ani.

În seara de 10 august, pe puntea pupei se rula un film mai prost ca de obicei. Willie rămase să privească prima parte a filmului, după care coborî în cabina lui. Era întins în cuşetă şi citea „Casa mohorâtă”, când muzica de jaz de la radio se întrerupse brusc şi auzi: „Întrerupem programul ca să vă comunicăm un important buletin de ştiri…” Sări din cuşetă şi fugi în careul ofiţerilor. Era comunicarea capitulării; doar câteva cuvinte, şi muzica începu din nou să cânte.

„Slavă Domnului”, reflectă Willie în culmea bucuriei. „Am terminat. Am scăpat cu viaţa.”

Deasupra cabinei lui nu se auzea niciun zgomot. Se întrebă dacă mai auzise şi altcineva de pe navă comunicarea. Se duse la iublou şi se uită afară la portul luminat de lună şi la masa albăstruie întunecată a Okinawei. Apoi se gândi: „Keefer o va duce la cimitirul navelor. Nu voi fi niciodată comandantul unei nave de luptă a Statelor Unite. Am pierdut ocazia.”

Din aparatul de radio se auzi o fanfară militară cântând *Când Johnny se va întoarce-acasă în pas de paradă*. Deodată, deasupra Okinawei explodă un şrapnel verde, care coborî încet şi se scufundă în mare aproape de lună. Apoi, ca la o singură poruncă, o cascadă de lumini şi focuri de artificii, ireal de strălucitoare, se înălţă de pe insulă: mii de dâre purpurii de trasoare, nenumărate reflectoare albastre şi albe care se agitau frenetic dintr-o parte într-alta, răbufniri de flăcări roşii, verzi şi albe, şrapnele colorate; o desfăşurare de jocuri luminoase, mult mai măreaţă ca la Patru Iulie, acoperi deodată cerul negru înstelat, în semn de mulţumire pentru pace. Iar din aparatul de radio răsună puternic un cor de bărbaţi:

„Când Johnny se va întoarce-acasă în pas de paradă,
Ura ura,
Îi vom ura bun-venit din suflet
Ura, ura...”

Puntea de deasupra începu să bubuie sub dansul şi sărituriile marinarilor, şi alte explozii colorate se înălţau din Okinawa ca nişte fluvii de milioane de dolari, o splendoare de risipă triumfătoare, iar peste apă se auzea păcănitul şi tunetul tunurilor. Apoi începură să tragă navele din port şi după aceea Willie auzi păcănind şi tunurile de 20 milimetri de pe „Caine”, cutremurând parapetele vasului, aşa cum păcăniseră spre avionul de sacrificiu.

„Şi toţi vom fi veseli
Când Johnny se va întoarce-acasă în pas de paradă.
Ah, când Johnny se va întoarce acasă în pas de paradă,
Ura, ura...”

Pentru o clipă Willie se văzu mărşăluind pe Fifth Avenue, în mijlocul unei parade uriaşe a marinei: mulţimi de oameni veseli ţipau pe trotuare şi fâşii de serpentine îi căzeau peste faţă în timp ce mărşăluia. Pe dinaintea ochilor îi trecură turnurile de la Radio City şi turla ca o săgeată de la biserica Saint Patrick. Simţi cum i se ridică părul pe cap şi-i mulţumi lui Dumnezeu că l-a trimis să lupte în război pe „Caine”.

„Şi toţi vom fi veseli,
Când Johnny se va întoarce-acasă în pas de paradă.”

Viziunea dispăru şi rămase privind la aparatul de radio ponosit de pe raftul verde al cabinei. Zise tare:

— Cine le-a dat voie nătărăilor ăstora să tragă cu tunurile de 20?

Şi se urcă repede pe punte.

În mai puţin de o săptămână Foxskedurile transmiteau primul ordin al marinei pentru toate navele, în care se comunica un sistem de punctaj în vederea demobilizării. Ordinul dezlănţui urlete, înjurături şi văicăreli de la un capăt la altul al dragorului, de parcă nava fusese lovită de o torpilă. Willie îşi calculă repede suma punctelor lui şi constată că, după ordinul marinei, urma să fie demobilizat în februarie 1949. Sistemul de punctaj era calculat în aşa fel ea mai întâi să fie demobilizaţi oamenii căsătoriţi şi cei vârstnici. Nu se ţinea seama de durata serviciului pe mare sau în zonele de luptă.

Nu se nelinişti. Ordinul era, bineînţeles, monstruos, dar el era sigur că în două săptămâni va fi schimbat, îndată ce valul de văicăreli va ajunge pe cale ierarhică până la ultima treaptă şi va izbucni în presă. Îşi dădea seama ce se petrecuse. Sistemul de punctaj fusese întocmit în timp de război şi pus la dosar spre a fi folosit într-un viitor îndepărtat; şi pe neaşteptate fusese scos repede din dosar şi transmis pe Foxskeduri, înainte ca cineva să-şi dea osteneala de a-i cântări consecinţele. Intre timp lumea trecuse de la noapte la zi, de la război la pace. Considerentele din timp de război deveniseră brusc perimate, iar marina rămăsese în urmă cu evenimentele.

În acelaşi timp era necesar să se ocupe de repararea şandramalei de „Caine”. Programul de reparaţii din Okinawa se oprise în haos. Renovările în valoare de multe milioane de dolari şi truda de zi şi noapte, indiferent de valoarea cheltuielilor, erau acum de domeniul trecutului, deşi nu se scursese decât o săptămână din timpul calendaristic. Ofiţerul cu reparaţiile de pe „Pluto” un comandor mărunt, cu faţa zbârcită şi cenuşie ca hârtia de scris la maşină, instalat la un birou acoperit cu teancuri de documente, îi spuse lui Willie răspicat (era a patra vizită într-o săptămână, iar la primele trei convorbirea fusese

amânată de secretar):

— Ce dracu' pot să-ţi spun, Keith? De aici la Washington şi înapoi totul se schimbă. Eu personal nu ştiu dacă Biroul navelor va mai aproba în acest moment o cheltuială de patruzeci de cenţi pe o navă cu patru coşuri. Nu este exclus ca Biroul să decidă ca nava să putrezească aici.

Arătă cu degetul spre un coş de sârmă, plin până în vârf cu foiţe de hârtie galbenă.

— Vezi astea? Fiecare este o navă care are nevoie de reparaţii. Vrei să te trec pe listă? Vei fi, probabil, al 107-lea.

— Mă scuzaţi că v-am deranjat, domnule comandor, zise Willie. Îmi dau seama cât de multe probleme aveţi de rezolvat...

Comandorul reacţionă imediat la tonul împăciuitor al lui Willie.

— Nu-ţi dai seama nici pe jumătate cât de multe sunt. Aş vrea să te ajut, Keith. Toţi vrem să plecăm acasă. Uite, am să-ţi trimit doi maeştri-reparatori, pentru şaptezeci şi două de ore. Dacă împreună cu echipajul vostru reuşesc să pună în funcţiune blestematele alea de pompe, veţi avea o navă cu care să vă puteţi duce acasă. Asta-i tot ce doriţi, nu?

Când se întoarse pe navă, Willie adună toţi oamenii de la maşini pe puntea provei.

— Depinde de voi, le spuse el. Dacă se hotăresc să repare vechitura asta, vom sta un an la coastă, în compania rechinilor, până vom putea să ne întoarcem în ţară. Puneţi în funcţiune pompele şi veţi avea limuzina voastră personală, care într-o săptămână vă va duce acasă. Ce ziceţi dacă ne-am apuca să reparăm singuri pompele?

În două zile pompele au fost reparate.

Toate dragoarele din port primiră ordin să se pregătească de plecare la Tokyo, ca să cureţe portul de mine în vederea sosirii flotei victorioase. „Caine" nu era inclus în ordin. Keefer se duse împreună cu Willie la Biroul dragoarelor de mine din Pacific, instalat pe nava „Terror", şi

încercă să-l convingă pe Ramsbeck că şi nava lor este gata de plecare. Ofiţerul operativ clătină însă cu îndoială din cap.

— Apreciez starea voastră de spirit, le spuse el, dar cred că soarta lui „Caine” este pecetluită. Dacă aveţi o nouă pană pe drum? Acum e sezonul taifunurilor. V-ar conveni să înfruntaţi un taifun cu douăsprezece noduri?

Willie şi Keefer se uitară unul la altul şi zâmbiră trist. În după-amiaza aceea, stând amândoi pe puntea de artilerie şi privind la fluviul de dragoare care ieşea din Buekner Bay, Keefer zise:

— Ei, tare mi-ar fi plăcut să vizitez Tokyo. Cred că pe lespedea mea de mormânt vor scrie: *Aproape*, *dar nu până la capăt.* Ce film am primit pentru astă-seară?

— Roy Rogers, domnule comandant.

— Nu ştiu de ce vrea Dumnezeu să mă simt atât de nefericit. Cred că am să postesc o lună, poate am să aflu răspunsul într-o viziune.

Aşadar, „Caine” se leagănă mai departe în portul pustiu, la ancora lui ruginită acoperită cu iarbă de mare, iar ofiţerii şi echipajul ascultară ceremonia capitulării la radio.

Noul sistem de punctaj sosi aproape exact la data prevăzută de Willie, în primele zile din septembrie. Era un sistem logic, acceptabil. Era demobilizat jumătate din echipaj, inclusiv comandantul. Willie urma să fie demobilizat la întâi noiembrie. Când Keefer văzu ordinul general, îl cuprinse o emoţie nestăpânită. Îl chemă pe secund în cabina sa.

— Eşti dispus să iei comanda navei, Willie?

— Păi… sigur, domnule comandant, dar cum or să mi-o dea. N-am decât doi ani de serviciu pe mare…

— Ce dracu, Willie, eşti mai pregătit decât De Vriess când a luat comanda lui „Caine”. Doi ani pe mare în timp de război fac cât cincisprezece ani în timp de pace. Eu spun că eşti pregătit. Am spus asta şi în propunerea de repartiţie a ofiţerilor din iunie. Sigur. Vom cere serviciului dragoarelor

să trimită o radiogramă Biroului personal… dacă într-adevăr vrei. Dacă aştept până când Biroul îmi va trimite un înlocuitor, războiul viitor mă va găsi tot la Okinawa.

— Eu… sigur, *aş vrea* să preiau comanda, domnule comandant…

Biroul personal, secţia ofiţeri, de pe „Terror” era plin cu comandanţi şi secunzi, veniţi cu probleme similare cu a lui Keefer. Limbajul ordinului general de demobilizare era clar. Era reacţia bruscă a marinei la protestele vehemente ale opiniei publice. Demobilizarea era obligatorie, cu excepţia cazurilor în care ar fi fost periclitată securitatea Statelor Unite. Fiecare excepţie trebuie adusă la cunoştinţa secretarului de stat al marinei, prin raport scris şi semnat de amiralul comandant al flotei sau al grupului respectiv.

Când veni rândul lui Keefer şi Willie, un ofiţer răsfoi repede prin hârtii şi se adresă lui Willie:

— Doi ani de serviciu pe mare şi crezi că poţi comanda un dragor?

Keefer interveni:

— A fost o perioadă de serviciu foarte intens, domnule comandor.

— Foarte bine, dar nu despre asta-i vorba. Mă găsesc într-o situaţie foarte îngrădită, asta-i pricina. *Eu* recomand aceste înlocuiri şi tot *eu* trag consecinţele dacă vreun găgăuţă înflăcărat îşi loveşte nava de o stâncă. Amiralul îmi spune să nu recomand oameni nepregătiţi, iar departamentul spune să nu fie reţinut nimeni din cei care au punctajul de demobilizare.

Îşi şterse cu batista sudoarea de pe frunte şi aruncă o privire spre şirul de ofiţeri din spatele lui Keefer care bombăneau.

— Zilnic, aceleaşi discuţii în contradictoriu. Este firesc, Keefer, să spui că e pregătit, fiindcă arzi să pleci acasă. Eu rămân mai departe în uniforma asta. Eu voi răspunde…

— Este propus pentru Crucea Militară, dacă asta

contează, zise Keefer.

Îi spuse cum salvase Willie nava în timpul incendiului provocat de avionul japonez de sacrificiu.

— Bun, s-ar zice că-i apt să-l conducă. Am să trimit telegramă. Restul depinde de Biroul personal.

Trei zile mai târziu, Foxskedul de dimineaţă transmise un ordin special pentru „Caine”. Willie se învârtea pe lângă staţia de radio. Luă în careu foaia de hârtie şi descifră repede.

Era comandant.

Keefer era gata pregătit să plece; îşi făcuse bagajul încă din ziua când sosise ordinul general. După zece minute de la sosirea radiogramei, echipajul se afla la posturi pentru ceremonialul transferării comenzii. După alte zece minute Willie şi Keefer se aflau la schela de coborâre cu bagajele fostului comandant. Şalupa era plecată să schimbe filmele. Keefer privea peste port, bătând nerăbdător cu degetele în balustradă.

— Tom, sunt încredinţat că ai fi vrut să-l duci singur la cimitirul de nave, zise Willie. O călătorie prin canalul Panama şi timpul cât ai mai fi rămas aici ar fi însemnat cel mult două luni…

— Vorbeşti aşa, pentru că data demobilizării tale este noiembrie. Ai uitat mirosul libertăţii, Willie. Este ca mireasma tuturor femeilor frumoase şi a tuturor lichiorurilor bune, distilate laolaltă într-o singură esenţă. Te face să alergi nebun după ea. Aceste minute de aşteptare a şalupei mi se par mai lungi decât o lună sub comanda lui Queeg, care era mai lungă decât zece ani de viaţă normală. În ultima noapte din octombrie ai să înţelegi ce vreau să spun acum.

— Nu te leagă niciun sentiment de bunul şi bătrânul „Caine”?

Faţa romancierului se schimonosi. Se uită împrejur la puntea ruginită şi la coşurile cojite de vopsea. Lângă

magazie doi marinari pe jumătate goi curăţau cartofi schimbând înjurături triviale pe un ton calm.

— De treizeci şi cinci de luni urăsc nava asta, dar în clipa asta simt că de-abia acum am început s-o urăsc. Dacă aş fi dorit să mai rămân la bord, ar fi fost numai ca să-mi dau seama cât de adâncă poate fi ura pentru un obiect neînsufleţit. De fapt, nu cred că „Caine” este ceva neînsufleţit. Pentru mine este un strigoi de fier gălăgios, trimis de Dumnezeu în lume ca să-mi distrugă viaţa. Şi m-a chinuit destul. Tu poţi să-i vii de hac strigoiului, Willie. Pe mine m-a extenuat... Uite şalupa, slavă Domnului.

— Bine, Tom, te înţeleg.

Îşi strânseră mâna şi priviră tăcuţi cum se apropie şalupa. Ofiţerul de cart şi noul secund, un locotenent care comandase înainte un dragor de radă, stăteau în picioare la o distanţă respectuoasă de cei doi ofiţeri comandanţi.

— Cred că din acest moment drumurile noastre se despart, zise Willie. Te îndrepţi spre o carieră strălucită, sunt sigur. Eşti un romancier talentat, Tom. Eu mă voi îngropa în vreun colegiu modest şi acesta va fi sfârşitul meu. De altceva nu sunt bun.

Keefer se plecă să-şi ia valiza, apoi se uită în ochii lui Willie. Faţa îi era crispată ca de un spasm dureros.

— Nu invidia prea mult fericirea mea, Willie. Nu uita un lucru. Eu am sărit de pe navă.

Clopotul şalupei sună. Keefer salută şi coborî pe scară.

Ultimul comandant al lui „Caine”

Willie îşi mută lucrurile personale în cabina lui Queeg (în sinea lui n-o putea numi altfel) şi se întinse în cuşetă. Avu o senzaţie nespus de ciudată. Pe vremuri, când avea şaisprezece ani, mama l-a luat cu ea în Europa; în timp ce umblau prin Versailles, conduşi de ghid, rămăsese după plecarea grupului de turişti în dormitorul imperial, sărise peste frânghia de catifea şi se întinsese în patul lui Napoleon. Îşi reaminti de acest fapt acum, când sta întins pe cuşeta lui Queeg. Asociaţia de idei îl făcu să zâmbească, dar nu-l miră. Queeg rămânea pentru totdeauna cea mai mare figură istorică din viaţa lui. Nici Hitler, nici Tojo, ci Queeg.

Mintea îi era împărţită între emoţia de a fi ajuns comandant şi suferinţa pe care i-o provoca tăcerea prelungită a lui May. Cât demult dorea să-i împărtăşească această mare veste! Ştia bine că „Caine” era o şandrama veche, murdară şi hodorogită – şi că i se încredinţase comanda numai pentru că era o caricatură de navă, demnă de dispreţuit – totuşi sângele îi clocotea de mândrie. De la neîndemânarea şi incompetenţa din primele zile ale aspirantului Keith, se înălţase la comanda unei nave de luptă a Statelor Unite. Nimic nu putea şterge acest fapt. Realizarea lui era un amestec de noroc şi merit, dar faptul era o realitate. El va rămâne în scriptele marinei cât va exista marina.

După un timp se duse la masa de lucru şi începu să-i scrie lui May:

Iubita mea

Acum trei luni ţi-am trimis o scrisoare foarte lungă şi n-am primit niciun răspuns. Mi se pare absurd să repet cele scrise deoarece nu-mi vine să cred că n-ai primit-o. Dacă prin imposibil n-ai primit-o, *te rog* să-mi comunici, *te rog* să-mi comunici cât mai repede – cred că acum cât mai repede – cred că acum este posibil să-mi trimiţi o telegramă – şi o voi scrie din nou cu completări. Dar dacă ai primit-o – şi sunt nevoit să cred că da – atunci tăcerea ta spune tot ce era de spus. Totuşi când mă voi întoarce acasă, te voi căuta. Doresc să te văd.

Mă aflu la Okinawa. Azi l-am înlocuit pe Keefer la comanda navei. Am trecut prin război neatins şi – sunt sigur – cu simţământul că pentru prima oară în viaţă am fost oarecum de folos.

Te iubesc,
Willie

Apoi scrise mamei sale.

Deşi se afla pe o navă veche, inutilă şi ancorată, Willie trăi senzaţiile ciudate ale primelor zile de comandă ale unui proaspăt comandant: contracţia identităţii personale şi prelungirea terminaţiilor nervoase spre toate compartimentele şi mecanismele navei. Era mai puţin liber ca înainte. Căpătă urechi temătoare, cu auz ascuţit de tânără mamă; urechile continuau să asculte şi în somn; somnul lui nu mai era adânc, aşa cum dormea înainte.

Avea senzaţia că dintr-un individ obişnuit devenise creierul unui gen de animal compus, alcătuit din echipaj şi navă. Recompensa acestor senzaţii obsedante o avea când se plimba pe punţile navei. Din plăcile de oţel părea că i se infiltrează în corp un flux de forţă. Comportarea respectuoasă a ofiţerilor şi a echipajului îl ducea la a izolare pe care nu o cunoscuse înainte, dar care nu era o izolare rece. Prin bariera transparentă a manierelor îşi putea totuşi da seama că oamenii îl simpatizau şi aveau încredere în el.

În prima săptămână de când era comandant le dădu un motiv nou de încredere. Într-o noapte, pe lângă Okinawa trecu un taifun şi Willie rămase treizeci de ore fără întrerupere pe puntea de comandă, manevrând cu competenţă maşinile şi cârma ca să nu smulgă ancora. A fost o noapte groaznică. Noii veniţi la bord erau foarte îngrijoraţi şi se rugau tot timpul; oamenii din echipaj, care trecuseră prin taifunul de la 18 decembrie, erau mai puţin speriaţi. Când zorii cenuşii apărură deasupra portului cu valuri înspumate, peste zece nave naufragiate puteau fi văzute pe ţărm şi pe recifele din jurul golfului, unele stând vertical pe uscat iar altele culcate pe un bord la apă mică. Una dintre epave era un dragor. Este de la sine înţeles că privelişte a tristă a acestor vase îi făcu pe toţi oamenii de pe „Caine” să se simtă foarte mulţumiţi şi mândri de ei; iar comandantul Keith fu proclamat erou.

În tot cursul zilei nu conteniră să primească avertizări de noi furtuni. În Pacificul de sud se dezlănţuiseră mai multe taifunuri şi direcţia a două dintre ele arăta că s-ar putea să treacă şi peste Okinawa. Când valurile din port se potoliră, Willie luă şalupa şi se duse pe „Moulton”. Grupul de dragoare se întorsese din misiunea de dragaj de la Tokyo şi era aliniat în zona de ancorare de la sud. Dădu buzna peste Keggs în cabina lui.

— Ed, ai totul gata de plecare pe mare?

— Noroc, Willie! Sigur… Îmi trebuie combustibil, alimente şi cele necesare, dar…

— Vreau să plec din iadul ăsta. Biroul dragoarelor de mine din Pacific nu ştie ce să facă cu mine. Îi este teamă să mă trimită pe mare, pentru că s-ar putea să am o nouă pană. Hai cu mine pe „Terror”. Poate că îi putem convinge să ne lase să plecăm împreună. M-ai putea escorta.

Keggs îl privi speriat şi fâstâcit.

— Willie, nu este de competenţa noastră să propunem misiuni.

— Ascultă, fiule, toate regulile au căzut. Niciuna dintre mărimile noastre nu ştie ce să facă de la o zi la alta. Războiul s-a sfârşit. Situaţia este cu totul alta…

— Bine, sigur, dar noi încă nu suntem…

— Ed, ce putem pierde? Nu ţi-ar *place* să fii în drum spre casă mâine la ora 9?

— Dacă mi-ar place? O, Doamne…

— Atunci, hai!

Pe ofiţerul cu operaţiile îl găsiră în careul ofiţerilor de pe „Terror”, bând singur cafea la capătul unei mese lungi. Îl salută pe Willie zâmbindu-i prietenos.

— Cum de-ai reuşit, Keith, să ţii epava aia bătrână pe linia de plutire în timpul furtunii? Ai dat dovadă de multă pricepere. Serveşte-te cu cafea. Şi dumneata, Keggs.

Cei doi comandanţi se aşezară de o parte şi de alta a ofiţerului cu operaţiile. Willie intră direct în subiect:

— Domnule comandor, doresc să-l duc pe „Caine” înapoi în ţară. Acum. Azi. N-aş vrea să mai trec prin alte taifunuri cu maşinile pe care le am.

— Stai e clipă. Nimeni nu ţi-a cerut să ne propui misiuni…

— O fac pentru siguranţa navei mele…

— Nu eşti în stare bună de navigaţie…

— Acum sunt. Echipajul meu a pus pompele în funcţiune. Dacă mai stau aici, după următoarele două taifunuri n-am să fiu într-o stare de navigaţie mai bună…

— Bine, dar aici nava poate fi reparată… aşteptăm să sosească o comisie…

— Dar eu pot încă să-l duc în ţară. Are o valoare de deşeu, pe care o veţi pierde dacă îl sabordaţi aici.

— Nu-ţi fac o vină pentru că vrei să pleci acasă. Toţi vrem. Dar mi-e teamă…

— Domnule comandor, ce zice amiralul când îl vede pe „Giles” zăcând răsturnat colo pe Tsuken Shima? Nu va fi nicio cinste pentru comandamentul dragoarelor din Pacific să mai aibă încă o navă mare naufragiată. „Caine” nu este

în stare să reziste. Singura soluţie este să ne trimiteţi în afara zonei de taifunuri. Am datoria să mă îngrijesc de soarta echipajului meu.

— Şi dacă ai o pană în mijlocul oceanului?

— Trimiteţi-l pe Keggs să mă însoţească, domnule comandor. Navele noastre sunt pe punctul de a fi dezarmate. Dragoarele cu mare viteză nu mai sunt necesare. În orice caz, nava nu va rămâne în pană. Atâta timp cât prova va fi îndreptată spre ţară, vă jur că echipajul meu o va ţine în stare de funcţionare cu gumă de mestecat şi cu sârmă de împachetat.

Ramsbeck amesteca în cafea, privind chiorâş la Willie.

— Afurisit să fiu dacă înţelegi situaţia. Suntem ocupaţi până peste cap aici, nu putem să ne gândim la toate… Am să vorbesc cu amiralul.

Două zile mai târziu, spre bucuria fără margini a ambelor echipaje, „Caine” şi „Moulton” primeau ordin să plece la şantierul naval din Bayonne, New Jersey, prin Pearl Harbour şi canalul Panama, pentru a fi dezarmate.

Plecarea din Okinawa îi provocă lui Willie o nebănuită strângere de inimă. Rămase în picioare pe puntea de comandă, privind înapoi spre insula masivă, până când ultima cocoaşă verde se cufunda în mare. În acel moment simţi că războiul luase într-adevăr sfârşit. Părăsise ţara cu trei ani înainte şi ocolise jumătate de glob, ajunsese până în acest loc straniu şi necunoscut, iar acum se înapoia acasă.

Nu se putea obişnui să navigheze noaptea cu luminile necamuflate. De câte ori se uita spre „Moulton” şi vedea pâlpâirile galbene de la iublouri, luminile de poziţie roşii şi verzui şi lumina albă strălucitoare din vârful arborelui, tresărea surprins. Instinctiv respecta încă toate regulile camuflajului; îşi stingea ţigara înainte de a ieşi din cabină, trăgea complet perdelele cabinei hărţilor ca să nu se strecoare afară nicio rază de lumină şi camufla cu degetele

lentila lanternei. I se părea de asemeni curios să se afle noaptea pe puntea de comandă şi să nu audă susurul detectoarelor antisubmarine. Priveliştea tunurilor coborâte în poziţie orizontală şi acoperite cu capote îl făcea să se simtă stingher. Pentru el marea şi japonezii fuseseră unul şi acelaşi inamic. Trebuia să-şi spună mereu că oceanul nu generează singur submarine aşa cum generează peşti zburători.

Sta până noaptea târziu pe puntea de comandă, deşi nu era nevoie. Stelele, marea şi nava ieşeau pe nesimţite din viaţa lui. Peste câţiva ani nu va mai fi în stare să calculeze timpul cu precizie de un sfert de oră, după înălţimea Ursei Mari pe cer. Va uita numărul exact de grade al ordonatei care ţine vasul în direcţia bună, pe o mare rea. Toate reflexele musculare, cum era îndemânarea de a găsi pe întuneric, beznă indicatoarele de viteză, vor dispare. Însăşi această comandă, pe care o cunoştea ca pe propriul său trup, va înceta peste scurt timp să mai existe. Era un fel de mică moarte spre care naviga acum.

Când acostară la Pearl Harbour, primul lucru pe care îl făcu Willie fu să se ducă la centrala telefonică a şantierului naval şi să cheme prăvălia de zaharicale din Bronx. Aşteptă două ore pe o canapea ponosită, răsfoind reviste ilustrate vechi şi zdrenţuite (una din ele cuprindea o descriere amănunţită a felului cum va fi invadată Japonia şi prezicea că războiul se va sfârşi în primăvara anului 1948). Operatoarea îi făcu în sfârşit semn să vină la biroul ei şi-i spuse că May Wynn nu era la acel număr; iar omul de la celălalt capăt al firului nu ştia unde ar putea fi găsită.

— Vreau să vorbesc cu el.

Proprietarul prăvăliei de zaharicale vorbea repede şi confuz.

— Vorbiţi într-adevăr din Pearl Harbour? Pearl Harbour? Nu-i o glumă?

— Ascultă, domnule Fine. Eu sunt vechiul prieten al lui

May, Willie Keith, care o chema mereu la telefon. Unde este? Unde-i familia ei?

— S-a mutat. S-a mutat, domnule Keith. Nu ştiu unde. Acum vreo cinci, şase luni. Demult timp... Tăceţi copii, vorbesc cu Pearl Harbour...

— Nu v-a lăsat un număr de telefon?

— Nu mi-a lăsat niciun număr. Nimic, domnule Keith. S-a mutat.

— Mulţumesc. La revedere.

Willie puse telefonul în furcă şi plăti operatoarei unsprezece dolari.

Întors pe navă, găsi pe birou un teanc de corespondenţă care se adunase în Pearl Harbour, cea mai mare parte oficială. Întoarse nerăbdător plicurile unul câte unul, dar nu găsi niciunul de la May. Atenţia îi fu atrasă de un plic cafeniu, gros, de o mărime neobişnuită şi-l deschise. Era o scrisoare şi o cutiuţă plată maro. Cutiuţa conţinea o panglică şi o decoraţie: Steaua de Bronz. Scrisoarea era o felicitare pentru merite deosebite, semnată de ministrul marinei, în care era lăudat pentru stingerea incendiului provocat de atacul avionului de sacrificiu şi se termina cu formula: *Eroismul locotenentului Keith, dincolo de îndatoririle serviciului, a fost în spiritul celor mai înalte tradiţii ale marinei.*

Se aşeză pe scaun şi se uită fix la decoraţie. Începu să deschidă corespondenţa oficială. Câtva timp nu dădu decât peste foi litografiate sau imprimate; apoi găsi o scrisoare scrisă la maşină.

De la: Şeful personalului marinei.

Către: Locotenentul Willis Seward Keith, U.S.N.R.

Subiectul: Îndeplinirea necorespunzătoare a serviciului – Mustrare.

Documentaţie: (a) Decizia Curţii marţiale 7–1945

Anexă: (A) Copie de pe documentaţie (a).

1. Conform documentaţiei (a) anexate, Biroul constată că

modul dumneavoastră de comportare cu ocazia desărcinării nereglementare din comandă a locotenent-comandorului Philip F. Queeg a constituit o îndeplinire necorespunzătoare a serviciului.

2. Vi se atrage atenţia asupra adnotărilor făcute de organul care a convocat curtea, de Biroul personal, de procuror şi de ministrul marinei. Pe baza acestor adnotări sunteţi mustrat.

3. O copie a acestei scrisori se va ataşa la memoriul dumneavoastră personal.

„Va să zică”, reflectă Willie răsucindu-se pe loc, „o decoraţie şi o mustrare. Frumoasă treabă”.

Privi atent copia bătută mărunt la maşină a deciziei curţii marţiale. Era însoţită de o pagină şi jumătate de adnotări ale Comandamentului doisprezece, organul care convocase curtea marţială. Presupuse că trebuie să fi fost redactate de Breakstone şi semnate de amiral. Achitarea era dezaprobată. Willie ştia că pentru Maryk ele nu prezentau niciun pericol, pentru că nu mai era posibil să fie rejudecat, totuşi însemna fără îndoială sfârşitul carierei lui navale.

„... Comisia medicală a recomandat reintegrarea în serviciu a locotenent-comandorului Queeg. Nu s-a constatat niciun semn de alienare mintală. Rezultă deci că acţiunile acuzatului dovedesc o ignoranţă flagrantă a problemelor medicale şi o lipsă totală de discernământ când s-a bazat pe opinia lui neinformată, ca să comită un act cu cele mai serioase şi profunde implicaţii... Aceste consideraţii privesc într-o mai mică măsură şi acţiunile martorului locotenent Keith, ofiţerul de cart. Depoziţia locotenentului Keith elimină orice îndoială că ar fi acţionat contra voinţei lui, confirmând că a susţinut din toată inima pe acuzat în acţiunile acestuia.

Organul care a convocat curtea consideră că incriminarea din actul de acuzare este pe deplin dovedită...

... În acest proces s-a comis o eroare judiciară, în urma căreia un ofiţer a scăpat de pedeapsa ce i se cuvenea pentru o abatere gravă şi totodată s-a creat un precedent periculos. Faptul că nava se afla în pericol nu atenuează, ci din contră, agravează răspunderea acuzatului. Disciplina navală trebuie respectată riguros în momentul de pericol mai mult ca oricând, în special de către ofiţerii de pe navă... O navă nu poate avea decât un singur comandant, numit de guvern, iar desărcinarea lui în mod nereglementar, fără sesizarea celei mai înalte autorităţi la îndemână, este un act care depăşeşte atribuţiile unui ofiţer-secund. Acest punct de vedere este întărit, nu slăbit, de descrierea circumstanţelor extrem de rare, arătate în articolele 184, 185 şi 186, în care se poate face excepţie de la această regulă, iar intenţia departamentului marinei în acest sens este exprimată cât se poate de clar şi evident în aceste articole."

În adnotările care urmau, autorităţile superioare îşi exprimau acordul lor categoric cu adnotările Comandamentului doisprezece.

„Ei bine, şi eu sunt de acord", reflectă Willie. „Asta înseamnă unanimitate în ce priveşte cazul locotenentului Keith... Sărmanul Steve."

Scoase din sertar o mapă roşie de carton în care păstra documentele carierei lui navale. Deasupra erau ordinele de chemare la Furnald Hall şi de mutare pe „Caine", brevetul de ofiţer, avansările în grad şi cererile de mutare pe submarine, nave de transportat muniţii, nave antisubmarine, în servicii secrete extra-riscante şi la şcoala de limba rusă, pe care le făcuse în momentele de desperare când era comandant Queeg, şi pe care acesta le respinsese. Introduse cu grijă în dosar brevetul de decorare şi scrisoarea de mustrare, una lângă alta, gândindu-se cât de nedumeriţi vor fi strănepoţii lui de această inconsecvenţă, când le vor citi în clipele de răgaz.

Trei săptămâni mai târziu, în dimineaţa zilei de douăzeci şi şapte octombrie, Willie sta în cabina lui, înfofolit în mantaua de punte şi citea „Cugetările” lui Pascal, pe care le scosese la întâmplare dintr-una din valizele grămădite la picioarele lui. Respiraţia i se prefăcea în aburi. Curentul de aer care pătrundea prin iubloul deschis era rece şi umed. Afară se vedeau barăcile sărăcăcioase ale şantierului naval, şi, dincolo de ele, platourile noroioase cenuşii din Bayonne, presărate cu rezervoare de benzină. Cu trei zile înainte „Caine” fusese acostat lângă un doc, dezbrăcat de tunuri şi golit de muniţii şi combustibil. Operaţiile scriptice erau încheiate. Se afla la capătul ultimului drum. Peste o jumătate de oră urma să aibă loc ceremonia dezarmării.

Se scotoci prin haine şi scoase un stilou cu care sublinie pe carte cuvintele; *„Viaţa este un vis ceva mai coerent decât cele mai multe visuri.”* În săptămânile de când părăsise Pearl Harbour simţise tot mai puternic că trăia un vis. Nu i se părea posibil ca el să conducă nava prin impresionantele ecluze şi şanţurile verzi ceţoase ale canalului Panama; să navigheze pe lângă coasta Floridei şi să prindă în binoclu casa lor din stuc trandafiriu de pe coasta Palm Beach, unde petrecuse în copilărie şapte ierni; să aducă în portul New York o navă de luptă a Statelor Unite, trecând prin strâmtori şi strecurându-se printre feriboturi şi pacheboturi în urlete de sirene; şi ca el, Keith, comandantul lui „Caine”, să vadă conturul ţepos al zgârie-norilor şi statuia Libertăţii de pe puntea de comandă a navei sale.

Numirea la comanda navei i se păruse destul de ciudată la Okinawa, totuşi acolo cel puţin încă îl obseda identitatea lui navală. Ajungând pe coasta de răsărit, apropiindu-se tot mai mult de căminul lui, privind locurile vieţii lui de altădată, reale şi neschimbate, simţise că identitatea lui militară treptat se dizolvă şi dispare în aerul mării ca un

abur, lăsând un sediment care era doar Willie Keith. Această tranziţie făcuse ca zilele şi nopţile să-i pară vis. Nu mai era ofiţer de marină, dar nu mai era nici Willie Keith. Identitatea de altădată nu i se mai potrivea; se părea bizară ca ceva demodat.

Auzi o bătaie în uşă.

— Intră.

Secundul se opri în prag şi salută.

— Echipajul navei este adunat, domnule comandant.

Puse deoparte cartea şi ieşi pe teugă. Răspunse la salutul echipajului şi se opri în faţa oamenilor, pe cercul gol ruginit unde fusese fixat cu treizeci de ani înainte tunul numărul unu de pe „Caine”. Un vânt aspru aducea pe punte miros umed de benzină şi înfoia vestoanele verzui ale marinarilor. Soarele lucea palid prin fumul cenuşiu şi prin ceaţa care învăluia portul. Îşi pregătise o cuvântare lungă şi sentimentală. Dar când se uită la feţele din jurul său, căldura din suflet îi dispăru. Nu avea nimic de spus acestor aspiranţi şi locotenenţi străini. Unde erau Keefer, Maryk, Harding, Jorgensen, Rabbitt? Unde era Ducely? Unde era Queeg? Iar cei câţiva marinari din echipaj îi păreau la fel de străini ca şi ofiţerii. Toţi marinarii demobilizaţi pe baza punctajului plecaseră. Din cei vechi văzu numai câţiva: pe Budge cel gras şi greoi, care rămăsese pe navă până la urmă; la fel Urban şi Winston. Ceilalţi erau în cea mai mare parte rezervişti posomorâţi, oameni însuraţi, cu copii, care fuseseră luaţi cu de-a sila din căminele lor, în ultimele luni ale războiului.

Willie scoase din buzunar ordinul de dezarmare şi-l citi cu voce tare, încordată din cauza vântului. Îl împături la loc şi privi împrejur la rândurile subţiri şi răsfirate ale echipajului. Un final jalnic, reflectă el. Un camion trecea cu zgomot pe lângă doc, iar pe cheiul din apropiere pufăia o macara. Vântul rece îi înţepa ochii. Simţea că trebuie să spună ceva.

— Cei mai mulţi dintre voi sunteţi destul de proaspeţi pe

„Caine”. Este o navă învechită, hodorogită. A trecut prin patru ani de război. N-a primit nicio decoraţie pentru merite excepţionale şi în realitate n-a făcut nimic excepţional. A fost considerat dragor, dar în tot războiul a pescuit numai şase mine. A executat tot felul de misiuni navale mărunte în special multe sute de mile de escorte plictisitoare. Acum este doar o cocă avariată şi probabil că va fi dat la topit. Dar fiecare oră trăită pe „Caine” a fost o oră de înălţare în viaţa noastră a tuturor… chiar dacă acum nu gândiţi aşa, vă asigur că veţi ajunge tot mai mult să gândiţi astfel. Toţi am făcut câte ceva din ceea ce trebuia făcut pentru ca ţara noastră să continue a exista, poate nu mai bună ca înainte, dar aceeaşi ţară minunată pe care o iubim. Toţi suntem marinari de uscat, care ne-am oferit vieţile şi minţile ca să înfruntăm ameninţările mării şi ale inamicului şi am făcut tot ce ni s-a spus să facem. Orele trăite pe „Caine” au fost ore de glorie. Ele au luat sfârşit. Acum ne vom împrăştia toţi în trenuri şi autobuze, iar cei mai mulţi dintre noi vom pleca pe la casele noastre. Dar toţi ne vom aduce aminte de „Caine”, de bătrâna navă cu care am contribuit la câştigarea războiului. Serviciul executat pe „Caine” face parte din categoria serviciilor de mare valoare. Cei în drept stabilesc în acest moment data şi locul victoriei câştigate de navele noastre, printre care şi „Caine”… Coborâţi pavilionul.

Secundul îi aduse rămăşiţele zdrenţuite ale flamurii de lansare a navei. Willie înfăşură fâşia îngustă a flamurii şi o îndesă în buzunar. Apoi zise:

— Vreau şi pavilionul de la provă. Ambalaţi-l pentru a fi expediat prin poştă şi aduceţi-mi-l în cabină.

— Am înţeles, domnule comandant.

— Daţi liber oamenilor de la posturi.

Şeful echipei de dezarmare aştepta la uşa cabinei. În timp ce Willie îi preda cheile şi arhiva navei, furierul îi aduse să semneze ultimele jurnale. Cambuzierii intrau şi

ieşeau ducând cu ei bagajele spre chei. Un marinar intră cu pavilionul de la provă ambalat. Willie scrise pe pachet adresa părinţilor lui Hidosu şi-i spuse marinarului să-l expedieze. În cele din urmă toate treburile mărunte erau terminate. Coborî pe schela părăsită, fără să salute. Nu mai era niciun pavilion pe care să-l salute şi nici ofiţer pe punte. „Caine” era un simplu deşeu.

Un jeep al şantierului îl duse până la poartă, unde îl aştepta mama într-un Cadillac nou cafeniu-roşcat. După sosirea lui „Caine” doamna Keith venise în fiecare zi cu maşina la Bayonne. Acum era firesc şi inevitabil să-l ia acasă. Dar lui Willie treaba asta nu-i plăcu. Reflectă: „M-a condus până la porţile marinei. Acum mă conduce înapoi acasă. Băieţelul a terminat joaca de-a marinarul”.

Străduinţele lui de a da de urma lui May se încheiaseră cu un eşec total. Parcă o înghiţise pământul. Telefonase de vreo zece ori la biroul lui Marty Rubin, dar agentul era plecat din oraş. Mama nu-i pomenise o vorbă despre May, ceea ce de asemeni îl irita; o interpretare binevoitoare a acestei tăceri era că maică-sa considera lupta ei câştigată definitiv.

Era complet greşit. Doamna Keith evita subiectul de teamă. Fiul ei o făcea să se simtă stingherită. Încă de la vizita din februarie îi păruse maturizat; schimbarea se observa în priviri, în gesturi, în comportare şi chiar în timbrul vocii. Tânărul nepăsător cu păr roşcat de acum trei ani devenise un adult greu de definit, cu ciudate nuanţe cenuşii în păr. Tot ce dorea era să-l vadă întors acasă şi să trăiască împreună în imensa lor casă goală. O dată întors acasă, gândea ea, se va dezmorţi şi va deveni iarăşi el însuşi. Îi era grozav de frică să spună ceva care i-ar da motiv să-şi afirme independenţa.

— Trebuie să fie ceva trist să-ţi părăseşti nava după atâţia ani, îl întâmpină ea.

— Cea mai fericită clipă din viaţa mea, mormăi el,

repetând cu bună ştiinţă cuvintele rostite de De Vriess cu doi ani înainte.

Se trânti posomorât, lângă ea pe canapeaua maşinii şi călătoriră tăcuţi aproape o oră. Pe când traversau podul Triborough, Willie zise brusc:

— Am încercat mereu să aflu unde este May. Parcă a dispărut. N-ai aflat întâmplător ceva despre ea?

— Nu, Willie, n-am aflat.

— I-am scris în iunie şi i-am cerut să se mărite cu mine. Nu mi-a răspuns.

— A-a?

Doamna Keith se uita spre şosea.

— Te surprinde?

— Nu prea mult. Ultima noapte, în februarie, ai petrecut-o cu ea. Ştii doar.

— A fost ceva neaşteptat. Am rupt relaţiile cu ea. Nu i-am scris cinci luni după aceea. Apoi, într-o zi, i-am scris.

Urmărea faţa maică-si.

— Te indispune mult?

— Din câte îmi spui, n-am niciun motiv să mă indispun din cauza asta.

— Te-ar indispune dacă m-aş căsători cu ea? Dacă ea acceptă, mă voi căsători cu ea. Sunt ferm hotărât.

Doamna Keith se întoarse o clipă spre el. Avea în privire aerul unei biete bătrâne speriate şi lui Willie i se făcu sincer milă de ea. Apoi îşi întoarse iarăşi privirea spre şosea şi profilul ei viguros şi hotărât arăta la fel ca întotdeauna. Aşteptă mult până să-i răspundă.

— Eşti matur. Ştii tot ce-ţi pot spune. Dacă şi acum o cauţi pe May, probabil că are calităţi de care eu n-am avut niciodată prilejul să-mi dau seama. Sper că nu mă urăşte.

— Fireşte că nu, mamă…

— N-aş vrea să fiu alungată din viaţa ta, orice ai face. Nu mai am alţi fii.

Se plecă spre ea şi o sărută pe obraz.

— Ei, ce-i? De când te-ai întors nu m-ai sărutat, zise ea cu glas emoţionat.

— Am fost în ceaţă, mamă. Când o voi găsi pe May, voi fi iarăşi normal, poate…

— Adu-o la noi acasă şi îngăduie-mi s-o cunosc. Pentru că n-ai fost loial cu mine. Ai ascuns-o ca pe o legătură lipsită de importanţă. Am apreciat-o la valoarea pe care i-ai acordat-o tu, Willie. Asta-i adevărul.

Fu o lovitură în plin – numai în parte justă, reflectă el, deoarece tonul posesiv al mamei avea un accent impulsiv specific – totuşi nu era mai puţin o critică sinceră la adresa lui. Capitularea aparentă a mamei îl uşura.

— Am s-o aduc la noi acasă, mamă, îndată ce am s-o găsesc.

După ce-şi duse valizele în casă, telefonă la biroul lui Rubin. De data aceasta îi răspunse agentul.

— Willie! În sfârşit. De două luni aştept să te arăţi…

— Unde-i May, Marty?

— Ce faci acum? Unde eşti?

— Acasă, în Manhasset. De ce?

— Poţi veni în oraş? Aş vrea să stăm de vorbă.

— Unde-i *May?* Este sănătoasă? De ce eşti aşa de misterios? S-a măritat, sau ce?

— Nu, nu s-a măritat. Ascultă, nu poţi veni aici? E vorba de ceva important…

— Sigur că pot. Peste un ceas sunt acolo. Ce se petrece?

— Vino încoace. Vino la biroul meu. La Brill Building. Te aştept aici.

„Biroul” lui Rubin era o masă într-o cameră înghesuită, în care mai erau încă patru mese ocupate de alţi patru agenţi. Când Willie apăru pe uşă, Rubin se ridică în picioare şi luă de pe spatele fotoliului un palton de pled de un colorit ţipător.

— Salut, locotenente. Să mergem într-un loc unde putem sta de vorbă.

Îl conduse pe Willie pe Strada 47 şi cotiră pe Bulevardul 7 fără să pomenească nimic despre May. Îi puse tot felul de întrebări despre avioanele japoneze de sacrificiu şi despre dragaj. În cele din urmă Willie îl întrerupse:

— Ascultă, Marty, doresc să ştiu…

— Ştiu ce doreşti să ştii. Am ajuns.

Intrară printr-o uşă turnantă în holul arhi-decorat al unui hotel turistic ieftin. Willie îl cunoştea bine. Recunoscu imediat, chiar după trei ani parfumul deodorant caracteristic al locului; fiecare hotel din New York avea mirosul lui propriu permanent. Marty îl conduse spre o reclamă mare acoperită cu sticlă, din mijlocul hotelului, şi-i arătă cu degetul:

— Acolo-i drăguţa dumitale. Aici s-a oprit.

În fiecare noapte în splendida sală aztecă
sclipitoarea muzică a lui
WALTER FEATHER
şi a saxofonului său
cu orchestra
„Trompeta Cerului”
Cântă
MARIA MINOTTI
„Bomba îndrăgită a Broadway-ului”

Mai era acolo fotografia unui saxofonist împreună cu May în faţa unui microfon.

— Acum ştii, zise Rubin.

— Ce să ştiu? De ce şi-a schimbat numele?

— Mi-a spus că celălalt nu i-a adus noroc. După două săptămâni de la plecarea ta a început să lucreze numai cu Feather. S-a… s-a încurcat cu el.

Cuvintele şi tonul îi făcură lui Willie o impresie penibilă. Se uită atent la fotografia saxofonistului. Avea ochelari fără rame, un mic zâmbet de scenă şi nasul lung.

— Nu arată prea grozav…

— E un desfrânat. Căsătorit şi divorţat de două ori… M-am împotrivit, dar… ea s-a supărat pe mine.

— Doamne, May avea gusturi mai bune…

— A prins-o când se prăvălea, Willie. Ai trântit-o cam tare. El este un muzicant bun, are o cultură destul de frumoasă şi este abil ca Einstein cu femeile. În lumea lui este un zeu. May… cu toată inteligenţa ei, este o naivă, Willie…

— Care-i povestea? Sunt logodiţi, sau ce?

— Povestea… povestea pe care i-o spune el… este că ultimul lui divorţ nu s-a sfârşit încă. Poate că vrea într-adevăr să se însoare cu ea… nu ştiu… abia dacă mai schimbăm câte o vorbă…

— V-aţi certat?

— O! Nu. Îmi plăteşte încă procentul de zece la sută. Nu-i obligată. N-avem contract. De fapt, ştiu că Feather a sfătuit-o să nu-mi mai plătească. Dar ea continuă să-mi plătească. Nu pentru că îi cer. Ne-am ciondănit cumplit când cu scrisoarea dumitale… mă ierţi că mi-am vârât nasul în treburile dumitale, Willie… i-am spus că lui Feather îi umblă vorba că e un escroc, dar ea nu vrea să asculte astfel de vorbe despre Walter…

— Trebuie să vorbesc cu ea, Marty.

— Stai să vedem. S-ar putea să fie în repetiţie.

Se îndreptară spre sala aztecă şi, prin uşile închise pictate cu şerpi cu pene verzi şi galbene, se auzi muzică. Orchestra cânta *Sus ancorele.*

— Vezi, o urare specială de bun-venit pentru dumneata, zise Rubin. Să intrăm.

Se strecurară pe uşă. Marea sală, împopoţonată cu tot felul de ornamente, avea un ring mare de dans, lucios, şi foarte multe mese goale. Intrarea pe uşă era mascată de palmieri verzi artificiali. Printre ei, Willie o zări pe May cântând pe platforma orchestrei. Tresări foarte neplăcut

surprins. Părul lui May era blond deschis.

— Să aşteptăm puţin aici, zise Rubin.

Se rezemă de perete cu mâinile în buzunarele paltonului, privind spre scenă prin ochelarii verzui.

— Ce părere ai de felul cum arată?

— Înfiorător.

— Lui Feather îi place ca solistele lui să fie blonde.

Muzica încetini şi se întrerupse în mijlocul numărului.

Şeful orchestrei bătu cu bagheta în pupitru.

— De ce merge aşa de greu partea asta? strigă el. S-o luăm iarăşi de la de major…

May făcu un gest de nerăbdare cu capul şi spuse:

— Walter, nu-mi place blestematul ăsta de cântec. De ce trebuie să-l cântăm? E aşa de banal…

— Ascultă, copila mea, când se va termina parada, sala se va umple cu marinari. O să-l cântăm toată noaptea…

— Atunci, tu ai să cânţi partea vocală. Eu nu-l pot suferi…

— Ce paradă? şopti Willie.

Agentul zâmbi.

— Pe ce lume trăieşti? Nu ştii că azi este Ziua Marinei?

Orchestra începu din nou să cânte, May cântă câteva măsuri şi se opri uitându-se îndârjită la Feather. El dădu din umeri şi făcu semn orchestrei să tacă.

— Vrei puţină cafea, Maria?

— Orice.

— Pauză o jumătate de oră, zise Feather către muzicanţi.

Se ridicară cu târşâit de scaune şi plecară de pe estradă vorbind între ei. May îşi aruncă pe umeri un mantou din păr de cămilă şi, împreună cu Feather, se îndreptă spre uşă, strâns lipiţi unul de altul, punând la grea încercare nervii lui Willie. Atunci Willie ieşi din spatele palmierilor, foarte mândru de mantaua lui de punte cu nasturi de aur, centura albă şi şapca decolorată.

— Hello, May.

Fata se clătină un pas înapoi, sprijinindu-se cu mâna pe

braţul lui Feather. Rămase cu gura căscată. Bâlbâi:

— Dumnezeule, Willie. Ai vrut să cad moartă jos? De... când eşti aici?

— Acum am sosit. N-am vrut să vă întrerup...

— Eu... Walter, ţi-l prezint pe Willie Keith... comandorul Keith sau locotenentul Keith... nu mai ştiu ce grad ai. Mai eşti comandantul acelui dragor de mine?

— L-am dezarmat azi-dimineaţă...

Feather îi întinse mâna.

— Încântat să te cunosc, Willie. Maria mi-a vorbit despre dumneata...

Îşi strânseră mâna. Feather nu arăta rău; fotografia din hol nu-l avantaja. Avea o expresie plăcută şi inteligentă. Ochii erau pe jumătate închişi şi scrutători, iar părul brun bogat era brăzdat de meşe cărunte. Strângerea de mână era fermă şi vocea puternică, amabilă şi atrăgătoare.

— Hello, Marty, zise rece May.

— Ei, cum se face că aţi venit amândoi să ne vedeţi? Tocmai vream să gustăm ceva...

— Aş dori să stau de vorbă cu tine, May, zise Willie.

— Foarte bine, să renunţăm la mâncare, zise Feather.

— Aş dori să stau de vorbă cu tine, May repetă Willie monoton.

Fata se uită sfioasă la Feather. Avea o privire încurcată.

— Cum vrei tu, Maria, zise indiferent muzicantul. Doar n-ai să stai un secol...

— N-am să întârzii, Walter, zise May mângâindu-l pe mână. Du-te înainte.

Feather înălţă din sprânceană. Aprobă din cap şi zâmbi spre Willie.

— Gata echipat pentru paradă, domnule locotenent?

— Eu nu defilez.

— A-a. Îmi pare rău. Bine, atunci vino aici deseară. Poţi să aduci şi un prieten. Sunteţi oaspeţii mei.

— Mulţumesc.

— Hai, Marty, zise şeful de orchestră. Să bem câte o cafea.

May şi Willie erau singuri în vasta sală de dans zugrăvită cu desene aztece. Şirurile de mese şi de scaune goale lăsau o impresie de pustietate şi tristeţe.

— De ce Dumnezeu ţi-ai vopsit părul? zise Willie.

Vocea lui răsună a gol în sală.

— Nu-ţi place?

Stăteau faţă în faţă, la doi paşi unul de altul, ca doi boxeri.

— Nu. Mi se pare banal şi ţipător.

— Îţi mulţumesc, dragă. Toţi cronicarii barurilor de noapte din oraş m-au felicitat pentru idee.

— Cronicarii barurilor de noapte n-au gust.

— Te-ai întors într-o dispoziţie grozavă.

— Vrei să mănânci ceva?

— Nu-i nevoie. Ai spus că vrei să stai de vorbă cu mine. Dacă doreşti un loc intim, aici este tot aşa de bine ca oriunde.

Se duseră spre masa cea mai apropiată şi se aşezară. Willie îşi descheie mantaua şi centura. May îşi strânse mantoul împrejur. Avu impresia că May tremură.

— Arăţi cu totul altfel, zise ea.

— De ce nu mi-ai răspuns la scrisoare?

— Ce ţi-a spus Marty?

— Lasă-l pe Marty în pace.

— Întotdeauna l-ai urât. Niciodată n-ai crezut că ţi-e prieten. Dumnezeu ştie de ce ţine la tine...

— Nu crezi că aveam dreptul la un răspuns? Măcar un rând în care să-mi spui; nu, mulţumesc, am pus mâna pe un şef de orchestră şi sunt blondă.

— Nu sunt dispusă să te ascult vorbind pe tonul ăsta. Nu uita, dragul meu, că m-ai aruncat ca pe o cârpă. Ce te interesează dacă cineva m-a ridicat de jos?

— May, tot ce ţi-am spus în scrisoare este şi acum

valabil.

Vru să adauge „te iubesc” dar nu putu. Erau prea multe măşti aztece rânjitoare în jurul lor.

Expresia fetei se îndulci.

— A fost o scrisoare minunată, Willie. Am plâns citind-o. O am încă. Dar ai scris-o patru luni prea târziu.

— De ce? Eşti logodită sau căsătorită? Ce s-a întâmplat?

May întoarse capul.

Pe faţa lui Willie trecu o crispare de suferinţă. Zise fără ocol:

— Eşti amanta lui?

— Ăsta-i un cuvânt învechit. Amantele se potriveau cu timpurile lui Dickens, dragă.

— Eşti amanta lui, May?

Îl privi în ochi. Faţa îi era palidă, în contrast izbitor cu machiajul.

— Dar ce dracu’ crezi? Ce fac oamenii adulţi când sunt zi şi noapte împreună, ca mine şi Walter… joacă bile? Toată lumea ne ştie. Şi tu vii cu întrebări d-astea îmbâcsite şi stupide.

Avea lacrimi în ochi.

Willie abia mai putea vorbi. Îşi simţea gâtlejul sugrumat.

— Eu… foarte bine, foarte bine, May.

— Bănuiesc, aşadar, că asta lămureşte totul?

— Nu neapărat… doar…

Îşi rezemă capul în palmă.

— Lasă-mă zece secunde să mă obişnuiesc cu ideea…

— Numai atât îţi trebuie? zise ea aspru. Ai vederi largi.

Willie se uită la ea şi aprobă din cap:

— Gata, s-a asimilat. Vrei să te măriţi cu mine?

— Acum faci pe nobilul. Nobleţea este partea ta tare. Ai să reflectezi mai bine în cursul dimineţii şi ai să-ţi iei vorba înapoi…

— May, ascultă, te iubesc şi te voi iubi mereu. Merit să-mi spui cum vrei. Tot ce s-a întâmplat este din vina mea.

Puteam să avem o dragoste senină, acea dragoste primăvăratică de care se vorbeşte în cărţi. Am distrus-o. Totuşi noi ne aparţinem unul altuia, ştiu bine.

Îi luă mâna.

— Dacă mă iubeşti, May, mărită-te cu mine.

May nu-şi retrase mâna. Willie simţi o uşoară apăsare. Părul blond îl tulbura foarte mult. Se sili să nu-l vadă.

— Ce te-a schimbat, Willie? Eşti altul, într-adevăr altul.

— Am fost la un pas de moarte şi în clipele acelea mi-am dat seama că singurul meu regret erai tu.

Îşi dădea seama că vorbise frumos, dar în sinea lui se întreba dacă după toate cele spuse de ea, mai dorea într-adevăr să-i fie soţie. Totuşi, torentul emoţiilor era imposibil de oprit. May se afla undeva înăuntrul acestei fiinţe şi el trebuia s-o aibă pe May.

Ea zise cu glas obosit:

— Ce vrei să fac, Willie? Să merg cu tine la universitate, să trăim cu solda ta de veteran, să-ţi frig cotlete, să spăl scutece şi să discut despre cărţi? Am un venit garantat de o sută de dolari pe săptămână.

Se plecă spre ea şi o sărută. Buzele ei zâmbeau sub sărutare. Sări în picioare, o trase lângă el şi o sărută cu patimă. De data aceasta ea reacţionă ca pe vremuri. Se încordă puţin în braţele lui şi-i spuse răguşit:

— Ciudat. Încă mai merge.

— Atunci, s-a făcut…

— Nicidecum. Stai jos, frumosule marinar.

Îl împinse pe scaun, se aşează jos şi-şi acoperi ochii cu mâna.

— Totuşi, mă încurcă puţin, am să-ţi spun de ce. Mă ia prin surprindere…

— Îl iubeşti pe Feather?

— Dacă numeşti iubire ce-a fost între mine şi tine, aşa ceva nu se repetă. Şi, slavă Domnului, pentru asta garantez.

— E bătrân.

— Tu eşti tânăr. Din multe puncte de vedere asta e mai rău.

— Nu poţi săruta doi bărbaţi aşa cum m-ai sărutat pe mine adineauri. Nu-l iubeşti.

— Sexul ocupă, oricum, prea puţin din zi.

— Face ca restul zilei să merite a fi trăit.

— Întotdeauna ai ştiut să vorbeşti. Fii cinstit, Willie, care este explicaţia că ai revenit aşa, dintr-o dată? Totul este terfelit şi în ţăndări. A fost ceva minunat, dar tu l-ai distrus.

— Nu se reduce totul la sex. Minţile noastre gândesc la fel. Stăm de vorbă exact ca altădată. Chiar dacă aceste lucruri chinuitoare pe care ni le spunem sunt reale, merită să le auzim şi să ne emoţioneze, pentru că ni le spunem unul altuia…

— M-am obişnuit să-mi placă banii.

— Atunci, am să-ţi dau bani.

— Ai mamei tale.

— Nu, am să intru în afaceri, dacă într-adevăr aşa vrei. Sunt în stare să reuşesc în orice voi întreprinde…

— Am crezut că doreşti să te faci profesor.

— Da, doresc, iar în privinţa banilor nu cred că vorbeşti sincer. Vrei să scapi de mine.

May îl privi cu un aer încurcat şi desperat.

— Habar n-ai cât m-am chinuit din cauza ta. Am crezut că dragostea noastră a murit definitiv. Şi eram bucuroasă…

— N-a murit. Este viaţa noastră, încă…

May îi examină faţa, calm.

— Foarte bine, pentru că eşti aşa de nobil, mă simt obligată să-ţi spun ceva. Nu-mi pasă dacă ai să mă crezi şi n-am de gând să schimb ceva. Află că în această poveste există doi oameni nobili. Nu m-am culcat cu Walter. Aşa că nu este cazul să salvezi o biată epavă pierdută.

Aerul lui uluit o făcu să zâmbească ironic.

— E prea de tot ca să crezi, fără îndoială. Ţi-am spus că

nu-mi pasă…

— Cum să nu, May, fireşte că te cred…

— Nu că n-a încercat, sau nu încearcă mereu în felul lui plăcut. Dar există o piedică. El doreşte sincer să se însoare cu mine. Dar nu e grăbit să mă înhaţe ca un student. Se pare că nu a divorţat încă. Iar eu am prejudecata asta catolică, stupidă, de a nu mă culca cu un bărbat însurat. Nimeni n-ar crede şi nu văd de ce ar trebui să crezi tu…

— May, te pot vizita în seara asta după spectacol?

— Nu, Walter are o petrecere…

— Mâine dimineaţă?

— Dumnezeule, dimineaţa!

— După-amiaza?

— Încă mai judeci ca în marină. Ce fac oamenii civilizaţi după-amiaza?

— Fac dragoste.

May izbucni într-un hohot de râs zgomotos, din toată inima.

— Eşti un caraghios. Am spus oamenii civilizaţi, nu francezii.

În ochii ei apăru o sclipire de veselie, aşa cum se priviseră ei în trecut.

— Ştii, de fapt ai rămas acelaşi Willie. Mai adineauri păreai aşa de urâcios…

— Din cauza părului tău, May. M-a dat peste cap complet. Aveai cel mai frumos păr din lume…

— Ştiu că-ţi plăcea. A fost ideea lui Walter. Este neînduplecat pe chestia asta. A făcut cercetări amănunţite şi a luat tot felul de informaţii. Sondajele arată că publicului îi plac cântăreţele blonde, asta-i tot.

Îşi trecu mâinile prin păr.

— Este într-adevăr atât de îngrozitor? Arăt ca o târfă, sau aşa ceva?

— Iubito, dragostea mea, rămâi blondă toată viaţa. Habar n-am a ce arăţi. Te iubesc.

— Willie, cum ai ajuns la un pas de a fi ucis? Ce s-a petrecut?

Îi povesti întâmplarea cu avionul japonez de sacrificiu, urmărindu-i ochii. Privirea din ei era aceeaşi pe care o ştia el. Prin masca cântăreţei, reflectă el, îl privea May. Era tot ea.

— Şi... şi atunci mi-ai scris scrisoarea acea?

— În aceeaşi noapte.

— N-ai vrut, a doua zi de dimineaţă, să revii asupra celor scrise?

— Dovadă că mă aflu aici, May. Am încercat chiar să-ţi telefonez din Pearl Harbour...

— Mi se pare curios când te aud spunându-mi May. Mă obişnuisem cu Maria.

— Asta am obţinut-o pentru eroismul meu excepţional.

Scoase din buzunar Steaua de Bronz, deschise cutia şi i-o arătă. Ochii lui May sclipeau de admiraţie.

— Ia-o.

— Cine? Eu? Nu fi nebun.

— Doresc să o primeşti. Este singurul folos pe care-l pot avea de pe urma ei...

— Nu, Willie, nu...

— Te rog...

— Nu acum. Ia-o de aici. Nu ştiu, poate altă dată... este... mulţumesc, dar pune-o în buzunarul tău.

O băgă în buzunar şi se uitară unul la altul. După o clipă ea spuse:

— Nu ştii la ce mă gândesc.

— Sper că la cele mai bune lucruri.

— Ce-ar fi dacă ne-am mai săruta o dată. Din moment ce eşti un erou.

Şi zicând aceasta, May se ridică, îşi scoase mantoul, se lipi de el şi-l sărută îndelung. Apoi, cu faţa lipită de umărul lui, îi spuse cu glas şoptit:

— Întotdeauna m-am gândit cât de mult mi-ar fi plăcut să

am copii cu tine... înainte. Ştii... în legătură cu Walter... nu mă gândesc la fel, e cu totul altceva... Willie, lucrul ăsta cere o inimă de fier şi... şi-apoi nu ştiu... tu n-ai să-l uiţi niciodată pe Walter... nici eu... sincer vorbind, mă iei prea repede. Până acum o oră eram întreagă...

— Ai fost fericită?

— Fericită? Fericit eşti când n-ai un picior frânt, după câte ştiu.

Începu să plângă.

— Jur că n-ai dreptate, May.

Se smulse brusc de lângă el şi scoase din buzunarul mantoului o oglindă.

— Dumnezeule, dacă Walter mă vede în halul ăsta, o să iasă scandal.

Începu să-şi aranjeze repede machiajul.

— Willie, diavole, întotdeauna ai fost pentru mine prilej de încurcătură, eşti năluca mea.

Mici nori de pudră zburau din puf.

— Unde mai pui că doreşti să-ţi creşti copiii catolici! La partea asta din scrisoare am început să plâng... mi s-a părut aşa de absurd să aud vorbindu-se despre copii. *Care* copii?... Uită-te la ochii ăştia. Găuri arse...

Pe scenă apărură câţiva muzicanţi din dosul cortinei. May se uită la ei peste umăr. Zâmbetul îi dispăru şi pe faţă i se aşternu un aer sever de circumstanţă, renunţă să mai continue machiajul. Willie zise repede:

— Te văd mâine?

— O, sigur, de ce nu? Mănânc la prânz cu tine. Dar la trei şi jumătate trebuie să fac înregistrare.

— Şi mâine seară?

— Willie, nu mă presa. Şi nu începe să-ţi faci tot soiul de planuri. Conversaţia asta a răsturnat totul... mă simt beată... asta nu dovedeşte nimic.. Ascultă, fă-mi plăcerea şi şterge-ţi urmele alea de ruj...

Se uită iarăşi neliniştită spre muzicanţi. Willie se apropie

de ea şi-i şopti:

— Te iubesc. Vom fi fericiţi. Nu aşa-şi-aşa. Fericiţi. Nu din când în când. Fericiţi. Fericiţi în dragoste.

— Să fie cum spui tu. Te văd mâine.

Willie continuă:

— În afară de asta, îţi ador ochii, şi faţa, şi glasul, şi gura. Nu vreau să mai plec de lângă tine. În loc de prânz să fie gustarea de dimineaţă, gustarea de la ora şapte dimineaţa. Am să-mi iau o cameră în hotelul ăsta, aşa că am să fiu la câteva etaje de tine…

— Nu, nu, nu gustarea de dimineaţă. Nu lua cameră aici. Nu fi nebun. Războiul a trecut şi avem timp, avem tot răgazul. Willie, nu mă mai privi aşa… şi pleacă, pentru numele lui Dumnezeu. Mai am încă de lucru…

Se întoarse brusc, tremurând, şi se îndreptă spre scenă strângându-şi mantoul în jurul ei.

Uşa se deschise şi intră Walter Feather.

— Salut, locotenente. Dacă vrei să vezi parada, acum trece pe Fifth Avenue. Din stradă se aud tobele.

Se priviră o clipă în ochi. Faţa şefului de orchestră avea un aer care, în mod inexplicabil, îi reamintea lui Willie de Keefer… poate bunăvoinţă ironică, sau poate calmul optimist. Prinse curaj. Cu Keefer se măsurase.

— Mulţumesc, Feather. Cred că am să arunc o privire.

Se uită spre scenă. May îi urmărea; în mână ţinea o partitură. Îi făcu semn cu mâna şi ea dădu imperceptibil din cap. Ieşi în stradă.

Din străzile laterale răsuna muzică de fanfară. Se grăbi spre Fifth Avenue, îşi făcu loc în faţa mulţimii şi privi şirurile albastre de marinari trecând în pas de paradă pe lângă el. Aşa cum era, în mantaua impunătoare de punte, muzica îl obligă să ia o ţinută rigidă. Dar nu-i păru rău că se află pe de lături. Mintea îi era preocupată de lupta ce-i sta în faţă. Avea s-o facă pe May soţia lui. Nu ştia ce fel de viaţă vor duce împreună, nu ştia nici măcar dacă vor fi fericiţi, dar

deocamdată nu-i păsa. O va face pe May soţia lui.

Peste marinarii în marş fluturau serpentine; când şi când, câte o serpentină luată de vânt mângâia faţa ultimului comandant al lui „Câine“.